BALMAZÚJVÁROS VÁROS
POLGÁRMESTERE

MEGHÍVÓ

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI. 25.) sz. rendelete 4.§ (1) bekezdése alapján a Képviselő-testület munkaterv szerinti ülését

2016. március 23. (szerda) napjára de. 09.00 órára
összehívom, melyre Önt tisztelettel meghívom.

Az ülés helye: A Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal díszterme

I. Nyilvános ülés

1. **Polgármesteri jelentés**
   Előadó: dr. Veres Margit polgármester
2. **Tájékoztató a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal munkájáról, a megjelent fontosabb jogszabályokról**
   Előadó: dr. Bencsik Judit jegyző
3. **Beszámoló Balmazújváros 2015. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről**
   Előadó: dr. Berecz József kapitányságvezető
4. **Beszámoló a Polgárőrség 2015. évi tevékenységéről**
   Előadó: Salánki Ágnes elnök
5. **Előterjesztés a 2015. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadása tárgyában**
   Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
6. **Beszámoló a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ 2015. évi tevékenységéről**
   Előadók: Figéné Nádasdi Ágnes intézményvezető
7. **Tájékoztató a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztály 2015. évben végzett gyámhatósági munkájáról**
   Előadó: Tóthné dr. Kertész Mariann mb. járási hivatalvezető
8. **Beszámoló a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona 2015. évi működéséről**
   Előadó: Béresné Lőrincz Erzsébet intézményvezető
9. **Előterjesztés a 2016. évi munkaterv módosítása tárgyában**
   Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
10. **Előterjesztés „egyesületek, szervezetek támogatása” tárgyban**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
11. **Előterjesztés az önkormányzat és az önkormányzati tulajdonban lévő intézmények és gazdasági társaságok 2016. évi közbeszerzési tervének elfogadása tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester

12. **Előterjesztés a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2015. (III. 18.) önkormányzati rendelet módosítása tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
13. **Előterjesztés a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2014. (X.09.) önkormányzati rendelet módosításáról**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
14. **Előterjesztés az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. 2015. évi beszámolójának elfogadása tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
15. **Előterjesztés a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervének tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
16. **Előterjesztés a Balmazújváros-Nagyhegyes kerékpárút közúterületek külterületi szakaszának rendezése tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester
17. **Előterjesztés a Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlan vételárának meghatározása tárgyában**
    Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester

I. Z á r t ü l é s

1. **Előterjesztés szociális jelleggel bérbe adott önkormányzati lakás lejáró bérletének meghosszabbítása tárgyában**
   Előterjesztő: dr. Veres Margit polgármester

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Dr. Bencsik Judit
jegyző

POLGÁRMESTERI JELENTÉS

a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Jelentem, hogy a Képviselő-testület által hozott határozatok közül az alábbiaknak járt le a végrehajtási határideje:

325-326/2015. (XII. 18.) A Kalmár Zoltán Általános Iskola Diáksportjáért Egyesület által megvalósítandó Kézilabda edzőcsarnok építésének önerő biztosítása és pénzeszköz átadása tárgyában
Az önerő biztosítására az Egyesület 2015/2016. évi TAO pályázatának „Tárgyi eszköz, beruházás" jogcímének elfogadása érdekében volt szükség. Az ehhez kapcsolódó jóváhagyó határozat 2016. március 3. napján kiadásra került.

3/2016. (I. 14.) A Sporttér u. 5. szám alatti labdarúgópálya világítás és a Sporttér u. 8. szám alatti kézilabda edzőcsarnok áramellátás energiaigénye tárgyában
A Sporttér u. 5. szám alatti labdarúgópálya pályavilágítása és a Sporttér u. 8. szám alatti kézilabda edzőcsarnok áramellátása ügyében a hálózatfejlesztési hozzájárulás az igényelt többletteljesítményre átutalásra került az E.ON Zrt. részére. A hálózatfejlesztési hozzájárulás mértékét jogszabály szabályozza, az előirányzatot a 2016. évi költségvetés tartalmazza.

4/2016. (I. 14.) A balmazújvárosi uszodafejlesztés beruházás előkészítése és kiviteli tervek készítése tárgyában
Az uszoda építési beruházás előkészítéséhez a kiviteli terveket szerződéses határidőben leszállította a generáltervező. A külső közművek vonatkozásában a fürdő területét érintően szintén elkészült a szennyvíz, ivóvíz, csapadékvíz, medence feltöltő, és leeresztő vízhálózat és az elektromos hálózat terve.

26/2016. (II. 10.) A Veres Péter Kulturális Központ 2015. évi beszámolója és 2016. évi munkatervének jóváhagyása tárgyában
A Képviselő-testület döntéséről az intézmény megbízott vezetőjének értesítése megtörtént a határozat kivonat megküldésével.

27/2016. (II. 10.) A Lengyel Menyhért Városi Könyvtár működéséről szóló 2015. évi beszámoló, valamint 2016. évi munkatervének jóváhagyása tárgyában
Fenti számú döntésről a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár vezetőjét értesítettük a határozat kivonat megküldésével.

28/2016. (II. 10.) Az Önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok 2016. évi üzleti tervének elfogadása tárgyában
Fenti számú döntésnek megfelelően a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. átdolgozott üzleti tervét határidőben megküldte, mely üzleti terv jelen testületi ülésen kerül megtárgyalásra.

34/2016. (II. 10.) Önkormányzati tulajdonú lakás értékesítése tárgyában
A Képviselő-testület fenti számú döntésének megfelelően a lakóingatlan (Balmazújváros, Gábor Á. utca 40.) forgalmi értéke meghatározásra került. Ennek függvényében az ingatlan értékesítése jelen képviselő-testületi ülésen kerül megtárgyalásra.

36/2016. (II. 10.) A 279/2015. (XI. 13.) és a 319/2015. (XII. 16.) számú határozatok módosítása tárgyában
A Képviselő-testület fenti számú döntésének megfelelően a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. alapító okiratában a szükséges módosítások átvezetése megtörtént.

37/2016. (II. 10.) A legnagyobb kiterjedésű zöld terület a Veres Péter Emlékpark kezelése kapcsán, a Balmazújvárosi Környezetvédelmi Csoport Egyesület beszámolója tárgyában
Fenti számú döntésről a Balmazújvárosi Környezetvédelmi Csoport Egyesület vezetőjét értesítettük a határozat kivonat megküldésével.

38/2016. (II. 10.) Üzletrész megvásárlására vonatkozó vételi ajánlat tárgyában
A Képviselő-testület fenti számú határozatával döntött arról, hogy jelenleg nem kívánja értékesíteni az Alföld Szakképző Szakképzés-szervezési Nonprofit Kft.-ben meglévő 100.000,- Ft névértékű üzletrészét. A döntésről Debrecen Megyei Jogi Város Polgármesterének tájékoztatása megtörtént.

42-45/2016. (II. 26.) Az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény, valamint a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona alapító okiratának módosítása tárgyában
Az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény, valamint a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona alapító okiratában bekövetkezett változásokat a Magyar Államkincstár átvezette a törzskönyvi nyilvántartásban.

46/2016. (II. 26.) A Balmazújváros, Hortobágyi utca 3. szám alatti húsbolt tulajdonosa által kezdeményezett telekrész vásárlás tárgyában
A Hortobágyi utca 3. szám alatti kisvállalkozás fejlesztéshez kijelölt telekrész eladásához a vevő a telekalakítási vázrajzokat elkészítette, jóváhagyása a földhivatalnál megtörtént. Jelenleg az MNV Zrt.-vel történő jogszabályban előírt elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozat beszerzése van folyamatban.

47/2016. (II. 26.) Az Alföld Szakképző Szakképzés-szervezési Nonprofit Közhasznú Kft.-vel kapcsolatos döntések meghozatala tárgyában
A Képviselő-testület fenti számú döntésének megfelelően került képviseletre az önkormányzat a társaság taggyűlésén.

HATÁROZATI JAVASLAT

A lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról szóló polgármesteri jelentés elfogadásáról

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról szóló polgármesteri jelentést elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

Balmazújváros Város Polgármestere

Polgármesteri jelentés Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-i ülésére

Balmazújváros Város Önkormányzatának polgármestereként az alábbi eseményeken vettem rész:

2016. február 11.: Rembrand kiállítás megnyitóján köszöntöttem a tárlatlátogatókat
2016. február 11.: a XIII. gyermekvédelmi tanácskozás résztvevőit köszöntöttem
2016. február 18.: Ünnepélyes keretek között vettük birtokba Magyarország legnagyobb szaunaházát
2016. február 23.: Posta Julianna 90 éves szépkorú lakosunkat köszöntöttem a Nefelejcs Idősek Otthonában
2016. február 24 – 29.: Kiírásra került a 2015. évi szabadságom
2016. február 24.: Tájékoztatást adtam a *TOP* 5.2.1-15 kódszámmal megjelenő pályázatról. Városunk fejlesztési elképzeléseit (képzések, programok, út-világításkorszerűsítés, közösségi ház, játszótérépítés) osztottam meg a hallgatósággal a Bolyai úti óvodaépületben.
2016. február 29.: a „Balmazportéka" emblémát használó vállalkozók részére adtam át elismerő oklevelet
2016. március 6.: Katonka Sándorné (Borsos Róza) 90 éves lakosunkat köszöntöttem otthonában
2016. március 10.: Leader közgyűlésen vettem részt
2016. március 15.: Nemzeti ünnepünk alkalmából szervezett városi ünnepségen mondtam beszédet
2016. március 16.: Kistérségi tanácsülésen képviseltem városunkat
2016. március 17.: Az uszodaépítésről szóló 400 millió Ft-os támogatás szerződését írtam alá Budapesten.
2016. március 1–30.: Kiírásra került a 2015. évi szabadságom

TÁJÉKOZTATÓ

A Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal munkájáról, a megjelent fontosabb jogszabályokról

A Szervezeti és Működési Szabályzat 25.§-a a jegyző számára előírja, hogy tájékoztassa a Képviselő-testületet a hivatal munkájáról és az ügyintézésről, valamint a megjelent és a testület hatáskörét érintő új jogszabályokról. Ezen kötelezettségnek az alábbiak szerint kívánok eleget tenni.

Szabadi Magdolna, a Titkársági Osztály vezetője jelenti:

- Az aljegyzői pályázati felhívásra 9 db pályázati anyag érkezett. A pályázatok elbírálása megtörtént. A Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal aljegyzőjének dr. Lipták János kerül megbízásra 2016. április 1. napjától. A sikertelen pályázók kiértesítése megtörtént.
- A Veres Péter Kulturális Központ igazgatói állására kiírt pályázati felhívásra 4 pályázati anyag érkezett be a kiírásban szereplő határidőre. A pályázatokat bíráló bizottság véleményezte. A Képviselő-testület 2016. március 9. napján döntött a pályázatokról. A testület döntéséről a pályázók értesítése megtörtént.
- Az óvodai beiratkozáshoz szükséges egyeztetések lefolytatása megtörtént.
- Folyamatosan egyeztetünk a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával a 2016. évi közfoglalkoztatási programokról.
- 2016. január 1. napjától módosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény. A jogszabály többek között szabályozza a települési önkormányzat kötelezettségeként a szünidei gyermekétkeztetés megszervezését az arra jogosultak számára. Ezzel kapcsolatban egyeztető megbeszélésre került sor 2016. március 8-án az érintett intézményvezetőkkel.
- A különböző statisztikai adatszolgáltatásokat folyamatosan végezzük.
- Folyamatosan töltjük fel az elektronikus rendszerbe (Nemzeti Jogszabálytár) a képviselő-testületi ülések anyagait.
- Az iktatási, irattározási tevékenységet folyamatosan végezzük.
- 2016. február 11-én az ECHO Tv-ben 100 alkalommal megjelenő, városunkat reklámozó 1 perces reklámfilm készítése történt meg. A rövidfilm szabadon felhasználható lesz, ami honlapjainkon és más hírcsatornákon is bemutatja értékeinket.
- 2016. március 8-án részt vettünk a művészeti iskola nőnapi hangversenyén.
- Felvettük a kapcsolatot az Országos Lengyel Önkormányzattal, akik a lengyel-magyar kulturális kapcsolatokat, a testvérvárosi lehetőségekben rejlő további fejlesztéseket szeretnék támogatni egy országos találkozó megszervezésével.
- A 9/2016. (I. 27.) számú határozat alapján beérkezett pályázatokat az ISZK Bizottság március 9-én bírálta el.
- 2016. március 15-i meghívók kipostázásra kerültek, az ünnepség zavartalanul került lebonyolításra.

Foglalkoztatás-irányítási Csoport:

- A Veres Péter Emlékpark rendbetétele megkezdődött. Az elhalt növényi részek és tájidegen fajok irtása az északi erdőben megtörtént.
- Beindításra került a közfoglalkoztatási program.

Csiha Gábor, a Hatósági Osztály vezetője jelenti:

Az Építési Csoport jelenleg folyamatban lévő jelentősebb feladatai:

- Istálló épületének építési engedélyezési eljárása
- Oktatóterem kialakítása
- Látogatóközpont, lovarda és fogadóépület, valamint víztorony és egyéb épületének használatbavételi engedélyezési eljárása
- Papírgyár építési engedélyezési eljárása Tiszacsegén (meglévő papírgyár bővítése)
- Fürdő építési engedély módosítása Hortobágy településen
- Szociális épület építési engedélyezési eljárása
- Lakóépület átalakítás építési engedélyezési eljárása
- Trágyatároló építési engedélyezési eljárása
- Családi ház építésesnek egyszerű bejelentése az illetékességi területen belül
- Lakóépület használatbavételének tudomásul vételi és vagy engedélyezési eljárása illetékességi területen
- Építési, bontási és használatbavételi engedélyezési eljárás megszüntetése illetékességi területen
- Építés hatósági eljárás felfüggesztése
- Épületek állagvizsgálata
- Hatósági bizonyítványok kiadása
- Pályázatokhoz nyilatkozat és igazolás kiadása
- Zajterhelési határérték megállapítása
- Nyilvántartásba vétel – folyamatosan mind az öt településen
- Lejárt építési engedélyek jogszabály általi helyszíni ellenőrzési kötelezettség teljesítése
- Építési engedély módosítások
- Belföldi jogsegély kérések teljesítése építés hatósági eljárásokban
- Szakhatósági állásfoglalások kiadása építéshatóságként valamint település Önkormányzat Jegyzőjeként:
    - a Földhivatalnál folyó telekalakítási ügyekben
    - a TIKTVF-nél folyó vízjogi létesítési ügyekben
    - a Nemzeti Közlekedési Hatóságnál folyó útépítési ügyekben
    - Nemzeti Hírközlési hatóságnál folyó ügyekben
    - Bányakapitányságnál folyó ügyekben
    - működési engedélyezési ügyekben
- Elektronikus építési engedély nyilvántartás vezetése napi rendszerességgel
- LLTK és NAV adatszolgáltatás negyedévi rendszerességgel
- Jogszabály által előírt, településenként 16 féle hatósági nyilvántartás vezetése folyamatosan
- Illetékkedvezmény megállapításához adatszolgáltatás az NAV felé
- Statisztikai adatszolgáltatás elektronikus úton a statisztikai hivatal felé éves, negyedéves és havi rendszerességgel
- Bejelentés köteles és működési engedély köteles engedélyek kiadása Balmazújvároson és Hortobágyon
- Telephely létesítésének bejelentése és telephely engedélyezési eljárása
- Szálláshely-üzemeltetési engedély kiadása
- Statisztikai adatszolgáltatás elektronikus úton a működő üzletekről, szálláshelyekről

Szociális csoport

- A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya a Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006.

(III.27.) Korm. rendelet 47. § (1) bekezdésében foglalt adatszolgáltatási kötelezettségükre tekintettel megküldte a közgyógyellátásban részesülők adatait a 2015. december 31-i állapotnak megfelelően. A rendelet (2) bekezdése kimondja, hogy a közgyógyellátásra való jogosultság megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóság az OEP által megküldött adatokat 2016. március 31-éig egyezteti a saját nyilvántartása szerinti adatokkal. Az adategyeztetés – amely 2015. év tekintetében megközelítőleg 170 tételt jelent – befejeződött és az egyeztetés követő tájékoztatást a H-B.M. Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya felé megküldtük.

- 2016. március 31-ig kell megküldeni a Központi Statisztikai Hivatal részére a „Kimutatás a pénzben és természetben nyújtható támogatások adatairól, 2015" elnevezésű statisztikai kérdőívet, melynek előkészítése illetőleg az adatok tételes szempontrendszer szerinti kigyűjtése folyamatban van.

Szociális ügyek: 2016. február hónapban:

- **Lakhatási támogatás** iránti kérelmet 18 fő nyújtott be,
- **Gyógyszertámogatás** megállapítása során (szociális rászorultság alapján) 11ügy keletkezett,
- **Temetési támogatás** megállapítása iránt 7 kérelem érkezett,
- **Gyógyfürdőellátás** támogatás megállapítása iránt 39 kérelem érkezett,
- **Rendkívüli települési támogatás** megállapítása iránt 35 fő nyújtott be kérelmet,
- **Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás** ügyben 5 kérelem érkezett,
- **Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény** és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása iránt összesen 64 kérelem érkezett,
- **Egyéb** ügyben keletkezett ügyek száma (beszámolók, hatósági bizonyítvány, védett fogyasztói státusz igazolása, szociális statisztika, megkeresésre környezettanulmány készítése…stb: 15 db,
- **Önkormányzati bérlakás** ügyben 15 az iktatott ügyek száma**,**
- **Első lakáshoz jutók támogatása** ügyben 4 az iktatott ügyek száma.

Anyakönyvi igazgatás

Anyakönyv

Balmazújváros

- Helyben születés	0
- Házasságkötés	6
- Haláleset (helyben anyakönyvezett)	4
- Névadó	0

Hortobágy

- Helyben születés	0
- Házasságkötés	0
- Haláleset (helyben anyakönyvezett)	0
- Névadó	0

Újszentmargita

- Helyben születés	0
- Házasságkötés	0
- Haláleset (helyben anyakönyvezett)	0
- Névadó	0

Hagyatéki és póthagyatéki eljárás ebben az időszakban 19 indult.

- Anyakönyvi kivonat kiadása 17 db

- EAK rögzítés 22 db
- Házassági névmódosítás 10 db
- KIM névváltoztatás 2 db
- Hazai anyakönyvezéssel kapcsolatos felterjesztés: 3 db
- Születendő gyermekre tett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat: 18 eset
- Házasságkötés engedélyezése: 30 db

Állampolgársági eskütétel ebben az időszakban nem volt.
A hadiárva ellátás igénylésével, holttá nyilvánítással kapcsolatos ügyek: 5 db.

Hortobágy község anyakönyvi feladatainak teljeskörű ellátása, folyamatos együttműködés és segítségnyújtás Hortobágy község esetében hagyatékkal kapcsolatos, valamint Újszentmargita község anyakönyvi feladatainak teljeskörű ellátása, folyamatos együttműködés és segítségnyújtás anyakönyvi eljárással, hagyatékkal kapcsolatos feladatainak ellátásához.

Korábban okmányirodai feladat :
Vagyonleltár gondnoksági ügyben: 0
Címnyilvántartásba vétel: 3
Talált tárgy: 3
Lakásépítési kedvezmény: 0
Hulladék kedvezménnyel kapcsolatok ügyek: 17 db
Hatósági bizonyítvány: 2

Emődi Sándor, a Beruházási Osztály vezetője jelenti:
Beruházási és fejlesztési folyamatban lévő ügyek:

- Az osztály folyamatosan ellátja a beruházásokkal és pályázat előkészítéssel kapcsolatos műszaki feladatokat.
- A beruházások kapcsán elkészült korábbi testületi határozatra figyelemmel a Korm.rendeletben biztosított központi támogatás lehetősége alapján az uszoda beruházás kiviteli terve. A kiviteli tervekkel párhuzamosan az uszoda vízi közműveinek fürdő területén lévő nyomvonalvezetésre vonatkozó tervei, az elektromos betápláló kábel tervei is elkészültek. A beruházás előkészítéséhez a fürdő és a labdarúgópálya fekvésére tekintettel több alternatívájú talajtani szakvéleményt is kellett megrendelnünk a későbbi kivitelezés alapozási munkáinak, szerkezetépítésének és víztelenítési munkáknak a figyelembevételével.
- A Sporttér u. 8. szám alatti műfüves és élőfüves pálya előtti építési területre az elmúlt évben készíttettük el a kiviteli terveket, a pénzügyi támogatás és forrás korábbi képviselő-testületi döntés alapján biztosítható.
- Mindkét beruházáshoz teljesítményigényt nyújtottunk be a gázellátás vonatkozásában egyrészt a TIGÁZ-hoz, másrészt az áramellátás vonatkozásában az E.ON-hoz. Az elektromos teljesítményigények jogszabályban meghatározott hálózatfejlesztési díját az E.ON Zrt. meghatározta, ezen hozzájárulások átutalása megtörtént. Az uszoda gázellátásához a Debreceni u. – Sporttér u. út- és közterületén elosztóhálózat bővítése szükséges.
- Folyamatosan együttműködik osztályunk a TOP pályázatok előkészítő munkáinál. A belvízrendezési pályázat I. üteméhez műszakilag legindokoltabb a fürdő-sportpálya-stadion mélyebb fekvésű területeinek vízelvezető rendszereinek kiépítése átemelő szivattyúval. Ugyancsak műszakilag indokolt az Újkert sor főgyűjtő, vízműtelep vízelvezetését is biztosító burkolt árokrendszerének illetve a bánlaki településrész vízelvezetésének megoldása.

- További pályázat előkészítés van folyamatban kerékpárút létesítés lehetőségére, egészségügyi ágazatban alapellátás fejlesztésére (régi ügyeleti épület felújítása).
- Az osztály csökkentett létszámára figyelemmel március 20-ig folyamatosan végezte az éves vagyonfelmérést, vagyongazdálkodási feladatokat a Pénzügyi Osztállyal együttműködve.
- A mezőőri járulékok kivetéséhez szükséges feladatokat szintén elvégezte az osztály a módosított önkormányzati rendeletünkre figyelemmel.
- Ellátjuk a mezőgazdasági és környezetvédelmi feladatokat, valamint a katasztrófavédelmi feladatok területén előírt önkormányzati feladatokat.
- Folyamatban van a Böszörményi úti sportpályák öltözőépületének használatbavételi engedélyezési eljárása, valamint a közművezetékek kiépítése utáni beüzemelése.
- A városi fürdő területén elkészült és megtörtént a műszaki átadása az új szauna épületnek. Az épületben az előírt üzempróbák megtörténtek, folyamatban van a Hajdúböszörményi Járási Hivatal Építési Osztálya által a használatbavételi engedélyezés.
- A Semsey Andor utca – vasútállomás területét érintő MÁV Zrt. tulajdonú területrész átvételéhez a telekmegosztási vázrajzok elkészültek, a tereprendezés folyamatban van. A MÁV Zrt. a földhivatalnál a telekmegosztás átvezetését megkérte, melynek bejegyzése után a vagyonkezelési megállapodás megkötésére lehetőség nyílik.

<u>Vágnerné Szilágyi Ilona, a Pénzügyi Osztály vezetője jelenti:</u>

Költségvetési csoport

- Az Áht. és az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (Áhsz.) értelmében 2016. március 21-ig a 2015. évi költségvetés teljesítéséről szóló beszámolót megadott formában és tartalommal elektronikus úton előállítani, lezárni, majd ezt követően nyomtatott formában eljuttatni a Magyar Államkincstárba. Ezen kötelezettségünk teljesítése érdekében végezzük feladatunkat a napi rendszeresen ellátandó feladatok mellett.
- A Képviselő-testület által 2016. évre elfogadott költségvetést szintén egy elektronikus rendszeren (KGR) keresztül megadott formában kellett elkészíteni a Magyar Államkincstár részére március 16-ig. Ezen kötelezettségünknek határidőre eleget tettünk.
- Több jogszabályban rögzített adatszolgáltatási (pl. statisztikai jelentés), bevallási kötelezettséget (NAV), előző időszakok támogatásával kapcsolatos elszámolási kötelezettséget kell és kellett teljesítenünk az előző jelentés óta eltelt időszakban is.
- Az osztályon történik a sportszervek pénzügyi-számviteli feladatainak ellátása, ami szintén folyamatos adatszolgáltatási, bevallási kötelezettségek teljesítését igényli. A sport esetében az új év egy bajnoki szezon folytatását is jelenti, ami jelentős adminisztrációs feladatokat von maga után.

Adócsoport

- Február utolsó hétvégéjén került kipostázásra az I. félévi helyi adó fizetése miatt több, mint 15.000 oldalból elkészített 10.533 db fizetési felhívás, melyből 9.541 db Balmazújvárosra, 727 db Hortobágyra, míg 992 db más településekre került kézbesítésre.
- Ezek után megnövekedett az ügyfélforgalom. Az adózók folyamatosan jelentették be azokat a változásokat, amiket eddig elfelejtettek az Adócsoporttal közölni (lakcímváltozás, névváltozás, ingatlan adás-vétel). Ezen bejelentések miatt a magánszemélyek kommunális adó bevallások száma ebben az időszakban jelentősen megnövekszik.

- Figyelemmel kísérhető az adófizetési morál romlása, sok esetben több évre visszamenőleg jelentik be az adózók a tulajdon viszonyban bekövetkezett változást is, mely miatt egy-egy ügy sok időt, utánajárást vesz igénybe.
- Minden ügyintéző saját feladata mellett segít az ügyfeleknek a különböző problémák (lakcím változás, tulajdon jog változás, elhalálozás, mentességgel kapcsolatos ügyek) megoldásában. Így a munkakörben leírt feladatok elintézése csúszik.
- Március közepén került kipostázásra közel 250 db talajterhelési díjról szóló értesítés, bevallás. Ezen bevallást március 31-ig kell az ügyfeleknek benyújtani és a fizetési határidő is ez az időpont.
- Mindezek mellett folyamatos a munkakörön kívüli végrehajtás is, amely: munkabér letiltást, hatósági átutalások (inkasszók) kibocsájtását jelenti.

Gépjárműadó tekintetében a következő változások történtek:

- 2015-ben vásárolt, 2016. 01.01. napjától adóköteles gépjárművek:
  Hortobágyon 66 db határozat, Balmazújvároson 591 db határozat.
- Adócsökkenés miatti változás:
  Hortobágyon 85 db határozat, Balmazújvároson 699 db határozat.
- 2016. január havi évközi változások, melyeket februárban lehetett feldolgozni:
  Hortobágyon 14 db határozat, Balmazújvároson 73 db határozat.

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Bencsik Judit
jegyző

Balmazújvárosi Rendőrkapitányság

Szám: **09080/932/2016.ált.**

BESZÁMOLÓ

Balmazújváros

2015. ÉVI KÖZBIZTONSÁGI HELYZETÉRŐL, A KÖZBIZTONSÁG ÉRDEKÉBEN TETT INTÉZKEDÉSEKRŐL

Bevezetés

A Rendőrséget és ezen belül a Balmazújvárosi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: rendőrkapitányság) állományát is egész évben komoly kihívás elé állította az országra nehezedő migrációs nyomás. A rendőrkapitányság illetékességi területén nem kellett illegális migránsokat elfogni, de a déli határ védelmében folyamatosan részt vettek kollégáink.

Debrecenben a Befogadó Állomással összefüggésben jelentkező feladatok ellátásban is folyamatosan közreműködött a rendőrkapitányság állománya.

Tette mindezt úgy, hogy közbiztonsági deficit nem keletkezett működési területünkön.

Az, hogy a 2014-ben elért kimagasló eredményeinket szinten tudtuk tartani, több szegmens tekintetében javulást is el tudtunk érni, részben a 2015 évben is tovább vitt 19/24 néven futó programnak volt köszönhető. A programban – pénzben megváltott túlóra elrendelésével – jelentősen tudtuk növelni a látható közterületi rendőri jelenlétet.

A legkevésbé fertőzött településeken is legalább háromnaponta látható rendőri jelenlétet biztosítottunk, míg a nagyobb és a fertőzöttebbeken folyamatos vagy visszatérő volt a jelenlétünk.

Székhelyi városként Balmazújvároson folyamatos, 24 órás volt a rendőri jelenlét. A hétvégi, frekventált időszakokban, a közbiztonsági szempontból releváns események idején pedig megerősített szolgálatot adtunk.

Az illetékességi területre jellemző programok, – a Hídi Vásár, Nyeregszemle, Halászléfőző Fesztivál, Csege Napok, Vidám Nyári Esték rendőri biztosításán túl – az állomány eseménymentesen biztosította az év eleji gyülekezési törvény hatálya alá tartozó gazda demonstrációt.

A nyáron megtartott harmadik Motoros Fesztiválra jelentős számú kétkerekű és érdeklődő érkezett hozzánk nem csak belföldről, de visszajáró vendégként testvérvárosunkból, Lancutból is.

A közrendet, közbiztonságot érintően beruházás történt Balmazújvároson, a meglévő kamerarendszer mellett egy 17 kamerából álló új rendszer épült ki, amiből négy rendszámfelismerő. Az átadása óta számos esetben nyújtott segítséget ügyek felderítésében.

A bűnügyi helyzet értékelése

A rendőrkapitányság illetékességi területén az Egységes Nyomozóhatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ENyÜBS) adatai alapján a 2015. évben **564 bűncselekményt** regisztráltunk, ami a 2014 évben regisztrált 631 bűncselekményre figyelemmel **10,6%-os bűncselekményi szám csökkenést** mutat. (1.diagram) Ez megfelel a 2010 óta tartó folyamatos bűncselekményi szám csökkenésnek. Valamennyi településünk, így Balmazújváros vonatkozásában is csökkenést értünk el, a tavalyi 328 ügyszámról 305-re csökkent a regisztrált bűncselekmények száma. (2.diagram) Az elmúlt öt év átlagához (373) képest is jelentősnek mondható a csökkenés.

Az összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekményeket figyelembe véve a nyomozási eredményesség 68,2%, ami alacsonyabb ugyan a tavalyitól, de az öt éves átlagot (60,66 %) meghaladó (2.diagram).

Egy emberölés történt területünkön, Balmazújvároson. Túlzás nélkül állítható, hogy a négyfős család tragédiája nem csak városi, de megyei és országos szinten is megdöbbenést váltott ki. Az esetet követően végzett adatgyűjtésünk arra vezetett, hogy sem a rendőrség, sem a társhatóságok, de még a közvetlen környezet számára sem voltak a tragédiának előzetesen felismerhető jegyei. A cselekmény rendőri eszközökkel nem volt megelőzhető.

A rablások számában jelentős emelkedést jelent a három rendőri eljárásban regisztrált ügy.

A rablások tekintetében külön kiemelést érdemel, hogy a bejelentést követően, forró nyomon üldözés keretében két órán belül az elkövető elfogásra került. Az elkövetők minden esetben őrizetbe, majd előzetes letartóztatásba kerültek. A rablások széles körben nem váltak ismertté a lakosság körében, így a szubjektív közbiztonságérzetre sem gyakoroltak jelentős befolyást. Ez nyilván annak is köszönhető, hogy a tettesek gyorsan elfogásra kerültek.

A rablások elkövetői közül kiemelést érdemel egy testvérpárból és barátjukból álló társaság, akik összesen három rablásban érintettek. A területről történt kivonásuk már most érezteti hatását, különösen az Újtelep városrészen, de a jövőben is jótékony hatással lesz a város közbiztonságára. Egyiküket év végén gyorsított eljárás keretében 4 év 6 hónap letöltendő szabadságvesztésre ítélte a bíróság.

A rendőri eljárásokban regisztrált ügyek jelentős részét adó és a lakosságot leginkább érintő lopások terén folytatódott az évek óta tartó tendencia, csökkentek az ilyen jellegű cselekmények. (3.diagram)

Az együttműködés szép példája volt a balmazújvárosi és a tiszacsegei temetőt fosztogató nő elfogása. A problémát jelezte Polgármester asszony, a polgárőrségekkel karöltve rengeteg órát töltöttünk a temetőkben és környékünkön, majd Tiszacsegén a polgárőrök és a lakosság segítségével elfogásra került az elkövető egyeki nő, aki több százas nagyságrendben ismert el virághopást, de a lakosság nyugalmát, közbiztonságérzetét jelentősen befolyásolta, ezért is volt fontos az elkövető elfogása.

A temetői lopásokkal kapcsolatban mindössze egy feljelentés érkezett, mivel egyenként nem voltak nagy értékűek az eltulajdonított csokrok, viszont a lakosság széles rétegeiben váltott ki felháborodást, megbotránkozást, hogy szeretteik sírjáról rendszeresen eltulajdonították a frissen kivitt virágcsokrokat. Ezért is tartom jelentős, a lakosság körében elismerést kiváltó intézkedésnek az elkövető elfogását.

A kiemelten kezelt 14 bűncselekmény körébe azok tartoznak, amik a lakosságot leginkább irritálják, továbbá ezek a bűncselekmények adják a regisztrált összes bűncselekmény 62,4%-át.

A rendőri eljárásokban 176 ilyen kiemelten kezelt bűncselekményt regisztráltunk Balmazújvároson, ami évek óta tartó folyamatos csökkenő tendenciát mutat. Az öt éves átlag 223 bűncselekmény. (4.diagram)

A rendőrkapitányság eljárásaiban a kiemelt bűncselekmények tekintetében a nyomozás eredményessége 65 %. (4.diagram)

A testi sértések száma szinten maradt, viszont a garázdaságok terén jelentősebb emelkedés történt. (5.diagram) Ezek zömében ismerősök, családtagok közötti konfliktusok, melyek elmérgesedve, a kívülálló számára is észlelhető, érzékelhető atrocitásban öltenek testet. Ezek helyszínei gyakran magánházak udvarai, családi házak előtti közterületek.

Az ügyek másik részét az italozó, szórakozó személyek közötti konfliktusok jelentik. A szórakozóhelyeken, azok belső terében elkövetett jogsértések száma csekély, jellemzőbb az onnan távozók között, később a közterületen kialakuló konfliktus.

Mindkét esetkörben meghatározó szerepe van a túlzott mértékű alkoholfogyasztásnak.

Az ilyen jogsértések visszaszorítása, megelőzése érdekében a hétvégi, éjszakai időszakokra megerősített, nagyobb létszámú szolgálatokat szerveztünk. Külön feladatterv alapján minden hónapban, legalább két alkalommal a társhatóságok bevonásával ellenőriztük a szórakozóhelyek működési rendjét.

Mindezen intézkedéseink ellenére a garázdaságok száma nőtt. Ennek társadalmi okai is vannak. A konfliktusok megoldásának sokan csak az erőszakos útját ismerik, a szórakozás egyetlen módja számukra a lerészegedés, ennek következtében érthetetlen cselekedeteket hajtanak végre.

Több elfogott elkövető kihallgatása során semmilyen értelmes magyarázatot nem tudott adni a tettére. A leggyakoribb „magyarázat" a „feszült voltam" és az „ideges voltam". Nem ritkán az elkövetők nem is szórakozóhelyen, hanem lakásukon, otthonaikban fogyasztanak alkoholt, majd a közterületre érve végeznek értelmetlen rombolást.

A gazdasági bűncselekmények körében rendőri eljárás során legnagyobb esetszámban csalásokat regisztráltunk, amelyek jellemzően sorozatjelleggel, szabálysértési vagy kisebb értékre kerültek elkövetésre. Továbbra is a legjellemzőbb elkövetési forma az online piactérhez kapcsolódó csalás, ahol az elkövető nem a megrendelt terméket, hanem értékkel nem bíró tárgyakat, vagy semmit nem küld meg a sértett vevő részére. A médiákban több figyelemfelhívás is megjelent, - többek között a Balmazújváros újságban is – melyekben a rendőrség felhívta a biztonságos internetes vásárlás szabályaira a lakosság figyelmét, még mindig sokan bedőlnek a csalók trükkjeinek.

A bűnüldöző munka

A rendőri eljárásban regisztrált közterületen elkövetett bűncselekmények száma évek óta csökkenő tendenciát mutat. A 2015. évben 76 bűncselekményt regisztráltunk. (6.diagram)

A rendőrkapitányság nyomozási eredményessége a közterületen elkövetett bűncselekmények vonatkozásában 88,7 %, ami az évek óta emelkedő tendencia folytatása. (6.diagram)

A regisztrált bűncselekmények **100 ezer lakosra vetített aránya** 1869,1, mely jelentős csökkenés a 2011 évi 4282,6-ról. (7.diagram)

A közterületen elkövetett bűncselekmények száma tovább csökkent, vagyis a 19/24 megyés szolgálat tovább folytatása, valamint a rendészeti és a bűnügyi szolgálati ág tevékenységének szoros összehangolása által sikerült a 2013. évről a 2014. évre bekövetkezett ugrásszerű bűncselekményi szám visszaesés eredményeit megtartani.

A kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatói közül kiemelést érdemelnek az alábbiak:

- A testi sértés bűncselekmények nyomozási eredményessége: 85,5 %;
- A garázdaság bűncselekmények nyomozási eredményessége: 71,7 %;
- A lopás bűncselekmények nyomozási eredményessége: 6,4 %;

Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően azon elkövetőknél, akik visszaesők vagy súlyos bűncselekményt követnek el, élünk az őrizetbe vétel lehetőségével. A 2015. évben 11 őrizetbe vett elkövető közül nyolc esetben a bíróság elrendelte az előzetes letartóztatást, míg három főnél gyorsított eljárás keretében 72 órán belül ítéletet hozott.

A rendőri eljárásban regisztrált vagyon elleni bűncselekmények jelentős hányadát továbbra is a szabálysértési értékre, illetve kisebb értékre elkövetett lopások teszik ki, melyekhez valamilyen minősítő körülmény kapcsolódik (bekerített hely, dolog elleni erőszak). A színesfémek és a vas felvásárlási árának visszaesése következtében jelentősen csökkent az ilyen tárgyakra irányuló lopások száma.

A város sajátosságaira tekintettel továbbra is nagyobb számban lopnak el kerékpárokat. Jellemző, hogy az elkövetők nagyon rövid idő alatt szétszerelik a kerékpárt, majd az azonosítható váztól megszabadulnak és a többi alkatrészt értékesítik, nem egyszer sajátjukba építik be, jelentősen megnehezítve ezzel a felderítést, azonosítást. További problémát okoz, hogy több típusnál már nem használnak alvázszámot, ami lehetetlenné teszi a kerékpár körözését.

A tulajdon elleni szabálysértések megelőzése, felderítése, az eljárások magas színvonalú lefolytatása szoros összefüggésben van a bűnüldöző munkával. Néha nüanszokon múlik az, hogy egy-egy cselekmény végül szabálysértés vagy bűncselekmény lesz. Amennyiben egy kerékpárt a kerítésen kívülről visznek el szabálysértés, ha belülről, úgy már bűncselekmény.

Az elkövetői körök is megegyeznek vagy jelentős átfedést mutatnak. Az elkövető nem úgy indul el, hogy most szabálysértést vagy bűncselekményt követek el, hanem néha a véletlenen múlik az eredmény.

A 2015. évben **185 elzárással is sújtható** szabálysértési ügy lett iktatva, amik közül a legjellemzőbb a **tulajdon elleni szabálysértés**, ezen belül is a lopás (iktatott ügyek 84 %-a). (8.diagram)

A 2015. évben hatóságunk tudomására jutott tulajdon elleni szabálysértések tekintetében csökkenés tapasztalható, mivel az előző évben 215, míg az azt megelőző 2013 évben 260

iktatás történt, így a csökkenést tekinthetjük egy tartósan fennálló folyamatos tendenciának. Ennek oka a 19/24-es feladatterv kapcsán a közterületre vezényelt nagyobb számú látható rendőri erő. A fokozottabb rendőri jelenlétnek - ami rendőrileg eddig csak ritkán látogatott területekre, külterületekre is sűrűbben kiterjed - jelentős visszatartó ereje volt, amit az állampolgárok vissza is jeleztek a végrehajtó állománynak.

Hasonlóan nagy a visszatartó ereje a szabálysértés elkövetésének tettenérésekor a szabálysértési őrizetbevételek foganatosításának is. Ezen felül pozitív irányba befolyásolja a szabálysértési előkészítő eljárások számának alakulását a településeken az elmúlt években kiépített térfigyelő kamerarendszerek, aminek köszönhetően több ismeretlen elkövető ellen induló eljárás felderítésre került.

A korábbi évekkel ellentétben, a 2015. évben hatóságunk illetékességi területén csökkenés mutatkozott a fa-, illetve terménylopások tekintetében. 2013-ban még 31 ilyen cselekmény miatt indult eljárás, 2014-ben ez 18-ra csökkent, míg 2015-re már csak 13 ilyen eset jutott hatóságom tudomására. Ennek oka, hogy fokozottabban ellenőriztük a települések külterületén lévő szőlőskerteket és termőföldeket a különböző termények (zöldségek) eltulajdonításának megakadályozása végett, mely ellenőrzésekbe bevontuk a települések mezőőreit is.

A rendészeti vezetők hetente egy alkalommal egyeztetőt tartanak a körzeti megbízottak és a Balmazújváros területén dolgozó mezőőrök bevonásával a termény- és falopások megelőzése-illetve az erők, eszközök elosztása érdekében. Ennek alapján a körzeti megbízottak a mezőőrökkel közös szolgálatot látnak el, amit elsősorban a termény- és falopások által veszélyeztetett területekre koncentrálnak.

Az ismeretlenes ügyek tekintetében a rendőrkapitányságunk felderítési mutatója 35,56 %, ami a 2014-ben elért 33,33 %-hoz képest előrelépést jelent.

A 2015. évben kevesebb **„internetes" csalás** jutott hatóságunk tudomására, **11 ügyben indult** eljárás internetes felületen szabálysértési értékre elkövetett csalás miatt, míg az előző évben 14. Az év nagy részében egyáltalán nem voltak jellemzőek az ilyen szabálysértések azonban december hónapban több ilyen esetről is tettek bejelentést valószínűleg azért, mert több állampolgár karácsonyra való tekintettel az interneten keresztül kívánt bevásárolni.

Ezen ügyek nagy része áttételre került más kapitányságokhoz, mivel a feltételezhető elkövetővel szemben már büntetőeljárás volt folyamatban.

Az ismeretlen elkövetők felderítése érdekében szorosan együttműködnek az előadók a körzeti megbízottakkal, valamint a Bűnügyi Osztály beosztottjaival. Hetente elemzésre kerülnek az elkövetett tulajdon elleni szabálysértések, valamint tulajdon elleni ponttérkép felfektetésére is sor került.

Az illetékességi területünkre jellemző kerékpárlopások száma csökkent. 2013-ban 28 eljárás indult kerékpárlopás elkövetése miatt, a 2014-es évben ez a szám 29-re nőtt, míg 2015-ben ez a szám 21 volt. Ennek egyik oka, hogy a korábbi elkövetők nagy része azonosításra került a Balmazújváros területén kiépített térfigyelő kamera rendszer segítségével, ezen felül a körzeti megbízotti, bűnügyi állomány és a szabálysértési referens kollégák együttműködése, tapasztalat cseréje, közös elszámoltatása eredményt hozott.

A 2015. évben tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt összesen **3 esetben került sor szabálysértési őrizetbe vételre,** összesen 4 fővel szemben. Tettenérés esetén szabálysértési őrizetbe vétel kerül foganatosításra, amennyiben nem áll fenn kizáró ok.

Az előkészítő eljárások során pozitív jogszabályi változtatás volt a személykörözések elrendelésének lehetősége.

Balmazújvároson 87 tulajdon elleni szabálysértést regisztráltunk a tavalyi 113-mal szemben. Legnagyobb számban lopást (62 eset), csalást (11 eset), szándékos rongálást (7 eset), jogtalan elsajátítást (5 eset) követtek el. A szándékos rongáláson kívül valamennyi ügykategóriában csökkenés történt. A szándékos rongálások száma csökkent a legnagyobb mértékben, 10-zel.

A fentiek alapján a Balmazújvárosi Rendőrkapitányság 2015. évi bűnügyi tevékenysége kiemelkedőnek értékelhető.

Rendészeti tevékenység

A Balmazújvárosi Rendőrkapitányság 2015 évi közlekedésbiztonsági helyzete:

A személyi sérüléses közúti közlekedési balesetek elsődleges statisztikai adatainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy a **2015. év I-XII. hónapjában 47 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt a rendőrkapitányság illetékességi területén**, 23-mal több, mint az előző év azonos időszakában, ami 95,8 %-os növekedésnek felel meg. (9.diagram)

A személyi sérüléses balesetek számának csökkenésében bár megtorpanás látszik, ami nem helyi jelenség, hanem megyei és országos szinten is romlás következett be az évek óta tartó kedvező folyamatokban.

A közlekedésbiztonsági helyzet csakúgy, mint a közbiztonság egésze, nem kizárólagosan rendőri, rendészeti kérdés, hanem összetett. Azok a bevezetett intézkedések, elfogadott jogszabályok (objektív felelősség, szigorúbb előéleti pontrendszer), fejlesztések (autópályák, elkerülő utak), melyek együttesen eredményezték a kedvező tendenciát, mára kifutottak.

Befolyásoló tényező az olaj világpiaci és a benzin hazai ára, ami évek óta nem látott arányban csökkent, ergo többen veszik elő és többet utaznak gépjárművel. Az időjárás, egy- egy erősebb front érkezte is kedvezőtlen hatást fejt ki. Semmit nem csináltunk rosszabbul, mint tavaly, mégis romlottak az adataink.

A rendőrkapitányság illetékességi területén bekövetkezett személyi sérüléses balesetek statisztikai adatait vizsgálva megállapítható, hogy mind abszolút számokban, mind pedig százalékos értékben vizsgálva a legkedvezőbb év 2014 volt. Kiugróan alacsony volt a tavalyi évben a balesetek száma, még az utána következő legjobb évekhez képest is.

A 2014. évben volt a legjelentősebb csökkenés az előző évekhez képest, a 2013. évhez viszonyítva 33,3 %-os (36→24), baleseti szempontból a másik legkedvezőbb, a 2012. évhez viszonyítva pedig 14,3 %-os (28→24) csökkenés figyelhető meg.

A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitánysághoz tartozó rendőrkapitányságok baleseti adatait elemezve – hasonlóan a korábbi évekhez – továbbra is elmondható, hogy 2015 évben (abszolút számokban kifejezve) is a **rendőrkapitányságunk** illetékességi területén következett be **a legkevesebb személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset.**

A balesetek belső struktúráját vizsgálva – *a halálos események vonatkozásában* – negatív irányú elmozdulásról számolhatunk be, **eggyel több halálos kimenetelű baleset történt** (2→3), mint a bázisidőszakban.

Mindhárom halálos kimenetelű baleset Balmazújvároson történt, kettő külterületen, egy belterületen. A kerékpárlopásoknál már utaltam a város sajátosságára, itt szintén tetten érhető a nagyszámú kerékpár. A három áldozat mindegyike kerékpáros volt.

A kerékpárosok és a gyalogosok a közlekedés legvédtelenebb résztvevői és sajnos a legkevesebb KRESZ ismerettel rendelkezők is. A közlekedők önkéntes szabálykövetése sok kívánni valót hagy maga után.

A 2014. évi mutatóinkhoz képest **nőtt** (1→4) **az ittasan okozott események száma.** A mutatók alapján **a bekövetkezett balesetek 8,5 %-ában lehetett megállapítani az ittasságot**, mint közreható tényezőt, ami alacsonyabb az országos és a megyei átlagnál. (10.diagram)

Az ittassággal párosuló balesetek közül – a 2015. év értékelt időszakában – 2 esetben személygépkocsi vezető, 2 esetben pedig kerékpáros okozó vonatkozásában került kimutatásra a baleset előtti alkoholfogyasztás ténye.

Ki kell emelni továbbá, hogy egy esetben – a fentieken kívül – a közlekedési baleset vétlen résztvevője – egy segédmotor-kerékpárvezető – bizonyult ittasnak.

Az ittasan okozott balesetek számának csökkentését a rendőrkapitányság 2015-ben is kiemelt célként kezelte, ezért a közterületi szolgálatot ellátó állomány részére súlyozott feladatként került meghatározásra az ittas járművezetők kiszűrése.

A rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint a rendőrkapitányság közterületi szolgálatot teljesítő állománya 2015. január 01. és 2015. december 31. közötti időszakban **3566 esetben végzett alkoholszondás ellenőrzést, melynek során 35 ittas járművezetőt szűrtek ki** a forgalom résztvevői közül.

A balesetet okozók vizsgálatakor jelentős változásról nem számolhatunk be. Továbbra is **a személygépkocsi-vezetők** (10→24) **okozták a legtöbb balesetet**, őket a kerékpárosok (6→9) és a tehergépkocsi-vezetők (3→6) követik.

Közúti közlekedésben való részvételi arányukhoz képest magas a kerékpáros járművezetők által okozott közúti közlekedési balesetek száma (9) és aránya (19,1 %). **A 2015. évben 9 ilyen jellegű közlekedési baleset történt a rendőrkapitányság illetékességi területén,** hárommal több, mint a bázisév ezen időszakában, ami 50 %-os emelkedésnek felel meg.

Balmazújvároson 14 könnyű sérüléssel, 6 súlyos sérüléssel és 3 halálos eredménnyel végződő közúti közlekedési baleset történt.

A közbiztonság érdekében tett intézkedések

A közterületre vezényelt létszám (4386 fő) és az ott eltöltött óraszám (29052 óra) igazolja a korábban már említetteket, miszerint a látható közterületi rendőri jelenlét növelését célzó 19/24 program egész évben folyt, valamint az állomány 12 fővel bővült. Nagyobb létszámmal és több órában voltunk jelen illetékességi területünk közterületein. (11.diagram)

A lakosság körében végzett felmérések eredménye szerint, továbbra is a látható rendőri jelenlétre van igény, aminek az elmúlt évekhez viszonyítottan magasabb szinten tudtunk eleget tenni.

A közterületek, nyilvános helyek rendje és biztonsága megfelelő szintű, az itt elkövetett jogsértések száma az előző évhez viszonyítva csökkent.

A bűnügyi szakterület értékelésénél már jelzett garázdaságok kapcsán a közterületi jelenlétünket is azokra a helyszínekre koncentráltuk, ahol ezek nagyobb számban jelentkeztek. A lakosságtól érkezett bejelentéseket, panaszokat is figyelembe vettük a szolgálatok szervezésénél, törekedtünk arra, hogy ezekre a jelzésekre megfelelő választ adjunk.

A bűnügyi elemzések és a bűnügyi ponttérkép alapján a frekventált időkben (péntek este) és helyeken (szórakozó helyek) a közterületi szolgálatokat megerősítettük úgy, hogy ezen időszakokban 2-3 járőrpár teljesített szolgálatot, akik között az egyik páros általában civil ruhában és nem rendészeti jellegű gépkocsival látott el szolgálatot.

A rendőrkapitányság vezetése részt vett a 2015. december 2-án tartott közmeghallgatáson, ahol a szórakozóhelyek nyitvatartása és környezetük rendje volt a téma. A megjelent lakosság ismertette a problémáit, megfogalmazta elvárásait a témával kapcsolatban.
Az elhangzottak alapján a képviselő-testület a 2016. év elején megalkotta rendeletét, amiben korlátozza a kereskedelmi vendéglátó egységek éjszakai nyitva tartását. A rendőrség a polgárőrséggel közösen tovább növelte jelenlétét azon szórakozóhelyek közelében, ahol a lakók problémát jeleztek.

A körzeti megbízottak szombat, vasárnap felkeresték a környéken lakókat és informálódtak arról, hogyan értékelték az elmúlt éjszakát, tudtak-e pihenni, volt-e valamilyen észrevételük, panaszuk.
A felméréseink alapján a lakosság zöme meg van elégedve a jelenlegi állapotokkal. Két olyan lakos van, aki minden alkalommal problémát jelez, a többi megkérdezett nyugodtnak és elfogadhatónak ítélte meg a szórakozóhelyek környezetét.

Természetes, hogy minden kocsma, minden szórakozó személy mellé nem állhat rendőr, polgárőr. Nullára nem fogjuk tudni visszaszorítani az ilyen jellegű jogsértéseket. Alapvetően az állampolgároknak, a szórakozási kultúrának kellene megváltoznia, a szeszesital kiszolgálás szabályait kellene következetesen betartani (ami lehet, hogy jogszabály módosítást is igényelne), mert csak így, közösen lehet látványos eredményt elérni.

A fokozott közterületi jelenlétet biztosító program 2016-ban is tovább folytatódik, a fokozott közterületi jelenlétet ezután is tudjuk biztosítani.

A városban bekövetkezett fejlesztések következményeként az idelátogatók száma nő. A Kamilla Gyógyfürdő egész évben vonzza a látogatókat. A Semsey Kastély kiállítása nemcsak a helyieket, hanem turistákat is a városba csalogatnak.

A város két élvonalbeli sportcsapattal rendelkezik. Az elmúlt évekhez hasonlóan a csapatok szurkolói fegyelmezetten, a sport szelleméhez igazodva, kultúráltan drukkoltak kedvenceiknek, rendbontás, rendőri intézkedést igénylő esemény nem történt.

A rendőri intézkedési kultúraváltás jegyében rendőreink többször éltek a figyelmeztetés eszközével, mint korábban, akikkel szemben pedig bűncselekmény elkövetése miatt kellett fellépni, ott hatékonyabbak voltak.

Az **elfogott személyek** számát illetően az elmúlt évek legjobb eredményét érte el a rendészeti osztály állománya, annak ellenére hogy a regisztrált bűncselekmények száma tovább csökkent. A bűnügyi és közrendvédelmi egyeztetések, bűnügyi elemzések továbbra is folyamatosak, az állomány e területen mutatott érzékenysége továbbra is megfelelő színvonalú. (12.diagram)

Az **előállítások számában** kisebb mértékű csökkenés figyelhető meg, azonban az elfogások számának alakulás és a regisztrált bűncselekmények számának csökkenése miatt ez a folyamat nem tekinthető visszaesésnek a közterületi állomány bűnügyi érzékenyégét illetően. (13.diagram)

Elővezetéseink száma továbbra is jelentős (231) ami részben az idézéseken történő megjelenési fegyelem hiányával magyarázható, részben a meg nem fizetett helyszíni bírságok végrehajtásának következménye.

Új jogintézmény 2016-ban, hogy az elővezetés során fel nem lelt személyeknek a körözését kell elrendelni. A jövőben az is előfordulhat, hogy egy meg nem fizetett 5000 forintos bírság miatt az ország bármely pontján igazoltatott és körözés alatt álló személyt a rendőr elfogja és előállítja.

A pozitív **alkoholszonda alkalmazások** viszonylatában kismértékű csökkenés következett be az előző évhez viszonyítva. (14.diagram) Preventív céllal nagymértékben növeltük az ellenőrzések során az alkoholszonda alkalmazások számát, valamint az év második felében két alkalommal ún. finn módszerrel végrehajtott ittasság ellenőrző akciót is szerveztünk Balmazújvároson annak érdekében, hogy minél több ittas járművezetőt tudjunk kiszűrni a forgalomból.

Az ittas vezetők kapcsán említést érdemel, hogy viszonylag sok közülük a nem helyi lakos.

Természetesen, akit a rendőr tetten ér és elfog, azt fel is jelenti. Tekintettel arra, hogy az elfogások száma nőtt, ezzel együtt ez az intézkedési kategória is emelkedett. (15.diagram)

Az intézkedési kultúraváltás a szabálysértési feljelentések számában is tetten érhető. (16.diagram) A közlekedési morál tekintetében még mindig komoly hiányosságok vannak. Bár pontos számok nem állnak rendelkezésünkre, de a városban a biztonsági övet használók aránya magas, talán kijelenthető, hogy az országos átlag feletti.

A vezetés közbeni mobiltelefon-használat terén viszont komoly hiányosságaink vannak, melyek ellenőrzésére és szankcionálására a megfelelő módszereket kidolgoztuk a jövőre nézve.

A kerékpárosok közlekedési morálja talán a legrosszabb, nem meglepő módon velük szembeni szankció a legtöbb, amit a baleseti helyzet értékelésénél leírtak is alátámasztanak.

Rendezvénybiztosítások

A gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény megtartására egy esetben került sor Balmazújváros területén.

2015. január 22-én félpályás útlezárással megvalósuló demonstrációt tartottak a gazdák Balmazújváros ki- és bevezető útjain, valamint a városháza előtti útszakaszon. Rendőrkapitányságunk a bejelentéssel összefüggésben szükséges intézkedéseket megtette, és a rendezvényt – megerősítő erővel együtt – eseménymenetesen biztosította. Mind az önkormányzat, mind a gazdák részéről csak elismerés és köszönet érkezett a rendőrség felé.

Ezen felül természetesen jelen voltunk és biztosítottuk az egyéb, a bevezetőben is említett rendezvényeket.

A körzeti megbízotti státuszok feltöltöttsége és tevékenységük értékelése

Balmazújvároson öt körzeti megbízotti státusz van rendszeresítve, melyek mindegyike be van töltve.

A körzeti megbízottak szoros kapcsolatot ápolnak körzetük lakosságával, feladatkörükbe tartozik az idős, egyedül élő, magáról csak részben gondoskodni tudó személyek figyelemmel kísérése. Amennyiben segítségre szoruló személyeket, körülményeket észlelnek, úgy megkeresik az illetékes hatóságot, akik minden esetben megadták a szükséges segítséget.

Szinte valamennyien iskola rendőrei is, így az iskolákkal napi kapcsolatban vannak, rendszeresen tartanak osztályfőnöki órákat, előadásokat. Az ifjúságvédelmi referensekkel szoros kapcsolatot ápolnak, gyakoriak a közös családlátogatások.

Rendszeresen hajtanak végre közös szolgálatot különböző társszervekkel, polgárőrökkel. A város mezőőreivel heti rendszerességgel egyeztetnek, majd ezek alapján látnak el közös szolgálatot.

Bűn- és baleset-megelőzés

A bűnmegelőzési tevékenység helyzete, folyamatban lévő programjai

A Területi Baleset-megelőzési Bizottság (a továbbiakban: TBB) a 2015. évben is törekedett arra, hogy tevékenysége a közúti közlekedési balesetek számának csökkenését eredményezze. Ennek érdekében folyamatos elemező-értékelő munkával igyekeztünk feltárni a területünk közlekedésbiztonságában megmutatkozó anomáliákat, annak érdekében, hogy azokra hathatós válaszokat tudjunk adni.

Az elvégzett értékelésünk alapján azt lehet mondani, hogy a 2015-ös év a TBB, illetve a rendőrkapitányság tekintetében is (negatív értelemben) a kerékpárosok éve volt, hiszen jelentős mértékben emelkedett a kerékpárosok által okozott balesetek száma, ami további feladatokat generált a részünkre.

A 2015. évben is igyekeztünk a baleset-megelőzési tevékenységünk végrehajtása során eljutni a közúti közlekedés minden résztvevőjéhez, a gyalogostól a kerékpárosig, az óvodástól a nyugdíjasig bezárólag mindenkihez.

Kiemelést érdemel a már több éve tartó „iskola rendőre" program és a „Látni és Látszani" közlekedésbiztonsági kampány.

A „Látni és Látszani" elnevezésű kampány keretében végrehajtottuk a kerékpárosok láthatóságának segítését célzó feladatainkat és a Hajdú-Bihar Megyei Baleset-megelőzési Bizottság által rendelkezésre bocsátott láthatóságot segítő eszközök kiosztását. Ennek során átvizsgáltuk a kerékpárral közlekedők kétkerekűinek a műszaki állapotát és amelyik kerékpár, illetve kerékpáros nem felelt meg a „Látni és Látszani" biztonsági alapelv követelményének a rendőrök helyszíni bírság vagy feljelentés helyett – figyelemfelhívó jelleggel – világítóberendezést, és/vagy láthatósági mellényt adtak át részére.

A közlekedésbiztonsági helyzet javítására irányuló feladatok végrehajtásában a polgárőr egyesületek rendszeresen bevonásra kerültek.

A 2015/16. tanévben a rendőrkapitányság illetékességi területéről 28 általános iskolai tanuló vesz részt az Országos Baleset-megelőzési Bizottság által elindított „Sulimoped" programban, ami – reményeink szerint – hozzájárul e tanulók közlekedési szabályismereteinek a bővítéséhez, illetve a közlekedési kultúrájuk javításához.

A TBB baleset-megelőzési tevékenységével kapcsolatban – a 2015. év vonatkozásában – végrehajtott feladatokat összegezve megállapítható, hogy 37 rendezvény került a TBB által lebonyolításra, amely során baleset-megelőzéssel kapcsolatosan 1087 főt „szólítottunk meg" és ezen feladatok végrehajtására 125 órát fordítottunk.

Az iskola rendőre program

A rendőrkapitányság működési területén – Balmazújváros, Tiszacsege, Egyek, Hortobágy, Újszentmargita településeken – 8 olyan alap- és 1 középfokú oktatási intézmény található, melyek az „iskola rendőre" program végrehajtásában érintettek. Mind a 9 – azaz a településeken található valamennyi – oktatási intézmény már a korábbi években csatlakozott a programhoz.

A 2015. év szeptember hónapjában törekedtünk arra, hogy a tanítás kezdetének és befejezésének az időszakában az iskolák előtt, illetve annak környezetében egyenruhás rendőr vagy egyenruhát (láthatósági mellényt) viselő polgárőr tartózkodjon. Kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a kijelölt gyalogos-átkelőhelyeknél demonstratív rendőri jelenlét biztosítsa a gyermekek biztonságos áthaladását, illetve a közlekedési szabályok betartását.

Az „iskola rendőre" program értékelt havi végrehajtása során törekedtünk arra, hogy az érintett iskolák ünnepélyes tanévnyitóin az iskola rendőrök jelen legyenek.

Szeptember hónapban a programhoz kapcsolódó „Üzenő füzet” az iskola rendőrök segítségével az első osztályosok körében kiosztásra kerültek.

A 2015. évben a rendőrkapitányság illetékességi területén nem került sor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 34/A. § szerinti iskolakerülő gyermekkel szembeni rendőri intézkedésre, továbbá az iskolák fenntartói részéről nem érkezett felkérés a közép és az általános iskolák rendjének fenntartásában történő rendőrség általi közreműködésre.

Illetékességi területünkön az értékelt időszakban az iskolák közvetlen környezetében, illetve az iskolai tanításhoz (tanítási napokhoz és időszakokhoz) kapcsolódóan nem történt közúti közlekedési baleset.

Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk leginkább az „iskola rendőre”, valamint a D.A.D.A. program által valósult meg. Osztályfőnöki órákon visszatérően tartottunk előadásokat drogfogyasztás, valamint a fiatalok körében jellemző jogsértések és azok következményeinek ismertetése tárgyában, mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy a 14-18 éves fiatalok nincsenek tisztában tetteik súlyával. Konkrétan az iskolai erőszak, a pedagógusok és diákok sérelmére elkövethető, iskolához kötődő bűncselekmények, a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos eljárási rend ismertetése vált szükségessé

Minden olyan ügyben, ahol gyermek- vagy fiatalkorú érintett, a szociális törvényből és az ahhoz kapcsolódó normákban rögzített értesítési kötelezettségnek eleget teszünk a családsegítő, gyermekvédelmi szolgálatok, valamint a Járási Gyámhivatal felé. A rendőrkapitányság munkatársai egyedi felkérések esetén a Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett eset konferenciákon is részt vesznek.

A 2015. évben gyermekkorú és fiatalkorú személyek összesen 76 esetben követtek el bűncselekményt, míg 20 esetben szabálysértést.

A családon belüli erőszak helyzete

Az előző évhez képest csökkent a családon belüli erőszak tárgykörébe tartozó bűncselekmények esetében a nyomozás elrendelések száma, azon belül is a hatóságunk által regisztrált testi sértések száma csökkent jelentősen.

Jellemző módon erőszakosan, tettlegességet alkalmazva oldják meg a konfliktusokat. A családon belüli erőszaknak minősülő bűncselekmények kiváltó okai a megromlott házas- vagy élettársi kapcsolatok során kialakuló családi veszekedések, viták, féltékenység, anyagi nehézségek, mely esetekben jellemzően felnőtt bántalmaz felnőtt személyt tevőlegesen vagy verbálisan. Az elkövetés helyszíne általában a családi otthon.

2015 évben öt alkalommal hoztunk ideiglenes megelőző távoltartó végzést, ami alapján minden esetben meghozta a bíróság a távoltartó végzését.

Amennyiben a rendőrségnek tudomása van erőszakról, akkor is meghozza az ideiglenes megelőző távoltartást, ha azt a sértett fél nem kéri

Együttműködés

Az illetékességi terület valamennyi önkormányzatával, polgármestereivel, jegyzőivel, valamint a járási hivatal vezetőjével folyamatos jó kapcsolatot tartunk fenn. A Balmazújvárosi Járás illetékessége megegyezik a rendőrkapitányságéval, ami az év közbeni jogszabályváltozásokkal sem módosult, így a működés szempontjából kedvező helyzetben vagyunk.

Az éves rendőrségi beszámolót valamennyi képviselő-testület elfogadta.

A kapitányságvezető és a polgármesterek közötti egyeztetés rendszeres, kölcsönösen tájékoztatják egymást a települést és a rendőrséget érintő kérdésekben.

A területen lévő oktatási intézményekkel – az iskola rendőrökön keresztül is – folyamatos, jó a kapcsolat. Rendszeresen tart a rendőrség előadásokat, kutyás bemutatókat az iskolák, óvodák és a bölcsőde részére. A Debreceni Járási és Nyomozó Ügyészséggel évek óta rendkívül jó és eredményes kapcsolatot ápolunk. Az együttműködés nem merül ki a büntetőeljárásokra, az kiterjed a szabálysértési és egyéb szakterületekre is.

Valamennyi településünkön működik polgárőr egyesület, akikkel érvényes együttműködési megállapodása van a rendőrségnek. Az egyesületek nagyságuktól, a település közbiztonsági helyzetétől, veszélyeztetettségétől függően fejtik ki tevékenységüket. Valamennyi egyesülettel folyamatos a kapcsolattartás.

A polgárőrök valamennyi helyi rendezvényen képviseltetik magukat, közreműködnek a rend fenntartásában jelentősen segítve ezzel a rendőrség munkáját.

Célkitűzések

A rendőrkapitányság 2014-ben rendkívül jó eredményeket ért el, ezek megtartása volt az elsődleges célunk 2015-ben.

Bűnügyi területen az elért eredményeket szinten tudtuk tartani, ahol visszaesés történt, ott sem volt jelentős, a lakosság számára érzékelhető mértékű a változás. Több kategóriában javítottunk az eredményeinken.

Tovább tudtuk növelni a látható közterületi rendőri jelenlétet, amit a lakosság pozitívan fogadott.

A közmunkaprogram továbbra is sokaknak nyújt megélhetést, nem utolsó sorban egész napos elfoglaltságot, ami rendszerességre és szabálykövetésre is nevel az élet minden területén.

A közlekedésbiztonság terén jelentkező visszaesés akkor is jelentős, ha tisztában vagyunk az előző év kiugróan jó értékeivel. Úgy gondoljuk, hogy egyik sem volt reális, ismerve a járás útviszonyait, a közlekedők számát, összetételét, közlekedési ismereteit.

A visszaeséstől eltekintve továbbra is a Balmazújvárosi Járás közútjai a legbiztonságosabbak.

Célkitűzésünk 2016-ban, hogy az elért eredményeinket megtartsuk, lehetőségeinkhez mérten tovább javuljunk. Természetesen mint az élet minden területén, így a rendőrségi munkában is van egy határ, ami fölé már nagyon nehéz, vagy lehetetlen jutni. Azt a mondást is valljuk, hogy „Mindent lehet jobban csinálni!"

Új módszereket, technikákat, programokat kell kitalálnunk, amikkel meg tudunk újulni és még előrébb tudunk lépni.

A közlekedésbiztonság területe az egyik ilyen megújítandó szakterület. Ebben számítunk a városban működő, a megyei egyik legnagyobb autósiskolájának segítségére és szakmai tudására, az oktatási intézmények közreműködésére is.

Az önkormányzattal, képviselő-testülettel, üzemeltetőkkel, polgárőrséggel és a társhatóságokkal együttműködve előrébb szeretnénk – és meg vagyok róla győződve, hogy előrébb is tudunk – lépni a szórakozóhelyek és környezetük rendjével kapcsolatos jelenlegi körülményeken.

Továbbra is vallom, hogy ilyen eredményeket csak a jogkövető, tisztességes lakosság együttműködésével lehet elérni. Azzal, hogy ekként élik életüket, sokat tettek azért, hogy Balmazújváros biztonságos település legyen. Köszönet érte.

Az elért és a fentiekben bemutatott eredményeink alapján a kapitányság teljes személyi állománya jó színvonalú, kiegyensúlyozott és eredményes munkát végzett 2015-ben.

Balmazújváros, 2016. február 25.

Dr. Berecz József r. alezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető

1. diagram **Összes bűncselekmény**
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújvárosi Rendőrkapitányság

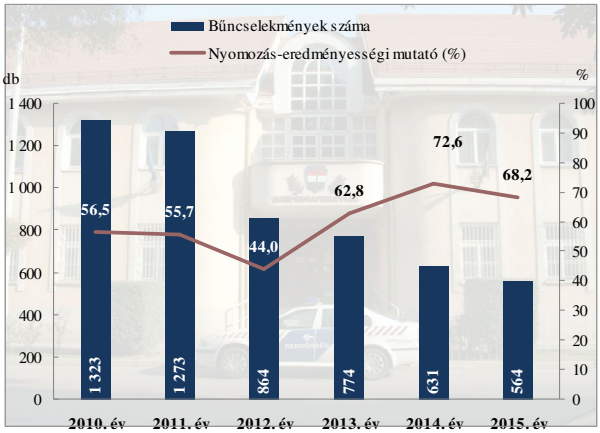

2. diagram **Összes bűncselekmény**
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújváros

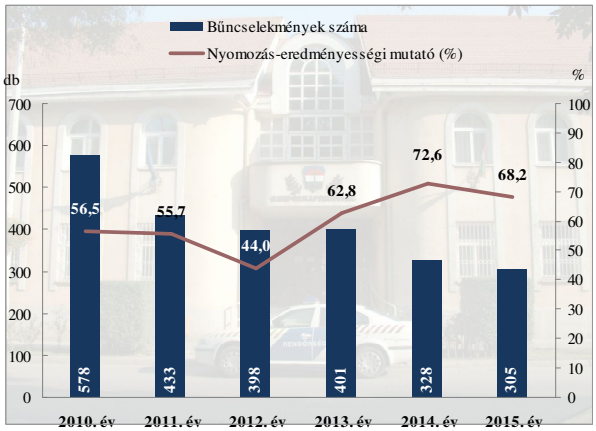

3. diagram Lopás
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújváros

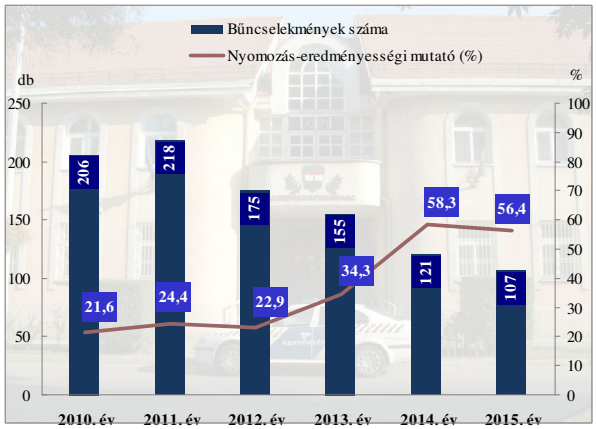

4. diagram **14 kiemelten kezelt bűncselekmény**
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújváros

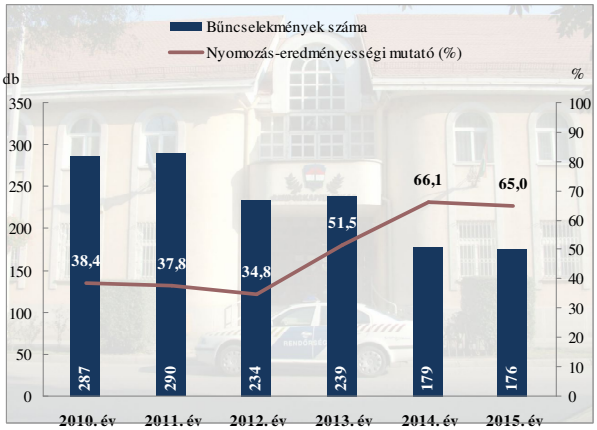

5. diagram **Testi sértés**
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújváros

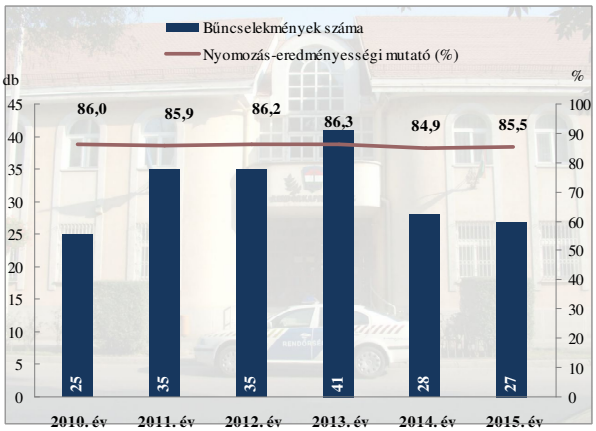

Garázdaság
az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján
Balmazújváros

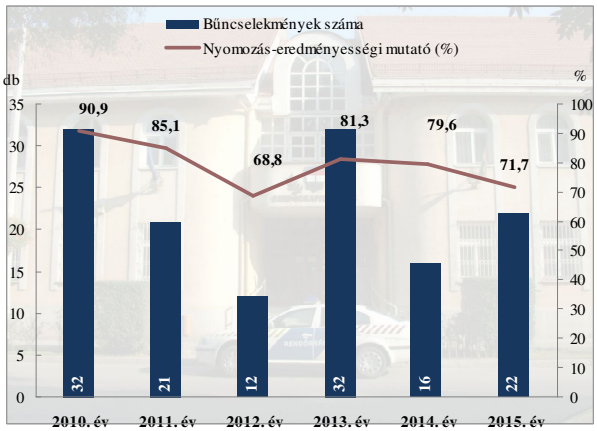

6. diagram **Közterületen elkövetett bűncselekmények az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján Balmazújváros**

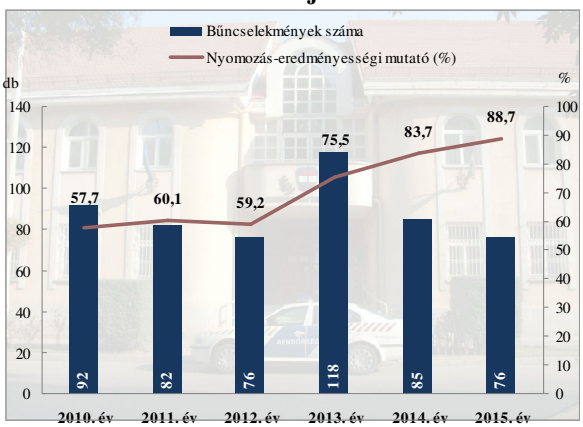

7. diagram **A regisztrált bűncselekmények 100 ezer lakosra vetített aránya az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján Balmazújváros**

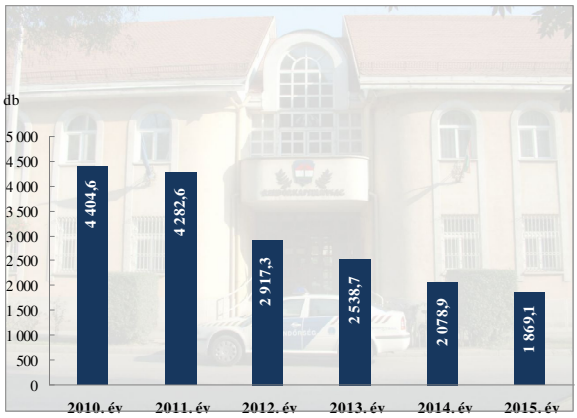

8. diagram **Tulajdon elleni szabálysértési ügyek az ENYÜBS 2010-2015. évi adatai alapján Balmazújváros**

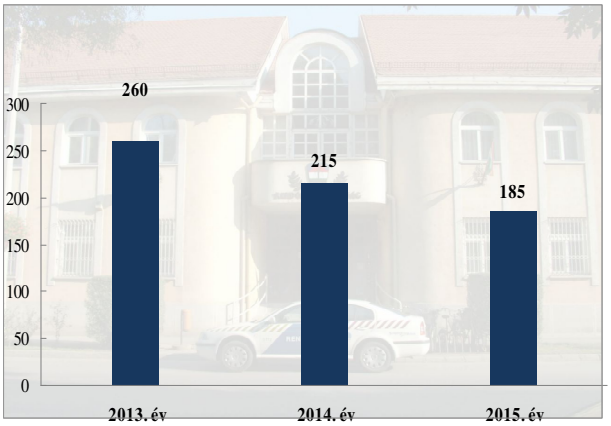

9. diagram **Személysérüléses közúti közlekedési balesetek Balmazújváros**

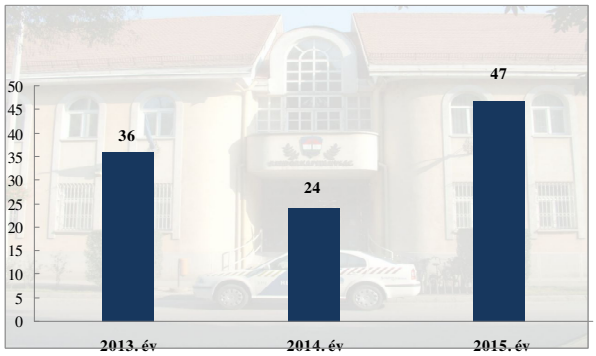

10. diagram **Ittasan okozott személysérüléses közúti közlekedési balesetek száma Balmazújváros**

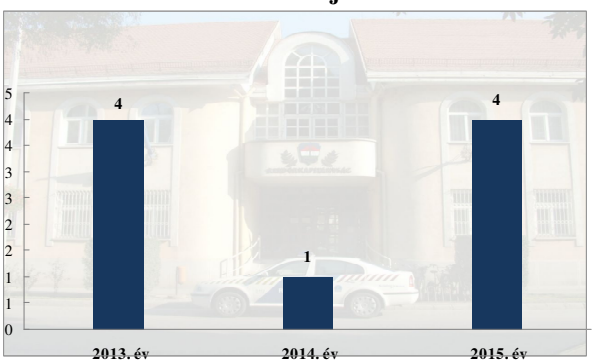

11.diagram **Közterületi szolgálati létszám**

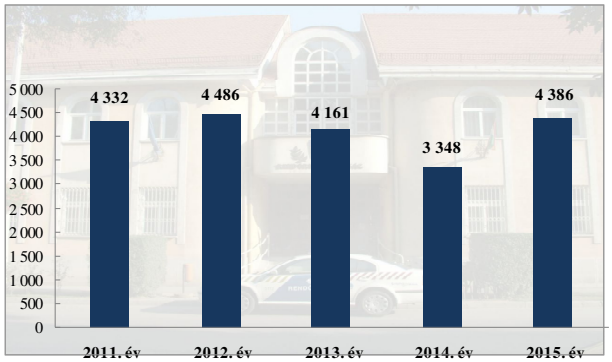

Közterületi szolgálati óraszám

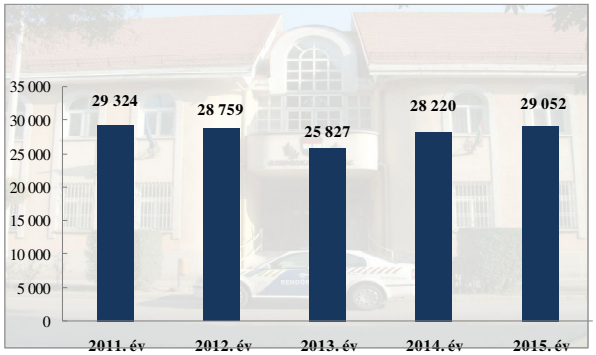

12. diagram **Elfogások száma**

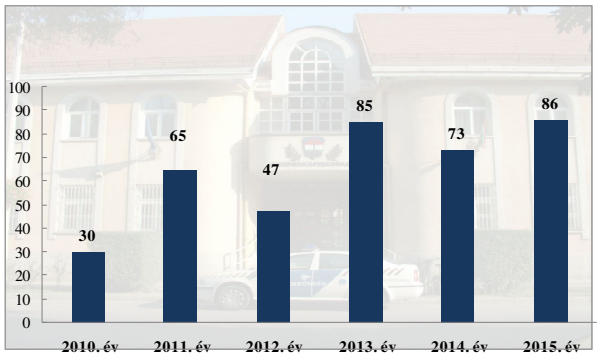

13.diagram **Előállítások száma**

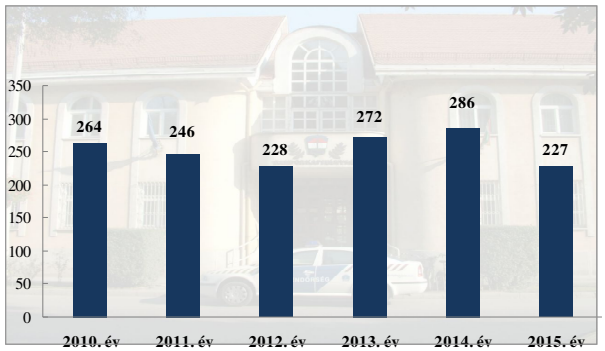

14. diagram **Pozitív alkoholszonda alkalmazások**

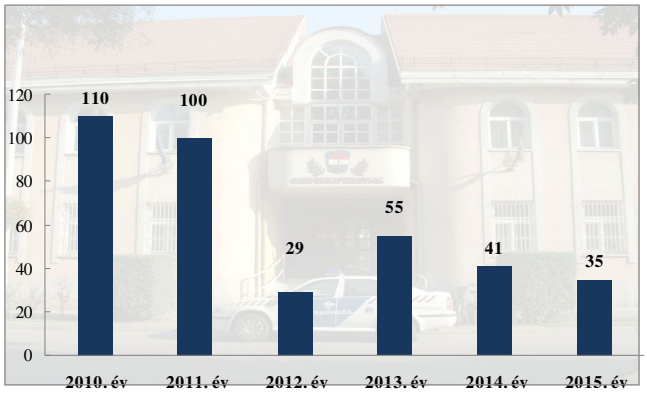

15.diagram **Büntető feljelentések száma**

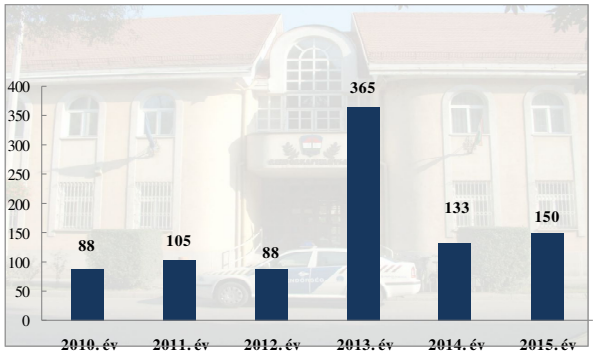

16. tábla **Szabálysértési feljelentések száma**

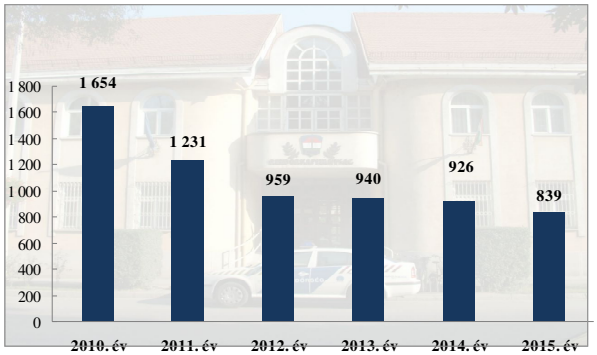

HATÁROZATI JAVASLAT

Balmazújváros 2015. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete Balmazújváros 2015. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről szóló beszámolót elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

BESZÁMOLÓ

A POLGÁRŐRSÉG BALMAZÚJVÁROS 2015. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Balmazújváros, 2016. március 14.

Salánki Ágnes
elnök

Tisztelt Képviselő-testület!

Balmazújváros Város Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatról szóló 16/2010. (XI.25) sz. rendelet 8. § (6) bekezdésének értelmében meghatározottak szerint a Polgárőrség Balmazújváros egyesületének 2015. évi tevékenységéről az alábbi beszámolót terjesztem elő:

Az országos közbiztonság megszilárdításában, fenntartásában fontos szerepet betöltő önkéntes társadalmi szerveződések biztonságos és hatékony működésének biztosítására, valamint ezen szerveződéseknek a rendőrséggel, az önkormányzatokkal, a rendészeti szervekkel és a lakossággal való együttműködésének törvényben deklarált kereteinek meghatározása érdekében az Országgyűlés 2011. évben új törvényt alkotott, melyet 2015-ben módosított. E törvény pontjaiban foglaltaknak a Polgárőrség Balmazújvárosi szervezete - az általa rögzített alapszabályban foglaltak figyelembe vételével - eleget tett 2015-ös esztendőben is. Az egyesület működése folyamatosan, zavaroktól mentesen történt. Ennek keretében biztos alapokon nyugvó, és folyamatosan mindkét fél által fejlesztett együttműködést tartunk fenn a Balmazújvárosi Rendőrkapitánysággal, a város önkormányzatával.

Szeretném körvonalazni a balmazújvárosi polgárőrök tevékenységét, s reményeim szerint képet kapnak arról, hogy egyesületünk milyen erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy Balmazújváros és környéke közbiztonsága elfogadhatóbb legyen az elmúlt esztendőben.

A Polgárőrség Balmazújváros 2015. évi munkáját – hasonlóan az elmúlt évekhez – a változatosság és a kihívások sokasága jellemezte.

Változatos, mert minden évben adódnak újabb és újabb olyan problémák, amik addig nem merültek fel, mindig megjelenik egy újfajta bűncselekmény, egy újszerű trükk, mellyel próbálkoznak a tolvajok. Változatos, mert minden évre adódik egy újabb rendezvény, melyet másképp kell biztosítani. Kihívás, mert a létszámunkhoz mérten megpróbálunk jelen lenni minél több éjjel az utcákon, vigyázni a békésen alvók álmait, illetve leginkább azokra figyelni, akik e nyugalmat szeretnék megzavarni különböző, de nem a jó szándékkal vezérelt okokkal. Kihívás, mivel az egyesület tagjai munkájukért díjazásban nem részesülnek, valamennyien munka mellett végzik lelkiismeretesen, - önkéntesen vállalt feladataikat - szabadidejük és családtagjaik „rovására". És kihívás, mert a rendezvények nem akkor vannak, amikor a polgárőr ráér. Nem egyszerű dolog megszervezni egy hétköznap délelőtti szolgálatot, esetleg egy olyan szolgálatot, melyre igen nagy létszámmal kell készülnünk. Gondoljunk bármilyen nagyobb méretű rendezvényre, míg az újvárosi lakos kimegy szórakozni, mi addig megpróbáljuk az ő biztonság érzetét növelni. Sok esetben ezt nem veszik jó néven, hogy mi ott vagyunk, s figyelünk, vigyázunk rájuk. Ilyenkor kihívás az is, hogy csak mosoly legyen az arcunkon, hiszen senki nem szereti, ha szidják. Ennek ellenére mi ott vagyunk, s figyelünk, vigyázunk rájuk, - amennyire megtehetjük – a háttérből. A szolgálat teljesítéskor a kialakult gyakorlatnak megfelelően járunk el, és viselkedünk ezekben az estekben is.

A szolgálatot teljesítő polgárőrök mozgástere - figyelemmel a korábbi évek tapasztalataira, különösen a hétvégenként, ünnepnapokon előforduló problémák megelőzésére – mindinkább az éjjelente ellátandó szolgálatok felé mozdult el, és mozdul el a jövőképet tekintve is. Az utcákon, közterületeken járőrözve – minden esetben a rendőrséggel egyeztetve – végezzük a város nyugalmának megőrzését célzó tevékenységünket. Vannak kiemelt területek, ahol szükséges a fokozott odafigyelés, ellenőrzés, vagy csak a látható jelenlét, mert pl. maga az adott objektum adhat okot némelyeknek a törvénybe ütköző magatartás folytatására.

Tudatosan vagyunk jelen a központban működő, és különösen a nyári időszakban nagyobb zajjal működő szórakoztató egységek környékén, illetve a Kossuth tér valamint a Park, a Kis Park, a fürdő parkoló, vagy a rendezvény központ környéke, fiatalok által kedvelt teljes területén.
Szükséges azokra figyelni, akik az éjszakai nyugalmat megzavarják különböző, többnyire nem mindenki számára elfogadható módon, esetleg rossz szándéktól vezérelten. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a város más területein működő szórakozóhelyek esetében is szükséges a jelenlét. Tapasztalataink szerint az oldott hangulatban lévők a közterületre kilépve gyakran mind önmagukra, mind az esetlegesen más, a közlekedésben résztvevő járművek, gyalogos személyek biztonságos haladására is veszélyes magatartást tanúsíthatnak.

Munkánk bemutatásánál elkerülhetetlen a rideg számadatok használata.

Statisztikánk 2015 évben:

Tevékenység megnevezése	***Alkalom/db/eset/nap/óra***
Szolgálatban eltöltött napok száma:	*229 nap*
Önálló szolgálati órák száma összesen:	*3 215óra*
Rendőrséggel közösen eltöltött szolgálati órák száma:	*87 óra*
Rendezvények biztosítása:	*618 óra*
Postai kézbesítők biztosítása:	*60 óra*
Sport rendezvények biztosítása:	*110 óra*
Eltűnt személy felkutatása:	*1 esetben*
Jelzés adás rendőrség felé:	*13 esetben*
Jelzés adás mentők felé:	*8 esetben*
Életmentés	*2 esetben*
Tettenérés:	*Nem volt*

Az összehasonlítás eredményeként megállapítható, hogy a statisztikai mutatók negatív eltérést mutatnak az előző évekhez képest, mivel a 2015-ös év viszonylag nyugalmas évek közzé sorolható.

A Polgárőrség Balmazújváros 13 évvel ezelőtt történt megalakulása óta számos esemény történt az egyesület működése során.

Egyesületünk működése során az elmúlt évekhez hasonlóan a bűncselekmények megelőzése volt az elsődleges cél. Ezen az esetek egy harmadában a cselekményt közterületen követik el. A garázdaság, rablás, zsebtolvajlás, alkalmi lopások, színes fém és kábel tolvajok tevékenysége is leginkább a közterületeken történik meg.

Balmazújváros Önkormányzatának erőfeszítései komoly értéket teremtettek az elmúlt időszakban, illetve ez a folyamat napjainkban is zajlik. A város rohamosan fejlődik, épül, szépül. Ez a fejlődés ránk is pedig egyre több feladatot szab, hiszen a megteremtett értékek megóvása mindannyiunk közös jól felfogott érdeke. Számos nagy értékű beruházás valósult meg, melyek a városiasodás folyamatát szolgálva jobbítják az itt élők életkörülményeit. A felújított, vagy éppen teljesen új játszóterek, a komoly értéket képviselő utcabútorok, és minden közterületi tárgy, objektum épségének megőrzése nem kis feladatot jelent a vandál elkövetők károkozásával szemben egy-egy péntek illetve szombat este.

A fejlődésnek, a város épülésének - véleményünk szerint- mindnyájunknak örülni kellene, hiszen a most megteremtett értékek mindannyiunk közös jövőjét, utódaink, az itt élők jobb létét szolgálják. Közös ügyünk- nem csak a polgárőröké - hanem valamennyi itt lakó ügye, hogy megóvjuk értékeinket. Sajnos ma is vannak, akik nem így vélekednek. A polgárőrök a megteremtett értékek megóvása, és a kártevők minden módon történő ártalmatlanítása mellett kötelezték el magukat.

A bűnmegelőzés területén szerzet tapasztalataink és az ismert tények alapján elmondhatjuk, hogy 2015-ben lényeges kevesebbszer károsítottak meg időskorúakat városunkban trükkös tolvajok. Figyelem felhívó szórólapjaink terjesztésével, a napi szolgálat során utcai beszélgetéseinkkel, az egyedül élő nyugdíjasok megkeresésével, valamint a helyi lapban megjelentetett publikációinkkal igyekeztünk mi is rávilágítani az elkövetők módszereire. Sokan megértették kérésünket: próbáljanak bizalmatlanabbak lenni az idegenekkel. Ez az idősek körében még mindig szokatlan dolog, hiszen ők általában alapból hiszékenyek.

Úgy érezzük, munkánk nem volt hiába való. A lehetőségekhez képest létszámunkhoz mérten fokoztuk a közterületi jelenlétünket. Ruházatunkkal, gépjárműveink feliratával, a személyes találkozásokkor kifejeztük az emberek felé hovatartozásunkat, és vélhetően erősítettük biztonság érzetüket. Szolgálataink során tudomásunkra jutott információkkal segítettük a rendőrség munkáját és igyekeztünk megakadályozni bűncselekmények elkövetését.

Rendezvénybiztosításra rendszeresen kapunk felkérést a rendezvény szervezőitől

2015. év eseményei:

Télűző felvonulás biztosítása,
Március 15-i koszorúzás
Május 1. Majális, Wolksvagen autós találkozó
Kadarcs napforduló rendezvény biztosítása
Városébresztő felvonulások biztosítása
Aratóverseny biztosítása
Motoros fesztivál és a rock koncertek biztosítása
Népi játékok és ételek fesztiváljának rendezvény biztosítása
Tűzoltó verseny biztosítása
Trombitás tábor felvonulásának biztosítása
Október 23-i koszorúzás
Szüreti napok felvonulása
Focimeccsek biztosítása
Fürdőbál biztosítása
Különböző kerékpár és futó versenyek
Iskolai rendezvények biztosítása
Kastélykerti esték
Tanévkezdéskor ügyeltünk diákjaink biztonságára.
November elején felügyeltük temetőink biztonságát
Mikulás futáson a futók biztonságára ügyeltünk
Együttműködési megállapodás keretén belül Tiszacsegén két alkalommal teljesítettünk szolgálatot, a csegei polgárőrség kérésére

A beszámolóban meg kell még említeni - a fentebb felsoroltak kiegészítéseként, hogy nagy problémát jelent számunkra, amikor egy-egy rendezvény szervezője elfelejt nekünk szólni. Sokaknak természetes a jelenlétünk, azt hiszik, hogy mi magunktól megyünk rendezvényt biztosítani. A rendezvény előtt egy-két nappal szól a rendezvény felelőse, hogy jó lenne, ha tudnánk segíteni. Ilyen esetekben nagyon nehéz szolgálatot szerveznünk. Olyan is előfordult, hogy a szolgálatvezetőnk leszervezte a szolgálatot, hiszen minden évben voltunk a rendezvényen, de nem szólt a rendezvény szervezője. Ebben az esetben a szolgálat törlésre kerül. Nem szabad elfelejteni, hogy nekünk nem természetes egy-egy rendezvény biztosítása, nem megszokásból megyünk, csak kérésre. Több alkalommal előfordul, hogy a rendezvény felelőse nem jelez az illetékes szerveknek egy-egy eseményről, ilyen esetben viszont mi nem tudunk és nem is akarunk felelősséget vállalni egy útlezárás, felvonulás miatt… 2015. évben is több esetben járőröztünk az üzemeltető felkérésére gyalogosan délutánonként a köztemetőben a gyakorta előforduló, és ismétlődő sírcsokrok, koszorúlopások miatt.
Munkánk megítélése elsősorban környezetünk feladata. Egyesületünk tagsága jelen körülmények között a fentebb említett létszámmal igyekezett legjobb tudása szerint szolgálatait ellátni.

Pénzügyi helyzetünk 2015-ben

2015. év bevételei:	
Önkormányzati támogatás:	1 150.000.- Ft
APEH (adó 1 %):	46.600.- Ft
Tagdíjbevétel:	39.000.- Ft
HBM-i PSZ pályázat	210.000.- Ft
Magyar Posta Zrt.	20.000.- Ft
Összes bevétel:	**1 465.600.- Ft**

2015. év kiadásai:

Suzuki biztosítási kts.	87.615.- Ft
Suzuki javítási kts.	314.216.- Ft
Cégautó adó 3 autóra	594.000.- Ft
Üzemanyag kts.	389.756.- Ft
Polgárőr felszerelés (elem, akkumlátor, lámpa…)	135.815.- Ft
Telefon kts.	29.418.- Ft
Író és irodaszerek, nyomtatvány	19.715.- Ft
Posta kts.	4.085.- Ft
Könyvelési díj	50.000.- Ft
Megyei tagdíj	1.950.- Ft
Védőital	18.150.- Ft
Élelmiszer kts. rendezvényeken	25.315.- Ft
Összes kiadás:	**1 670.035.- Ft**

Áthozat 2014. évről	245.552.- Ft
2015. évi bevétel	1 465.600.- Ft
2015. évi kiadás	1 670.035.- Ft
2016. évi tartalék	41.117.- Ft

A város önkormányzatának támogatása nélkül szervezetünk működése ellehetetlenült volna. Ezúton szeretnénk megköszönni, hogy támogatásukkal segítették egyesületünk működését, ezáltal lehetővé téve feladataink ellátását.

2016. évi terveink:

2016-ban is tovább kívánjuk fejleszteni egyesületünk technikai hátterét. Idén már beszereztünk egy darab gépjárműbe is szerelhető kamerát, melyet fedélzeti kameraként is használhatunk, illetve kerékpáros, gyalogos szolgálat során is tudunk hasznosítani. A Balmazújvárosi Rendőrkapitánysággal, a beosztott dolgozóival, járőr állományával meglévő kapcsolatunkat továbbfejlesztjük. A szórakozó helyek korai zárása miatt úgy gondoljuk több lesz a feladatunk. A fiatalok több időt fognak a közterületen eltölteni, azért, hogy megelőzzük a rongálást, több gyalogos szolgálatot iktatunk be a hétvégi estékre.

Összességében arról tájékoztathatom a képviselő-testületet, hogy a polgárőrség személyi állománya az adottságainak és lehetőségeinek megfelelően a tőle elvárható kereteken belül a városi közbiztonságot a 2015. évben is megpróbálta biztosítani. Mindemellett érezhető, és kijelenthető, hogy az elvégzett változások, és reformok mellet is még mindig kevés a városban aktív szolgálatra beosztható polgárőr.

Kérem ne felejtsék el, hogy a polgárőrök a munkájukat önként, a szabadidejük feláldozásával, térítés nélkül végzik.

Kérem beszámolóm elfogadását!

Balmazújváros, 2015. március 10.

Salánki Ágnes
elnök

HATÁROZATI JAVASLAT

A Polgárőrség Balmazújváros 2015. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Polgárőrség Balmazújváros 2015. évi tevékenységéről szóló beszámolóját elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a 2015. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően- meg kell küldeni a gyámhatóságnak (így a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatalnak és a Balmazújvárosi Járási Hivatalnak).

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza az átfogó értékelése elkészítéséhez szükséges tartalmi követelményeket.

Balmazújváros Város Önkormányzata a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatait a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ útján látja el. Az intézmény a jogszabályi előírásokra tekintettel elkészítette a 2015. évi beszámolóját, amely jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót szíveskedjen megtárgyalni.

HATÁROZATI JAVASLAT

a 2015. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében megállapított hatáskörében eljárva a 2015. évi gyermekjóléti, gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót elfogadja.

A képviselő-testület felkéri dr. Veres Margit polgármestert, hogy a döntésről tájékoztassa a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatalt, valamint a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatalát.

Határidő: 2016. május 31.
Felelős: dr. Veres Margit polgármester

Balmazújváros, 2016. március 16.

dr. Veres Margit
polgármester

B e s z á m o l ó

Balmazújváros 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Összeállította: Erdeiné Győri Csilla
család-és gyermekjóléti szolgálat
szakmai vezetője

A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzésére, megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.
A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások valamint **A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény**ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.
A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló módosított 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdés alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról évente átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület megtárgyal.

I. Demográfiai mutatók

II. Pénzbeli és természetbeni ellátások

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
   - Gyermekétkeztetés
   - Egyszeri pénzbeli és természetbeni támogatás
2. Óvodáztatási támogatás
3. Települési támogatás
4. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
   - Oktatási intézményben tanulók utazási támogatása
   - Helyben tanulók utazási támogatása

III. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

1. Gyermekjóléti szolgáltatás
2. Gyermekek napközbeni ellátása
   a./- bölcsőde
3. Gyermekek átmeneti gondozása
   - helyettes szülő

IV. Bűnmegelőzés

V. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

I. A település demográfiai mutatói a 0-18 éves korosztály adatai tekintetében:

Balmazújváros:**17 912 fő** 0-18 éves korosztály:1**810 fő** 2015. január 1-i állapot szerint

A gyermekek életkor szerinti megoszlása:	
életkor	Balmazújváros
0-3	595
4-7	704
8-16	1808
17-18	447

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

1.) Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 18. § (1) bekezdés a) pontja alapján a gyámhatóság a jogosultsági feltételek fennállása esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot megállapítja.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeire valamint tárgyév augusztus és november hónapjában 5.800,-Ft összegű természetbeni támogatásra, amely Erzsébet utalvány formájában került kiadásra, továbbá külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményekre (pl. ingyenes tankönyvellátás).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításánál vizsgálni kell a családban az egy főre jutó jövedelmi és vagyoni helyzetet. A szabályozás különbséget tesz, ha a gyermek nagykorú, vagy egyedül neveli a szülő, valamint ha tartósan beteg, ugyanis ebben az esetben magasabb egy főre jutó jövedelem mellett is megállapítható a gyermek, vagy fiatal felnőtt részére a kedvezmény.

A feltételek fennállása esetén 1 év időtartamra kell megállapítani a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot.

Balmazújvárosban 2015 évben havonta átlagosan 1393 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, melyből átlagosan 65 fő fiatal felnőttként volt jogosult ezen támogatási formára. A támogatásra jogosult családok száma átlagosan 612.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására benyújtott kérelmek közül összesen 41 gyermek tekintetében került sor elutasításra. Az elutasítás oka a jövedelmi határ túllépése, illetve a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke meghaladta a Gyvt-ben előírt vagyoni értéket. Továbbá jogszabályi változás következtében a nagykorúvá vált gyermek tekintetében egyéb jogosultsági feltételek mellett vizsgálni kell azt is, hogy a gyermek a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt e jogosult. Ezen feltétel miatt 1 nagykorú gyermek kérelme került elutasításra.

A kedvezményre jogosult családok és gyermekek számának változását követve kitűnik, hogy 2013 évig, csökkenő mértékű, de viszonylag kis kilengésű mozgások voltak érzékelhetőek. 2014. évtől azonban erőteljes gyermekszám csökkenés mellett még erőteljesebb a jogosult családok számának csökkenése. Az e területen, szűk társadalmunkban (településünkön) tapasztalt változások okai, több tényezőre vezethetők vissza, illetőleg vonható le belőlük különböző következtetés.
Mint már a tavalyi beszámolóban is érzékeltettük, a családok számának csökkenése szoros összefüggést mutat a családok gyermekvállalási hajlandóságának csökkenésével (családon belül csökkenő gyermekszám tapasztalható, mely a jogosultság szempontjából úgy csapódik le, hogy a családon belül meglévő jövedelem kevesebb főre kerül felosztásra), míg a rászorult gyermekek számának csökkenése is arányban állhat a születések számának csökkenésével, továbbá – bár nem túl jelentős mértékben – összefüggésben lehet a nagykorúvá vált gyermekre vonatkozó Gyvt.-ben szabályozott jogosultsági feltételekkel is. A gyermek szám csökkenése mellet, jóval nagyobb arányú a kedvezményre jogosult családok számának csökkenése. Ennek alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy a kedvezményre jogosult családok, a magasabb gyermekszámmal rendelkezők közül kerülnek ki.
Tehát fentiek, valamint a hivatkozott különböző mutatók, illetőleg a 2008 évtől stagnáló 28.500,-Ft összegű nyugdíjminimum összevetése alapján megállapítható, hogy településünkön a gyermekét egyedül nevelő szülő, illetőleg kisebb mértékben a gyermeküket egyedül nevelő szülők, valamint a kevés gyermekszámmal rendelkező családok kerültek ki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági köréből.
A közfoglalkoztatás élénkülése, jövedelmi szempontból a jogosultság meglétét vagy annak elvesztését erőteljesen nem befolyásolja, mivel a jogszabály erejénél fogva a közfoglalkoztatásból

származó jövedelem számításánál a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegén felüli részt figyelmen kívül kell hagyni, tehát havonta továbbra is 22.800,-Ft-al kell számolni.

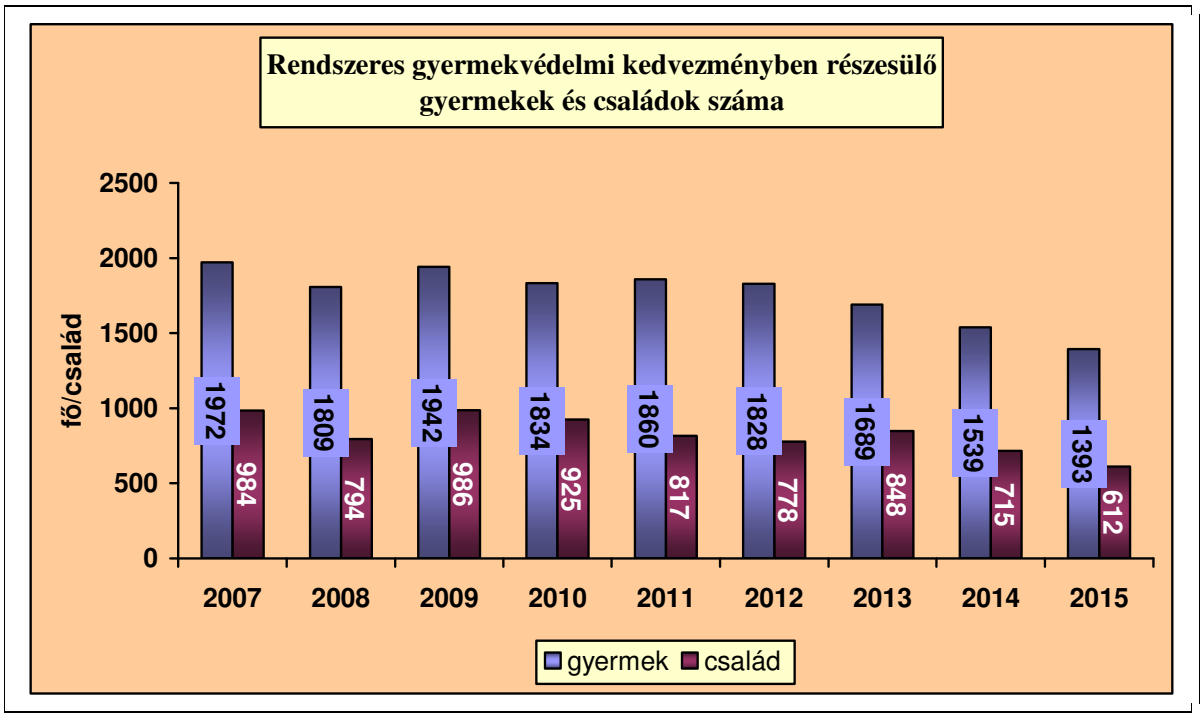

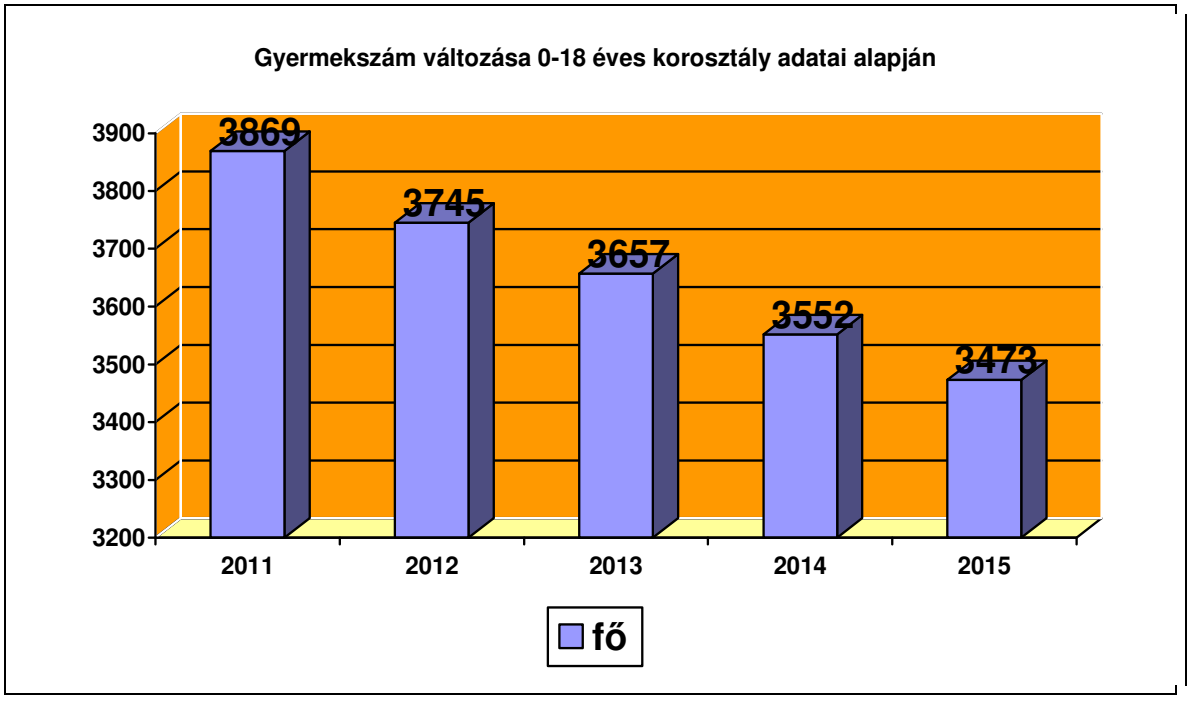

A hátrányos valamint halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó szabályokat a 2013. évi XXVII. törvény 45. §-a 2013. szeptember 1-i hatállyal módosította, és az új szabályozást beépítette a gyermekvédelmi törvénybe. Ennek alapján a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elbírálásával egyidejűleg kérelemre, külön döntésben megállapítja a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, az alábbi jogosultsági feltételek fennállása esetén:

A Gyvt. 67/A. §-a szerint*, hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:*

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A 2015. év zárásaként elkészített statisztika alapján a hátrányos helyzetű gyermekek száma településünkön 275 fő, melyből 134 fő gyermek óvodás, 105 fő általános iskolás, valamint 39 fő középiskolai tanuló. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma településünkön 332 fő, melyből 74 fő gyermek óvodás, 191 fő általános iskolás, valamint 67 fő középiskolai tanuló.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanuló a fentebb felsorolt kedvezmények mellett egyéb kedvezmények igénybevételére is jogosult, mint pl. az „Útravaló Ösztöndíjprogram”.

Az ösztöndíj pályázat útján nyerhető el. A programba bekerülő diákok mentori segítséget kapnak tanulmányaik sikeres folytatásához, valamint mind a diák, mind a mentor havi ösztöndíjban

részesül.

Az ösztöndíjprogram a következő alprogramokból áll:

- Út a középiskolába: az általános iskola 7. és 8. osztályos tanulóinak;
- Út az érettségihez: érettségit adó középiskolába járó tanulóknak;
- Út a szakmához: szakképzésben résztvevő, hiányszakmát választó diákoknak.

a) *Gyermekétkeztetés:*

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 2015. évben az alábbi normatív kedvezményeket vehették igénybe a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás - gyermekek napközbeni ellátása - keretében

- ingyenes étkezést a bölcsődei, óvodai ellátásban részesülő gyermek,
- ingyenes étkezést az általános iskola 1-8. évfolyamán tanuló gyermek,
- 50 %-os intézményi étkezési térítési díjkedvezményt a középiskolás gyermek.

Szintén normatív kedvezményre jogosultak a három-vagy többgyermekes családok, ahol 50 %-os a gyermekenkénti intézményi térítési díjkedvezmény, mely a gyermekjóléti, nevelési és oktatási intézményben az étkezést igénybe vevők részére számolható el.
A tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló szintén 50 %-os mértékű térítési díjkedvezményben részesül.

Normatív étkezési térítési díjkedvezményt igénybe vevők száma 2015. évben az alábbiak szerint alakult:

intézményi ellátás típusa	*50 %-os kedvezményt igénybevevők száma (fő)*	*100 %-os kedvezményt igénybevevők száma (fő)*
bölcsőde	8	17
óvoda	24	253
általános iskola	120	511
középiskola	7	-
Összesen:	159	781

b) *Egyszeri pénzbeli és természetbeni támogatás*

A Gyvt. 20/A. §-a alapján a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában természetbeni támogatást nyújt Erzsébet utalvány formájában.

Az Erzsébet utalvány formájában nyújtott természetbeni támogatás esetenkénti összege 2015 évben is gyermekenként 5.800,- Ft volt, mely ellátás mértékét a mindenkori költségvetési törvény határozza meg.

Az egyszeri támogatás:

- 2015. augusztus hónapban 1191 fő gyermek és 44 fő fiatal felnőtt részére,
- 2015. november hónapban 1181 fő gyermek és 56 fő fiatal felnőtt részére került kifizetésre.

Az egyszeri támogatás összegét a központi költségvetés teljes mértékben megtérítette. Az Erzsébet utalványt az igénylés összegének megfelelően a Nemzetei Üdülési Szolgálat Korlátolt Felelősségű Társaság küldte meg.

2.) Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. 2009. január 1-jétől vezette be az óvodáztatási támogatást, melynek feltételei 2013. szeptember 1. napjától gyökeresen módosultak. Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.
A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnek a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdi az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

A települési önkormányzat jegyzője a gyermek óvodai nevelési jogviszonyának fennállásáig június és december hónapban óvodáztatási támogatást folyósít.
A támogatás mértéke gyermekenként első alkalommal 20.000,- Ft, további alkalommal 10.000,- Ft.
A támogatás kifizetéséről tárgyév június és december hónapokban gondoskodni kellett

2015 évben június hónapban 78 fő gyermek részére kellett 810.000,-Ft összegű óvodáztatási támogatást folyósítani.

Magyarország központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi. XCIX. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (a továbbiakban Gyvt.) a 172. § (1-3) bekezdéssel egészítette ki, mely szerint 2015. június 4-ét követően a 20/C. § szerinti óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem, - ideértve a támogatás ismételt megállapítása iránti kérelmet is – nem nyújtható be. A (2) bekezdés értelmében az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítására 2015. június 5-én folyamatban levő ügyben a Gyvt. 2015. március 31-én hatályos szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy

a) a jogosultságot 2015. október 31-éig terjedő időtartamra kell megállapítani,
b) a támogatás első alkalommal történő folyósítására a 20/C. § (6) bekezdésében foglaltaktól eltérően tárgyév június 30-áig kerül sor.

A (3) bekezdés értelmében a település önkormányzat jegyzője a 2015. június 5-ét megelőzően megállapított óvodáztatási támogatásra való jogosultságot 2015. október 31-évl megszünteti.
Fenti rendelkezésre való tekintettel 2015. augusztus hónapban 78 gyermek tekintetében került sor az óvodáztatási támogatás 2015. október 31. napjával történő megszüntetésre.

3.) Települési támogatás

A Magyarország 2015. évi költségvetését megalapozó 2014. évi XCIX. Törvény több ponton módosította 2015. március 1-jei hatállyal a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.), valamint 2015. január 1-jei hatállyal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezéseit. A segélyezési rendszer 2015. március 1-jei átalakításával összefüggésben az állam és az önkormányzatok közötti feladat-megosztás a szociális ellátások biztosítása területén átalakult.
A Szt. 134/E. §-ban foglalt törvényi rendelkezés alapján Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő testülete határidőn belül – 2015. február 28-ig - megalkotta a települési támogatás

megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 6/2015. (II.18.) számú önkormányzati rendeletét (továbbiakban: önkormányzati rendelet), amely 2015. március 1. napjától lépett hatályba.
A helyi rendeletben szabályozott települési támogatás keretében igényelhető lakhatási támogatás, gyógyszertámogatás, speciális nevelési, oktatási intézményben tanulók utazási támogatása, helyben tanulók utazási támogatása, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli települési támogatás, temetési támogatás, gyógyfürdő támogatás, első lakáshoz jutók támogatása.

Mint látható a települési támogatás bevezetésével – 2014. évhez képest - bővült a gyermekek után megállapítható szociális támogatások köre. A 2014. január 1-től hatályon kívül helyezett rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, 2015. március 1. napjától rászorultság esetén ismét megállapítható.

4.) <u>Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás</u>

A polgármester rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot állapít meg annak a kiskorú vagy nagykorúvá vált gyermeket nevelő személynek, akinek a családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.
Elsősorban azokat a családokat kell rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen betegség, gyermek étkeztetése, iskoláztatása és gyógyszemüveggel való ellátása – miatt anyagi segítségre szorulnak.
Jogosultsági feltétel az egy főre jutó havi családi jövedelem, melynek összege nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum)140 %-át (39.900,-Ft), illetőleg gyermekét egyedül nevelő szülő esetén a 200 %-át (57.000,-Ft).A támogatás eseti jelleggel nyújtható, gyermekenként havonta legfeljebb egy, egy naptári évben legfeljebb négy alkalommal. A támogatás összege jövedelemsávokhoz kötött.

a.) <u>Speciális nevelési, oktatási intézményben tanulók utazási támogatása</u>

Településünkön élnek olyan gyermekek, akik egészségi állapotuk miatt speciális nevelést illetőleg oktatást igényelnek, mely lakóhelyükön nem biztosított. Amennyiben a lakóhely és az oktatási intézmény között napi rendszerességgel történik az utazás, akkor a költségek viseléséhez támogatás nyújtható.
A támogatás havi összege 2015 évben:
személygépkocsival történő utazás esetén a nyugdíjminimum összegének 35 %-a, amely 9.975,- Ft,

- tömegközlekedési eszköz igénybevétele esetén a nyugdíjminimum összegének 10 %-a, azaz

2.850,- Ft.

- támogató szolgálattal történő szállítás esetén a nyugdíjminimum 15 %-a, azaz 4.275,- Ft.

A támogatásra való jogosultság feltételeit szintén az önkormányzati rendelet tartalmazza.
Speciális nevelési, oktatási intézményben tanulók utazási támogatásában 2015. év június hónappal bezárólag 4 gyermek 2015. szeptember hónaptól 5 gyermek részesült, mely összesen 367.650,- Ft összegű támogatást jelentett.

b.) Helyben tanulók utazási támogatása

Az önkormányzat a balmazújvárosi lakóhellyel és diákigazolvánnyal rendelkező tanulók részére, a megvásárolt – helyi autóbuszjáratra érvényes – tanulóbérlet után a bérlet árának erejéig utazási támogatást nyújt. Ilyen támogatásban 2015. január hónapban - hat havi bérlet árának erejéig – 1.006 fő tanuló, majd 2015. szeptember hónapban – négy havi bérlet árának erejéig - 1031 fő tanuló részesült. A havi bérlet ára 780,- Ft.

III. Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

1/1. Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálatának családgondozói az elmúlt évben kistérségi szinten négy településén, Balmazújváros, Egyek, Tiszacsege és Hortobágy végezték tevékenységüket.

2. Célcsoport

A gyermekjóléti szolgáltatást úgy kell biztosítani, hogy lehetőség szerint a jogosult a lakóhelyén, tartózkodási helyén az ellátást igénybe tudja venni. Ennek értelmében az intézményi társulás minden településén működik gyermekjóléti szolgálat, mely ellátását a településeken élő 0-18 éves korú gyermekek és családtagjai vehetik igénybe. Krízishelyzet esetén bárki (más illetékességi

területhez tartozó személy is) felkeresheti a szolgálatot.

3. Gyermekjóléti szolgáltatás célja:

1. A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.
2. A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.
3. Tevékenysége körében
   - folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
   - meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
   - szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
   - segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
   - felkérésre környezettanulmányt készít,
   - kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
   - biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
   - részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
   - nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

4. Feladata:

4/1. A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítéséhez:

Tájékoztatást nyújtunk a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, valamint az ezekhez való hozzájutások módjáról.

Tájékoztatjuk a szülőket és a gyermekeket a gyermekjóléti szolgáltatás céljáról, igénybevételének módjáról.

A szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatását, segítését, tanácsokkal való ellátását biztosítjuk. Tájékoztatjuk a várandós anyát az őt és magzatát megillető jogokról és ellátásokról, amennyiben nem kívánja megtartani magzatát, az örökbefogadás lehetőségéről, az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról.
Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése után 24 órán belül felkeressük a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot, és megtesszük a szükséges intézkedést.
Szabadidős és kulturális programok szervezésében és lebonyolításában aktívan részt veszünk.
A kliensek hivatalos ügyeinek intézésében segítséget nyújtunk.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 5.§ a következők szerint definiálja a veszélyeztetettség fogalmát: „*veszélyeztetettség: olyan-magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult- állapot, a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.”*

4/2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek, életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.
A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben**.** A településen évek óta jól kialakult, szervezett észlelő és jelző rendszer működik. A köznevelési intézmény ifjúságvédelmi felelőseivel, védőnői hálózattal, a házi gyermekorvosokkal, a gyámügyi ügyintézővel, a rendőrséggel, a hivatásos pártfogóval állandó kapcsolatban állunk. A településen 6 alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést. A megbeszélések témái mindig az aktuális problémák köré csoportosultak.
A veszélyeztetett gyermek ügyében, a probléma enyhítése és megoldása érdekében szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések formájában. A gyermekjóléti szolgálatunk fontos feladata, az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenységei a gyermekek száma szerint 2015. december 31.-én:

Település	Alapellátásban történő gondozás	Védelembe vétel	Utógondozás, szakellátásból kikerült gyermek	Átmeneti nevelésben lévő, átmeneti gondoskodásban lévő gyermekek	Tanácsadottként megjelent
Balmazújváros	167	35	0	43	88

Jelzések

A jelzések nagy része továbbra is az oktatási - nevelési intézményekből, a védőnői hálózattól illetve a rendőrségtől érkezik.

A probléma jellege: anyagi (lakhatással-megélhetéssel kapcsolatos), szülői elhanyagolás, szülők vagy család életvitele, családi konfliktusok, családon belüli bántalmazás, viselkedési, magatartási problémák, szenvedélybetegség, igazolatlan iskolai hiányzás.

Szülői elhanyagolás miatt a védőnők éltek több esetben jelzéssel szolgálatunk felé. Elhanyagolás miatt a legtöbb jelzés a fejtetvességről érkezett, mely a továbbiakban is a téli időszakban nagy probléma a városban.

A jelzőrendszer valamennyi tagjának jelzései alapján feltételezhető, hogy feltárásra kerül az összes olyan probléma, amely a gyermekeket veszélyezteti. A közös összefogás eredményeként a legtöbb probléma, a család, a gyermek bevonásával megoldásra kerül.

Családgondozás

A családsegítés, mint professzionális segítő tevékenység elméleti alapelvekre támaszkodik. Így alapvető célja az egyének, családok működőképességének megőrzése, helyreállítása. A segítő célzatú intervenció a család egységén alapul. Szemléletében a komplex, szociális és mentálhigiénés családgondozás jelenik meg. A szociális munka egyik módszere. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozói, családgondozással elősegítik a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását, megelőzve ezzel a családok felbomlását a gyermekek veszélyeztetettségét.

A családgondozás az egyéni esetkezelés olyan formája, mely hosszabb, megtervezett, strukturált tevékenység. Időtartama változó, az egyén, a család mobilitásától függően 4-7 hónap. A folyamat addig tart, amíg a család képessé nem válik az önálló életvitelre, amíg az alapproblémák nem oldódnak meg. A kapcsolat alapját a feltétel nélküli elfogadás teremti meg, mind a segítő, mind a segített részéről.

Feladatunk a szociális probléma enyhítése illetve megszüntetésére kialakítandó terv együttes elkészítése és megvalósítása a családdal. A cél érdekében a szociális munkás segíti a családi működés változását, valamint a család és közvetlen környezete közti kommunikáció javulását. A szociális munkás tájékoztatja a családot a bevonható források elérhetőségéről és képviseli a családok érdekeit.

A segítés folyamatában arra törekszünk, hogy ügyfeleinket megtanítsuk mindazokra a technikákra, melyek segítségével képessé válnak ügyeik intézésére, konfliktusaik kezelésére.

Egyszeri esetkezelés

Egyszeri esetkezelés keretében egy adott probléma megoldásához nyújtunk segítséget a gyermeknek vagy szülőnek. A családdal való kapcsolat, az ügyintézés a család esetében az adott probléma megoldásáig tart. Ilyen esetben feltételezhető, hogy a probléma megoldásával a jövőben a gyermek/család már segítség nélkül is képes lesz életét pozitív irányba terelni.

4/3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

A családgondozók **személyes segítő kapcsolat** keretében támogatják a gyermeket, az őt veszélyeztető körülmény elhárításában, problémáinak rendezésében, személyisége kedvező irányú fejlődésében.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében együttműködünk a szülővel, az otthont nyújtó ellátást, illetve a gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel, a gyámhivatallal. Családgondozás keretében segítséget nyújtunk a szülőnek körülményei rendezésében.

A családgondozók a családi konfliktusok megszüntetése érdekében **egyéni esetkezeléssel**, a szülők közötti **konfliktuskezeléssel (mediáció**) közvetítik a szülők között felmerülő probléma megoldását, ezzel elősegítve a családban kialakult működési zavarok, konfliktusok megoldását, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetését, a családok széthullását.

A gyermekek anyagi veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében tájékoztatjuk a családokat a támogatásokhoz való hozzájutás feltételeiről, hozzájutásuk módjáról. Segítséget nyújtunk az

igénylőlapok kitöltéséhez, illetve a szociális iroda részére környezettanulmányt vagy esettanulmányt készítünk, hogy a rászorultságot minél hatékonyabban tudják elbírálni.
A lakosság által felajánlott adományokból egész évben folyamatosan ruhaneműket, bútort, juttatunk el a hátrányos helyzetű családok részére.

A településen a szociálisan rászorult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére az ingyenes **nyári étkezés** megszervezésében már évek óta részt veszünk.
A jelzőrendszer tagjai segítségével feltérképeztük a rászoruló gyermekeket a településen. A gyermekjóléti szolgálat családgondozói a jelzőrendszer által küldött, nyári étkezésre javasolt névsor alapján a családokkal a kapcsolatot felvették. A szülőket nyilatkoztatták, arról, hogy rendszeresen elviszik gyermekeik részére az ebédet. Az étkezési jegyek kiosztásában, illetve dokumentálásban is részt veszünk.

Továbbra is működik a **kapcsolat ügyelet**. Ennek során lehetőséget teremtünk a kistérség valamennyi településén élő, a gyermektől különváltan élő szülőnek, hogy találkozhassanak gyermekeikkel, nyugodt, meghitt körülmények között. A kapcsolattartások általában heti rendszerességgel, esetektől változó időpontokban, legtöbbször hétvégei időpontokban történnek. 3 **család** esetében biztosították családgondozóink ezt a lehetőséget.

A **pszichológiai tanácsadásra** továbbra is óriási az igény. A védelembe vett gyermekek nagy része kötelezett, ezen kívül a szülők önként is kérik gyermekeiknek, illetve saját részre a pszichológus segítségét.

	Gondozott			Alkalom		
	fő	felnőtt	gyermek	felnőtt	gyermek	összesen
Balmazújváros	45	9	36	41	172	213

Jogi tanácsadást a gyermekjóléti szolgálatnál **23** fő vette igénybe válóperes, gyermeklláthatási, gyermek elhelyezési illetve gyermektartásdíj megállapítása ügyben. Családgondozóink a keresetlevél megírásában több esetben nyújtottak segítséget.

Pártfogói felügyelet:
9 fő pártfogói felügyelet alatt álló fiatalkorúval van kapcsolatunk. A gyermek helyes irányba való fejlődése érdekében rendszeres kapcsolatban állunk a pártfogói felügyelővel.

Megelőző pártfogolásra az elmúlt évben nem tettünk javaslatot.

5. Helyettes szülő:

A gyermekek átmeneti gondozására a kistérségben helyettes szülői hálózat működik. A feladat ellátására 3 fő helyettes szülővel kötöttünk határozatlan idejű megállapodást.

Balmazújvároson egy fő helyettes szülő látja el ezt a feladatot, aki helyettes szülői képzettséggel rendelkezik.

A helyettes szülő a családban élő gyermekek átmeneti gondozását saját háztartásában biztosítja, a szülő kérésére, az általa meghatározott ideig.

A helyettes szülőnél való elhelyezésre a jegyző döntése alapján kerül sor.

2015.évben a helyettes szülői ellátásra nem volt igény.

6. *Prevenciós és szabadidős tevékenységek*

2015. január- február hónapban a jelzőrendszer tagjaival felmértük a városban élő veszélyeztetett gyermekeket.
2015**.** márciusban mind a négy településen megszervezésre került a gyermekvédelmi tanácskozás**.**
2015. április hónapban húsvét alkalmából kézműves foglalkozást tartottunk a gondozásban lévő gyermekek részére.
2015. május jelzőrendszeres esetmegbeszélést tartottunk a jelzőrendszer tagjaival a nyári étkezés lebonyolításáról, a rászorult gyermekekről javaslatot kértünk.
2015.junius 16-tól- 2015. augusztus 31.-ig a nyári étkezés lebonyolításában és szervezésében részt vettünk. Naponta 716 gyermek részesült egyszeri meleg étkezésben, amely 347 családból került ki.
2015. szeptemberben városi autómentes nap keretében szolgálatunk munkatársai az intézmény csapatának tagjaként, részt vettek az Európai autómentes nap alkalmából meghirdetett kerékpáros versenyen.
Decemberben hátrányos helyzetű gyermekek számára szolgálatunknál már hagyománynak számító „Cipős doboz" ajándékgyűjtési akciónk lebonyolítása keretében a helyi iskolák, magán emberek felajánlásából sok ajándék érkezett, mellyel a gondozott gyermekeknek tudtunk karácsony közeledtével örömet szerezni.

A Dévai Szent Ferenc Alapítvány Székelyhídi Napközi Otthonával már több éve áll kapcsolatban intézményünk. Az ott tartózkodó gyermekek részére is gyűjtünk tartós élelmiszereket, tanszereket, ruhaneműt, melyeket az elmúlt évben több alkalommal is eljutattunk részükre.
Mikulás nap és karácsony alkalmából családgondozóink a gyermekek részére egy mikulásnapi ünnepséget és kézműves foglalkozást szerveztek.

Már hagyománnyá vált, hogy a karácsonyi forgatag keretében családgondozóink meleg teával és szaloncukorral kedveskedtek a fellépő gyermekeknek és a lakosságnak.

Szolgálatunk egész évben gyűjti a lakossági felajánlásokat, melyeket eljuttatunk az arra rászorult családok részére Balmazújvároson.

1/2. A gyermekek napközbeni ellátása

Balmazújvároson a gyermekek napközbeni ellátását **Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény Városi Bölcsődéje** biztosítja.
Bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, feladata 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátása. Bölcsődébe felvehető: minden olyan kisgyermek, akiknek szülei, nevelői, gondozói valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátást. A gyermekvédelmi törvény az általános rendelkezéshez ad egy kisegítő szabályt, miszerint előnyben kell részesíteni a felvételi eljárás során, azon kisgyermeket, akiknek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés-gondozás. A Gyermekvédelmi Törvény 42/A §-a értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni, azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője, vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll. Védelembe vétel esetén a települési önkormányzat jegyzője kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását. (Gyvt. 68.§)

.A bölcsődei gondozás, nevelés célja a családban nevelkedő kisgyermekek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermekek fizikai és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi hovatartozásának tiszteletben tartásával, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

2015 évben **116 fő** gyermek nyert felvételt. Szeptemberben 48 gyermek óvodába ment. Egész napos

bölcsődei ellátást 101 gyermek, míg félnapos ellátást 15 gyermek igényelt.

Jelenleg ellátott gyermeklétszámunk **64 fő.**

Minden felvételi igényt ki tudtunk elégíteni ugyanis az óvodával együttműködve 3.életévüket betöltött gyerekek átmehettek évközben.

A Gyermekjóléti Szolgálat 1 gyermek felvételét kérte a bölcsődébe, a családgondozókkal folyamatosan tájékoztattuk egymást a gyermekek szociális helyzetéről.

A Semmelweis Védőnői Egyesület 11 gyermek felvételét kérte, szociális fejlődésük érdekében.

A bölcsőde élelmezését az ELAMEN Rt végzi. A főzés helyben történik. Az étlapot központilag állítják össze, készítésénél figyelembe veszik a korosztály tápanyag szükségletét, külön van tipegő és kisóvodás étlap, melyen sok főzelék és zöldség található. Az étkezési térítési díj összege 2015-ben a következőképpen alakult, teljes ellátásért 380 Ft + 25 % ÁFA, félnapos ellátásért 328Ft + 25 % ÁFA-t kell fizetni. A háromgyermekes vagy tartósan beteg gyermekeket nevelő szülők 50 %-os kedvezményben részesülnek. A gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma 20 fő. 2015. szeptember 1-jétől a 328/2011 (XII. 29.) Kormányrendelet értelmében ingyenesen étkezhetnek bölcsődében azok a gyermekek, akik

- rendszeres gy.védelmi kedv. részesülnek
- tartósan beteg, vagy fogyatékos
- 3 vagy több gyermeket nevelnek
- nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság
- családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér szem. jöv.adóval, munkavállalói, egészségbizt.-i és nyugdíjjár.-kal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át. Most 11 gyermek fizet az étkezésért.

A öt csoport közül három tipegő ahol 11 hónapos kortól 24 hónapos korig voltak gyermekek, a többi két csoportban pedig kisóvodás korúak a gyermekek 24 hónapos kortól 36 hónapos korig.

2015-ben kihasználtságunk a következő volt:

Hónap	**Lehetséges gondozási napok száma**	**Teljesített gondozási napok száma**	**Naponta beírt gyermek létszám**	**Bölcsőde kihasználtsága %**
Január	1344	921	62	68.5 %
Február	1280	1001	64	78,2 %
Március	1408	1274	64	90,48%
Április	1344	1076	64	80 %
Május	1216	1035	64	85.1 %
Június	1408	1132	64	80.3 %
Július	1472	847	64	57,5 %

Augusztus	1280	798	64	62,3 %
Szeptember	1408	846	50	60 %
Október	1344	855	54	64 %
November	1344	1027	55	76,4%
December	1408	827	58	58,7 %
ÖSSZESEN:	**16256**	**11639**	**727**	**71,5%**

Intézményünkben folyamatos a felvétel, ezért változik a naponta beírt gyermekek létszáma.

Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunk óradíja 2015. április elsejétől 266 Ft/ óra volt. 15 szülő vette igénybe ezt a szolgáltatást folyamatosan, és ebből 133.905 Ft bevétele származott az intézménynek.

Igyekszünk a gyerekeknek biztonságos, ingergazdag környezetet teremteni. A gyermekek személyiségének tiszteletben tartásával, a családdal együttműködve gondozni-nevelni őket, biztosítani egészséges testi, lelki, érzelmi fejlődésüket.

A bölcsődék által nyújtott szolgáltatási tartalmakat gyermekvédelmi szempontból három alapvető funkció köré lehet csoportosítani:

- A család és munkahely összeegyeztetésének segítése a gyermekek életkori és egyéni szükségleteinek megfelelő minőségi szolgáltatás által
- A gyermek szükségleteinek kielégítése és fejlődésének támogatása
- A negatív szociális vagy fejlődési eltérések korrekciója

2015. januárban a Szivárvány Bábszínház előadta az Aranytarajos kiskakas című mesét.

2015 februárban farsangi mulatságot rendeztünk a gyerekeknek. Aranyos kis jelmezeket öltöttek, táncoltak, buliztak egész délelőtt.

2015. márciusban 2 főiskolás lány töltötte le a gyakorlati idejét. Mentoraik Némethné Juhász Lenke és Fórjánné Horváth Edit.

2015. április 21.-e a Bölcsődék napja, gondozás-nevelés mentes nap. Ezen a napon alakult meg bölcsőde- óvoda munkacsoport, kidolgoztuk a munkatervet.

2015. május hónapban részt vettünk a Városi Gyermeknapon. A bölcsődés korú gyermekek részére játékokat biztosítottunk. Anyák napja alkalmából saját készítésű ajándékokkal leptünk meg az anyukákat.

2015 június első péntekjén megrendeztük a hagyományunkká vált Bölcsis Gyermeknapot, amit arcfestéssel és ugráló várral tettünk színesebbé. A csoportok kis műsort adtak elő, amit a szülők nagy érdeklődéssel fogadtak. A bölcsőde-óvoda munkacsoport óvodapedagógus tagjai is meghívást kaptak erre a rendezvényre.

2015 július-augusztus: Bölcsődénk egész nyáron nyitva tartott.

***2015.*szeptemberben** 48 gyermek ment óvodába. Fokozatosan megtörténtek a beszoktatások, családlátogatások. Jelenlegi létszámunk 64.

A legkisebb korú gyermek 11 hónapos, a legnagyobb pedig 38 hónapos.

Csoport elosztás következőképpen alakult:

Nyuszi csoport 12 fő

Pillangó csoport 12 fő

Tigris csoport 14fő

Micimackó csoport 14 fő

Katica csoport 12 fő

2015. októberben megszerveztük a szülői értekezletet, a szülők nagyon érdeklődőek voltak, sokan jelentek meg. Dr. Nagy Mihály gyermekorvos tartott előadást a gyermekintézményekben előforduló fertőzőbetegségekről. Megválasztottuk az Érdekképviseleti fórum tagjait. Bölcsőde – óvoda átmenet munkacsoport terve alapján a Csicsergő óvodába látogatott el Szabóné Karádi Gyöngyi, Radócz Rita részt vettek őszi kézműves délelőttön. Papírgyűjtést szerveztünk a bevételt a gyerekek részére fordítottuk.

2015. novemberben meghívtuk bölcsődénkbe a Szivárvány Bábszínházat, mely a Kerek erdő meséi című előadással szórakoztatta a gyerekeket. A Semmelweis Védőnői Egyesület által működtetett Baba-Mama klub tagjait hívtuk meg bölcsőde látogatóba. Itt a szülők a gyerekekkel együtt játszhattak a felkínált játékokkal. Tájékoztatást kaptak a bölcsődei felvétel rendjéről, házirendről, napirendről, betekinthettek a bölcsődei életbe, kérdéseikre választ kaphattak. Micimackó csoportban szülőkkel együtt kézműves délután volt. Ragasztottak falevélből pillangót, dióból teknősbékát, burgonyából sündisznót készítettek, színeztek, diót törtek, amit megkóstoltak. Szülők innivalóval, gyümölccsel kedveskedtek. Bölcsőde –óvoda átmenet munkacsoport terve alapján Szabóné Karádi Gyöngyi és Fórjánné Horváth Edit a Mesevár óvodában voltak a Márton napi kézműves délutánon.

2015. decemberben a Nyitnikék Óvodából Tarné Julika óvodapedagógus csoportjával Mikulás napi műsorral kedveskedtek a bölcsiseknek. Érdeklődve figyelték a gyerekek az óvodások előadását. Helyben is megrendeztük a Mikulás ünnepséget, fotók készültek a gyerekekről, mikor átvették a mikulás csomagot.

December 18-ára a bölcsőde kollektívája vállalta, hogy mézeskalácsot süt a Hétszínvirág Színjátszó Csoport „Hamupipőke” című előadására. A jegyszedésnél segítettünk és a részvevőknek ajándékoztuk a süteményt.

Karácsonykor fenyőfát díszítettünk és 100.000 Ft értékben játékot vásároltunk a költségvetés terhére.

A Bölcsőde személyi feltétele létszámban, képzettségben a férőhely számához viszonyítva a

törvényben meghatározottnak megfelel.

1/3. Gyermekek átmeneti gondozása

- *Helyettes szülő*

A Társulási Tanács döntése alapján a gyermekek átmeneti gondozását a kistérségben, helyettes szülői hálózat látja el.

A helyettes szülő a családban élő gyermekek átmeneti gondozását saját háztartásában biztosítja, a szülő kérésére, az általa meghatározott ideig. A helyettes szülői feladatok helyettes szülői képzettséggel rendelkező személyek látják el. A feladat ellátására Balmazújvároson egy fő helyettes szülővel kötöttünk határozatlan idejű megállapodást, aki igény esetén saját háztartásában két gyermek átmeneti gondozását tudja biztosítani. A helyettes szülőnél való elhelyezésre a jegyző döntése alapján kerül sor.

2015.évben a helyettes szülői ellátásra nem volt igény.

IV. Bűnmegelőzés

1., A gyermekkorúak és fiatalkorúak körében történt bűnelkövetések száma:

2015. évben összesen 76 esetben követtek el gyermekkorúak és fiatalkorúak bűncselekményt.

2., Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében.

A problémák a családon belüli rossz kapcsolatra, nehéz anyagi körülményekre vezethető vissza. A gyermekkorú bűnelkövetés nem gyakori.

3., Jellemző problémák és azok gyakorisága a fiatalkorúak körében.

A problémák a családon belüli rossz kapcsolatra, nehéz anyagi körülményekre vezethető vissza. A fiatalkorú személyek a bűncselekménnyel kapcsolatos téves, helytelen nézet, bűnöző családi környezet, anyagi haszonszerzés, rossz baráti környezetbe keveredés miatt követik el általában a bűncselekményeket.

4., A családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása a Balmazújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területén.

Balmazújvárosi Rendőrkapitányság illetékességi területén történt családon belüli erőszaknak minősülő jogsértések a NETZSARU és ROBOTZSARU adatai alapján a következők szerint alakultak:

Bűncselekmény	Elkövető						Sértett					
	Gyk		Fk		Felnőtt		Gyk		Fk		Felnőtt	
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő
Testi sértés			3		33	1	3		3	1	21	5
Kiskorú veszélyeztetése					4	5	1		2	2		
Garázdaság			10	6	48	2	4		1		10	9
Tartás elmulasztás					1							
Lopás			56				13		1	1	62	92
Zaklatás					4							6
Zsarolás												

A számadatokat tekintve megállapítható, hogy az előző évhez képest jelentősen csökkent a családon belüli erőszak tárgykörébe tartozó bűncselekmények esetében a nyomozás elrendelések száma, azon belül is a hatóságunk által ismertté vált testi sértések száma csökkent jelentősen.

Az esetek többségében a bűncselekmények elkövetői férfiak, a házastárssal, élettárssal, volt házastárssal volt élettárssal, szülővel szemben, akik általában tettlegesen oldják meg a konfliktusokat. Jellemzően a családon belüli erőszaknak minősülő bűncselekmények kiváltó okai a a megromlott kapcsolat során kialakuló családi veszekedések, viták, féltékenység, anyagi nehézségek. Ezekben az esetekben jellemzően felnőtt korú bántalmaz felnőtt korú személyt tevőlegesen vagy "verbálisan". Az elkövetés helyszíne általában a családi otthon.

5., Gyermekkorúak sérelmére elkövetett szabálysértés, vétség, bűntett.

Bűncselekmény	Elkövető						Sértett					
	Gyk		Fk		Felnőtt		Gyk		Fk		Felnőtt	
	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő	Ffi	Nő
Testi sértés			3		33	3	2		3	1	21	5
Kiskorú veszélyeztetése					4	1			2	2		
Tartás elmulasztás					1		1					

6., A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok:

2015. évben 4 **esetben** rendeltünk el nyomozást kábítószer birtoklása gyanúja miatt, ebből nem volt érintett kiskorú személy. Az eljárások során terjesztői magatartás nem került feltárásra.

7., A bűnmegelőzésben, prevenciós munkában végzett feladatok és szerzett tapasztalatok.

A Drogellenes Stratégia II. Fejezet 4. pontjában meghatározottak szerint Nemes Béla r. tzls., valamint Vásári Péter r. ftzls. Urak kerültek kijelölésre a kábítószer-bűnözés elleni munkára. Kiképzésük, felkészítésük gyakorlati jellegűek, melyek a kábítószerrel kapcsolatosan indított büntetőeljárások során kerülnek aktualizálásra.

A szülői drog-prevenciós program keretében a bemutatkozó adatlapon megjelölt fogadóórán személyes megkeresésre nem került sor, illetőleg telefonon, e-mail-en történő megkeresés sem történt, előadásra/rendezvény megtartására kapcsán az oktatási intézmények nem keresték fel hatóságunkat, azonban a bűnügyi osztály állománya több esetben tartott oktatást, felvilágosítást az új pszichotróp anyagok és új drogokkal kapcsolatosan.

Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók részéről kábítószerrel kapcsolatos jelzés nem érkezett hatóságunkhoz.

2014. év tapasztalata szerint több esetben fordul elő olyan eset, mikor a fogyasztók un. herba füvet és ismeretlen eredetű por állagú anyagot fogyasztottak.

8. Hány esetben jeleztek a gyermekjóléti szolgálat felé.

63 esetben

9. Hányszor vett részt észlelő-és jelzőrendszeri esetmegbeszélésen?

2 esetben

10. Milyen gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésen vett részt és mikor?

Nem volt továbbképzés.

V. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

2015.03.05.-én Balmazújvároson a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ szervezésében az éves gyermekvédelmi tanácskozás megrendezésre került, ahol előző évi munkájukról beszámolt a jelzőrendszer valamennyi tagja.

Városunkban a jelzőrendszer valamennyi tagjának jelzései alapján valószínűleg feltárásra kerül minden olyan probléma, amely a gyermekeket veszélyezteti. A közös összefogás eredményeként a legtöbb probléma, a család, a gyermek bevonásával megoldásra kerül.

A rendőrség felhívja a jelzőrendszeri tagok figyelmét arra, hogy bántalmazásos esetekben minden esetben történjen látleletkészítés, mivel a megfelelő vallomások beszerzése ezekben az esetekben igen nehéz. Ez a bizonyíték alátámaszthatja a vallomást.

A pártfogói felügyelő problémaként fogalmazta meg, hogy a pártfogoltak nem ismerik a büntető törvénykönyv egyes definícióit, a büntethetőséget, mint például a jogos önvédelem, önbíráskodás, eltulajdonítás, garázdaság. Több esetben csak az elkövetés után szembesülnek tettüknek súlyosságával vagy az elkövetés büntethetőségével. A pártfogó a jelzőrendszer segítségét kéri, hogy prevenciós jelleggel nyújtsunk segítséget a tájékoztatásban.

Ráczné Rácz Erzsébet Balmazújvárosi Cigány Kisebbségi Önkormányzat tagja javaslattal élt a beszámolókban említett problémákat illetően. Közmunkaprogramban lévők nyújthatnának segítséget az arra rászoruló családok részére.

Készítette:

Csiha Gábor osztályvezető

Koroknai Jánosné Bölcsőde szakmai vezető
Orbán Szabolcs rendőr főtörzs őrmester
Erdeiné Győri Csilla család-és gyermekjóléti szolgálat szakmai vezető

Balmazújváros, 2016.03.09.

Figéné Nádasdi Ágnes
intézményvezető

Beszámoló

a

Balmazújvárosi Kistérség

Humán Szolgáltató Központ

2015 évi tevékenységéről

Készítette: **Figéné Nádasdi Ágnes**
intézményvezető

TARTALOM

I. Gyermekjóléti Szolgálat

1. Gyermekjóléti Szolgálat, Balmazújváros
2. Gyermekjóléti Szolgálat, Hortobágy
3. Gyermekjóléti Szolgálat, Egyek
4. Gyermekjóléti Szolgálat, Tiszacsege

II. Családsegítő Szolgálat

1. Családsegítő Szolgálat, Balmazújváros
2. Családsegítő Szolgálat, Hortobágy
3. Családsegítő Szolgálat, Egyek
4. Családsegítő Szolgálat, Tiszacsege

III. Alapszolgáltatások

a. Balmazújváros- Hortobágy településen működő alapszolgáltatások

1. Étkeztetés
2. Házi segítségnyújtás
3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
4. Idősek és demensek nappali ellátása
5. Fogyatékkal élők nappali ellátása
6. Közösségi Pszichiátriai Ellátás
7. Közösségi Szenvedélybetegek Ellátása
8. Támogató Szolgáltatás
9. Pszichiátriai betegek Nappali Ellátása
10. Szenvedélybetegek Nappali Ellátása

b. Tiszacsege településen működő alapszolgáltatások

1. Étkeztetés
2. Nappali ellátás: Idősek Klubja
3. Házi segítségnyújtás
4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

c. Egyek településen működő alapszolgáltatások

1. Étkeztetés
2. Házi segítségnyújtás
3. Nappali Ellátás: Idősek Klubja

IV. Szakosított Ellátások

1. Borostyán Idősek otthona, Egyek

I. Gyermekjóléti Szolgálat

A települések demográfiai jellemzői

Balmazújváros:**17 912 fő** 0-18 éves korosztály:1**810 fő** 2015. január 1-i állapot szerint
Tiszacsege: **4781 fő** 0-18 éves korosztály: **991 fő** 2015. január 1-i állapot szerint
Egyek: **5485 fő** 0-18 éves korosztály: **1246 fő** 2015. január 1-i állapot szerint
Hortobágy**: 1574 fő** 0-18 éves korosztály**: 257 fő** 2015. január 1-i állapot szerint

A gyermekek életkor szerinti megoszlása				
életkor	Balmazújváros	Tiszacsege	Hortobágy	Egyek
0-3	595	171	42	229
4-7	704	197	55	249
8-16	1808	500	135	627
17-18	447	123	35	141

Gyermekjóléti Szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ Gyermekjóléti Szolgálatának családgondozói az elmúlt évben kistérségi szinten négy településén, Balmazújváros, Egyek, Tiszacsege és Hortobágy végezték tevékenységüket.

Célcsoport

A gyermekjóléti szolgáltatást úgy kell biztosítani, hogy lehetőség szerint a jogosult a lakóhelyén, tartózkodási helyén az ellátást igénybe tudja venni. Ennek értelmében az intézményi társulás minden településén működik gyermekjóléti szolgálat, mely ellátását a településeken élő 0-18 éves korú gyermekek és családtagjai vehetik igénybe. Krízishelyzet esetén bárki (más illetékességi területhez tartozó személy is) felkeresheti a szolgálatot. Szolgáltatás Balmazújváros, Tiszacsege, Hortobágy, Egyek közigazgatási területére terjed ki.

Gyermekjóléti szolgáltatás célja

1. A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.
2. A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.
3. Tevékenysége körében
    - folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
    - meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
    - szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
    - segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
    - felkérésre környezettanulmányt készít,
    - kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
    - biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

Feladata

A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítéséhez:

Tájékoztatást nyújtunk a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, valamint az ezekhez való hozzájutások módjáról.

Tájékoztatjuk a szülőket és a gyermekeket a gyermekjóléti szolgáltatás céljáról, igénybevételének módjáról.

A szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatását, segítését, tanácsokkal való ellátását biztosítjuk. Tájékoztatjuk a várandós anyát az őt és magzatát megillető jogokról és ellátásokról, amennyiben nem kívánja megtartani magzatát, az örökbefogadás lehetőségéről, az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokról.

Az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése után 24 órán belül felkeressük a hozzátartozók közötti erőszak által érintett családot, és megtesszük a szükséges intézkedést.

Szabadidős és kulturális programok szervezésében és lebonyolításában aktívan részt veszünk.

A kliensek hivatalos ügyeinek intézésében segítséget nyújtunk.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 5.§ a következők szerint definiálja a veszélyeztetettség fogalmát: „*veszélyeztetettség: olyan- magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult- állapot, a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.”*

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek, életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A gyermekjóléti szolgálat kezdeményezi, szervezi és összehangolja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és

jelzőrendszerben**.** A településen évek óta jól kialakult, szervezett észlelő és jelző rendszer működik.

A köznevelési intézmény ifjúságvédelmi felelőseivel, védőnői hálózattal, a házi gyermekorvosokkal, a gyámügyi ügyintézővel, a rendőrséggel, a hivatásos pártfogóval állandó kapcsolatban állunk. A településeken 6 alkalommal tartottunk szakmaközi megbeszélést. A megbeszélések témái mindig az aktuális problémák köré csoportosultak.

A veszélyeztetett gyermek ügyében, a probléma enyhítése és megoldása érdekében szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések formájában. A gyermekjóléti szolgálatunk fontos feladata, az intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenységei a gyermekek száma szerint 2015. december 31-én

Település	Alapellátásban történő gondozás	Védelembe vétel	Utógondozás, szakellátásból kikerült gyermek	Átmeneti nevelésben lévő, átmeneti gondoskodás-ban lévő gyermekek	Tanács-adottként megjelent
Balmazújváros	167	35	0	43	88
Tiszacsege	100	9	0	22	102
Egyek	95	21	5	24	128
Hortobágy	25	0	0	0	52

Jelzések

A jelzések nagy része továbbra is az oktatási - nevelési intézményekből, a védőnői hálózattól illetve a rendőrségtől érkezik.

A probléma jellege: anyagi (lakhatással-megélhetéssel kapcsolatos), szülői elhanyagolás, szülők vagy család életvitele, családi konfliktusok, családon belüli bántalmazás, viselkedési, magatartási problémák, szenvedélybetegség, igazolatlan iskolai hiányzás.

Szülői elhanyagolás miatt a védőnők éltek több esetben jelzéssel szolgálatunk felé. Elhanyagolás miatt a legtöbb jelzés a fejtetvességről érkezett, mely a továbbiakban is a téli időszakban nagy probléma a városban.

A jelzőrendszer valamennyi tagjának jelzései alapján feltételezhető, hogy feltárásra kerül az összes olyan probléma, amely a gyermekeket veszélyezteti. A közös összefogás eredményeként a legtöbb probléma, a család, a gyermek bevonásával megoldásra kerül.

Családgondozás

A családsegítés, mint professzionális segítő tevékenység elméleti alapelvekre támaszkodik. Így alapvető célja az egyének, családok működőképességének megőrzése, helyreállítása. A segítő célzatú intervenció a család egységén alapul. Szemléletében a komplex, szociális és mentálhigiénés családgondozás jelenik meg. A szociális munka egyik módszere. A családban megjelenő problémákat egységben szemlélve nyújt segítséget.

A gyermekjóléti szolgálat családgondozói, családgondozással elősegítik a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását, megelőzve ezzel a családok felbomlását a gyermekek veszélyeztetettségét.

A családgondozás az egyéni esetkezelés olyan formája, mely hosszabb, megtervezett, strukturált tevékenység. Időtartama változó, az egyén, a család mobilitásától függően 4-7 hónap. A folyamat addig tart, amíg a család képessé nem válik az önálló életvitelre, amíg az alapproblémák nem oldódnak meg. A kapcsolat alapját a feltétel nélküli elfogadás teremti meg, mind a segítő, mind a segített részéről.

Feladatunk a szociális probléma enyhítése illetve megszüntetésére kialakítandó terv együttes elkészítése és megvalósítása a családdal. A cél érdekében a szociális munkás segíti a családi működés változását, valamint a család és közvetlen környezete közti kommunikáció javulását. A szociális munkás tájékoztatja a családot a bevonható források elérhetőségéről és képviseli a családok érdekeit.

A segítés folyamatában arra törekszünk, hogy ügyfeleinket megtanítsuk mindazokra a technikákra, melyek segítségével képessé válnak ügyeik intézésére, konfliktusaik kezelésére.

Egyszeri esetkezelés

Egyszeri esetkezelés keretében egy adott probléma megoldásához nyújtunk segítséget a gyermeknek vagy szülőnek. A családdal való kapcsolat, az ügyintézés a család esetében az

adott probléma megoldásáig tart. Ilyen esetben feltételezhető, hogy a probléma megoldásával a jövőben a gyermek/család már segítség nélkül is képes lesz életét pozitív irányba terelni.

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

A családgondozók személyes segítő kapcsolat keretében támogatják a gyermeket, az őt veszélyeztető körülmény elhárításában, problémáinak rendezésében, személyisége kedvező irányú fejlődésében.

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében együttműködünk a szülővel, az otthont nyújtó ellátást, illetve a gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel, a gyámhivatallal. Családgondozás keretében segítséget nyújtunk a szülőnek körülményei rendezésében. Egyeken **5** gyermek esetében szűnt meg az átmeneti nevelés, ezáltal a gyerek családba való visszahelyezése valósulhatott meg.

A családgondozók a családi konfliktusok megszüntetése érdekében egyéni esetkezeléssel, a szülők közötti konfliktuskezeléssel (mediáció) közvetítik a szülők között felmerülő probléma megoldását, ezzel elősegítve a családban kialakult működési zavarok, konfliktusok megoldását, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetését, a családok széthullását.

A gyermekek anyagi veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében tájékoztatjuk a családokat a támogatásokhoz való hozzájutás feltételeiről, hozzájutásuk módjáról. Segítséget nyújtunk az igénylőlapok kitöltéséhez, illetve a szociális iroda részére környezettanulmányt vagy esettanulmányt készítünk, hogy a rászorultságot minél hatékonyabban tudják elbírálni.

A lakosság által felajánlott adományokból egész évben folyamatosan ruhaneműket, bútort, juttatunk el a hátrányos helyzetű családok részére.

A településeken a nyári szünetben a szociálisan rászorult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére az ingyenes **nyári étkezés** megszervezésében már évek óta részt veszünk.

A jelzőrendszer tagjai segítségével feltérképeztük a rászoruló gyermekeket a településen. A gyermekjóléti szolgálat családgondozói a jelzőrendszer által küldött, nyári étkezésre javasolt névsor alapján a családokkal a kapcsolatot felvették. A szülőket nyilatkoztatták, arról, hogy rendszeresen elviszik gyermekeik részére az ebédet. Az étkezési jegyek kiosztásában, illetve dokumentálásban is részt veszünk.

Továbbra is működik a **kapcsolat ügyelet**. Ennek során lehetőséget teremtünk a kistérség valamennyi településén élő, a gyermektől különváltan élő szülőnek, hogy találkozhassanak gyermekeikkel, nyugodt, meghitt körülmények között. A kapcsolattartások általában heti rendszerességgel, esetektől változó időpontokban, legtöbbször hétvégei időpontokban történnek. **4 család** esetében biztosították családgondozóink ezt a lehetőséget.

A **pszichológiai tanácsadást** 2015 decemberéig a kistérségben összesen 80 fő 438 alkalommal vette igénybe.
Erre a szolgáltatásra továbbra is óriási az igény a lakosság irányából. A védelembe vett gyermekek nagy része kötelezett, ezen kívül a szülők önként is kérik a pszichológus segítségét.

	Gondozott			Alkalom		
	fő	felnőtt	gyermek	felnőtt	gyermek	összesen
Balmazújváros	45	9	36	41	172	213
Tiszacsege	17	3	14	9	94	103
Egyek	14	4	10	8	95	103
Hortobágy	4		4		19	19

Jogi tanácsadást a gyermekjóléti szolgálatnál **24** fő vette igénybe válóperes, gyermeklátható, gyermek elhelyezési illetve egyéb ügyekben. Családgondozóink a keresetlevél megírásában több esetben nyújtottak segítséget.

Pártfogói felügyelet

Balmazújvároson **10 fő** pártfogói felügyelet alatt álló fiatalkorúval van kapcsolatunk. A gyermek helyes irányba való fejlődése érdekében rendszeres kapcsolatban állunk a pártfogói felügyelővel.
Megelőző pártfogolásra az elmúlt évben nem tettünk javaslatot.

Helyettes szülő

A gyermekek átmeneti gondozására a kistérségben helyettes szülői hálózat működik. A feladat ellátására 3 fő helyettes szülővel kötöttünk határozatlan idejű megállapodást. A helyettes szülői feladatok helyettes szülői képzettséggel rendelkező személyek látják el 6 férőhellyel.

A helyettes szülő a családban élő gyermekek átmeneti gondozását saját háztartásában biztosítja, a szülő kérésére, az általa meghatározott ideig.

A helyettes szülőnél való elhelyezésre a jegyző döntése alapján kerül sor.

2015 évben a helyettes szülői ellátásra nem volt igény.

Prevenciós és szabadidős tevékenységek

1. *Gyermekjóléti Szolgálat Balmazújváros*

2015. január- február hónapban a jelzőrendszer tagjaival felmértük a városban élő veszélyeztetett gyermekeket.
2015**.** márciusban mind a négy településen megszervezésre került a gyermekvédelmi tanácskozás**.**
2015. április hónapban húsvét alkalmából kézműves foglalkozást tartottunk a gondozásban lévő gyermekek részére.
2015. május jelzőrendszeres esetmegbeszélést tartottunk a jelzőrendszer tagjaival a nyári étkezés lebonyolításáról, a rászorult gyermekekről javaslatot kértünk.
2015.junius 16-tól- 2015. augusztus 31.-ig a nyári étkezés lebonyolításában és szervezésében részt vettünk. Naponta 716 gyermek részesült egyszeri meleg étkezésben, amely 347 családból került ki.
2014. szeptemberben városi autómentes nap keretében szolgálatunk munkatársai az intézmény csapatának tagjaként, részt vettek az Európai autómentes nap alkalmából meghirdetett kerékpáros versenyen.
Decemberben hátrányos helyzetű gyermekek számára szolgálatunknál már hagyománynak számító „Cipős doboz" ajándékgyűjtési akciónk lebonyolítása keretében a helyi iskolák, magán emberek felajánlásából sok ajándék érkezett, mellyel a gondozott gyermekeknek tudtunk karácsony közeledtével örömet szerezni.
A Dévai Szent Ferenc Alapítvány Székelyhídi Napközi Otthonával már több éve áll kapcsolatban intézményünk. Az ott tartózkodó gyermekek részére is gyűjtünk tartós élelmiszereket, tanszereket, ruhaneműt, melyeket az elmúlt évben több alkalommal is eljutattunk részükre.
Mikulás nap és karácsony alkalmából családgondozóink a gyermekek részére egy mikulásnapi ünnepséget és kézműves foglalkozást szerveztek.

Már hagyománnyá vált, hogy a karácsonyi forgatag keretében családgondozóink meleg teával és szaloncukorral kedveskedtek a fellépő gyermekeknek és a lakosságnak.

Szolgálatunk egész évben gyűjti a lakossági felajánlásokat, melyeket eljuttatunk az arra rászorult családok részére Balmazújvároson.

2. Gyermekjóléti Szolgálat Hortobágy

2015-ben, mint minden évben szintén 6 alkalommal került sor játszóház megszervezésére, e mellett megrendezésre kerültek a szinte már hagyománynak számító farsangi, húsvéti, halloween és adventi rendezvényeink is. A játszóházas foglalkozásokon az átlagos létszám 10-15 fő, de a nagyobb rendezvényekbe egyre több gyermeket tudunk bevonni.

Családi sportnap májusban, hortobágyi gyermekek és családok részvételével a családsegítő szolgálat támogatásával és megszervezésében, a Hortobágyi Nonprofit Kft, Önkormányzat és vállalkozók támogatásával került lebonyolításra.

3. Gyermekjóléti Szolgálat Egyek

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói 2015.05.07.-én Szakmaközi megbeszélést szerveztek a szomszédos települések Iskolái /Tiszafüred, Tiszacsege/ és a helyi Általános Iskola részvételével. Az Intézmények közötti eszmecserén az érintett iskolák képviselői a Megyei Kormányhivatal munkatársainak /Gyámhivatal, Hatósági Osztály/ tehették fel kérdéseiket / igazolatlan iskolai hiányzások és annak következményeiről – hatósági intézkedések, családi pótlék megvonás/.
A megbeszélésen 8 fő volt jelen.

Az előző évekhez hasonlóan a Magyar Vöröskereszttel továbbra is együttműködünk.
2016.06.02.-án 1600 db zöldborsó konzervet kaptunk, melyet 160 rászoruló család között osztottunk ki.

A Polgármesteri Hivatal 2015-ben is kérte a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóinak a segítségét a nyári gyermekétkeztetés szervezésében, és az étkezési jegyek kiosztásában.

Az étkeztetés 2015.06.17.-től 2015.08.28.-áig tartott, melyben 400 fő rászoruló gyermek részesült.

2015.06.27.-én ismét megrendezésre került az Egyeki Vigasságok. Ezt a programot a Tárkányi Béla Könyvtár dolgozói szervezték, melyen részt vett a Gyermekjóléti Szolgálat is. Kézműves foglalkozást szerveztünk a gyermekek részére – bábkészítés, lovacska készítés, arcfestés, papírhajtogatás, kifestőzés, rajzolás.

Együttműködünk és tartjuk a kapcsolatot a Kék Lovagok Rendészeti Motoros Klubbal.
2015.07.03.-án bútor adományt hoztak egy beteg gyermekünk számára.

2015.07.09.-én részt vettünk a Polgármesteri Hivatalban az Esélyegyenlőségi kerekasztal megbeszélésen. Az esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, feladatok összhangban vannak a települési stratégiai dokumentumokban megfogalmazott már meghatározott problémákkal, célokkal. A Gyermekjóléti Szolgálatra vonatkozóan gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem, és a krízis helyzetben igénybe vehető szolgáltatások kerültek rögzítésre.

2015.12.04.-05.-én Közreműködtünk a Magyar Vöröskereszt élelmiszer adomány gyűjtésében. Az összegyűlt adomány a rászoruló családok között került szétosztásra.

2015.12.11.-én 12.12.-én ismételten megrendezésre került az Idősek Karácsonya. A programot a Polgármesteri Hivatal szervezte, 500 fő vett rész rajta. Kézműves foglalkozás-asztaldíszek, tombolán kisorsolt ajándék asztaldíszek elkészítése.

2015.12.19. A gyermekjóléti Szolgálat családgondozóiként közreműködtünk az iskolás gyermekek számára a Kék Lovagok Rendészeti Motoros Klub által Debrecenben szervezett Karácsonyi Ünnepségen való részvételen. A helyi Általános Iskola megszervezte 30 rászoruló hátrányos helyzetű gyermek beszállítását az ünnepségre, ők ott vehették át az ajándékaikat, további 30 rászoruló gyermeknek kiküldték az ajándékokat.

2015.12.23.-án a Kék Lovagok Rendészeti Motoros Klub újabb adományokat, ajándékokat hozott személyesen a településen rászoruló gyermekek és kismamák részére.

A már hagyománnyá vált Karácsonyi Vásár szervezése és lebonyolítása költözés miatt nem valósulhatott meg.

4. Gyermekjóléti Szolgálat Tiszacsege

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat közösen szervezte meg 2015.04.02-án a húsvéti kézműves foglakozását, ahol a gondozásban lévő felnőttek, gyermekek és családjaik voltak jelen. A programon 11 gyermek ás 9 felnőtt vett részt. Az eszközöket, kellékeket az iroda ellátmányából szereztük be.

Gyermekjóléti Szolgálatunk az Idősek Világnapja alkalmával ***„Nagyszüleim és Én”*** címmel rajzpályázatot hirdetett az óvodás és általános iskolás gyermekek körében. A rajzpályázat témája a gyermekek és nagyszüleik kapcsolatának bemutatása.
Pályázatunkra 31 rajz érkezett kicsiktől, nagyoktól egyaránt. Az elkészített rajzok kiállításra kerültek a 2015. október 16-án az Idősek Világnapja alkalmából megrendezett ünnepségen a Tiszacsegei Művelődési Házban. A legjobb rajzokat díjazásban részesítettük. Az óvodások és iskolások körében 3-3 helyezett lett, plusz 1-1 különdíjas. A díjazottak különböző rajzeszközöket, a résztvevők pedig egy-egy emléklapot kaptak.

2015-ben az adományozást a családsegítő szolgálattal együttműködve végeztük. Az előző évekhez hasonlóan a Magyar Vöröskereszttel továbbra is együttműködtünk. Ennek köszönhetően szolgálatunk nagy mennyiségű ruhaadományban részesülhetett. Ennek jelentős részét szervezett keretek között osztottuk ki, de ruhaneműkkel egész évben tudtunk segíteni az arra rászorulókat. Ruhaadományok a település lakosaitól is érkeztek szolgálatunkhoz.
Karácsony előtt szintén a Magyar Vöröskereszttel együttműködve, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kollégái önkéntesként részt vettek a Reál üzletben megrendezésre kerülő élelmiszergyűjtésen, melynek keretében nagy mennyiségű élelmiszert sikerült összegyűjteni. Ez a szolgálat és a település rászoruló családjai között került szétosztásra.
Továbbá Csege Napok alkalmával Tiszacsege Város Önkormányzata 12 db tiszteletjeget ajánlott fel a szolgálat számára a Torné Utazó Vidámparkba. Ezeket, a jegyeket a gondozott nagycsaládosok körében osztottuk szét.

II. Családsegítő Szolgálat

A Családsegítés működését meghatározó jogszabályi feltételek

A Családsegítő Szolgálat feladatát „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvényben, és „A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről„ szóló többször módosított 1/2000. (I.3.) SZCSM rendeletben meghatározottak szerint végzi.

A családgondozók tevékenységüket a törvényi előírásoknak megfelelően, a munkaköri leírásban leszabályozva és a Szociális Etikai Kódex útmutatása alapján végzik.

A Családsegítő Szolgálat működése

A Családsegítő Szolgálat szolgáltatásait Balmazújváros, Egyek, Hortobágy és Tiszacsege települések közigazgatási területein biztosítja a lakosság számára.

Telephely:

- „Életház" Balmazújváros

4060 Balmazújváros, Veres Péter u. 6-8.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek:

- 4066 Tiszacsege, Fő u. 42.
- 4067 Egyek, Hunyadi J. u. 61.
- 4071 Hortobágy, Kossuth u. 8.

A szolgálat ügyfélfogadási rendje:

Hétfő: 7.30- 12.00

Kedd: 7.30 - 18.00

Szerda: 7.30 – 16.00

Csütörtök: nincs ügyfélfogadás

Péntek: 7.30 – 13.30

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei

A jogszabályi előírásoknak megfelelően, fokozatosan fejlődött a szolgálat személyi, tárgyi, technikai háttere, míg elérte a mai formáját.

A szakmai munka ellátásához biztosítottak a jogszabályban előírt személyi feltételek:

- 1 fő szakmai vezető - családgondozó
- 7 fő családgondozó, ebből egy fő Hortobágy településen fél állásban látja el feladatait.

Minden családgondozó rendelkezik a megfelelő szociális szakképesítéssel. A dolgozók munkaköri leírásuk alapján látják el feladataikat.

A szolgálat rendelkezik továbbképzési tervvel, amelynek tartalmi elemei megfelelnek a jogszabályi előírásoknak. A dolgozók részt vesznek a kötelező továbbképzéseken, amely költségeit az egyre csökkenő állami támogatás, viszont egyre növekvő képzési díjak mellett az intézmény finanszíroz.

A mindennapos szakmai munka, a megnövekedett adminisztráció elvégzéséhez rendelkezik minden családgondozó számítógéppel. Az internet hozzáférés megkönnyíti az ügyfelek tájékoztatását, ügyintézést, a különböző családtámogatási, nyugdíj-, egészség biztosítási nyomtatványok letöltését.

2012. márciusban bevezetett Tevadmin elektronikus rendszeren keresztül napi jelentést vagyunk kötelesek tenni a szolgáltatás igénybevételéről az NRSZH felé.

Minden területi irodában van telefonos elérhetőség, fax, másolási lehetőség.

A családgondozók számára munkahelyi kerékpár biztosított, valamint a társulás autója segít a családlátogatásokban.

A Családsegítő Szolgálat célja és feladata

A családsegítő szolgáltatás a szociális alapellátás része. Célja a szociális és mentálhigiénés nehézségek elhárításának és feloldásának, továbbá a helyi szociális szükségletek feltárásának és megoldásának elősegítése.

Fő célunk a veszélyeztetett vagy krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a krízishelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszűntetése. Szolgálatunk ezen célok eléréséhez nyújt általános és speciális szolgáltatásokat, ennek érdekében ellátásokat közvetítünk és szervezési tevékenységet végzünk.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes és térítésmentes.

A Családsegítő Szolgálat szakmai munkája

A családok érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtetünk. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogó felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.
A jelzőrendszeri tagoktól kapott jelzés alapján feltérképezzük az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét és személyesen felkeresve tájékoztatjuk őket a családsegítés jogszabályban megjelölt céljáról és tartalmáról.
A legtöbb jelzés magánemberektől, a polgármesteri hivatal szociális osztályától, a járási hivatal gyámhivatalától és a házi orvosoktól érkezett.

A családsegítő szolgálat az egyének, és családok életvezetési képességének megőrzése, illetve a jelentkező problémák megszüntetése érdekében a következő feladatokat látja el:

- tájékoztatást adunk a szociális, a családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátáshoz való hozzájutás módjáról,
- szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújtunk,
- segítséget nyújtunk az egyének szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ügyek vitelében,
- meghallgatjuk az egyén, család panaszát, és lehetőség szerint intézkedünk minél hamarabb annak orvoslása érdekében,
- családgondozással elősegítjük a családban jelentkező krízis, működési zavarok, illetve konfliktusok megoldását.

A rendszeres szociális segélyezettekkel végzett szociális munka:

A jogszabályi változások miatt 2015. márciustól megszűnt a rendszeres szociális segély, mint szociális pénzbeli ellátási forma. Így az ellátottak kötelező kapcsolattartása is befejeződött a szolgálatunkkal. Sok ügyfél azonban továbbra is kérte segítségünket problémája megoldásában.

A szolgálat munkatársai rendszeres kapcsolatban voltak a kliensekkel és hozzátartozóikkal.

A családok, személyek ellátása megszűnik, ha a közösen megfogalmazott problémák megoldódtak, a gondozási tervben közösen megjelölt célok megvalósultak, vagy a további szolgáltatást már nem igénylik, illetve megszüntető határozat alapján.

Az életviszonyok fokozatos romlása, az egyre nehezebb anyagi helyzet nagyon sok családot és egyént hoz átmenetileg vagy hosszabb időre kilátástalan helyzetbe, ezért a családgondozás során a segítségnyújtás többféle módját alkalmazzuk.

- A személyes segítő kapcsolat során feltárjuk a családok életében keletkező szociális problémák kiváltó okait és egyben jelzéssel élünk az illetékes hatóságok, illetve szolgáltatást nyújtók felé.
- A problémamegoldó folyamat során megkeressük a megoldási lehetőségeket, életvezetési tanácsokkal látjuk el ügyfeleinket, valamint pszichológiai – és jogi tanácsokat közvetítünk számukra.
- Az egyéni, pár- és családterápia területén nagy hangsúlyt fektetünk a kapcsolatkészség javítására, a konfliktus megoldó, mediációs technikák alkalmazására. A mediáció alkalmazására lehetőségünk van képzett mediátoraink révén.
- Szociális információs szolgáltatás keretében tájékoztatjuk az ügyfeleket a szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, az ellátásokhoz való hozzájutás módjáról. A szolgáltatás célja, hogy a szociális biztonság megteremtéséhez kapcsolódó ellátásokat és szolgáltatásokat igénylők megfelelő tájékoztatást kapjanak az ellátások hozzáférhetőségével, valamint az igénybevételükre vonatkozó szabályokkal kapcsolatban.
- A gyermeküktől külön élő szülők és nagyszülők számára a kapcsolatügyeletünk által lehetőséget nyújtunk, hogy az intézményünk falain belül találkozhassanak egymással saját kérésre, vagy akár gyámhivatali, illetve bírói határozat alapján.

- Tevékenységünkhöz tartozik még a szolgáltatásokhoz kapcsolódó közérdekű és meghatározott célú felajánlások, adományok összehangolása, eljuttatása a rászoruló egyének, családok részére. A szervezett adományokon kívül szívesen fogadjuk a település lakosságától érkező, többnyire használt ruhaadományt, amelyet a családok folyamatosan kapnak meg.

2015-ben az előző évekhez hasonlóan a klasszikus családgondozás mellett az esetek nagy része ügyintézésből és az egyes ellátásokra, juttatásokra való jogosultságról szóló tájékoztatásból tevődött össze. Ezek nagyobb részt szociális ellátást és anyagi támogatást igénylő, egészségkárosodáson alapuló és életkorból adódó ellátásokról szóló tájékoztatást, valamint konkrét ügyintézést jelentettek. Megnőtt a fellebbezések száma is, mivel a törvénymódosítások következtében sokan kiestek a jogosultak köréből.
A gondozott családjainkkal és időseinkkel állandó a kapcsolat. Mivel az idősek nagy része egészségi, pszichés problémákkal küzd, nagyon jó a kapcsolat az őket kezelő háziorvosokkal, egészségügyi dolgozókkal, egyéb szociális szolgáltatókkal, idős otthonokkal.
A családlátogatások alkalmával felmérjük, hogy miben nyújthatunk segítséget az adott családnak, esetlegesen egyedülálló kliensnek. A látogatások során segítjük a konfliktusok megoldását, ezen kívül tájékoztatjuk az ügyfeleket az igényelhető ellátásokról, valamint a hozzájutás módjáról.

Az anyagi támogatást kérő családoknak, klienseknek elsősorban a helyi önkormányzattól kérhető települési támogatás nyújtott segítséget, melynek megigénylésében segítettünk, valamint indokolt esetben személyesen is jelzéssel éltünk a krízishelyzetről és segítséget kértünk az egyén számára.
Sok esetben voltunk ügyfeleink segítségére az Egészségbiztosítási Pénztártól, valamint a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóságtól igényelhető egyszeri segély, valamint a méltányossági nyugdíjemelés kérelmezésében.

Nagyon gyakran keresnek meg bennünket segítségünket kérni a családtámogatási ellátások, fogyatékossági támogatás megigénylésében.

A rászorulókat használt ruha, valamint élelmiszeradománnyal is segítjük. Az osztást részben a helyi lakosság által behozott, részben pedig a Megyei Vöröskereszt Szervezetétől, valamint a tiszacsegei lakosok részére a Dorcas segélyszervezettől kapott adományokból tudjuk biztosítani.
A Vöröskereszt, a Mátrix Közhasznú Alapítvány, valamint a Dorcas Segélyszervezet adományainak szállításában Tiszacsege Város Önkormányzatának támogatására számíthattunk.
Az év során több alkalommal tartottunk ruhabörzét, ahol a lakosok válogathattak kedvükre a ruhaadományokból.

A szolgáltatást igénybevevők számára nyújtott tevékenységek fajtái, problématípusonkénti megnevezése:

- Egyéni esetkezelés
- Tanácsadás
- Információ közvetítése, tájékoztatás
- Segítő beszélgetés
- Továbbirányítás társintézményekhez
- Ügyintézés segítése
- Adományok közvetítése
- Munkahely keresése
- Foglakoztatási információk
- Szociális ellátásokhoz segítségnyújtás
- Lakhatási problémák
- Prevenciós tevékenység

Szakmai és szabadidős tevékenységek az ellátott településeken

1. *Családsegítő Szolgálat, Balmazújváros*

- A szolgálat éves ügyfél forgalma 3375 fő volt.
- A szolgálatunkkal együttműködésre kötelezett rendszeres szociális segélyben részesülők száma 2015. március 31-ig 81 fő volt. A csökkenő tendencia köszönhető a közfoglalkoztatásnak. A valamikor munkához szokott ügyfeleink nagyon örültek ennek a lehetőségnek, de a törvényi változások miatt az ellátás megszűnt, így kapcsolattartásra sincsenek kötelezve 2015. április 01. óta.
- A nyári étkeztetés lebonyolításában részt vettünk újra, ahol a nyári szünidő alatt 716 gyermek 344 családot érintve étkezhetett ingyenesen. Mi fogadtuk a jelentkezőket, és rászorultság alapján kiválasztottuk az étkezésben részesülőket a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül. Közreműködtünk az ebéd osztásában is, amelyet közfoglalkoztatottak láttak el egyébként.

- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató Kézmű Nonprofit KHT. álláshirdetésére munkaerő toborzást végeztünk, amely eredményeképpen 21 fő munkavállalását segítettük elő a Kht-vel együttműködve. Ők 2015. október óta folyamatosan foglalkoztatva vannak napi 4 órában. Összetartó, egymást segítő kis csapattá alakultak ez idő alatt.
- A karácsonyi forgatagban finom, forró teával melegítettük fel a nézelődőket, valamint szaloncukorral édesítettük meg az estéiket a szent ünnep közeledtével.
- A Dévai Szent Ferenc Alapítvány Székelyhídi Napközi Otthonával továbbra is fenn tartjuk a kapcsolatot, ahová az év folyamán több alkalommal is vittünk adományt az ott tartózkodó 42 gyerek számára. A lakosság segítségével folyamatosan élelmiszer, könyv, játék, ruha adományokkal látjuk el az ott élő, rászoruló gyerekeket. Az adományok mellett főztünk a számukra felajánlásokból. Mikuláskor elvittük a saját mikulásunkat számukra, a kicsiket egyénre szabott ajándékokkal leptük meg, valamint kézműves foglalkozást tartottunk számukra.
- Pszichológiai tanácsadás keretében 9 felnőtt és 36 gyermek részére nyújtott pszichológusunk segítséget életvezetési-, gyermeknevelési-, magatartási-, tanulási problémák megoldásában, konfliktuskezelési technikák elsajátításában.
- Előzetes egyeztetés alapján jogi tanácsadást biztosítottunk ügyfeleinknek, érdekérvényesítő szerepük fenntartása érdekében. Ezen szolgáltatásunkat 56 alkalommal vette igénybe a lakosság.

A leggyakrabban válás, gyermekelhelyezés, gyermeklátható, tartásdíj, lakásügyek, végrehajtás, örökösödési ügyekben vették igénybe ingyenes szolgáltatásunkat.

- Mediációs tanácsadásunkat 6 család vette igénybe, ahol a felek már közvetlenül nem voltak képesek megegyezni egymással, nem voltak képesek eredményesen kommunikálni, ezért egy pártatlan, külső személy, a mediátor segítette őket a megoldás kidolgozásában. A mediációs ülésen nincs külső döntéshozó, a felek maguk oldják meg a konfliktust. A végén együttműködési megállapodást kötnek. A leggyakrabban házastársi és válási konfliktusok (gyermekelhelyezés, kapcsolattartás), generációs konfliktusok esetén kerestek fel bennünket.
- Kapcsolatügyeletünkön egy külön élő szülő találkozhatott gyermekével a bíróság által meghatározott időpontban, valamint két szülő a mediációt követően kötött együttműködési megállapodás alapján. Ők nagyon örültek ennek a lehetőségnek.

2. *Családsegítő Szolgálat, Hortobágy*

- A szolgálat éves ügyfélforgalma 701 fő volt.
- A kötelező feladatok mellett a szolgálat állandó ruhagyűjtést szervezett. A Vöröskereszttől kapott konzerv, illetve a Billerbeck Kft-től kapott paplanok, párnák, ruhaneműk szétosztásában is részt vett.

- A szolgálatnál működik még mindig az ÖTYE (Öreg Tyúkok Egyesülete) nyugdíjas klub.
- A játszóház megszervezésére több alkalommal került sor. Emellett megrendezésre kerültek a szinte már hagyománynak számító farsangi, húsvéti és adventi rendezvényeink.

3. *Családsegítő Szolgálat, Egyek*

- Az egyeki családsegítő szolgálat forgalma összesen 1452 fő volt.
- A 2015. március 31.-ig 33 fő rendszeres szociális segélyben részesülő volt kötelezve a rendszeres kapcsolattartásra. A „klasszikus" családgondozás keretében 49 család ált gondozás alatt.
- 125 esetben települési támogatáshoz segélykérelmet írtunk, néhány segélykérelem kisgyermekes családok rendkívüli élethelyzete miatt íródott.
- Helyi krízis segély ügyben 473 alkalommal fordultak meg a szolgálatnál. A helyi krízistámogatás rendelkezésre álló kerete 1.537.100.-ft volt, nagyrészt visszatérítendő formában volt adható, a visszafizetések azonban sajnos továbbra is nagyon hiányosan valósultak meg. 164 alkalommal került krízissegély kifizetésre, melyből 66 fő részesült vissza nem térítendő támogatásban.
Az éves kiadott összeg: 1.537.100.-Ft, melyből vissza nem térítendő: 487.000.-Ft, visszafizetett és visszavont tartozás összege: 470.283.-Ft, a kint lévő tartozás összege: 579.817.-Ft. Az ezzel kapcsolatos negyedéves jelentések elkészítése is feladataim közé tartozik a közgazdasági iroda részére, valamint az ügyfelek folyamatos felszólítása tartozásuk rendezésére, illetve a nem fizetők névsorának átadása az adócsoport részére.
- A Vöröskereszt adomány gyűjtés szervezéséhez kérte segítségem, mely 2015. december 4.-én és 5.-én a helyi Reál üzletben történt. Az itt összegyűjtött adományokat december 21.-én kiszállítottuk a helyben lakó rászoruló családok részére.
- Szabadidős programok szervezését végeztük folyamatosan, megszervezését a gyermekjóléti szolgálattal közösen bonyolítottuk.

4. *Családsegítő Szolgálat, Tiszacsege*

- A szolgálat éves ügyfélforgalma 1833 fő volt.
- A 2015. március 31.-ig 49 fő rendszeres szociális segélyben részesülő volt kötelezve a rendszeres kapcsolattartásra.
- Tiszacsege Város Önkormányzatának felkérésére a Tiszavirág Idősek Klubja dolgozóival együttműködve, részt vettünk a 2015. október 12-én, az Idősek Világnapja alkalmából megrendezett ünnepség szervezésében és lebonyolításában.
- A Vöröskereszt szervezésében december hónapban élelmiszer adománygyűjtési akcióban vettünk részt, a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve. A programban a Reál Élelmiszerlánc Kft. közreműködésével, a Vöröskereszt önkénteseiként gyűjtöttünk élelmiszer adományt. A lakosság és a vásárlók pozitív hozzáállásának köszönhetően összegyűjtött jelentős mennyiségű adományt a Vöröskereszt felajánlotta szolgálatunk számára, mely adományt gondozott ügyfeleink részére osztottuk szét, karácsonyi műsor keretén belül.
- Decemberben karácsonyváró délutánt szerveztünk, melyen karácsonyi vetélkedő, drámajáték volt a program, valamint a Vöröskereszt által felajánlott élelmiszercsomaggal kedveskedtünk a meghívásunkat elfogadó rászorulók számára.

Adminisztráció

Az adminisztrációban minden kliensről napi nyilvántartást - forgalmi naplót és törzskönyvet - vezetünk, e mellett az ügyek intézéséről esetnaplót írunk, amelyet a „Személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról” szóló 1992.évi LXIII. törvényben foglaltak alapján kezelünk.

Napi jelentést adunk a KENYSZI rendszeren keresztül a szolgáltatást igénybe vevőkről.

Szakmai kapcsolatok:

A Családsegítő Szolgálat kapcsolatrendszerébe szervesen illeszkednek az alábbi intézmények, melyekkel a segítő intézkedés, ügyintézés során rendszeres kapcsolatban vagyunk:

- A Polgármesteri Hivatalok Szociális Irodája
- Balmazújváros Járási Hivatal
- Gyámhivatal
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Illetékes Munkaügyi Központ
- Háziorvosi Rendelők
- Védőnői Szolgálat

- Rendőrség
- Oktatási intézmények
- Bentlakásos elhelyezést nyújtó idősotthonok
- Bentlakásos elhelyezést nyújtó pszichiátriai intézmények
- Megyei Vöröskereszt
- Civil Szervezetek
- Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
- Megyei Egészségbiztosítási Pénztár
- Magyar Államkincstár
- Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet.

III. Alapszolgáltatások

a) *Balmazújváros – Hortobágy településen működő alapszolgáltatások*

Alapszolgáltatást nyújtó ellátások célja, feladata:

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény rendelkezik.

Az alapszolgáltatás keretében nyújtott személyes gondoskodást az ellátást igénybe vevő lakóhelyén lévő, illetve lakóhelyéhez legközelebb eső intézménynek, szolgáltatónak kell biztosítania.
A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alap- és szakosított ellátásokat.
A szociális törvény szabályai szerint az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Alapellátási formák:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- támogató szolgáltatás
- közösségi pszichiátriai ellátás
- szenvedélybetegek közösségi ellátása

- nappali ellátás - Szt. 65/F. § (1) bekezdés
  a) pontja szerint időskorúak, demens személyek
  b) pontja szerint pszichiátriai és szenvedélybetegek
  c) pontja szerint fogyatékos személyek részére.

1. Étkeztetés

Az étkeztetés célja, feladata

Az étkeztetés a szociális alapellátások körében az egyik leginkább igényelt ellátási forma. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt koruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt önmaguknak és/vagy eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, vagy más módon megoldani.

Ellátottak köre

Balmazújváros város és Hortobágy közigazgatási területén élő egészségi állapotuk miatt vagy szociálisan rászorultak, akik a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartoznak. Az igénylők időskorúak, nyugdíjasok és szociálisan rászorulók. Az ellátottak egy része a házi segítségnyújtást is igénybe veszi a szolgálattól, de biztosítunk étkezést minden olyan, a településen élő lakosnak, aki betegsége miatt önellátásra csak részben képes. Szociális helyzetük miatt szükségük van az egyszeri meleg étel biztosítására, amely más módon nem oldható meg. Családi helyzetük szerint többségében egyedülálló vagy özvegyemberek, illetve házaspárok, akik mindketten betegek, s ebből eredően a főzés napi szinten már nehézséget okoz számukra. Az étel házhoz szállításával biztosítja az intézmény a napi egyszeri meleg étkezést számukra, valamint figyelemmel kísérjük mindennapi életüket, egészségi állapotukat és szociális helyzetüket is a térítési díj kapcsán.

A nyújtott szolgáltatás tevékenységének bemutatása

A feladat ellátását az intézmény napi egyszeri meleg étkezés (ebéd) biztosításával végzi, az ételt Balmazújvároson az Elamen Zrt. konyháján készítik el. *A diétás étkezés még nem megoldott, ezért ennek igénybevételére nincs lehetőség, noha egyre több erre irányuló igény érkezik szolgálatunkhoz.*

Az ebédek szállítása szolgálati kerékpárokkal történik. Az idén is közfoglalkoztatottak végezték az ebédszállítást, akik munkaszerződéssel álltak alkalmazásban. A közfoglalkoztatott programok időnkénti átszervezése, illetve az alacsonyabb dolgozói létszám alkalmával az alapszolgáltatásban dolgozó főállású alkalmazottak segítették az étkeztetés szakfeladatot ellátók munkáját. Délelőtt 10 óráig átvitték az ételhordókat a konyhára, ahol az Elamen Zrt. dolgozói kimérték az ebédadagokat.

Ezt követően munkatársaink szállításra előkészítették az ebéd részét képező kenyereket és az alkalmanként az ebédhez tartozó desszerteket, gyümölcsöket, ivóleveket, valamint részt vettek az intézmény tisztán tartásában, helyiségeinek takarításában és a munkavégzésünkhöz szükséges textíliák kimosásában és vasalásában, továbbá közreműködnek technikai személyzetként az intézmény szolgáltatásai által szervezett programok előkészítésében és lebonyolításában. Az ebédeket 11 óra és 13 óra között szállították ki, majd a visszahozott csere ételhordókat kimosták és fertőtlenítették, így előkészítve azokat a másnapi ebéd kiszállításához.

Az étkeztetés a hét öt napján hétfőtől péntekig (munkanapokon) vehető igénybe, hétvégén és ünnepnapokon az étkeztetés intézmény által történő biztosítására nincs lehetőség.
A szociális étkeztetés biztosítása történhet saját szállítással, vagy intézményi szállítással. Jogosult az étel intézmény által történő házhoz szállítására az a személy, aki betöltötte a 65. életévét, vagy az egészségi állapota indokolja és az ellátást háziorvos vagy szakorvos javasolja.

A szolgáltatásért az igénylőknek az egyéni havi rendszeres jövedelmüktől függően térítési díjat kell fizetniük, melynek összegét a települési önkormányzat helyi rendeletben szabályozza. Természetesen az igen rossz szociális helyzetben és nehéz anyagi háttérrel rendelkezők részére a Társulási Tanács méltányossági jogkörében eljárva mérsékli a térítési díjat, illetve térítésmentes igénybe vételt tesz lehetővé.

Az étkeztetésben részesülő számára másodlagos szolgáltatásként biztosítja az intézmény, hogy naponta egyszer figyelemmel kíséri az egészségi állapotát, így lehetősége nyílik arra, hogy állapotrosszabbodás esetén kérje az ellátása kiszélesítését, házi segítségnyújtással történő kiegészítését. Az ebéd kétfogásos, melyhez egy szelet kenyér is tartozik és immár napi szinten gyümölcs, savanyúság, vagy sütemény egészíti ki, melyek számára kisméretű

ételhordók megvásárlását kértük az ellátottaktól, így garantálva azt, hogy a savanyúság nem keveredik a második fogással, a sütemények nem törnek össze a szállítás során és nem áznak meg.

Az ellátás hatékony működése érdekében szükség van jó kapcsolatrendszer kialakítására és fenntartására. Ez sikeresen megtörtént, mind az Elamen Zrt-vel, mind pedig a városban működő szociális ellátást biztosító intézményekkel jó kapcsolatot ápolunk. Ellátottaink érdekében figyelemmel kísérjük egymás tevékenységét, ellátásait. Jelzéssel élünk egymás felé, ha az ellátott problémájának megoldása ezt indokolja. A felmerülő kérdésekben telefonon és személyesen folynak egyeztetések.

Étkeztetés 2015. 12. 31-ig Balmazújvároson

Hónap	**Ételadagok száma**		**Összesen**
	Saját szállítással	**Intézményi szállítással**	
Január	278	1960	*2238*
Február	239	1924	*2163*
Március	195	2111	*2306*
Április	162	1950	*2112*
Május	159	1850	*2009*
Június	170	2074	*2244*
Július	182	2125	*2307*
Augusztus	138	1951	*2089*
Szeptember	144	2204	*2348*
Október	114	2109	*2223*
November	133	2064	*2197*
December	118	2056	*2174*
Összesen	**2032**	**24378**	***26410***

Balmazújvároson az előző évhez képest az étkeztetést igénybe vevők száma némiképp csökkent, mely annak köszönhető, hogy a településen több szolgáltató is megjelent, mely szociális étkeztetést biztosít. Így versenyhelyzetet teremtettek, hiszen térítési díj tekintetében alacsonyabb összegért nyújtják az ellátást.
Intézményünk ezt az étel minőségének javításával kompenzálja, így törekedve az igénybe vevői létszám megtartására, növelésére. Az igénybe vevők egészségi állapotának folyamatos romlása, illetve az életkoruk emelkedése azt vonja maga után, hogy a saját szállítással igénylők száma csökken, míg az intézményi szállítással igénylők száma pedig ezzel arányosan nő. Az év folyamán jól látszik az igénybe vevők számának emelkedése, azonban az évvége felé tapasztalható csökkenés viszont annak tudható, hogy az igénylők önellátási képességének romlása miatt a bentlakásos intézményi elhelyezést részesítik előnyben.

Az ellátást igénybevevők kor és nem szerinti megoszlása Balmazújvároson 2015.12.31-én

		0-59 éves	**60-69 éves**	**70-79 éves**	**80-89 éves**	**90 év fölött**	**Összesen**	**Vég-összesen**
Nő	**Saját szállítással**	1	1	2	-	-	**4**	**75**
	Intézményi szállítással	2	6	21	31	11	**71**	
Férfi	**Saját szállítással**	-	1	1	1	4	**7**	**43**
	Intézményi szállítással	10	9	6	11	-	**36**	
Összesen		13	17	30	43	15	**118**	

Az étkeztetést igénybe vevők 63,56 %-a nő, míg 36,44 %-a férfi, azaz közel kétszer annyi nő igényli az étkezést, mint férfi. Ez jól leképezi a társadalomban az időskorúak nemének arányát. A táblázat adatai alapján az is jól látszik, hogy tízszer annyian kérik az intézményi szállítást (90,68 %), mint a saját szállítást (9,32 %), melynek okai a fentiekben leírtaknak tulajdonítható.

Hortobágy

Hortobágy belterületén és Borsósra évek óta kerékpárral viszik ki az ebédeket a gondozónők. A település külterületén /Kónya, Máta, Halastó, Szásztelek/ az ételszállítást gépkocsival végzik a nagy távolságok miatt. Balmazújvárossal összehasonlítva Hortobágyon kiemelkedően magas a saját szállítással igénybe vett étkeztetések száma. Ez azzal magyarázható, hogy Hortobágy belterületén igen kicsik a távolságok, így az igénylők a szállítási költséget megtakarítva inkább maguk mennek érte az ebédjükért. Ez a község igen kicsi lélekszámú, az ételek elkészítésével az egyetlen Általános Iskola konyháját bízta meg az Önkormányzat, ezért ünnepnapokon, illetve tanítási szünetben nincs megoldva az ebédfőzés. Ezekben az időszakokban a klienseknek maguknak, illetve hozzátartozóiknak kell gondoskodniuk az étkeztetésükről.

Étkeztetés 2015. 12. 31-ig Hortobágyon

Hónap	Étkezők száma			Összesen
	Saját szállítással	Intézményi szállítással		
		Gépkocsi kiszállítással	Kerékpár kiszállítással	
Január	337	245	405	*987*
Február	297	240	426	*963*
Március	313	281	461	*1055*
Április	302	273	438	*1013*
Május	273	261	401	*935*
Június	315	315	452	*1082*

Július	338	345	507	*1190*
Augusztus	291	299	441	*1031*
Szeptember	283	303	513	*1099*
Október	285	285	516	*1086*
November	274	288	512	*1074*
December	228	216	433	*877*
Összesen	**3536**	**3351**	**5505**	***12392***

Hortobágyon az igénybe vett ebédadagok száma az előző évhez képest számot tevő változást nem mutat. A házi segítségnyújtás fejlesztése által generált igénybe vétel növekedés továbbra is megfigyelhető. Az étkeztetést intézményi szállítással igénybe vevők aránya így 71,19 %-ra nőtt. A saját szállítással igénybe vevők száma is nőtt az előző évhez képest. Az étkeztetést igénybevevők számának növekedése a rászorultság egyre növekvő mértékét tükrözi.

Az ellátást igénybevevők kor és nem szerinti megoszlása Hortobágyon 2015.12.31-én

		0-59 éves	**60-69 éves**	**70-79 éves**	**80-89 éves**	**90 év fölött**	**Összesen**	**Vég-összesen**
Nő	**Saját szállítással**	3	2	5	2	-	**12**	**42**
	Intézményi szállítással	3	9	10	6	2	**30**	
Férfi	**Saját szállítással**	-	4	1	-	-	**5**	**17**
	Intézményi szállítással	3	4	1	4	-	**12**	
Összesen		9	19	17	12	2	**59**	

Az étkeztetést igénybevevők 71,19 %-a nő, míg 28,81 %-a férfi, azaz ezen a településen több, mint kétszer annyi nő igényli az étkezést, mint férfi. A táblázat adatai alapján az is jól látszik, hogy az intézményi szállítással és a saját szállítással igénybevevők aránya a tavalyi adatokhoz képest nem változott.

2. Házi segítségnyújtás

Az ellátás célja

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amelyet az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében kell biztosítani. A házi segítségnyújtást, mint szociális alapszolgáltatást minden települési önkormányzatnak biztosítania kell, azon rászoruló személyek részére, akik önálló életvitelük fenntartásához igényelnek segítséget.

Az ellátás feladata:

Az 1993. évi III. törvény 63. § (2) bekezdés alapján házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniás körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A szolgáltatás keretein belül biztosítani kell:

1. a személyi higiénia fenntartásához,
2. élelemhez jutásához,
3. orvosi ellátáshoz, a gyógyszerek beszerzéséhez,
4. hivatalos ügyek intézéséhez,
5. a napi életviteli tennivalók ellátásához,
6. a környezetével való kapcsolattartáshoz,

7. a szabadidős, rehabilitációs, foglalkoztató programokon való részvételhez nyújtott segítséget,
8. a krízisintervenciót,
9. alapvető mentális gondozást,
10. a szükségleteinek megfelelő szociális, illetve egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást.

A házi segítségnyújtás az egyik legrégebbi alapellátási forma, amely magába foglalja többek között a bevásárlást, a háztartási munkák egy részét, pszichés és egészségügyi segítséget, valamint a hivatalos ügyek intézését is.

A segítségnyújtás legkülönbözőbb formái léteznek az alábbiak szerint:

- meleg étel biztosítása,
- bevásárlás,
- testi, szellemi higiéné biztosítása, öltöztetés,
- ágyazás, takarítás, mosás, fűtés,
- orvoshoz kísérés, orvos lakásra hívása, gyógyszerkiváltás, gyógyszeradagolás,
- hivatalos ügyek intézése,
- külső kapcsolattartás elősegítése,
- pszichés gondozás.

A gondozást minden esetben személyre szabottan biztosítjuk, a gondozási feladatok ellátása során figyelembe vesszük, hogy csupán azokat a feladatokat végezze el a gondozónő, amelyekre a gondozott önmaga már nem képes.

1. A házi segítségnyújtás **feladata** elsősorban az önmaguk ellátására saját erőből teljesen már nem képes **személyek otthonukban történő gondozása**.
2. Szociális gondozók foglalkoztatásával a lakásukon, lakókörnyezetükben nyújt szükség szerinti segítséget a rászorulóknak elősegítve önálló életvitelük minél hosszabb ideig tartó fenntartását.
3. A házi gondozás fontos szakmai követelménye a **prevenció,** illetve a **rehabilitáció**.

4. Kerülni kell a „túlgondozást” és ügyelni kell arra, hogy ne legyen „alulgondozás” sem. A **folyamatosság** teremti meg az ellátott biztonságérzetét.

5. A gondozás a **reális szükségletek**nek megfelelően magába foglalja a fizikai ellátást, bizonyos szintű egészségügyi ellátást (orvoshoz kísérést, gyógyszerkiváltást, kisebb sebellátást), pszichés gondozást. Ezen a területen különösen fontos a kompetenciahatárok pontos betartása.

6. A házi segítségnyújtás keretében már biztonságosan és elvárható színvonalon nem ellátható időskorúak esetén gondoskodni kell a mielőbbi bentlakásos intézménybe való bekerülésről.

7. Balmazújvároson és Hortobágyon a házi segítségnyújtást térítésmentesen vehetik igénybe az ellátottak.

8. A házi segítségnyújtásban részesülő személyre vonatkozóan **egyéni gondozási terv**et kell készíteni az 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet előírása szerinti tartalommal.

Házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A gondozási szükséglet vizsgálata 2010.08.17-től az intézményvezető, illetve a jegyző hatáskörébe került. A gondozási szükségletről kiadott igazolás alapján a megállapított napi gondozási órakeretnek megfelelően, illetve a kérelmező igényei szerint kell végezni a gondozást. A házi segítségnyújtásban részesülő személyre vonatkozóan egyéni gondozási tervet kell készíteni. Amennyiben a házi orvosa véleménye alapján ápolási feladatok elvégzése is szükséges, úgy ápolási tervet is készíteni kell, mely lehet rövid távú, középtávú és hosszú távú terv az egészségi állapot súlyosságától függően. A házi segítségnyújtás módját, formáját, gyakoriságát a gondozási tervben foglaltak, illetve a szükségletek figyelembe vétele határozza meg.

A szociális gondozó gondozási naplót vezet a szolgáltatásokról, az igénybe vevő aláírásával igazolja az elvégzett szolgáltatást. A szolgálat vezetője folyamatosan ellenőrzi a gondozási tevékenységet. Esetmegbeszéléseket szervez a dolgozók részére, mentálhigiénés szakember bevonásával, amennyiben szükséges.

Ellátottak köre:

Az 1993. évi III. törvény 63. § (1) bekezdés alapján házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni:

- azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik, illetve bentlakásos intézményi elhelyezésre várnak,
- azokról a személyekről, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetükbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához,
- azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek.

Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a háziorvos, illetve a szakorvos kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybevevő fizikai, mentális, szociális szükséglete biztosított legyen.

A nyújtott szolgáltatás bemutatása:

Az alapellátások egyik legfontosabb formája a házi segítségnyújtás. Az intézménynek fontos, hogy biztonságos és nyugodt életfeltételeket, megfelelő körülményeket, személyre szóló ápolást és gondozást, valamint az ehhez szükséges szolgáltatásokat nyújtson ellátottjainak. Az idős ember otthonában végzett gondozási munkára nagy szükség van, hisz az idős ember segítséget kap ellátásában, és így a család tehermentesítődik. Munkánk során arra törekszünk, hogy az ellátást igénylő családtagjaival jó kapcsolatot alakítsunk ki. Tanácsot adunk számukra, hogy egyes gondozási feladatokat, hogyan kell végezni, amelyet meg is mutatunk. Ennek célja, hogy a családtagok is részt tudjanak venni a gondozási tevékenységekben. Gyakori azon esetek száma, akiket családtagjai nem látogatják, az idős csak a gondozónőre számíthat. Az előgondozás során megismert idős számára a gondozónő személyiségét, habitusát figyelembe véve szervezzük az ellátást. A házi segítségnyújtás klientúrája egyre fiatalabb, így a szolgáltatás milyenségét is a koruknak és egészségi állapotuknak megfelelően igyekszik az intézmény szolgáltatni. A házi segítségnyújtást igénylők többségének egészségi állapota nagyon rossz, sokan ágyhoz kötöttek, ellátni önmagukat nem képesek. A tartósan

beteg házi gondozottak esetében ápolási feladatokat is ellátnak: etetés, pelenkázás, fürdetés, stb.

2008. január 1-jétől a szolgáltatás igénybe vételét megelőzően vizsgálni szükséges az igénylő gondozási szükségletét, ezt 2010.08.17-től az intézményvezető végzi, illetve az a személy, akit ő ezzel megbízott. A megállapított gondozási szükséglet időtartamánál nagyobb óraszámú gondozás nem vehető igénybe, de annál kevesebb időtartamú ellátást kérhet az ellátást igénylő. A gondozás legfeljebb napi 4 órai időtartamban nyújtható. Amennyiben a szükséglet felmérés ennél nagyobb mértékű gondozást állapít meg, az intézményvezető hivatalból tájékoztatja a klienst a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről.

A házi segítségnyújtás előnye, hogy az ellátott a megszokott környezetében maradhat, míg a hozzátartozók távol vannak, egész nap gondoskodnak róla. Gyakran előfordul, hogy a család megfeledkezik arról, hogy amit egykor kaptak, azt illik visszaadni. Minden idős ember más, másképpen kell kezelni, gondozni. Az idősek nagyon hálásak, ha azt látják, hogy figyelünk rájuk, meghallgatjuk őket, kíváncsiak vagyunk véleményükre, gyakran elég az is, ha egy pillanatra beleéljük magunkat idős családtagjaink, gondozottunk helyzetébe. Ekkor megérthetjük, hogy egy kedves szó, meleg odafordulás csodákra képes.

Más intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés:

A szolgálat az alapellátás keretében gondoskodik különösen az időskorúak, a fogyatékos személyek, pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátásának megszervezéséről.

Ennek érdekében a vezetőgondozó feladata és felelőssége, hogy valamennyi ellátott érdekében személyes kapcsolatot teremtsen, majd folyamatosan kapcsolatot tartson más intézményekkel.

Elengedhetetlenül fontos az együttműködés a gondozott ellátásában résztvevő szervezetek között pl.: egészségügyi intézmények, háziorvos, családsegítő szolgálat, más alapszolgáltatást nyújtó szolgálatok, bentlakásos intézmények, önkormányzat, stb.

Az ellátás során hangsúlyt fektetünk a szociális és mentális gondozásra, az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás támogatásával az egészség és pszichés állapotuk javul, vagy az állapotromlása csökken.

A szolgáltatás szervezés során kiemelt fontosságot nyer a más intézményekkel való együttműködés. A szolgálat szakmai szerepvállalásának fejlesztése a szakmai együttműködés és koordináció területén, illetve a személyekre vonatkozó ellátásban a legkiemeltebb.
A városi önkormányzattal és az alapellátással, fontosnak tartjuk a rendőrség, a polgárőrség, az egészségügyi intézmények, a civil szervezetek bevonását. A szakellátásra nehezedő nyomás csökkentése, férőhely kapacitások racionálisabb kihasználása az a terület, ahol kétirányúvá tehetjük az aktív együttműködéseket.

Munkatársaink több alap-, illetve szakellátást nyújtó civil szervezettel, illetve önkormányzattal működik együtt, szakmai tapasztalatcsere céljából. Fontosnak tartjuk a szakmai konferenciákon, előadásokon való részvételt mind a fenntartásban részt vevő munkatársak, mind a szolgálatvezetők részéről.

Jelenleg Balmazújvároson ***216 fő*** veszi igénybe az intézmény által biztosított házi segítségnyújtás szolgáltatásait. A szolgáltatást igénybe vevők létszáma folyamatosan nő. Azonban a már korábban is meglévő gondozottak közül sok embernek rosszabbodott az egészségi állapota és fekvő beteggé vált, így egyre többen igénylik a gondozási szükségletben megállapított órák teljes kitöltését.

Ezért kérik a hosszabb /két-három órás/ és a napi többszöri /két-három alkalom/ gondozást, így magasabb a gondozási órák száma. A házi segítségnyújtásban ellátott gondozottak a megállapított gondozási idő maximális letöltését igénylik, így a nagyobb odafigyeléssel minőségibb ellátást biztosítunk részükre.

Szolgáltatást igénybe vevők számának megoszlása Balmazújvároson havi bontásban 2015.12.31-ig

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	**Össz**
219	220	221	220	216	217	221	217	221	218	217	219	**2626**

Új igénybevevők száma

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Össz
9	7	5	4	3	6	5	4	6	3	4	3	**59**

Látogatások száma Balmazújvároson 2015.12.31-ig

Hónap	Otthonában végzett tevékenység	Érdekében végzett tevékenység	Összesen
Január	2540	604	*3144*
Február	2175	445	*2620*
Március	2553	547	*3100*
Április	2467	528	*2995*
Május	2004	445	*2449*
Június	2934	655	*3589*
Július	3228	642	*3870*
Augusztus	2896	514	*3410*
Szeptember	3295	604	*3899*
Október	2893	548	*3441*
November	2926	513	*3439*
December	3081	435	*3516*

Összesen	**32992**	**6480**	***39472***

Átlagos látogatásszám: 156,63

Gondozási órák száma szerinti megoszlás 2015.12.31-ig Balmazújvároson

Hónapok	Gondozási óra - otthonában -	Gondozási óra - érdekében -	Gondozási órák száma összesen
Január	2271 óra 10 perc	293 óra 20 perc	*2564 óra 30 perc*
Február	1901 óra 10 perc	215 óra 40 perc	*2116 óra 50 perc*
Március	2224 óra 50 perc	248 óra 20 perc	*2473 óra 10 perc*
Április	2196 óra 20 perc	239 óra 40 perc	*2436 óra*
Május	1791 óra	226 óra 30 perc	*2017 óra 30 perc*
Június	2321 óra 40 perc	268 óra 20 perc	*2590 óra*
Július	2264 óra 10 perc	218 óra 10 perc	*2482 óra 20 perc*
Augusztus	2227 óra 50 perc	174 óra 40 perc	*2202 óra 30 perc*
Szeptember	2300 óra 10 perc	209 óra 30 perc	*2509 óra 40 perc*
Október	2023 óra 10 perc	200 óra 20 perc	*2223 óra 30 perc*
November	2034 óra 50 perc	172 óra 40 perc	*2207 óra 30 perc*
December	2102 óra 40 perc	151 óra 40 perc	*2254 óra 20 perc*
Összesen	**25 459 óra 0 perc**	**2618 óra 50 perc**	***28 077 óra 50 perc***

A házi segítségnyújtásban résztvevők korcsoport szerinti megoszlása
2015. 12. 31-ig Balmazújvároson

Kor	Férfi	Nő	Összesen

60 év alattiak	2	2	*4*
60-69 éves	11	17	*28*
70-79 éves	16	81	*97*
80-89 éves	17	54	*71*
90 év fölöttiek	4	12	*16*
Összesen	**50**	**166**	***216***

Az előző évhez képest a nők és a férfiak aránya nem mutat változást. Az ellátottak kor szerinti megoszlásában megfigyelhető, hogy a legszélesebb réteget a 70-79 éves korúak teszik ki.

A házi segítségnyújtást igénybe vevők közül 32 fő jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is igénybe veszi. A gondozási feladatokat 24 főállású jogviszonyban álló gondozónő látja el 3 vezetőgondozó irányításával. Hortobágyon a házi segítségnyújtást 5 gondozónő végzi.

A házi segítségnyújtásban résztvevők korcsoport szerinti megoszlása
2015. 12. 31-én Hortobágyon

Kor	Férfi	Nő	Összesen
60 év alattiak	1	3	*4*
60-69 éves	5	2	*7*
70-79 éves	4	9	*13*
80-89 éves	3	10	*13*
90 év fölöttiek	-	2	*2*
Összesen	**13**	**26**	***39***

Szolgáltatást igénybe vevők száma

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	**Össz**
53	51	45	45	45	47	45	45	44	44	38	39	**541**

Új igénybevevők száma

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	Össz
2	-	4	-	2	3	-	-	-	-	2	1	**14**

Látogatások száma

Hónapok	Otthonában végzett tevékenység	Érdekében végzett tevékenység	Összesen
Január	875	125	*1000*
Február	810	111	*921*
Március	785	140	*925*
Április	734	117	*851*
Május	675	84	*759*
Június	785	118	*903*
Július	791	146	*937*
Augusztus	709	108	*817*
Szeptember	762	122	*884*
Október	654	95	*749*
November	525	57	*582*
December	634	61	*695*
Összesen	**8739**	**1284**	***10023***

Átlag látogatás szám: 39,77

Gondozási órák száma szerinti megoszlás

Hónapok	Gondozási óra - otthonában -	Gondozási óra - érdekében -	Gondozási órák száma összesen
Január	612 óra 20 perc	94 óra 40 perc	*707 óra*
Február	566 óra	81 óra 10 perc	*647 óra 10 perc*
Március	530 óra 50 perc	94 óra 40 perc	*625 óra 30 perc*
Április	487 óra 30 perc	84 óra 10 perc	*571 óra 40 perc*
Május	449 óra 10 perc	77 óra	*526 óra 10 perc*
Június	523 óra 20 perc	94 óra 30 perc	*617 óra 50 perc*
Július	491 óra 20 perc	97 óra 10 perc	*588 óra 30 perc*
Augusztus	452 óra 40 perc	93 óra 10 perc	*545 óra 50 perc*
Szeptember	484 óra 10 perc	81 óra 10 perc	*565 óra 20 perc*
Október	424 óra 10 perc	77 óra	*501 óra 10 perc*
November	395 óra	58 óra 50 perc	*453 óra 50 perc*
December	471 óra 30 perc	69 óra 30 perc	*541 óra*

Összesen	**5888 óra**	**1003 óra**	***6891 óra***

3. *Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1994-ben indította el a jelzőrendszeres házi gondozást, amelynek lényege, hogy a gondozott a segítségkérésére rövid időn belül szakszerű ellátást kapjon. A házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatása vagy önállóan megszervezett szolgáltatási formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Az ellátás célja, feladata:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosítani kell mindazon rászoruló személyek részére, akik önálló életvitelük fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárításához igényelnek segítséget. A jelzőrendszer olyan személynek nyújtható, aki a segélyhívó készüléket megfelelően tudja használni. A jelzőkészülék segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő haladéktalan megjelenésre és segítségnyújtásra.

Az ellátottak köre:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy, az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy

pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

A nyújtott szolgáltatás tevékenységének bemutatása:

Az ügyeletes gondozó a riasztás észlelését követő 30 percen belül a segítséget igénylő lakására érkezik. Ott tájékozódik a felmerült problémáról, a riasztás okától függően ellátja a klienst, és ha szükséges, orvosi segítséget kér vagy mentőt hív. Többször előfordul, hogy téves riasztás történik. Gyakori azon estek száma, hogy elégségesnek bizonyul a gondozónő jelenléte is, vagy segítése, de néhány estben előfordult, hogy orvosi segítségre is szükség volt.

A tapasztalat szerint biztonságot nyújt az idős, és családi háttere számára is a jelzőkészülék, amely folyamatos, 24 órás elérhetőséget biztosít a gondozott számára. A szolgáltatás a – többi szociális szolgáltatáshoz hasonlóan – jelentős bizalmat követel mindkét féltől, ugyanis a személyes kapcsolatokon túl a részt vevőknek kulccsal kell ellátniuk a gondozókat, hogy ők zárt ajtó esetén is bejuthassanak a bajba került ügyfelekhez, s számukra segítséget tudjanak nyújtani. A bizalmi kapcsolat kiépülésében mindenképpen előnyt jelent, hogy intézményünk számos más szociális szolgáltatássokkal áll napi kapcsolatban a településen és a térségben élő kliensekkel, illetve a lakossággal.

2009. áprilistól modern, hordozható, övre csíptethető, kétoldalú hang- és adatkapcsolatra alkalmas; csepp és ütésálló kivitelezésű jelzőkészülékeket használ a szolgálat. A diszpécserszolgálat hívást kezdeményezhet a segélyhívó készülék felé, hogy meggyőződhessen a vészhelyzet súlyosságáról és a helyzetnek megfelelően azonnal intézkedhessen. A készülékhez egy csuklópántos rádiós pánikgomb is csatlakoztatható, melynek segítségével szintén azonnali segélykérést lehet küldeni a felügyeleti központnak, a pánikgomb cseppmenetes tokozással készült, így akár fürdés közben is viselheti a felügyelt személy.

2015. április – május hónapban a készülékek folyamatos lecserélésére került sor, ezzel egyidejűleg a diszpécserközpont működtetését a Sziklai Távfelügyelet Bt-től átvette a Balmazújvárosi Tűzoltóság. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban Balmazújvároson 3 fő gondozónő dolgozik, akik segélyhívás esetén 30 percen belül a helyszínre érkeznek. A gondozó saját felszerelése körében mobiltelefonnal, készenléti táskával rendelkezik.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban dolgozók feladatai:

- az ellátott személy segélyhívása esetén, a helyszínen történő haladéktalan megjelenés,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében biztosítja a szükséges azonnali intézkedés megtételét.
- szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátást kezdeményez.

A szolgáltatás működésének hatékonyságát növeli a napi, heti, illetve havi kapcsolattartás a diszpécserközpontot fenntartó és a segélyhívó készülékeket üzemeltető Balmazújvárosi Tűzoltósággal, a városban működő szociális ellátást biztosító intézményekkel, a szakmai és pénzügyi ellenőrző szervekkel, a referenciaintézménnyel. Jó kapcsolatokat ápolunk az ellátottaink érdekében és figyelemmel kísérjük egymás tevékenységét, ellátásait. Jelzéssel élünk egymás felé, ha az ellátott problémájának megoldása ezt indokolja. A felmerülő kérdésekben konferenciákon, szakmai műhelyeken, e-mailben, telefonon és személyesen folynak egyeztetések.

Balmazújvároson jelenleg 72 **fő** veszi igénybe a szolgáltatást, a további igényeket várakozó listán időrendi sorrendben vezetjük.
A rendszer előnyei vitathatatlanok mind a szociális, mind pedig az egészségügyi ellátás szempontjából is. A jelzőrendszer, a házi segítségnyújtás és a szakképzett gondozónők segítségével otthonukban tarthatók az olyan idős emberek is, akik e szolgáltatás nélkül már kórházi, ápolóotthoni, szociális otthoni ellátást igényelnének.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybevevők megoszlása életkor és nem szerint 2015. 12. 31-én

Kor	Férfi	Nő	Összesen
60 év alattiak	0	0	0
60-69 éves	1	4	5
70-79 éves	3	18	21
80-89 éves	7	29	36

90 év fölöttiek	2	8	10
Összesen	**13**	**59**	**72**

Az ellátottak felét a 80 és 89 év közöttiek teszik ki, és az ellátottak túlnyomó része nő. Mindez jól alátámasztja a rendszer igénybevételének feltételét képező 65 év feletti életkor meghatározását, valamint azt, hogy milyen nagyfokú biztonságérzetet tesz lehetővé a készülék időskori használata.

Feladatmutatók száma

Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	**Össz**
2108	1904	2108	2040	2108	2092	2170	2170	2124	2199	2130	2223	**25376**

A feladatmutatók havi számának fokozatos ismétlődése jól mutatja az ellátás kiegyensúlyozott működését. Balmazújvároson a kihelyezhető 60 készülékszámot folyamatosan túllépve 70-72 készülék van kihelyezve. Továbbá a táblázat adatai alátámasztják a szolgáltatás iránti folyamatos igény meglétét is, mivel a visszaadott készülékeket még aznap ki is helyezik a gondozónők. Folyamatosan kielégítjük az újonnan érkező igényeket, mert több esetben visszakerülnek hozzánk a készülékek, elhalálozás, bentlakásos intézményben történő elhelyezés miatt, vagy pedig azért, mert a hozzátartozók költöznek az ellátotthoz.

Segélykérések megoszlása havi bontásban 2015. 12. 31-ig

Jan	Feb	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	**Össz.**
10	12	12	10	41	66	47	23	78	16	9	4	**328**

A szolgáltatás minősége nem mérhető a segítségkérések számával, a lehetőség maga nyújtja a biztonságot az ellátottnak, nem az, hogy hányszor kér segítséget valaki (egy mozgásszervi betegséggel küszködő ember nyilván többször fog segítséget kérni, mint egy szívbeteg).

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelenlegi tapasztalatai alapján az idős emberek bizonyos feltételek megléte esetén biztonsággal gondozhatók otthonukban. E feltételek

megvalósulását segíti elő a rendszer a biztonságérzetük fokozásával, illetve azzal, hogy rugalmasan reagál a gondozottak szükségleteire anélkül, hogy a rászorultság érzését fokozná bennük.

4. *Idősek és demensek nappali ellátása*

Az ellátás célja, feladata:

A nappali ellátás feladata a kliensek igényeinek megfelelő kulturális programok tervezése, szervezése, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, rendezvényeknek, csoportoknak. A nappali ellátásban az intézmény a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget elsősorban a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Alapvetően az egyedül élő, magányos idősek körében mutatkozott meg a nappali ellátás folyamatossá tétele iránti igény. Ez tipikusan városi jelenség, hiszen itt kevésbé hatékony, olykor pedig teljesen hiányzik az egyes egyént körülvevő szupportív háló, amely a szubszidiaritás elve alapján nélkülözhetetlen szerepet tölt be a szociális szükségletek kielégítése terén. Az idős társadalom vonatkozásában az elmagányosodás az egyik legmagasabb rizikótényező, amely korlátot szabhat az egyéni szükségletek kielégítésének. Ez a folyamat azonban a városban még inkább felerősödik, mint a falusi közösségekben. Az ellátást több házaspár is igénybe veszi, ők a társasági életben való aktív részvétel miatt keresik a szolgáltatást.

Az ellátottak és hozzátartozóik körében igényként jelentkezett a demens ellátásban történő szolgáltatási igény is, ezért az intézményben már működő idősek nappali ellátását 2013.10.01-től demens személyek nappali ellátásával egészítette ki. A nappali ellátás férőhely száma továbbra is 30 fő, melyből 4 fő demenciával élő idős számára van fenntartva.

Az idősek nappali ellátásának demensek ellátásával történő bővítésének célja a már meglévő szolgáltatásainkkal összhangban, komplex gondozási módszer alkalmazásával biztosítani Balmazújváros településén élő idősek és demensek részére, hogy segítséget kapjanak társadalmi integrációjuk megvalósulásához, a családjukban, lakókörnyezetükben való minél teljesebb élethez és életvitelük önállóságát minél tovább megőrizhessék. A demensek nappali ellátásának létrehozása tehermentesíti a családot, vagy a hozzátartozót, így ők visszatérhetnek munkájukhoz. Az ellátás megszervezése biztosítja az igénybevevő számára az ápolás,

gondozás, foglalkoztatás mellett, a szeretetteljes gondoskodást és a biztonságos felügyeletet az emberi méltóságuk és autonómiájuk megőrzésével. Az intézmény által biztosított ellátás célja a kliensek szociális helyzetének javítása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros hatások megelőzése, valamint egészségi és higiénés viszonyainak javítása.

A szolgáltatás feladata:

A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, hosszabb távú ellátást kínál, amely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére, valamint a nyitott programokon résztvevők kooperatív készségére.

A nappali ellátást biztosító intézmény az ellátást igénybe vevő idősek részére a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. A demens személyek nappali ellátásának feladata *a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 84/A. § (3) alapján* a demens személyek számára egyéni és csoportos foglalkoztatásokat napi rendszerességgel kell szervezni.

Biztosítja, hogy a szolgáltatás nyitott formában az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működjön. A szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozása, étkeztetése és rendszeres orvosi ellátása.

Az ellátottak köre:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ az idősek és demensek nappali ellátása tekintetében Balmazújváros és Hortobágy közigazgatás területéről fogadja az igénybe vevőket. A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

A nappali ellátást azok számára biztosítjuk, akik önként igénylik és az intézménnyel együttműködést vállalnak. Potenciálisan ellátandónak, vagyis a szolgáltatás igénybevételére jogosultnak a Balmazújváros és Hortobágy közigazgatási területén életvitelszerűen tartózkodó, a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum,

vagy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező demens személyek tekinthetőek.

Az idős személyekre jellemző, hogy az előítéletek, az idős koruk, kialakult életkori sajátosságaik, konfliktuskezelési képességeik hiánya miatt a társadalom peremére sodródtak. Szociális készségeik csökkenésével nem képesek állandó jelleggel ügyeik vitelére, demens tünetek okozta kommunikációs zavar, téves érzékelések miatt interperszonális kapcsolataik beszűkültek vagy egyáltalán nincsenek. Így folyamatos életfenntartási, szociális krízisnek megélt kudarcok között telnek napjaik, ami miatt állapotrosszabbodás, lakhatási, egzisztenciális bizonytalanságban élnek. A társas kapcsolatokban szerzett negatív tapasztalatok miatt magányosak, társtalanok, nincs örömforrás. A rendszeres munkavállalás megszűnésével a „fölöslegessé válás" érzésének kezelése feltétlenül szükséges. Tüneteiket szégyellik, félnek az őket körülvevő mikro társadalom reakciójától, a megbélyegzéstől. Félelmeik részben érthetőek, mert a vidéki társadalmak, helyi közösségek sajátos konvenciók alapján működnek, tagjaik hajlamosak az előítéletekre, a sztereotip gondolkodás és viselkedésmódra.

Az idősek és a demensek nappali ellátása azokat az időseket integrálja, akik napközben egyedül vannak és képesek önmaguk ellátására, szükségleteik kielégítésére. A klubtagságot igénybe veheti az a 18. életévét betöltött személy, aki mentálisan és egészségi állapota miatt szorul a nappali ellátás nyújtotta biztonságra, közösségi együttlétre, mentális és fizikai támogatásra.

A nyújtott szolgáltatás tevékenységének bemutatása:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ székhelyén 30 fő befogadására alkalmas Idősek Klubja üzemel. A 2011 évben történt férőhely szám emelés indokoltságát jelzi, hogy teljes kihasználtsággal működik a szolgáltatás.

2013. 10. 01-től a demens személyek, a fogyatékkal élők, valamint a pszichiátriai betegek nappali ellátásainak létrejöttével már csak az idősek veszik igénybe az idősek és demensek nappali ellátását, így az ellátást igénylők vonatkozásában a legfontosabb jellemző a homogenitás lett. A szolgálat a szabadidő kellemes és hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok iránti igény kielégítését változatos és rendszeres programokkal, foglalkozásokkal biztosítja.

Az idősek és demensek nappali ellátása heti váltásban hétfőtől péntekig délelőtt és délután van nyitva, délelőtt reggel 7.00 órától 15.00 óráig, délután pedig 11.00 órától 19.00 óráig.

Az intézmény biztonságot nyújtó családias légkört biztosító nappali ellátást működtet azon ellátottaknak, akik szívesen töltik itt a szabadidejüket. A szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör és a lakosság számára egyaránt elérhető módon működik.

Idősek és demensek nappali ellátása a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- Elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.
- Igény szerint meleg élelmet biztosít.
- Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatásokat szervez.
- Szabadidős programokat szervez.
- Szükség szerint egészségügyi alapellátást szervez meg, szakellátásokhoz való hozzájutást segíti.
- Hivatalos ügyek intézését segíti.
- Fejlesztésre és szinten tartásra irányuló egyéni és csoportos foglalkozások, terápiák szervezése.
- Életvitelre vonatkozó tanácsadást biztosít, a kliens életvezetését segíti.
- Önszerveződő csoportok létrejöttét és működését támogatja, szervezésüket segíti.

Tevékenységek leírása:

Hivatalos ügyek intézésének segítése - szociális gondozás:

Az intézmény segíti az idős és demens egyének és családja, hozzátartozója hozzáférését a fellépő kiadásokhoz kapcsolódó állami, önkormányzati, támogatáshoz, ideértve a megfelelő képzést, tanácsadást, pénzügyi segítségnyújtást és a hosszabb ideig tartó gondoskodást. Továbbá segíti az állami lakhatási programokhoz, a nyugellátáshoz és a nyugdíjprogramokhoz való hozzáférését. Illetve segíti, hogy az ellátott személy teljes körűen vehessen részt a közéletben beleértve a szavazáshoz való hozzáférhetőség biztosítását mozgóurna kérésével, vagy saját kérésére egy segítő személy részvételével.

Hivatalos ügyek intézésének segítése személyesen, levélben, telefonon, interneten keresztül történik, mely elsősorban szociális, társadalombiztosítási, nyugellátási, lakhatási, foglalkoztatáshoz, oktatáshoz kapcsolódik.

Alapvető személyazonosításhoz, munkavállaláshoz szükséges okmányok megszerzésének, igénylésének a kliens állapotához igazodó mértékű segítése napi feladatként jelenik meg. Az intézmény támogatja az ellátottak számára tervezett támogató-segítő eszközök és technológiák elérhetőségét, ismeretét és használatát.

Személyi tisztálkodás, személyes ruházat tisztítása:
A higiéniai szükségletek kielégítése biztosított, tisztálkodás a mozgáskorlátozott zuhanyzóban megoldható. A ruházat mosása, szárítása tekintetében a kliens aktív részvételére törekszünk. Szükségleteknek megfelelő mértékben, de a higiéniai követelmények megtartása mellett egyénre szabottan dolgozzuk ki a személyi tisztálkodás feltételeit.

Az intézmény házirendjében szabályozza a mosó/szárítógép használatának módját, időtartamát, gyakoriságát, valamint a személyi tisztálkodás, zuhanyzás feltételeinek meghatározását. Szükség esetén zuhanyzáskor alapvető tisztálkodási szereket és törülközőt is tud az intézmény biztosítani.

Meleg élelem biztosítása:
Az intézmény étkezőjében lehetőség van a kliens által hozott étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására. Az intézmény személyi térítési díj ellenében háromszori étkeztetést biztosít az ellátottak részére.

Egészségügyi alapellátás szervezése, szakellátáshoz való hozzájutás segítése:
Mind szociális, mind egészségügyi szakellátásba tartozó intézmények elérésének segítése, mely tartalmazza:

- Információnyújtás az intézmény létezéséről, megközelíthetőségről, igénybevételének feltételeiről és módjáról.
- Tájékoztatás az esetleg szükséges vizsgálatok végzésének helyeiről.
- Kapcsolatfelvétel kezdeményezése, időpont egyeztetés, a kliens mentális, fizikai állapotának megfelelő mértékben kísérés, a lehető legközelebbi, aktuális egészségi állapotának megfelelő intézménybe történő eljutásának megszervezése.
- Kapcsolattartás a kezelőorvossal.
- Mentális gondozás, felvilágosító előadások, tájékoztatók és az egészséges életmódról

tanácsadás szervezése.

Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése:

Ez a szolgáltatás magában foglalja mindazon szakmai tevékenységek körét, melyet az ellátottakkal közösen meghatározott célok elérése érdekében alkalmazni szükséges.

A klienskör igényei, a települési ellátórendszer nyújtotta szolgáltatások figyelembe vételével alakítja ki az intézmény a szociális és mentálhigiénés ellátások körét, melynek két fő célja és iránya a promóció és az autonómia kialakítása, fejlesztése. Az idős és demens emberek kirekesztődését a köznapi életből a rendelkezésre álló lehetőségekre alapozva mind inkább csökkenteni kell. Ezeknek a céloknak a megvalósítása érdekében a harmónikus életvitelükre vonatkozóan tanácsadásokat szervez az intézmény, valamint promóciós rendezvényeknek biztosít színteret.

Az életvitelt, életvezetést segítő módszerek további megjelenési formái:

- Esetmunka: a szociális munka módszere, amelyek egyének vagy családok interperszonális, szocio-ökonómiai, környezeti problémáit segítenek megoldani.
- Egyéni terápia: a szociális, mentális gondok kialakulásának, az egyéni életút összefüggéseinek feltárása és az egyén motivációjának felmérése a cél.
- Egyéni esetkezelés: egyéni életfeltételek javítása a családban és a társas kapcsolatban.
- Családi szociális munka: a család segítése abban, hogy erőforrásait használni tudja, tagjai képesek legyenek megelőzni vagy kezelni szociális és mentális jellegű gondjaikat.
- Problémamegoldó esetmunka: a szociális esetmunka egyik formája. A modell által hangsúlyozott legfontosabb gyakorlati módszerek: az esetmunka beavatkozási céljának tisztázása, a koncentrált és időkorlátos intervenció és azon környezeti társadalmi erők figyelembe vétele, amelyek az ügyet befolyásolják, illetve amelyet ő befolyásol.

Speciális önszerveződő csoportok támogatása:

Az intézmény kliensköré is fogadó és befogadó önszerveződő csoportok támogatása, működésük szervezésének segítése kiemelt feladat. A csoportok nyitott csoportként működnek, így folyamatosan van lehetőség a bekapcsolódásra. Közösségi támogató szolgálatokhoz való hozzáférés lehetőségének a biztosítása, személyes segítségnyújtás a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzéséhez.

Szabadidős programok szervezése:

A kliensek kezdeményezésére, igényeiknek megfelelően állítjuk össze a kínált programokat, illetve bevonjuk őket a szervezésbe. A gondozási terv elkészítését megelőző állapotfelmérésben már rákérdezünk a szabadidő szervezett eltöltésének igényére, óhajtott módjaira. A programok elsődleges célja a kliens számára „üres idő"-ként megélt időtartam strukturálása. Nyújtott szolgáltatások között szerepel: napi-, heti lapok, könyvek olvasásának biztosítása, rejtvényfejtés, tömegkommunikációs eszközök használata, televízió nézés, rádió,- zenehallgatás, kártya- és társasjátékok biztosítása, kreatív foglalkozások szervezése. A társasjátékok kapcsán, illetve a kézműves foglalkozások során a szociális készségek is fejlődnek.

Az intézmény segíti a klienseket, hogy hozzájussanak a kulturális anyagokhoz, a televízió műsoraihoz, filmekhez, színházhoz, kulturális eseményekhez.

Segíti a kliensek hozzájutását az üdülési és turisztikai tevékenységet szervezők által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Családi programok szervezése:

A nappali ellátás családi programokat rendszeresen kíván szervezni, lebonyolítani, hisz nemcsak a kliensek, hanem családtagjaik számára is nyitottak a szolgálat által nyújtott programok. A demens ellátottak esetén különösen fontos, hogy a hozzátartozó is segítséget kapjon. Segítséget nyújt a hozzátartozóknak és a természetes segítőknek a demens személy elfogadásához, a hozzá való alkalmazkodni tudáshoz. Az intézmény előmozdítja ezekkel a programokkal a kortársi támogatások és a mentorálások lehetőségét. Az idős és demens személyek nappali ellátása során lényeges, hogy a családtagokkal, szomszédokkal és egyéb, az ellátottal kapcsolatban álló önkéntes közreműködőkkel folyamatosan fenntartsa a kapcsolatot.

A klubtagok az alábbi állandó szolgáltatásokat vehetik igénybe:

- napi egyszeri étkezés, melyért jövedelemtől függően térítési díjat kell fizetni /kivéve a demens személyek ellátásában, itt térítésmentes az étkeztetés/
- mentális segítségnyújtás és tanácsadás,
- hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás,

- szabadidős programokon való részvétel (pl.: társasjáték, rejtvényfejtés, napi sajtócikkek olvasása, TV nézés, kézműves foglalkozások, zenehallgatás, stb.)
- tisztálkodási lehetőség,
- mosás-vasalás szükség szerint,
- rendszeres testsúlymérés, vérnyomásmérés, vércukorszint ellenőrzés
- ruházat javítása,
- szükség szerint orvosi ellátás megszervezése,
- egészségügyi foglalkozások /közös séta, gyógytorna/
- főzőklub
- szellemi foglalkozások /könyvtárlátogatás, filmklub, irodalmi klub, teadélután meghívott vendéggel, zeneklub, előadások/
- kreatív foglalkozások /kézműves foglalkozások, társasjáték, rejtvényfejtés, vetélkedők/

Alkalmi szolgáltatások:

- kirándulás,
- múzeumlátogatás,
- ünnepi összejövetelek /névnap, születésnap/,
- hagyományőrzéssel kapcsolatos ünnepek, előkészületek /farsang, nőnap, húsvét, férfinap, mikulás nap, karácsony, idősek napja/.

Jelenleg működik:

- heti rendszerességgel jógaoktató tart foglalkozást,
- önsegítő csoportfoglalkozások,
- időszaki és állandó kiállítások megtekintése,
- szabadtéren rendezett főzések,
- teadélután,
- kulturális rendezvényeken való részvétel,
- zenehallgatás,
- helyi művészek, mesterek felkeresése,
- kirándulások szervezése.

Az intézmény nappali ellátásának tagjai számára olyan szociális, lelki, egészségügyi segítséget kíván nyújtani, amelyet más csatornákon keresztül nem kap meg, és számára elengedhetetlenek. Fontosnak tartjuk, hogy azon nyugdíjasok számára is nyújtsunk

programokat, akik nem tartanak igényt az ellátás mindennapi szolgáltatásaira, viszont szeretnének közösséghez tartozni, illetve különböző előadásokon részt venni.
A nappali ellátás keretében nyitott rendezvényeket, programokat, kirándulásokat is szervezünk, ezáltal növelve a klub látogatottságát.
Az idősek mobilitásának megőrzése lényeges, mind az idős, mind családtagjaik számára, ezért próbálunk olyan programokat is szervezni, melyek igényelnek testmozgást, valamint a foglalkozások összeállításakor figyelembe vesszük a nemek szerinti összetételt is.

Az ellátás klientúrája 2009-ben igen heterogén volt, 18 év felett minden korosztály képviseltette magát, azonban a 2010-ben a városunkban és intézményünkben megkezdődött és azóta folyamatosan tartó szolgáltatásbővítéseknek köszönhetően mindenki számára a saját személyes igényeinek megfelelő szolgáltatás igénybevételét javasoltuk, így a szenvedélybeteg alacsonyküszöbű ellátást, a szenvedélybetegek nappali ellátását, a pszichiátriai betegek nappali ellátását, a fogyatékkal élők nappali ellátását. A korábbi évekhez viszonyítva így már ténylegesen azok maradtak a klubban, illetve kerültek felvételre az idősek klubjába, akik valóban ezt a szolgáltatást keresték.

A programok szervezése ez által könnyebbé vált, mivel a hasonló korúak és érdeklődési körűek számára kerülnek azok megrendezésre, így mindenki érdeklődését felkeltik. Fontos, hogy a programok érdekesek, változatosak, igényeknek megfelelőek legyenek. Olyan programokat szervezünk a klubtagok számára, amelyek ingyenesek, mert többségük komoly anyagi gondokkal küzd. Ezért folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, programokat, rendezvényeket, amelyek nem rónak anyagi terhet a tagokra.

Az idősek nappali ellátása 2010 szeptemberében pályázat keretében felújított új épületbe költözött, mely minden igényt teljes mértékben kielégít. Az épület a város központjában frekventált helyen található, szomszédos az orvosi ellátást biztosító kibővült Egészségházzal, a város két patikájával és a postával. Az épület előtt a helyi és helyközi közlekedést elősegítő buszmegálló található, így a város távolabbi részéről érkezőknek sem kell gyalog, nehéz körülmények között (támboton támaszkodva) eljutni a klubba. A klubtagok 50 %-a kerékpárral is közlekedik, így többen találkozót megbeszélve együtt érkeznek a klubba, kihasználva a városunkat behálózó kerékpárutakat. Ezen kívül a remek együttműködést mutatja, hogy a klubtagok egymás szállítását is megoldják így már együtt, társasággal érkeznek a programokra. Az idősek és a dolgozók számára a modern körülményekkel már

adottá vált a színvonalasabb szolgáltatás biztosítása. Az itt dolgozók mindent megtesznek azért, hogy az idősek számára megfelelő ellátást biztosítsanak.

A klubot az igénybe vevőkkel közösen alakítják és szépítgetik a munkatársak, a klub falait képekkel, saját készítésű házi szőttes szőnyegekkel díszítve teszik „melegebbé", bővítik a házi könyvtárat, heti, havi lapokat, apró dísztárgyakat, terítőket adományoznak az intézménynek, vagy készítenek saját kezűleg. Aktív szerepet vállalnak a klub épületét körülvevő zárt kert rendezésében és művelésében, így folyamatosan gondozzák a sziklakertet és az épületet körülölelő fűszer- és virágoskertet, valamint a veteményes kertet. Az épület mögötti udvar több mint felét szép zöld pázsit borítja, melyet az intézmény gondnoka tartott rendben. Továbbá az előző években elültetett gyümölcsfák és díszfák is megfakadtak, sőt némelyikük már gyümölcsöt is termett. Ezen kis földterület művelése közben továbbra is környezettudatos gazdálkodási elveket követ a klubtagság, ezért komposztálót létesítettünk újrahasznosítási célból, így hulladékot nem képezünk a kert művelésekor.

A klub épületében működnek az alábbi alapellátási formák is: szociális étkeztetés és a 2013.10.01-től beindult demensek és fogyatékkal élők nappali ellátása. Az épületben egy különálló iroda áll a dolgozók rendelkezésére, mely igen nagy jelentőséggel bír a dokumentációs munkák elvégzése tekintetében. A pihenőszoba lehetőség nyújt a személyes jellegű beszélgetésekre (egyéni esetkezelés esetén), illetve a zártkörű esetmegbeszélések lebonyolítására.

Az épület az egyetemesség elvének és a normalizációs elvnek megfelelően lett kialakítva, így az esélyegyenlőség biztosított az ellátottak számára /rámpa, széles ajtók, küszöb nélküliség, mozgáskorlátozott fürdőszoba és mellékhelyiség, indukciós hurok/. Az épület jól megközelíthető helyen van, biztosítottuk a munkatársak és az ellátottak számára az épület több oldalról történő megközelítését is egy hátsó kapu megnyitásával, így egy perc alatt elérhetővé vált az egészségház épülete, mindkét előbb említett gyógyszertár és a posta is. Ezeken kívül a szolgáltatás minőségének javítását segíti a szárító-mosógép, LCD kijelzős televízió készülék, DVD lejátszó, az étkezőben hét hatszemélyes étkezőasztal, 30 párnázott szék, egy tálaló szekrény, két hűtőgép, egy beépíthető konyhabútor, egy mikrohullámú sütő, egy kávéfőző, 30 fő részére étkészlet és egy porszívó. Az előzőekben felsorolt anyagi eszközökkel, a megfelelő munkakörülményekkel és az új ellátásokkal egy szakmailag

megalapozottabb munka vette kezdetét, melynek várható következménye lett a klub taglétszámának 4 fő demens ellátottal történő kiegészítése.

Demens személyek ellátásához kapcsolódó feladatok:

- Azoknak az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő idősödő emberek**,** ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatások szervezése és összehangolása, e tevékenységek és egyéb szociális szolgáltatások megismertetése, s az azokhoz való hozzájutás támogatása. Szociális szolgáltatási feladataink végzése során az ellátott személyek és családok életmódjának, szokásrendjének, hagyományainak tiszteletben tartása.
- Kulturált, biztonságos körülmények között, a hiányzó családi gondoskodás pótlása; Életminőségük megőrzése, önellátási képességük csökkenése mellett is szükségleteik kielégítése.
- Demenciával küzdő idősödő emberek napközbeni ellátása során a hozzátartozók tehermentesítése tanácsadás, segítségnyújtás, hozzátartozói támogatói csoport létrehozásával, a családsegítő szolgálat közreműködésével.
- Személyközpontú gondoskodással, elősegíteni a demenciával küzdő idősödő embereknek, családtagjaiknak és mindazoknak a „jól-létét" akik törődnek velük. Családi kapcsolataik ápolása a családtagok bevonásával.
- Ápolás, gondozás, foglalkoztatás mellett, szeretetteljes gondoskodás, biztonságos felügyelet biztosítása az emberi méltóságuk, autonómiájuk megőrzésével.
- Speciális mentális programok mentén biztonságot, védelmet és érzelmi támogatást nyújtani, biztosítani az aktív időtöltést számukra.
- Az aktivitásuk, meglévő képességük megtartása, a dependencia megelőzése, az egészségügyi szolgálattal együttműködve.
- Kapcsolat kialakítása és fenntartása a kompetenciahatárok betartásával (pszichiáter, geriáter, háziorvos, hivatásos gondnok);
- Előgondozás a demenciával küzdő idősödő emberek nappali ellátás igénybe vétele előtt: információ gyűjtése - az ellátásra szoruló napirendjéről, táplálkozási szokásairól, meglévő képességeiről, kedvelt tevékenységéről, alvási szokásairól, inkontinenciájának mértékéről, szedett gyógyszerekről, különös szokásokról.
- Bekerülés előfeltétele a geriáter háziorvos, a pszichiáter és a mentálhigiénés munkatárs - szociális munkás által készített szakvélemény, az erősségekre épülő állapotfelmérés, mely elősegíti a fizikai és mentális képességek megőrzésére irányuló

gondozási tervek elkészítését, meghatározza a szükséges szakemberek bevonását, a stáb felállítását, a további feladatok meghatározását előkészíti.

A szolgálat a szabadidő kellemes és hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok iránti igény kielégítését a változatos és rendszeres programokkal, foglalkozásokkal biztosítja. A szolgálat egyes programjainak megszervezése során társintézményekkel, civil szervezetekkel is tart kapcsolatot. Arra törekszünk, hogy igényeknek és érdeklődésnek megfelelő programokat, csoportfoglalkozásokat szervezzünk, és azok rendszeresek legyenek.

Balmazújváros tekintetében az idősek és demensek nappali ellátásának kihasználtsága maximális. A nappali ellátást igénybe vevők nemek szerinti aránya: 36,66 % férfi, 63,34 % nő. A tagok többsége ebben az ellátásban is nő, mint az intézmény által nyújtott többi ellátási formánál, ezért fontos feladatnak tartjuk a férfiak széles körű bevonását az intézmény által nyújtott alapellátási formákba, mely tekintetében idén növekedett a férfitagok létszáma. Az ellátás klientúrájának életkor szerinti megoszlása az előző évekhez képest teljesen megváltozott, a tagok között már nincs 60 év alatti, 36,67 %-a 60-69 éves, 50 %-a 70-79 éves és 13,33%-a 80 év feletti. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a klubtagok életkora folyamatosan nő, ez örömmel és szomorúsággal is eltölt minket, hiszen idén sajnos már többen azért léptek ki a tagok köréből, mert egészségi állapotuk már nem teszi lehetővé, hogy a klubot látogassák és házi segítségnyújtás ellátást vesznek igénybe, mely otthon közeli ellátásként a mindennapi életvitelüket könnyíti meg. Az ellátást igénylők szociális körülményei igen változóak, mivel sokan egyedül élnek, özvegyek, vagy nőtlenek, így egyetlen anyagi forrásuk van (saját jogú nyugdíj és özvegyi nyugdíj), mely nem túl magas. Ők főként a társaság a valahová tartozás érzése miatt járnak a klubba. A klubtagok azonban nem mindannyian egyedülállók, sőt van közöttük hat házaspár is, ők szinte valamennyien nyugdíjasok és a feleslegesség érzésének kialakulását megelőzve járnak a klubfoglalkozásokra és rendezvényekre.

A családi funkciók gyökeres megváltozása miatt már kevés idejük marad a fiataloknak az idős szüleikre, ezért válik mind fontosabb társadalmi problémává az idősekkel való törődés.

Nappali ellátásban résztvevő átlagos szükségletű idősek megoszlása
kor szerint 2015. 12. 31-én

Kor	Férfi	Nő	Összesen
60 év alattiak	**-**	**-**	-
60-69 éves	2	9	**11**
70-79 éves	6	9	**15**
80-89 éves	3	1	**4**
90 év fölöttiek	**-**	**-**	-
Összesen	**11**	**19**	**30**

Nappali ellátásban résztvevő demens ellátottak megoszlása kor szerint 2015. 12. 31-én

Kor	Férfi	Nő	Összesen
60 év alattiak	**-**	**-**	-
60-69 éves	**-**	**-**	-
70-79 éves	**-**	2	**2**
80-89 éves	**-**	1	**1**
90 év fölöttiek	**-**	1	**1**
Összesen	-	**4**	**4**

Idősek és demensek nappali ellátásának igénybe vétele 2015.12.31-ig

Nappali ellátás igénybe vétele	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	**Össz**
Tagok száma	36	35	35	34	35	36	34	33	33	34	34	34	**414**
Ellátottak száma	546	519	573	546	494	572	598	520	572	546	546	572	**6604**
Ellátás megszűnt	84	80	88	84	76	88	92	80	88	84	84	88	**1016**
Új felvétel	1	-	-	1	-	-	2	1	-	1	1	-	**7**
	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	1	-	**5**

Az átlagos szükségletű ellátottak számának napi átlaga: 26 fő.
Az ellátás 2013. 10. 01-től 4 fő demens ellátottal egészült ki.
A demens ellátottak számának napi átlaga: 4 fő.
Az ellátottak számának napi átlaga: 30 fő

Más intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés:

- Lengyel Menyhért Városi Könyvtár
- Veres Péter Művelődési Központ
- Egészségház
- Polgármesteri Hivatal
- Intézményünk más szolgálatai
- Általános Iskolák
- Civil szervezetek, stb.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kliensek körében nagy az igény, érdeklődés a szolgáltatás iránt, ezt jól tükrözi a létszámbővítést is.

Az idősek nappali ellátásának bővítése a demens személyek ellátásával, szolgáltatási hiány felszámolására irányul. Balmazújvároson nem működik demensek részére nyújtott nappali ellátás. Így az idősek részére kialakított nappali ellátás bővítése lehetővé teszi, hogy idős személyek egészségi állapotuknak megfelelő speciális ellátásban részesüljenek, többek között a szakosított ellátás igénybevételére várakozók is. A több éve jól működő intézmény szakmailag felkészült arra, hogy az idős és demens személyek nappali feladat ellátását teljes

körűen biztosítsa, mely az idős embereknek és hozzátartozóiknak, megkönnyíti a mindennapi életvitelét.

5. *Fogyatékkal élők nappali ellátása*

Az ellátás célja:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ fogyatékkal élők nappali ellátásának célja: a már meglévő szolgáltatásainkkal összhangban, komplex gondozási módszer alkalmazásával biztosítani a Balmazújváros településen élő fogyatékos személyek részére, hogy segítséget kapjanak társadalmi integrációjuk megvalósulásához, a családjukban, lakókörnyezetükben való minél teljesebb élethez és életvitelük önállóságát minél tovább megőrizhessék. Az intézményben már működik támogató szolgálat, mely személyi segítés keretében és személyi szállítással látja el a fogyatékos személyek gondozását, azonban az ellátottak körében igényként jelentkezett a nappali ellátásban történő szolgáltatási igény is, ahol étkeztetés biztosításával vehetnék igénybe az ellátást. A fogyatékos személyek nappali ellátása tehermentesíti a szülőt, vagy hozzátartozót, így ők visszatérhetnek munkájukhoz, rehabilitációs céllal közelít a fogyatékkal élő személyekhez és meglévő képességeikre építve tanítja őket, továbbá nevelő-fejlesztő hatású foglalkozásokat szervez számukra.

Az ellátás feladata:

A fogyatékkal élők nappali ellátása habilitáló, rehabilitáló, integráló, reintegráló hatása mellett nagy hangsúlyt kívánunk fektetni az önkiszolgálási és az önellátási képesség megőrzésére, javítására, a régebbi társas kapcsolatok megőrzésére és új kapcsolatok kialakítására.

Az egyéni szükségletekre alapozott hosszabb távú szociális és mentális gondozással, az életvitel, életvezetés segítségével, a személyiség fejlesztésével, a közösség erejével megelőzni, hogy a fogyatékkal élő peremhelyzetűvé, kirekesztetté váljon.

Ebben a speciális ellátási típusban a különböző szociális segítségnyújtáson túl (étkeztetés, személyi higiéné megőrzése, hivatalos ügyintézés, stb.), az életviteli készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, egyéni és csoportos foglalkozások szervezése, a fogyatékosság jellegének megfelelő egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás segítése,

speciális önszerveződő csoportok támogatása, a munka és az emberi kapcsolatok fejlesztése kap szerepet.

Az ellátottak köre:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ a fogyatékkal élők nappali ellátása tekintetében Balmazújváros település közigazgatás területéről fogadja a rászorulókat. A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista, veszélyeztető magatartást nem tanúsító, orvosi ellátást és állandó ápolást nem igénylő személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Nem gondozható a fogyatékkal élők nappali ellátásában az a gyermek sem, aki gyógypedagógiai nevelésre, oktatásra alkalmas és felvétele, elhelyezése a korának, állapotának megfelelő nevelési, oktatási intézményben biztosítható. Nem vonatkozik ez a tilalom a tanköteles és a tanítási év során nevelési, oktatási intézményi ellátásban részesülő fogyatékos gyermek tanítási szünet idején történő ellátására.

Rendkívül indokolt esetben olyan fogyatékos személyek részére is biztosít az intézmény nappali ellátást, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

A nappali ellátást azon fogyatékkal élők számára biztosítjuk, akik önként igénylik és az intézménnyel együttműködést vállalnak.

Jelenleg 32 fő az ellátottak létszáma, akik különböző korcsoportúak, a 9 évestől egészen a 70 éves korig, ebből 11 fő nő és 21 fő férfi. A nappali ellátást igénybe vevők nemek szerinti aránya: 65,625 % férfi, 34,375 % nő. A tagok többsége ebben az ellátásban férfi, ellentétben az intézmény által nyújtott többi ellátási formával szemben.

A klientúra életkor szerinti megoszlása az ellátottak 3,125 %-a 18 év alatti, 40,625 %-a 18-39 év közötti, 43,75 %-a 40-59 év közötti, 9,375 %-a 60-69 év közötti és 3,125%-a pedig 70 év feletti. Az ellátásban igen harmónikus közösség alakult ki. A tagok várják egymást a mindennapi foglalkozások során, számítanak egymásra és odafigyelnek a másikra, ha valamelyikük nem érkezik meg időben, akkor aggodalommal keresik. A hozzátartozók is elismeréssel nyilatkoznak a szolgálat beindításával kapcsolatban és örömüket fejezik ki, hogy

a lakóhelyükhöz közeli szolgáltatást vehetnek igénybe, így nem kevés költséget és utazási időt megőrizve maguknak.

Nappali ellátásban résztvevő fogyatékkal élők kor szerint megoszlása 2015. 12. 31-én

Kor	Férfi	Nő	Összesen
3-17 éves	1	**-**	**1**
18-39 éves	9	4	**13**
40-59 éves	9	5	**14**
60-69 éves	1	2	**3**
70 év felett	1	**-**	**1**
Összesen	**21**	**11**	**32**

Fogyatékkal élők nappali ellátásának igénybe vétele 2015.12.31-ig

Nappali ellátást igénybe vevők	Jan	Febr	Márc	Ápr	Máj	Jún	Júl	Aug	Szept	Okt	Nov	Dec	**Össz**
Tagok száma	32	31	31	32	32	32	32	32	32	32	32	32	**382**
Ellátottak száma	630	600	660	630	570	660	690	600	660	630	630	660	**7620**
Ellátás megszűnt	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	**2**
Új felvétel	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	**2**

Az ellátottak száma 2014. 05. 01-től 15 főről 30 főre bővült.
Az ellátottak számának napi átlaga: 30 fő.

A nyújtott szolgáltatás tevékenységének bemutatása:

A szolgálat a szabadidő kellemes és hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok iránti igény kielégítését változatos és rendszeres programokkal, foglalkozásokkal biztosítja. Az intézmény igyekszik biztonságot nyújtó családias légkört biztosító nappali ellátást működtetni azoknak az ellátottaknak, akik szívesen töltik itt a szabadidejüket. A szolgáltatás nyitott formában, az ellátotti kör, a lakosság és a hozzátartozók számára egyaránt elérhető módon működik.

A fogyatékkal élők nappali ellátása a következő szolgáltatásokat nyújtja:

- Elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.
- Igény szerint meleg élelmet biztosít.
- Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatásokat szervez.
- Szabadidős programokat szervez.
- Szükség szerint egészségügyi alapellátást szervez meg, a szakellátásokhoz való hozzájutást segíti.
- Hivatalos ügyek intézését segíti.
- Fejlesztés és oktatás elősegítését szervezi.
- Munkavégzés lehetőségének szervezését, álláskeresés segítését vállalja.
- Életvitelre vonatkozó tanácsadást biztosít, a kliens életvezetését segíti.
- Önszerveződő csoportok létrejöttét és működését támogatja, szervezésüket segíti.

Alkalmi szolgáltatások:

- kirándulás,
- múzeumlátogatás,
- ünnepi összejövetelek /névnap, születésnap/,
- hagyományőrzéssel kapcsolatos ünnepek, előkészületek /farsang, nőnap, húsvét, férfinap, Márton nap, Mikulás nap, karácsony, idősek napja/.

Jelenleg működik:

- kézműves foglalkozások /szövés, gyöngyfűzés, kötés, rajzolás, színezés/,
- önsegítő, irányított csoportfoglalkozások,
- egyéni fejlesztő foglalkozás /írás, olvasás, számolás/,

- könyvtárlátogatás,
- filmklub, zeneklub, fejlesztőklub,
- mozgásos tevékenységek,
- életvezetés segítése tanácsadással /erkölcs, etika, viselkedés, elvárások, szerepek, célok/,
- fogyatékkal élő ellátottak hozzátartozóinak támogatói csoportfoglalkozása,
- időszaki és állandó kiállítások megtekintése,
- szabadtéren rendezett főzések,
- kulturális rendezvényeken való részvétel.

Az intézmény a nappali ellátás tagjai számára olyan szociális, lelki, egészségügyi segítséget nyújt, amelyet más csatornákon keresztül nem kap meg, és számára elengedhetetlen. Fontosnak tartjuk, hogy azok számára is nyújtsunk programokat, akik nem tartanak igényt a nappali ellátás mindennapi szolgáltatásaira, viszont szeretnének közösséghez tartozni, illetve különböző előadásokon részt venni. A fogyatékkal élők közül sokan rész munkaidőben dolgoznak, ezért főleg délutánonként keresik fel szolgáltatásunkat.
Az ellátás keretében nyitott rendezvényeket, programokat, kirándulásokat is szervezünk, ezáltal növelve a nappali ellátás látogatottságát, valamint ezekre a programjainkra a hozzátartozókat is várjuk. Az ellátottak mobilitásának megőrzése lényeges, mind a fogyatékkal élők, mind családtagjaik számára, ezért próbálunk olyan programokat is szervezni, melyek igényelnek testmozgást, valamint a foglalkozások összeállításakor figyelembe vesszük fogyatékosságuk típusát és súlyossági fokát. A programok minden korosztály számára és széles érdeklődési körnek megfelelően kerülnek megrendezésre, így mindenki örömét lelheti benne. Fontos, hogy a programok érdekesek, változatosak, igényeknek megfelelőek legyenek. Olyan programokat szervezünk a tagok számára, amelyek ingyenesek, mert többségük komoly anyagi gondokkal küzd. Ezért folyamatosan keressük azokat a lehetőségeket, programokat, rendezvényeket, amelyek nem rónak anyagi terhet a tagokra.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ székhelyén a fogyatékkal élők nappali ellátásának befogadására alkalmas épület komplexum üzemel.

<u>Nyitva tartás rendje:</u>

	„A" hét	**„B" hét**

Hétfő	13.^{00}- 19.^{00}	7.^{00}- 13.^{00}
Kedd	13.^{00}- 19.^{00}	7.^{00}- 13.^{00}
Szerda	13.^{00}- 19.^{00}	7.^{00}- 13.^{00}
Csütörtök	13.^{00}- 19.^{00}	7.^{00}- 13.^{00}
Péntek	13.^{00}- 19.^{00}	7.^{00}- 13.^{00}

Ügyfélfogadás az intézmény székhelyén biztosított: 4060 Balmazújváros Veres Péter utca 6-8. A fogyatékkal élők nappali ellátását az idősek és demensek nappali ellátása mellett indította be az intézmény szép és modern épületben, mely minden igényt teljes mértékben kielégít. Az épület a város központjában frekventált helyen található, szomszédos az orvosi ellátást biztosító kibővült Egészségházzal, a város két patikájával és a postával. Az épület előtt a helyi és helyközi közlekedést elősegítő buszmegálló található, így a város távolabbi részéről érkezőknek sem kell gyalog, nehéz körülmények között (támboton támaszkodva, kerekesszékkel) eljutni a klubba. Továbbá az ellátottak szállításában nagy segítséget nyújt a Támogató Szolgáltatás.

A fogyatékosok és a dolgozók számára a modern körülményekkel adottá vált a színvonalas szolgáltatás biztosítása. Az itt dolgozók mindent megtesznek azért, hogy a fogyatékkal élők számára megfelelő ellátást biztosítsanak. Az igénybe vevőkkel közösen alakítják és szépítgetik a munkatársak a közösségi helyiségeket, a falakat rajzaikkal, festményeikkel, saját készítésű házi szőttes szőnyegekkel díszítve teszik „melegebbé". Jeles ünnepekkor jelképes dísztárgyakat készítenek. Az ellátottak aktív szerepet vállalnak az ellátás épületét körülvevő zárt kert rendezésében és művelésében, ezáltal munkájuk tényleges gyümölcsét élvezik a betakarítás alkalmával. Ezen kis földterület művelése közben környezettudatos gazdálkodási elveket követ az intézmény minden munkatársa és ellátottja, ezért komposztálót létesítettünk újrahasznosítási célból, így hulladékot nem képezünk a kert művelésekor.
A székhely épületében működik az ellátás az alábbi ellátásokkal együtt: szociális étkeztetés és az idősek és demensek nappali ellátása.

Fogyatékkal élők nappali ellátásában dolgozók feladatai:

- a hiányzó családi gondoskodás pótlása,
- a fogyatékkal élő személy szociális helyzetének javítása,
- kulturális tevékenységekhez való hozzájutás elősegítése,
- egyedüllétének megszüntetése,

- egészségi és higiénés viszonyainak javítása,
- csoportfoglalkozás szervezése,
- egyéni fejlesztő foglalkozások szervezése,
- szabadidő hasznos eltöltésének szervezése,
- foglakoztatás szervezése.

A fogyatékkal élőkre jellemző, hogy az előítéletek, a munkaképesség csökkenés, konfliktuskezelési képesség hiánya miatt a társadalom peremére sodródtak. Az előrehaladott betegségben szenvedők a munka világából is kirekesztődnek, nincs hatékonyságtudatuk, sikerélményük. Szociális készségeik csökkenésével nem képesek állandó jelleggel ügyeik vitelére, tünetek okozta kommunikációs zavar, téves érzékelések miatt interperszonális kapcsolataik beszűkültek vagy egyáltalán nincsenek. Így folyamatos életfenntartási, szociális krízisnek megélt kudarcok között telnek napjaik, ami miatt állapotrosszabbodás, lakhatási, egzisztenciális bizonytalanságban élnek. A társas kapcsolatokban szerzett negatív tapasztalatok miatt magányosak, társtalanok, nincs örömforrás.
A rendszeres munkavállaláshoz szükséges képességek, készségek elsajátítása, esetleges újratanulása feltétlenül szükséges. Tüneteiket szégyellik, félnek az őket körülvevő mikro társadalom reakciójától, a megbélyegzéstől.

Félelmeik részben érthetőek, mert a vidéki társadalmak, helyi közösségek sajátos konvenciók alapján működnek, tagjaik hajlamosak az előítéletekre, a sztereotip gondolkodás és viselkedésmódra.
A szolgálat a szabadidő kellemes és hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok iránti igény kielégítését változatos és rendszeres programokkal, foglalkozásokkal biztosítja. A szolgálat egyes programjainak megszervezése során társintézményekkel, civil szervezetekkel is tart kapcsolatot. Arra törekszünk, hogy igényeknek és érdeklődésnek megfelelő programokat, csoportfoglalkozásokat szervezzünk, és azok rendszeresek legyenek.

Balmazújváros tekintetében a fogyatékkal élők nappali ellátásának kihasználtsága maximális. A tagok napi rendszerességgel megjelennek, hiányzás ritkán fordul elő, az ellátottak fele igénybe veszi a napi étkezést. Az ellátást igénylők szociális körülményei igen változóak, mivel sokan egyedül élnek, hajadonok vagy nőtlenek, így egyetlen anyagi forrásuk van (saját jogú ellátás és fogyatékossági támogatás), mely nem túl magas. Szociális helyzetük javítása érdekében döntött úgy a Társulási Tanács, hogy részükre 2014.05.01-től az étkezést nulla

forintért biztosítja. Talán ezért, de a társaság miatt, a valahová tartozás érzése miatt és a feleslegesség érzésének kialakulását megelőzve járnak az intézménybe a foglalkozásokra és a rendezvényekre.

Más intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés:

A Fogyatékkal élők Nappali Ellátása kapcsolatot tart intézményen belül az alábbi egységekkel:

- Támogató Szolgáltatás
- Közösségi pszichiátriai ellátás
- Közösségi szenvedélybetegek ellátása
- Szenvedélybetegek nappali ellátása
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Idősek és demensek nappali ellátása
- Étkeztetés
- Családsegítő szolgálat
- Gyermekjóléti szolgálat

A Fogyatékkal élők Nappali Ellátása külső kapcsolatai különösen az alábbi szerveződésekkel meghatározóak:

- Megyei kórházak, rendelőintézetek, szakrendelések
- Háziorvosi szolgálatok
- Munkaügyi központok
- Gyermekvédelmi intézmények
- Idősek otthona
- Fogyatékossággal foglalkozó intézmények
- Rehabilitációs intézmények
- Önsegítő szervezetek
- Rendőrség
- Egyházi intézmények
- Nevelési-oktatási intézmények
- Kulturális-, szabadidős központok, intézmények
- Civil szervezetek.

Egészségügyi szakellátás:

Kenézy Kórház Rendelőintézet Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit KFT.

- Felnőtt Pszichiátriai Osztály
- Rehabilitációs Osztály

Egészségügyi ambuláns ellátás területéről:

Kenézy Kórház Rendelőintézet Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit KFT.

- Rehabilitációs Osztály

Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrum

- Rehabilitációs Tanszék

Szociális ellátások:

- Kiskorú Fogyatékosok Otthona és Nappali Intézménye
- Debreceni Humán Szolgáltató Központ- Fogyatékosok Nappali Intézménye
- Napsugár Gondozóház Debrecen
- Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
- Szivárvány-ház Fogyatékosok Református Otthona
- DMJV Terápiás Ház, Debrecen
- Angyalliget Lakóotthon
- Immánuel Otthon- Debrecen

Hatóságok:

- Balmazújvárosi Rendőrkapitányság
- Gyámhivatal

Civil szervezetek:

- Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete
  Balmazújváros-Hajdúszoboszló Területi Szervezete
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Pacsi Alapítvány- Debrecen
- Életfa Segítő Szolgálat Egyesület
- Önsegítő szervezetek
- Esélyek Háza- Debrecen
- Kamilla Terápiás Sport Egyesület
- Túzok Sport Egyesület
- Segítő Kezek a Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány
- Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete

Közoktatási, közművelődési intézmények:

- Balmazújvárosi Általános Iskola
- Egyesített Bölcsőde és Óvoda
- Balmazújvárosi Református Általános Iskola és Óvoda
- Veres Péter Gimnázium, Szakközépiskola és Szakképző
- Veres Péter Általános Művelődési Központ és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Lengyel Menyhért Városi Könyvtár

Országos szervezetek:

- Rehabilitációval foglalkozó országos hatáskörű intézmények
- Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület
- Speciális Olimpiai Szövetség
- Máltai Szeretet Szolgálat
- Magyar Vöröskereszt
- Piremon Kisvállalat
- Pirehab Nonprofit Kft.
- NRSZH- Orvosi Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet
- Tanulási Képességet Vizsgáló szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- KÉZMŰ- Fővárosi Kézműipari Nonprofit Kft.

Együttműködés módszertani intézménnyel:

- Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal

Az együttműködés során az intézmény segítséget kap az ellátás megszervezésében, új módszerek bevezetésében, információt szolgáltat tevékenységéről, szakmai tanácsot kérhet, közreműködik a módszertani intézmény által folytatott szakmai ellenőrzésekben, tájékoztatást kap pályázati lehetőségekről.

A két nappali ellátásban programjainkat kezdetben szolgáltatásonként szerveztük és bonyolítottuk le, azonban 2014-től már elválaszthatatlan lett a két szolgáltatás, ezért a programok is összekapcsolódtak. A két ellátotti kör nagyon jól megérti és kiegészíti egymást, hiszen az idősek bölcsességükkel, megfontoltságukkal, míg a fogyatékkal élők életkedvükkel, fiatalságukkal, vidámságukkal járulnak hozzá rendezvényeinkhez és mindennapi tevékenységünkhöz.

Figyelemre méltó programjaink az év során, melyeken az ellátottak, a hozzátartozók és a dolgozók vehettek részt az év során

Sportnap - „Nyitott Szívvel- Sport, mint közösség építő erő" című sportnap megrendezésére a Kőnig Rendezvényközpont sportcsarnokában és a Veres Péter Kulturális Központ- Ifjúsági és Közösségi Házban került sor. Nappali ellátásaink tagjai aktívan részt vettek a rendezvény lebonyolításában, fő feladatuk az ebéd elkészítése volt, valamint az érkező vendégek megebédeltetése. Klubtagjaink nagy tapasztalatokkal rendelkeznek ezen a téren, így nem okozott gondot számukra a négyszáz vendég számára elkészíteni a pörköltöt és a krumpli köretet. Természetesen az ebédkészítés mellett tagjaink részt vettek a megnyitó ünnepségen és a közös tornán is, valamint lelkesen hallgatták a neves előadók előadását is. Ebéd előtt a játékos ügyességi feladatokból álló sorverseny résztvevőinek, ebéd után pedig a futball bajnokságon jeleskedő csapatoknak szurkoltak ellátottaink.

A rendezvény napján a Semmelweis Védőnői Egyesület szűrővizsgálatokat végeztek (vérnyomás-, vércukormérés, testtömeg indexmérés, tájékoztató elsősegély-nyújtási ismeretek gyakorlat szinten), Önkormányzati Tűzoltóság Balmazújváros, gyakorlatokat mutatott be és lehetőség nyílt a szakmai eszközök kipróbálása is, továbbá a debreceni Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet nappali kórházában készített kézműves termékeket lehetett megvásárolni, illetve a helyi nevezetességek megtekintésére nyílt lehetőség városnéző kisvonattal.

Névnap – Önszerveződő jelleggel immár második éve megrendezésre kerül az ellátottaink névnapja. A klubtagokkal megállapodva egy évben kétszer rendezzük meg a névnapot. Idén júniusban köszöntöttük az első félévben névnapjukat ünneplő tagokat. Az ellátottak maguk finanszírozzák ezt a rendezvényt, ők állítják össze a programot és a menüt is. Kollégáimmal gondoskodunk a háttér munkálatokról, a bevásárlásról, az ajándékok beszerzéséről és csomagolásáról.

Reggel 9 órakor kezdődött a rendezvény, mely igen korai időpont, ezért tízórait készítettünk magunknak közösen zsíros kenyeret lila hagymával, mely után hozzákezdtünk az ebéd elkészítéséhez. A férfiak az udvaron üstben pörköltet főztek. Az asszonyok köretnek tarhonyát készítettek, valamint desszertnek meggyes pitét sütöttek. A hangulat igazán jó volt, többen viccet meséltek, amin sokan jót derültek. Mások sakkozással és kártyázással ütötték el az időt. Kint az udvaron főtt az üstben a finom pörkölt, melynek illata bejárta az épületet körül ölelő gyönyörűen parkosított udvart is. A csodálatos időnek köszönhetően kint az udvaron terítettünk meg és ott fogyasztottuk el a finom ebédet, melyhez a veteményes kertben

a klubtagok által termesztett és tartósított savanyúságot fogyasztottuk. A desszert után finom kávéval kínálták egymást ellátottaink. A délután további részében felköszöntöttük az ünnepelteket és átadtuk nekik jelképes névnapi ajándékaikat. A program, mint már oly sokszor nótázással és jóízű beszélgetéssel zárult.

Kerékpártúra a nagyhegyesi Kiserdő szabadidő parkba – A túrát több hetes előkészület vezette be. Száraztészta készítés, alapanyagok megvásárlása, helyszín fogadóképességének felmérése, tűzgyújtás engedélyezése. Tavaly is voltunk már kerékpártúrán, de másik helyre szerettünk volna ellátogatni, még elérhető közelségben, ezért esett a választásunk a Nagyhegyesen található Szabadidő parkra. Reggel ¾ 8-tól gyülekeztünk a klubban. A tagság körül-belül fele egészségi állapota miatt már nem vállalta a kerékpározást, ezért őket, az eszközöket és az alapanyagokat szállító gépkocsikkal vittük ki a helyszínre. Egy finom kávé elfogyasztása után 8-kor útra keltünk. Az idősebb ellátottak kocsival indultak el, a fiatalabbak kerékpárral indultak neki az útnak. A két települést összekapcsoló kerékpárúton biztonságosan és kényelmesen közelítettük meg az úti célunkat. A Nagyhegyes központjában lévő parkban kialakított pihenőhelyen főzőhelyek, játszótér, padok, mobil wc van kialakítva. Kocsival kiérkezett ellátottak zsíros kenyérrel várták a kerékpározókat. A férfiak hozzákezdtek a slambuc elkészítéséhez. Az ebéd elkészültéig több csoportban felfedező útra indultunk és megnéztük Nagyhegyes látványosságait, köztük a templomot, a könyvtárat is. A fiatalabbak számháborút játszottak, a kisebb gyerekek pedig a játszótéren lelték örömüket. A déli harangszóra elkészült a slambuc, amit nagyon jó étvággyal elfogyasztottunk. A délután folyamán mindenki fáradtan, de nagyon jó élményekkel tért haza.

Fürdőzés – Egy augusztusi nyári napon fürdőzésre hívtuk az ellátottakat. Az idősebb ellátottak koruknál fogva és a nagy meleg miatt nem vállalták a fürdőzést, de a fiatalabb ellátottaink nagyon-nagyon várták már ezt a napot.

Reggeli megérkezés után elindultunk a Kamilla Gyógyfürdőbe. A belépő jegyek megvétele után árnyékos helyet kerestünk, ahol matracainkat és táskáinkat lepakoltuk. Kezdődött a fürdő területének felfedezése, megnéztük az öltözőket és a zuhanyzókat, majd a várva várt medencék következtek. Az öltözőben mindenki szépen átöltözött és a medencébe történő bemenetele előtt mindenki lezuhanyozott. Az ellátottak nem tudtak betelni az élménnyel, minden idejüket a vízben szerették volna tölteni. Nagyon sokat úszkáltak, labdáztak, cicáztak, játszottak, amiben nagyon elfáradtak. Délben mindenki elfogyasztotta az otthonról hozott kis ebédjét és desszertként egy fagyit kaptak. A délutánt még a vízben töltötték és kellemesen, elfáradva tértek haza.

Népi játékok és Népi ételek fesztiválja – Hagyományteremtő szándékkal került megszervezésre a Kadarcs Veres Péter Emlékparkban ez az esemény. Célja a hagyományőrzés volt, ahol a feladatok és a programok is ezt tükrözték. Csapataink részt vettek a méta nevű népi játékban, ahol remekül szórakoztak. A mozgásban kevésbé jeleskedők a bográcsok körül serénykedtek, hogy a díjazásra kerülő ételek elkészülhessenek. Valamint népi asztalt kellett teríteni, melyet a csapatunk úgy oldott meg, hogy egy konyha belsőt alakított ki a tagok által összegyűjtött régiségekből. Nagyon sikeresek voltunk a versenyszámokban, hiszen több díjjal és emléklappal tértünk haza.

Főzőverseny – A Rákóczi Olvasó Népkör szervezésében részt vettünk a főzőversenyen, ahol több étellel is neveztünk csapatban és egyéniben is. Számos díjjal, ajándékkal tértünk haza és elégedetten, jól lakottan.

Idősek napja – Idősek hónapja alkalmából a Művelődési házban láttuk vendégül az intézmény ellátottait. Ellátottaink az év fénypontjának tekintik az intézmény ezen rendezvényét, hiszen itt rég nem látott ismerőseikkel találkozhatnak, évről évre színvonalas műsor részesei lehetnek. Ebben az évben is így volt. Ezzel a felejthetetlen élménnyel gazdagítottuk ellátottainkat. Hagyományosan köszöntöttük a 90 év feletti ellátottakat és ajándékként egy-egy gyönyörű, hímzett díszpárnát kaptak. A műsor részeként a hagyományokhoz híven színvonalas műsorral leptük meg a jelenlévőket, ahol felléptek a dolgozók, az ellátottak és neves díszvendégek is, így Nagy Bogi és Kacor Feri. A vendégek mindannyian pozitív visszajelzésekkel éltek a rendezvényt követően.

Kirándulás – Budapesten jártunk egy napos kirándulás keretében, ahol képzőművészeti Múzeumban, a Parlament épületében vettünk részt túrán. Továbbá mindenki nagy örömére ellátogatunk a Mikulás gyárba is. Élményekkel telve érkeztünk haza.

Fenyőünnep – Hat éve rendszeresen megrendezésre kerül az alapszolgáltatás ellátottai részére a fenyőünnep. Idén az ellátotti létszám nagymértékű megnövekedése miatt kinőttük az intézményi kereteket és helyiségeket, ezért a Rákóczi Olvasó Népkör épületében került megrendezésre a fenyőünnep. Ellátottainkat meghívóban értesítettük a fenyőünnepről. Az ünnepély szervezését már hetekkel előtte elkezdtük, valamint az adventi szokások szerint szalmadíszeket, adventi koszorút készítettünk és mézeskalácsot sütöttünk. A fenyőünnep

délelőttjén közösen feldíszítettük a fenyőfát, így vártuk ebéd után vendégeinket. Az ünnepségen műsorral és vacsorával köszöntöttük a meghívottakat.

Az év során saját rendezésű programjainkon kívül az intézmény más szolgáltatásai, valamint a város által szervezett programokon is részt vettek a nappali ellátások tagjai, hozzátartozói és dolgozói egyaránt.

6. *Közösségi Pszichiátriai Ellátás*

A ***Közösségi Pszichiátriai*** ellátás a Balmazújvárosi kistérségben ***2008. április 1-től*** kezdte el működését a törvény által előírt személyi és tárgyi feltételekkel.

A közösségi ellátás működésének törvényi alapjai:

A pszichiátriai közösségi ellátása az 1993. évi III. törvény 65/A § (1,2) pontjában felsorolt speciális alapellátási feladat pszichiátriai betegekre vonatkozó ellátását végzi az 1/2000. (I.. 7.) SzCsM. rendelet 39/F. § 1-2. 39/G § 1-3. 39/H § 1-3. 39/I § pontjai alapján, mint alapellátást nyújtó szociális szolgáltató. Ennek megfelelően a nevezett szolgáltatást azon pszichiátriai betegek vehetik igénybe, akik fekvő beteg gyógyintézeti kezelésre nem szorulnak, veszélyeztető magatartást nem tanúsítanak, továbbá a Balmazújvárosi kistérségben élnek.

A *közösségi pszichiátriai ellátás célja, feladata:*

A tapasztalatok azt mutatják, hogy az egészségügyi kezelés után a pszichiátriai betegek visszailleszkedése környezetükbe nem zökkenőmentes, számukra a szociális segítségnyújtás jelenleg nincs teljesen megoldva. A pszichiátriai betegségek krónikusak, ezért a felépülés illetve az állapot stabilizálása hosszas ellátási folyamatot vesz igénybe. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a betegek otthonukban kapjanak biológiai, pszichológiai, és szociális ellátást speciálisan képzett szociális szakemberek közreműködésével.

A szolgáltatás célja:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ közösségi pszichiátriai ellátásának célja, hogy a már meglévő szolgáltatásainkkal összhangban, komplex gondozási módszer

alkalmazásával biztosítani Balmazújváros és a kistérségi társulás valamennyi településén élő pszichiátriai betegségben szenvedők részére, hogy segítséget kapjon ahhoz, hogy családjában, lakókörnyezetében maradhasson, ott minél teljesebb, konfliktusmentesebb életet élhessen. A közösségi pszichiátria ellátás célja tehát a pszichiátriai betegek társadalmi, közösségi integrációja, illetve reintegrációja. Ennek érdekében megtörténik az ellátottak személyes szükségleteinek és céljaiknak a felmérése, és ezek alapján az ellátottal való egyetértésben egyénre szabott gondozási terv kidolgozása.
A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, hosszabb távú ellátásokat kínál, mely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére, valamint a nyitott programokon résztvevők kooperatív készségére.

A szolgáltatás biztosítása során alapvető szakmai kritérium, hogy a klienseknek szükségleteinek, igényeinek megfelelő támogatást nyújtsuk, segítsük a saját sorsa feletti felelősségének újraélésében, az önálló döntések meghozatalában.

A szolgáltatás feladata:
A közösségi gondozás a pszichiátriai betegek számára nyújt a lakókörnyezetükben, a család és más kliens szociális kapcsolati körébe tartozók aktív részvételével segítséget. Ebben a speciális ellátási típusban a különböző szociális segítségnyújtáson túl (étkeztetés, segéllyel kapcsolatos ügyintézés), az életviteli készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, a munka- és az emberi kapcsolatok fejlesztése kap szerepet.

A szolgálat szerepet vállal a primer prevencióban is azáltal, hogy a mentális problémákkal, szocializációs nehézségekkel küzdő, krízisben lévő, nem diagnosztizált betegek számára is egyéni szükségletekre alapozott megfelelő segítségnyújtást biztosítsa, valamint a szakorvoshoz való eljutás segítése.

Ellátottak köre:
A közösségi pszichiátriai ellátás a kistérség településein élő elsősorban saját otthonban lakó nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai betegek, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben, valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget.

Demográfia:

A közösségi pszichiátriai ellátásba tartozó kliensek csoportja a korukat tekintve heterogén. A rendelkezésre álló információ alapján az ellátási területen legveszélyeztetettebbek a középkorúak, valamint az idősek. A középkorúak nehezen alkalmazkodnak a dinamikusan változó társadalmi-gazdasági környezethez, teljesítőképességük csökken, ugyanakkor a velük szembeni elvárások fokozódnak. Közülük sokaknak szembesülni kell a munkanélküliség tényével és az ebből eredő létbizonytalanságot nehezen, vagy egyáltalán nem tudják feldolgozni.

A nyújtott szolgáltatások, tevékenységek bemutatása:

A pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása integráltan működik 4 fő közösségi gondozó és 1 fő közösségi koordinátor alkalmazásával történik. A kistérségi szintű feladat ellátás a közösségi ellátások tekintettében 2015 évi finanszírozási időszakban maximálisan megvalósult.

A közösségi ellátás a kistérség összes településén (Balmazújváros, Egyek, Hortobágy, Tiszacsege) folytat szakmai tevékenységet és lát el klienseket. A szolgáltatás hatékony működéséhez Balmazújváros, Tiszacsege településen szükséges tárgyi feltételek adottak, rendelkezésre áll a kliensek fogadására alkalmas helyiség, a segítő beszélgetések lefolytatására, valamint a csoportfoglalkozásokra. Hortobágy településeken élő lakosság lakókörnyezetében, illetve kihelyezett ügyfélfogadás keretében veheti igénybe a szolgáltatást. A szakdolgozók utazása a települések között tömegközlekedési eszköz igénybevételével történik. A helyi igények felkutatásában igénybe vesszük az adott településen alapszolgáltatást biztosító kollégák szakmai és személyes tapasztalatait. A közösségi gondozást biztosító szakmai egység a segítséget kérők részére ***térítésmentesen*** nyújtja a szolgáltatást a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 115/A. §-a alapján.

Elsősorban:

- problémaelemzés
- készségfejlesztés
- pszicho – szociális rehabilitáció

A ***problémaelemzés, feltárás*** egy fontos kulcselem a közösségi gondozás során, annak érdekében, hogy a kliens személyes céljait elérje, megvalósítsa. A feladatok megoldása során

a szolgálat munkatársai és az ellátást igénybe vevő konkrét összehangolt lépéseket tesz meg a problémák megoldására, a kedvezőtlen körülmények elhárítása érdekében.
A problémák meghatározása során személyre szóló segítségnyújtást biztosítunk a hozzánk forduló segítséget kérő számára. A munkatársak arra törekszenek, hogy feltárják a kliens milyen belső és külső környezeti erőket, képességeket, egyéb eszközöket tud mozgósítani helyzete megoldásához, s annak eredménye alapján készítik el a személyre szóló gondozási tervet, illetve nyújtják a szükséges ellátást.

A szolgálat az ellátást igénybe vevővel közösen a belső és külső erőforrások feltárásával a hiányzó funkciók pótlására törekszik. A meglévők erősítése mellett a család összetartó erejének növelése érdekében biztosítja a feltételeket, a szükséges ismereteket, készségek, minták elsajátításához.

A problémák megoldása során komplex megoldási módozatokat és lehetőségeket vázol és ajánl fel, amelyek közül a segítséget igénybe vevő saját belátása szerint a számára legmegfelelőbb megoldást választhatja.
A szolgáltatás egy olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is oktatva.
A közösségi ellátás keretében a munkatársak szoros kapcsolatot tartanak az egészségügyi intézményekkel, különösen a pszichiátriai gondozóval.
A szolgálat segítséget nyújt a mentális problémákkal küzdők részére a mindennapi életvitelükben komplex támogatást nyújt, és ezáltal az ellátottak személyes céljaikat megvalósíthassák. Ennek érdekében ***készségfejlesztés történik*** az önellátás, az emberi kapcsolatok, a munka, valamint a szórakozás területén. A készségfejlesztés az ellátottak igényeinek megfelelően megvalósulhat egyéni tréning, vagy csoportos foglalkozások keretében, természetes támogatók, hozzátartozók, vagy más segítők bevonásával.

A ***pszicho-szociális rehabilitáció*** magába foglalja mindazon szakmai tevékenységek körét, amelyek az ellátott személyes céljait akadályozó problémák felmérése, és ezek megoldására, az ellátottal közösen készített gondozási terv tartalmaz. A közösségi ellátásban részesülőket a készségfejlesztés képessé teszi az önálló életvezetésre, az életminőségük javítására.

A szolgálat nagy hangsúlyt fektet a ***munka-rehabilitációra,*** a munkahellyel kapcsolatos igények felmérése, álláskeresés támogatása, kliensek motiválása a Munkaügyi Központ által nyújtott szolgáltatások igénybevételére. Majd a munkába állt ellátottak után követése.

Eredménymutató a munkaerőpiacra való visszakerülésre:
2015. évben a közösségi ellátást folyamatosan igénybe vevők közül **7 főt** sikerült a munka világába visszajuttatni.

A szolgálat munkatársainak nagy szerepe van a szakellátásokhoz való hozzájutás segítésében, mind szociális, mind egészségügyi szakellátásba tartozó intézmények elérésének segítése (esetmenedzselés) mely tartalmazza:

- Információnyújtás az intézmény létezéséről, megközelíthetőségről, igénybevételének feltételeiről.
- Tájékoztatás esetleg szükséges vizsgálatok végzésének helyeiről.
- Kapcsolatfelvétel kezdeményezése, időpont egyeztetés, a kliens mentális, fizikai állapotának megfelelő mértékű kísérése, intézménybe történő eljutásának megszervezése.
- Kapcsolattartás kezelőorvossal.

Szolgáltatást igénylők száma a közösségi pszichiátriai ellátásban

2015. január 01-től – december 31-ig

A BNO kódkönyv F20-29, 31-33, vagy 40-42 diagnózisba tartozó ellátottak

Betegségtípusok	**Létszám**
F20 Schizophrenia	12fő
F21 Schizotypiás rendellenességek	0
F22 Perzisztens delusionalis rendellenességek	1 fő
F23 Akut és átmeneti pszihotikus rendellenességek	4 fő
F24 Indukált delusionalis rendellenességek	0
F25 Schizoaffektív rendellenességek	5fő
F28 Egyéb nem organikus pszihotikus rendellenességek	1fő
F29 Nem organikus pszihózis k.m.n.	1fő

Betegségtípusok	**Létszám**
F31 Bipoláris affektív zavar	4fő
F32/F33 Depressziós epizód	21fő
F40 Fóbiás szorongásos rendellenességek	0
F41 Egyéb szorongásos rendellenességek	3 fő
F42 Obszesszív-kompulzív rendellenességek	0
Összesen:	***52fő***

2015. évben összesen ***52 fő*** vette igénybe a szolgáltatást. A finanszírozási szerződés alapján a kötelező feladatmutató ***40 fő***, a szolgálat munkatársai ez évben ***46,04*** feladatmutatót teljesítettek ennek eredményeképpen **2015 évre 2 fővel** emelték a finanszírozási összeget.

7. *Közösségi Szenvedélybetegek Ellátása*

Szenvedélybetegek Közösségi Ellátás 2012. január 01-jétől kezdte el működését a törvény által előírt személyi és tárgyi feltételekkel.

A közösségi ellátás működésének törvényi alapjai:

A szolgáltatás biztosítása *a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 39/ F- 39/J §-ai* és a *támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/ 2008. (VII. 30.) Kormányrendelet* iránymutatásai alapján történik.

A szenvedélybetegek közösségi ellátás célja:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központjának célja, hogy a kistérség közigazgatási területén élő szenvedélybetegek teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a helyi közösségbe.

Ezen fő cél érdekében a gondozás felhasználja a pszicho-szociális rehabilitáció, a tanácsadás eszköztárát közvetlenül a kliens otthonában vagy lakókörnyezetében.

A szenvedélybetegek közösségi ellátása hozzájárul az igénybe vevők egészségi és mentális állapotának javításához, meglévő képességeik megtartásához és fejlesztéséhez, az életvezetés során adódó konfliktushelyzetek feloldásához, a problémáik megoldásához, az egészségügyi alap- és szakellátáshoz történő hozzájutásukhoz, biztosítja számukra a komplex szociális és mentális gondozást. A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ esetében a szenvedélybetegek közösségi ellátása szervesen illeszkedik a már meglévő szolgáltatási struktúrához, hiszen a szenvedélybetegek nappali ellátása, valamint a közösségi pszichiátriai ellátás- komplex gondozási módszerek alkalmazásával már jelenleg is működik az intézményben.

A szakmai egység rugalmasan reagál a helyi közösség által megfogalmazott igényekre. A gondozási tevékenység további célja, hogy alternatívát kínáljon fel a tartós intézeti elhelyezéssel szemben, ezáltal megelőzve a stigmatizációt, illetve a helyi közösséghez fűződő szálak lazulását, megszakadását, az addiktív problémával küzdő személy izolálódását. A szolgáltatás kiemelt figyelmet fordít a természetes segítők bevonására, a lehetséges mértékig individualizált ellátást biztosítva a rendelkezésre álló szolgáltatási csomag alapján.

A szolgáltatás feladata:

A közösségi szenvedélybeteg ellátás feladata, hogy a közösségi alapú otthongondozás módszereivel a szerhasználó és függő szenvedélybetegeket az életmód változtatás irányába motiválja. Segítséget nyújt az igénybe vevőknek céljaik megfogalmazásában, az önálló életvitel fejlesztésében és megtartásában, illetve tájékoztat és tanácsot ad a szerhasználat és függés káros következményeiről, csökkentéséről.

A szenvedélybetegek közösségi ellátásának feladata különösen:

- A jelenleginél eredményesebb eszköztárat, lehetőséget teremteni az addikcióval küzdő személyek számára, miközben megőrzik vagy megerősítik a helyi közösségben betöltött pozíciójukat.
- A foglalkoztatás lehetőségének megteremtése az ehhez szükséges készségek fejlesztésével, a motiváció kialakításával és ébrentartásával, a környezeti feltételek javításával.
- Csökkenteni ezen ellátotti kör sérülékenységét a társadalmi intoleranciával szemben, megkülönböztetett figyelemmel a társadalmi igazságtalanság, a diszkrimináció, a kirekesztés, és a szegénység szegmenseiben.

- Az anyagi, egészségügyi, szociális és pszicho-szociális javak vonatkozásában fokozni a hozzáférés lehetőségét.
- A hazai és európai addikció- és drogpolitika figyelemmel kísérése, tapasztalatainak felhasználása; a szociálpolitikai perspektívák követése és alkalmazása.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ által működtetett szenvedélybetegek közösségi ellátása a kistérség településein, Balmazújváros, Egyek Tiszacsege és Hortobágy közigazgatási területén látja el a közösségi gondozás feladatait.

Az új szolgálat kliensek fogadására nyitva álló helyisége az intézmény Balmazújváros Debreceni utca 12. szám alatti telephelyén került kialakításra, de emellett a kistérség bármely településén, helyben is információkkal állnak rendelkezésre munkatársaink. A szolgálat a kistérség valamennyi településén élő szenvedélybetegséggel küzdőnek, addikciós probléma kialakulása szempontjából veszélyeztetett egyéneknek és azok hozzátartozóinak kíván segítséget nyújtani. Az ellátás biztosítása 2 fő közösségi gondozó alkalmazásával teljes munkaidőben történik. Addiktológiai orvos konzultánsként havi négy órában Dr. Gaál Erzsébet addiktológus főorvossal kötöttünk szerződést.
A szolgáltatás munkatársai esélyt adnak a szenvedélybetegséggel küzdők számára, hogy a társadalom tagjaiként éljenek, lehetőséget teremtenek a reintegrációra és a problémamegoldás, problémaelemzés, készségfejlesztés és pszicho- szociális rehabilitáció segítségégével hozzájárulnak ahhoz, hogy állapotukat fenntartsák, önálló életviteli készségeiket megtartsák, fejlesszék.

Szenvedélybetegek közösségi ellátása által nyújtott szolgáltatáselemek:

- lakókörnyezetben történő gondozás, családgondozás segítségnyújtás;
- a társadalmi reintegráció elősegítése, meglévő életviteli készségek megtartása, fejlesztése;
- egészségügyi alapellátáshoz, szakellátásokhoz való hozzájutás segítése;
- az igénybevevők körében problémamegoldás, segítségnyújtás, a személyes célok meghatározásának segítése, a változtatásra motiváló tényezők feltárása, szerhasználat és függés járulékos és káros ártalmai következményeinek csökkentése;
- felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, szabadidős, kulturális programok szervezése;
- pszicho- szociális rehabilitáció.

A szenvedélybetegek közösségi ellátásának tevékenységei:

A szenvedélybetegek közösségi ellátása a különböző szakemberek és természetes segítők bevonásával végzett tevékenysége során segítséget nyújt a szerfüggőség leküzdésében, a szerhasználat és függés okozta ártalmak csökkentésében. Elősegíti a társadalmi reintegrációt és az életviteli készségek fejlesztését és megtartását. Multidiszciplináris teamet alkotva dolgozik együtt a szociális ellátórendszer és az egészségügyi alap- és szakellátás munkatársaival, így a kompetencia határok betartásával az igénybevevők komplex gondozásban részesülhetnek. Egyszerre kapnak segítséget a szociális és az egészségügyi ellátórendszer tagjaitól.

Problémaelemzés, problémamegoldás:

A szolgáltatás segít az igénybevevőknek a problémáik és céljaik megfogalmazásában, az erőforrásaik, természetes segítőik felkutatásában, azok nyújtotta támaszok megfelelő felhasználásában. A szerhasználat és függés okozta ártalmak csökkentése érdekében azonnali beavatkozásra ad lehetőséget segítségnyújtás, tanácsadás formájában.

Készségfejlesztés

A tevékenység fókuszában az életviteli készségek, valamint az önellátásra való képesség megtartása, fejlesztése áll. Ezt életvitellel kapcsolatos tréningek szervezésével valósítjuk meg, mely lehetőséget teremt a kommunikáció, a stresszkezelés új alternatíváinak megismerésére és elsajátítására. Mindez különböző technikákon keresztül segíti az egyén konfliktuskezelését, problémamegoldó, kommunikációs, stressztűrő, illetve alkalmazkodó képességeit.

Így hozzá segítjük az igénybevevőt a megfogalmazott céljai eléréséhez, családi kapcsolatai rendezéséhez, az absztinencia megtartásához, a visszautasítás erősítéséhez.

Pszichoedukáció

Információnyújtás, tájékoztatás. A pszichoedukáció hozzásegíti a beteget, illetve családját a betegséggel kapcsolatos fontos, naprakész, tudományos megalapozottsággal bíró ismeretekhez, tényekhez. Megismerteti a függőség káros hatásait, tájékoztat a szerfogyasztás, szerhasználat okozta károsodásokról, következményeiről, a szövődményként fellépő betegségekről.

Pszicho- szociális rehabilitáció

Célja a társadalmi reintegráció elősegítése, a munkához való hozzájutásnak, a szabadidő szervezett eltöltésének, a természetes segítőkkel és az egészségügyi alap- és szakellátással való kapcsolattartásnak a támogatása, nyomon követése.

Az ellátandó célcsoport jellemzői:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ a szenvedélybetegek közösségi ellátása tekintetében Balmazújváros, Egyek, Hortobágy, Tiszacsege települések közigazgatási területéről fogadja a szolgáltatást igénybevevőket. Elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, nem veszélyeztető állapotú szenvedélybetegek, valamint hozzátartozóik részére kívánja biztosítani az ellátást.

A szenvedélybetegek közösségi ellátása a dependencia különböző szakaszában lévő, más-más motiváltságú, személyes bevonódás mértékét tekintve eltérő helyzetben lévő szenvedélybetegek, addiktív problémával küzdők támogatására irányul.

A szolgáltatást azon személyek számára kínáljuk, akik ezt önként igénylik és a közösen definiált célok megvalósítása érdekében vállalják a közösségi koordinátorral, illetve a közösségi gondozókkal történő együttműködést.

A szakmai egység a közösségi ellátást elsősorban a BNO 10 kódkönyv F 10-19 diagnóziskódba sorolható, vagy egyéb kóros függőség által okozott mentális és viselkedési zavarokban – különösen játék- vagy munkaszenvedélyben, társfüggőségben, azaz kodependenciában –, esetleg keresztfüggőségben szenvedő vagy politoxikomán igénylők számára biztosítja. Ugyanakkor a szolgáltató szabad kapacitása terhére vállalja, hogy a fent megnevezett kritériumnak nem megfelelő – azaz a függőségek más típusába sorolható betegeket, illetve az orvosi szakvéleménnyel nem rendelkező potenciális klienseket is ellátja. A szabad kapacitás kimerülése esetén az ellátást igénylőket várakozólistán vannak nyilvántartva. A szolgáltatás igénybevétele szempontjából előnyt élveznek az egészségügyi ellátórendszerben, ambuláns formában kezelés alatt álló személyek.

A szenvedélybetegek közösségi ellátását jogosultak igénybe venni mindazok a személyek, akik:

- Elsősorban a saját otthonukban élő, nem akut veszélyeztető állapotú addiktív betegek, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás mellett egyensúlyban tartható és akik életvitelükben valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget;
- szenvedélybetegségükkel összefüggésben korábban fekvőbeteg-gyógyintézetben egészségügyi ellátásban, vagy a szociális ellátórendszerben, szakellátásban részesültek;
- az absztinencia fenntartásában kérnek segítséget;
- addiktív problémával küzdenek, de egészségügyi ellátást sem ambuláns, sem fekvő-gyógyintézeti formában még nem vettek igénybe;
- aktív szerhasználók vagy viselkedési addikcióban szenvedők;
- közvetlenül nem érintettek a szenvedélybetegségek által, de közvetett módon segítségre van szükségük (pl.: családtag, rokon, barát, munkatárs, szomszéd, stb.).

A feladatellátás szakmai tartalma:

A szenvedélybetegségek multikauzális jellegüknél fogva komplex kezelést igényelnek, így egymástól el nem választhatóan, a kompetencia határok szigorú megtartása mellett a szociális és az egészségügyi ellátórendszernek egymással párhuzamosan, egymást kiegészítve, komplementer módon kell a klienst/pácienst segíteni/kezelésbe venni. A hatékony feladatellátás csak multidiszciplináris team kialakításával valósítható meg, amelyben mindkét szakterület a maga korszerű, professzionális ismereteivel képviselteti magát. Az egyes esetek kapcsán a kompetenciahatárok kijelölése a szolgáltatók közös felelőssége.

A közösségi, illetve az egészségügyi ellátás jogilag egymás mellett vagy külön-külön is igénybe vehető, de a végkimenetel eredményessége szempontjából szignifikáns jelentőséggel bír a párhuzamos ellátás. A multidiszciplináris team hivatott a két szolgáltatás összehangolására, a kliens érdekeinek és szükségleteinek monitorozására, az egyes gondozási technikák kiválasztására vagy módosítására. A jól működő team érzékenyen és rugalmasan képes reagálni a klienst/pácienst övező mikro-, illetve makrokörnyezetben zajló eseményekre, kölcsönhatásokra. A szükséget szenvedő érdekében a két ellátórendszer kölcsönösen delegálja az ellátást igénybevevőt a partner felé.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ szenvedélybetegek közösségi ellátása az alábbi szolgáltatásokat kínálja:

- Szűrés és korai felismerés
- Speciális technikák, intervenciók

- Problémaelemzés, problémamegoldás
- Készségfejlesztés
- Pszichoedukáció
- Pszicho-szociális rehabilitáció

Az ellátás igénybevételének módja:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ által biztosított közösségi ellátás a kistérség településeinek közigazgatási területén élők számára térítésmentesen, önkéntesen vehető igénybe. A kapcsolattartás a segítő és az ellátott közötti megállapodás függvénye, mely a gondozási tervben is megjelenik. A gondozás munkaidőben történik, a szolgálat munkatársai otthongondozást végeznek, rendszeresen csoportfoglalkozásokat és alkalmanként szabadidős programokat szerveznek. A kapcsolattartás így személyesen és telefonon is megvalósul.

A közösségi pszichiátria és szenvedélybetegek közösségi ellátás (4060 Balmazújváros, Debreceni u. 12. sz.) alatti telephelyen működik, a kliensek fogadására nyitva álló helyiségében írásban és szóban egyaránt kérelmezheti az ellátott az ellátás igénybevételét, illetve tájékoztatást kaphat a szolgáltatásról, csoportfoglalkozásokon vehet részt.

Eredménymutató a munkaerőpiacra való visszakerülésre:

2015. évben a közösségi ellátást folyamatosan igénybe vevők közül **5 főt** sikerült a munka világába visszajuttatni:

Szolgáltatást igénylők száma a szenvedélybetegek közösségi ellátásban
2015. január 01-től – december 31-ig.
A BNO kódkönyv F10-19 diagnózisba tartozó ellátottak
Pszichoaktiv szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok

F10 Alkohol okozta mentális-és viselkedészavarok	7Fő
F11 Opiáok használata okozta mentális-és viselkedészavarok	0
F12 Cannabis és származékai által okozott mentális és viselkedészavarok	0
F13 okozott mentális-és viselkedészavarok és altatók használata által	12Fő

F14 Kokain használata által okozott mentális-és viselkedészavarok	0
F15 Egyéb stimulánsok használata által okozott mentális és viselkedészavarok beleértve koffeint	12 Fő
F16 Hallucinogének használata által okozott mentális és viselkedészavarok	0
F17 Dohányzás okozta mentális-és viselkedészavarok	10Fő
F18 Illékony oldószerek okozta mentális és viselkedészavarok	0
F19 Többféle drog s egyéb pszichoaktív anyagok használata által okozott mentális-és viselkedészavarok	13Fő
Összesen:	***54Fő***

2015. évben összesen ***54 fő*** vette igénybe a szolgáltatást. A finanszírozási szerződés alapján a kötelező feladatmutató ***40 fő***, a szolgálat munkatársai ez évben ***47,1*** feladatmutatót teljesítettek ennek eredményeképpen **2015 évre 3 fővel** emelték a finanszírozási összeget.

Más intézményekkel, szakemberekkel való együttműködés a közösségi szolgálatok tekintetében:

A pszichiátriai/szenvedélybetegek közösségi ellátás feladata, hogy az egyéni készségeket megtartsa és fejlessze, az önálló életvitelt, a családi kapcsolatok fenntartását, a társadalmi integrációt és rehabilitációt segítse. Így az ellátás kapcsolatot tart a közösségi ellátásokat érintő jogszabályoknak megfelelően a jelzőrendszer tagjaival, az egészségügyi ellátórendszer és szociális ellátórendszer munkatársaival, munkaügyi központokkal, illetve a kliens környezetében lévő természetes segítőkkel.

A különböző területek szakembereinek bevonásával eredményesebb segítő munka végezhető, mely lehetővé teszi, hogy a kliens a változásra motiválható legyen, így megfogalmazza személyes céljait, információt, tanácsadást és szakmai segítséget kaphat a szerhasználat, illetve függés ártalmainak és következményeinek csökkentésével kapcsolatban.

A segítő munka során az ellátott adott problémájának sürgőssége és súlyossága határozza meg a kapcsolattartás gyakoriságát és intenzitását, ami lehet alkalomszerű és rendszeres is.

A pszichiátriai/szenvedélybetegek közösségi ellátás létrehozta és működteti a közösségi munkacsoportot, amelynek segítségével komplex, egyéni igényeknek megfelelő gondozási terv dolgozható ki. A közösségi munkacsoport az adott kliens szükségleteinek kielégítése érdekében szerveződik, így tagjai egyedileg, meghívás alapján kerülnek megválasztásra, míg

az ülések gyakorisága, munkarendje az egyes esetekhez igazodik. A közösségi munkacsoport működtetésével kapcsolatos feladatokat a közösségi koordinátor látja el, mivel az esetmenedzsment vezetése az ő felelősségi körébe tartozik.
A közösségi munkacsoport tagja lehet bármelyik együttműködő partner, vagy társintézmény delegáltja, ha az ellátást igénybe vevő érdeke megkívánja. Szükség esetén az együttműködési hálózat természetesen bővíthető is.

Az intézmény szakmai egységei rendszeresen kapcsolatot tartanak munkaértekezleteken, stábüléseken, esetmegbeszéléseken. Emellett a szolgáltatás rendszeresen szervez dolgozói számára továbbképzéseket, támogatja a szakmai konferenciákon való részvételt és szupervíziót. Így lehetőség nyílik a kapcsolatteremtésre, azok ápolására, a tapasztalatcserére és ismereteik bővítésére. A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ már több éve jó kapcsolatot ápol a kistérség és a megye településein lévő szociális intézményekkel, civil szervezetekkel.
A kapcsolattartás módja:

- telekommunikációs eszközök segítségével (telefon, fax, e-mail)
- postai úton, levélben
- személyesen,
- konferenciákon,
- megbeszéléseken,
- továbbképzéseken,
- rendezvényeken, programokon.

A közösségi ellátások kapcsolatot tartanak intézményen belül az alábbi egységekkel:

- Családsegítő szolgálat
- Gyermekjóléti szolgálat
- Szenvedélybetegek/Pszichiátriai betegek nappali ellátása
- Fogyatékkal élők nappali ellátása
- Étkeztetés
- Idősek/Demensek klubja

A közösségi ellátások külső kapcsolatai különösen az alábbi szerveződésekkel meghatározóak:

- Megyei kórházak, rendelőintézetek- pszichiátriai, addiktológiai szakrendelés

- Háziorvosi szolgálatok
- Munkaügyi központok
- Drogambulancia
- Gyermekvédelmi intézmények
- Idősek otthona
- Fogyatékossággal foglalkozó intézmények
- Rehabilitációs intézmények
- Önsegítő szervezetek
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- Rendőrség
- Egyházi intézmények
- Nevelési-oktatási intézmények
- Kulturális-, szabadidős központok, intézmények
- Civil szervezetek.

Azt együttműködés alapjai írásban, együttműködési megállapodás által is megerősítésre kerültek az alábbi szervezetekkel:

Egészségügyi szakellátás:

- Kenézy Kórház Rendelőintézet Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit KFT.
  Felnőtt Pszichiátriai/Addiktológiai Osztály.

Egészségügyi ambuláns ellátás területéről:

- Kenézy Kórház Rendelőintézet Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit KFT.

Felnőtt Pszichiátriai Osztály

Addiktológiai Szakrendelés, Addiktológiai gondozó

- Debreceni Egyetem Orvos és Egészségtudományi Centrum Pszichiátriai Tanszék

Alkohológiai Gondozó

- Drogambulancia, Debrecen
- Kistérség településein praktizáló háziorvosokkal
  Kábítószerügyi Egyeztető Fórum:
- Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum
- A Balmazújvárosi Kistérség Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma jelenleg szervezés alatt áll.
  Szociális szakellátás:
- Fordulópont Szenvedélybetegek Rehabilitációs Intézménye Debrecen-Nagyhegyes

Szociális alapellátás:

- FORRÁS Lelki Segítők Egyesülete

Szenvedélybetegek Nappali Ellátása

Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása

- „Lelkierő" Fiatalon a Fiatalokért Egyesület
- Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása
- Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat Debrecen Szociális Központ
- Szenvedélybetegek Nappali ellátása
- Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása

Hatóságok:

- Balmazújvárosi Rendőrkapitányság
- Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Balmazújvárosi Kirendeltsége

Civil szervezetek:

- Függő Híd Egyesület a Szenvedélybetegekért
- Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete
- Moravcsik Alapítvány
- Balmazújváros-Hajdúszoboszló Területi Szervezete
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Közoktatási, közművelődési intézmények:
- Balmazújvárosi Általános Iskola
- Veres Péter Gimnázium, Szakközépiskola és Szakképző
- Veres Péter Általános Művelődési Központ és Alapfokú Művészetoktatási
- Móra Ferenc Katolikus Általános Iskola
- Tárkányi Béla Könyvtár és Művelődési Ház
- Fekete István Általános Iskola
- Tiszacsege Általános Művelődési Központ Dr. Papp József Városi Könyvtár és Művelődési Otthon

Az együttműködési hálózat tagjai alaptevékenységük függvényében szakmai kérdésekben, műhelymunkában, kliens delegálásában, a szakterületüket érintő projektek kidolgozásában és

megvalósításában, szabadidős programok és rendezvények szervezésében vállalják a közös munkát.

Konferenciákon, szakmai műhelyeken, konzultációkon, intézmény által szervezett rendezvényeken, valamint a felsorolt tagok, akik a közösségi munkacsoport tagjai is egyben.

Az együttműködés célja a Balmazújvárosi Kistérség településein a közösségi pszichiátriai/szenvedélybeteg gondozás keretében a hatékonyabb szakmai tevékenység biztosítása, az ellátottak magasabb szintű ellátása, gondozása. A szakmai munka minél szélesebb körben való megismertetése, a lakosság körében való együttműködés. A közösségi munkacsoport működésének részletes rendjét külön szabályzat tartalmazza.

A közösségi ellátás során fontos, hogy a klienseket körülvevő családtagokkal, szomszédokkal az ellátottal kapcsolatban álló személyekkel is folyamatosa fenntartsuk a kapcsolatot a hatékony ellátás érdekében.

A közösségi ellátások által megvalósult programok:

A szolgálat a szabadidő kellemes és hasznos eltöltését, a társas kapcsolatok iránti igény kielégítését a változatos és rendszeres programokkal, foglalkozásokkal biztosítják. A szolgálat egyes programjainak megszervezése során társintézményekkel, civil szervezetekkel közösen is szervezünk.

Arra törekszünk, hogy igényeknek és érdeklődésnek megfelelő programokat, csoportfoglalkozásokat szervezzünk, és azok rendszeresek legyenek.

2015. évben a közösségi pszichiátria és szenvedélybeteg szolgáltatás keretein belül megvalósult programok, csoportfoglalkozások, kirándulások a kliensek számára:

- heti rendszerességgel **KILÁTÓ** néven klub működik, melyet a szolgálatba dolgozó szakemberek végzik a pszichiátriai/szenvedélybetegek számára. A klub keretében stresszkezelés, kommunikációs tréning, konfliktuskezelő tréning, munkaerő-piaci hatékonyság fejlesztő tréning, egyéni esetkezelések történnek,
- egészségmegőrzés céljából több alkalommal előadások,
- a Kenézy Kórház Pszichiátriai Nappali intézmény ellátottjainak, dolgozóinak fogadása, közös élményekkel dús nap eltöltése,
- önsegítő csoportfoglalkozások,
- film és zene klub,

- főzőklub,
- kreatív csoportfoglalkozások, (kézimunka, üvegfestés, gyöngyfűzés, szövés, magvas képek készítése, stb.)
- készségfejlesztő, ügyességi társasjátékok,
- időszaki és állandó kiállítások megtekintése,
- kulturális rendezvényeken való részvétel,
- helyi művészek, mesterek felkeresése,
- szabadtéren rendezett főzések,
- szabadtéri játékok,
- jóga oktatás,
- tartásjavító és mozgáskoordinációs sporttevékenység
- kirándulások szervezése,
- aktuális ünnepnapokról megemlékezés,
- igény szerinti témákban előadások (pl. dietetikus tanácsadó, elsősegélynyújtás alapjainak elsajátítása, öltözködési-higiéniai tanácsok stb.),
- egészségnap keretében: vérnyomásmérés, súlymérés, vércukorszint mérés, tanácsadás.
-

8. *Támogató Szolgáltatás*

A szociális törvény 2001. évi LXXIX majd a 2003. évi IV törvénnyel történt módosítása alapjaiban változtatta meg az önkormányzatok feladatellátásának módját. Mindkét módosítás az alapellátások fejlesztését irányozta elő, a szolgáltatások saját lakókörnyezetében történő biztosításával. A speciális alapellátási feladatok közé tartozik a támogató szolgálat létrehozása fogyatékos személyek körében.

Támogató Szolgálat feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló I/2000. (I.7.) SzCsM rendelet fogalmazza meg. A szolgálat ezen jogszabályok alapján dolgozik és állítja össze szakmai programját.

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ Támogató Szolgálata is speciális alapellátási feladatokat lát el.

Szolgáltatás célja:

A fogyatékos személyek és családtagjaik önrendelkezésen alapuló, önálló életvitelének megkönnyítése:

- az igénybe vevők saját lakókörnyezetükben történő segítése személyre szabott komplex feladatok és ellátások közvetítésével
- a lakások kívüli (köz) szolgáltatások elérésének segítése
- valamint önállóságuk megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtással, azaz a társadalmi hátrányok csökkentése érdekében és az igénybe vevők társadalmi aktivitását növelő módon végzett segítő, támogató szolgáltatás, amelyet a szolgáltató a jogosult személy lakásán és azon kívül egyaránt végez.

A Támogató szolgáltatás ellátotti célcsoportja és speciális szolgáltatásainak működtetése szempontjából önálló. Az integráció előnyeit kihasználva az intézmény más szakmai egységeivel a kapcsolattartás folyamatos.
A feladatok megosztottak, egymást kiegészítve működnek együtt annak érdekében, hogy valamennyi szociális szolgáltatás a saját szakterületén az ellátottak egyéni igényeinek megfelelő, differenciált ellátást nyújtson.

Szolgáltatás feladata:
A támogató szolgálatunk feladata abból adódóan többirányú, hogy a fogyatékosság jellege milyen irányú tevékenységet igényel. Fontos alapelvünk, hogy a támogató szolgálatunk az érintett településeken élő valamennyi fogyatékossági csoportba tartozó személy segítésére kiterjedjen. A segítségnyújtást a meglévő pozitív képességekre építve erősítjük, fejlesztjük a sérült funkciókat. Nagy hangsúlyt fektetünk a prevencióra és a rehabilitációra.

- a Balmazújváros, Tiszacsege, Hortobágy, Egyek közigazgatási területén élő valamennyi fogyatékos személy felkutatása,
- személyi segítő szolgálat szervezése és működtetése,
- információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, jogi problémák megoldásának segítése,
- szállító szolgáltatás biztosítása,
- közösségi, kulturális és szabadidős programokban való egyenjogú részvétel elősegítése,
- a fogyatékkal élő személy általános egészségi állapotának és fogyatékossága jellegének megfelelő egészségügyi, szociális ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- egészségügyi, oktatási, és egyéb szociális ellátási szervezetekkel való együttműködés,
- alap és szakellátási rendszerekkel való kapcsolattartás,

- segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban, a fogyatékkal élő ember én-tudatának megerősítése,
- kapcsolattartás érdek-képviseleti szervekkel,
- segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása,
- gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése,
- társalmi integráció elősegítése,
- jelnyelvi tolmács elérhetőségének biztosítása,

A feladatellátás szakmai tartalma:

Minden támogató szolgálat számára kötelező a törvényben szereplők közül három feladat ellátása, (a személyi segítő szolgálat, a szállító szolgálat és az információnyújtás, tanácsadás), valamint ezeken kívül további feladatok választhatók /a törvényben meghatározottak közül/ annak érdekében, hogy melyekkel bővíthető és egészíthető ki a tevékenységi köre.

A szakmai tevékenység biztosítása minden esetben személyre szabottan, tervszerűen és a fejleszteni kívánt területre fókuszálva történik.

A Támogató Szolgálat tevékenysége három területre koncentráltan, komplex módon valósul meg.

Személyi Segítő Szolgálat feladatellátása keretében segítséget biztosít:

- a fogyatékos személy személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez;
- a társadalmi életben való teljes jogú részvételéhez;
- az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi
- szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez.

Személyi segítő szolgáltatás:

A segítségnyújtás mindig a kliens egyéni igényéhez igazodva, személyre szabottan, tervszerűen és a fejleszteni kívánt területre fókuszálva történik, az ellátott aktív közreműködésével lakáson belül és kívül nyújt támaszt a mindennapi életviteli teendőknél. Minden személyi segítésben részesülő gondozottról egyéni gondozási terv készül, mely legalább évente (nagy változás esetén hamarabb) felülvizsgálatra kerül.

Az ellátás tartalmának meghatározása:

A szolgálatvezető és a személyi segítők a fogyatékkal élő személlyel, vagy annak hozzátartozójával, törvényes képviselőjével közösen, a gondozott személy állapotának és igényeinek megfelelően állapítják meg az ellátás módját, tartalmát, rendszerességét, figyelembe véve, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségletei biztosítottak legyenek.

A személyi segítő kötelezettsége:

A személyi segítők Gondozási naplót vezetnek, melybe rögzítésre kerül a segítség időtartama és a végzett tevékenység módja. A teljesítést az ellátott aláírásával igazolja.

Általános életviteli segítségnyújtás:

Lakásfenntartással kapcsolatos segítségnyújtás (környezet rendben tartása, testi-személyi higiéné biztosítása, bevásárlás, háziorvossal való kapcsolattartás), gyalogos kísérés, tömegközlekedéshez nyújtott személyi segítés, ügyintézési segítés, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése.

Speciális szállítási személyi segítségnyújtással:

Szállítás, kísérő személyi segítséget biztosító személyzettel, különös tekintettel a kerekesszékkel közlekedőkre (rámpa), valamint mindenkire, akinek saját környezetéből a kísérő nem megoldható.

Információnyújtás, tanácsadás:

A rendelkezésre álló, folyamatosan frissített és bővített adatbázisból igény szerint adatot szolgáltat az azt igénylőknek, illetve szükség szerint ügyintézésben segít és tanácsadást végez.

A szolgálat dolgozói (vezető, koordinátor, személyi segítők) intézményi jogviszony szükségessége nélkül nyújtanak információkat a fogyatékkal élő személyeket érintő eseményekről, szolgáltatásokról, juttatásokról a rendelkezésre álló adatbázisból, a fogyatékkal élőknek és családtagjaiknak. Segítséget nyújtanak hivatalos nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében, akadályoztatás esetén az ügyintézésben is közreműködnek (gyógyászati segédeszköz beszerzése, fogyatékossági támogatás intézése, stb). A Támogató Szolgálat szükség szerint végzi a tanácsadást, ügyintézést, adatbázisát folyamatosan bővíti, szoros kapcsolatot tart fenn a Családsegítő Szolgálat munkatársaival, a többi szolgálat vezetőjével, az

intézmény jogászával és használja az internet nyújtotta lehetőségeket. Szükség esetén segít a szolgáltatást igénybe vevőnek az illetékes szakemberrel való kapcsolat felvételében.

Szállító Szolgálat

Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatások, közszolgáltatások elérését biztosítja. Szükség esetén személyi segítéssel is kombinálható.

A támogató szolgálat tárgyi, személyi és szakmai követelményeit a többször módosított 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelete határozza meg.

Feladategység módosítás:

Támogató szolgálatunk a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) által irányított pályázati rendszer alapján működik. A 2014. év végén vállalt, a 2015. évre meghatározott feladatmutató **4100** feladategység volt.

A Támogató Szolgálatban foglalkoztatottak létszáma:

- 1 fő támogató szolgálatvezető
- 2 fő személyi segítő
- 2 fő gépkocsivezető

A Támogató Szolgálat ellátottjainak 2015. évi létszáma rászorultság, kor és nem szerint

Nemek szerint	**Férfi**		**Nő**		**Összesen**
Kor szerint	**Szociálisan rászorult**	**Szociálisan nem rászorult**	**Szociálisan rászorult**	**Szociálisan nem rászorult**	
0-18 éves:	5fő	--	1 fő	--	6 fő
18-62 éves:	19fő	--	12fő	--	31 fő

62- év fölötti:	18 fő	--	20 fő	--	38 fő
Összesen:	***42 fő***	--	***33 fő***	--	***75 fő***

2015. évi nyilvántartás alapján, megállapodással rendelkező kliensek létszáma:

Nyilvántartásba vett kliensek létszáma: **75 fő**

Ellátásból kikerültek száma: **4 fő**

Más szolgáltatóval közös kliens: **0 fő**

Személyi segítést igénybe vett kliensek száma: **19fő**

Személyi segítést és szállítói szolgálatot egyaránt igénybe vett kliensek száma: **18 fő**

Szállítói szolgálatot igénybe vett kliensek száma: **45 fő**

Az ellátottak száma a fogyatékosság jellege alapján

Mozgássérült:	**35 fő.**
Látássérült:	**20 fő.**
Hallássérült:	**2 fő**
Értelmi sérült:	**14 fő.**
Autista:	**2 fő.**
Halmozottan sérült:	**1 fő.**
Egyéb:	**1 fő.**
Összesen:	***75 fő.***

Szállítási és gondozási feladategység száma 2015. január 1. - 2015. december 31. között

Hónap	**Szállítási kilométer alapján számított feladategység**	**Személyi segítők gondozási órája alapján számított feladategység**	**Összesen:**
Január	284.4	200.333	484.733
Február	277.4	196.167	473.567
Március	320.8	233.5	554.3
Április	324.4	184.667	509.067
Május	222.6	184	406.6
Június	219.6	205.667	425.267
Július	254.8	181.5	436.3
Augusztus	175.4	157	332.4

Szeptember	306.8	177.333	484.133
Október	311.1	140.167	451.267
November	290	228.667	518.667
December	544.4	139.667	684.067
Összesen:	***3531,7***	***2228.668***	***5760.368***

A kapcsolattartás módja:

Személyi segítőink a gondozottakkal (illetve azok hozzátartozóival, törvényes képviselőjével) rendszeres kapcsolatot ápolnak.

Ezen felül a szolgálatvezetőnek is kötelessége a személyes kapcsolat teremtése és fenntartása telefonon, illetve időpont egyeztetése után személyes megkereséssel. Kérdőív kitöltetésével a szolgáltatás minőségét igyekszünk felmérni, és a felmerülő igényeket figyelembe véve fejleszteni.

Támogató Szolgálatunk folyamatosan kapcsolatot tart a helyi, valamint kistérségi szinten, az egészségügyi, szociális és egyéb szolgáltatókkal:

- Városi Egészségügyi Szolgálat
- Gyermekorvosok
- Munkaügyi Központ
- Családsegítő Szolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Kenézy Gyula Kórház szociális munkatársa
- DEOEC Klinika szociális munkatársa
- Vöröskereszt
- Máltai Szeretet Szolgálat
- Városgazdálkodási Kht.
- Nyugdíjfolyósító Igazgatóság
- Támogató Szolgálatok
- Vakok és Gyengén Látók Egyesülete
- Magyar Államkincstár
- OEP
- NRSZH
- Kormányhivatal

Támogató szolgálatunk rendszeresen részt vesz a minisztériumok által szervezett konferenciákon, szakmai műhelyeken, konzultációkon, illetve az intézmény által szervezett rendezvényeken.
A társintézményekkel együttműködés célja a balmazújvárosi kistérség településein a támogató szolgáltatás keretében nyújtott hatékonyabb szakmai tevékenység biztosítása, az ellátottak magasabb szintű ellátása, gondozása.

Támogató Szolgálatunk térítési díjai 2015-es évben:

A személyi segítés óradíja szociálisan rászorultak részére **0 Ft/óra**. Szociális rászorultság hiányában **1500 Ft/óra**.
Szociális rászorultság esetében a személyi szállítás km díja településen kívül **55 Ft/km**, belterületen **70 Ft/km**.
Szociális rászorultság hiányában a személyi szállítás km díja településen kívül **150 Ft/km**, belterületen a nem fogyatékos személyek részére **150 Ft/km** összegben lett megállapítva.

A kialakult klienskörünk visszajelzése minden esetben pozitív az elvégzett munkát, a gondozást, ügyintézést stb. illetően. A kliensek szívesen és folyamatosan veszik igénybe az általunk nyújtott szolgáltatásokat.
A minőségi szolgáltatás elvégzéséhez szükség van a megfelelő személyi és tárgyi feltételekre, a tájékozódás lehetőségére, folyamatosságára. A továbbképzéseken való részvételre, a dolgozók részéről megfelelő szaktudásra és nyitottságra.
Mindezeket figyelembe véve a változásokhoz rugalmasan alkalmazkodva kívánunk megfelelni az elvárásoknak, a kihívásoknak, végezni minél jobb minőségű szakmai munkát.

9. Pszichiátriai betegek Nappali Ellátása

Jogszabályi háttér:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító – önálló – szakmai egysége *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57. § (1) bekezdésében* felsorolt alapszolgáltatások közül a pszichiátriai betegekre vonatkozó nappali ellátását végzi. Szociális szolgáltató tevékenységét

a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 74 - 84. §-ai alapján folytatja.

A szolgáltatás célja:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ pszichiátriai betegek nappali ellátásának célja, hogy a már meglévő szolgáltatásainkkal összhangban, komplex gondozási módszer alkalmazásával biztosítson a Balmazújvárosi Kistérség közigazgatási területén élő pszichiátriai betegek számára az öntevékenységre, önsegítésre épülve segítséget a társadalmi izoláció megelőzésében, az életvezetési képességeinek erősítésében és az alkalmazkodó képességeinek javításában. Emellett cél, a képessé tétel, a készségfejlesztés, hogy az igénybevevők a munkaerőpiac elvárásainak megfelelően integrálódjanak, reintegrálódjanak, a munka világába, illetve hogy segítséget kapjanak ahhoz, hogy családjukban, lakókörnyezetükben maradhassanak, ott minél teljesebb, konfliktusmentesebb életet élhessenek.

A szolgáltatás feladata:

A Pszichiátriai betegek Nappali Ellátása az ellátást igénybevevők részére a szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt. Az ellátás az önsegítésre és az öntevékenységre épülve segíti klienseit a társadalomba, a korábbi közösségeikbe, illetve a munkavilágába való integrációra, reintegrációra. Az ellátás egyéni szükségletekre alapozott, készségfejlesztő tevékenységet végez az önellátás, a társas kapcsolatok, a munka, valamint a szabadidő eltöltésének területén. Az intézmény az ellátást igénybevevők számára kulturális, szabadidős programokat szervez, mely elősegíti a pszichiátriai betegek mentális fejlesztését, a társadalmi közösségekbe való beilleszkedést.

A személyiségfejlesztés, egyéni készség és képesség, a szociális képességek, a mentális képességek fejlesztése érdekében az ellátás egyéni, csoportos, pár- és családterápiákat szervez.

A szakmai munka eredményességének feltétele, hogy a programok nyitottak, így a pszichiátriai betegek mellett a hozzátartozók, az érdeklődők és a lakosság számára is elérhetők. Így az intézmény szerepet vállal a promócióban és az elsődleges prevencióban is.

Szakmai, tárgyi feltételek:

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ programja a pszichiátriai betegek nappali ellátását biztosító önálló szakmai egység létrehozását célozza. A létrejövő kapacitás az intézmény telephelyén a 4060 Balmazújváros Debreceni u. 12. szám alatt kialakított.
Az ellátás elsődleges ellátási területe a Balmazújvárosi Kistérség, Balmazújváros, Egyek, Hortobágy és Tiszacsege közigazgatási területe. Az intézmény rendelkezik a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges ingatlannal, infrastruktúrával. A szolgáltatást nyújtó intézmény tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető. Az akadálymentesített intézményünk *a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet 75. §*-a szerinti tárgyi feltételeknek megfelel. Így rendelkezik közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására szolgáló helyiségekkel, továbbá foglalkoztatásra, szabadidős programok lebonyolítására alkalmas helyiségekkel.

A Pszichiátriai betegek Nappali Ellátásának működtetése 1 fő terápiás segítő 1 fő szociális gondozó teljes munkaidőben való alkalmazásával biztosított. A nappali ellátás a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ intézmény integrált alapszolgáltatásai közé tartozik, így a humánerőforrás szervezés során a költséghatékonyságra törekedve a vezetői feladatok ellátása megoldottnak tekinthető, a már meglévő humán kapacitásnak köszönhetően. Az új nappali ellátás vezetői feladatait az intézményvezető megbízásából az alapszolgáltatás vezető látja el.
Az ellátás létrejötte lehetővé teszi a szolgáltatás hiányának felszámolását, így azt, hogy a Balmazújvárosi Kistérség közigazgatási területén élő pszichiátriai betegek hozzájussanak a számunkra megfelelő ellátáshoz és mentális gondozáshoz. A Pszichiátriai betegek Közösségi Ellátásával szoros együttműködésben kívánjuk működtetni az új nappali ellátást, hiszen az ellátások egymásra épülve kiegészülnek. Az integrált intézményi keretek alkalmat adnak arra, hogy komplex, az állapotának megfelelő adekvát segítségnyújtásban részesüljenek klienseink.

A Pszichiátriai betegek Nappali Ellátásának szakmai egysége a segítségért fordulók részére önkéntesen és térítésmentesen nyújtja szolgáltatásait. Ezek különösen:

- tematikus foglalkozásokat, szocioterápiás eljárásokat, szocializációs, programokat szervez
- munkavégzési célú foglalkoztatást, képzést, vagy képességfejlesztést nyújt
- szabadidős, kulturális és közösségi programokat biztosít, illetve szervez

- folyamatosan biztosítja, az egyénre koncentráló szociális és pszichés segítséget
- életvezetés és életvitel segítése

A szolgáltatás tartalma:

Az intézményben szervezett foglalkozások, és programok révén törekedni kell az életmódváltozás ösztönzésére, a mentális retardáció megelőzésére.

A szakmai munka fókuszában a krónikus pszichiátriai betegek felépülési lehetősége áll.

Segítséget nyújt a pszichiátriai betegek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban.

A különböző szakemberek és természetes segítők együttes bevonásával segítik az ellátás a pszichiátriai beteg állapotjavulását, közreműködnek a reintegrációban.

A Pszichiátriai betegek Nappali Ellátásának a pszichiátriai gondozás nem közvetlen feladata, de az igénybevevő érdekeit szem előtt tartva szükség szerint az intézmény kapcsolatot tart az ellátott kezelőorvosával, ideggondozójával.

A Pszichiátriai betegek Nappali Ellátásnak tevékenységi köre:

- Elsősorban a saját otthonukban élők részére lehetőséget biztosítani a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.
- Az ellátást igénybe vevők igényei alapján felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési, állásközvetítő, családi programok szervezése és lebonyolítása.
- Az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatások szervezése.
- Szabadidős programok szervezése.
- Egészségügyi alapellátáshoz, szakellátásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésének segítése.
- Munkavégzés lehetőségének szervezése, álláskeresés segítése.
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.
- Önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.
- Felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról.
- Mentális gondozás.

A szolgáltató statisztikai mutatói (2015)

Az ellátásban részesülők kor és nem szerinti összetétele			
	Férfi	**Nő**	**Összesen**
14-17 év közötti	-	-	**-**
18-39 év közötti	2	2	**4**
40-59 év közötti	4	9	**13**
60- év felett	2	13	**15**
Összesen:	**8**	**24**	**32**

Az ellátottak száma	
2014. december 31-én	32 fő
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	3 fő
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	3 fő
Tárgyév december 31-én	**32 fő**

2015 évi tevékenység:

Az ellátás a 2015. évi tevékenysége során a hatályos jogszabályoknak megfelelően végezte szakmai munkáját, így folyamatos a kötelező dokumentációs és nyilvántartási rendszer vezetése. A nappali ellátás által nyújtott szolgáltatásokat ellátottaink egyéni szükségleteiknek megfelelően vették igénybe. A fizikai ellátások körében a fürdőszoba használatának, főzés, mosás, vasalás lehetőségeit. A munka során folyamatos a mentális segítségnyújtás és tanácsadás is. Ellátottaink problémáinak megoldása során folyamatos volt az egyéni esetkezelés, információnyújtás, életvezetési tanácsadás, életviteli készségeket fejlesztő csoportfoglalkozás munkamódszereinek alkalmazása, az ügyintézés segítése. Az ellátásunk segítséget nyújt a szabadidő hasznos és strukturált eltöltésében, így rendszeresen szervez programokat és rendezvényeket.

Az elmúlt évi működés során az ellátás munkatársai a szabadidős programok szervezése során a csapatépítésre helyezte a hangsúlyt. Ennek jegyében számos csoportfoglalkozás, játék és közös program valósult meg. Ezek keretei lehetőséget teremtettek az ellátottak készségeinek, az együttműködési hajlamnak gyors felmérésére.
Mindebben segítséget jelentett számukra a csoportmunka szakmai módszereinek alkalmazása, amely hozzájárult a pszichiátriai betegek nappali ellátásának ellátottai körében a csapatszellem kialakításához. A terápiás segítők szakmai felkészültségüket kihasználva térképezték fel különböző területekre irányuló igényfelmérések keretében az ellátottaik érdeklődési körét.
E tapasztalatokra alapozza az ellátás az évszakoknak, ünnepkörök aktualitásának megfelelően szervezi szabadidős programjait és rendezvényeit. A szabadidős program keretében helyet kap filmklub, teadélután, beszélgetés és játékos vetélkedő keretében lebonyolított események. Ennek megfelelően szervez rendszeresen a szolgáltatás ellátottai számára bográcsozást, életvezetési, egészségmegőrző előadásokat, játékos vetélkedőket, klubfoglalkozásokat.

A szolgáltatás által szervezett rendezvények, illetve programok elsősorban az ellátását igénybevevők szükségleteire alapozottak. Azonban célja az ellátásnak, hogy valamennyi programja által megszólítsa az ellátandó célcsoport körét, illetve a hozzátartozókat is. Az elmúlt évben rendszeresen működő csoportfoglalkozások, a kreatív és az önismereti területeket ölelik fel, de ezt a jövőben számos kezdeményezéssel tervezik kiegészíteni.

10. *Szenvedélybetegek Nappali Ellátása*

Jogszabályi háttér

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ keretében működő Szenvedélybetegek Nappali Ellátása elnevezésű szakmai egység *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57.§ (1) bek*. által nevesített nappali ellátást biztosít a kistérségben élő szenvedélybetegséggel küzdők számára. Szolgáltató tevékenységét *a szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet* alapján folytatja.

A szolgáltatás célja

A szolgáltatás célja, hogy komplex gondozási módszer alkalmazásával az ellátási területen élő szenvedélybetegek számára segítséget nyújtson minél konfliktusmentesebb és egészségesebb életvezetéshez saját családjában, lakókörnyezetében. A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, hosszabb távú ellátásokat kínál, amely nagymértékben épít a kliensek aktív és felelős részvételére, valamint a nyitott programokon résztvevők kooperatív készségére.
A nappali ellátás rehabilitáló, reintegráló hatása mellett nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a preventív tevékenységekre. Az egyéni szükségletekre alapozott hosszabb távú szociális és mentális gondozással, az életvitel, életvezetés segítésével, a személyiség fejlesztésével, a közösség erejével megelőzni, hogy az addiktív problémával küzdő egyre inkább a függőség állapotába kerüljön. Ebben a speciális ellátási típusban a különböző szociális segítségnyújtáson túl (étkeztetés, segéllyel kapcsolatos ügyintézés, stb.), az életviteli készségek fejlesztése, a szabadidő hasznos eltöltésének strukturálása, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése, speciális önszerveződő csoportok támogatása, a munka és az emberi kapcsolatok fejlesztése kap szerepet.

Szakmai, tárgyi feltételek

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ Szenvedélybetegek Nappali Ellátása 2010. július 1-jével kezdte meg működését az intézmény 4060 Balmazújváros, Debreceni utca 12. sz. alatti telephelyén, 30 férőhelyen. A szolgáltatás elsődleges ellátási területe lefedi Balmazújváros, Egyek, Hortobágy és Tiszacsege közigazgatási területét.
A klienseket 2 fő terápiás segítő várja, a vezetői feladatok ellátásáról a szervezeti integráció keretében az alapszolgáltatás-vezető gondoskodik.
Balmazújváros Város Önkormányzata a Balmazújvároson működtetett Szenvedélybetegek Nappali Ellátását egy újonnan kialakított, minden igényt kielégítő, a mai elvárásoknak és szabályoknak megfelelő korszerű épület felújítását pályázati keretből hozta létre.

A szolgáltatás tartalma

A szolgáltatás igénybevétele önkéntesen és térítésmentesen biztosított.
A Szenvedélybetegek Nappali Ellátása a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- Elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására és ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

- Az ellátást igénybe vevők igényei alapján felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési, állásközvetítő, családi programok szervezése és lebonyolítása.
- A klientúra számára szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító, közösségi szolgáltatások szervezése.
- Szabadidős programok szervezése.
- Egészségügyi alapellátáshoz, szakellátásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésének segítése.
- Munkavégzés lehetőségének szervezése, álláskeresés segítése.
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.
- Önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.
- Felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról.
- Mentális és szociális gondozás.

Az intézményben szervezett foglalkozások és programok révén törekedni kell az életmódváltozás ösztönzésére, a relapszus megelőzésére, illetve az intézményben dolgozók révén szükség szerint kapcsolatot kell tartani az ellátott kezelő orvosával vagy az egészségügyi gondozást végző szakemberrel, továbbá a hozzátartozókkal.

A szolgáltatás feladatai

Az intézmény feladatai, céljai között szerepel a szenvedélybeteg nappali ellátás keretein belül biztosítani az ellátást igénybe vevők igényei alapján a felvilágosító, tanácsadó, tájékoztató, kulturális, szabadidős, képzési, átképzési, állásközvetítő, védett lakhatást elősegítő és családi programok szervezését és lebonyolítását. A jelenleginél hatékonyabb módokat, lehetőségeket találni a szenvedélybetegek rehabilitálására, s növelni a helyi közösség életében való részvételüket. A munkavállalással kapcsolatos készségek fejlesztésével, a motiváció fokozásával és a környezeti feltételek javításával az újra dolgozás lehetőségének keresése. Csökkenteni eme igen erős társadalmi intoleranciával kezelt csoport sérülékenységét, különösen a társadalmi igazságtalanság, a diszkrimináció, kirekesztés és a szegénység tekintetében.

Célunknak és feladatunknak tartjuk, hogy a nappali ellátás szolgáltatásai a kliensek széles köre számára legyenek elérhetőek és a szenvedélybetegségből adódó sokrétű problémára egyéni megoldások megtalálását segítse elő.

A szer- vagy viselkedési addikció hatásaiban nemcsak az azzal élő, visszaélő egyén érintett, hanem a családtagjai, a szűkebb, tágabb környezete is, ezért a szolgáltatások nemcsak a célcsoport számára elérhetőek, hanem az érintett egyén környezetében élők számára is biztosítjuk a nappali ellátás szolgáltatásait. A hozzátartozók számára igény esetén külön foglalkozásokat szervezünk.

A szolgáltatás statisztikai mutatói (2015)

Az ellátásban részesülők kor és nem szerinti összetétele			
	Férfi:	Nő:	Összesen:
14-17 év közötti	0	0	**0**
18-39 év közötti	20	13	**33**
40-59 év közötti	5	1	**6**
60-64 év közötti	4	0	**4**
Összesen:	**28**	**14**	**43**

Az ellátottak száma	
2014. december 31-én	43 fő
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	0 fő
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	0 fő
Tárgyév december 31-én	**43 fő**

A 2015. évi tevékenység:

Az ellátás a 2015. évi tevékenysége során a hatályos jogszabályoknak megfelelően végezte szakmai munkáját, így folyamatos a kötelező dokumentációs és nyilvántartási rendszer vezetése. A nappali ellátás által nyújtott szolgáltatásokat ellátottaink egyéni szükségleteiknek megfelelően vették igénybe. A fizikai ellátások körében a fürdőszoba használatának, főzés, mosás, vasalás lehetőségeit.

A munka során folyamatos a mentális segítségnyújtás és tanácsadás is. Ellátottaink problémáinak megoldása során folyamatos volt az egyéni esetkezelés, információnyújtás, életvezetési tanácsadás, életviteli készségeket fejlesztő csoportfoglalkozás munkamódszereinek alkalmazása, az ügyintézés segítése. Az ellátásunk segítséget nyújt a szabadidő hasznos és strukturált eltöltésében, így rendszeresen szervez programokat és rendezvényeket.

Az elmúlt évben rendszeresen szervezte a szolgáltatás tematikus csoportfoglalkozásait. Tematikusan, ünnepnek, népszokásnak, hagyománynak időszerűen működik kreatív és önismereti csoportunk is. Ezeken módunkban áll kipróbálni változatos kézműves technikákat, praktikákat és elkészíteni a megfelelő díszítő elemeket intézményünk helyiségeibe. emellett működik a főzőklub, mely alkalmat teremt arra, hogy klienseink közösen kipróbálhassák magukat a konyhában.
A szabadidő hasznos és strukturált eltöltésére hangsúlyt fektetve, változatosan és élményt adóan állítottuk össze programjainkat, többek között a helyi adottságokat, az aktuális évszakot, néphagyományt szem előtt tartva. A programok szervezése során törekedtünk arra, hogy azok hozzájáruljanak ahhoz, hogy ellátottaink környezetükből kiléphessenek, kikapcsolódjanak és elősegítsék az intézményi környezet fejlődését, erősítését.

Megelőző- felvilágosító szolgáltatás:
A Szenvedélybetegek Nappali Ellátása a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felhívására, a kábítószer függőséget gyógyító kezelés, kábítószer használatot kezelő más ellátás, vagy megelőző- felvilágosító szolgáltatás szabályairól szóló 42/2008. (XI. 14.) EÜM- SZMM együttes rendeletben foglaltak alapján végzendő megelőző- felvilágosító szolgáltatás (elterelés) végzésére a pályázati elbírálás alapján jogosult. 2015. évben a szolgáltatás biztosítására vonatkozóan érvényes vállalkozási szerződéssel rendelkezett.

b.) Tiszacsege településen működő alapszolgáltatások

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ tiszacsegei Tiszavirág Idősek Klubja által biztosított szolgáltatások a szociális étkeztetés, nappali ellátás, házi segítségnyújtás, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Az idősellátásban foglalkoztatottak beosztása, munkaideje, száma, végzettsége és munkatevékenysége

Idősellátásban foglalkoztatottak beosztása	Munkaideje	Dolgozók száma	Ellátottak száma	Végzettsége	Munkatevékenysége
Alapszolgáltatás vezető (Vásári-Orosz Andrea)	3 óra	1	-	**szociál-pedagógus**	**Irányítása alá tartozó munkatársak segítése, heti és éves munkatervek elkészítése, gondozási napló ellenőrzése, távollét, helyettesítés megszervezése, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénylésének dokumentálása (értesítés, megállapodások elkészítése), gondozási naplók ellenőrzése, aláírása.**
Klubvezető (Rózsa Marianna)	8 óra	1	**20 fő nappali ellátott**	**pedagógus, szociális munkás államvizsga**	**Felügyeli a klub ellátottjainak napi tevékenységét, a dokumentáció vezetését, térítési díjak beszedése, elszámolás az intézményvezető felé. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénylésének dokumentálása (értesítés, megállapodások elkészítése) gondozási naplók ellenőrzése, összesítése, negyedéves, féléves, éves összesítés az ellátási területeken, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, dokumentálása, étkeztetés igénybevételi napló vezetése, napi jelentés a szolgáltatást igénybevevőktől, nyilvántartások vezetése az egyes ellátási területekről, a működéshez szükséges tárgyi eszközök beszerzése, elszámolás ezzel kapcsolatban**
Klubgondozó (Pappné Márton Kitti)	8 óra	1	**20 fő nappali ellátott**	**szociális gondozó és ápoló**	**Klubtagok tevékenységét segíti, koordinálja a foglalkozásaikat, vezeti a látogatási és eseménynaplót, gondoskodik a klub helyiségeinek tisztaságáról,**

					kíséri az ellátottakat étkezni. Házi segítségnyújtásban dolgozók helyettesítése.
Szociális gondozó Vadászné Fülöp Ilona, Harangi Sándorné, Papp Sándorné, Kovács Jánosné, (Kiss Józsefné)	8 óra	5	**9 fő/gondo-zó naponta átlagosan 7 fő ellátotti létszám**	**3 fő szociális gondozó és ápoló 2 fő szakképzet-len**	**Gondozási napló vezetése, gondozottak ellátása, alapvető ápolási, gondozási feladatok elvégzése, az ellátottak ruhaneműinek mosása, vasalása, lakására szállítása, bevásárlás, gyógyszeríratás, gyógyszer-kiváltás, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás.**

A házi segítségnyújtás területén 2015-ben 3 fő szakképzett és 2 fő szakképzetlen dolgozó dolgozott. A jelenleg hatályos jogszabály szerint 2016. 01. 01-től szakképzettnek kell tekintetni őket, ugyanis szakképzésben vesznek részt 2015. április hónaptól.

A szociális étkeztetést közmunkaprogramban dolgozó munkatárssal biztosítjuk. A nappali ellátás területén jelenleg 1 fő szociális gondozó, valamint 1 fő klubvezető dolgozik, teljes munkaidőben. 2013. október 01-től az alapszolgáltatás-vezetői feladatokat 1 fő látta el, részmunkaidőben (3 óra).

1. *Szociális étkeztetés*

2015. évre betervezett étkezők száma	Ellátottak száma havi átlagban	2014. december 31-én megállapodással rendelkező szociális étkeztetésben részesülők száma	2015. évben ellátásban részesültek száma	2015. évben ellátásból kikerültek száma	2015. december 31-én szociális étkeztetésben részesülők száma	A férfi étkezők száma (fő)	A nő étkezők száma (fő)	Elvitellel étkezők száma	Szállítást igénybevevők száma	Térítési díjat nem fizetők száma
120	**117,5**	**138**	**55**	**67**	**116**	**44**	**92**	**39**	**77**	**5**

A 2014-es évhez viszonyítva a megállapodással rendelkező étkezésben részesülők száma 21 fővel emelkedett.

A térítési díjak 2015. április 01-től minimálisan emelkedtek a 2014-es évhez viszonyítva.

A szociális étkezők megoszlása az év hónapjai szerint:

	Jan.	**Febr.**	**Márc.**	**Ápr.**	**Máj.**	**Jún.**	**Júl.**	**Aug.**	**Szept.**	**Okt.**	**Nov.**	**Dec.**	**Össz.**
Szociális étkeztetés	**2374**	**2220**	**2802**	**2576**	**2271**	**2633**	**2674**	**2313**	**2743**	**2443**	**2400**	**2280**	**29.729db**

2. *Nappali ellátás*

Férőhelyek száma	Ellátottak száma havi átlagban	2014. december 31-én megállapodással rendelkező nappali ellátottak száma	2015. év folyamán ellátásba vettek száma	2015. év folyamán ellátásból kikerültek száma	2015. december 31-én megállapodással rendelkező nappali ellátottak száma	A férfi ellátottak száma	A nő ellátottak száma	Hadi gondozott	Térítési díjat nem fizetők száma
20	**19,4**	**20**	**7**	**7**	**20**	**11**	**9**	**0**	**1**

A 20 fő nappali ellátott jövedelme nagyon alacsony, 14 fő él 30. 000 Ft alatti jövedelemből. Számukra az intézmény által nyújtott szolgáltatás rendkívül nagy lehetőséget jelent, hiszen ez az egyetlen lehetőségük arra, hogy étkezésük megoldott legyen, otthonukban a fűtés, a tisztálkodás sem lenne megoldható.

A nappali ellátásban részesülők megoszlása havi bontásban:

	Jan.	**Febr.**	**Márc.**	**Ápr.**	**Máj.**	**Jún.**	**Júl.**	**Aug.**	**Szept.**	**Okt.**	**Nov.**	**Dec.**	**Össz.**
Nappali ellátás	**420**	**389**	**433**	**404**	**369**	**425**	**426**	**375**	**435**	**410**	**420**	**418**	**4.924db**

A Tiszavirág Idősek Klubja dolgozói által szervezett tevékenységek:

2015. február 21. Farsangolás

2015. március 08. Nőnapi köszöntés

2015. március 15.	A Művelődési Házban az általános iskolások március 15-ei előadásának megtekintése
2015. április 18.	Készülődés a Húsvétra, húsvéti díszek készítése, az épület díszítése
2015. augusztus 7-8-9.	Csege napokon való részvétel
2015. **október 16.**	Idősek Világnapja alkalmából megrendezett ünnepségen való részvétel
2015. október 23.	Az október 23-ai városi ünnepségen való részvétel, koszorúzással
2015. december 22.	Fenyő ünnep, közös fenyőfadíszítés

3. *Házi segítségnyújtás*

Ellátottak száma havi átlagban (látogatásszám)	2014. december 31-én megállapodással rendelkező házi segítségnyújtásban részesülők száma	2015. év folyamán ellátásba vettek száma	2015. év folyamán ellátásból kikerültek száma	2015. december 31-én megállapodással rendelkező nappali ellátottak száma	A férfi ellátottak száma	A nő ellátottak száma	Térítési díjat fizetők száma	Térítési díjat nem fizetők száma
38	**45**	**22**	**25**	**42**	**12**	**30**	**34**	**11**

A házi segítségnyújtásban betervezett létszám 2015-ben 36 fő volt, melyet teljesített intézményünk.

A házi segítségnyújtásban részesülők közül más szolgáltatásban is részesülők száma:

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: 4 fő
- szociális étkeztetés: 11 fő
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést is: 5 fő

A házi segítségnyújtásból kikerülés okai:

A 2015-ös évben a házi segítségnyújtásból 25 fő került ki, melynek okai a következők:

- elhunyt: 9 fő
- elköltözött: 2 fő
- idősek otthonába került: 3 fő
- másik, ingyenes térítési díjjal működő szolgáltatást választott: 3 fő
- ellátott kérése: 7 fő
- más szolgáltatást igényelt: 1 fő

A betervezett ellátotti létszámot ebben az évben túlteljesítettük. A látogatás szám a 2014-es évben **36 fő/nap**, a 2015-ös évben ez a szám **38 fő/nap átlagosan.**

A településünkön szolgálatunkon kívül két egyházi fenntartású szervezet működik, ennek ellenére emelkedett látogatásszámunk.

0-71. 250 forint jövedelemig az ellátás intézményünknél is térítésmentes, viszont 71. 250 Ft jövedelemtől 200 Ft/óra személyi térítési díjat kell fizetniük ellátottainknak a szolgáltatásért.

A látogatások számának, a gondozási óráknak az eloszlása havi bontásban

	jan.	**febr.**	**márc.**	**ápr.**	**máj.**	**jún.**	**júl.**	**aug.**	**szept.**	**okt.**	**nov.**	**dec.**	**össz.:**
Látogatás száma	786	741	848	791	697	827	853	749	870	843	782	843	**9630**
Gond.óra (otthonában)	513ó 30p	490ó 40p	514ó 50p	486ó 20p	407ó 40p	493ó 30p	505ó 10p	459ó	505ó 05p	524ó 20p	446ó 55p	549ó 50p	**5896ó 50p**
Egyéb gond. óra	95ó 40p	90ó	75ó 20p	95ó 10p	59ó 40p	62ó 50p	64ó 50p	57ó 10p	74ó 30p	77ó	63ó 20p	91ó 10p	**1182ó**

4. *Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*

Ellátottak száma havi átlagban	2014. december 31-én megállapodással rendelkező házi segítségnyújtásban részesülők száma	2015. év folyamán ellátásba vettek száma	2015. év folyamán ellátásból kikerültek száma	2015. december 31-én megállapodással rendelkező ellátottak száma	A férfi ellátottak száma (fő)	A nő ellátottak száma (fő)
32,5	**34**	**14**	**17**	**31**	**5**	**26**

Az ellátotti létszámból kikerülés oka:

- saját kérésre: 8 fő
- idősek otthonába költözött: 1 fő
- elköltözött más településre: 4 fő
- elhunyt: 4 fő

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma havi bontásban:

	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.	össz.:
Jelzőrendszeres házi seg. nyújt.	1050	952	1054	1020	1007	960	968	988	960	992	960	964	**11.875/ nap**

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 2 fő végzi megbízási szerződéssel.

Munkánkat a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kívánjuk végezni a 2016-os évben. Célunk a változásoknak való megfelelés, az ellátotti létszám és a dokumentáció vonatkozásában is.

Törekszünk arra, hogy a közmunkaprogramban dolgozó szociális segítők bevonásával növelni tudjuk látogatásszámunkat a házi segítségnyújtás területén.

A mindennapi munkatevékenységek mellett fontos, hogy különböző programokkal színesítsük ellátottaink mindennapjait, mely programok elsősorban a nappali ellátásban részesülők számára biztosítottak. Természetesen célunk, hogy egyes rendezvények érintsék a település idős lakosságát, a házi segítségnyújtásban és a szociális étkezésben részesülő ellátottainkat is.

Az intézmény épülete továbbra is rossz állapotú, a falak megrepedeztek, salétromosak, egyik sarka megsüllyedt. Akadálymentesítése a 2014-es évben megtörtént, valamint kisebb belső felújítások is történtek az elmúlt évben. Ennek ellenére ideiglenes működési engedélyt kapott intézményünk. Az infrastruktúrát tekintve kissé elavultak eszközeink, a bútorzatok egy része megfelelő, melyeket pályázati pénzből sikerült megvásárolni, másik része több 10 éves. A pályázati kiírásokat folyamatosan nyomon követjük. Az épület rendbetétele, vagy az intézmény új épületbe költözése jelentős mértékben javíthatna intézményünk megítélésén, akár magasabb ellátotti létszámot is maga után vonva. Ennek érdekében folyamatosan nyomon követjük a pályázati lehetőségeket.

c. *Egyek településen működő alapszolgáltatások*

A szociális szolgáltatások az évek során mind mennyiségben, mind minőségben és a szolgáltatások sokszínűségében sokat változtak és fejlődtek. Nagyon fontos, hogy a szolgáltatások igazodjanak az emberi problémák megoldásához, az emberi szükségletek kielégítéséhez.

Településünkön is egyre több feladat hárul a szociális ellátórendszerre. Községünkben sok az egyedül élő idős ember, akik megromlott egészségi állapotuk miatt mások segítségére szorulnak.

Arra törekszünk, hogy a szolgáltatásaink mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek legyenek, minél magasabb színvonalon működjön az ellátás a törvényi előírások betartásával.

Ennek elérése érdekében szoros szakmai kapcsolatban állunk a kistérségben működő szociális intézmények egységvezetőivel és dolgozóival, mely elengedhetetlen feltétele az összehangolt munkának.

2015-ben rendszeresen vettünk részt közös szakmai értekezleteken az alap és a szakosított ellátásban dolgozó szakmai vezetőkkel egyaránt.

Az intézményben dolgozók szakképzettsége 100%-os.

A közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozók létszáma és iskolai végzettsége a következő:

- egységvezető: egészségügyi szakközép, mentálhigiénés asszisztens, Általános Szociális Munkás, szakvizsga: idősek szociális ellátása, Tereptanár.
- 1 fő szociális segítő /szoc. étkezési szakfeladaton/: Szociálpedagógus
- 1 gondozónő: egészségügyi szakközép + OKJ-s Ápoló /54/
- 1 gondozónő: egészségügyi szakiskola + érettségi + OKJ-s Ápoló /54/
- 1 gondozónő: egészségügyi szakközép + gerontológiai gondozó /54/
- 3 gondozónő: szociális ápoló-gondozó
- 1 fő takarító
- **2015. augusztus 01 napjától 1 fő gondozó-ápoló került felvételre, közalkalmazotti jogviszonyba**

Házi segítségnyújtásban:

- 1 gondozónő: szociális ápoló-gondozó
- 1 gondozónő : segédápoló /aki jelenleg végzi a szociális ápoló-gondozó képzést/

Megbízási szerződéssel:

- Dr. Szabó Mária az intézmény orvosa /heti 2 óra/

- Dr. Gyarmati Gábor pszichiáter/ havi 4x2 óra/

A közmunkaprogram keretében dolgozók:

- 1 fő szociális ápoló-gondozó
- 1 fő takarító
- 2 fő segédápoló a házi segítségnyújtás területén
- 2 fő karbantartó
- 2 fő gyógy masszőr
- 1 fő szakápolói feladatokat lát el

2 nyugdíjas dolgozó önkéntes munkával segíti az intézményt, önkéntes dolgozóként: / 1fő az ápolási-gondozási területen, 1 fő az adminisztrációban/

Alapszolgáltatások

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik.

Az alapszolgáltatás keretében nyújtott személyes gondoskodást az ellátást igénybe vevő lakóhelyén lévő illetve a lakóhelyéhez legközelebb eső intézménynek, szolgáltatónak kell biztosítani.

1. *Étkeztetés*

2014. áprilistól a térítési díjak 2015. április hónapig:

- jövedelme az öregségi nyugdíjminimum 150% alatti: 370 Ft/ebéd
- jövedelme az öregségi nyugdíjminimum 150-300% közötti: 410 Ft/ebéd
- jövedelme az öregségi nyugdíjminimum 300% feletti 460 Ft/ebéd

2015. áprilistól a térítési díjak egységesek lettek: 470 Ft/ebéd

2015év		
Ellátottak száma:		
JANUÁR	252 fő	271 adag
FEBRUÁR	251 fő	261 adag
MÁRCIUS	247 fő	253 adag
ÁPRILIS	243 fő	247 adag
MÁJUS	242 fő	275 adag
JÚNIUS	252 fő	253 adag
JÚLIUS	251 fő	357 adag
AUGUSZTUS	251 fő	383 adag
SZEPTEMBER	255 fő	255 adag
OKTÓBER	257 fő	268 adag
NOVEMBER	258 fő	260 adag
DECEMBER	253 fő	243 adag

A szociális étkeztetés engedélyezett létszáma: 250 Fő

2015. évi átlag: 251/fő 260/adag

Az ellátottak számának meghatározása: tervezéskor az ellátottak éves becsült száma, elszámoláskor az étkezésben részesülők étkeztetésre vonatkozó igénybevételi naplója alapján naponta összesített ellátottak száma osztva 251-gyel.

Igény esetén a **munkaszüneti és pihenőnapon is biztosítva van az étkezés,** ebben az esetben előfordul, hogy egy ellátott az év minden napján kéri a szolgáltatást. /365 nap/

2015. december 30 - ig az étkezés területén nem volt várólista, ennek oka, hogy civil szervezetek is biztosítanak szociális étkeztetést, így a választási lehetőség megnőtt.
Ennek az is következménye lett, hogy a „mozgás" a szociális étkeztetés területén lett a legnagyobb.

Településünkön az étkezések biztosításáról a Szöghatár KFT gondoskodik
2015. december 31-ig az étkezői személyi térítési díjak alakulása:
az intézményi térítési díjtól kevesebb összeget fizet: 33 fő
/a nagyon alacsony jövedelme miatt/
térítésmentesen veszi igénybe: 3 fő

1993. évi III.tv.116.§ (3) : a személyi térítési díj nem haladhatja meg étkeztetés esetén a jövedelme 30 %-át.

2015-ben szociális étkezésbe bekerült új ellátott: 63 fő Kikerült ellátott: 56 fő

2. Házi segítségnyújtás:

A szolgáltatás igénybevételéhez az ellátást igénybevevő gondozási szükségletének vizsgálata szükséges.
2015. december 31-ig minden házi segítségnyújtás ellátásban részesülő ellátott gondozási szükségletét felül kellett vizsgálni,
36/2007.(XII.22.)SZMM rendelet a gondozási szükséglet , valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályainak megfelelően.
Az törvényi változás a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kört alakított ki :
- szociális segítést és a
- személyi gondozást.
Egy gondozónő 9 ellátottat gondozhat.

Az ellátottak száma: 18 fő. Két főállású dolgozó végzi el ezt a feladatot.
Házi segítségnyújtás ellátása térítésmentes.
2015. december hó 31 napjáig várólistán: 10 fő
2015-ben házi segítségnyújtásba bekerült ellátottak száma: 0 fő kikerült: 0 fő

3. Nappali ellátás – idősek klubja:

A nappali ellátás a településen élő szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozását biztosítja.
A klubtagságot igénybe veheti az a 18. életévét betöltött személy is, aki egészségi állapota miatt támogatásra szorul.

A nappali ellátáshoz az intézmény tárgyi feltételei hiányosak. Az ellátást igénybe vevő a napközbeni pihenést csak a folyosón lévő kanapén tudja megoldani. Nincsen külön pihenőszoba a részükre. Ezáltal a pihenésüket nem tudjuk zavartalanul biztosítani.
Nincsen külön helyiség a foglalkoztatások biztosításához sem, erre a célra a közös ebédlőt használjuk. /2016-ban az intézmény fejlesztésével ez a tárgyi feltétel megvalósul/.
Az intézmény közös helyiségeit (ebédlő, fürdő, WC) a bentlakásos intézmény lakói és a klub ellátottjai közösen használják.
A programok szervezésénél egyformán vesznek részt a bentlakásos intézmény lakói és a nappali ellátásban részesülők.

2015-ben 4 fő vette igénybe ezt az ellátást.
Ennek a kis létszámnak az oka, hogy az idős emberek inkább a házi segítségnyújtás ellátását választják, hiszen itt a saját otthonukban látják el őket. Az intézménybe való bejárás már nehezebb a számukra.

IV. Szakosított ellátások

1. Borostyán Idősek otthona

Idősotthoni ellátás napi 4 órát meghaladó vagy a jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglet megállapítása esetén nyújtható.
Az idősotthoni ellátás iránti kérelem alapján az intézményvezető végzi el az ellátást igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát.

Az Egyeki idősek otthonában 25 fő az engedélyezett férőhelyek száma. A kihasználtság 100%-os. Jelenleg 25 fő ellátott ellátása történik az intézményben.
A **várólistán 2015. december 31 –i állapot szerint: 30 fő van.**
Az intézményben élők átlagéletkora 80 év. A legidősebb lakó 95 éves, a legfiatalabb 52 éves. Az ellátottak 6 férfi és19 nő.

Az intézmény térítési díja: 72,000 Ft
Ezt az összeget az ellátottak jövedelme alapján 19 fő tudja fizetni ebből 2 ellátott esetében a hozzátartozó pótolja az összeget, a többi ellátott résztérítést fizet, a jövedelme 80%-át, amely nem fedezi az intézményi térítési díj összegét . 6 ellátott nem képes az intézményi térítési díj megfizetésére, és a tartásra kötelezett személy sem képes kipótolni a térítési díjat, vagy nincsen az ellátottnak tartásra kötelezhető hozzátartozója és figyelembe vehető vagyona.
A gondozási szükséglet bevezetésével az intézményeink kórházi elfekvő osztályokká váltak egészségügyi jogosítvány és feltételrendszer nélkül.
2008. január 1-én került bevezetésre a 4 órát meghaladó gondozási szükséglet, amely alapja az intézményi jogviszony létesítésének. Az elmúlt 7 év alatt a régi jogszabály alapján bekerült ellátottak egészségi állapota is romlott, elesetté váltak, a 2008-tól felvételre került lakók már megromlott egészségi állapotban kerültek az intézménybe. Ezáltal mára, már „kórházi” állapotok alakultak ki az idősotthonokban.

2015 évben bekerült ellátott 13 fő, kikerült ellátott 13 fő.

A magas halálozási számnak az oka, hogy az ellátottak nagyon megromlott egészségi állapotban kerülnek az intézménybe. Több esetben soron kívüli elhelyezésre van szükség.

/Soron kívüli elhelyezést is csak üres férőhelyre lehet biztosítani./

Sajnos egyre több nehéz helyzettel kell szembe nézni az ápolás területén, ilyen ellátás pl. sztoma ellátása, szondatáplálás, súlyos demencia.

Lakóink egészségi állapotáról:

2 lakónak mindkét lába amputált,

ellátottak 90%-a inkontinens (pelenka használata szükséges),

4 lakó teljesen fekvő, /agyvérzés miatti bénulás, fogyatékosság/

gyakori a szív és érrendszeri megbetegedés,

előfordul a demencia kórkép, 2015-ben 7 súlyos demens ellátott volt,

a diabétes (cukorbetegség) a már kialakult szövődményekkel: nagyfokú látáscsökkenés,

5 ellátott fogyatékossági támogatásban részesül /testi fogyatékos, látás fogyatékos, halmozottan fogyatékos/

A lakóink 90%-a az alapvető emberi szükségletek kielégítését csak segítséggel képes megoldani.

Többen csak eszköz és személy segítségével képesek a hely és helyzetváltoztatásra. A dolgozók felelőssége napról napra nagyobb, ezt az ellátottak betegségének súlyossága is jelzi. Nagyon komoly fizikai és pszichés megterhelésnek kell minden nap megfelelni. A lakók toleranciája egymás betegségéhez egyre kisebb, hiszen mindannyiuknak elég a saját problémáikkal megküzdeni. Nagyon nehezen fogadják el a demens lakókat, hiszen ők térben és időben nem jól tájékozódnak, gyakori az éjszakai bolyongás és ez konfliktusokat eredményez. Ezek nagy pszichés terhet rónak a dolgozókra.

Nagyon nagy segítséget jelent a pszichiáter szakorvosi rendelés. Ez óriási segítség különösen a demens és pszichiátriai betegek ellátásában. A szakorvos segíti a dolgozók munkáját, segít a konfliktuskezelésben az ellátottaknak. A dolgozók és a hozzátartozók is fordulhatnak hozzá bizalommal. A dolgozók pszichés megterhelése nagyon nagy. Nagy lelkierő kell a betegek gondozásához, a haldoklók méltóságteljes ellátásához és a halott ellátásához.

A lakóknak is nagy segítség, hogy gyógyszerjavaslatért nem kell szakrendelésre menni, helyben a szakorvos ezt megoldja.

A gyógytornászi feladatokat szakember hiány miatt nem tudjuk ellátni, ezt közmunka programban dolgozó gyógy masszőrök segítik a munkájukkal, a kompetencia határok betartásával. Munkájuk is nagyban hozzájárul a lakók rehabilitációjához, állapotuk javításához, szinten tartásához, pozitívan jelentkezik a lakók egészségi állapotában. Ezek a gyógyító, prevenciós tevékenységek beépültek a lakók mindennapi programjaiba, és igényt is tartanak rá.

Gyakran tartunk munkaértekezleteket, hogy a problémákat megbeszéljük, illetve az ellátottak ellátásával kapcsolatos változásokat megvitassuk.
Azok a tárgyi feltételek, amelyek a lakók ellátásához szükségesek nagymértékben adottak.
Nehézséget okoz, hogy nincsen külön orvosi szoba, ugyanis egy helyiségben van az iroda, a nővérszoba és az orvosi szoba. Nincs az intézményben olyan helyiség, amely lehetőséget biztosítana a hozzátartozók látogatására, a bizalmas beszélgetésekre. Nincs foglalkoztató helyiség, amely alkalmas lenne a napi foglalkozások megvalósításához, az ünnepek zavartalan lebonyolításához. Ezek az események az ebédlőben illetve a közös folyosón történnek, de ezeknek a helyiségeknek is kicsi az alapterületük.
A legnagyobb problémát a betegszoba hiánya okozza, hiszen a súlyos, haldokló beteget nem tudjuk elkülöníteni. Ez végtelenül fontos lenne a beteg számára, a hozzátartozó számára és a többi ellátott számára is.
Ezeket a hiányosságokat a 2016 évben történő intézmény fejlesztésével valószínűleg meg tudjuk oldani.
Az intézményünk zsúfolt. Ennek egyik oka, hogy nagyon sokan segédeszközt használnak.
Több fogyatékos lakó is önállóan tud mozogni kerekesszék segítségével. Ez az önértékelésüket növeli, csökkenti a kiszolgáltatottság érzését. Ennek egyik hátránya, hogy a szobák és a közlekedők mozgásteréből a több kerekesszék, járókeret, szoba WC nagy helyet von el. Ez a zsúfoltságot fokozza.

2015-ben megvalósult programok, foglalkozások

A bentlakásos intézményben élő idősek egészségi állapota változó, így az otthon falait nagyon ritkán hagyják el. Az elmúlt évben is próbáltunk arra törekedni, hogy a programokat, a

vidámságot bevigyük az intézménybe, hogy szebbé, változatosabbá tegyük lakóink mindennapjait.

- Az esedékes névnapokról, születésnapokról megemlékezünk.
- Minden hónap első péntekén a Plébános úr istentiszteletet tart,vagy Szincsák Ferenc akolitus.
- A téli hónapokban még jobban oda kell figyelni a foglalkoztatásra, hiszen a hideg téli napok „bezártságra" kényszerítenek. A könyvtár dolgozói is folyamatosan ellátják az olvasni szerető lakókat könyvekkel. 2015 évben is sok könyvet kaptunk.
- Folyamatosan vásárolunk drukkolt terítőket, hozzá hímzőfonalat és akik szeretnek kézimunkázni szívesen végezhetik ezt a tevékenységet, és mindannyian gyönyörködhetünk munkájukban. vannak akik kötnek, horgolnak.
- Lehet társasjátékozni, kártyázni.
- A nyári hónapokban nagy gondot fordítunk a kertünk, környezetünk szépítésére. Sok virágot ültetünk a kertbe, a balkonládákba és a lakókkal közösen locsoljuk, gondozzuk és gyönyörködünk bennük egész nyáron.
- . A demens ellátottaknál nagyon fontos a mozgásfejlesztés, mely állhat az egész test átmozgatásából, de irányulhat a finom mozgás, a kézfunkció gyakorlására is. Az érzékelés-észlelés fejlesztése: a tapintás, a látási érzékelésre (pl. a színes gyöngyök) nagy hangsúlyt kell fordítani. Lehetőség van gyöngyfűzésre. A kreatív játékokat a dolgozók folyamatosan gyűjtik, hozzák otthonról a gyermekek által már nem használt játékokat, amelyeknek a demens foglalkoztatásnál nagy hasznát vesszük.

Januárban köszöntöttük az új esztendőt majd az intézményben elhelyezett dekorációkat összeraktuk a következő karácsonyra.
Februárban a farsangi készülődést közös fánk sütéssel ünnepeltük, a lakók nagy örömére.
A téli hónapokban a kreatív tevékenységek kerülnek előtérbe, hímzés, horgolás, természetesen akiknek ezt a tevékenységet a képességeik még lehetővé teszik.

Márciusban megemlékeztünk a Nőnapról, köszöntöttük a lakóinkat, ezt is közös sütkérezéssel ünnepeltük.

A Húsvéti ünnepekre is közösen készülődtünk. Hagyomány, hogy kis kosarakba friss füvet szedünk, és festett tojásokkal díszítjük. Barkaágakra díszes tojásokat akasztunk, dekorációkat készítünk, közben zenét hallgatunk és énekelni is szoktunk.
Az egyik néni nagyon szeret kötni és így ő külön készített dekorációkat az intézménynek.

Május első vasárnapja az ANYÁK NAPJA. Köszöntöttük az édesanyákat.
Előadóművészt is hívtunk, Ágoston Anita énekest, aki vidám mulatozással szerzett jókedvet mindenkinek. Közben az udvaron, üstben főtt a sertéspörkölt Ezekre az ünnepekre a házi gondozásban részesülő ellátottakat is meghívjuk.

Júliusban 95. születésnapot ünnepeltünk, melyre a Népdalkört hívtuk meg. Az Önkormányzat részéről Bóta Barbara aljegyző adta át az ünnepelt részére az emléklapot, és az ajándékkosarat.
Nagyon megható és örömteli esemény volt, reméljük az ünnepelt és a hozzátartozói számára is emlékezetes. Az intézmény dolgozói az ünnepeltet egy hatalmas tortával köszöntötték.

Az idősek Világnapja alkalmából megrendezett ünnepséget október hónapban tartottuk az intézményben.

Az ünnepi beszédet Dr. Miluczky Attila községünk polgármestere mondta.
Műsort adtak: Az Általános Iskola diákjai, majd az Egyeki Népdalkör gondoskodott a jó hangulatról, Farkas László szolgáltatta a zenét, ezáltal estébe nyúló jó hangulat volt.
Úgy gondoljuk nagyon színvonalas előadásokkal tudtuk megörvendeztetni az ünnepelteket. Az ünnepi délutánt az ünnepi vacsora zárta. Természetes, hogy a rendezvényre a házi gondozásban részesülő ellátottakat is meghívtuk. Az ünnepségen jelen voltak a Balmazújvárosi és Tiszacsegei intézmények egységvezetői is.

Az intézményünkben hagyomány a Mindenszenteki gyertyagyújtás, közös imádkozással. Ezt a lakók igénylik, hiszen már kevesen tudnak kimenni a szeretteik sírjához és ez megnyugvást jelent számukra.

Nagyon szoros kapcsolatot ápolunk a Szent János Katolikus Óvoda, Egységes Óvoda – Bölcsőde és Általános Iskolával, az iskola vezetése, a dolgozók is fontosnak tartják a generációk közötti kapcsolatok ápolását. Októberben az Aradi Vértanúkra emlékezve nagyon

szép műsort adtak elő a diákok, majd november hónapban, Szent Erzsébet napján ajándékokkal is kedveskedtek a lakóknak.

A december a legmozgalmasabb hónapok közé tartozik. Ezt mindig mindannyian nagyon várjuk, hiszen az egyik legszebb ünnepünk a karácsony mindig nagyon meghitt, és családias .A hónap elején már elkezdtük a dekorációk készítését .
Az adventi készülődés alatt sütőtököt sütöttünk több alkalommal, kukoricát pattogtattunk.
Az Általános Iskola diákjai csodálatos betlehemi játékukkal szereztek örömet az intézményben élőknek. Nagyon szép és megható műsort adtak elő. Ilyenkor a legkeményebb szív is meglágyul és a meghittség járja át az egész intézményt.

Az intézményben a fenyőfát mindig közösen díszítjük fel, közben meghitt karácsonyi dalokat hallgatunk. Minden évben készítünk csomagot a lakóknak, amit nagy szeretettel osztunk szét.

Szakmai kötelezettségek, képzések, továbbképzések:
Az intézményünkben rendszeresen tartunk munkaértekezletet, amelyen az aktuális változásokat, feladatokat beszéljük meg, a munkaértekezleteken esetmegbeszéléseket is tartunk. Rendszeres munkaértekezletet tartottunk a kistérségi település szakmai vezetőivel, az alap és a szakosított ellátásban egyaránt.
Márciusban a térítési díjak felülvizsgálata zajlott. Lakógyűlést tartottunk, melyre meghívtuk Fülöpné Mezei Anikót, ellátott jogi képviselőt, aki felvilágosította a lakókat a térítési díj felülvizsgálatról is. Igény szerint bizalmas beszélgetéseket is folytatott az erre igényt tartó lakókkal.

A szakmai továbbképzéseket figyelemmel kísérjük és a lehetőségekhez mérten ezeken megpróbálunk részt venni.

2015-ben egy dolgozó több napos továbbképzéseken vett részt:

- Egyéni gondozási-ápolási tervek készítésének gyakorlata az idősellátásban., témakörben.

2015 évben megvalósult fejlesztések, beruházások:

Egyek Nagyközség Önkormányzata Képviselő – testületének 7/2015.(I.29.) számú határozata támogatta az intézmény kérelmét, intézményi megtakarításból eszközök fedezetére **600,000,** - Ft összegben.

Megvalósult eszközbeszerzés:

• 1 db számítógép	141,224, Ft
• 1 db Monitor 19 colos Samsung	19,050, Ft
• 1 db Windows 7 Home Premium	292,22, Ft
	189,496, Ft

• 1 db Elektromos betegágy	139,700, Ft
• 2 db műanyag ablak	180,155, Ft
• 1 db varrógép	48,700, Ft
• 1 db digitális fényképezőgép	40,996, Ft
összesen:	**599,045, Ft**

Sikerült vásárolni a költségvetésünk terhére is 1 db elektromos betegágyat.
A műanyag ablakok beépítését követően /ebédlő, konyha/ meszelésre volt szükség és még két lakószoba kifestése is megvalósult. Az épület külső falainak a tatarozására és festésére is sor került. Ezt közmunkás dolgozók segítségével sikerült megoldani.
Az intézményben kialakításra került egy gyógyszeres szoba, mely kialakításánál figyelembe kellett venni az ÁNTSZ előírásait is. Nagy segítséget nyújtott a Szöghatár Nonprofit Kft. az anyagok beszerzésében, a szállításban. A munkadíjért sem kellett fizetni a közmunkaprogramban dolgozó szakemberek munkáját is köszönjük.

Folyamatosan szépítjük, újítjuk az intézményt az anyagi forrásokat figyelembe véve.
Sajnos negatívumként meg kell említeni a díjhátralékosságot.
„A térítési díjat az igénybevétel napjától havonként – ha e rendelet, az önkormányzat rendelete vagy a megállapodás másként nem rendelkezik – a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az ellátást nyújtó intézmény elszámolási számlájára.”

29/1993.(II.17.) Korm.rendelet

Ennek értelmében minden ellátott a térítési díjat utólag fizeti be. Sajnos az ellátott halála esetén a hozzátartozó /amennyiben van hozzátartozója/ nem minden esetben tesz eleget kötelezettségének, de előfordul, hogy az ellátott egyszerűen csak nem fizeti ki a térítési díjat.

Díjhátralékok a következők: 2015. december 31-i állapot szerint:

Idősek otthona: 567,030,- Ft / 4 elhunyt ellátott /

Szociális étkezés: 82,020, - Ft / 3 elhunyt ellátott, 4 ellátott nem fizet/

Elhunyt ellátottak esetében a díjhátralék minden esetben a hagyaték részét képezi, de a pénz befizettetése szinte lehetetlen.

Összegzés

Mindannyian nap, mint nap arra törekszünk, hogy az ellátást igénybe vevő személyek nyugodt, derűs és megelégedett emberek legyenek. Ennek elérése érdekében egy otthonos légkört kell teremteni, melyben az ellátott és a dolgozó egyaránt jól érzi magát.

Legfontosabb az empátia, tolerancia és a bizalom.

Az emberek nem egyformán öregszenek. Az egészséges öregedéshez nem elegendő a betegség elkerülése, hanem fizikai erőnlétre, szellemi képesség megőrzésére, értelmes elfoglaltságra és személyes kapcsolatokra van szükség.

Idős korban is éppoly fontos a nyitottság, a társak közelsége, és aki ezt keresi, az hamarabb elfogadja az intézményi életet.

Sajnos nap, mint nap tapasztalom, hogy a családoknak egyre kevesebb idejük jut az idős szüleikre. Mindenki éli a rohanó napjait és ez az anyagias szemléletű élet „eltörli" a hagyományokat, az emberi értékeket. A családok egyre kevésbé töltik be azokat a gondozási funkcióikat, amely a természetes védőháló egységét jelentik.

Így sok idős ember számára az intézmény közössége jelenti a támaszt, biztonságot.

Munkatársaimmal azon fáradozunk, hogy idős korban is tegyük szebbé, gazdagabbá a mindennapokat, akár saját otthonukban, akár az intézményben.

Egy elesett magatehetetlen betegnek, amit adni lehet a szakszerű ápoláson-gondozáson túl, az - az őszinte emberi kapcsolat!

Szabadidős programok a „Humán"Szolgáltató Központban

Az intézmény által működtetett szolgáltatások közösen együttműködve szervezik meg szabadidős programjaikat az ellátottaik részére. Ezáltal lehetőség nyílik az ellátások integrálására a közösségépítésre, a klientúra látóterének és érdeklődési körének bővítésére.
E programok lehetővé teszik valamennyi ellátott számára, hogy otthoni környezetükből kimozdulva, új élményeket átélve töltsék el szabadidejüket. Mindez lehetőséget nyújt arra, hogy olyan élményeknek is részesei lehessenek, amelyek szociális helyzetük miatt számukra nem elérhető.

Az elmúlt év egyik legnevezetesebb eseményeként említendő a „Nyitott szívvel" című országos sportrendezvény, mely első alkalommal került megrendezésre. A rendezvénynek nagy sikere volt, 16 szervezet képviseltette magát 600 fővel. A program elsődleges célja a prevenció, egészségmegőrzés, valamint a kialakult betegségek megfelelő szinten tartása. Az országos rendezvényen olyan szociális és egészségügyi szolgáltatók és intézmények vettek részt, akik pszichiátriai, addiktológiai betegségben szenvedőknek nyújtanak segítséget. Ezen célcsoport körében több kutatás készült, mely alátámasztja annak fontosságát, hogy a rendszeres mozgás jelentős mértékben javít egészségi, mentális állapotukon, illetve közösség építő ereje van. Ez évben ismét megrendezésre kerül, melyen első alkalommal fogyatékkal élők is részt vesznek, fontosnak tartjuk, hogy ezen célcsoport számára is lehetőséget adjunk a sportolásra, illetve népszerűsíteni a szolgáltatók számára a sport fontosságát. A rendezvényen több száz résztvevőre számítunk. Szeretnénk elérni, hogy a szolgáltatók közötti együttműködés közvetlenebbé és szorosabbá váljon, valamint új kapcsolatok, partnerviszonyok alakuljanak ki, mind a szakemberek, mind az ellátást igénybe vevők körében.

A Liget Közösségi Ház ellátottai és munkatársai két éve működtetik a Liget Színjátszó Csoportot. A csoport több alkalommal is színpadra lépett, több országos és városi rendezvényen is.
A színészpalánták debütálása azonban a Völgy Alapítvány által szervezett IX. Országos Pszichiátriai Betegek Országos Színjátszó és Művészeti Találkozója volt 2014. évben, mely kétévente kerül megrendezésre. Ez évben is beneveztünk az országos versenyre, melyre a klienseink lelkesen készülnek. A művészeti találkozó alkalmat teremt arra, hogy három napot töltsünk el Nagykanizsán, ahol új darabjainkkal ismét szép és nemes eredményt érjünk el.
A kiváló szereplések által lehetőségünk adódott, hogy újabb megméretetésen vegyünk részt. A Szociális Igazgatók és Szakemberek Magyarországi Egyesülete Hajdú- Bihar Megyei

Tagozata által megrendezett II. Kárpát-medencei kulturális és művészeti vetélkedőjén a színdarab kategóriában az első helyet értük el és tovább jutott a csoport a „Kabaré a buszmegállóban" című produkcióval az országos döntőbe. A döntő 2015. év április hónapban Pécs városában került megrendezésre, ahol színdarabunkat újabb közönségnek mutathattuk be. Településünk vezetőségének, illetve a Hajdú-Bihari SZIME vezetőségének ezúton is köszönjük, hogy támogatta fellépéseinket.

A szolgálatok által megszervezett közös programok megszervezése során realizálódhat az az intézményi szemlélet, mely lehetővé teszi az integrációt és az esélyegyenlőség érvényre juttatását. Klienseink számos programon vehettek részt, melyek a kikapcsolódást, rekreációt, illetve a művelődést szolgálták. Valamennyi ellátottunk csoportosan tölthette szabadidejét szervezett program során, részt vehettek a városi, helyi rendezvényeken is.
Ez évben is sor került az intézmény hagyományos rendezvényére, mely minden év októberében az idősek napi találkozó keretében kerül lebonyolításra. Az intézmény ellátottjait a helyi színházteremben megrendezett zenés délutáni programmal vártuk. A zenés műsor keretében a közönséget Kaczor Feri énekes, Mazsorettes szülők tánccsoportja, idős klubtagjaink tánccsoportja, Nagy Bogi énekes, és tiszacsegei kollégáink Swing tánccal szórakoztatták a vendégeket, valamint a szépkorú idős ellátottainkat is köszöntöttük. A fogyatékkal élők nappali ellátást igénybevevő ellátottjai, illetve a támogató szolgáltatást igénybevevők Budapestre a Parlamentben, illetve a Szépművészeti Múzeumban tettek látogatást.

Az intézményben hagyományosan minden évben közösen ünnepeljük a karácsonyt. Elmúlt évben 150 fő vett részt a fenyőünnepen, ahol idős, fogyatékkal élő ellátottjaink és a Liget színjátszó csoport tagjai leptek meg minket színes és megható műsorukkal. A műsort követően közösen fogyaszthattuk el a közösen elkészített vacsorát, az este táncmulatsággal zárult.
Az intézményben működő valamennyi szociális szolgáltatás a szakmai irányelvekkel, társadalmi normákkal azonosulva fontosnak tartja az egészséges életmódra, életvitelre törekvés közvetítését. Ennek jegyében szerveztek az ellátások közös összefogásban sportfoglalkozásokat. Mindez lehetőséget teremt egyaránt az ellátottaknak és munkatársaknak is heti négy alkalommal tornaórán, illetve heti 3 alkalommal jógafoglalkozáson való részvételre.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy kliensek körében nagy az igény, érdeklődés a szolgáltatások iránt. A szolgálatban dolgozók a legjobb tudásuk és felkészültségük szerint végzik munkájukat. Szeretnénk a továbbiakban is folytatni ezt a fajta segítőtevékenységet, hatékonyan, célirányosan végezni munkánkat.
Célunknak és feladatunknak tartjuk, hogy a jól működő szolgáltatások hatására a betegségek során a visszaesések számát csökkentsük, illetve a készségfejlesztés, stressz-kezelés javítása által segítsük a klienseket a betegségükből adódó nehézségek leküzdésében és céljaik elérésében, hogy a társadalomnak integrált és teljes jogú tagjai maradjanak.

Annak érdekében, hogy klienseink, illetve a természetes támogatók változatos, mentális és fizikai állapotukat javító programokat állítsunk össze és valósítsunk meg, folyamatosan figyeljük a pályázati kiírásokat. A szolgálatok fejlesztése szempontjából még magasabb színvonalú, komplexebb szolgáltatást tudjunk biztosítani a kistérségben élők számára.

Intézményi – szakmai elismerések:

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által szervezett háromnapos (Balatonboglár) szakmai nap keretein belül szakmai műhely foglalkozáson vehettek részt a támogató szolgáltatások, szenvedélybetegek illetve pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátások vezető munkatársaink, melyen lehetőségünk nyílt bemutatni szolgáltatásainkat.

A jövőben az intézményvezető és a szolgálatban dolgozó szakemberek elsődleges célja, hogy a már jól kialakított szakmai kapcsolatokat fenntartsa, valamint bővítse, illetve szolgáltatásfejlesztéssel minőségibb, komplexebb szolgáltatást biztosítson az ellátást igénybevevőknek.

Összeállításában közreműködött: Szombati Judit Izabella
Erdeiné Győri Csilla
Szilágyiné Tóth Katalin
Vásári-Orosz Andrea
Petruska Jánosné

Tisztelt Képviselő Testület!

Kérem Önöket, hogy a beszámolót megvitatni és elfogadni szíveskedjenek!

Balmazújváros, 2016. március 09.

Figéné Nádasdi Ágnes
intézményvezető

HATÁROZATI JAVASLAT

A Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ 2015. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Balmazújvárosi Kistérség Humán Szolgáltató Központ 2015. évi tevékenységéről szóló beszámolóját elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

BALMAZÚJVÁROSI JÁRÁSI HIVATALA

Ügyiratszám: HB-01/ÁLT/00079-2/2016.
Ügyintéző: Tóthné dr. Kertész Mariann
Telefon: (+36-52) 550-600

Tárgy: Tájékoztató
Hiv. szám: 120-14/2016.
Melléklet: -

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala (a továbbiakban: Járási Hivatal) Hatósági és Gyámügyi Osztály 2015. évben végzett gyámhatósági munkájáról

A Járási Hivatal 2015. évben teljesítette a gyermekek védelmével összefüggő gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat és elvégezte a kötelező felülvizsgálatokat.
A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben foglaltak alapján 2015. évben valamennyi gondnokság alá helyezés felülvizsgálatát elindította a gyámhatóság, mely jelentős része december 31. napjáig lezárult, azonban vannak még jelenleg is folyamatban lévő eljárások.

Balmazújvároson 2 gyermek esetében engedélyezte a Járási Hivatal a **családba fogadást** harmadik személynél. 8 gyermek esetében a felülvizsgálat alkalmával a családba fogadás fenntartása mellett döntött a Járási Hivatal.

Az érintett időszakban a Járási Hivatal nem megfelelő körülmények észlelése miatt 6 gyermeket helyezett el **ideiglenes hatállyal** nevelőszülőknél, vagy gyermekotthonban, míg az újonnan elrendelt **nevelésbe vett** gyermekek száma 15 fő volt. A tavalyi évben 4 gyermek nevelésbe vételének megszüntetésére került sor, a szülők rendezték körülményeiket, betartották az előírt magatartási szabályokat, illetve folyamatosan éltek kapcsolattartási jogukkal, így a gyermekek hazakerültek a szülők otthonába és részükre egy év utógondozást rendelt el a gyámhatóság.

4 gyermek esetében az ideiglenes hatályú elhelyezés oka a családon belüli erőszak volt, ebből 1 esetben a kiemelésről a Balmazújvárosi Rendőrkapitányság döntött, a többi esetben a Járási Hivatal megtette a feljelentést a bántalmazó szülővel szemben.

2015. évben sor került azon fiatal felnőttek **utógondozásának elrendelésére** is, akik nevelésbe vétele a nagykorúság elérésével szűnt meg, azonban önálló életüket egyedül nem tudták biztosítani. A Járási Hivatal erre vonatkozóan 5 esetben rendelt el utógondozást.

2015. évben 17 kérelem érkezett **gyermektartásdíj megelőlegezésére** irányulóan, mely kérelmeket megvizsgálva a Járási Hivatal a gyermektartásdíj megelőlegezéséről döntött, összesen 26 gyermek vonatkozásában. **Otthonteremtési támogatás** megállapítására pedig 1 esetben került sor, a fiatal felnőtt önálló életének megteremtése érdekében.

2015. évben, az előző évekhez hasonlóan folytatódott az **iskolai hiányzások** számának növekedése, több, mint 60 gyermek volt érintett az iskolai jelzés valamely formájában. 51 gyermek 10 óránál többet és 17 fő 50 óránál többet hiányzott igazolatlanul a kötelező tanórai foglalkozásokról. Azok esetében, akik 50 óránál többet hiányoztak, a Járási Hivatal haladéktalanul kezdeményezte az iskoláztatási támogatás szüneteltetését, valamint 16 év alatti gyermek esetében hivatalból megindította a védelembe vételi eljárást.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az iskoláztatási támogatás felülvizsgálatát is minden esetben elvégezte a Járási Hivatal, illetve 3 tanítási hónapot magába foglaló időszakonként rendszeresen tovább vizsgálja, melyhez az adott intézmény vezetőjétől szerzett be releváns információkat. Több esetben előfordult, hogy a felülvizsgálattal érintett időszak alatt a gyermek magántanulói státuszt kapott, mely esetben a támogatás szüneteltetésének megszüntetéséről kellett intézkedni. Azon gyermekek esetében, akik betöltötték 16. életévüket, így tankötelezettségük megszűnt a Járási Hivatal tájékoztatta a családtámogatást folyósító szervezetet a körülményekben történt változásról. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy az ellátás szüneteltetése nem bír(t) kellő visszatartó erővel a fiatalok számára.

2015-ben összesen 68 gyermek **védelembe vételéről** döntött a Járási Hivatal, mely eljárások lefolytatására a már említett iskolai hiányzások magas száma, a szülők elhanyagoló magatartása és sok esetben helytelen életvezetése miatt került sor. Ezen túlmenően a kiskorúak körében előforduló szabálysértésekről sem feledkezhetünk meg.

A védelembe vételi intézkedés során szülőknek és a gyermekeknek is jelöl ki a Járási Hivatal ún. magatartási szabályokat, melyek a védelembe vétel mielőbbi megszüntetését célozzák meg, amennyiben eleget tesz a szülő és gyermek is ezeknek a 'feltételeknek'.
A tapasztalat azt mutatja, hogy a szülők és a gyermekek közös együttműködése hiányában nagyon nehezen érhető el eredmény, kevés esetben történik igazi, jelentős változás a gyermek életében.

2015. évben egy alkalommal kereste meg a végrehajtó a Járási Hivatalt azzal a jelzéssel, hogy a kilakoltatási eljárással érintett családban kiskorú gyermek él, és kérte a kiskorúak védelmével kapcsolatos intézkedés megtételét. Ebben az esetben a családi összefogás eredményeként megoldódott a kiskorúak elhelyezése.

A családok életkörülményeinek javítása, lehetőségeinek bővítése vélhetően egy olyan minőségbeli változást eredményez(het)ne a családok életében, amely jelentősen csökkentené a gyermekek védelmét célzó eljárásokat.

A Járási Hivatal ismételten szeretné felhívni a figyelmet a jelzőrendszer működésének fontosságára, a jelzések mielőbbi megtételére, mely elengedhetetlen a gyámhatóság számára a hatékony és gyors intézkedésre. Ezen jelzések esetleges elmaradása később súlyos, a gyermek egészséges fejlődését érintő problémává nőhet, melyet minden jelzőrendszeri tagnak célja megelőzni. Közös célnak kell tekinteni az együttműködés hatékonyabbá tételét, a gyors reagálást, a szakszerű segítségnyújtást, a jelzést, ha problémát észlelünk és a tenni akarást, a segítséget a gyermekek számára egy jobb, egészségesebb környezetben megélt gyermekkor érdekében.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Balmazújváros, 2015. március 09.

Tisztelettel:

Tóthné dr. Kertész Mariann
mb. járási hivatalvezető

Hatósági és Gyámügyi Osztály
4060 Balmazújváros Kossuth tér 3. Telefon: (36 52) 550-611 Fax: (36 52) 550-198
E-mail: gyam.balmazujvaros.jh@hajdu.gov.hu

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

BALMAZÚJVÁROSI JÁRÁSI HIVATAL

TÁJÉKOZTATÓ

A Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztályának 2015. évben végzett gyermekvédelmi és gyámügyi munkájáról

A Járási Hivatal szervezetét érintő változások

A 2015. április 01. napján megvalósult integráció következtében a Járási Hivatalok önálló, szakigazgatási szervei beintegrálódtak a Járási Hivatal szervezetébe és önálló, vagy összevont osztályokként működtek tovább.
A Balmazújvárosi Járási Hivatal esetében a korábbi gyámhivatal – a hatósági osztállyal összevonva – Hatósági és Gyámügyi Osztályként működik.

A Hatósági és Gyámügyi Osztály jogállása

A Hatósági és Gyámügyi Osztály a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok ellátására létrehozott nem önálló jogállású, összevont osztálya.

A Hatósági és Gyámügyi Osztály illetékessége

Illetékessége megegyezik a Balmazújvárosi Járási Hivatal illetékességével, azaz az alábbi településekre terjed ki:

- Balmazújváros
- Egyek
- Hortobágy
- Tiszacsege
- Újszentmargita

A munkavégzés általános szabályai

Az Hatósági és Gyámügyi Osztály működését a jogszabályok, a közjogi szervezetszabályozó eszközök, az SZMSZ és az egyéb belső szabályzatok, utasítások, valamint a kormánymegbízott, a főigazgató, az igazgató, a járási hivatalvezető és az osztályvezető rendelkezései határozzák meg.

A Hatósági és Gyámügyi Osztály gyámügyi és gyermekvédelmi tevékenysége

A gyermekvédelmi rendszer részeként a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat – és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet 4. § - 11. § alapján – a Hatósági és Gyámügyi Osztály feladatai a következők:

1.1. A gyermekek védelme érdekében:

a) elhelyezi a gyermeket ideiglenes hatállyal a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:122. § (2) bekezdése szerinti gyermekvédelmi nevelőszülőnél (a továbbiakban: nevelőszülő), vagy - ha erre nincs mód - gyermekotthonban, fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában, egyidejűleg - a feltételek fennállása esetén - családbafogadó gyámot vagy gyermekvédelmi gyámot rendel,
b) megállapítja a szülői felügyeleti jog szünetelését, feléledését, megszűnését,
c) dönt az általa elrendelt és a más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálatáról, megszüntetéséről és megváltoztatásáról,
d) nevelésbe veszi a gyermeket, és egyidejűleg gyermekvédelmi gyámot rendel,
e) dönt a nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásáról,
f) figyelemmel kíséri a nevelésbe vett gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő kapcsolatának alakulását, a szülőnek a gondozó személlyel vagy intézménnyel való együttműködését, indokolt esetben elrendeli a kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét,
g) dönt a gyermek nevelésbe vételének megszüntetéséről,
h) dönt az utógondozás és az utógondozói ellátás elrendeléséről, valamint a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának elrendelésével egyidejűleg megállapítja a fiatal felnőtt halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
i) dönt a gondozásidíj-fizetési kötelezettség megállapításáról, illetve megszüntetéséről,
j) megállapítja a nevelésbe vett gyermek lakóhelyét,
k) dönt az ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett, speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletéről,
l) közreműködik a bírósági végrehajtási eljárásban,
m) dönt a gyermek védelembe vételéről, a megelőző pártfogás elrendeléséről és ezek megszüntetéséről,
n) dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, felülvizsgálatáról, a kirendelt eseti gondnok elszámolásának elfogadásáról,
o) kezdeményezi a folyósító szervnél az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetését és a szüneteltetés megszüntetését, felülvizsgálja az iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetését,
p) megkeresi az adóhatóságot a gondozási díj behajtása érdekében,
q) a gyermek gondozási helyére vonatkozó javaslat kialakítása érdekében felkérhet az illetékességi területén kívüli más megyei (fővárosi) gyermekvédelmi szakértői bizottságot szakvélemény elkészítésére.

1.2. A pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatban:

a) dönt az otthonteremtési támogatás megállapításáról,
b) dönt a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.

1.3 A gyermek családi jogállásának rendezése érdekében:

a) teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
b) megállapítja a gyermek családi és utónevét,
c) hozzájárul
ca) a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételéhez,
cb) a korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében a származás megállapításával összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott személy apaság megállapítása és apasági vélelem megtámadása iránti perindításához, ha a törvényes képviselő a hozzájárulás megadásában tartósan akadályozott vagy a hozzájárulást nem adja meg,
cc) a cselekvőképtelen jogosult érdekében a törvényes képviselő által az apaság megállapítása, az apasági vélelem megtámadása iránti és az anyasági per megindításához.

d) eseti gyámot rendel a gyermek részére, ha

da) az apaság megállapítása iránti perben a gyermek nem az anya pertársa,

db) az anya a gyermek törvényes képviselője, és az apai elismerő nyilatkozathoz a hozzájárulást azért nem adhatja meg, mert az anya és a gyermek között érdekellentét áll fenn,

e) jóváhagyja az anyának kiskorú gyermekével együttes perindítását az apaság vélelmének megdöntése iránt,

f) megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait, és

g) megtámadja az apai elismerő nyilatkozatot, ha azt jogszabály megkerülése céljából tették.

1.4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 5. § *o)* pontja szerinti terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya és születendő gyermeke érdekében

a) a várandós anya kérelmére meghatározza a születendő gyermek lakóhelyét,

b) a titkolt terhességből született gyermek törvényes képviselőjének kérelmére megállapítja a gyermek lakóhelyét és egyidejűleg intézkedik a gyermek fővárosi területi gyermekvédelmi szakszolgálathoz érkezett iratainak a törvényes képviselő részére történő kiadásáról, feltéve, hogy nincs folyamatban a gyermek örökbefogadásának engedélyezése iránti eljárás.

c) megállapítja a titkolt terhesség tényét az anya nyilatkozata alapján.

1.5. Az örökbefogadással kapcsolatban:

a) dönt a gyermeket örökbe fogadni szándékozók alkalmasságáról, és kérelemre elrendeli az örökbefogadásra alkalmas személyek nyilvántartásba való felvételét,

b) felveszi a szülőnek azon jognyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához.

1.6. Pert indíthat, illetve kezdeményezhet:

a) szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, a szülői felügyelet, az egyes szülői felügyeleti jogok gyakorlásának megváltoztatása, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése, a gyermek kiadása,

b) a gyermeket megillető tartási követelés érvényesítése,

c) a szülői felügyelet megszüntetése vagy visszaállítása,

d) *d* a gondnokság alá helyezés, annak fenntartása, megszüntetése, a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokságra változtatása, a cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésre módosítása, a cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság esetén a gondnokolt által önállóan nem gyakorolható ügycsoportok módosítása, a választójogból való kizárás, valamint a választójogból való kizárás megszüntetése,

e) a számadási kötelezettség, illetve a számadás helyességének megállapítása iránt.

1.7. Feljelentést tesz:

a) a gyermek veszélyeztetése

b) a tartás elmulasztása, vagy

b) az a) és b) pontban foglaltakon kívül a gyermek sérelmére elkövetett más bűncselekmény miatt.

1.8. A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott esetben kéri a bíróságtól az eltűnt személy holtnak nyilvánítását.

1.9. A kapcsolattartással, a szülői felügyeleti joggal, és a gyermektartásdíjjal kapcsolatban:

a) dönt a gyermek és a szülő, illetve más kapcsolattartásra jogosult személy kapcsolattartásáról, indokolt esetben felügyelt kapcsolattartást rendel el, továbbá a kapcsolattartási ügyben kötelező gyermekvédelmi közvetítői eljárás vagy kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét rendeli el,
b) intézkedik a kapcsolattartásra vonatkozó bírósági vagy gyámhivatali határozat végrehajtásáról,
c) dönt a szülő jognyilatkozatának érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,
d) dönt, ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők - a lelkiismereti és vallásszabadság körébe tartozó kérdés kivételével - valamely kérdésben nem tudnak megállapodni, valamint a szülői felügyeleti joggal kapcsolatos ügyben kötelező gyermekvédelmi közvetítői eljárás vagy kötelező támogatott közvetítői eljárás igénybevételét rendeli el,
e) hozzájárul a gyermek családba fogadásához,
f) dönt a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a szülők vitájáról,
g) jóváhagyja a gyermek részére a szülők lakóhelyének vagy a szülők által kijelölt más tartózkodási helynek az elhagyását,
h) dönt a 16. életévét betöltött gyermek házasságkötésének engedélyezéséről,
i) eljár a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban, az 1956. évi június hó 20. napján kelt egyezmény alapján a külföldön lakó vagy tartózkodó személy tartásdíj iránti igényével kapcsolatos ügyben, továbbá - a Tanács 4/2009/EK rendelete (2008. december 18.) a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről, valamint a gyermektartás és a családi tartások egyéb formáinak behajtásáról szóló, 2007. november 23-i hágai egyezmény és a tartási ügyekre vonatkozóan az igazságügyért felelős miniszter által közzétett viszonossági nyilatkozat alapján a Magyarország vonatkozásában kijelölt Központi Hatóság megkeresésére - közreműködik a tartásdíjat megállapító és a tartásdíj megfizetésére kötelező határozat meghozatalára irányuló kérelmek, a tartásdíj felemelésére vonatkozó kérelmek és a tartásdíj leszállítására vagy megszüntetésére vonatkozó kérelmek ügyében,
j) engedélyezi a tanköteles gyermek művészeti, sport-, modell- vagy hirdetési tevékenység keretében történő foglalkoztatását, és
k) eljár a megelőlegezett gyermektartásdíj kötelezett által meg nem térített összegének elengedésére, csökkentésére vagy részletfizetés engedélyezésére irányuló kérelem ügyében.

1.10. A gyámsággal és gondnoksággal, előzetes jognyilatkozattal és támogatott döntéshozatallal kapcsolatban:

a) a gyermek részére családbafogadó gyámot vagy gyermekvédelmi gyámot rendel, a nevelőszülőt egyes gyámi feladatok ellátására gyámként kirendeli,
b) ideiglenes gondnokot, gondnokot, hivatásos gondnokot rendel, és felügyeli tevékenységüket,
c) felügyeli a családbafogadó gyám, valamint felügyeli és irányítja a gyermekvédelmi gyám tevékenységét,
d) felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a gyámot, a gondnokot,
e) külön jogszabályban meghatározott esetekben zárlatot rendel el, zárgondnokot, eseti gondnokot, eseti gyámot, ügygondnokot, a magzat részére gyámot rendel és ment fel, továbbá megállapítja a munkadíjukat,
f) felveszi és jegyzőkönyvbe foglalja az előzetes jognyilatkozatot, valamint gondoskodik annak az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásába való bejegyzésre jogosult bíróságnak történő megküldéséről, és
g) *g)*támogatót, hivatásos támogatót rendel ki, felügyeli a tevékenységét, valamint felfüggeszti, elmozdítja vagy felmenti a támogatót, hivatásos támogatót.

1.11. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 187/A. §-a szerinti hozzájárulás megadása a tizennyolcadik életévét betöltött, cselekvőképességében bármely ügycsoportban részlegesen korlátozott személy művi meddővé tétel elvégzése iránti kérelméhez a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

1.12. A vagyonkezeléssel kapcsolatban:

a) a dönt a gyermekek és gondnokoltak készpénzvagyonának gyámi fenntartásos betétben vagy fizetési számlán történő elhelyezéséről, az elhelyezett pénz felhasználásáról, államilag garantált értékpapírba, biztosítási kötvénybe történő befektetéséről, letétben kezeléséről, valamint egyéb tárgyak letétbe helyezéséről, továbbá a Ptk. 4:159. §-a szerinti intézkedések közül azt alkalmazza, amellyel legnagyobb biztonsággal megóvható a gyermek vagyona,
b) dönt a gyám, a gondnok vagyon- és bérlakás kezeléséhez kapcsolódó jognyilatkozata érvényességéhez szükséges jóváhagyásról,
c) elbírálja a rendszeres és az eseti számadást, meghatározott esetekben a végszámadást,
d) közreműködik a gyermekek, gondnokoltak ingó és ingatlan vagyonával és vagyoni értékű jogával kapcsolatos ügyekben,
e) közreműködik a hagyatéki eljárásban.

1.13. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 51. § (2d) bekezdésében, 53. § (4d) bekezdésében és 54. § (5) bekezdésében foglalt gyámhatósági feladat- és hatáskört a Járási Hivatal gyakorolja.

2015. évben a Balmazújvárosi Járási Hivatal teljesítette a munkatervében meghatározottak szerint a gyermekek védelmével összefüggő gyermekvédelmi és gyámügyi hatósági feladatokat, elvégezte a kötelező felülvizsgálatokat. A Hatósági és Gyámügyi Osztály az érintett időszakban (gyermekvédelmi és gyámügyi feladatok tekintetében) összesen 1908 határozatot hozott és 1299 végzést bocsátott ki. Az iktatott főszámok száma 1305, melyhez 7262 alszám kapcsolódik.

1. Gyermekek védelme:

- Az érintett időszakban a Balmazújvárosi Járási Hivatal illetékességi területén 6 gyermek volt ideiglenesen elhelyezve nevelőszülőknél vagy gyermekotthonban. 2015. december 31. napján a Hatósági és Gyámügyi Osztály által a nyilvántartott nevelésben lévő kiskorúak száma 64 fő volt.

1.1. Gyámság alatt állók adatai:

Megnevezés	Tárgyév folyamán nyilvántartásba vett	Ebből 3 évesnél fiatalabb gyermek	December 31-én nyilvántartott	Ebből 3 évesnél fiatalabb
Gyámság alatt állók száma	8	4	121	4
Családba fogadó személy	2	0	17	0
Harmadik személy	2	0	40	0
Gyermekvédelmi gyám	6	4	64	4

1.2 Nevelésbe vett gyermekek adatai:

2015. évben nevelésbe vett kiskorúak száma		15
Ebből a nevelésbe vétel oka	Magatartási vagy beilleszkedési zavar	1
	Gyermekkorú bűnelkövető	0
	Fiatalkorú bűnelkövető	0
	Szülői elhanyagolás	10
	Családon belüli bántalmazás (testi, szexuális, lelki)	3
	fogyatékosság	0
	Az érintett kiskorú kérte nevelésbe vételét	0
	Az érintett kiskorú szülője kérte a nevelésbe vételt	1
	Családba fogadó, vagy harmadik személytől került gondozásba	0
2015. december 31-én nyilvántartott nevelésbe vettek		64

- Utógondozózásban 5 gyermek, utógondozói ellátásban 4 fiatal felnőtt részesült.

1.3.Védelembe vett kiskorúak:

2015. évben védelembe vett kiskorúak száma		68
Ebből a védelembe vétel oka	környezeti	2
	50 tanórát meghaladó hiányzás	13
	Szülőnek felróható magatartás	4
	Gyermeknek felróható magatartás	37
	Gyermekkorú, vagy fiatalkorú által elkövetett szabálysértés vagy bűncselekmény miatt	12
	Gyermekkorú bántalmazása miatt	0
Családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek		22

1.4. Iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetése, valamint az arra történő figyelmeztetések:

10 órás jelzéssel érintettek száma		51
Ebből	14 évesnél fiatalabb	14
	14-16 éves	20
	16 éves kort betöltött	17
50 órás jelzéssel érintettek száma		17
Ebből	14 évesnél fiatalabb	5
	14-16 éves	6
	16 éves kort betöltött	6

2. Pénzbeli ellátások:

- A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás folyósítása érdekében a Balmazújvárosi Járási Hivatal minden hónapban megküldte a szükséges adatokat a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Pénzügyi és Gazdálkodási Főosztálya részére. 2015. évben gyermektartásdíj megelőlegezésére és otthonteremtési támogatás folyósítására 18 jogosult tekintetében került sor.

3. Cselekvőképességet érintő gondnokság:

A Balmazújvárosi Járási Hivatal a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően folyamatosan felülvizsgálja a cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személyek gondnokságát.

Cselekvőképességet érintő gondnokság alatt állók száma 2015. december 31-én	279
Ebből nő	104
Ebből 39 évnél fiatalabb	98
Fejlődési rendellenesség miatt	205
Mentális állapot miatt	74
Bentlakásos intézményben él	216
Vér szerinti családjában él	38
Saját otthonában él	25
Tárgyév folyamán a bíróság által gondnokság alá helyezettek száma	28
Tárgyév folyamán a bíróság által felülvizsgált gondnokság alá helyezések	25

5. A Balmazújvárosi Járási Hivatal által kezdeményezett büntetőeljárások:

2015. évben a Balmazújvárosi Járási Hivatal 4 esetben kezdeményezett büntető eljárást kiskorú veszélyeztetettsége miatt.

Ügyfélszolgálat tevékenység

Balmazújvároson 3 fő, Egyeken 1 fő, Tiszacsegén és Újszentmargitán 1 fő ügyintéző vesz részt az ügyfélfogadásban. Újszentmargitán havi rendszerességgel, Hortobágyon szükség esetén tartunk kihelyezett ügyfélfogadást.

Elmondható, hogy az ügyintézés folyamatos, az ügyfélfogadási renden kívül is, bármikor elérhető.

Az ügyfélfogadások során az a tapasztalat, hogy az ügyfelek jelentős része a konkrét ügyintézésen felül lelki és életvezetési tanácsokat is kér és fontos számukra, hogy erre vonatkozó segítséget is kapjanak.

Összegzés

A családok életkörülményeinek javítása, lehetőségeinek bővítése vélhetően egy olyan minőségbeli változást eredményez(het)ne a családok életében, amely jelentősen csökkentené a gyermekek védelmét célzó eljárásokat.

A Balmazújvárosi Járási Hivatal ismételten szeretné felhívni a figyelmet a jelzőrendszer működésének fontosságára, a jelzések mielőbbi megtételére, mely elengedhetetlen a gyámhatóság számára a hatékony és gyors intézkedésre. Ezen jelzések esetleges elmaradása később súlyos, a gyermek egészséges fejlődését érintő problémává nőhet, melyet minden jelzőrendszeri tagnak célja megelőzni. Közös célnak kell tekinteni az együttműködés hatékonyabbá tételét, a gyors reagálást, a szakszerű segítségnyújtást, a jelzést, ha problémát észlelünk és a tenni akarást, a segítséget a gyermekek számára egy jobb, egészségesebb környezetben megélt gyermekkor érdekében.

Balmazújváros, 2016. március 22.

Tóthné dr. Kertész Mariann
mb. járási hivatalvezető

4060 Balmazújváros, Kossuth tér 3. Telefon: (36 52) 550-611 Fax: (52) 550-198 E-mail: balmazujvaros.jh@hajdu.gov.hu

HATÁROZATI JAVASLAT

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztály 2015. évben végzett gyámhatósági munkájáról szóló tájékoztató elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Hatósági és Gyámügyi Osztály 2015. évben végzett gyámhatósági munkájáról szóló tájékoztatóját elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

BESZÁMOLÓ

Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona

2015. évi működéséről

Készítette: ***Béresné Lőrincz Erzsébet***
intézményvezető

Balmazújváros
2015.

Tartalomjegyzék

I.A Nefelejcs Idősek Otthona szakmai koncepciója 3
II.Az ellátottak köre 4
III. A lakókra vonatkozó adatok 4
IV.Teljes körű ellátás tartalma 7
IV./a Egészségügyi ellátás keretében 7
IV./b. Higiénia 8
IV./c. Étkezés 8
IV./d. Mentálhigiéné 9
V. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok 11
V./a. Az ellátottak jogai a Szt. 94/E. §-a értelmében 11
V./b. A jogosultak érdekvédelme 11
V./c. Az érdek-képviseleti fórum 11
VI. Programjaink, eseményeink 11
VII. Elért eredményeink 11
VIII. Terveink 12
I.számú melléklet 14

Szakmai beszámoló

A Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona, mint tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmény, önálló szakmai egység a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 67.-68. §-ának szabályai szerint működik.
A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet rendelkezései alapján végzi a feladatellátást.

Intézményünk 2001-ben nyitotta meg kapuit. Az évek során több szervezeti átalakulást követően 2014. novemberben Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107.§-ban és 42. § (7) pontjában biztosított jogkörében eljárva döntött arról, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata önállóan, önkormányzati fenntartásban kívánja üzemeltetni a Nefelejcs Idősek Otthonát.
2015. április 1-től önálló intézményként, a Balmazújvárosi Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásában, majd 2015. július 1-től a Balmazújváros Város Önkormányzatának fenntartásában folytatja tovább az idősek szakosított szociális ellátását.

I. A Nefelejcs Idősek Otthona szakmai koncepciója

Szolgáltatásunk célja, a szociálisan rászorult személyek részére személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás nyújtása, ápolást-gondozást nyújtó intézmény keretében. Azon ellátottak számára, akik az intézményi ellátást választják a távol élő család, a magány helyett, napi 24 órás szakszerű gondozást és ellátást biztosítunk.
Célunk, az otthonban élő idős emberek életminőségének javítása, a békés kiegyensúlyozott időskor megélésének segítése. Igyekszünk biztosítani az egyéni szükségletekhez igazodó, személyre szabott gondozást, fontosnak tartjuk a tevékeny, aktív élet, a családi-, közösségi és társadalmi kapcsolataik fenntartását, ápolását és az idősotthon nyitottságát.

Az idősek otthona azoknak a személyeknek az ellátását, szolgálja, akik koruk, egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, gondozást, ápolást igényelnek, és ellátásuk szociális alapszolgáltatás keretében nem oldható meg.
Az Szt. 67. § (1) bekezdése alapján az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkezéséről, szükség szerint ruházattal, illetve textíliával való ellátásáról, mentális gondozásáról, a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi ellátásáról, valamint lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) az ápolást, gondozást nyújtó intézményben kell gondoskodni, feltéve, hogy ellátásuk más módon nem oldható meg.
A szolgáltatás az egyéni szükségletekre alapozva hosszú távú ellátást tesz lehetővé, amely során a lakók meglévő képességeit figyelembe véve fejlesztéssel emeljük az önállóságukat vagy tartjuk szinten a képességeiket.
Arra törekszünk, hogy a közösségbe való beilleszkedésük zökkenőmentes legyen, nyugodt és biztonságos, emberhez méltó külső és belső környezetet biztosítsunk számukra, hogy életük hátralévő éveit harmóniában, békességben tölthessék el.

II. Az ellátottak köre

Az idősek otthona a nyugdíjkorhatáron túli, vagy a 18. évet betöltött tartós betegséggel rendelkező, ápolásra, gondozásra szoruló jelentkezőket fogadja. Az otthon házaspárok fogadására is alkalmas.

A Nefelejcs Idősek Otthonába elhelyezhető, aki:

1. balmazújvárosi lakos,
2. a város közigazgatási területén bejelentett lakcímmel rendelkezik,
3. közvetlen hozzátartozója a város lakosa,
4. korábban a város lakosa volt és jelenleg más településen él, vagy más településen idősotthonban lakik,
5. az ellátási terület Magyarország közigazgatási területére terjed ki.

Ez a felsorolás egyben sorrendiséget is jelent az elhelyezésnél, de az otthonba való bekerülést a beadott kérelmek sorszáma (a kötelezően előírt nyilvántartás szerint), illetve azt az igénylő egészségi állapota, szociális helyzete is meghatározza.

Az idősotthon engedélyezett férőhelyének száma 50 fő, az elmúlt évben is teljes kihasználtsággal működött, az ellátottak számának átlaga éves szinten 50,32 fő, az elhelyezésre várakozók száma pedig folyamatosan 100 fő fölött van. Rövidebb-hosszabb ideig krízishelyzetben lévő ellátottat is fogadunk és ellátunk az engedélyezett férőhelyszám fölött. Ez nagy segítséget jelent a családi háttér számára is.

Az elmúlt évben 2 fő otthonába távozott, 15 fő hunyt el, amit elsősorban krónikus és daganatos betegségek okoztak. Jellemző, hogy a felvételt nyert idősek egészségi állapota nagyon súlyos, a családi háttér több esetben erején felül gondozza a hozzátartozóját, és amikor már nem képes az otthonában ellátni (fizikális, mentális teher és eszköz hiánya), akkor dönt az idősotthoni ellátás mellett.
2015. évben 17 férőhely üresedett meg, mely betöltésre is került.

Az elmúlt évben 51 kérelem érkezett az intézményi elhelyezésre, kb. 30 kérelmet nem nyújtottak be, mivel azonnal vagy nagyon rövid időn belül (1-2 hét) férőhelyet biztosítani nem tudtunk.
A kérelmezők nagyobb része nő és jellemzően 80 év feletti. Fontosnak tartjuk, hogy az intézményi elhelyezésre várók és hozzátartozóik már a beköltözést megelőzően tájékozódhassanak az otthon által nyújtott szolgáltatásokról, láthassák a környezetet, ismerkedjenek meg a bent lakókkal, a dolgozókkal, választ kaphassanak a felmerült kérdéseikre.

A férőhelyszámon belül engedélyt kaptunk 20 fő súlyos demencia kórképpel rendelkező idős ember gondozására, akik speciális ápolást, törődést igényelnek.
Súlyos fokú demens ellátottaink száma 2015. december 31-én: 19 fő, de az év folyamán 19 és 23 fő között mozgott.

III. A lakókra vonatkozó adatok

- 2015. december 31-én az intézményben élő idősek száma 49 fő, közülük 33 nő és 16 férfi.
- A nők átlag életkora: 83,2 év, férfiak átlag életkora: 78,5 év.
- A legfiatalabb férfi ellátott 52 éves, női ellátott 67 éves, a legidősebb női ellátott 96 éves, férfi ellátott 103 éves.
- Az intézményben élő lakók átlagéletkora: 80,9 év.

A nők korcsoportonkénti megoszlása (főre vetítve)

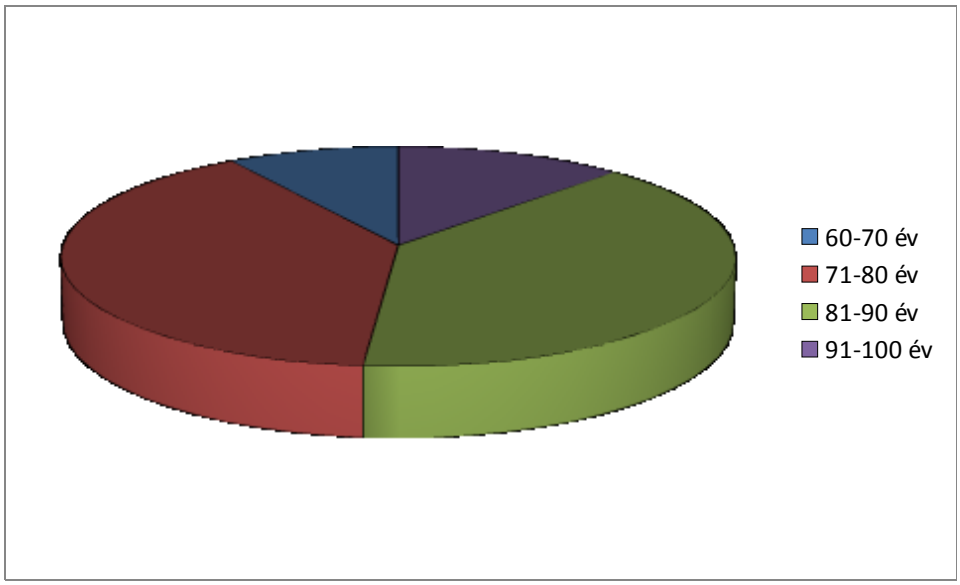

A férfiak korcsoportonkénti megoszlása (főre vetítve)

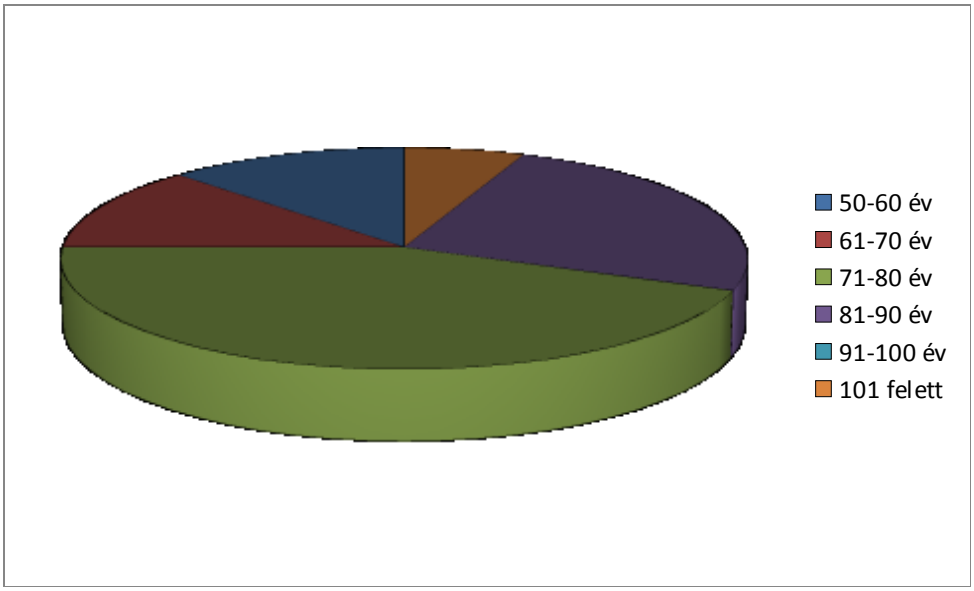

Egészségi állapotuk szerint lakóink önellátó képessége

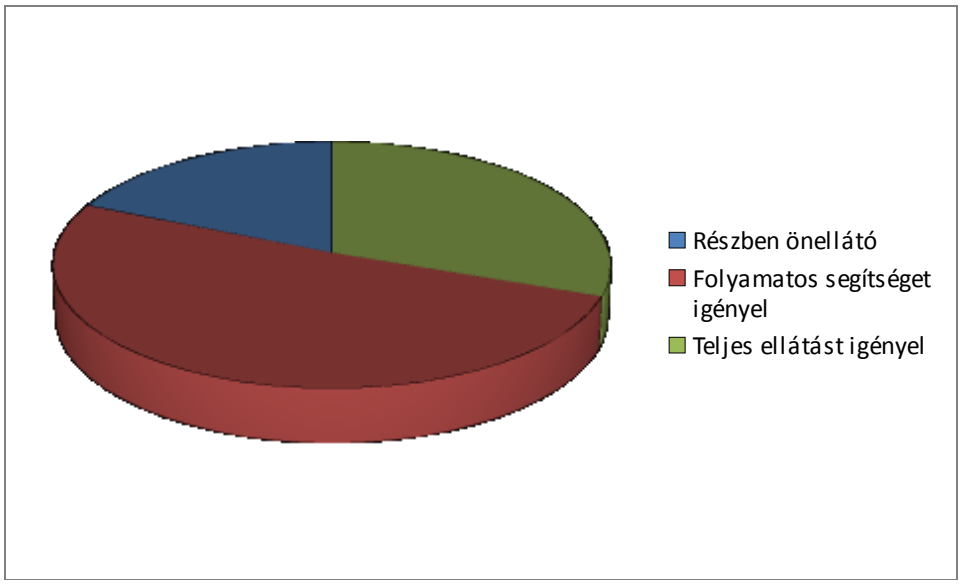

Részben önellátó 9 fő: ide tartoznak azok a lakók, akik folyamatos irányítás mellett látják el önmagukat.
Folyamatos segítséget igényel 25 fő: ide soroljuk azokat a lakóinkat, akik valamilyen fogyatékosságban szenvednek és incontinensek.
Teljes ellátást igényel 15 fő: ők azok a lakóink, akik ágyban fekvők és önmaguk ellátására teljesen képtelenek, minden területen teljes kiszolgálást igényelnek.

Az elmúlt évben 6 lakó szorult rövid távú (3-5 nap) kórházi kezelésre, melyek hátterében akut megbetegedés állt. A leggyakrabban az ellátottak körében ambuláns ellátásra került sor a folyamatos kontroll vizsgálatok miatt.

2015. január 1- március 31. között az intézményi térítési díj 73.500,- Ft/hó, 2.450,- Ft/nap, 2015. április 01-től pedig 75.000,- Ft/hó, 2.500,- Ft/nap.

Térítési díj fizetésének megoszlása

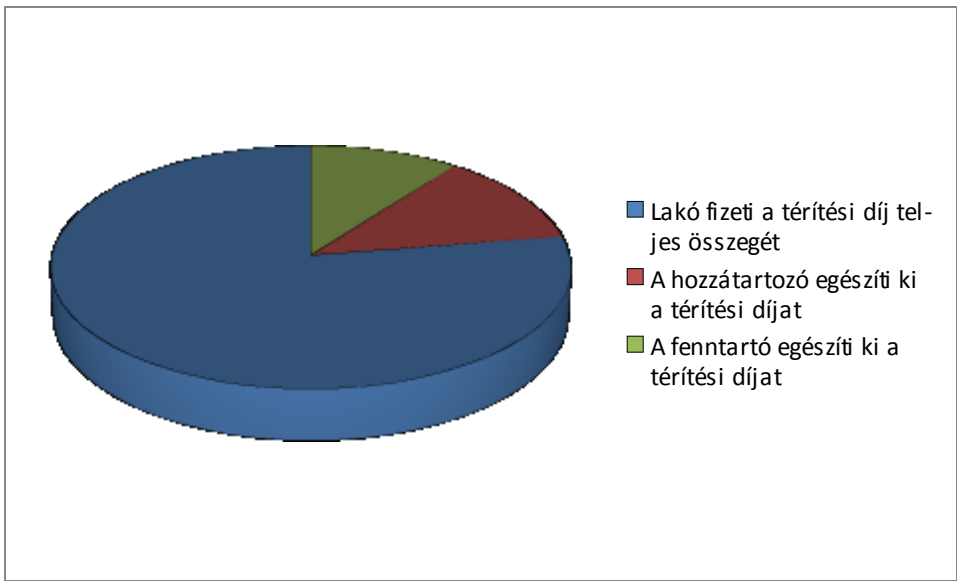

IV. Teljes körű ellátás tartalma

Az idősek otthona teljes körű ellátást biztosít, mind a tartós, mind az átmeneti ellátást igénybe vevőknek. Az intézményünk szolgáltatásai minden lakónk számára egyformán rendelkezésére állnak, egyenlő hozzáférési esélyek biztosításával.

Intézményünk lakóit 2 db kétágyas, 10 db négyágyas és 2 db háromágyas szobában helyeztük el. Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet szerint előírt személyi és tárgyi feltételek megfelelnek lakóink színvonalas ellátásához-gondozásához.

Az idősek gondozását komplex gondozás keretében valósítjuk meg. A gondozás valamennyi elemét (fizikai, egészségügyi, pszichés) együtt alkalmazzuk, figyelembe véve a lakók egyéniségét, igényeit, kultúráját. Az ellátottak állapotától függően személyre szabott gondozást folytatunk.

Mivel az időskorú emberekre jellemző, hogy egyszerre, egy időben több krónikus betegség megléte is fennáll, illetve az akut betegségek atípusos tünetekkel jelentkeznek, ezért fontos, hogy az ellátásuk teljesen személyre, egyénre szabott legyen. Ezen túl az alapvető ápolási feladatokat úgy építettük fel intézményünkben, hogy a segítés, a rehabilitáció és a gyógyítás, a pihenésre vágyó, a gondozásra szoruló ember szükségleteihez igazodjon. Együttműködünk az egészségügyi és szociális szakemberekkel, illetve a lakókkal úgy, hogy az egyén individuális szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre juthasson.

Az egyénre szabott ápolás és mentális ellátásban irányadó a minden év elején elkészített „egyéni ápolási és gondozási terv", melynek felülvizsgálata az egyén egészségi, mentális, szociális állapotában történő változása esetén indokolt. Rövid (3-5 nap), közép (30 nap) és hosszú távú (3 hónap) ápolási tervet készítünk a speciális ápolást, gondozást, megfigyelést igénylő betegeknél, valamint a kórházból kikerült vagy akut megbetegedésben szenvedőknél.

IV./a. Egészségügyi ellátás keretében

Nagy hangsúlyt fordítunk a megelőzésre, mivel időskorban is nagy szerepe van a prevenciónak. Ezért ellenőrizzük 3 hetente, illetve szükség esetén a lakók vérnyomását, testsúlyát, vércukor szintjét. Évente kétszer vagy az aktuális állapot függvényében sort kerítünk minden ellátottnál laboratóriumi vizsgálatra (vér, vizelet).

Folyamatos és hatékony szakmai kapcsolatot alakítottunk ki a helyi és megyei betegellátó intézményekkel és szakrendelőkkel. Folyamatosan biztosítjuk a szakorvoshoz való eljutást. Az ellátottak igényeihez és egészségi állapotához igazodva lehetőség nyílik fogászati, szemészeti, nőgyógyászati, bőrgyógyászati, tüdőszűrő, mammográfiai vizsgálatok megszervezésére. Helyszíni vizsgálat keretében történt az osteoporosis (csontsűrűség) vizsgálat, valamint szemészeti szűrés és az elmúlt évben első alkalommal az arteriográffiás-érrendszer rugalmasságának mérése.

Mindenképpen említést érdemel az egységes rendszerünk, amit az ellátottakkal közösen építettünk fel, melyben Dr. Mazurka Balázs, mint az intézmény orvosa felöleli az intézményben élő ellátottak teljes körű és egységes egészségügyi ellátását. Heti két alkalommal tart vizitet az intézményi orvos, szükség esetén a hét minden napján elérhető.

Két éve, havonta két alkalommal, illetve szükség esetén pszichiáter szakorvos is segíti a munkánkat, valamint a lakók megfelelő mentális állapotának megőrzését, fenntartását. Feladatai körébe tartozik a pszichiátriai, mentális betegségben szenvedő lakók állapotának nyomon követése, szükséges terápiák rendelése, szakorvosi javaslatok, jelentések kiadása.

A gyógytornász heti 3 alkalommal tart egyéni és csoportos tornát, mely a lakóink 70%-át érinti, az ágyban fekvő betegeknél egyéni tornát végez.

Sebész szakorvos is vizitel az intézményünkben, aki teljes körű ellátást nyújt azon lakóink számára, akik egészségi állapota ezt szükségessé teszi és szakmai tanácsokkal, illetve utasításokkal látja el a szakdolgozóinkat. A korszerű betegellátás szerves része a kényelmi eszközök biztosítása, melyek skálája egyre inkább bővül, segítségükkel hatékonyabban végezzük a rehabilitációt, illetve megelőzhető a decubitus. Ennek a felmérésére szolgál az intézményünkben is használatos kockázatfelmérő Norton skála. Különböző sebellátáshoz szükséges speciális kötszerek állnak rendelkezésünkre, melyek a sebellátási protokollokban is javasoltak. Az eredményesebb ellátás érdekében kötözős nővérrel tartjuk a kapcsolatot, aki a sebellátással kapcsolatosan a legmodernebb technikákkal, speciális kötszerekkel és javaslatokkal látja el a szakdolgozókat.

Több éve rendszeresen segíti a munkánkat PEG-es nővér a szondatáplálással kapcsolatos teendők szakszerű elvégzése végett. Az elmúlt évben három lakónk rendelkezett gyomorszondával.

Alkalmazzuk a természetgyógyászatban is használatos termékeket a lakók igényeihez mérten, az intézményi orvossal való egyeztetést követően pl.: gyógyteák, pakolások, borogatások, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények.

Az intézmény igény szerint az alapfeladatok körébe nem tartozó szolgáltatások igénybevételét is biztosítja, mint például a fodrász, manikűr, pedikűr, stb., ezen esetekben a költséget az ellátott viseli.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően végezzük a dokumentálást, folyamatos azok bővítése és aktualizálása. Gyógyszerelés során figyelembe vesszük az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletben előírt gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszközzel történő ellátást. Az előírásnak megfelelően történik a gyógyszer eseti- és alaplistának, valamint, a diétás étkeztetésnek a felülvizsgálata.

Természetesen figyelünk a dolgozók egészségvédelmére is egyszer használatos eszközök biztosításával, mint például gumikesztyű, szájmaszk, egyszer használatos köpeny, antibakteriális kéz- és felületfertőtlenítő, melyek használatának kiemelt jelentősége van az influenzajárvány időszakában.

IV./b. Higiénia

Az intézmény lakóinak ruházattal, illetve a textíliával való ellátását a szükségletekhez igazítjuk. Helyben, a mosodában történik az intézmény textíliáinak mosása, szárítása, vasalása. A takarítást - amely felöleli a lakószobákat, mellékhelyiségeket, étkezőt, társalgót, folyosót - korszerű takarító eszközökkel, illetve olyan tisztítószerekkel végzik a takarítónők, amelyek vírus, gomba, és baktériumölő hatásúak. Meghűléses időszakokban naponta többször fertőtlenítő kendővel törlik át az ajtókat, kilincseket, faburkolatokat, helyiségeket. A lakószobákban havonta egyszer történik nagytakarítás. Folyamatosan cseréljük a régi, és leamortizálódott tárgyakat, eszközöket a balesetveszély csökkentése érdekében.

IV./c. Étkezés

Az otthon lakóinak a napi háromszori étkezést (igény szerint ötszörit) önálló, 100 adagos főzőkonyha működtetésével biztosítjuk. Speciális étrend biztosításával figyelembe vesszük az egyéni igényeket (epekímélő, cukorbeteg, vesebeteg diéta, szükség esetén pépes étrend).

A főzőkonyha kihasználtsága a munkanapokon a 100%-ot meghaladja, míg a hétvégén és ünnepnapokon az igények drasztikus csökkenést mutatnak. Az éves kihasználtság 89,07%.

2015. évben a lakók élelmezési napja 17.459 volt, ami napi átlagban 47,83 élelmezési napnak felel meg. A 2,17 élelmezési nap hiánya az 1-3 szondatáplált ellátott és a lakók kórházi, illetve szabadság miatti távollétéből adódik. Ennek az éves nettó nyersanyag költsége 9.672.286,- Ft volt.
A vendégebédek (lakossági igény) száma 15.054 adag volt a tavalyi évben. Ez napi átlagban 41,24 adag, ami a bentlakásos intézményben ellátottak igényeivel 89,07 adag minden naptári napra vetítve.
2015. évben a konyhának az éves nyersanyagnormája nettó 13.420.732,- Forint volt. Tavaly a nettó nyersanyag norma napi 554,- Ft, reggeli 139,- Ft, ebéd 249,- Ft, és a vacsora 166,- Ft-ban lett meghatározva. Vendégétkeztetést igénybe vevőknek az ebéd bruttó 569,- Ft-ba kerül.

A konyhán 3 fő főállású szakácsot, közülük 1 fő diétás szakácsképesítéssel is rendelkezik, valamint 2 fő konyhai kisegítőt foglalkoztatunk.

IV./d. Mentálhigiéné

Az ápolási - gondozási munka (egészségügyi, fizikai ellátás) mellett jelentős szerepe van a mentálhigiénés munkának.
A feladataink közé tartozik, a felvételi kérelem beérkezésétől – az idős ember eltávozásáig, az előgondozás, felvilágosító tevékenység, a megfelelő szolgáltatás eléréséhez segítés, a pszichés gondozás, a szabadidő hasznos és tartalmas eltöltése, a foglakoztatás.
Célja az önellátó képesség megtartása, a függőség érzésének csökkentése és a lakóink teljes tétlenségbe vonulásának megelőzése, aktivizálás.

A gondolatok terelésének, irányításának különösen nagy jelentősége van idős korban, amikor az ember könnyen belefeledkezik a problémáiba, és erősen kötődik a múlthoz. Ebben a munkatársak őszinte, személyes odafordulása, a nyitottságuk, toleranciájuk és az elhivatottságuk az, amely az otthonosságérzés kialakulását elősegíti és megteremti a bizalom alapját. A szociális és mentálhigiénés munkatárssal együtt közös feladat, hogy az idősek lelki egészségét megőrizzük.

Az otthonukból érkező lakókban, kialakult izolációt az intézménybe való beköltözés, az „intézményi lét” tovább növelheti. Ennek oldása, megakadályozása érdekében mentális gondozás keretében végezzük az új lakó közösségbe való beillesztését.

A mentálhigiénés munka keretében minden lakóval egyéni beszélgetést folytatunk, mely beszélgetések igazodnak a lakó érdeklődésének megfelelő témákhoz, a szomatikus és mentális állapotához.
Elősegítjük a családdal, a barátokkal, a társadalommal való kapcsolattartást, megismertetjük az otthon mindennapi életével, és a házirenddel.
Kórházba kerülés vagy elhalálozás esetén értesítjük a hozzátartozókat. Az ekkor kialakult krízishelyzetben a hozzátartozókkal folytatott segítőbeszélgetések is számottevő feladataink közé tartoznak.

Nem külön-külön tekintünk a testi és lelki egyensúly fenntartására vagy gyógyítására, hanem egészében az ember szükségleteit vesszük figyelembe. Ennek érdekében az igényeknek megfelelő programokat szervezünk, próbáljuk színesebbé tenni az itt élők életét. Sikerrel jártak a próbálkozások, hiszen kimozdultak az intézmény falai közül az egy-egy más helyszínen rendezett esemény érdekében, ahol jól érezték magukat, ismerkedtek, beszélgettek, nyitottak a külvilág felé. Így közelebb kerültek egymáshoz, új arcukat mutathatták meg és vidámabb oldalukról ismerhetik meg társaikat. Lehetőséget biztosítottunk a rendezvények alkalmával a hozzátartozókkal való szorosabb kapcsolat kialakítására.

Foglalkoztatási programunkat igyekszünk úgy kialakítani, hogy az biztosítsa a tartalmas öregkor megélésének lehetőségét, szellemi frissességük megőrzését és a programok rendszerességével, állandóságával, az otthonukban megszokott hétköznapi rutin hiányát pótolni az időseink számára.

A foglalkozásokat tematikusan válogatjuk és egymásra építjük, ami lehetőséget ad arra, hogy a fejlődésük önmaguk számára is mérhető legyen, ugyanakkor bármikor becsatlakozhasson új lakó, érdeklődő. Ezek a gondolkodást serkentő és fejlesztő feladatok, vizuális gyakorlatok, memóriajátékok, biblioterápia, kreatív és kézműves foglalkozás és a szituációs gyakorlatok, melyeket kombinálva jó eszközként tudjuk használni a képességek megőrzésében, szinten tartásában, a készségfejlesztésben.
Heti egy alkalommal a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár egy dolgozója felolvasást tart, igény szerint folyóiratokat és könyveket kölcsönöz lakóinknak. Heti rendszerességgel nótadélutánt tartunk és ilyenkor köszöntjük meg az ünnepeltjeinket.

Fontos számunkra azon lakók foglalkoztatása is egyénre szabott módon, akik nem tudnak részt venni a csoportos foglalkozásokon. Részleteiben a szakmai munkát az éves programterv, munkaterv, foglalkoztatási napló és egyéb dokumentációk tartalmazzák.

Az otthonban biztosítjuk a hitélet rendszeres gyakorlásának lehetőségét.
Havi rendszerességgel lakógyűlést tartunk, ahol lakóinknak lehetősége van arra, hogy elmondják az őket érintő, foglalkoztató problémáikat, gondjaikat, örömeiket, élményeiket. Megvitatjuk, közösen megtervezzük az otthon aktuális és jövőbeni rendezvényeit, programjait. A közösség ötleteket ad az élelmezésvezetőnek az étlapkészítéshez.

Programjainkon természetesen a kerekesszékhez kötött lakóink is részt vesznek, biztosítva számukra is az esélyt a minőségi teljes életre.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük az ellátottak közgyógy-igazolványának, személyi dokumentumainak lejárati idejét, segítséget nyújtunk hivatalos ügyek intézésében. Az intézményi orvos segítségével új közgyógyellátási igazolványok és fogyatékossági támogatás igénylése történik az arra jogosultnak.

Természetesen a lakók ellátása-gondozása mellett nagy hangsúlyt fektetünk, a dolgozók lelki védelmére is. Havonta szervezünk csoportos értekezletet az esetleges konfliktusok és egyéb felmerülő problémák megoldására, valamint esetmegbeszéléseket tartunk, különböző témakörökben előadásokat szervezünk és az intézmény életéről, a változásokról tájékoztatást tartunk. A szükséges és előírt szakmai továbbképzéseken részt veszünk. Szakmai kapcsolatainkat megtartjuk és megújítjuk intézménylátogatások során. Mi is fogadtunk szakmai látogató csoportot és megragadtunk minden alkalmat a szakmai tudásunk gazdagítására.
A város rendezvényein (önkormányzati, civil) a kollektíva lehetőség szerint részt vesz, képviselve az intézményt és erősítve a csapat kohéziót.

Évente történik az ellátottak ingóságainak leltározása és folyamatos a textíliák pótlása és a kisebb karbantartási munkák elvégzése.

Célunk az ellátottak környezetének szebbé, otthonosabbá tétele, lehetőséget biztosítunk a lakóink számára, hogy a nekik fontos és az otthonukat idéző dísztárgyaikat és kényelmüket szolgáló eszközeiket behozhassák.
Intézményünk falait a közös helyiségekben és a szobákban is folyamatosan, az ünnepeknek és az évszakoknak megfelelően díszítjük, ami a dolgozók kreativitását és keze munkáját dicséri.
Nagy figyelmet fordítunk az intézmény külső környezetének szebbé, otthonosabbá tételére az évszakoknak megfelelően. Kialakítottunk egy belső udvart, amelyen két pavilon áll, melyet az időseink nagy örömmel használnak. Ezáltal lehetőség van a napos időkben is a friss levegőn tartózkodniuk huzamosabb ideig a napszúrás kialakulásának kockázata nélkül. Az udvarunkat folyamatosan parkosítjuk, hogy az idősek az ide látogató hozzátartozóikkal minél szebb és kényelmesebb környezetben tudjanak több időt a szabad levegőn tölteni, ami az egészségi és mentális állapotuk szinten tartását is segíti, a társas kapcsolatokra is pozitív hatással van.

V. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

V./a. Az ellátottak jogai a Szt. 94/E. §-a értelmében

Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményt igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel az intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, egyéni helyzete vagy állapota alapján a speciális ellátás és szolgáltatás igénybevételére. A szociális szolgáltatás biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani.

Az intézményünkben az ellátott jogi képviselő negyedévente tart fogadó órát.

V./b. A jogosultak érdekvédelme

A jogosultak érdekvédelmét és az érdek-képviseleti fórum szabályait az Szt. 97-99/A. § tartalmazza. Az érdek-képviseleti fórum a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézménnyel intézményi jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesülését elősegíteni hivatott szerv, mely a házirendben meghatározott feltételek és eljárás szerint működik.

V./c. Az érdek-képviseleti fórum

Előzetesen véleményezi az intézmény vezetője által készített, az ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a szakmai programot, az éves munkatervet, a házirendet, az ellátottak részére készült tájékoztatókat. Megtárgyalja az intézményben élők panaszait. Intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó felé, valamint más illetékes hatóságok, szervek felé, amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

VI. Programjaink, eseményeink

Rendszeresen szervezett programjaink mellett részt veszünk az intézményi és városi ünnepségeken, zajlanak a névnapi- születésnapi köszöntések, februárban farsang, márciusban a nőnap, májusban anyák napi köszöntő, mikulás és karácsonyi ünnepségek mely ünnepek az adott esemény jelentőségét tükrözik, mind környezetükben, mind pedig hangulatukban.

Tartalmas és színvonalas Idősek hónapi rendezvénysorozatunk alkalmain helytörténeti, egészségmegőrző, ismeretterjesztő előadások mellett a szórakozás, szórakoztatás kapta a főszerepet. Fellépőink közül kiemelnénk Illyés Szabó Anna mesemondót, aki először járt városunkban, meghívásunkat elfogadva, szereplésével megkoronázva a programsorozatot.

Mindig arra törekszünk, hogy rendezvényeink minél színvonalasabbak és színesebbek legyenek. Ezért rendszeresen vendégművészeket is meghívunk, ami az időseink mentális állapotát jobbá és mindennapjait mozgalmasabbá, szebbé teszik. Rendezvényeink nyitottak a hozzátartozók számára is.

VII. Elért eredményeink

2015 áprilisában szakmai ellenőrzést végeztek a Hajú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal végzése alapján a Tompai Módszertani intézmény szakértői. Az ellenőrzés kiterjedt az intézmény működéséhez kapcsolódó szakmai dokumentációra, valamint az ellátottakhoz kapcsolódó dokumentációk ellenőrzésére. Az ellenőrzés során minden vizsgált szempont szerint megfelelt az intézmény a módszertani ajánlásoknak, külön kiemelték a magas színvonalú szakmai

programot és az otthon családias hangulatát, valamint a szolgáltatásban végzett magas szintű szakmai munkát. A helyszíni szemle során a szakértők betekintést nyerhettek az otthon életébe, interjút készítettek lakóinkkal és néhány hozzátartozóval. Mindkét részről elégedettséget tapasztaltak, melyet szóban és írásban is kifejeztek.

2015. november végén átvehettük intézményünk autóját, mellyel a lakóink sokkal kényelmesebben, egyszerűbben, és gyorsabban tudnak eljutni a szakrendelésekre, elrendelt vizsgálatokra.

Jelentős előrelépés az idősotthon életében, hogy múlt év szeptemberében megkaptuk a működési engedélyt az egészségügyi tevékenység végzésére a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Balmazújvárosi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztályától, így most már olyan ellátásokat is elvégezhetnek a szakdolgozóink, amikért eddig szakrendelésre kellett szállítani a lakóinkat. Pl.: felfekvés ellátása, orvos utasítására infúzió bekötése, lábszárfekély kezelése, PEG-en keresztül történő táplálás, gégekanülös lakónál gégekanül cseréje, stb.

A tavalyi évben Balmazújváros Város Önkormányzata meghirdette a „Tiszta udvar rendes ház" című pályázatot, melyre az intézményünk ismét sikeresen pályázott és most elnyertük az első helyezést. Az elismeréssel járó anyagi támogatást teljes mértékben az udvarunk további szépítésére és parkosítására fordítottuk. A díjat elismerő tábla pedig felkerült a méltó helyére, a főépület homlokzatára.

Második félévtől a jó szakmai kapcsolatunknak köszönhetően tovább bővült az intézményt támogatók köre. Több egészségügyi terméket forgalmazó cég támogatta az Otthonunkat adományaikkal, termékeikkel: vizsgálóágy, kötöző kocsi, garat, pupillalámpa, infúziós állvány, pulzoxymeter, ambu-ballon, vitaminok, gyógyteák, fertőtlenítőszerek, stb. melyek dolgozóink munkáját segítik, és a lakók életminőségét javítják.

Többször kedvezményes áron sikerül beszerezni különböző gyógyászati segédeszközöket, melyekre lakóink többségének nagy szüksége van. Egyes termékeket folyamatosan kedvezményes áron szolgáltatnak részünkre.

Otthonunk rendezvényei megtartásához felajánlott támogatások száma is jelentősen nőtt, több élelmiszer és anyagi felajánlást kaptunk.

Tavaly szeptemberben sikeresen pályáztunk a **"**Számítógép a mindennapi társ 8"címmel, ahol az intézményünk 4 darab számítógépet nyert 4 darab monitorral, önrész befizetésével.

VIII. Terveink

Az idős szervezet számára a meleg elviselése nagy terhet jelent, ezért az intézetünk rövidtávú tervei között szerepel a folyosókon elhelyezett klímaberendezések üzembe helyezése, mellyel szolgáltatásunk minősége javul.

Terveink között szerepel egy ipari mosógép beszerzése, mert a mosókonyhán működő háztartási mosógépek kapacitása nem elegendő az intézményben rendszeresen tisztítandó textíliák mosására, ezek a háztartási eszközök a rendeltetéstől gyakoribb használat miatt többször meghibásodnak, javíttatásuk tetemes költséget jelent. Továbbá az ipari mosógép lehetőséget adna intézményünknek a bérmosás vállalására, amely plusz bevételt jelentene.

A jövőre vonatkozóan terveink között szerepel lakóink ellátásának még színvonalasabbá tétele, az intézmény dolgozóinak szakmai képzése, pályázati lehetőségekkel minél több fejlesztés megvalósítása, kiaknázása, és a szakmai kapcsolatok ápolása a társintézményekkel és szolgáltatókkal. Sajnálatos azonban, hogy a szakosított ellátás számára nagyon kevés, korlátozott számban jelennek meg pályázatok.

Szeretnénk tovább fejleszteni és korszerűsíteni a gyógyászati segédeszköz parkunkat, mellyel még komfortosabbá tehető azoknak a lakóknak az élete is, akik ágyban fekvők.
Azokat a segédeszközöket, amelyeket átmenetileg mellőzni tudunk, az arra átmenetileg rászoruló balmazújvárosi lakosok felé kölcsönözzük. Ez a szolgáltatásunk térítésmentes.
Tapasztalatunk szerint egyre nagyobb az igény a gyógyászati segédeszközök kölcsönzése iránt.

Folyamatos az intézmény további külső és belső szépítése, mellyel még otthonosabbá, ingergazdagabbá varázsolhatjuk lakóink környezetét.

Olyan programokat szervezünk a már meglévők mellett, mellyel felkeltjük és fenntartjuk az érdeklődését a lakóknak és megpróbáljuk őket kimozdítani az elmagányosodásból és az introvertáltságból.

Az intézmény működteti a „Derűs Alkony" Alapítványt, mely az idősotthonban lakók életminőségének javítását segíti.

Célunk továbbra is, hogy az Idősek Otthonában végzett magas színvonalú ápolási és gondozási tevékenység, a lakókörnyezet kialakítása példaértékű legyen a lakók és hozzátartozók, valamint a fenntartó, a város lakosai és érdeklődők számára is.

Az intézményre vonatkozó szakmai létszám

Szakmai létszám bemutatása

Előírt szakmai létszám	***Engedélyezett létszám/fő***	***Szakképzettség neve***
intézményvezető	1	okleveles szociális munkás (Msc), szociálpedagógus, szociális szakvizsga, tereptanár
vezetőápoló	1	diplomás ápoló, aneszteziológiai szakasszisztens
szociális és mentálhigiénés munkatárs, foglalkoztatás szervező	1	szociális alapvégzettség
ápoló-gondozó	10 2	általános ápoló, ált. asszisztens, szociális gondozó-ápoló
orvos	heti 8 óra	orvos
pszichiáter szakorvos	havi 4 óra	pszichiáter szakorvos
mozgásterapeuta	heti 6 óra	gyógytornász
dietetikus	1	élelmezésvezető
takarító-mosónő	4	takarító-mosónő
konyha (szakács-konyhai kisegítő)	5	3 fő szakács, 2 fő konyhai kisegítő
személyzeti ügyintéző, pénztáros	1	érettségi, közgazdasági szakközépiskola
gondnok	1	szakmunkás

Az intézményben a szakképzettségi arány 100%-os, továbbképzésükre a 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet, valamint a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján és a továbbképzési ütemtervben rögzítettek szerint kerül sor.

Az intézményben dolgozó munkatársak munkáját közfoglalkoztatott munkatárs segíti minden területen (ápolás, gondozás, konyha, takarítás).

HATÁROZATI JAVASLAT

A Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona 2015. évi működéséről szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona 2015. évi működéséről szóló beszámolóját elfogadja.

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a 2016. évi munkaterv módosítása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) bekezdés d) pontja értelmében a fenntartó meghatározza az adott nevelési évben indítható óvodai csoportok számát.

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 311/2015. (XII.16.) számú határozatával fogadta el 2016. évi munkatervét. Az elfogadott munkaterv szerint a 2016. március 23-i ülésen kerül meghatározásra a fenntartó önkormányzat által a 2016/2017. nevelési évben indítható óvodai csoportok száma.

A Képviselő-testület Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI. 25.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 3. pont 10) alpontja értelmében az Intézményfelügyeleti, Szociális és Közbiztonsági Bizottság feladat- és hatáskörébe tartozik az óvodai beíratások időpontjának meghatározása.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 20. § (1) bekezdés alapján az óvodai beiratkozásra a tárgyév április 20-a és május 20-a között kerül sor.

Tekintettel arra, hogy az óvodai beiratkozásra csak a későbbiek folyamán kerül sor, javasoljuk a tisztelt Képviselő-testületnek, hogy a 2016/2017. nevelési évben indítható óvodai csoportok számát a beiratkozásra kerülő gyermekek számának ismeretében a 2016. május 25-i munkaterv szerinti ülésen tárgyalja meg.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2016. március havi munkaterv szerinti ülés napirendjét a határozati javaslatban foglaltak szerint módosítani szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

a 2016. évi munkaterv módosítása tárgyában

1.
Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 311/2015. (XII.16.) számú határozatával elfogadott 2016. évi munkatervét a Képviselő-testület Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI. 25.) önkormányzati rendeletének 3. § (2)-(3) bekezdései alapján úgy módosítja, hogy a 2016. március havi munkaterv szerinti ülésen az alábbi napirendi pontot nem tárgyalja:

- A 2016/2017. nevelési évben indítható óvodai csoportok számának meghatározása (8. napirendi pont).

2.

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 311/2015. (XII.16.) számú határozatával elfogadott 2016. évi munkatervét a Képviselő-testület Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI. 25.) önkormányzati rendeletének 3. § (2)-(3) bekezdései alapján úgy módosítja, hogy a 2016. május havi munkaterv szerinti ülés 10. napirendi pontjaként az alábbi napirendi pontot tárgyalja:

- A 2016/2017. nevelési évben indítható óvodai csoportok számának meghatározása.

Határidő: azonnal
Felelős: dr. Veres Margit polgármester

Balmazújváros, 2016. március 16.

dr. Veres Margit
polgármester

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

BALMAZÚJVÁROS VÁROS
POLGÁRMESTERE

dr. Bencsik Judit
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő –testületének
2016. március 23-án tartandó ülésére
„egyesületek, szervezetek támogatása" tárgyban

Tisztelt Képviselő – testület!

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő –testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107.§ alapján az egyesületek, szervezetek részére támogatást nyújt. Az összeg forrása a 2016. évi költségvetés egyéb támogatások előirányzatánál került betervezésre. A 9/2016. (I.27.) számú határozat alapján az Intézményfelügyeleti, Szociális és Közbiztonsági Bizottság március 9-én elbírálta a beérkezett pályázatokat.
A rendelkezésre álló 3 millió Ft-os keret mellett a pályázati összegekből befolyt 80 ezer Ft-ot is felosztotta a bizottság.
A támogatások odaítélésénél megállapítást nyert, hogy a balmazújvárosi Tálentum Alapítvány, illetve a Papp László Debreceni Sportegyesület pályázatát támogatásra méltónak találta az Intézményfelügyeleti, Szociális és Közbiztonsági Bizottság.
Az első esetben (alapítvány) végleges jóváhagyásra csak a képviselő-testület jogosult, a bizottság csak javaslattételi joggal rendelkezik. A pályázat minden szempontból megfelelt a pályázati kiírásnak, részükre 200. 000 Ft összegű támogatást javasolnak.
A sportegyesület esetében mivel nem rendelkeznek balmazújvárosi székhellyel az ISZK Bizottság nem ítélhet meg támogatást. Tájékoztatásként viszont el kell mondani, hogy a Papp László DSE heti három alkalommal városunk fiataljainak nyújt edzési, önképzési lehetőséget, amit a bizottság szintén támogatásra méltónak tart a benyújtott pályázat alapján. A képviselő-testületnek a 107.§ alapján jogában áll a támogatást megítélni, melynek fedezetét a 2016. évi költségvetés egyéb előirányzata biztosítja.

HATÁROZATI JAVASLAT

„Egyesületek, szervezetek támogatása" tárgyban

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107.§-a alapján dönt arról, hogy a 2016. évi költségvetés egyéb előirányzatából elkülönített „egyesületek, szervezetek támogatására" biztosított forrás terhére támogatást nyújt az alábbi szervezeteknek:
- Balmazújvárosi Középiskola Tálentum Alapítvány: 200. 000 Ft
- Papp László Debreceni Sportegyesület: 200. 000 Ft.

Ezen támogatást szerződés alapján, szakmai és pénzügyi elszámolás mellett kapják meg a szervezetek.
Határidő: 2016. március 31. - a támogatásban részesülő civil szervezetek részére az összegek átutalása, illetve a támogatási szerződések aláírása.

Balmazújváros, 2016. 03. 18.

Dr. Veres Margit
polgármester

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére az önkormányzat és az önkormányzati tulajdonban lévő intézmények és gazdasági társaságok 2016. évi közbeszerzési tervének elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 42. § (1) bekezdése szerint Balmazújváros Város Önkormányzatának, és a Kbt. hatálya alá tartozó gazdasági társaságainak a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet kell készítenie az adott évre vonatkozó közbeszerzéseiről. A közbeszerzési terv nyilvános.

A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Az ajánlatkérő továbbá a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathatja, ha az általa előre nem látható okból előállt közbeszerzési igény vagy egyéb változás merült fel. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény, vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.

A tervezett benyújtandó európai uniós és hazai beruházások alapján a mellékelt táblázatban szereplő közbeszerzési eljárások lefolytatása szükséges önkormányzatunknál 2016. évben.

Az önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok, intézményei beruházásairól, pályázatairól szóló tájékoztatások alapján közbeszerzési eljárás lefolytatása a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft., a Balmaz Kamilla Kft. és a BalmazInterCOM Kft. társaságok esetében, illetve a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár, a Veres Péter Kulturális Központ, az Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény és a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona esetében 2016. évben nem várható.

Javaslom a Tisztelt Képviselő-testületnek, hogy hagyja jóvá Balmazújváros Város Önkormányzata, Balmazújváros Sport Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft., Balmaz Kamilla Kft. és BalmazInterCOM Kft. társaság és a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár, Veres Péter Kulturális Központ, Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény és a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona intézmények 2016. évi közbeszerzési tervét.

Továbbá kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a későbbiek folyamán - több önkormányzati pályázat és a gazdasági társaságok által benyújtott pályázat elbírálását követően, mely kivitelezése közbeszerzési értékhatárt elérő beruházás - hatalmazza fel önkormányzatunk polgármesterét, illetve a gazdasági társaságok ügyvezetőit a közbeszerzési eljárások közbeszerzési tervben történő folyamatos átvezetésére azzal, hogy a polgármester és az ügyvezetők a közbeszerzési tervet aktualizált tartalommal – a közbeszerzési terv

elfogadásán kívül - legalább évente két alkalommal kötelesek a Képviselő-testület elé terjeszteni jóváhagyásra.

HATÁROZATI JAVASLAT

az önkormányzat és az önkormányzati tulajdonban lévő intézmények és gazdasági társaságok 2016. évi közbeszerzési tervének elfogadása tárgyában

I.

1.

Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 42. § (1) bekezdése alapján úgy határoz, hogy Balmazújváros Város Önkormányzata 2016. évi közbeszerzési tervét a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

2.

Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 42. § (1) bekezdése alapján felhatalmazza a polgármestert, hogy a közbeszerzési tervben nem szereplő időközben felmerülő közbeszerzési értékhatárt elérő beruházásokat átvezesse folyamatosan a közbeszerzési tervben azzal, hogy a polgármester a közbeszerzési tervet aktualizált tartalommal – a közbeszerzési terv elfogadásán kívül - legalább évente két alkalommal köteles a Képviselő-testület elé terjeszteni jóváhagyásra.

Határidő: folyamatos
Felelős: polgármester

II.

1.

Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 42. § (1) bekezdése alapján úgy határoz, hogy a Balmazújváros Sport Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft., Balmaz Kamilla Kft. és BalmazInterCOM Kft. társaságok és a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár, Veres Péter Kulturális Központ, Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény és a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona intézmények 2016. évi közbeszerzési tervét a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

2.

Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 42. § (1) bekezdése alapján felhatalmazza a Balmazújváros Sport Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft., Balmaz Kamilla Kft. és BalmazInterCOM Kft. társaság ügyvezetőjét és a Lengyel Menyhért Városi Könyvtár, Veres Péter Kulturális Központ, Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény és a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona intézményvezetőjét, hogy a közbeszerzési tervben nem szereplő időközben felmerülő közbeszerzési értékhatárt elérő beruházásokat átvezesse folyamatosan a közbeszerzési tervben azzal, hogy az ügyvezető és az intézményvezető a közbeszerzési tervet aktualizált tartalommal – a közbeszerzési terv elfogadásán kívül - legalább évente két alkalommal köteles a Képviselő-testület elé terjeszteni jóváhagyásra.

Határidő: folyamatos
Felelős: Balmazújváros Sport Kft. ügyvezetője
Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. ügyvezetője
Balmaz Kamilla Kft. ügyvezetője

BalmazInterCOM Kft. ügyvezetője
Lengyel Menyhért Városi Könyvtár intézményvezetője
Veres Péter Kulturális Központ intézményvezetője
Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény intézményvezetője
Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona intézményvezetője

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

Balmazújváros Város Önkormányzata
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
Hulladékgyűjtési és hasznosítási rendszerek fejlesztése – Üveg csomagolási hulladékgyűjtők beszerzése	**OKTF-NHI-FPR-2015-001**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	I. negyedév	-
Helyi gazdaságfejlesztés – eszközbeszerzés	**TOP-1.1.3.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
II. Szolgáltatás				
Magasépítési tervezés	**-**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	III. negyedév	-
Mélyépítés tervezés	**-**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	III. negyedév	-
Műszaki ellenőrzési tevékenység végzése	**-**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-

III. Építés				
Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése – védőnői szolgálat épületfejlesztése	**TOP-4.1.1.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
Zöld város kialakítása -városi piactér fejlesztése	**TOP-2.1.2.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 113. § előzetes tájékoztatással induló hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
Zöld város kialakítása - Szabadidős park kialakítása	**TOP-2.1.2.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 113. § előzetes tájékoztatással induló hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	**TOP-4.2.1.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztések - belvízvédelmi rendszer fejlesztése	**TOP-2.1.3.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 113. § előzetes tájékoztatással induló hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
Helyi gazdaságfejlesztés – épület fejlesztése funkcióváltással	**TOP-1.1.3.-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 113. § előzetes tájékoztatással induló hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-

Fenntartható települési közlekedésfejlesztés – Kerékpárút fejlesztések	**TOP-3.1.1-15**	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 113. § előzetes tájékoztatással induló hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-

Balmazújváros, 2016. március 18.

Dr. Veres Margit
polgármester

Balmazújváros Sport Kft.
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
Pályakarbantartó gépek beszerzése	be/sfp-09188/2015/MLSZ	Nemzeti eljárásrend – Kbt. 115. § hirdetmény nélküli eljárás	IV. negyedév	-
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Lajos Ferenc
ügyvezető

Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft.

2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Gencsi Zoltán
ügyvezető

Balmaz Kamilla Kft.
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Bagi Zsolt
ügyvezető

Balmaz InterCOM Kft.

2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Hegedűs Tibor
ügyvezető

Egyesített Óvoda és Bölcsődei Intézmény
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Vezendi Andrásné
intézményvezető

Veres Péter Kulturális Központ
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Lósné Hűse Erzsébet
megbízott intézményvezető

Lengyel Menyhért Városi Könyvtár
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Molnárné Nemes Margit
intézményvezető

Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona
2016. évi közbeszerzési terve

A közbeszerzés tárgya	Kapcsolódó pályázat	Irányadó eljárásrend	Az eljárás megindításának tervezett időpontja	Megjegyzés
I. Árubeszerzés				
-				
II. Szolgáltatás				
-				
III. Építés				
-				

Balmazújváros, 2016. március 18.

Béresné Lőrincz Erzsébet
intézményvezető

BALMAZÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2015. (III. 18.) önkormányzati rendelet módosítása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete 8/2015. (III. 18.) számú rendeletében rendelkezett a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 147. § (1)-(2) bekezdései alapján „A fenntartó megállapítja a 146. § (1) bekezdése szerinti ellátások intézményi térítési díját, ami a szolgáltatási önköltség és a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás különbözete. Az intézményi térítési díjat több szolgáltatás és ellátás nyújtása esetében is szolgáltatásonként (ellátásonként) kell meghatározni, a közös költségelemek szolgáltatásonkénti (ellátásonkénti) közvetlen költségeinek arányában történő megosztásával.
A bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására), valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.”

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet (a továbbiakban: rendelet) 9. § (1) bekezdése szerint bölcsőde esetében a gyermek Gyvt. 147. § (2) bekezdés szerinti gondozására számított intézményi térítési díj az élelmezés nyersanyagköltségével csökkentett szolgáltatási önköltség és a normatív állami hozzájárulás összegének különbözete. Az élelmezés nyersanyagköltségének meghatározásakor az általános forgalmi adóval növelt összeget kell figyelembe venni.

Az intézmény gondozásra számított intézményi térítési díjának megállapítása az alábbiak szerint történt:

A szolgáltatás önköltségének megállapítása: 2016. évben a bölcsődei szakfeladat összes tervezett kiadása az Egyesített Óvoda és Bölcsőde Intézmény költségvetésében: 38.198.000,- Ft, ebből levonva az intézmény saját bevételét 200.000,- Ft, így a tervezett kiadás 37.998.000,- Ft.
A 2016. évi költségvetési támogatás igényléséhez leadott létszám 56 fő. Ezek alapján az egy főre jutó szolgáltatási önköltség: 37.998.000,- Ft/56 fő = 678.536,- Ft/fő/év. A költségvetési támogatás összege 2016-ban: 497.188,- Ft/fő/év. A bölcsődében gondozásra megállapítható intézményi térítési díj összege ennek a két összegnek (678.536,- Ft és a 497.188,- Ft) a különbsége, azaz 181.348,- Ft/év/gyermek.
Havi bontásban az intézményi térítési díj összege: 15.112,- Ft/hó/gyermek, azaz a napi intézményi térítési díj összege (átlag 21 nappal számolva) 720,- Ft/nap/gyermek.

A rendelet 9. § (2) bekezdése értelmében, ha a bölcsődében a gondozásért külön nem kívánnak személyi térítési díjat megállapítani, az intézményi térítési díj összegét nullában kell meghatározni és írásban dokumentálni.

Javaslom a Tisztelt Képviselő-testületnek, hogy a bölcsődében a gondozásra, nevelésre külön személyi térítési díjat ne állapítson meg.

A bölcsőde egyik szolgáltatása az időszakos gyermekfelügyelet. Ennek térítési díját az alábbi számítás alapján 277,- Ft/fő/órában javaslom meghatározni.
A bölcsőde 2015. évi tényleges összes kiadása 40.345.508,- Ft volt, a 2015. évi tényleges bevétele 201.261,- Ft. A két összeg különbsége 40.144.247,- Ft. 2015-ben 235 nap volt a gondozási napok száma. A bölcsőde nyitvatartási ideje 11 óra, a gyermekek átlaglétszám 56 fő volt 2015-ben. A díj ezen számok elosztása után megkapott összeg. {40.144.247/(235*11)/56}

A helyettes szülőnél elhelyezett gyermek után fizetendő intézményi térítési díjak összege változatlan. A nevelőszülői díj legalacsonyabb összegét minden évben a költségvetési törvény határozza meg, ez idén is havonta 15.000,- Ft. Változatlan a nevelési díj is, mivel a nyugdíjminimum %-ban kerül meghatározásra. A nyugdíjminimum összege 2016-ban nem változott, továbbra is 28.500,- Ft.

Amennyiben a Tisztelt Képviselő-testület egyetért a leírtakkal, az előterjesztés mellékletét képező rendelet-tervezetet szíveskedjen elfogadni.

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

TERVEZET!

Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../... (… …) önkormányzati rendelete
a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2015. (III. 18.) önkormányzati rendelet módosításáról

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 29. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontjában biztosított feladatkörében eljárva, figyelemmel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendeletre, Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelet 21.§ (1) bekezdés d) pontjában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Intézményfelügyeleti, Szociális és Közbiztonsági Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1. §

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 8/2015. (III. 18.) önkormányzati rendelet 7. § (3) bekezdése a következő szöveggel lép hatályba:

„(3) A bölcsődei időszakos gyermekfelügyelet igénybevétele esetén fizetendő térítési díj 277,- Ft/fő/óra.”

2. §

Ez a rendelet 2016. április 1-jén lép hatályba.

Balmazújváros, 2016. március

dr. Veres Margit
polgármester

dr. Bencsik Judit
jegyző

Záradék:
Kihirdetve: 2016. március ….. napján.

dr. Bencsik Judit
jegyző

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2014. (X.09.) önkormányzati rendelet módosításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) meghatározott személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat Balmazújváros Város Önkormányzata a Balmazújvárosi Kistérség Többcélú Társulása és a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona keretében biztosítja.
A Balmazújvárosi Kistérség Többcélú Társulását négy önkormányzat hozta létre, Balmazújváros mellett Hortobágy, Egyek és Tiszacsege alkotja a társulást.

A jelenleg hatályos társulási megállapodásban – az Szt. 92.§ (1) bekezdés b) pontja alapján - a négy önkormányzat úgy rendelkezett, hogy Balmazújváros Város Önkormányzatát hatalmazza fel a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló rendelet megalkotására. Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2014. (X.09.) önkormányzati rendelete tartalmazza a vonatkozó rendelkezéseket.

Az önkormányzati rendelet 8. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a személyi térítési díjak alapját képező intézményi térítési díjak összegét a szolgáltatást nyújtó intézmény fenntartója, a Balmazújvárosi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa évente egy alkalommal, tárgyév április 1. napjáig állapítja meg az Szt. rendelkezéseinek megfelelően. A Társulási Tanács döntéséről haladéktalanul értesíti Balmazújváros Város Önkormányzatát. Az új intézményi térítési díj rendeletben való megállapításáról Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete minden év április 30-ig dönt. A Társulási Tanács 2016. március 16-án tartott ülésén 10/2016. (III. 16.) számú határozatával elfogadta az intézményi térítési díjakat, így ennek megfelelően kerül sor az önkormányzati rendelet mellékleteinek módosítására.
Továbbá a Képviselő-testület döntésének megfelelően – miszerint a Balmazújvárosi Nefelejcs Idősek Otthona önálló intézményként működik – meg kell állapítani ezen intézményben alkalmazandó térítési díj mértékét is 2016. április 1-ig, amit a rendelet módosítása keretében szintén át kell vezetni.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a rendelet módosításáról szóló tervezetet – figyelemmel a Társulási Tanács döntésére is – szíveskedjen elfogadni.

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

TERVEZET

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének
……/2015. (…. ….) önkormányzati rendelete
a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2014. (X.09.) önkormányzati rendelet módosításáról

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (1) bekezdés b) pontjában és (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2010. (XI.25.) önkormányzati rendelete 21.§ (1) bekezdés d) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének Intézményfelügyeleti, Szociális és Közbiztonsági Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1.§

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 16/2014. (X.09.) önkormányzati rendelet 1-2-3-4. számú mellékletei helyébe e rendelet 1-2-3-4. számú mellékletei lépnek.

2.§

Ez a rendelet 2016. április 1-jén lép hatályba.

Balmazújváros, 2016. ….....

dr. Veres Margit
polgármester

dr. Bencsik Judit
jegyző

Záradék:

Kihirdetve: 2016. …… napján.

dr. Bencsik Judit
jegyző

1. számú melléklet.../2016. (…....) önkormányzati rendelethez

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díja
BALMAZÚJVÁROS településen

	A	B
1	**ELLÁTÁS MEGNEVEZÉSE**	**Intézményi térítési díj**
2	**Étkeztetés (nettó ár)**	378 Ft/adag
3	**Étkeztetés + szállítás (nettó ár)**	417 Ft/adag
4	**Házi segítségnyújtás**	0 .- Ft/óra
5	**Családsegítés**	térítésmentes
6	**Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**	
7	Szociális rászorultság esetén	50,-Ft/nap
8	Szociális rászorultság hiányában	100,-Ft/nap
9	**Támogató szolgáltatás**	
10	Szociális rászorultság esetén a személyi segítés díja	0 Ft/óra
11	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén belül	70,-Ft/km
12	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén kívül	55,-Ft/km
13	Szociális rászorultság hiányában a személyi segítés díja	1500,-Ft/óra
14	Szociális rászorultság hiányában település közigazgatási területén belül	150,-Ft/km
15	Szociális rászorultság hiányában a település közigazgatási területén kívül	150,-Ft/km
16	**Közösségi pszichiátriai ellátás**	térítésmentes
17	**Közösségi szenvedélybeteg ellátás**	térítésmentes
18	**Nappali ellátás – idősek klubja**	0.-Ft/nap
19	- Azon ellátottaknak akik részére a települési önkormányzat az idősek nappali intézményi ellátása keretében étkeztetést is biztosít	553,- Ft/nap
20	**Szenvedélybeteg nappali ellátás**	térítésmentes
21	**-**szenvedélybeteg nappali ellátás keretében igénybe vett étkezés	553,- Ft/nap
22	**Demens betegek nappali ellátása**	térítésmentes
23	-demens személyek nappali ellátás keretében igénybe vett étkezés	236.- Ft/nap
24	**Fogyatékossággal élők nappali ellátása**	térítésmentes
25	- Fogyatékossággal élők nappali ellátása keretében igénybe vett étkezés	236.- Ft/nap
26	**Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása**	térítésmentes
27	- Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása keretében igénybe vett étkezés	553,-Ft/nap
28	**Ápolást-gondozást nyújtó ellátása (idősek otthona)**	75.000,-Ft/hó(2500,-Ft/nap)
29	Demens személyek bentlakásos intézményi ellátása	75.000,-Ft/hó (2500,-Ft/nap)

2. számú melléklet a .../2016. (…....) önkormányzati rendelethez

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díja
EGYEK településen

	A	B
1	**ELLÁTÁS MEGNEVEZÉSE**	**Intézményi térítési díj**
2	**Étkeztetés (nettó ár)**	370,-Ft/adag
3	**Étkeztetés + szállítás (nettó ár)**	409,-Ft/adag
4	**Házi segítségnyújtás**	0 .- Ft/óra
5	**Családsegítés**	térítésmentes
6	**Támogató szolgáltatás**	
7	Szociális rászorultság esetén a személyi segítés díja	0 Ft/óra
8	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén belül	70,-Ft/km
9	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén kívül	55,-Ft/km
10	Szociális rászorultság hiányában a személyi segítés díja	1500,-Ft/óra
11	Szociális rászorultság hiányában település közigazgatási területén belül	150,-Ft/km
12	Szociális rászorultság hiányában a település közigazgatási területén kívül	150,-Ft/km
13	**Közösségi pszichiátriai ellátás**	térítésmentes
14	**Közösségi szenvedélybeteg ellátás**	térítésmentes
15	**Nappali ellátás – idősek klubja**	0.-Ft/nap
16	- Azon ellátottaknak akik részére a települési önkormányzat az idősek nappali intézményi ellátása keretében étkeztetést is biztosít	1 078.- Ft/nap
17	**Szenvedélybeteg nappali ellátás**	térítésmentes
18	**-**szenvedélybeteg nappali ellátás keretében igénybe vett étkezés	553.- Ft/nap
19	**Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása**	térítésmentes
20	- Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása keretében igénybe vett étkezés	553,-Ft/nap
21	**Ápolást-gondozást nyújtó bentlakásos ellátás**	73.500,-Ft/hó (2450,-Ft /nap)
22	Demens személyek bentlakásos intézményi ellátása	73.500,-Ft/hó (2450,-Ft/nap)

3. melléklet a …./2016. (…...) önkormányzati rendelethez

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díja
HORTOBÁGY településen

	A	B
1	**ELLÁTÁS MEGNEVEZÉSE**	**Intézményi térítési díj**
2	**Étkeztetés (nettó ár)**	331 Ft/adag
3	**Étkeztetés + kerékpáros szállítás (nettó ár)**	402,-Ft/adag
4	**Étkeztetés + gépkocsival szállítás (nettó ár)**	591,-Ft/adag
5	**Házi segítségnyújtás**	120,- Ft/óra
6	**Családsegítés**	térítésmentes
7	**Támogató szolgáltatás**	
8	Szociális rászorultság esetén a személyi segítés díja	0 Ft/óra
9	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén belül	70,-Ft/km
10	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén kívül	55,-Ft/km
11	Szociális rászorultság hiányában a személyi segítés díja	1500,-Ft/óra
12	Szociális rászorultság hiányában település közigazgatási területén belül	150,-Ft/km
13	Szociális rászorultság hiányában a település közigazgatási területén kívül	150,-Ft/km
14	**Közösségi pszichiátriai ellátás**	térítésmentes
15	**Közösségi szenvedélybeteg ellátás**	térítésmentes
16	**Szenvedélybeteg nappali ellátás**	térítésmentes
17	**-**szenvedélybeteg nappali ellátás keretében igénybe vett étkezés	553.- Ft/nap
18	**Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása**	térítésmentes
19	- Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása keretében igénybe vett étkezés	553,-Ft/nap

4. melléklet a …./2016. (…....) önkormányzati rendelethez

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díja TISZACSEGE településen

	A	B
1	**ELLÁTÁS MEGNEVEZÉSE**	**Intézményi térítési díj**
2	**Étkeztetés (nettó ár)**	354,-Ft/adag
3	**Étkeztetés + szállítás (nettó ár)**	433,-Ft/adag
4	**Házi segítségnyújtás**	
5	a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egyéni havi jövedelme a nyugdíjminimum 250 %-át nem éri el	0,-Ft/óra
6	a Szt. 119/C. §-a alapján megállapított egyéni havi jövedelme a nyugdíjminimum 250 %-át meghaladja.	200,-Ft/óra
7	**Családsegítés**	térítésmentes
8	**Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**	
9	Szociális rászorultság esetén	50,-Ft/nap
10	Szociális rászorultság hiányában	100,-Ft/nap
11	**Támogató szolgáltatás**	
12	Szociális rászorultság esetén a személyi segítés díja	0 Ft/óra
13	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén belül	70,-Ft/km
14	Szociális rászorultság esetén a település közigazgatási területén kívül	55,-Ft/km
15	Szociális rászorultság hiányában a személyi segítés díja	1500,-Ft/óra
16	Szociális rászorultság hiányában település közigazgatási területén belül	150,-Ft/km
17	Szociális rászorultság hiányában a település közigazgatási területén kívül	150,-Ft/km
18	**Közösségi pszichiátriai ellátás**	térítésmentes
19	**Közösségi szenvedélybeteg ellátás**	térítésmentes
2 0	**Nappali ellátás – idősek klubja**	
21	- Azon ellátottaknak akik részére a települési önkormányzat időskorúak nappali ellátását biztosít	0.-Ft/nap
22	- Azon ellátottaknak akik részére a települési önkormányzat az idősek nappali intézményi ellátása keretében étkeztetést is biztosít	866.- Ft/nap
23	**Szenvedélybeteg nappali ellátás**	térítésmentes
24	-szenvedélybeteg nappali ellátás keretében igénybe vett étkezés	553.- Ft/nap
25	**Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása**	térítésmentes
26	- Pszichiátriai betegek nappali intézményi ellátása keretében igénybe vett étkezés	553,-Ft/nap

BALMAZÚJVÁROS VÁROS
POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból
ellenőrizte:
dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. 2015. évi beszámolójának elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 136/2014. (V.29.) számú határozata alapján 2014. június 1. napjától 2019. május 31. napjáig a Hajdú Volán Zrt. biztosítja Balmazújváros város közigazgatási területén helyi, autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatást.
A 2014. május 29. napján aláírt Közszolgáltatási Szerződés 11. pontjának 3) bekezdése alapján a szolgáltató a közforgalmú közlekedés éves tényleges teljesítéséről készített beszámolót a tárgyévet követő év február 28. napjáig papír alapon és elektronikus formában juttatja el a Megrendelőnek, amely kiterjed a közösségi közlekedést érintő fontosabb témakörökre, különös tekintettel:

- a menetrend teljesítésére, a végrehajtott menetrendváltozásokra,
- az utas-szállítás általános körülményeire,
- a járművek állapotára, életkorára,
- a kielégítetlen utazási igényekre,
- a javasolt fejlesztésekre, megtakarítási lehetőségekre,
- a várható gazdálkodási eredményre,
- a jogszabály-változásokból eredő kötelezettségekre.

Hivatkozással Balmazújváros Város Önkormányzata és az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt., mint a Hajdú Volán Zrt. jogutódja közötti, 2019. május 31-ig hatályban lévő közszolgáltatási szerződés 11. pontjában foglaltakra, a közlekedési közszolgáltató a 2015. évi balmazújvárosi helyi közlekedés ellátására a beszámolóját a melléklet szerint megküldte.
Kéri a közlekedési közszolgáltató, hogy a 2015. évi elszámolással kapcsolatosan biztosítsa az önkormányzat a beszámoló 6. fejezetében meghatározott 841 eFt önkormányzati támogatást a jóváhagyott előirányzat átutalásával.

Kérem a tisztelt képviselő-testületet, szíveskedjen az előterjesztést megtárgyalni.

HATÁROZATI JAVASLAT

Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. 2015. évi beszámolójának elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. 2015. évi beszámolóját elfogadja.

A képviselő-testület megállapítja, hogy a Zrt. a 2014. május 29. napján aláírt Közszolgáltatási szerződésben vállalt kötelezettségének eleget tett. A Közszolgáltatási szerződés 12. pontjának 1) bekezdésében foglaltak alapján a 2015. évi pénzügyi elszámolással kapcsolatosan a beszámoló 6. fejezetében megállapított elszámolási különbözet 841 eFt-os összegének pénzügyi rendezését a 2016. évi költségvetésben elfogadott támogatás terhére teljesíti.

A képviselő-testület felkéri dr. Veres Margit polgármestert, hogy a testület döntéséről tájékoztassa az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.-t.
Felkéri továbbá a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjét, hogy a biztosított támogatás átutaláshoz szükséges intézkedéseket tegye meg.

Határidő: 2016. március
Felelős: dr. Veres Margit polgármester
dr. Bencsik Judit jegyző

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

Észak-magyarországi Közlekedési Központ
Zártkörűen működő Részvénytársaság
3527 Miskolc, József Attila u. 70.
Adószám: 24198440-2-05
Cégjegyzékszám: Cg.05-10-000500

Dr. Veres Margit úrhölgy
polgármester

Iktatószám: ÉMKK.124 - 2/2016.
Ügyintéző: Kocsis Tibor
Tárgy: Balmazújváros helyi 2015. évi beszámoló

Balmazújváros Város Önkormányzata
Polgármesteri Hivatal
4060 Balmazújváros,
Kossuth tér 4-5.

Tisztelt Polgármester Úrhölgy!

Hivatkozással Balmazújváros Város Önkormányzata és az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. a HAJDÚ VOLÁN Zrt. jogutódja között 2019. május 31-ig hatályban lévő közszolgáltatási szerződés 11. pontjában foglaltakra, Balmazújváros helyi közlekedés 2015. évi ellátásával, a bevételek, ráfordítások alakulásával, a szolgáltatás egyéb körülményeivel összefüggően a csatolt beszámoló, illetve mellékletei szerint tájékoztatom.

Kérem Polgármester Úrhölgy szíves intézkedését a jelzett beszámoló Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március hónapban megtartásra kerülő ülésén való előterjesztésére, a 2015. évi elszámolással kapcsolatos határozat meghozatalára, valamint a beszámoló 6. fejezetében meghatározott 841 EFt önkormányzati támogatás - ellentételezés - társaságunk részére történő átutalására.

Miskolc, 2016. február 26.

Tisztelettel:

Észak-magyarországi
Közlekedési Központ Zrt.
3527 Miskolc, József A. u. 70.
4.

Pelcz Gábor
vezérigazgató

Melléklet: 1 db

Beszámoló az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. Balmazújváros helyi közforgalmú autóbusz- közlekedésével összefüggő közszolgáltatási feladatainak 2015. évi ellátásáról

Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.
3527 Miskolc, József Attila út 70.

Beszámoló az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. Balmazújváros helyi közforgalmú autóbusz-közlekedésével összefüggő közszolgáltatási feladatainak 2015. évi ellátásáról

Készült: **Balmazújváros Város Önkormányzatának 2016. március havi Képviselő-testületi ülésére**

Tartalomjegyzék

Bevezető 3
1. Balmazújváros helyi közlekedésének bemutatása 3
2. Az utasszállítás körülményei 4
3. Forgalomszervezési intézkedések és menetrend szerinti teljesítés 4
4. Eszközgazdálkodás és az autóbuszok műszaki-esztétikai állapota 4
5. A helyi közlekedéssel összefüggő jogszabályváltozások 5
6. Bevételi-, teljesítményi mutatók, költségtényezők és a tevékenységi eredmény alakulása 2015. évben 6
7. Tulajdonosi elvárások, finanszírozás helyzete, 2016. évre tervezett intézkedések 9

Bevezető

Balmazújváros közigazgatási területén a helyi közforgalmú autóbusz-közlekedési tevékenységet az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. a HAJDÚ VOLÁN Zrt. jogutódja végezte 2015. évben, az Önkormányzattal 2014. június 1-től 2019. május 31-ig hatályos közszolgáltatási szerződés alapján.
A hivatkozott közszolgáltatási szerződés 11., „Adatszolgáltatás a közösségi közlekedés bevételeinek és ráfordításainak alakulásáról" c. pontjában foglaltak értelmében társaságunk elkészítette Balmazújváros helyi közlekedésével összefüggő 2015. évre vonatkozó gazdálkodási adatairól szóló beszámolót. A beszámoló kiterjed Balmazújváros helyi közlekedést érintő fontosabb témakörökre, különös tekintettel:

- a menetrend teljesítésére, a végrehajtott menetrendváltozásokra,
- az utas-szállítás általános körülményeire,
- a járművek állapotára, életkorára,
- a javasolt fejlesztésekre, megtakarítási lehetőségekre,
- a várható gazdálkodási eredményre,
- a jogszabályváltozásból eredő kötelezettségekre.

A beszámoló tartalmazza továbbá, Szolgáltató Balmazújváros helyi közlekedés vonatkozásában 2016. évben tervezett intézkedéseit is.

1. Balmazújváros helyi közlekedésének bemutatása

Balmazújváros az Észak-alföldi régióban, Hajdú-Bihar megyében fekszik. Balmazújváros az Alföld sajátos, mezővárosi jellegű települése. Balmazújváros lakosságszáma 2015. január 1-én 17.448 fő volt, a megye 4. legnagyobb települése.
A Balmazújvárosi Kamilla Gyógy-, Termál- és Strandfürdő több évtizede szolgálja a város lakosságát, 1994-től rendelkezik gyógyvíz minősítési tanúsítvánnyal. Balmazújváros kedvező területi adottságokkal rendelkezik, ami egyrészt a területén található gyógyvíznek, másrészt a megyeszékhelyhez való „közelségéből" adódik.
A település mezővárosi jellegéből adódóan, az autóbusz-közlekedés a városon belüli helyváltozatási igények kielégítésében csak a lakosság egy viszonylag szűk rétege - az iskolába járó diákság, az egészségügyi szolgáltatást igénybevevők, a temetőbe, a piacra járók - számára bír jelentőséggel.
A társaság a helyi közlekedést 2015. évben a Közszolgáltatási Szerződésben előírt feltételek szerint, az Önkormányzat Képviselőtestülete által elfogadott menetrend alapján, 3 vonalon végezte. A hasznos km kibocsátás 2015. évben 64.558 ezer kilométer volt, mely az előző év azonos időszakához viszonyítva közel 13 %-os csökkenést jelent. A csökkenés oka a 2014. év június 1. napjától életbe lépő jelenlegi közszolgáltatási szerződésben foglaltaknak megfelelő új menetrend, mely az előzőeknél kevesebb indított járatot jelent.
A 2014. május 31-ig érvényes Közszolgáltatási Szerződésben foglaltaknak megfelelően volt egy alapmenetrend, melyet a nyári időszakban egy, a közgyűlés által is elfogadott csökkentett menetrend váltott fel. A pályázat útján 2014. június 1. napjától megkötött új szerződés új feltételekkel került megkötésre, melyben az alapmenetrend úgy került kialakításra, hogy tartalmazzon egy téli és egy nyári időszakra vonatkozó menetrendet, ennek következtében évközi menetrend módosításra már nincs szükség.
Az új menetrend a szerződésben rögzített feltételek és finanszírozási lehetőségek figyelembe vételével került kialakításra oly módon, hogy a diákok tanintézményekbe történő eljutása az oktatás kezdetére, illetve befejezésekor biztosított legyen. Ezen kívül a temető és az egészségügyi intézmény kiszolgálása is megoldódott, a város különböző részeiből.

2. Az utasszállítás körülményei

A szerződésben foglalt közszolgáltatási tevékenység ellátásához szükséges ingatlanokat, járműveket és egyéb eszközöket, az üzemeltetés műszaki és személyi feltételeit a társaság biztosította, és gondoskodott a közszolgáltatás folyamatos és biztonságos teljesítéséhez szükséges fejlesztésekről, az eszközök rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban tartásáról, azok folyamatos javítását saját szakműhelyében végezte. A társaság biztosította a baleset-, tűz- és környezetvédelmi, továbbá a munkaügyi - és egészségügyi előírások betartását, tevékenységét a jogszabályban meghatározott, menetrend szerinti személyszállításra jogosító, érvényes autóbuszos személyszállító engedély birtokában végezte.
Az udvarias szolgáltatási magatartás biztosítása, a konfliktushelyzetek helyes kezelése érdekében, a saját hibás, személyi sérüléssel vagy anyagi kárral járó közúti balesetek, továbbá az utas-balesetek megelőzésére, autóbuszvezetőinket rendszeres forgalmi, kereskedelmi, munka- és tűzvédelmi oktatásban részesítjük.
A feladatot az előző évben végzettel teljesen azonos úthálózaton és megállóhelyek igénybevételével végeztük. Megállóhely- és útburkolat felújításra 2015. évben nem került sor. A Debreceni utca – Kastélykert utca – Kossuth tér csomópontjainak jelzőlámpás csomóponttá történő átépítésének keretében a Kastélykert utcán egy új autóbuszmegálló kialakítására is sor került. A megállóhely helyi közlekedésbe történő bekapcsolása érdekében elkészítettünk egy menetrend-tervezetet, melyet 2015. szeptember hónapban megküldtünk az Ellátásért felelősnek. A tervezett menetrend bevezetése esetén, minimális beavatkozás mellett egyrészt biztosítaná az új megállóhely napi használatát, továbbá megkönnyítené az autóbuszok, nevezett csomóponton történő, biztonságos átközlekedését.
A megállóhelyeken a hirdetmények kihelyezése, a megrongálódott hirdetmények pótlása folyamatosan megtörtént. Az autóbuszok homlok és oldalfelületén valamint az utastérben elhelyezett kijelzőn az utas-tájékoztatás folyamatosan történt.

3. Forgalomszervezési intézkedések és menetrend szerinti teljesítés

A városban kialakított menetrend - a tapasztalatok alapján - megfelel az utazóközönség számára. A forgalomban lévő járatok ellátják a hivatásforgalmi igényeket és megfelelnek az egyéb utazási igényeknek is. A járatok közlekedtetésében fennakadások nincsenek, a meglévő helyi autóbuszpark a feladatokat ellátja.
2015. évben a menetrendben változás nem történt. Balmazújvárosban közlekedő helyi járatokat elsősorban a diákok veszik igénybe az iskolai intézménybe történő eljutás/hazajutás érdekében. A napközbeni az egyéb (temető, piac, egészségügyi intézmények stb.) helyváltoztatási igények kielégítése történik. A Közszolgáltatási Szerződésben vállalt kötelezettségünknek eleget téve egy évben legalább egy alkalommal – az éves menetrendváltást megelőzően - utasszámlálást kell végeznünk. Az év folyamán erre december hónapban került sor mely utasszámlálás során 2 munkanapot, és 1 munkaszüneti napot vizsgáltunk. Az előző évi adatokkal történő összehasonlítás során látható, hogy az utasszám csökkenő tendenciáját az új szerződésben vállalt kevesebb indított járat darabszámok okozták.
A város területén végzett menetrend szerinti helyi személyszállításban a társaság 2015. évben 2 516 db járatot indított - 1. sz. melléklet -, mely az előző évihez képest 844 darabbal kevesebb.
Járatkimaradás 2015. évben 6 alkalommal fordult elő, melyek okai műszaki meghibásodásokra vezethetők vissza.

4. Eszközgazdálkodás és az autóbuszok műszaki-esztétikai állapota

A Szolgáltató a szerződés mellékletét képező menetrendben meghatározott feladatait a pályázatában vállalt típusú eszközökkel látta el, melyek átlagéletkorát és futásteljesítményét, valamint jellemző paramétereit a 2. számú mellékletben mutatjuk be. A városban kibocsátott

teljesítmények mintegy 90%-át a táblázatban bemutatott műszaki jellemzőkkel rendelkező autóbuszok adták, a pályázatban vállalttól eltérő autóbuszok forgalomba állítására az esetben került sor, ha az adott autóbusz a forgalomban műszaki okok következtében nem tudott részt venni.

A feladatot ellátó autóbuszok karbantartásáról, műszaki és esztétikai állapotának, a forgalom-biztonsági követelménynek teljesítéséről a társaság 2015. évben folyamatosan gondoskodott.

Új járművet a társaság 2015. évben nem szerzett be, erre kötelezettséget a pályázatban sem vállalt.

5. A helyi közlekedéssel összefüggő jogszabályváltozások

A Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény - költségvetési törvény - 3. mellékletének I. 5. pontja, valamint 3. mellékletének Kiegészítő szabályok 1. d) pontja alapján, a települési önkormányzatok 2015. évben is igényelhetnek költségvetési támogatást - pályázati úton - a helyi közösségi közlekedés támogatására.

A helyi közösségi közlekedés központi költségvetés által biztosított támogatásának igénylése során a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek meghatározásának általános elveit, a figyelembe vehető bevételi és költségtételeket, az ágazatban szokásos nyereség tervezhetőségének módját, valamint az igénylésre vonatkozó kalkulációt a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által 2011. évben kiadott útmutató és melléklete szabályozza. Az útmutató figyelembe vette a 2009. december 3-án hatályba lépett, a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1370/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott elveket.

A hivatkozott elvekkel összhangban, a helyi közlekedési közszolgáltatást megrendelő önkormányzat által biztosított működési támogatások, valamint a központi költségvetés terhére biztosított támogatás együttes összege, nem haladhatja meg az érintett önkormányzat területén végzett helyi közlekedési közszolgáltatással a tárgyévet megelőző évben felmerült, a bevételekkel nem fedezett indokolt költségek és az ágazatban szokásos ésszerű nyereség együttes összegét, a költségtérítés nem vezethet a közszolgáltatást végző társaság túl kompenzációjához.

Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. együttműködött Balmazújváros Város Önkormányzatával, a 2015. évre vonatkozó helyi közösségi közlekedés támogatásáról szóló pályázatban feltüntetett támogatási kérelem benyújtásához szükséges mellékletek és nyilatkozatok elkészítésében. A dokumentumok nyomtatott, illetve elektronikus formában határidőre megküldésre kerültek az önkormányzat részére.

A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény 3. mellékletének „A települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatása" című I. 5. pontjában, valamint a települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatásáról szóló pályázati kiírásban foglaltak alapján, a települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedése támogatásáról a KSZFO/17527/41/2015-NFM sz. előterjesztés jóváhagyásával döntött a közlekedéspolitikáért felelős államtitkár. A jelzett dokumentumban meghatározottak szerint Balmazújváros helyi közlekedés 2015. évi támogatására megítélt összeg: 922 EFt. A támogatás 25 %-át 2015. szeptember 11-ig, ezt követően a fennmaradó támogatást havonta 3 egyenlő részletben - a helyi önkormányzatokért felelős miniszter utalványozása alapján - a Kincstár folyósította. A támogatást a kedvezményezett önkormányzat maradéktalanul átutalta szolgáltató részére.

6. Bevételi-, teljesítményi mutatók, a költségtényezők és a tevékenységi eredmény alakulása 2015. évben

Az értékesítés volumenét, az üzleti bevételeket, a teljesítményeket valamint a fajlagos mutatókat a beszámoló 3. számú melléklete mutatja be.

Teljesítmény alakulása

A menetrend szerinti személyszállítás teljesítményei (fizető, hasznos és külszolgálati kilométer) 2014.évhez képest csökkentek. A hasznos kilométer teljesítmény kibocsátásban a bázis időszakhoz viszonyítottan nagyságrendileg 12,2%-os csökkenés tapasztalható, amely 2014. évközben megvalósult menetrendváltozásnak áthúzódó hatása. A 2014. június 1. napjától hatályos közszolgáltatási szerződés a korábbihoz képest kisebb teljesítmény kibocsátást jelentő menetrendet tartalmaz.
2015. évben menetrend módosításra nem került sor. A teljesített hasznos kilométer kibocsátás 65 ezer km.

Üzleti bevételek

2015. évben új utazási igazolványok bevezetése nem történt, illetve a 2015. január 1-jén érvényes helyi utazási tarifa 2014. december 31-hez képest és év közben sem változott.

2012. július 1-jei hatállyal a szociálpolitikai menetdíj-támogatás megállapításának és igénybevételének szabályairól szóló 121/2012. (VI.26.) Korm. rendelet alapján a kedvezményes bérletek darabszáma után járó szociálpolitikai menetdíj-támogatás fajlagos normatív értékét a rendelet szerinti 1.710 Ft/db értéken vettük figyelembe. A díjmentes utazások után kapott árkiegészítést a Központi Statisztikai Hivatal által szolgáltatott, az adott településre érvényes lakosságszám és a fajlagos támogatási összeg alapján vettük számításba. A fajlagos támogatási összeg 18 Ft/fő. A KSH által közölt adatok alapján a számításnál alkalmazott lakosságszám 2014.07.01 – 2015.06.30. 17.496 fő, 2015.07.01-től 17.448 fő.

Az értékesített jegy darabszámok 2015. évben összességében az üzleti év tervezett értékénél és a bázis időszakinál is kedvezőbben alakult. Az általános bérletek értékesített darabszáma (7db) éves szinten elenyésző. A menetjegyek esetében jelentős visszaesés következett be, 2014. évhez viszonyítva több mint 1/3-os (35,3%) a csökkenés mértéke, mely 1.157 db menetjegy értékesítés elmaradást jelent.
Az értékesítés volumenét a tanuló/nyugdíjas bérlet határozza meg, mely 2015. évben 10.183 db volt 58,1%-kal magasabb a bázisévhez képest.
A rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás helyi szabályairól szóló rendelet szerint a helyben tanulók utazási támogatásban részesülnek:
„Az önkormányzat a balmazújvárosi állandó bejelentett lakcímmel és diákigazolvánnyal rendelkező tanulók részére, a megvásárolt – helyi autóbuszjáratra érvényes – tanulóbérlet után a bérlet árának erejéig utazási támogatást nyújt, amennyiben ezt a törvényes képviselő írásban kérelmezi."
A helyi tanuló bérletek Önkormányzat támogatott mértéke 2014. évben 6.415 db volt, amely 2015. évben 10.176 db tanuló bérlet megvásárlását jelentette. A terv készítése során a 2014. év értékesítési adatai lettek figyelembe véve. A 2015. évi többletvásárlás a bázishoz viszonyítottan 3741 db.

A város helyi közlekedésében jelentős 45,4 %-os 7,2 millió Ft-os nettó árbevétel növekedése az önkormányzat által támogatott tanuló bérletek értékesítéséhez kapcsolódik.
2015. évi bázishoz viszonyított 3741 db tanuló bérlet többlet vásárlása a menetdíj bevételét 2,3 millió Ft-tal, valamint a közvetlenül a tanuló bérlet eladásához kapcsolódó szociálpolitikai menetdíj-támogatás bevételét 5 millió Ft-tal növelte.

A menetjegyek értékesítése 35,3%-os visszaesést mutat, mely 91 ezer Ft csökkenést eredményez. Az általános bérlet nettó utas által fizetett bevételének csökkenése 2 ezer Ft.
A díjmentes utazások után kapott árkiegészítés 18 ezer Ft csökkenést mutat, melyet a Központi Statisztikai Hivatal által közölt alapján a lakosságszám csökkenése okoz.

A menetdíjbevétel összesen 6.435 ezer forint 2015. évben, 2014. évhez viszonyítottan 52,1 %-kal 2.204 ezer Ft-tal emelkedett, a szociálpolitikai menetdíj-támogatás 16.683 ezer Ft, mely 43%-kal 5.019 ezer Ft-tal növekedett.

Az autóbusz-közlekedésen kívüli *egyéb tevékenység* (pl. készletértékesítés, reklám) *árbevétele* 25 EFt, amely a bázistól 15 EFt-tal kevesebb.
Az *egyéb bevételek* értéke 5.079 EFt, melyből 922 EFt az állami támogatás, míg 3.840 EFt az önkormányzati működési támogatási szükséglet, amely a bázistól 840 EFt-tal magasabb.

Számviteli politika és Önköltség-számítási szabályzat egységesítése 2015. évben

A BORSOD VOLÁN Zrt., a HAJDÚ VOLÁN Zrt. és a SZABOLCS VOLÁN Zrt. 2015. január 15-én olvadt be az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.-be. A beolvadás következtében tulajdonos (MNV Zrt.) iránymutatása alapján egységesítésre került a Számviteli Politika és az Önköltség-számítási Szabályzat.
A költségeknél jelentkező változás részben az önköltség számítási metodika egységesítésének következménye, melyben lényeges módosítást jelent a költségek tevékenységre történő elszámolásának (típus költség helyett rendszámos költség, vetítési alapok változása) módszere.

Üzleti ráfordítások

A helyi közlekedés 2015. évi *üzleti ráfordítása* a bázis értéknél 4.553 EFt-tal (19,7 %-kal) magasabb, összege 27.695 EFt-ban alakult, melynek 37,7 %-a anyagjellegű, 52,3 %-a személyi jellegű ráfordítás (a kettő együtt 89,9 %), 8,9 %-a pedig értékcsökkenési leírás.
Az *anyagjellegű ráfordítások* összege 10.429 EFt, amely a bázistól 825 EFt-tal magasabb. Legjelentősebb költségtényező (54,9 %) az autóbuszok üzemeltetéséhez szükséges gázolaj költség (5.722 EFt), melynek értéke 68 EFt-tal növekedett. Az anyagjellegű ráfordítások másik jelentős része (26,3 %) az autóbuszok rendszeres karbantartásához felhasznált fenntartási anyagok költsége (2.746 EFt), mely 778 EFt-tal több a bázisszinttől.
További – a személyszállítási tevékenység ellátásához szükséges – fontosabb anyagjellegű ráfordítások:

- készpénzes bevételek szállítása, az objektumok őrzése, védése 32 EFt
- objektumok, autóbuszok takarítása 84 EFt
- a *biztosítási díjak* (kötelező, CASCO, vagyon, utas, stb.) értéke 160 EFt
- javítás, karbantartás 372 EFt

A *személyi jellegű ráfordítások* értéke a tényadatok alapján 14.471 EFt, mely a bázistól 1.922 EFt-tal magasabb. A ráfordítások 69,2 %-a bérköltség (10.020 EFt), 11,4 %-a személyi jellegű kifizetés (1.645 EFt) és 19,4 %-a járulékok (2.806 EFt).
A személyi jellegű kifizetések alakulását befolyásolta a Közlekedési Központokra (Volán társaságokra) vonatkozó alágazati szintű és a helyi érdekképviseletekkel megkötött bérmegállapodás, melynek teljesítése az alábbiak szerint valósult meg:

- 2015. évben a munkáltató és az érdekképviseletek között megkötött megállapodásban foglaltak szerint az arra jogosult munkavállalók részére egyszeri, bruttó 30.000 Ft/fő összegű bérjuttatást fizetett ki a társaság március hónapban.
- A társaságnál alkalmazott Választható Juttatási Rendszer (VJR) keretösszege egységesen 350.000 Ft/fő/év.

- A társaság Kollektív Szerződésében vállalta, hogy pusztán a szabályozók változása miatt a munkavállalók keresete nem csökkenhet, azaz ha a munkavállaló munkavégzését az új foglalkoztatási és díjazási szabályok szerint illetve a régi foglalkoztatási és díjazási szabályok szerint kiszámítjuk, az nem térhet el a munkavállaló hátrányára.
- A beolvadást követő időszakban az autóbuszvezetők munkabérét társaságunk az új szabályok és a beolvadás napját megelőző napon hatályban lévő – a munkavállalóra vonatkozó – Kollektív Szerződés szabályai szerint is kiszámította, és a különbözetet kompenzációs pótlékként fizette ki. A kompenzációs pótlék alapbéresítése 2015. május 1-i hatállyal történt meg.
- A bérmegállapodás szerinti – 2015. április 1-től kezdődően a 2014. évi tényleges számviteli törvény szerinti bértömeg 9/12-ed részére vetített – 2,4 %-os mértékű bértömeg-fejlesztés kiadásának elveiről született megállapodásnak megfelelően az alapbérek emelése 2015. június 1-ei hatállyal valósult meg, az április 1. és május 31. közötti időszakra a munkavállalót megillető részt a június havi munkabérekkel kapták meg a munkavállalók.
- Átlagosan 5 %-os mértékű alapbéremelésben részesültek azon munkavállalók, akik havi alapbére 2015. június 1-én nem haladta meg a 150.000 Ft-ot, azon munkavállalóknál, akik havi alapbére 2015. június 1-én 150.000 Ft és 300.000 Ft között volt az alapbéremelés mértéke átlagosan 3 % volt.

Az *értékcsökkenési leírás* éves összege 2.467 EFt-ban alakul, amely a bázis értéknél 1.478 EFt-tal magasabb. A bázis évben a gördülőállomány értékcsökkenése mindössze 156 EFt, mivel a tevékenységet végző autóbuszok nagy része „0"-ra íródott, csak a kötelezően képzett maradványértéken tartottuk nyilván. A beolvadás miatti számviteli politika változás következménye az autóbuszok hasznos élettartamának újbóli megállapítása, melynek hatására a maradványérték 2 év alatt leírásra kerül. Az értékcsökkenési leírás 61,2 %-a (1.511 EFt) az autóbuszok amortizációs költsége.

Az *egyéb ráfordítások* (328 ezer Ft) növekedésének oka elsősorban, hogy a társaságoknak 2014. évben társasági adó fizetési kötelezettsége keletkezett, melynek vonzata az iparűzési adó és építményadó fizetési kötelezettség is. (Balmazújváros önkormányzatának fizetendő helyi adóból 268 ezer Ft jelenik meg a helyi tevékenységnél.)

Eredmény

A tevékenység éves *üzemi eredménye* 527 EFt, melyet 28.222 EFt üzleti bevétellel, valamint 27.695 EFt üzleti ráfordítással érte el a társaság.
A *pénzügyi és rendkívüli eredmény hatására* (0 EFt) a tevékenység adózás előtti eredménye változatlanul 527 EFt-ban teljesült.
Az egyszerűsített eredmény kimutatást a 4. számú melléklet tartalmazza.

Bevételekkel nem fedezett indokolt költségek

A bevételekkel nem fedezett indokolt költségek a 5. számú mellékletben láthatóak.

A tevékenység végzésének *indokolt költsége* 27.663 EFt, mely a bázis összegnél 4.521 EFt-tal (19,5 %-kal) magasabb.
Az indokolt költségek 85,7 %-a (23.696 EFt) közvetlen költség, amely a bázis összegtől 5.906 EFt-tal (33,2 %-kal) magasabb.
A közvetlen költségeken belül a legnagyobb részarányt (35 %) az autóbuszvezetők személyi jellegű költsége (8.300 EFt) képviseli, amely a bázisszintet 1.371 EFt-tal haladta meg. További jelentős ráfordítás az üzemanyag költség (5.722 EFt), amely 68 EFt-tal több a bázistól, valamint a karbantartás közvetlen költsége (5.687 EFt), mely a

bázis szinttől 1.869 EFt-tal több. A két költségkategória közvetlen költségeken belüli együttes részaránya 48,1 %.

Az indokolt költségek 14,3 %-át teszi ki az *értékesítési, a forgalmi és műszaki közvetett, valamint a társasági általános költség* együttes összege (3.967 EFt), amely a bázis szinttől 1.385 EFt-tal marad el.

A mellékletben bemutatott *támogatás nélküli közlekedési bevételek* (23.177 EFt) és a fent részletezett indokolt költségek (27.663 EFt) alapján, valamint az ágazatban szokásos ésszerű nyereség (indokolt költség 1 %-a 277 EFt) figyelembe vételével összesen 4.763 EFt támogatás szükséges a tevékenység veszteségmentes végzéséhez.

Balmazújváros Önkormányzata a beszámoló elkészítéséig 3.000 EFt összegű önkormányzati támogatást, valamint 922 EFt állami támogatást utalt, így elszámolási különbözetként 841 EFt támogatás pénzügyi rendezése szükséges.
Társaságunk a 2019. május 31-ig hatályban lévő Közszolgáltatási Szerződés 12. „Pénzügyi feltételek" c. pontja alapján kéri, a közszolgáltatási tevékenységgel összefüggő, bevételekkel nem fedezett, a közszolgáltatási kötelezettség miatt felmerült indokolt költségeinek, valamint az ésszerű nyereség elismerését és megtérítését.

7. Tulajdonosi elvárások, finanszírozás helyzete, 2016. évben tervezett intézkedések

A Volán társaságok szervezeti átalakításának folyamatában a BORSOD VOLÁN Zrt., a HAJDÚ VOLÁN Zrt. és a SZABOLCS VOLÁN Zrt. 2015. január 15-én beolvadt az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt-be. A beolvadással a három leánytársaság addigi formájában megszűnt, az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. 2015. január 15-től a felsorolt Volán társaságok általános jogutódjaként látja el tevékenységét. Társaságunk, az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zártkörűen működő Részvénytársaság az észak-magyarországi régió közúti közösségi közlekedési szolgáltatójaként látja el Balmazváros helyi személyszállítási feladatait is.
A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nek, mint az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. tulajdonosi jogkörgyakorlójának elvárása társaságunkkal szemben az, hogy 2016. évben a helyi menetrend szerinti autóbusz-közlekedés tevékenységi eredménye pozitív legyen.
A tulajdonosi elvárásoknak történő megfelelés érdekében továbbra is fontosnak tartjuk az utasforgalom folyamatos figyelemmel kísérését, hogy szükség esetén akár pozitív akár negatív irányba - forgalomszervezési intézkedések bevezetésével - tudjuk kezelni a mindenkori utazási igényeket.
2016. évben tervezett intézkedések:

- Balmazújváros helyi közforgalmú közlekedés bevételeinek, ráfordításainak alakulását, eredmény-kimutatást, továbbá ellentételezési igényt tartalmazó, a közszolgáltatási szerződés szerinti negyedéves tájékoztatások határidőre történő elkészítése, valamint megküldése az önkormányzatnak papír alapon és elektronikus formában.
- Utasforgalom folyamatos figyelemmel kísérése, felülvizsgálata utasszámlálás keretében, forgalmi statisztikai mutatók elemzése, indokolt esetben menetrend módosítás kezdeményezése az önkormányzat felé.
- A város helyi közforgalmú autóbusz-közlekedés 2016. évi árbevétel tervének teljesítése, veszteségének csökkentése, a forgalomellenőrzés hatékonyságának és eredményességének növelésével.
- A tárgyév utasszámlálásainak adatairól, a szolgáltatás minőségének, illetve gazdaságosságának jellemzőiről, az autóbusz-közlekedéssel kapcsolatban év közben összegyűlt fejlesztési, módosítási igényekről, a gazdálkodás várható alakulásáról szakmai beszámoló megküldése az önkormányzat felé 2016. október 15-éig, papír alapon és elektronikus formában.

- Konstruktív együttműködés az önkormányzatokkal, hatékonyságnövelő intézkedések kidolgozása, a veszteségmentesen fenntartható helyi közlekedés érdekében.

Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. a tulajdonosi elvárásoknak történő megfelelés előtérbe helyezésével, valamint az utazási igények és az anyagi erőforrásaink figyelembevételével tervezi piaci stratégiáját, illetve járműrekonstrukciós programját. A közszolgáltatási szerződésben foglaltak figyelembevételével 2016. évben is kérjük az önkormányzat konstruktív, együttműködő munkáját, a veszteségmentesen fenntartható helyi közlekedés érdekében az indokolt finanszírozás biztosítását.

Miskolc, 2016. február 26.

Pelcz Gábor
vezérigazgató

Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.
3527 Miskolc, József A. u. 70. 4.

Mellékletek: 5 db
1. sz. melléklet: Kimutatás indított járatokról
2. sz. melléklet: Helyi közlekedésben foglalkoztatott autóbuszok főbb adatai
3. sz. melléklet: Utazási igazolvány értékesítés és bevétel alakulása 2015. évben
4. sz. melléklet: Balmazújváros közigazgatási területén helyi autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási feladat 2015. évi eredményének alakulása
5. sz. melléklet: Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. Balmazújváros helyi személyszállítási tevékenységének bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek elszámolása

1. sz. melléklet

A menetrend szerint indítandó és a ténylegesen indított, valamint a kimaradt járatok száma Balmazújváros helyi közlekedésében 2015. évben

Hónap	Menetrend szerint indítandó járatok	Ténylegesen indított járatok	Kimaradt járatok	
			tevékenységgel összefüggő	tevékenységgel nem összefüggő
Január	532	532	0	0
Február	496	496	0	0
Március	550	550	0	0
Április	524	524	0	0
Május	488	488	0	0
Június	543	541	2	0
Július	384	382	2	0
Augusztus	352	352	0	0
Szeptember	544	542	2	0
Október	536	536	0	0
November	532	532	0	0
December	552	548	4	0
Összesen	**2 516**	**2 510**	**6**	**0**

2. sz. melléklet

A Balmazújváros helyi személyszállítás végzésében jellemzően részt vevő autóbuszok főbb adatai

Frsz	Típus	Szóló/ Csuklós	Euro besorolás	Szín	Klíma	Padló magasság	Gyártás dátuma	Ülőhely	Férőhely	2015. évi km	Km telítettség (2015.12.31)	Életkor 2015.12.31.
FKT-526	MAN A74 SL223	SZ	E3	fehér	légbefúvó + vezetőtéri	normál	2003.11.15	27	100	30 657	653 115	12,14
IEB-716	MAN A74 SL223	SZ	E3	fehér	légbefúvó + vezetőtéri	normál	2002.06.01	27	100	22 534	541 054	13,59

Balmazújváros helyi közlekedés

3. sz. melléklet

Utazási igazolvány értékesítés és bevétel alakulása 2015. évben

Db szám	2014. I-XII. hó	2015. terv I-XII.hó	2015. tény I-XII. hó	tervhez		bázishoz	
				index %	eltérés db	index %	eltérés db
Általános bérlet	8	0	7	0,0	7	87,5	-1
Tanuló/nyugdíjas bérlet	6 442	5 919	10 183	172,0	4 264	158,1	3 741
Menetjegy	3 279	2 936	2 122	72,3	-814	64,7	-1 157

Bevétel (ezer Ft)	2014. I-XII. hó	2015. terv I-XII.hó	2015. tény I-XII. hó	tervhez		bázishoz	
				index %	eltérés	index %	eltérés
Utas által fizetett bevétel	**4 231**	**3 867**	**6 435**	**166,4**	**2 568**	**152,1**	**2 204**
Általános bérlet	16	0	14	0,0	14	87,5	-2
Tanuló/nyugdíjas bérlet	3 957	3 636	6 254	172,0	2 618	158,0	2 297
Menetjegy	258	231	167	72,3	-64	64,7	-91
Szociálpol.menetdíj-támogatás	**11 664**	**10 947**	**16 683**	**152,4**	**5 736**	**143,0**	**5 019**
Tanuló/nyugdíjas bérlet	8 674	7 971	13 711	172,0	5 740	158,1	5 037
Ingyenes utazások utáni tám.	2 990	2 976	2 972	99,9	-4	99,4	-18
Bevétel összesen (E Ft)	**15 895**	**14 814**	**23 118**	**156,1**	**8 304**	**145,4**	**7 223**

(ezer km)	2014. I-XII. hó	2015. terv I-XII.hó	2015. tény I-XII. hó	tervhez		bázishoz	
				index %	eltérés	index %	eltérés
Fizető km	71	59	59	100,0	0	83,1	-12
Hasznos km	74	61	65	106,6	4	87,8	-9
Külszolgálati km	74	61	65	106,6	4	87,8	-9

Fajlagos (külszolgálati km alapján)	2014. I-XII. hó	2015. terv I-XII.hó	2015. tény I-XII. hó	tervhez		bázishoz	
				index %	eltérés	index %	eltérés
Fajlagos utas által fizetett	57,18	63,39	99,00	156,2	36	173,2	42
Fajlagos menetdíj-támogatás	157,62	179,46	256,66	143,0	77	162,8	99
Fajlagos bevétel összesen	214,80	242,85	355,66	146,5	113	165,6	141

Balmazújváros közigazgatási területén helyi autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállítási feladat 2015. évi eredményének alakulása

4. sz. melléklet

1 1 0 6 6 3 0 3 4 9 3 1 1 1 4 0 5
Statisztikai számjel

2 1

0 5 - 1 0 - 0 0 0 1 0 6
Cégjegyzék száma

2015. december 31.

"A" EREDMÉNYKIMUTATÁS
(összköltség eljárással)

(adatok: ezer Ft-ban)

Tétel-szám	A tétel megnevezése	2014. év bázis	2015. év tény	Eltérés	Index
a	b	c			
I.	Értékesítés nettó árbevétele	15 905	23 143	7 238	145,5
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0,0
III.	Egyéb bevételek	4 501	5 079	578	112,8
	állami normatív támogatás	1 088	922	-166	84,7
	önkormányzati működési támogatás	3 000	3 840	840	128,0
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	9 604	10 429	825	108,6
V.	Személyi jellegű ráfordítások	12 549	14 471	1 922	115,3
VI.	Értékcsökkenési leírás	989	2 467	1 478	249,4
VII.	Egyéb ráfordítások	0	328	328	0,0
A.	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.+II.+III.-IV.-V.-VI.-VII.)	-2 736	527	3 263	-19,3
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	171	89	-82	52,0
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	83	83	0,0
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII.-IX.)	171	6	-165	3,5
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY (±A. ±B.)	-2 565	533	3 098	-20,8
X.	Rendkívüli bevételek	0	2	2	0,0
XI.	Rendkívüli ráfordítások	0	8	8	0,0
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (X.-XI.)	0	-6	-6	0,0
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C. ±D.)	-2 565	527	3 092	-20,5
XIII.	Adófizetési kötelezettség	0	0	0	0,0
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY (±E.-XII.)	-2 565	527	3 092	-20,5
22.	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0	0	0,0
23.	Fizetett (jóváhagyott) osztalék, részesedés	0	0	0	0,0
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (±F.+22.-23.)	-2 565	527	3 092	-20,5

Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. Balmazújváros helyi személyszállítási tevékenységének bevételekkel nem fedezett indokolt költségeinek elszámolása

5. sz. melléklet

(adatok: ezer Ft-ban)

Sor-szám	[illegible]	Magyarázat	[illegible]	[illegible]	Eltérés	[illegible]
1	[illegible]	[illegible]	4 2[illegible]	[illegible]	2 2[illegible]	152,1
2	Fogyasztói árkiegészítés	Az ingyenes utazások, valamint a kedvezményes bérletek után igénybe vett fogyasztói árkiegészítésből származó bevétel.	11 664	16 682	5 018	143,0
3	Helyi önkormányzat által nyújtott működési támogatás	A normatív támogatáshoz a helyi önkormányzatok által önkormányzati önrészként vagy egyéb jogcímen nyújtott működési célú (a helyi közlekedés folyamatos üzemeltetéséhez és eszközfenntartási ráfordításaihoz biztosított) támogatás	3 000	3 840	840	128,0
4	[illegible]	[illegible]			[illegible]	[illegible]
5	Egyéb működési célú támogatások	Egyéb, a helyi önkormányzat vagy más szervezet által a helyi közforgalmú közlekedés fenntartása érdekében nyújtott működési célú támogatás.(átcsoportosított bevételek, Budapesti Közlekedési Szövetség tagjaként kapott kompenzációs bevétele stb)			0	0,0
6	Pótdíj bevétel	Az utasoktól beszedett pótdíjak bevétele.	0	0	0	0,0
7	Egyéb hozzájárulások, működési célú támogatások (egyéb közlekedési bevételek)	Egyéb, a fentiekben ki nem emelt bevételek, melyek a személyszállítási tevékenység ellátásával kapcsolatban jelentkeznek (pl. útfelújítások miatti terelőútvonal többletköltségének kompenzációja).	0		0	0,0
8	Egyéb, a közszolgáltatás teljesítéséhez szorosan kapcsolódó, piaci alapú tevékenység bevétele (pl. ingatlanhasznosítás, reklámtevékenység, egyéb)		423	59	-364	13,9
9	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
10	Költségek	Magyarázat				
11	Üzemeltetés közvetlen személyi jellegű költsége	Összegző sor [12+ ... +14]	6 [illegible]	8 300	1 [illegible]	1[illegible]
12	Bérköltség	Járművezetői állomány bérköltsége.	4 153	5 851	1 [illegible]	140,9
13	Bérjárulékok	Járművezetői állomány bérét illetve egyéb személyi jellegű juttatásait terhelő járulékok.	1 813	1 599	-214	88,2
14	Béren kívüli juttatások költsége	Járművezetői állomány béren kívüli juttatásainak költsége.	963	850	-113	[illegible]
15	Üzemeltetés közvetlen üzemanyag-költsége	Összegző sor [16+17]	5 654	5 722	[illegible]	101,2
16	Üzemanyag	Felhasznált üzemanyag költsége.	5 654	5 722	68	101,2
17	Vontatási áram	Felhasznált vontatási áram költsége				
18	Üzemeltetés közvetlen egyéb anyagköltsége	Összegző sor [19+ ... +22]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
19	Kenőanyag	Felhasznált kenőanyag költsége.	66	55	-11	83,3
20	Motorolaj	Felhasznált motorolaj költsége.	[illegible]	102	16	118,6
21	Gumiköltség	Felhasznált gumiabroncsok saját költsége, külső szolgáltatónak fizetett díj.	147	2	-145	1,4
22	Egyéb anyagköltség	Fentieken kívül felhasznált közvetlen anyagköltség.	0	11	11	0,0
23	Üzemeltetés egyéb közvetlen költsége	Összegző sor [24+ ... +30]	[illegible]	1 304	616	189,3
24	KGFB	Kötelező gépjármű-felelősség biztosítás költsége.	66	129	63	195,5
25	Utasbiztosítás	Utasbiztosítás költsége.	3	2	-1	66,7
26	Gépjármű vizsgáztatás	Gépjárművek vizsgáztatásának költsége.	25	71	46	284,0
27	Vagyonvédelmi szolgáltatás	Üzemeltetéshez kapcsolódó vagyonvédelmi szolgáltatás költsége.	337	421	84	124,9
28	Innovációs járulék	Innovációs járulék költségei.	0	36	36	0,0
29	Formaruha, munkaruha, védőruha	Formaruha, munkaruha, védőruha függetlenül annak számviteli elszámolásától.	47	41	-6	87,2
30	Egyéb	Fentieken kívül felmerülő egyéb közvetlen költség.	211	604	393	286,3
31	Karbantartás közvetlen költsége	Összegző sor [32+33+34]	3 818	5 687	1 [illegible]	149,0
32	Karbantartás közvetlen anyag, anyagjellegű és egyéb költsége	A járművek karbantartása során felmerülő anyag és műhelyköltségek.	2 251	3 119	868	138,6
33	Karbantartás közvetlen személyi jellegű költsége	A járművek karbantartását végző dolgozók személyi jellegű költségei (bér, annak járulékai és a béren kívüli juttatások).	1 554	2 299	745	147,9
34	Harmadik fél által végzett karbantartás	Külső fél által végzett járműkarbantartás számla szerinti költsége.	13	269	256	2 069,2
35	Infrastruktúra költsége	Összegző sor [36]	204	221	17	108,3
36	Tároló telep, pályaudvar, megállóhely	Tároló telep, pályaudvar, megállóhely fenntartási, üzemeltetési költségei, továbbá a tároló telepre való be-, illetve az onnan történő kiállás költségei.	204	221	17	108,3
37	Eszközpótlás / finanszírozás költsége	Összegző sor [38+ ... +40]	197	2 292	2 0[illegible]	1 163,5
38	Gördülő állomány értékcsökkenése	Gördülőállomány tárgyidőszaki értékcsökkenése.	156	1 511	1 355	968,6
39	Gördülő állomány egyéb finanszírozási költségei	Gördülő állomány hitel, lízing, bérleti stb. költségei.	0	8	8	0,0
40	Egyéb eszköz értékcsökkenése	Egyéb a tevékenység ellátásához közvetlenül használt eszközök értékcsökkenése.	41	773	732	1 [illegible]5,4
41	Alvállalkozásba adott személyszállítási tevékenység költsége	Alvállalkozó által végzett személyszállítási tevékenység költsége	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
42	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
43	Értékesítéshez kapcsolódó költségek	Összegző sor [44+ ... +47]	1 570	[illegible]	-876	[illegible]
44	Utastájékoztatás	Információs szolgálat, utastájékoztató eszközök, (például menetrend, megállóhelyi tájékoztatás, internetes tájékoztatás, pályaudvari kijelző berendezések) üzemeltetési, előállítási költségei, értékcsökkenése.	126	39	-87	31,0
45	Értékesítés	Jegy és bérletértékesítési tevékenységet folytató pénztárak üzemeltetéséhez kapcsolódó valamennyi költség, értékesítéssel foglalkozó munkatársak költségei, jegykiadóautomaták üzemeltetése, javítása, értékcsökkenése, finanszírozási költsége.	819	278	-541	33,9
46	Elszámoltatás	Elszámoltatói, leszedő pénztárosi és bevétel ellenőrzési tevékenység költségei.	318	274	-44	[illegible]
47	Forgalomellenőrzés	Jegy és bérletellenőrzés költsége.	307	303	-4	[illegible]
48	Tevékenység ellátásához kapcsolódó közvetett költségek	Összegző sor [49+ ... +56]	1 505	1 7[illegible]	234	1[illegible]
49	Operatív forgalomirányítás	A forgalomirányításban közvetlenül részt vevő munkatársak(pl. autóbusz állomás vezető, vezénylés, forgalmi szolgálattevő) személyi jellegű költsége valamint a feladatellátásukhoz szükséges infrastruktúra üzemeltetésének költsége.	577	[illegible]	107	118,5
50	Forgalomvezetés	Forgalmi terület vezetésének költsége.	85	229	144	269,4
51	Menetrendkészítés	Menetrendszerkesztés költségei. (Nyomdaköltségek nem ide, hanem az utastájékoztatásba tartoznak.)	79	139	60	175,9
52	Egyéb forgalmi költség	Egyéb forgalmi tevékenységhez kapcsolódó (például flottakövetőrendszerek) költségek.	76	2	-74	2,6
53	Üzemvezetés	Műszaki terület, üzem vezetésének költségei.	78	166	88	212,8
54	Operatív üzemirányítás	A karbantartási tevékenység operatív irányításának (művezető, részleg vezető, csoportvezető) költségei.	151	206	55	136,4
55	Anyagbeszerzés, raktározás	Anyagbeszerzési és raktározási tevékenység költsége függetlenül szervezeti hovatartozástól.	327	309	-18	94,5
56	Egyéb műszaki költség	Egyéb a műszaki tevékenységhez kapcsolódó költségek.	132	4	-128	3,0
57	Társasági általános költségek	A társaság általános irányításához kapcsolódó (overhead) tevékenységek költségei függetlenül a szervezeti felépítéstől, hovatartozástól. Ezek különösen magukban foglalják a következőket: forgalmi, kereskedelmi, személyszállítási műszaki szakterület irányítása; emberi erőforrás gazdálkodás, adminisztráció, pénzügy, számvitel, kontrolling tevékenység, vezérigazgató és törzskara, kabinet, belső ellenőrzési osztály, jogi tevékenység, stratégiai tevékenység	2 277	1 334	943	58,6
58	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	74,1
59	Összes bevétel (működési támogatás nélkül)	Összegző sor [9-3]	16 [illegible]	23 177	6 659	142,0
60	Összes költség [INDOKOLT KÖLTSÉG]	Összegző sor [42+58]	23 1[illegible]	27 663	4 621	119,5
61	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
62	[illegible]	[illegible]	3 000	3 000	0	100,0
63	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
64	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
65	Az ágazatban szokásos ésszerű nyereség	Közszolgáltatás teljesítéséhez kapcsolódó indokolt költség 1 %-a	231	277	46	119,7
66	[illegible]	Összegző sor [64+65]	2 [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	ebből: működési támogatás		2 [illegible]	[illegible]	[illegible]	
	[illegible]				0	
67	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
68	[illegible]	Összegző sor [illegible]	[illegible]	4 7[illegible]	[illegible]	97,5
69	Futásteljesítmény	ezer hasznos km	74	65	-10	86,9
70	1 km-re eső összes bevétel (működési támogatás nélkül)	Ft/km	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
71	1 km-re eső összes költség [INDOKOLT KÖLTSÉG]	Ft/km	311	[illegible]	117	137,[illegible]

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S
Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervének tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2016. február 10. napján tartott munkaterv szerinti ülésén tárgyalta meg az önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok 2016. évi üzleti tervét. Ezen ülésen a Képviselő-testület a 28/2016. (II.10.) számú határozatával arról hozott döntést, hogy nem fogadja el a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervét. Ezzel egyidejűleg felkérte a gazdasági társaság ügyvezetőjét, hogy dolgozza át a dokumentumot és azt nyújtsa be a Képviselő-testületnek 2016. március 23-i határidőre.

A Képviselő-testület döntésének megfelelően Dr. Kiss Tamás ügyvezető elkészítette és benyújtotta a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervét, mely az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beterjesztett üzleti tervet megtárgyalni, a határozati javaslatról dönteni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT
a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervének tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban biztosított jogkörében eljárva a Balmazújvárosi VESZ Városi Egészségügyi Szolgálat Nonprofit Kft. 2016. évi üzleti tervét elfogadja.

A képviselő-testület felkéri dr. Veres Margit polgármestert, hogy a döntésről az érintett gazdasági társaság vezetőjét tájékoztassa.

Határidő: azonnal
Felelős: dr. Veres Margit polgármester

Balmazújváros, 2016. március 18.

dr. Veres Margit
polgármester

	1. sz. melléklet
Balmazújvárosi Vesz Kft.	
	adatok e Ft-ban
Bevételek 2016.évi üzleti tervéhez	
OEP finanszírozás	224 503
Bérleti díj	52 690
Egészségügyi szolgáltatás	80
Bevétel összesen	**277 273**
Kiadások 2016. évi üzleti tervéhez	
Irodaszer	258
Villamos energia	10 005
Víz-, csatornadíj	1 893
Gázdíj	1 463
Éven belül elhasználódó eszközök	407
Járóbeteg szakellátás	224 503
Veszélyes hulladék	2 191
Karbantartás	1 876
Telefon, fax, internet ,posta költség	322
Könyvvizsgálat	533
Bérleti díj (UH)	1 437
Programkövetés, szoftver frissítés	4 792
Számítástechnikai szolgáltatás	600
Könyvviteli szolgáltatás	1 651
Kártevőírtás	368
Fénymásoló üzemeltetés	606
Takarítási szogáltatás	3 048
Informatikaiinfrastruktura üzemelt	1 219
Különféle egyéb szolgáltatás	629
Hatósági, igazgatási díjak, illeték	17
Pénzügyi szolgáltatási díjak	1 301
Bérköltség	13 833
Személyi jellegű egyéb kifizetés	1 104
Bérjárulékok	2 763
Kiadások összesen	**276 819**

Bérleti díj szakrendelők

NERVUS 2000 BT.	216 704
DR GONDA ZSUZSANNA	184 117
ECOMED 2000 BT	193 357
FAM-ARZT BT.	725 253
FEDO-MED BT.	179 675
GYNIMPEX KFT.	182 605
INNEREN BT.	210 592
ORTO-COX BT.	215 637
PROLABOR KFT.	292 086
RENTKA-MED BT.	207 928
VAMED BT.	123 633
ÖSSZESEN	**2 731 587 /hó**

Bérleti díj alapellátás

Ars Humana Bt.	88 858
Neuromed 2004 Kft.	88 858
balmaz-Ped Bt.	88 858
Tóth Istvánné Dr. Veress Klára	88 858
BALMAZ-MED BT.	88 858
BALMAZ-PRAXIS BT.	88 858
CLERICAL BT.	88 858
DR GONDA ZSUZSANNA	88 858
DR DICZHÁZY ÉS TÁRSA BT.	88 858
FAM-ARZT BT.	88 858
KOVAB-MED KFT.	88 858
DENT-LINE BT.	92 956
DENTO-MAX BT.	93 956
LEHEL-DENT BT.	93 956
VAJDA-DENT BT.	93 956
KAPITÁNY MÁRIA	25 278
SEMMELWEIS VÉDŐNŐI EGY.	145 925
ÖSSZESEN	**1 523 465**

Bérleti díj lakás

MEZEI ZSUZSANNA	11 482
HARTMAN ANIKÓ	14 392
GERŐ RÓBERT	15 345
ÖSSZESEN	**41 219**

Aranykor Támogató Szeretet Köz.	13 728
Kozma Romulus Tibor	11 232
ÖSSZESEN	**24 960**

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a Balmazújváros-Nagyhegyes kerékpárút közútterületek külterületi szakaszának rendezése tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A Balmazújváros-Nagyhegyes kerékpárút beruházása kapcsán az állami tulajdonú utak és az új önkormányzati kerékpárút vonatkozásában a közúti közlekedésről és az állami vagyonról szóló törvények és jogszabályi feltételek alapján szükséges rendezni az állami utak és a helyi közút tulajdonjogi viszonyait. Az eltérő tulajdoni viszonyok rendezésére a közlekedési szaktervezővel lehatárolási tervet kellett készíttetni.

A lehatárolási tervek alapján kell a két különböző tulajdonú közút, így az állami közúti útterület, illetve a helyi közút (kerékpárút) átadására vonatkozó telekalakítási, változási vázrajzokat elkészíteni, a földhivatali, közútkezelői és útügyi hatósági eljárásokat lefolytatni. A folyamat lezárása után kerülhet sor az állami utak tulajdonosi jogkörét gyakorló Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (a továbbiakban: KKK) szervezetével önkormányzatunknak a szükséges megállapodások megkötésére.

A Balmazújváros-Hajdúszoboszló állami közút külterületét, ezen belül Balmazújváros város külterületi közigazgatási szakaszát érintő útszakaszra a geodéziai felmérések és a változási vázrajzok elkészültek, s a vagyonjogi átadáshoz a KKK mint a vagyonkezelő képviseletében eljáró szervezet előírta önkormányzatunk számára a további folyamatokat.
A végleges vagyonjogi megállapodás megkötéséhez az önkormányzatnak a következő szempontokról kell határozatot hoznia:
- Fel kell hatalmaznia a település polgármesterét az átadás átvétellel kapcsolatos feladatok teljeskörű lebonyolítására,
- szintén fel kell hatalmaznia a település polgármesterét a jognyilatkozatok megtételére,
- a határozatban pontosan meg kell jelölni a telekalakítással és a beruházással érintett valamennyi hrsz.-ú ingatlant (azaz mely jelenlegi hrsz.-ból mely alszám kerül át a településhez, és mely marad állami tulajdonban),
- fel kell tüntetni a záradékolt vázrajz munkaszámát, valamint az átadás alapjául szolgáló közfeladat jogszabályi hivatkozását,
- nyilatkoznia kell az eljárással kapcsolatos összes járulék költségviseléséről, illetve a kötelezettségvállalásról is.

Fenti döntésekkel párhuzamosan már intézkedtünk a változási vázrajzok földhivatali záradékolásáról, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. hozzájárulásának beszerzéséről, melynek Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága az állami utak kezelője.

Tájékoztatjuk a Képviselő-testületet, hogy a korábbi kerékpárút beruházása az állami utak vonatkozásában 2 db hrsz.-ot érintett területek, mellyel változik az önkormányzati törzsvagyon mértéke.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy fentiekre és a csatolt mellékletekre figyelemmel az eljáráshoz szükséges határozatokat meghozni szíveskedjen.

Határozati javaslat

A Balmazújváros-Nagyhegyes kerékpárút közútterületek külterületi szakaszának rendezése tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban biztosított jogkörében eljárva a Balmazújváros-Nagyhegyes kerékpárút balmazújvárosi külterületi szakaszát érintően, a kerékpárút beruházás lezárásához szükséges állami közút illetve helyi közút vagyonjogi és tulajdonjogi rendezéséhez az alábbiakban intézkedik:

A Balmazújváros-Hajdúszoboszló 3321 jelű összekötő utat érintő és azzal párhuzamos kerékpárút beruházás kapcsán történő vagyonjogi és tulajdonjogi átadás rendezéséhez kapcsolódóan az alábbiakban határoz, figyelemmel a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (KKK) intézkedésére:

1.
A Képviselő-testület meghatalmazza dr. Veres Margit polgármestert a vagyonjogi átadás-átvétellel kapcsolatos feladatok teljeskörű lebonyolítására, továbbá a szükséges jognyilatkozatok megtételére.

2.
Az állami tulajdonú közút és a záradékolt változási vázrajzok szerinti helyi közút (kerékpárút) az alábbi hrsz.-ú közútterületeket érinti:

Érintett hrsz. és útterület	Településhez kerülő hrsz. és útterület	Továbbra is állami tulajdonban maradó hrsz. és útterület
Külterület:		
031/3, 6 ha 5664 m2	031/6, 1 ha 2884 m2	031/5, 5 ha 1823 m2
079/1, 1 ha 5431 m2	079/7, 0 ha 2011 m2	079/6, 1 ha 2426 m2

3.
A záradékolt vázrajzok munkaszámai:
Külterületi 031/3 hrsz.-ú földrészletek vonatkozásában:
- záradékolás száma: 2181/2015.
- munkaszám: P-1683/A/2015.

A záradékolt vázrajzok munkaszámai:
Külterületi 079/1 hrsz.-ú földrészletek vonatkozásában:
- záradékolás száma: 2180/2015.
- munkaszám: P-1683/B/2015.

4.
Az átadás alapját képező helyi közút (kerékpárút) kialakítása és fenntartása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bek. alapján helyben biztosítandó önkormányzati közfeladat.

5.
Balmazújváros Város Önkormányzata nyilatkozik arról, hogy a vagyonjogi átadással kapcsolatos összes járulékos költségviselésre kötelezettséget vállal.

A Képviselő-testület felhatalmazza dr. Veres Margit polgármestert az átadás-átvétellel kapcsolatos feladatok és jognyilatkozatok megtételére és teljeskörű lebonyolítására.
Felkéri további a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjét a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2016. március 24. és folyamatos
Felelős: dr. Veres Margit polgármester
Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

BALMAZÚJVÁROS VÁROS
POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból
ellenőrizte:
dr. Bencsik Judit
Jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlan vételárának meghatározása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 34/2016. (II.10.) számú határozatával támogatta Molnár József és Molnár Józsefné kérelmét azzal, hogy az önkormányzati tulajdonú, kérelmezők által lakott Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti ingatlan értékesítésre kijelölt státuszát továbbra is fenntartotta.

Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások, és helyiségek elidegenítéséről szóló 3/2009. (I.21.) B.újv. Ör. számú rendelet 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy a lakások forgalmi értékét – a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 52. §- ban rögzített szempontok figyelembételével készített ingatlanforgalmi értékbecslés alapján - a Képviselő-testület határozza meg.

A 63 m² nagyságú, 3 szoba összkomfortos lakóingatlan ingatlanforgalmi szakértői vélemény szerinti értéke 3.900**.**000.-Ft.

Az ingatlanok értékét a felkért ingatlanforgalmi értékbecslő a Törvény vonatkozó szakaszai alapján határozta meg. (Az ingatlan értékét meghatározó szakértői vélemény rendelkezésre áll és megtekinthető a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal Beruházási Osztályán.)

Fentiekre figyelemmel kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az ingatlan forgalmi értékét az értékbecslés figyelembevételével határozza meg.

Határozati javaslat

a Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti önkormányzati tulajdonú ingatlan vételárának meghatározása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. § (1) bekezdés alapján, a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvényben és az önkormányzati tulajdonban lévő lakások, és helyiségek elidegenítéséről szóló 3/2009. (I.21.) B.újv. Ör. számú rendeletben foglaltakra figyelemmel – a Gábor Á. utca 40. szám alatti önkormányzati tulajdonú lakóingatlan 100 %-os vételárát az alábbiakban határozza meg, melynek bérlő általi elfogadása esetén értékesíti az ingatlant a kérelmezőnek:

a) alternatíva

Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti ingatlan 3.900.000.-Ft.

b) alternatíva

Balmazújváros, Gábor Á. utca 40. szám alatti ingatlan …….-Ft.

A megállapított vételárból a 3/2009. (I.21.) B.újv. Ör. számú helyi rendelet 3. § (1) bekezdése alapján az elővásárlási jog fennállása esetén le kell vonni a bérlő által a lakásra fordított és meg nem térített értéknövelő beruházás értékének azon részét, melyet számlával igazolni tud.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert az adásvételi szerződés megkötésére, továbbá felkéri a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjét az értékesítéssel kapcsolatos 3/2009. (I.21.) B.újv. Ör. számú helyi rendeletben előírt intézkedések megtételére.

Határidő: 2016. március 31.
Felelős: dr. Veres Margit polgármester
Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője

Balmazújváros, 2016. március 17.

dr. Veres Margit
polgármester

Sürgősséggel

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Bencsik Judit
jegyző

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Fenntarthatósági Tervének elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Hajdúböszörmény város gesztorságában elkészíttette a társulás Fenntarthatósági Tervét. A Fenntarthatósági Terv tervezetét Hajdúböszörmény Város Polgármesteri Hivatal küldte meg a társulási önkormányzatok részére. Korábban önkormányzatunk a tervezet elkészítéséhez szükséges helyi adatszolgáltatását megadta.
A tervezet szinte az élet minden területét körülvevő, önkormányzati helyi, járási és társulási feladatokat is érintő témákra terjed ki.
Javaslom a tisztelt Képviselő-testület tagjainak, hogy a Fenntarthatósági Tervet tanulmányozzák át, s esetlegesen konstruktív véleményekkel kiegészítve kérem annak az elfogadását.

Határozati javaslat

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Fenntarthatósági Tervének elfogadása tárgyában

Balmazújváros Város Önkormányzat Képviselő-testülete - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. §-ban biztosított jogkörében eljárva - az előterjesztés mellékletét képező, a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás gesztorságában elkészített Fenntarthatósági Tervet

a./ alternatíva
elfogadja.

b./ alternatíva
az alábbi kiegészítésekkel fogadja el:_____

Felkéri a Képviselő-testület a Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjét, hogy a határozat kivonat megküldésével a társulást tájékoztassa.

Határidő: azonnal
Felelős: Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője

Balmazújváros, 2016. március 22.

dr. Veres Margit
polgármester

HAJDÚSÁGI SZILÁRD HULLADÉKLERAKÓ ÉS HASZNOSÍTÓ TÁRSULÁS

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

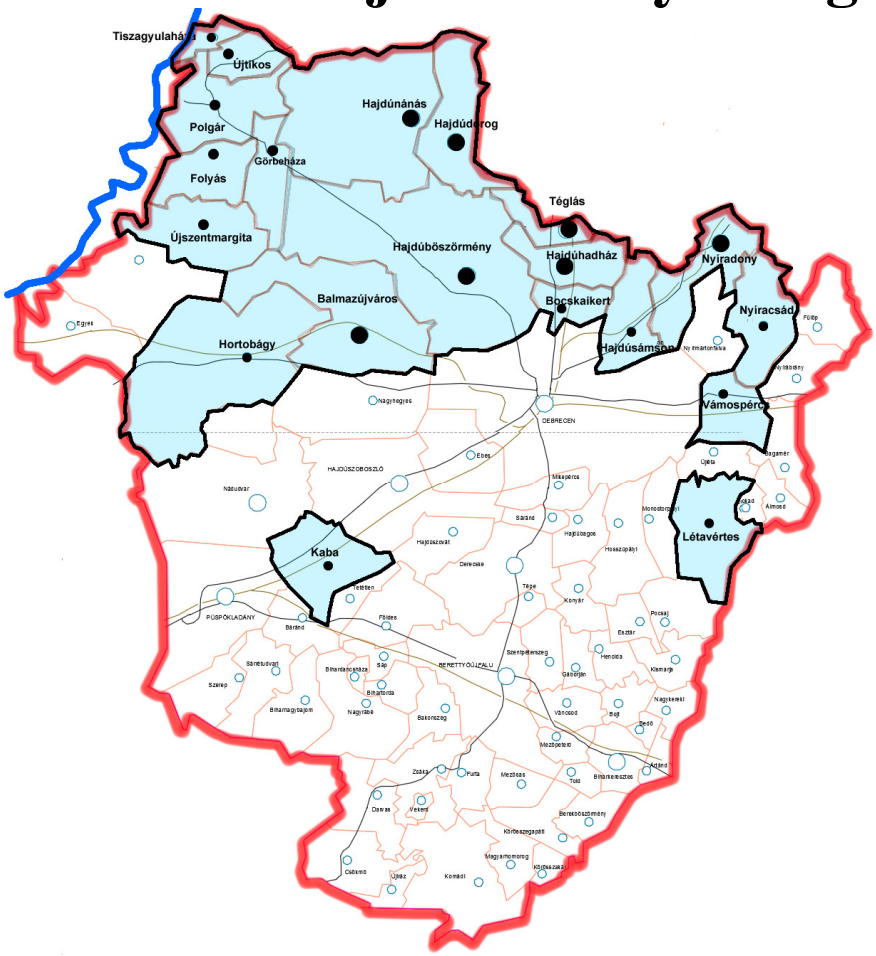

2016. március

Készítette:
Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó És Hasznosító Társulás
megbízásából a
Bio-Genezis Környezetvédelmi Kft.

*"Ez idő szerint az emberiség kilátásai a jövőre nézvést rendkívül borúsak. Felettébb valószínű, hogy nukleáris fegyvereit önmaga ellen fordítva gyors, de a legkevésbé sem fájdalommentes öngyilkosságot követ majd el. S még ha ez nem történnék is meg, lassú halál fenyegeti, mert megmérgezi, mellesleg pedig megsemmisíti a környezetet, amelyben és amelyből él. Még ha idejekorán megálljt parancsolna is vak és hihetetlenül ostoba tényked*ésének, ki van téve annak a veszélynek, *hogy fokozatosan elsorvadnak mindazon tulajdonságai, amelyek emberi voltát alkotják. Számos gondolkodó felismerte ezt, és jó néhány könyv tartalmazza azt a felismerést, hogy a környezetpusztítás és a kultúra "hanyatlása" kéz a kézben járnak..."*

(Konrad Lorenz)

Készítette:
Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás
megbízásából a
Bio-Genezis Környezetvédelmi Kft.

Elfogadta a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás
…….. számú jegyzőkönyvével

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás,
Hajdúböszörmény Város Önkormányzata,
Balmazújváros Város Önkormányzata,
Hajdúdorog Város Önkormányzata,
Hajdúhadház Város Önkormányzata,
Hajdúnánás Város Önkormányzata,
Polgár Város Önkormányzata,
Téglás Város Önkormányzata,
Bocskaikert Község Önkormányzata,
Folyás Község Önkormányzata,
Görbeháza Község Önkormányzata,
Hortobágy Község Önkormányzata,
Tiszagyulaháza Község Önkormányzata,
Újszentmargita Község Önkormányzata,
Újtikos Község Önkormányzata,
Hajdúsámson Város Önkormányzata,
Nyíradony Város Önkormányzata,
Létavértes Város Önkormányzata,
Kaba Város Önkormányzata,
Vámospércs Város Önkormányzata,
Nyíracsád Község Önkormányzata.

A dokumentumot készítették:

Barta Zoltán …….
környezetmérnök

Benkő Krisztán …….
környezetgazdálkodási agrármérnök,
környezetvédelmi szakmérnök

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ

1. LOCAL AGENDA 21 9

2. HELYZETELEMZÉS 13

2.1. Földrajzi elhelyezkedés 14

2.2. Természeti adottságok 18

2.2.1. Domborzati adatok 20

2.2.2. Éghajlat 21

2.2.3. Vízrajz 23

2.2.4. Talajok 26

2.2.5. Növényzet 29

2.2.6. Állatvilág 32

2.3. Hajdú-Bihar megye fejlődés története 33

2.4. Táji értékek 36

2.4.1. Védett épületek, építmények 47

2.5. Társadalmi helyzet 53

2.5.1. Demográfiai viszonyok 53

2.5.2. Oktatás, képzés 57

2.5.3. Művelődés, kultúra 59

2.5.4. Sport, kikapcsolódás 61

2.5.5. Egészségügy 61

2.5.6. Szociális ellátás 63

2.5.7. Közbiztonság 65

2.6. Gazdasági helyzet 65

2.6.1. Mezőgazdaság 67

2.6.2. Ipar 69

2.6.3. Szolgáltatás, kereskedelem, civil szervezetek 71

2.6.4. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus 73

2.6.5. Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet 74

2.7. Infrastrukturális helyzet 76
2.7.1. Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás 77
2.7.2. Csatornahálózat, szennyvíztisztítás 77
2.7.3. Villamosenergia-, gázellátás és távfűtés 78
2.7.4. Hulladékgazdálkodás 79
2.8. Környezeti elemek állapota 79
2.8.1. Levegő 79
2.8.2. Felszíni és felszín alatti vizek 98
2.8.3. Talaj 100
2.8.4. Zaj 100
2.8.5. Zöldfelületi rendszer 101
3. HELYZETÉRTÉKELÉS 103
3.1. Kérdőívek kiértékelése 103
3.1.1. Lakossági kérdőívek kiértékelése 103
3.1.2. Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése 114
3.2. SWOT analízis 124
4. STRATÉGIA 128
4.1. Célállapot 128
4.2. Prioritások 128
4.3. Várható hatások 129
5. MEGVALÓSÍTÁS 131
5.1. Társadalmi pillér 131
5.1.1. Társadalmi szemléletformálás 131
5.1.2. Intézményi működés hatékonyságának növelése 132
5.1.3. Egészségügyi helyzet fejlesztése 132
5.1.4. Szociális helyzet fejlesztése 134
5.1.5. Oktatás, képzés fejlesztése 135
5.1.6. Közbiztonság fejlesztése 137
5.1.7. Kulturális élet fellendítése 137
5.1.8. Esélyegyenlőségi jogok biztosítása 140
5.1.9. Közösségi közlekedés fellendítése 141

5.1.10. Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése 143
5.2. Környezeti pillér 144
5.2.1. Környezet ismerete, környezettudatosság 144
5.2.2. Települési és épített környezet védelme 147
5.2.3. A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj) 151
5.2.4. Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése 155
5.2.5. Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása 156
5.2.6. Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása 158
5.2.7. Hulladékgazdálkodás 159
5.3. Gazdasági pillér 163
5.3.1. Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése 163
5.3.2. Ipar fejlesztése 164
5.3.3. Mezőgazdaság fejlesztése 166
5.3.4. Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése 168
5.3.5. Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése 170
5.4. A programok áttekintő táblázata 174
6. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS 183
6.1. Cselekvési terv 183
6.2. Indikátorok 184

ELŐSZÓ

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás a Bio-Genezis Kft.-t bízta meg a KEOP-2.3.0/2F/09-2009-0008 pályázati azonosító számú „A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Tagtelepüléseinek Települési Szilárdhulladék-lerakóinak rekultivációja„ című projektjéhez kapcsolódóan a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Tervének, Programjának elkészítését.
Jelen dokumentáció

Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

Az elkészített LA 21-et legalább kétévente ajánlott felülvizsgálni annak érdekében, hogy a tervben megfogalmazott pontok, intézkedési tervek, feladatok továbbra is biztosítják-e a település jövőjét, élhetőségét.

A Local Agenda 21 elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve készítettünk két kérdőívet (egyet a lakosság egy másikat pedig a fiatalabb populációt is megközelítve a középfokú oktatásban résztvevők számára küldtünk meg), melyek kiértékelésével ismereteket szerezhetünk a város környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről a lakosság városhoz való hozzáállásáról.

Ennek lényege, hogy a kérdőívek által megismert adatokból, információkból olyan fenntarthatósági célokat fogalmazzunk meg, melyek elősegítik a Local Agenda 21 3 fő pillérének (társadalmi, gazdasági, környezeti), ezáltal a Fenntarthatósági Fejlődés javítását az érintett településeken a települések és a Társulás vezetőinek javaslatai mellett a lakosság véleményét is figyelembe véve.

A program felépítése a következő részekből tevődik össze:

1. Helyzetelemzés: a LA21 program bemutatása, az érintett települések (2 db kistérség) bemutatása (földrajzi, történeti természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
2. Helyzetértékelés: a fent ismertetett kérdőívek kiértékelése, SWOT analízis.
3. Stratégia: fenntarthatósági célok, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
4. Megvalósítás: a LA21 3 fő pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok, melyeket a Társulással történt egyeztetéseket követően együttesen határozunk meg.
5. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.

A Local Agenda 21 megvalósításának lépései

1. Külföldi és hazai példák feltárása, az LA 21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése

- A Local Agenda 21 lépéseinek, eszközeinek meghatározása

2. Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- Az LA21 jogszabályi hátterének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- A település gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- A statisztikai indikátorokat kiválasztása a változások követéséhez.

3. Partnerség, bevonás

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, iskolák, közintézmények kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása és a kérdőívvel történő információ, adatgyűjtés.

4. Stratégiai csoport felállítása

- A Társulás döntéshozóiból, az érintett Önkormányzatok vezetőiből, szakmai és civil szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA 21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA 21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum,* ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a település hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a feljebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA 21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére. A monitoring csoport felállítása a stratégiai csoportban helyet kapó intézményi képviselők feladata.

1.LOCAL AGENDA 21

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknő vezetett. (E huszonkét tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk" címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: ***"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".***
(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindhármat együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

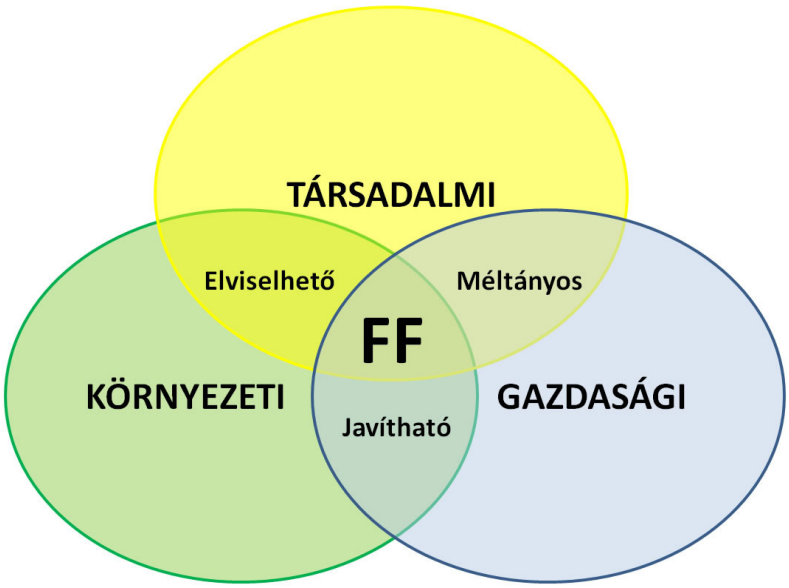

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan

változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: ***"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."*** (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?
Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása.

Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:
Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21" program („LA 21") értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21" program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni" életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó

törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Uniós projektek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így "versenyelőnyt" jelent a pályázat elbírálása során.

Az Agenda 21 program fő területei:

- a helyi közösségi humán és intézményi kapacitások fejlesztése
- a helyi és a regionális fenntarthatósági programok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott segítség
- a környezeti döntésekben való lakossági részvétel előmozdítása és ezzel a demokrácia erősítése
- a helyi és a regionális környezetpolitika számára kedvező jogi és gazdasági környezet kialakítása.

Fontos megemlítenünk, hogy a Local Agenda 21 program megvalósulására hatással lesz a most tervezés szintjén álló ***KLÍMATÖRVÉNY*.**
A magyar háztartások kiadásában az energia költségek közel 20%-ot tesznek ki.
A Klímatörvény megalkotását szorgalmazza a Magyar Természetvédők Szövetsége. Számításaik szerint háztartásonként akár negyven százalékkal csökkennének a fenntartási költségek az energiatakarékosságot célzó beruházásokkal.
A klímatörvényről szóló javaslat része, hogy hazánk az 1990-es adatokhoz képest 2020-ig negyven százalékkal, 2050-ig nyolcvan százalékkal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátását. Idén eddig ebből már 34 százalékot teljesítettünk.

A törvényjavaslat elfogadásával és bevezetésével

- csökkenthetőek az ipar és a magánemberek energiaszámlákra fordított kiadásai,
- javítható a leszakadó, nehéz életkörülmények, esetleg adósságok között élő emberek élete,
- új és jelentős mennyiségű zöld és helyi munkahely teremthető,
- növelhető a helyi piacok szerepe,
- csökkenthető Magyarország import energiaforrásoktól (kőolaj, földgáz) való függése,
- erősödik a magyar gazdaság versenyképessége és stabilitása,
- felerősödik a hazai zöld technológiák, fejlesztések szerepe.

A „Klímatörvény a fenntartható társadalomért” törvényjavaslat a fenntarthatóság átfogó elvén működik: szociális, gazdasági és környezeti előnyei egymást erősítik, hiszen eszközeivel az éghajlatvédelmet, a zöld gazdaságélénkítést és a társadalmi igazságosságot egyaránt célozza.

A klímatörvény 3 alappillére:

- Erőforrás kvóta
- Zöldpiac
- Visszatérülő alap.

A Klímatörvény-javaslat az alábbiakat tartalmazza:

- A fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, szén) felhasználásának ütemezett csökkentését, a 2010-es szinthez képest 6 százalékkal 2020-ig,
- a lakosság és az oktatás környezeti tudatosságának javítását,
- a megújuló energiaforrásokhoz kapcsolódó technológiák fejlesztését és elérhetőbbé tételét,
- zöld beruházásokat támogató információs- és intézményrendszer kialakítását,
- a hazánkban található zöld területek rekonstrukcióját és növelését az építésszabályozással párhuzamosan,
- a társadalom termelői és fogyasztói struktúrájának átalakítását.

A rendelkezésünkre álló fosszilis energiaforrások mennyisége véges, azonban jelenleg túlfogyasztásuk jellemző világszerte, így Magyarországon is. A klímatörvény ezt mérsékelné, mégpedig egy társadalmilag igazságosan működő **erőforrás kvóta** alkalmazásával. Az iránymutató kvóta alapján a **zöldpiac**on, azaz a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacán ennek az iránymutató kvótának az alapján foghatunk energiatakarékos, megújuló beruházásokba. Finanszírozásukat a **Visszatérülő Alap** kamatmentesen teszi lehetővé mindenki számára. Megtakarításaink által csökken az egyéni fogyasztásunk, a beruházásokkal pedig a hazai kis- és középvállalkozásaink is jól járnak, így mindenki számára előnyöket biztosít a zöld gazdaságélénkítés.
(Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége: szórólap)

2.HELYZETELEMZÉS

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás részt vett az Európai Unió ISPA Programjának támogatásával létrejött Hajdú-Bihar megyei Hulladékgazdálkodási Rendszer (Projekt szám: 2000/HU/16/P/PE/002) megvalósításában.
A projekt megvalósításában Hajdú-Bihar megye 78 önkormányzata vett részt. A projekt gesztora és egyik kedvezményezettje Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata, míg a berettyóújfalui és hajdúböszörményi körzetekben a Bihari, valamint a Hajdúsági Szilárd Huladéklerakó és Hasznosító Társulások a támogatás kedvezményezettjei.
A Hajdú-Bihar megyei Hulladékgazdálkodási Rendszer keretén belül megépítésre került a Berettyóújfalui Hulladékkezelő Telep, a Hajdúböszörményi Hulladékkezelő telep és bővítésre került a Debreceni Hulladékkezelő telep.
Az eredeti Programban a Társulások kötelezettséget vállaltak a részt vevő valamennyi tagtelepülés hulladéklerakójának rekultivációja. A Hulladékgazdálkodási Program alultervezett költségvetése miatt azonban a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területén csupán 5 hulladéklerakó (Hajdúdorog, Hajdúhadház, Téglás, Hajdúnánás és Hortobágy települések hulladéklerakója) rekultivációjára volt lehetőség az eredeti program keretében.
A fennmaradó többi lerakó rekultivációjának támogatott megvalósítására az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázatai keretében nyílt lehetőség, a Környezet és Energetikai Operatív Program (KEOP) - 2.3.0. - „A települési szilárdhulladék-lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése" elnevezésű konstrukcióban.
A Környezet és Energia Operatív Program támogatási rendszeréhez a KEOP 2.3.0. „Települési szilárdhulladék lerakókat érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése" című pályázati konstrukcióra benyújtott,

A Társulás a KEOP-2.3.0/2F/09-2009-0008 pályázati azonosító számú „A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás Tagtelepüléseinek Települési Szilárdhulladék-lerakóinak rekultivációja„ című projektjének keretében hajtotta végre a bezárt hulladékelrakóinak a rekultivációját.

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak az alábbi települések a tagjai:

- Hajdúböszörmény Város,
- Balmazújváros Város,
- Hajdúdorog Város,
- Hajdúhadház Város,
- Hajdúnánás Város,
- Polgár Város,
- Téglás Város,
- Bocskaikert Község,
- Folyás Község,
- Görbeháza Község,
- Hortobágy Község,
- Tiszagyulaháza Község,
- Újszentmargita Község,
- Újtikos Község,
- Hajdúsámson Város,
- Nyíradony Város,

- Létavértes Város,
- Kaba Város,
- Vámospércs Város,
- Nyíracsád Község,

2.1.Földrajzi elhelyezkedés

A Társulás települései Hajdú-Bihar megyében a Balmazújvárosi Járásban, a Hajdúnánási Járásban, a Hajdúböszörményi Járásban, a Hajdúhadházi Járásban, a Debreceni Járásban, a Nyíradonyi Járásban, a Derecskei Járásban és a Hajdúszoboszlói Járásban helyezkednek el.

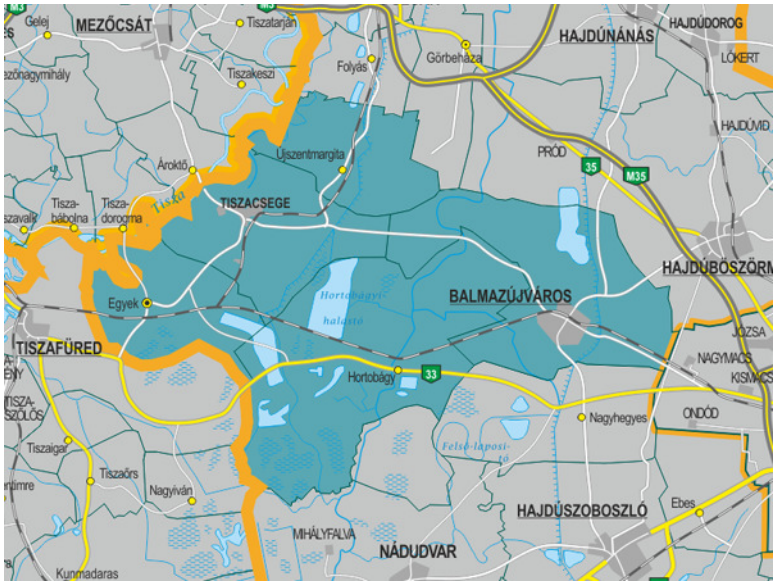

Balmazújvárosi Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

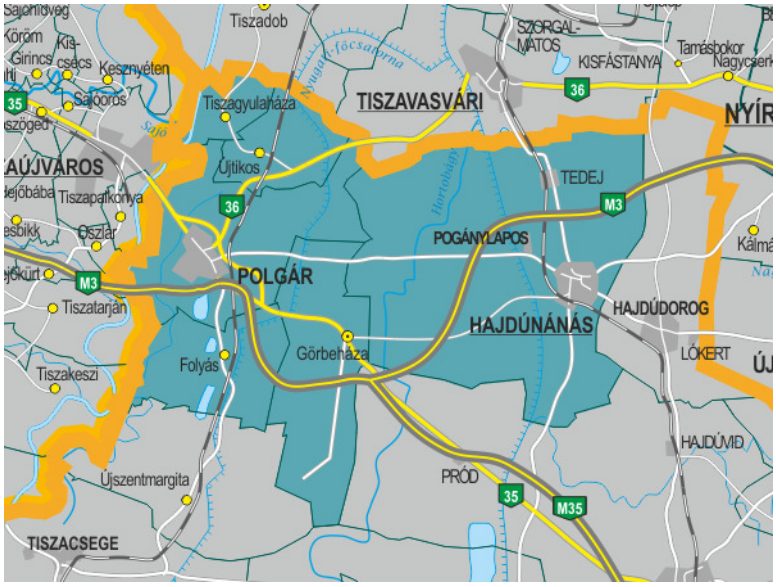

Hajdúnánási Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

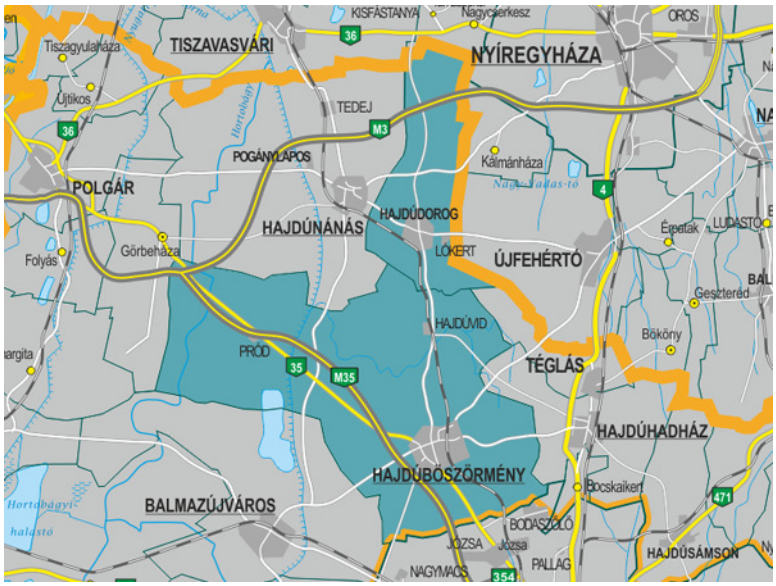

Hajdúböszörményi Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

Hajdúhadházi Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

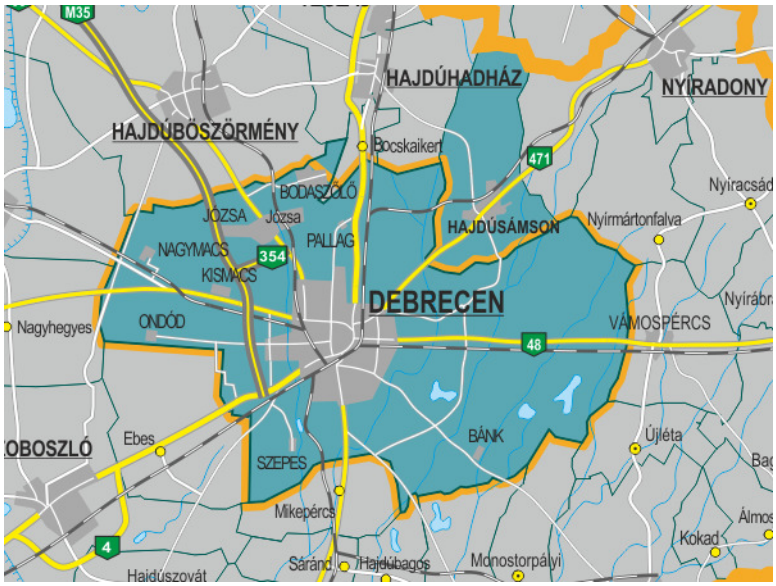

Debreceni Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

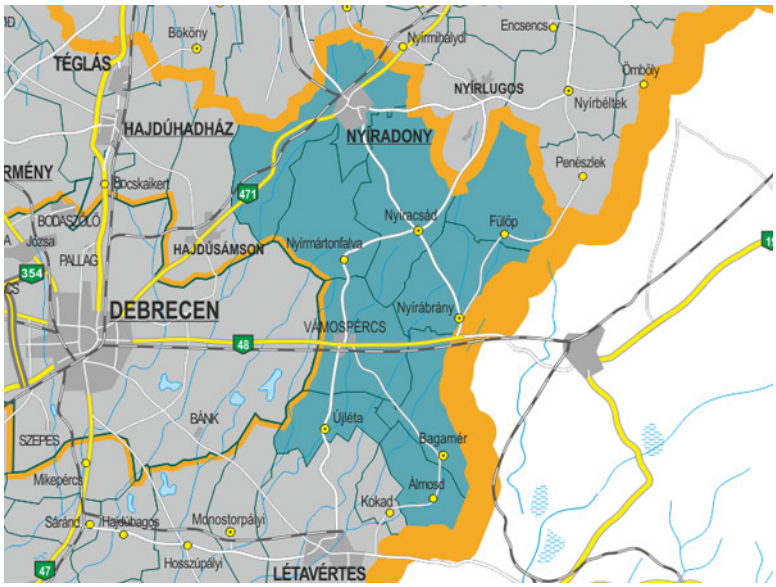

Nyíradonyi Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

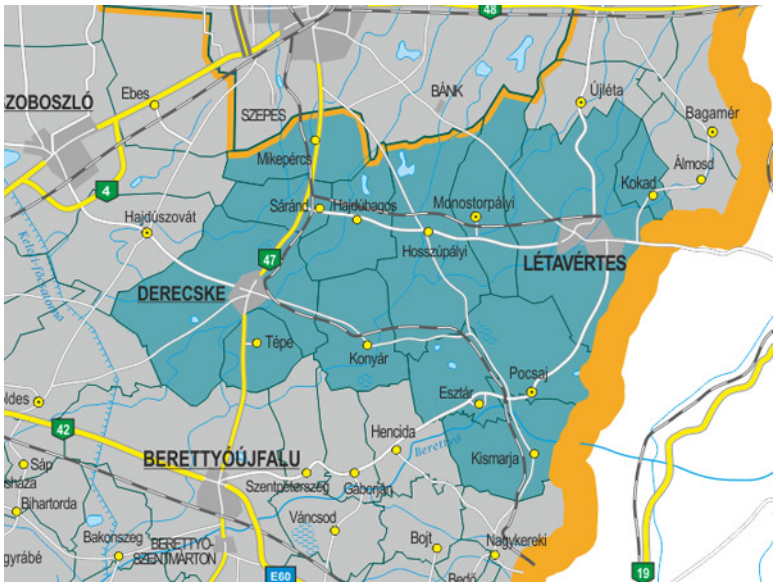

Derecskei Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

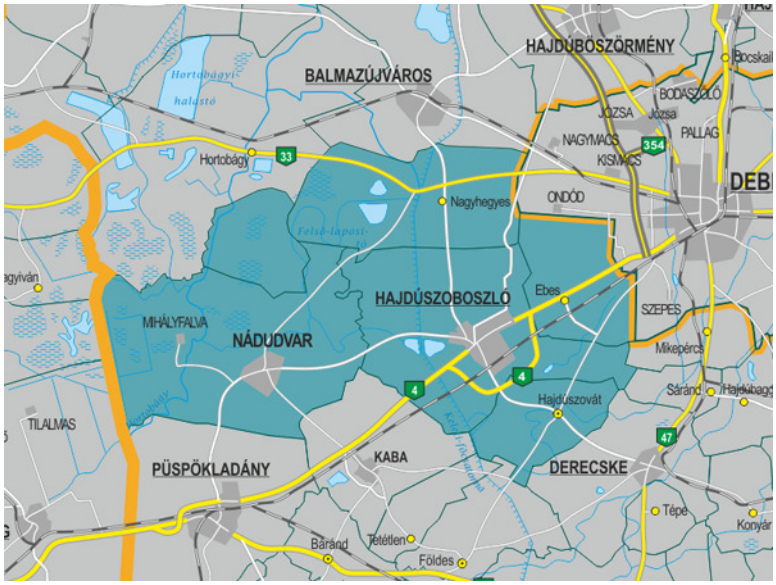

Hajdúszoboszlói Járás elhelyezkedése (forrás: www.jaras.info.hu)

A Társulás települései az alábbi kistájakon helyezkednek el:

Hajdúhát

- Hajdúnánás,
- Hajdúdorog,
- Hajdúböszörmény.

Dél hajdúság

- Kaba

Hortobágy

- Hortobágy,

- Balmazújváros,
- Folyás,
- Görbeháza,
- Polgár,
- Újszentmargita,
- Újtikos,
- Tiszagyulaháza.

Dél-Nyírség
- Hajdúhadház,
- Hajdúsámson,
- Nyíradony,
- Nyíracsád,
- Vámospércs,
- Bocskaikert.

Közép-Nyírség
- Téglás

Érmelléki Löszös Hát
- Létavértes

2.2.Természeti adottságok

Hajdúhát
A *Hajdúhát* Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén helyezkedik el, É-ról a Tisza, K-ről és D-ről a Hajdúság, Ny-ról pedig a Hortobágy határolja.A *Hajdúhát* lösszel-iszappal fedett hordalékkúp síkság, tengerszint feletti magassága 93-162 m. Déli részén gyengén tagolt pleisztocén-holocén eróziós völgyek tagolják. A lösztakaró vastagsága többnyire 1-2, 5 m között mozog, nagyobb vastagságot csak a *Hajdúhát* D-i részén (10-15 m) ér el.Természetes vízfolyásai NY-i irányba folynak és a Hortobágyba torkollnak.A *Hajdúhátra* mérsékelten meleg és száraz éghajlat jellemző. Az évi középhőmérséklet 9,8 °C, az évi csapadékösszeg pedig 530-550 mm. Az uralkodó szélirány ÉK-i, Az átlagos szélsebesség 2-3 m/s

Dél hajdúság
Az Alföld egyik középtájának, a Hajdúságnak a részét képezi a Dél-Hajdúság kistája. A Dél-Hajdúság 87 és 115 m közötti tszf-i magasságú, löszös iszappal fedett hordalékkúp síkság. A felszín gyengén szabdalt, a relatív relief átlagos értéke mindössze 2,5m/km2. Hidrográfiáját illetően kijelenthetjük, hogy vízben szegény, gyér lefolyású terület. Éghajlatát tekintve mérsékelten meleg és száraz éghajlatú kistáj, közel 2000 óra éves napsütéssel.

Hortobágy
A kistáj a Hajdúság és a Tisza folyó között terül el.A Tisza és mellékfolyóinak munkája feltűnően kiegyenlített, tökéletes sík felszínt eredményezett, aminek tengerszint feletti magassága 87–110 m (átlag 92 m).A korábban időszakosan igen vizenyős terület a folyószabályozások óta Magyarország legszárazabb régiói közé tartozik.A jelenlegi térszín alatt mintegy 1100–2000 méter mélyen, a Kárpát-medence aljzatában északkelet–délnyugat

csapású pásztákban felső kréta, illetve harmadkori képződmények települnek.Éghajlata mérsékelten meleg, száraz. A csapadékszegénység nyári napbőséggel, nagy hőmennyiséggel párosul.A Hortobágy leghíresebb fajai a szürke marha, rackajuh, mangalica sertés és a nóniusz ló. De a terület színes madárvilága is egyedülálló, eddig 342 madárfaj előfordulását regisztrálták itt, ezek közül 152 fészkel is a területen.Annak ellenére, hogy a Hortobágy nem klimatikus sztyepp, sajátos vízháztartása miatt nagy részét mégis gyeptársulások borítják

Dél-Nyírség
Uralkodó a futóhomok a területen, de változatos, komplex formák is létrejöhetnek, jellemző hogy a garmadák parabolabuckává alakulnak, vagy ezek kombinációjából még újabb formák keletkeznek. A szegélybuckák 2 km hosszúak és akár 15–18 m magasak is lehetnek. Különlegessége, hogy a Dél-Nyírség területének közel 30%-át erdő borítja.

Közép-Nyírség
A Közép-Nyírség területén futóhomokformák fordulnak elő nagyobb számban. A löszös felszínek laposak és kisebb területűek. A homokfelhalmozódások sokszor szabálytalan alakot vesznek fel, parabolabuckából is keveset találhatunk. A szélbarázdák az északi részeken elérhetik a 12-16 méteres magasságot is, viszont a Nyíregyháza - Nagykálló - Máriapócs vonaltól délre már alacsonyabbak, csak 3-8 méter magasságúak.

Érmelléki Löszös Hát
A kistáj 99 és 140 m közötti tszf-i magasságú, az Ér-völgytől É-ra, Ny-ra elhelyezkedő, homokos lösszel fedett hordalékkúp-síkság. A Berettyó síksága felé tereplépcsővel határolódik el. Horizontálisan gyengén szabdalt, az átlagos vízfolyás sűrűség 0,5 km/km^2 alatti. A felszíni formák eolikus, a DNy-i részen fluvális-fluvioeolikus úton keletkeztek. A felszínt Álmosdtól É-ra löszös homok, D-re típusos lösz borítja, a mélyebb rétegek löszöshomok betelepüléssel tagoltak. A pleisztocén fedőüledékek feküje folyóvízi iszap, homok, amelyben a több nagy folyó (ős-Szamos, ős-Tisza) által is táplált Ős-Ér hordalékkúpjának anyagát láthatjuk.

2.2.1.Domborzati adatok

Hajdúhát
A kistáj 93,4 és 161,3 m közötti tszf-i magasságú, lösszel, lösziszappal fedett egykori hordalékkúpsíkság peremi részén, a Nyírség és a Hortobágy között helyezkedik el. „Szigetsze- rű" megjelenését a Ny-i oldalán helyenként éles tereplépcső hangsúlyozza. Az alacsonyabb É-i rész a kis relatív reliefű, max. 5-7 m magas futóhomok-felhalmozódásokkal, a magasabb részeken löszös homokkal, lösszel takart enyhén hullámos síkság. A magasabb fekvésű D-i rész vertikálisan ugyancsak gyengén tagolt, de a lösszel fedett felszínt pleisztocén végi-holocén eróziós-deráziós völgyek (futásirányuk Ny-i és D-i) tagolják, alföldi viszonylatban nagy sűrűségben.

Dél Hajdúság
A kistáj 87 és 114,3 m közötti tszf-i magasságú, löszös iszappal fedett hordalékkúpsíkság. A felszín vertikálisan gyengén szabdalt, a relatív relief mindenütt 10 m/km^2 alatt marad (átlagos értéke 2,5 m/km^2). Az orográfiai domborzattípusok szempontjából a legnagyobb részt az alacsony, ármentes síkság foglalja el, az É-i területek az enyhén hullámos síkság kategóriájába sorolhatók. A síkságba változatosságot csak az 1-3 m magas folyóhátak, kunhalmok és a 2-3 m magas, löszös homokkal fedett homokbuckák visznek. A terület D-i részét nagy sűrűségben fedik különböző feltöltődési stádiumban levő egykori folyómedrek (ezekhez parti és övzátonyok kapcsolódnak).

Hortobágy
A kistáj 87 és 110 m közötti tszf-i magasságú, jellemzően ártéri szintű, tökéletes síkság. Rendkívül kis relatív reliefű felszíne enyhén D-i irányba és a középvonal felé lejt. Jellemző magassága 88-92 m. E szint fölé csak egyes Tisza menti buckavonulatok és kunhalmok emelkednek (legmagasabb a Bürök-halom). A kistáj az Alföld felszínalaktani szempontból egyik legegyhangúbb területe. Felszíni formái közül a szinte mindenütt megfigyelhető elhagyott Tisza- medreket, morotvákat és hozzájuk kapcsolódó folyóhátakat (pl. a Kadarcs mentén) és az ÉNy-i rész övzátonyait, erősen letarolt futóhomokformáit emelhetjük ki.

Dél-Nyírség
A 97,9-179,3 m közötti tszf-i magasságú kistáj szélhordta homokkal fedett hordalékkúpsíkság. Felszínének É-i része közepes magasságú tagolt síkság, a relatív relief 8 m/km2 feletti, D-i része vertikálisan kevésbé (relatív relief 5-8 m/km2), horizontálisan jobban tagolt hullámos síkság. A felszínt ÉÉK-DDNy-i csapásé völgyek tagolták. A lejtésirány D-DNy-i. A kistáj É-i részén széles sávban alakultak ki szélbarázdák, kisebb deflációs mélyedések, a D-i részen a nagyméretű parabola- és szegélybuckák (olykor 2 km hosszúak, 15-18 m magasak) a jellemző formák. A közepes mértékű deflációveszély a mezőgazdasági termelés egyik korlátozója.

Közép-Nyírség
A kistáj 95,7 és 163 m közti tszf-i magasságú, félig kötött futóhomokkal, lösszel és löszös homokkal fedett hordalékkúpsíkság, amely enyhén É felé lejt. A felszín É-i része kis relatív reliefű (átlagosan 3,5 m/km2), enyhén hullámos síkság, középső és D-i része alacsony fekvésű, enyhén tagolt, ill. hullámos síkság (relatív relief 3,5 m/km2) orográfiai domborzattípusba sorolható. Jellemző az ÉK-DNy-i csapású löszös homokövezetek és az 5-25 m-rel magasabb futóhomok-övezetek váltakozása. Típusos formái a szélbarázdák, a 12-16 m-t is elérő garmadák, maradékgerincek és ÉÉNy-DDK-i irányú elzárt medencéket alkotó egykori

folyóvölgyek. A nagy relatív reliefű, szélbarázdás felszínek agrárszempontból kedvezőtlen adottságúak, felszínüket főként erdőként hasznosítják.

Érmelléki Löszös Hát
A kistáj 99 és 145,8 m közötti tszf-i magasságú, az Ér-völgytől É-ra, Ny-ra elhelyezkedő, homokos lösszel fedett hordalékkúpsíkság. Orográfiailag az enyhén hullámos síkság típusba sorolható, az átlagos relatív relief 5 m/km^2, ÉK-en valamivel nagyobb. A Berettyó síksága felé tereplépcsővel határolódik el. Horizontálisan gyengén szabdalt, az átlagos vízfolyássűrűség 0,5 km/km^2 alatti. A felszíni formák eolikus, a DNy-i részen fluviális-fluvioeolikus úton keletkeztek.

2.2.2.Éghajlat

Hajdúhát
Száraz, szeszélyes csapadékeloszlású vidék, és ez elsősorban csak a szárazságtűrő növényfajok termesztését teszi gazdaságossá.
Mérsékelten meleg és száraz kistáj. É-ról D felé 1850 órától 1980 óráig nő az évi napsütés összege. Nyáron É-on 750, D-en 780-790, télen É-on 170, D-en 180 napfényes óra várható.
Az évi középhőmérséklet 9,7-10,0 °C, a nyári félévé 16,8-17,1 °C. Ápr. 2-5. és okt.18. között, mintegy 195-196 napon át a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot. Ápr. 10-13. és okt. 18-20. között általában nem kell attól tartanunk, hogy a hőmérséklet fagypont alá csökken (évi 187-191 nap). A legmelegebb nyári napok hőmérsékleti maximumának sokévi átlaga kevéssel 34,0 °C fölötti. A téli abszolút minimumok átlaga -17,0 °C körüli.
A kistáj nagy részén a csapadék évi összege csak 520-550 mm, de É-on ennél több (560-580 mm). A tenyészidőszakban É-on 340-350 mm, máshol csak 310-330 mm esőre számíthatunk. A legtöbb 24 órás csapadék Hajdúböszörményben esett (115 mm). A hótakarós napok száma évente 38-40, átlagos maximális vastagsága 16-18 cm.
Az ariditási index értéke 1,28-1,33, É-on 1,19-1,24.

Dél hajdúság
Mérsékelten meleg és száraz éghajlatú kistáj. Közel 1960-2000 óra évi napsütés várható, ebből nyáron közel 800, télen 180 óra körüli a napfénytartam.
A hőmérséklet évi és vegetációs időszaki átlaga 9,9-10,1 °C, ill. 17,0-17,2 °C. A 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok ápr. 1-3. és okt. 19-20. közé esnek (évente 198-200 nap). Az ápr. 10-12. és okt. 19-21. közötti időszakban általában már nem csökken a hőmérséklet fagypont alá (évente 190-194 nap). Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0-34,5 °C, a minimumoké -16,5 °C körüli.
Az évi csapadékösszeg 520-560 mm (D-en a több), a nyári félévé 310-320 mm. A 24 órás csapadékmaximum 91 mm és Hajdúszoboszlón esett. A hótakarós napok átlagos száma 36-38, az átlagos maximális hóvastagság 16-17 cm.
Az ariditási index értéke 1,26 és 1,34 közötti. ÉK-i, É-i és D-i a legnagyobb valószínűséggel előforduló szélirány. Az átlagos szélsebesség 2,5 és 3 m/s közötti.
Kifejezetten száraz, de nem túl meleg éghajlatú kistáj, s ez a kevésbé vízigényes növénykultúráknak kedvező.

Hortobágy
Mérsékelten meleg, száraz éghajlatú kistáj.
Az É-i részen 1850-1900 óra körüli az évi napfénytartam, a D-i részeken eléri a 1900-1940 órát. Nyáron 780-800, télen 170 és 185 óra közötti (D-en a több) napsütés várható. A hőmérséklet sokévi átlaga É-on 9,8-10,0 °C, D-en 10,0-10,2 °C, a tenyészidőszaké 17,0-17,3

°C. É-on ápr. 2-4. és okt. 17-18. között (196-197 nap), D-en márc. 31-ápr. 2. és okt. 19-20. között (198-200 nap) a napi középhőmérséklet meghaladja a 10 °C-ot. A fagymentes időszak hossza 188-190 nap (ápr. 10-12. és okt. 18-22. között), DNy-on 192-194 nap körüli (ápr. 8. és okt. 18-22. között). Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0-35,0 °C. Az abszolút minimumok átlaga -16,0 és -17,0 °C közötti.
A csapadék évi összege 510 és 550 mm között változik a területen (É-on 550-570 mm), a nyári félévé 310-340 mm (É-on a több). A 24 órás csapadékmaximum 128 mm, Újszentmargitán észlelték. Évente 34-36 hótakarós nap várható, 16-18 cm átlagos maximális vastagsággal.
Az aridítási index 1,30-1,35, de É-on 1,25-1,28.
Legnagyobb gyakorisága az ÉK-i és a DNy-i szélnek van, az átlagos szélsebesség 2,5 és 3 m/s közötti.
Kimondottan száraz vidék, a gazdaságosan termeszthető növények körének meghatározója a kevés csapadék.

Dél-Nyírség
Mérsékelten meleg, száraz, de K-en mérsékelten száraz kistáj.
Mintegy évi 1950-2000 óra napsütést élvez a vidék, ebből nyáron 800 óra körüli, télen 170-175 óra napfénytartam a megszokott.
Az évi középhőmérséklet 9,6-9,8 °C (D-en 10,0 °C), a nyári félévé 16,7-17,1 °C. A 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok száma 195-197, a tavaszi átlépés napja ápr. 3-6., az őszi határnap okt. 18-19. A fagymentes időszak hossza a kistáj nagy részén 187-190 nap (ápr. 12-14. és okt. 19-21. között), de Ny-on 190-192 nap (ápr. 10. és okt. 19-21. között). Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga 34,0 °C, a minimumoké K-en -18,0 °C, de Ny-on csak -17,0 °C körüli.
A csapadék területi eloszlása igen változatos. Az évi csapadékösszeg 550-580 mm, de a K-i területeken kevéssel az 590 mm-t is meghaladja, míg ENy-on csak 550 mm körüli. A vegetációs időszakban 340-350 mm eső valószínű. A legtöbb egy nap alatt lehullott csapadékot Debrecenben észlelték (104 mm). A téli félévben 40-42 hótakarós nappal számolhatunk, az átlagos maximális hóvastagság 18 cm.
Az aridítási index 1,24-1,28, K-en 1,16-1,18.
Az uralkodó szélirány az ÉK-i. A gyakoriság 2., ill. 3. helyén majdnem azonos értékkel az É-i és a D-i szél áll. Az átlagos szélsebesség kevéssel 3 m/s alatti.
A csapadék egyes területeken kevés, az eloszlása szeszélyes. Főként ez határozza meg a termesztésre alkalmas növényfajtákat.

Közép-Nyírség
Mérsékelten meleg, de közel a mérsékelten hűvöshöz. Főként Ny-on száraz, ÉK-en viszont közel van a mérsékelten száraz kategóriához.
Az É-i vidékeken 1850-1900 az évi napfényes órák száma, de D felé haladva majdnem 1950 óráig nő. Nyáron 750-780, télen 170-175 óra a napfénytartam.
Az évi középhőmérséklet 9,4-9,7 °C, a vegetációs időszaké 16,6-16,9 °C. Ápr. 3-5. és okt. 18. között, azaz 195 napon át általában meghaladja a 10 °C-ot a napi középhőmérséklet. Évente 187-190 fagymentes nappal számolhatunk. Ez az időszak ápr. 10-13. és okt. 18-20. közé esik. Az évi legmagasabb hőmérsékletek átlaga 34,0-34,5 °C közötti. Az abszolút minimumok átlaga Ny-on -17 °C, máshol -17,5 és -18,0 °C közötti.
A csapadék évi összegének területi eloszlása változatos: ÉK-en kevéssel 580 mm feletti, ÉNy-on viszont csak 530 mm körüli. A többi területeken 540-570 mm. A nyári félévben 350 mm körüli eső várható (K-en kevéssel fölötte, Ny-on kevéssel alatta). Nyíregyházán mérték a 24 órás csapadékmaximumot (122 mm). Évente 40-42 hótakarós nap a megszokott, az átlagos

maximális hóvastagság 18 cm.
Az ariditási index 1,24 és 1,28 közötti, de ÉK-en 1,20 körüli, Ny-on viszont 1,30 körüli.
Sorrendben az ÉK-i, a DNy-i és az É-i a leggyakoribb szélirány, az átlagos szél- sebesség megközelíti a 3 m/s értéket.
Elsősorban a csapadék területi eloszlása határozza meg a gazdaságos növénytermesztés lehetőségeit.

Érmelléki Löszös Hát
Mérsékelten meleg-száraz éghajlatú kistáj.
Az évi napsütés kb. 2000 óra, nyáron 800-810, télen kb. 175 órát süt a Nap.
Az évi középhőmérséklet 9,9-10,0 °C, a vegetációs időszaki átlag pedig 16,9 és 17,1 °C között változik. A napi középhőmérséklet 194-196 napon át (ápr. 4-6. és okt. 18-19. között) meghaladja a 10 °C-ot. A fagymentes időszak ápr. 12-13-án kezdődik és 188-191 fagymentes nap után okt. 19-20-án ér véget. A legmelegebb nyári max. hőmérsékletek sokévi átlaga 34,0-34,5 °C, a leghidegebb téli minimumoké -16,5 és -17,0 °C.
A csapadék évi átlagos mennyisége 560-580 mm; ebből a vegetációs időszakban 330-340 mm esik. Mind az évi, mind a tenyészidőszaki csapadékból a K-i részeken hullik a több. A 24 órás csapadékmaximum 90 mm. Télen 40-42 napig hó borítja a földeket; az átlagos maximális hóvastagság 18 cm.
Az ariditási index 1,20-1,25, K-en a kisebb.
Az É-i, az ÉK-i és a DNy-i a leggyakoribb szélirány; az átlagos szélsebesség kevéssel 2,5 m/s fölött van.
Általában száraz vidék, de a K-i részek csapadékellátottsága jobb. Itt már a közepes vízigényű szántóföldi és kertészeti kultúrának is kedvez az éghajlat.
(Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

2.2.3.Vízrajz

Hajdúhát
É-on a Tisza-völgy Balsa-Rakamaz- Tiszalök közötti szakaszára, majd folytatásban a Keleti-főcsatornára (110 km) támaszkodik, amely a kistáj Ny-i peremén vagy ennek közelében halad. A természetes vízfolyások Ny-nak lejtve bújtatóval futnak át alatta, és a Hortobágyba folynak. Ezek: Fürj-ér (10 km, 107 km2), Vidi- ér (38 km, 261 km2), Brassó-ér (23 km, 166 km2), Pece-ér (36 km, 131 km2). Vízháztartását szárazság, gyér lefolyás és vízhiány jellemzi.
A vízfolyásokban állandó jelleggel csak csapadékos időszakokban van víz. Máskor csak tavasszal jelentkeznek árhullámok. Vízminőségük II. osztályú. A belvízi csatornahálózat hossza alig 100 km. A Keleti-főcsatornán maximum 80 m3/s vizet vezetnek ki a Tiszalöki-duzzasztó tározó teréből. Ennek minősége még I. osztályú.
Állóvizeinek száma csekély, a legnagyobb a Tisza vasvári melletti szikes tó, a Fehér-szik. A mesterséges tározók már nagyobbak. A 6 ilyen állóvíz felszíne közel 260 ha. A Pece-éren berendezett Látókép-tározó 60 ha, a Vidi-éri I. tározó pedig 68 ha felszínű.
A „talajvíz" mélysége 2-4 m között van a táj nagyobb részében, de Hajdúböszörménytől D-re 6 m alá mélyül. Mennyisége jelentéktelen. Kémiai jellege főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, de Hajdúdorog és Böszörmény között a nátrium uralkodik. Keménysége 15-25 nk° között van, de a települések körzetében 45 nk° fölé megy. A szulfáttartalom csak É-on haladja meg a 60 mg/l-t.
A rétegvíz mennyisége nem jelentős. Az artézi kutak száma nagy. Mélységük a 100 m-t általában meghaladja, ugyanígy a vízhozamuk pedig a 200 1/p-et. Hévizű kútja van Hajdúböszörménynek (62 °C), Hajdúdorognak (62 °C) és Hajdúnánásnak (67 °C).

Dél hajdúság

A Közép-Tisza K-i vidékének fő vízfolyása a Keleti-főcsatorna, amely 110 km-es hosszából 27 km-t tesz meg a tájon belül. Keresztezik folyását K-ről Ny felé a Kösely (91 km, 777 km2) és a Hamvas-főcsatorna (46 km, 361 km2), DK-en érinti a Sárréti-csatorna (70 km, 386 km2). A Kösely a Kondoros (30 km, 234 km2) és a Tócó (25 km, 131 km2) összefolyásából keletkezik.

Vízben szegény, gyér lefolyású, száraz terület. Vízjárási adataink főleg a Köselyről vannak. Nádudvarnál a vízállások-17 és 172 cm, a vízhozamok 0,01 és 28 m3/s között váltakoznak. A közepes vízhozam 2 m3/s volt. Árhullámok csak a ritka nagy csapadékokkal szoktak jelentkezni, míg az év többi részében alig van víz a medrekben. A mélyen fekvő belvizes területet 400 km-nél hosszabb csatornahálózat ágazza be.

Az állóvizek száma viszonylag nagy, mert sok a mesterséges tározó és halastó is. A 10 természetes tó együtt 34 ha. Közülük a Nádudvar Kerülő-ér tava (7 ha) a legnagyobb. A 9 tározó területe együtt meghaladja az 1400 ha-t. Egyedül a Kaba-tetétleni több 1100 ha-nál. Jelen-tős (143 ha) még a nádudvari is. A „talajvíz" sehol sincs 4 rn-nél mélyebben, sőt Földestől DK-re már 2 m alatt megtaláljuk. Mennyisége nem számottevő. Kémiai jellege a terület középső harmadában nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége nagyobbrészt 25 nk° alatt van, de a települések körzetében tetemesen meghaladja ezt az értéket. A szül fát tartalom 60-300 mg/1 között van, de Nádudvar térségében a 600 mg/l-t is eléri.

A rétegvizek mennyisége nem jelentős. Nagyszámú artézi kútjának az átlagos mélysége meghaladja a 100 m-t. A vízhozamok eléggé jelentékenyek, de nincs összefüggés a mélységgel, Földesnek 66 °C-os, Hajdúszoboszlónak 78 °C-os, Kábának 44 °C-os, Nádudvarnak 45 °C-os, Püspökladánynak 47 °C-os, nátrium-kloridos ásványvize van. A hajdúszoboszlói hévíz gyógyvíz minősítésű, és nemzetközi hírű gyógyfürdőt üzemeltet.

Hortobágy

A Tiszántúlon a kistáj Ny-i részét a Keleti-főcsatornából kiágazó Nyugati-főcsatorna vízrendszere (Alsóselypes-Hataj-Völgyes-Árkuséri-főcsatorna (89 km, 630 km2) és a Sarkad-Mérges-Sároséri-főcsatorna (21 km, 808 km2), középső részét a Hortobágy-főcsatorna (94 km, 3775 km2) vízrendszere ágazza be, míg K-ről 61 km hosszan a Keleti-főcsatorna keretezi. A Hortobágy-főcsatorna fontosabb mellékvizei: Kadarcs-Karácsonyfoki-felfogócsatorna (44 km, 775 km2) és az Alsó-Kadarcs-Kösely-csatorna (36 km, 996 km2), amely K-ről a Köselyt (91 km, 777 km2) is felveszi. Ahol Ny felől a Köles-Őzes- vagy Németéri-csatorna (17 km, 122 km2) eléri a Hortobágyot, onnan nevezik Hortobágy-Berettyónak. Száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

Csak kevés vízjárási adattal rendelkezünk.

Az összes vízfolyás vízjárása a tiszai vízátvezetésektől erősen befolyásolt. A Keleti-főcsatorna 80 m3/s, a Nyugati-főcsatorna 25 m3/s vízvezetésre van méretezve. A legtöbb vízfolyás időszakos jellegű, amit a csapadék és a tározók víztartaléka irányít. Az árvizek a tavaszi hóolvadást követik, míg az év második felében alig van víz, kivéve a tiszalöki duzzasztóból táplált két főcsatornát és a tározók vízeresztését. A belvízlevezető csatornahálózat hossza megközelíti a 700 km-t. A Nyugati- és a Keleti-főcsatorna vize I. osztályú, a Hortobágyé III. osztályú.

A tájnak csak 6 természetes tava van, 382 ha felszínnel, amelyek között a Nagyiván közeli Darvasfenék-tórendszer (250 ha) a legnagyobb. Sokszorosa ennek a 28 mesterséges halastó és tározó területe (32 500 ha) mint a szikes laposok legjobb hasznosítási módja. Közülük a Nagyiváni-tározó (6500 ha) a legnagyobb felületű, de a Polgári- (309 ha), Balmazújvárosi- (319 ha), Elepi- (489 ha), Ohati- (645 ha), Görbeházi- (1150 ha), Sarkadéri-tározó (1450 ha) és más hortobágyi tavak (793 ha) is igen nagyok. Jelentős a Keleti-főcsatorna 3 tározója is (10

900, 2680 és 2130 ha területitek).
A „talajvíz" mélysége a kistáj nagyobb részén 2-4 m között van, de nagy területeken (pl. Egyek-Nagyiván között, a Keleti-főcsatorna mellékén) még a 2 m-t sem éri el. Mennyisége nem számottevő. Kémiai jellegére az a jellemző, hogy a szikes talajok nagy elterjedtségének fő okát képező különféle, nátriumban gazdag talajvizek legalább olyan területet uralnak, mint a kalciumos típusok. A keménység Tiszavasváritól D-re és Egyektől K-re a 45 nk°-ot is meghaladja, máshol 25-35 nk° között van. A szulfáttartalom 60-300 mg/1 között váltakozik.
A rétegvíz mennyisége nem jelentős. A nagyszámú artézi kút átlagos mélysége a 100 m-t kevéssel haladja meg, vízhozamuk 200 1/p körüli, de nagyobb mélységből helyenként bő vízhozamok is erednek. Balmazújváros 60 °C-os, Polgár 42 °C-os, Tiszavasvári 67 °C -os vizei nátrium- kloridos típusúak.
Vezetékes vízellátás minden településen van, és a közüzemi csatornahálózat is kiépült a települések többségében.

Dél-Nyírség
A Közép-Tisza vidékén a D-nek lejtő területet a Berettyóhoz lefolyó párhuzamos vízfolyások hálózzák be. Ezek K-ről Ny-ra haladva: Konyári-Kálló (17 km, 808 km2), Derecskei-Kál- ló (16 km, 332 km2), Kondoros (30 km, 234 km2), Tócó (25 km, 130 km2). A Derecskei-Kálló forrásága az I. sz. főfolyás (46 km, 280 km2), nagyobb mellékvize pedig az I. sz. mellékfolyás (52 km, 205 km2). A Konyári-Kálló a II. sz. főfolyás (68 km, 669 km2) folytatása. Jelentősebb mellékvizei: 4. sz. mellékfolyás (52 km, 205 km2) és 6. sz. mellékfolyás (32 km, 88 km2). Száraz, gyér lefolyású, vízhiányos terület.
A vízfolyásokban bővebb vízhozamot csak kora tavasszal, néha nyár elején találunk. Az év többi részében alig van vizük. Vízminőségük III. osztályú. A csapadékos időszak belvizeit több mint 1000 krn-es csatornahálózat vezeti le.
Állóvizei közül a 3 természetes tó együtt 15 ha felszínű. Újabban létesített 8 tározója azonban csaknem 600 ha területű. Közülük a Hajdúbagos melletti a legnagyobb (134 ha).
A „talajvizet" Nyíracsád környékén 4-6 m között, máshol *2-4* m között találjuk. Mennyisége jelentéktelen. Kémiai jellege Nyíradony-Nyír- ábrány között nátrium-, máshol kalcium-magné- zium-hidrogénkarbonátos. Keménysége a települések (pl. Debrecen) körzetében 45 nk° felett, máshol 15-25 nk° között van. A szulfáttartalom a K-i táj részen 60 mg/1 alatt, Ny-on 60-300 mg/1 között van, de a települések alatt 600 mg/1 fölé is emelkedik.
A nagyobb településeknek sok artézi kútja van. Az átlagos mélység valamivel meghaladja a 100 m-t, a vízhozamuk átlaga azonban mérsékelt, 200 1/p körüli. Debrecenben több fúrásból 60 °C feletti, nátrium-kloridos gyógyvizet termelnek, amit a fürdő hasznosít.

Közép-Nyírség
A Nyírség középső, É-nak lejtő területe, amelyet a Hajdúhadház-Nyíradony közötti vízválasztótól egymással párhuzamosan a Lónyai-csatornához tartó „főfolyások" vagy csatornák tagolnak. A főgyűjtő a Ló- nyai-főcsatorna (91 km, 1958 km2), de tőle É-ra a táj pereme eléri a Belfő-csatornának (53 km, 636 km2) a balról beléje torkoló Nagyhalász-Pát-rohai-csatorna (21 km, 118 km2) alatti szakaszát is, sőt Tiszaberceltől Ny-ra néhány km hosszon kifut a Tiszáig.
A Lónyai-főcsatornába tartó főfolyások, K-ről indulva:
III. sz. (47 km, 310 km2), IV. sz. (37 km, 336 km2), V. sz. (5 km, 9 km2), VI. sz. (18 km, 65 km2), VII. sz. (55 km, 426 km2), VII/3. sz. mellékág (30 km, 118 km2), VIII. sz. (46 km, 352 km2), IX. sz. (32 km, 305 km2). Száraz, gyér lefolyású, vízhiányos terület.
Vízjárási adatok a Lónyai-főcsatornáról és néhány mellékvizéről is vannak.
A nagyvizek tavasszal, a kisvizek ősszel gyakoriak. A vízminőség III. osztályú. A belvízlevezető csatornahálózat hossza 1200 km körül van, torkolatukon 11 szivattyútelep működik.

Számos állóvize közül 12 természetes jellegű, 273 ha felülettel. Közülük az újfehértói Nagyvadas- tó (124 ha) a legnagyobb. Még egy tiszai holtág (4 ha) is van Paszab mellett. Az utóbbi időben jó néhány nagy területű tározó létesült, amelyeket halastóként is hasznosítanak. A15 tározó-halastó felszíne közel 1500 ha. A levelekié a 200 ha-t is meghaladja, de az érpataki (189 ha) és a nagyréti (193 ha) is közel jár hozzá. A Sóstói-fürdő tava 8 ha felületű.
A „talajvíz" mélysége a homokbucka-vonulatok alatt 4-6 m, máshol 2-4 m közötti. Mennyisége általában jelentéktelen.
Kémiai jellege a IV. sz. főfolyás mentén és a Lónyai-főcsatorna torkolati szakasza környékén nátrium-, máshol kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége általában 15-25 nk° között van, de a települések környékén 45 nk° fölé is emelkedik. A szulfáttartalom 60-300 mg/1 között ingadozik, de a VIII. sz. főfolyás Nyíregyháza alatti szakaszán a 300 mg/l-t is meghaladja.
A rétegvizek mennyisége nem jelentős. A nagyszámú artézi kútnak az átlagos mélysége nem éri el a 100 m-t, a vízhozama pedig a 100 1/p-et. Igen sokban nagy a vastartalom. Baktalórántházán 45 °C, Nagykállón 41 °C, Nyíregyházán 50 és 52 °C hőmérsékletű vizet tártak fel.

Érmelléki Löszös Hát
A Közép-Tisza K-i vízgyűjtőjén a kistájat É-ról a Konyári-Kálló felső folyását alkotó II. sz. főfolyás (67 km, 669 km2), D-ről az Ér (111 km, 1562 km2; hazai rész: 9 km, 122 km2) határolja. Még egy vízfolyás érinti, a Konyár-Esztár- Pocsaji-csatorna (12 km, 63 km2), ami a Kállóba folyik. Mérsékelten száraz, de még erősen vízhiányos terület.
Egyik vízfolyásáról sincsenek részletes vízjárási adatok. Annyit tudunk róluk, hogy az Érnek kora nyári árvizei is lehetnek, de a Kálló-ágakon a Nyírség felől csak a hóolvadásokból érkeznek nagyobb vízhozamok. Vízminőségük a víz- mennyiségtől függően lehet II. és III. osztályú. A belvízi csatornahálózat hossza mintegy 200 km.
A kistájnak csak 2 mesterséges állóvize van, az Álmosd-kokadi (50 ha) és a bagaméri (109 ha).
A „talajvíz" a határ menti háton 6 m alatt, beljebb 4-6 m között van. Kémiai jellege a határsávban kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos, amely Bagamértől Ny-ra a nátriumos típusnak adja át a helyét. Keménysége 15-25 nk° között van, ami a települések alatt 35 nk° fölé emelkedik. Szulfáttartalma a K-i tájrészen 60 mg/1 alatt, Ny felé 60 mg/1 fölött van.
A rétegvíz kevés. Az artézi kutak átlagos mélysége meghaladja a 200 m-t, a vízhozamuk mérsékelt, de vannak bővizű kutak is. Közülük soknak a vize nagy vastartalmú.
(Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

2.2.4.Talajok

Hajdúhát
A táj az É-ról érkező folyók lösszel fedett hordalékkúpján fekszik, de helyenként a lösz alól a felszínközeibe jut az elborított homok. É-ról Hajdúnánás vonaláig a gyengén tagolt síkság, attól D-re az enyhén hullámos ármentes síkság a jellemző felszínalakzat. A talajtakaró 95%-a löszös üledékeken képződött igen jó termékenységit (int. 80-110) alföldi mészlepedékes csernozjom talajból (72%) és a táj ÉNy-i részén a Taktaközből és a Hortobágyról átnyúló mészlepedékes csernozjom talajból (1%) áll.
A szikes talajvizű területeken a csernozjom talaj mélyben sós, az 50-60 (int.) talajminőségi kategóriába sorolt réti csernozjom (1%) és az erősebben szikes, a 40-55 (int.) termékenységi kategóriába sorolt, mélyben szolonyeces réti csernozom változata (11%) fordul elő. A csernozjom talajok főként (90-100%) szántóként hasznosulhatnak.
A mélyfekvésű, szikes talajvizű területek löszös anyagain a réti szolonyec talajok 3%-ot, az

igen gyenge termékenységű (int. <25) sztyepesedő réti szolonyecek 4%-ot, a szolonyeces réti talajok pedig <0,5% területet foglalnak. Kb. felefele részben legelőként és szántóként hasznosíthatók.
A kistáj É-i részén az erdőtalajok közül a löszös anyagon képződött, homokos vályog mechanikai összetételű, az 50-60 (int.) földminőségi kategóriába sorolt csernozjom barna erdőtalajok 1%-ot, a homokterületeken kialakult, gyenge termékenységű (int. 25-35) kovárványos barna erdőtalajok pedig 3%-ot tesznek ki. Zömmel szántóként (80-85%) és részben (0-15%) erdőterületként hasznosulhatnak
A talajvízhatás alatti, nem szikes területek réti talajai 1%-ot, a tiszai ártéren pedig az agyagos vályog mechanikai összetételű nyers öntéstalajok 2%-ot tesznek ki. A réti talajok 15%-a és a nyers öntések 75%-a rét-legelőként és szántóként hasznosítható.
A kistáj mezőgazdaságilag hasznosítható, de fokozott figyelmet kell fordítani a szél és a vízerózió elleni védekezésre, az öntözési lehetőségek jobb kihasználására, valamint a talajszerkezet megóvását szolgáló növénysorrend és agrotechnika alkalmazására. Ennek érdekében a táj több pontján folytak trágyázási tartamkísérletek, így Hajdúnánáson, Hajdúböszörmény-Görbeházán és Debrecen-Látókép kísérleti téren.

Dél Hajdúság
A felszínt borító löszös üledék 63%-án vályog mechanikai összetételű, nem felszíntől karbonátos, azaz kilúgozott, 3-4% szerves anyagot tartalmazó, kedvező termékenységei (int. 85-110) réti csernozjom talajok találhatók, amelyek 95%-ban szántóként és legelőként, valamint erdőterületként hasznosíthatók.
A Hajdúsággal határos É-i területen még kedvezőbb földminőségi besorolású (int. 95-120) alföldi mészlepedékes csernozjom talajok fordulnak elő 11% területen. Szántóként 95%-ban, valamint legelőként hasznosíthatók.
A szikes talajvizű réti csernozjom talajok agyagos vályog fizikai féleségű, a 45-60 (int.) földminőségi besorolású, mélyben sós réti csernozjom változata 6% területen, a némileg gyengébb minőségű (int. 35-45), mélyben szolonyeces réti csernozjom változata pedig 3% területen jelenik meg. A mélyben sós változat 85%-a és a mélyben szolonyeces változat 15%-a hasznosítható szántóként, a fennmaradó rész pedig legelőként és erdőként.
A szikes talajok a kistáj 17%-án fordulnak elő. A löszös üledékeken képződött, agyag mechanikai összetételű réti szolonyec talajok 14%-ot foglalnak. A 20 (int.) pontnál is gyengébb földminőségű, agyagos vályog mechanikai összetételű sztyepesedő réti szolonyec talajok 3%-ot borítanak. A szikes talajok 40, ill. 60%-a legelőként, a fennmaradó rész pedig szántóként hasznosulhat.
A szikes talajok jelenléte ellenére a táj mezőgazdaságilag értékes.

Hortobágy
A terület 3 hordalékkúp által közrezárt mélyedését 100 m-t meghaladó vastagságú finom hordalék rétegsorát néhány méter vastagságban iszapos lösz borította be, amelynek az amúgy is gyengén differenciált domborzatát az óholocénban a Tisza öntésanyagaival tovább egyengette. így alakult ki az Alföld domborzatilag legegyhangúbb területe, amelynek 74%-át mélyben sós és szikes talajok alkotják. A kistáj tájértékét a szikes termőhelyek növény- és állatvilága, a sziki legelőkhöz kötődő néprajzi értékek alkotják, amelyek őrzésére és ápolására létesült a Hortobágyi Nemzeti Park. A löszös üledékeken, a felszín közeli 2-2,5 m átlagos mélységű szikes talajvíz hatása következtében jellegzetes mozaikos szerkezetben változatos szikes talajkomplexek képződtek. Legnagyobb területi részaránnyal (46%) az agyagos vályog mechanikai összetételű réti szolonyec talajok találhatók, amelyek többnyire szikes legelők. A sztyepesedő réti szolonyec talajok (15%) is főként legelők. A kedvezőbb termőhelyet képviselő szolonyeces réti talajok (4%) legelőként, kaszálóként vagy gyenge szántóként

hasznosíthatók.
A kiemelkedések, kunhalmok löszön képződött talajai kedvező termékenységi! (int. 85-110) csernozjomok: mészlepedékes csernozjom (1%), alföldi mészlepedékes csernozjom (2%) és a réti csernozjom talajok (2%). Kis kiterjedésű foltjaik értékes sztyepnövények termőhelyei, nagyobb területen pedig szántóként hasznosíthatók.
A mélyben sós réti csernozjom (5%) és a mélyben szolonyeces réti csernozjom talajok (6%) a táj szegélyzónájában összefüggő területet alkotnak, és szántóként hasznosíthatók (int. 50-70).
A mélyebb fekvésű területek nem szikes, kiterjedt (17%) talajtípusa az agyag mechanikai összetételű réti talaj. A réti talajok növénytársulásai is gazdag természeti értékeket képviselnek. A hortobágyi szikes tavak a táj területének 4%-át foglalják. Madárviláguk különösen értékes. A felhagyott rizstelepek egykori hasznosítási kísérletek nyomait őrzik. A táj hasznosításában a természeti értékeket őrző Nemzeti Park szempontjait is hangsúlyosan figyelembe kell venni.

Dél-Nyírség
A mozaikos kistájat a homoktalajok uralják (80%). A futóhomok talaj 56%-ot, a humuszos homoktalaj 16%-ot, a kovárványos barna erdőtalaj pedig 8%-ot foglal. Hasznosításuk a felsorolás sorrendjében szántóként 35-55-40%-ban, legelőként 20-15-20%-ban, szőlőként 5-0-5%-ban, erdőként pedig 40-30-35%-ban lehetséges. A homoktalajokon a gazdálkodás megfelelő méretű állatállomány tartásával és/vagy istállótrágyázással lehetséges. A mezőgazdasági művelésbe vont homoktalajokon az erdőterület lecsökkent, ennek következtében a defláció veszélye és kártétele is megnőtt.
A kistáj szegélyeinek löszös felszínein (1%) réti, mélyben sós réti csernozjom, sztyepesedő réti szolonyec és szoloncsák talajok találhatók. A löszös mélyedések felszín közeli talajvizű szikes talajai azonban csak kis foltokban jelennek meg (<0,5%). A csernozjom talajok 60%-ban szántóként, 30%-ban pedig rét-legelőként hasznosíthatók. Erdősültségük csekély (max. 10%). A szikes talajok legelőként hasznosíthatók.
A mélyedések öntés anyagain homokos vályog fizikai féleségű, felszíntől karbonátos vagy gyengén savanyú kémhatású, 70-100 cm-es talajvíz mélységű réti talajok fordulnak elő 13%-os kiterjedésben. A gyenge termékenységű (int. 30-45) réti talajok 40%-ban szántóként, 30%-ban rét-legelőként és 30%-ban ligeterdőként hasznosulhatnak.
A 40-70 cm-es talajvíz mélységű helyeken 3%-os kiterjedésben lápos réti talajok alakultak ki. Termékenységi besorolásuk a nagy szerves- anyag-felhalmozódás ellenére, a túl bő nedvesség miatt a 25-35 (int.) földminőségi kategória. Felerészben szántóként és 25-25%-ban rét-legelő és erdőterületként hasznosíthatók.
A táj mezőgazdasági potenciálja kicsi, értéket sajátos élőhelyeinek növény- és állatvilága hordoz

Közép-Nyírség
A főként homok talajképző kőzeten a táj területének több mint felét (57%) a kovárvá- nyos barna erdőtalaj alkotja, amely gyengén savanyú kémhatású, 0,5-1% szerves anyagot tartalmaz, szelvényében barnás-vörös kolloidkiválásokkal színezett rétegek jellemzőek. Természetes termékenységük 25-35 (ext.) földminőséget eredményez (int. 35-45). Hasznosíthatóságuk kb. 50%-ban szántóként, 35%-ban erdőterületként, 5-5%-ban legelőként és szőlőként lehetséges. A szántókon a fő termény a rozs és a burgonya.
A finomszemű (0,2 mm átmérőjű) kvarcot és kevés szilikátot tartalmazó, mészmentes, ún. savanyú homokon - a terület 13%-án - futóhomok talajok vannak. A 0,5-1% szerves anyagot tartalmazó, hosszabb-rövidebb ideje megkötött homokon 20-30 (int.) termékenységi besorolású humuszos homoktalajok (6%) találhatók. Hasznosításuk futóhomok-humuszos homok sorrendben legelőként (1-15%), erdőként (45-15%), szántóként (50-65%), szőlőként

(0-5%) és gyümölcsösként (almáskertként) (5-5%) lehetséges.
A tájtermelés színvonalának növelését a Westsik Vilmos által létrehozott és működtetett Nyíregyházi Kísérleti Állomás szolgálta, ahol a zöld-trágyázás módszerét, a csillagfürt zöldtrágyaként való alkalmazását és a vetésforgós trágyázást dolgozták ki. A Kisvárdai Növénynemesítő Állomáson pedig a burgonya, a rozs és más szántóföldi növények helyi igényekhez illesztett nemesítésével foglalkoznak.
A kistáj É-i határa menti löszös üledéken homokos vályog szemcse-összetételű, jó vízgazdálkodású, 2-3% vagy 3-4% humusztartalmú, jó termékenységű (int. 65-90) réti csernozjom talajok fordulnak elő 5% kiterjedésben. A csernozjom talajon kívül a magasabb térszín löszös anyagán néhány kisebb foltban (<1%) a barnaföld is előfordul.
A széles mélyedések hidromorf talajképződményei közül az öntésanyagokon, vagy helyenként löszös üledékeken képződött, általában homokos vályog vagy vályog fizikai féleségű, 2-3% szerves anyagot tartalmazó, általában meszes réti talajok találhatók a legnagyobb kiterjedésben (16%). Termékenységi besorolásuk a 45-60 (int.) talajminőségi kategória. Hasznosításuk 50%-ban szántóként, és 25-25%-ban erdő és rétlegelő területként lehetséges.
A hasonló termőhelyeken kialakult, lényegesen több szervesanyagot tartalmazó lápos réti talajok részaránya 2%. Földminőségi besorolásuk a felszínközeli talajvíz miatt korlátozott termőrétegvastagság következtében a 20-35 (int.) kategória. A kb. 60%-nyi szántóként hasznosítható területükön termeszthető zöldségfélék között specialitás a káposzta és a torma. A fennmaradó területük rétként hasznosulhat.
A szikes talajvizű területeken kialakult szikes talajok összterülete 1%, amelyet két szikes talajtípus, a szoloncsák és néhány kisebb foltban a szolonyeces réti talaj alkot. A szikes talajok is öntésanyagokon képződtek és mechanikai összetételük is a réti talajokéval azonosan vályog és agyagos vályog. A szoloncsák talajok 80%-a legelőként hasznosítható

Érmelléki Löszös Hát
A Dél-Nyírséggel határos kistáj É-i vidékeire a futóhomok talajok 13%-os, a homokos vályog mechanikai összetételű humuszos homok talajok 2%-os, és a kovárványos barna erdőtalajok 11%-os előfordulása jellemző. A homoktalajok természetes termékenysége csupán a 15-25 (ext.) földminőségi kategóriát eredményezi (int. 25-35). Hasznosíthatóságuk sorrendben erdőterületként 85-35-10%, szántóként 5-25-55%, szőlőként 10-5-5% és legelőként 0-35-10%.
A táj talajtakarójának 70%-át az igen kedvező termékenységű (int. 95-115), vályog mechanikai összetételű, nem felszíntől karbonátos, 4% körüli humusztartalmú, kedvező víz- és tápanyaggazdálkodású alföldi mészlepedékes csernozjom talajok alkotják. A szintén kedvező adottságú réti csernozjom talajok 3% területen fordulnak elő. Hasznosításuk főként (85-50%) szántóként és legelőként lehetséges.
A szikes réti szolonyec talajok a talajvízhatás alatti terület 1%-án találhatók. Legelőként hasznosulhatnak.
(Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

2.2.5.Növényzet

Hajdúhát
A mai alkati vegetációban érdemi homoki növényzet az északi, deflációs területen (ahol a nyírségi homokot csak vékony löszlepel fedi) sem maradt fenn. A táj nagy részén a deráziós formákkal tarkított löszplató növényzete jellemző (az általában igen mély – 5-25 m – talajvíz miatt kevesebb lösztölgyes, több pusztai cserjés és löszpuszta lehetett egykor uralkodó), melynek maradványai elsősorban mezsgyéken és néhány kurgánon, de néha löszlegelőkön is fellelhetők. A deráziós mélyedésekben szolonyec szikesek, szoloncsák szikesek és szikes tavak, üde rétek és mocsarak találhatók. A kistáj déli részén, a Hortobágy felé eső szegély

olykor láposodik is (helokrén források). Klasszikus agrársivatag, már az I. katonai felmérés térképei is annak tüntetik fel. Természetes erdő nincs, a völgyekben fűz- és nyárligetek, máshol faültetvények vannak, itt-ott erdei fajokkal. A flóra pusztulása az elmúlt évtizedekben már nem volt számottevő, kivéve a városok körüli beépítéseket. Florisztikailag fontos fajok a kopár sziki élőhelyeken: sziki ballagófű (*Salsola soda*), sziki pitypang (*Taraxacum bessarabicum*), üde réteken: szép zörgőfű (*Crepis pulchra*), mezei gólyaorr (*Geranium pratense*), sárga kígyókapor (*Silaum silaus*), erdei maradványnövényzetben: kislevelű nőszőfű (*Epipactis microphylla*), Tallós-nőszőfű (*Epipactis tallosii*), száraz gyepekben: élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), öldöklő aszat (*Cirsium furiens*), hengeres peremizs (*Inula germanica*), pusztai gyújtoványfű (*Linaria biebersteinii*), macskahere (*Phlomis tuberosa*), rekenyő (*Rapistrum perenne*), kései pitypang (*Taraxacum serotinum*). Kipusztult a szártalan csüdfű (*Astragalus exscapus*), tátorján (*Crambe tataria*), gyepes nefelejcs (*Myosotis caespitosa*), csajkavirág (*Oxytropis pilosa*), keleti békakorsó (*Sium sisaroideum*).

Dél hajdúság

Alapvetően agrársivatag, északi és déli peremein nagyobb szikes legelőkkel, utóbbinál sztyepptál eredetű szikes tavakkal. A Hajdúságnak a Hajdúhátnál egyhangúbb felszínén a deráziós völgyek lankásabbak, és szinte mind elszikesedett (kis részben ez szódás-szoloncsákos szikest jelent), a Kösely völgyrendszerében mély vízű mocsarak és nádas-gyékényes úszólápok vannak. Az alkati vegetáció nagyobb foltjait ezek és a néhány tíztől néhány száz hektáros szolonyec szikes puszták teszik ki, melyek jó részét ma már nem legeltetik. A lösznövényzet máig elég fajgazdag, noha az egyes mezsgyék területe általában kicsi, és viszonylag zavartak is. A lösznövényzet őrzői ezek és néhány kurgán, melyek közül egyesek a vegetációja meglepően ép. A táj szikes tavainak nagy részét elvesztette, de még mindig sok értékes maradvány van. Ma Hajdúszoboszló és Debrecen terjeszkedése és a kihasználatlan gyepek felszámolása jelenti a fő veszélyforrást. Florisztikailag fontos fajok: a kopár és füves sziki élőhelyeken pozsgás zsázsa (*Lepidium crassifolium*), erdélyi útifű (*Plantago schwarzenbergiana*), magyar sóballa (*Suaeda pannonica*), sziki pitypang (*Taraxacum bessarabicum*); sziki erdősztyepp-maradványokon: fátyolos nőszirom (*Iris spuria*); úszólápokon: villás sás (*Carex pseudocyperus*), tőzegpáfrány (*Thelypteris palustris*); üde réteken: csátés sás (*Carex divisa*); száraz gyepekben: tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), kék atracél (*Anchusa barrelieri*), fehér zanót (*Chamaecytisus albus*), hengeres peremizs (*Inula germanica*), festő csülleng (*Isatis tinctoria*), pusztai gyújtoványfű (*Linaria biebersteinii*), macskahere (*Phlomis tuberosa*), törpemandula (*Prunus tenella*), rekenyő (*Rapistrum perenne*), gór habszegfű (*Silene bupleuroides*), karcsú zsombor (*Sisymbrium polymorphum*). Kipusztult a szennyes ínfű (*Ajuga laxmannii*), öldöklő aszat (*Cirsium furiens*), tátorján (*Crambe tataria*), kései pitypang (*Taraxacum serotinum*).

Hortobágy

A kontinens legnagyobb összefüggő szikese. Potenciális növényzete 30-40 ezer év óta nyílt, sztyeppi, a szolonyec sziki fajok folyamatos jelenlétével. A kistáj északi részén, egykori nagyobb mocsár helyén agrársivatag van, a keleti és nyugati tájperemen helokrén források, kisebb lápfoltok és szoloncsák szikesedés ismert.

Ma és a múltban is a szolonyec szikesek társulásai uralkodók, azok teljes palettájával. Leggyakoribb legelőtársulásai az ürmös és cickafarkos szikes puszták, a réttársulásokból az ecsetpázsitos és a hernyópázsitos a legjellemzőbb. Az egykori nagy mocsarakból mára nagyobb kiterjedésben csak a Kunkápolnás belseje maradt meg. A sziki erdősztyepp maradványai a középső és északi részeken kiterjedtebbek, a legérintetlenebb hazai reprezentáns is itt van, bioszféra rezervátum magterületen. Jellemző fajok a füves és kopár sziki élőhelyeken: seprűparéj (*Bassia sedoides*), pusztai tyúktaréj (*Gagea szovitzii*), henye

kunkor (*Heliotropium supinum*), sziksófű (*Salicornia prostrata*), sziki ballagófű (*Salsola soda*), erdélyi sóballa (*Suaeda salinaria*), henye vasfű (*Verbena supina*), iszapnövényzetben: magyar látonya (*Elatine hungarica*), szikes réteken: magas tarackbúza (*Elymus elongatus*), debreceni torma (*Armoracia macrocarpa*), sziki nefelejcs (*Myosotis sicula*), sziki erdőssztyeppeken: dárdás nádtippan (*Calamagrostis canescens*), magyar zergevirág (*Doronicum hungaricum*), sziki lórom (*Rumex pseudonatronatus*), nyugati csillagvirág (*Scilla drunensis*), száraz gyepekben: nemes cickafark (*Achillea nobilis*), hengeres peremizs (*Inula germanica*), pusztai gyújtoványfű (*Linaria biebersteinii*), macskahere (*Phlomis tuberosa*), medúzafű (*Taeniatherium asperum*), hólyagos here (*Trifolium vesiculosum*). Sok a kipusztult taxon: szennyes ínfű (*Ajuga laxmannii*), pusztai ternye (*Alyssum turkestanicum*), kék atracél (*Anchusa barrelieri*), macskatalp (*Antennaria dioica*), tátorján (*Crambe tataria*), piros kígyószisz (*Echium maculatum*), apró nőszirom (*Iris pumila*), szibériai nőszirom (*Iris sibirica*), parlagi atracél (*Anchusa arvensis*), gyepes nefelejcs (*Myosotis caespitosa*), kajla zsálya (*Salvia* × *betonicifolia*), magyar sóballa (*Suaeda pannonica*), fogaslevelű bükköny (*Vicia narbonensis* subsp. *serratifolia*), pusztai metény (*Vinca herbacea*).

Dél-Nyírség

Alföldi viszonylatban magas erdősültségű kistáj, de a homoki tölgyeseket jórészt felváltották az ültetvények (főleg akácosok). A többé-kevésbé összefüggő erdőségeket mezőgazdasági területek tagolják. A savanyú homok által meghatározott alapkőzet, talaj és domborzat itt is jellegzetes "nyírségi" tájszerkezetet alakított ki. Az ősi növényzetet az erdők mellett a buckaközi lápok és a homoki gyepek őrzik. A térségi vízhiány mellett az özöngyomok terjedése több élőhelyen problémát jelent.

A természetszerű homoki erdőmaradványokat gyöngyvirágos- és pusztai tölgyesek változatos mozaikjai, az üdébb részeken átalakult keményfaligetek adják. A buckaközi mélyedésekben jellemzők a láp- és mocsárrétek, lápmaradványok (magassásosok, zsombékosok, rekettyés fűzlápok, néhol babérfüzes nyírlápok). A homokpusztagyepek, homoki legelők az erdőssztyeppek átalakult maradványai, a másodlagos nyílt homoki gyepek (magyar csenkesz – *Festuca vaginata*, ezüstperje – *Corynephorus canescens*) többfelé jellemzők.

Az erdőkben az erdei fajok mellett jellemzők a szegélyek, tisztások erdőssztyepp-elemei, melyek a homoki gyepekkel gyakran közösek (tarka sáfrány – *Crocus reticulatus*, egyhajúvirág – *Bulbocodium vernum*, nagyezerjófű – *Dictamnus albus*, szürke veronika – *Pseudolysimachion incanum*, epergyöngyike – *Muscari botryoides*, magyar kökörcsin – *Pulsatilla flavescens*, magyar nőszirom – *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, erdélyi csormolya – *Melampyrum bihariense*, inkább csak gyepekben: balti szegfű – *Dianthus arenarius* subsp. *borussicus*, homoki nőszirom – *Iris arenaria*). A lápokon, üde élőhelyeken kiemelendők: réti angyalgyökér (*Angelica palustris*), fehér zászpa (*Veratrum album*), szibériai nőszirom (*Iris sibirica*), zergeboglár (*Trollius europaeus*), hússzínű ujjaskosbor (*Dactylorhiza incarnata*), pompás kosbor (*Orchis elegans*), széleslevelű és keskenylevelű gyapjúsás (*Eriophorum latifolium*, *E. angustifolium*). Peremén unikális a rezes hölgymál (*Hieracium aurantiacum*) előfordulása.

Közép-Nyírség

A táj túlnyomórészt mezőgazdaságilag művelt potenciális erdőterület. Az évszázados használat során szinte teljesen eltűnt lomboserdők mellett a legszárazabb buckahátak nyílt gyepi vegetációja, valamint a mélyedések lápmedencéinek és vízhatású völgyeinek, és a táj nyugati felében jellemző szikesek növényzete ősfolytonos. Erdei kevés kivétellel ültetvényszerűek (akác). A ritkán lakott területekre jellemző parlagokon a száraz és üde gyepek regenerációja korlátozott. A táj északi hatoda a szabályozásokig a Tisza öntésterülete volt, növényzete a Rétközéhez hasonló.

A természetszerű homoki erdőmaradványok gyöngyvirágos- és gyertyános-kocsányos tölgyesek, kisebb részben keményfaligetek és pusztai tölgyesek származékai. A mélyedésekben jellemzők a lápi jellegű mocsárrétek és sásosok, kisebb zsombékosokkal, kékperjés rétekkel, magaskórósokkal és leromlott, elnádasodott származékaikkal. A táj nyugati felének tómedreiben a szoloncsák sziki vegetáció teljes zonációja megtalálható. Hajdúhadháznál jó állapotú homokpusztagyepek vannak, máshol csak leromlott fragmentumaik.
Erdeiben az alföldi erdők fajai mellett fontosak a hegyvidéki elemek (ujjas keltike – *Corydalis solida*, fehér perjeszittyó – *Luzula luzuloides*), az erdőssztyepp-elemek (magyar nőszirom – *Iris aphylla* subsp. *hungarica*) ritkák. Mocsár- és lápréteken jellemző a pompás kosbor (*Orchis elegans*), kiemelt fontosságú a réti angyalgyökér (*Angelica palustris*), fehér zászpa (*Veratrum album*), szibériai nőszirom (*Iris sibirica*). Szikesei pannon és keleti fajokban kissé szegényebbek az Alföld többi szikesénél. Savanyú homokgyepjein kiemelendő a magyar kökörcsin (*Pulsatilla flavescens*) és a balti szegfű (*Dianthus arenarius* subsp. *borussicus*).

Érmelléki Löszös Hát
A kistáj csekély kiterjedésű hazai részén magasabb fekvésű löszös plató-halomvidék és rétegvizes forrásfakadókkal ellátott völgyfőkből eredő deráziós völgyek, valamint löszmélyutak jellemzők. Ezeket kivéve platóhelyzetben a talajvíz mindenhol mélyen helyezkedik el. Álmosd – Bagamér körül az üledékben a homokfrakció növekszik. Javarészt agrársivatag, a száraz gyepek maradványai halmokon és a Pocsaji-kapunál, a vizes élőhelyek az Ér forrásságainál (pl. Keskeny-Ér, bagaméri források), valamint a Kálló-vízrendszer tározóin (Álmosd – Kokad) találhatók meg. Néhány erdei faj faültetvényekben maradt fenn. Száraz gyepekben él a tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), élesmosófű (*Chrysopogon gryllus*), öldöklő aszat (*Cirsium furiens*), magas kígyószisz (*Echium italicum*), bugás macskamenta (*Nepeta nuda*), nagy és recés szádor (*Orobanche elatior*, *O. reticulata*), selymes boglárka (*Ranunculus illyricus*), kunkorgó árvalányhaj (*Stipa capillata*), fogaslevelű bükköny (*Vicia narbonensis* subsp. *serratifolia*). Erdőkben lazavirágú nefelejcs (*Myosotis sparsiflora*), nedves réteken árpasás (*Carex hordeistichos*), mezei gólyaorr (*Geranium pratense*), mocsarak-lápokon keskenylevelű békakorsó (*Berula erecta*), rostostövű sás (*Carex appropinquata*), zsombéksás (*Carex elata*), békaliliom (*Hottonia palustris*), mocsári orbáncfű (*Hypericum tetrapterum*), vidrafű (*Menyanthes trifoliata*), nádi boglárka (*Ranunculus lingua*) érdemel említést. Kipusztult a nagyezerjófű (*Dictamnus albus*), piros kígyószisz (*Echium maculatum*), pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*).
(Forrás: Magyarország kistájainak katasztere)

2.2.6.Állatvilág

Az ártéri erdők és a puszta belsejében szórványosan található kisebb kerekerdők fajgazdag géntelepeknek adnak otthont, de ritka ragadozó madaraikról is híresek. A kék vércsék mellett él itt kerecsensólyom, parlagi sas és itt fészkelt először hazánkban a pusztai ölyv.
A kurgánok halmain élnek az ürge, fürj, menyét, hermelin. Itt él legnagyobb termetű madarunk, a túzok. Száraz, füves puszták madara a fürj, a fogoly, az ugartyúk, nedves szikfokok fogyatkozó számú madara a székicsér, kopár szikeseken fészkel madárritkaságunk, a szikipacsirta. Rétek féltett madárritkasága a csíkosfejű nádiposzáta.
A mocsarak és a halastavak gazdag vízimadárvilágot tartanak el, több mint 330 madárfaj él itt. Tavasszal és ősszel a költöző madarak tízezrei pihennek meg a környéken, ritka ragadozó madarak kíséretében. Hortobágy az ország legnagyobb „madárszállója”. Az ősszel a darvak, vadludak vonulása figyelhető meg.

Nyílt vízfelületei a kárókatonák, barna rétihéja, récék, szárcsák, kormos-, fattyú-, fehérszárnyú szerkők; vörös-, feketenyakú vöcsök számára kedvezőek, a sekélyebb vizű nádasokban bölömbika, nagy kócsag, kanalasgém, az igen ritka batla, nyári lúd és szép számban nádi énekesmadarak költenek. A ligeterdők kincsei voltak régebben a vegyes gémtelepek, ezek mára a nádasokba helyeződtek át. Fészkel itt a fekete gólya, és ragadozó madarak is. A Tisza magas partfalaiban költ gyurgyalag és a jégmadár.
Az erdőkben a kidőlt fák helyben korhadnak el, ezzel életfeltételeket biztosítva a cincérfajoknak. Előfordul itt az erdei sikló és az erdei fülesbagoly is.

2.3.Hajdú-Bihar megye fejlődés története

A mai Hajdú-Bihar megye létrejötte viszonylag újkeletű, hiszen jelenlegi közigazgatási kereteinek a kialakítására alig több mint fél évszázada, az 1950-es megyerendezés során került sor. A megyét alkotó területrészek, korábbi közigazgatási egységek és települések története azonban annál hosszabb múltra tekint vissza, kialakulása valójában hosszú és sajátos történelmi folyamat eredménye. A megye területe három, alapvetően különböző történelmi fejlődéspályára visszatekintő földrajzi egységből tevődik össze, így külön kell kezelni Debrecen, a Hajdúság és Bihar történetét.

Debrecen
Debrecen, Magyarország második legnagyobb és legnépesebb városa, Hajdú-Bihar megye és a Debreceni kistérség székhelye. A megye mintegy 38,2%-a él Debrecenben. Debrecen a Tiszántúl legnagyobb és legjelentősebb városa. Időnként „a kálvinista Róma” néven vagy „cívisváros”-ként emlegetik. Kelet-Magyarország régió, az Észak-Alföld statisztikai régió és a Tiszántúl nagytáj szellemi, kulturális, gazdasági, idegenforgalmi és közlekedési központja, Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő nagyvárosa.
A 13. században említik először írásban. 1361-ben mezővárosi, 1693-ban szabad királyi városi rangot kapott. Nevét az egész kontinensen ismerték híres vásárairól és református iskolájáról, mely európai viszonylatban is kiemelkedőnek számított. Történelme során kétszer az Országgyűlés színhelye volt: 1848–49-ben, és 1944-ben. Az évszázadok folyamán többször is tűzvész áldozata lett, a második világháborúban jelentős károkat szenvedett. Ma Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő városa. Debrecen város napja: április 11.

Hajdúság
A megye nagy múltra visszatekintő területét jelentik az egykori Hajdú kerület települései, a hajdúvárosok. A hajdúk eredetileg, a 15-16. században az állatkereskedők által felfogadott marhahajcsárok voltak, a század végére azonban két csoportra szakadtak. Egy részük az uralkodó szolgálatában állt, és a végvárak védelmében vett részt, másik részük viszont, a „szabad hajdúk” a hagyományos életmódot folytatták, de keresetüket rablással, fosztogatással egészítették ki. Munkájukból adódóan jól bántak a fegyverrel, ezt bizonyították az 1514-es Dózsa-féle parasztfelkelés során, majd a törökök elleni harcokban is. Különösen a tizenöt éves háborúban (1590–1605) tűntek ki vitézségükkel, ezért is tartotta fontosnak Bocskai István, hogy a saját oldalára állítsa őket a Habsburgok elleni függetlenségi háború idején. A békekötés után Bocskai jelentős részüket letelepítette, fegyveres szolgálatért cserébe földet és munkát adott nekik, mentesítve őket a jobbágyi kötelességek alól.
Az eredetileg több mint 9000 főnyi hajdú katona letelepedésével alakult ki 1608-1609-re a hét ún. öreg- vagy nagy hajdúváros: Böszörmény, Dorog, Hadház, Nánás, Polgár, Szoboszló és Vámospércs. Ezek mindegyike az akkori Szabolcs vármegyében feküdt. Kiváltságaik, különállásuk megőrzése a megyével és a központi államigazgatással szemben nem kevés

viszály és harc árán sikerülhetett. Erőiket egyesítve hozták létre a 17. század végén a Hajdú kerületet, ami a vármegyékkel egyenrangú, önálló törvényhatóságként működött, 1790 után követei részt vehettek az országgyűléseken, a nemesi felkeléshez katonákat állítottak és nem fizettek közadót. Központja Böszörmény volt, mint a legnépesebb és központi fekvésű város. A Hajdú kerület az 1876-os vármegyerendezésig létezett, ekkor alakították ki ugyanis a hajdúvárosokat is magába foglaló Hajdú vármegyét a szomszédos (de nem hajdúváros) Debrecen székhellyel.

Bihar

Debrecen és a Hajdúság mellett a mai Hajdú-Bihar megye harmadik nagy területi egységét az egykori Bihar vármegye ma is Magyarországhoz tartozó része jelenti. Az Árpád-kori várispánság 1020 és 1050 között a Bihar nevű földvár köré szerveződött, történetében meghatározó szerepe volt a Szent István által alapított püspökségnek, amelynek székhelyét 1080-ban I. László helyezte Váradra. A török megszállásig a megye területének jelentős része (a 16. században közel fele) volt a püspökség birtokában. Az ország három részre szakadás után a terület az Erdélyi Fejedelemség része lett, a reformáció terjedésével a katolikus egyház birtokai a fejedelmi kincstárat gyarapították. Várad 1660-as elfoglalásával vette kezdetét a vármegye teljes török megszállása, amely viszonylag rövid ideig tartott ugyan, mégis hatalmas pusztítást okozott, a lakott porták száma a 17. század végére a 150 évvel korábbinak negyedére csökkent.

A következő évszázadokban gyakran változott Bihar vármegye területe és közigazgatási illetékességi köre, több települést csatoltak a szomszédos Békés, illetve Szabolcs vármegyékhez, ennek ellenére Bihar egészen az első világháború végéig a legnagyobb területű magyarországi megye volt. Drámai változás következett be ekkor, hiszen a trianoni békeszerződés eredményeként csonka megyévé vált. Az 1920-ban létrejött, Berettyóújfalu központú Csonka-Bihar vármegye 60 települése is csak a második világháborút követő közigazgatási reformig maradt összefüggő és önálló területi egység. Az 1949-50-es reformokkal 12 település, Sarkad és térsége a szomszédos Békés megyéhez került, a többi pedig az egykori Hajdú vármegyével alkotja ma is Hajdú-Bihar megyét.

Járások

Hajdú-Bihar megye járásainak főbb adatai a 2013. július 15-ei közigazgatási beosztás szerint az alábbiak:

Járás neve	Székhely	Település	Ebből város	Népesség (2013. január 1.)	Terület (km²)	Népsűrűség (fő/km²)
Balmazújvárosi járás	Balmazújváros	5	2	30 488	827,45	37
Berettyóújfalui járás	Berettyóújfalu	25	3	45 539	1 073,90	42
Debreceni járás	Debrecen	2	2	217 217	531,12	409
Derecskei járás	Derecske	13	2	41 820	650,30	64
Hajdúböszörményi	Hajdúböszörmény	2	2	40 424	471,43	86

Járás neve	Székhely	Település	Ebből város	Népesség (2013. január 1.)	Terület (km²)	Népsűrűség (fő/km²)
járás						
Hajdúhadházi járás	Hajdúhadház	3	2	22 328	137,02	163
Hajdúnánási járás	Hajdúnánás	6	2	29 638	547,27	54
Hajdúszoboszlói járás	Hajdúszoboszló	5	2	43 175	732,65	59
Nyíradonyi járás	Nyíradony	9	2	29 846	510,28	58
Püspökladányi járás	Püspökladány	12	2	40 877	729,04	56

Kistérségek

Hajdú-Bihar megye kistérségeinek főbb adatai a 2013. július 15-ei beosztás szerint az alábbiak:

Kistérség neve	Központ	Település	Ebből város	Népesség (2013. január 1.)	Terület (km²)	Népsűrűség (fő/km²)
Balmazújvárosi kistérség	Balmazújváros	4	2	29 002	731,24	40
Berettyóújfalui kistérség	Berettyóújfalu	29	3	51 928	1 225,54	42
Debreceni kistérség	Debrecen	2	1	208 738	498,58	419
Derecske-Létavértesi kistérség	Derecske	10	2	35 221	542,88	65
Hajdúböszörményi kistérség	Hajdúböszörmény	3	3	57 592	731,05	79
Hajdúhadházi kistérség	Hajdúhadház	11	5	60 863	635,62	96
Hajdúszoboszlói kistérség	Hajdúszoboszló	4	1	34 288	506,74	68

Kistérség neve	Központ	Település	Ebből város	Népesség (2013. január 1.)	Terület (km²)	Népsűrűség (fő/km²)
Polgári kistérség	Polgár	6	1	13 956	383,86	36
Püspökladányi kistérség	Püspökladány	13	3	49 764	954,95	

2.4.Táji értékek

A táji értékekhez tartoznak azok a természeti és épített értékek, melyek országos, illetve helyi védettség alatt állnak, valamint az egyedi tájértékek is, melyek jogilag nem védett értékek, de a tájjelleg szempontjából jelentősek, és megőrzésükről gondoskodni kell. Egy település/város, kistérség táji értékeihez hozzátartoznak a helyi kulturális és civil élet sajátosságai is.

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területén lévő települések a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának működési területéhez tartozik. A települések közigazgatási területét is érintő, a helyi természeti védelem alatt álló területeken kívül országosan védett természetvédelmi területek is találhatók.

2. ábra: A Társulás területének természetvédelmi területei

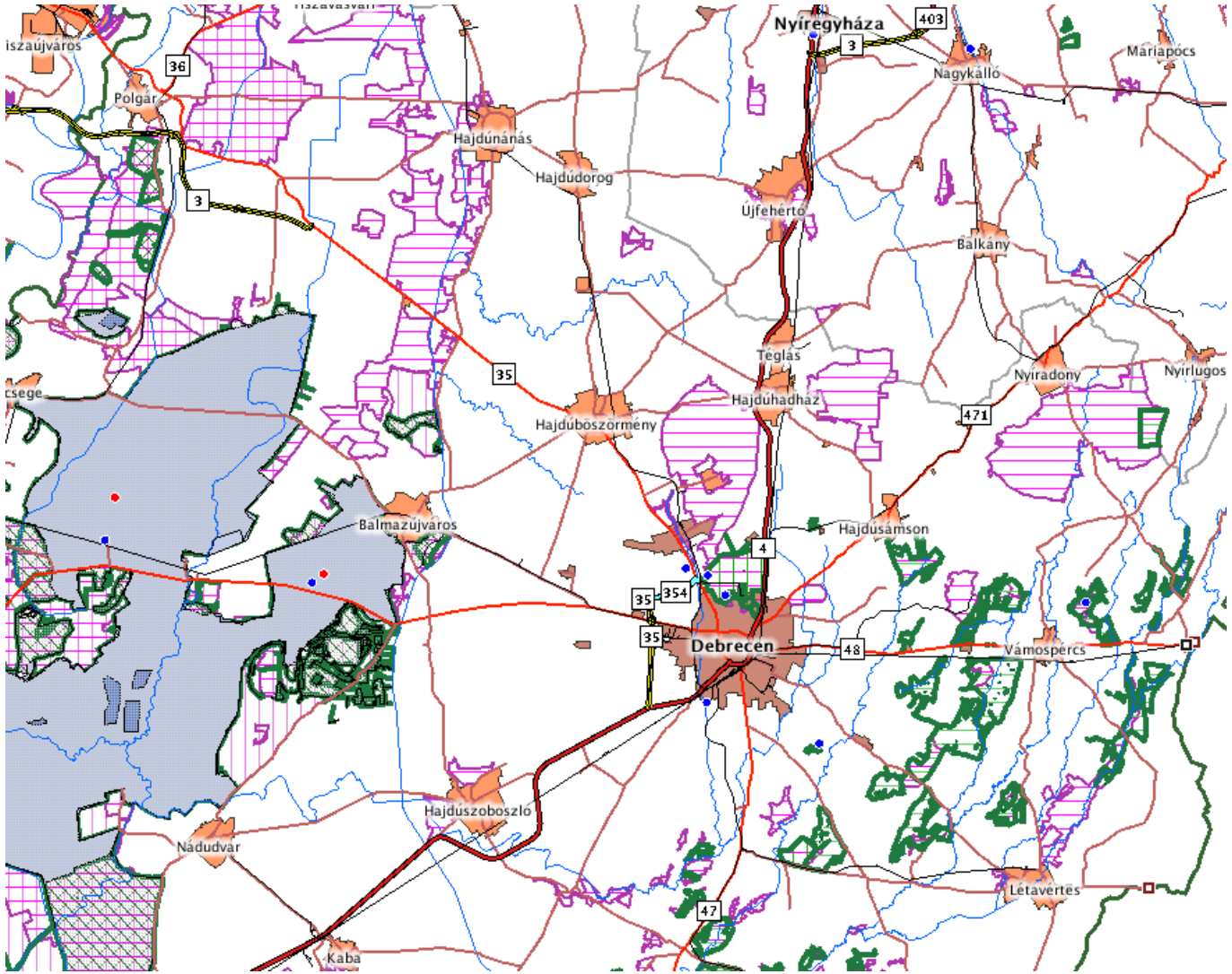

(Forrás: www.termeszetvedelem.hu*)*

Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területén lévő helyi és országos jelentőségű védett természeti területek az alábbiak.

Név	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória
Angolkert	Téglás	helyi jelentőségű	TT
Balmazújvárosi császárfa a Bethlen utca végén	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi császárfa a Bocskai utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi császárfa a Szántó-Kovács és Zalka utcák sarkán	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi csörgőfa fasor a Vasútsoron	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi ezüst hárs a Bethlen utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi ezüsthársak és kínai boróka	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi fehér fűz az Íjászpálya-Lődomb szélén	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi fekete dió fasor a Böszörményi úton	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi gyertyán fasor	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akác a Böszörményi úton	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akác a Dózsa utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akác a Posta közben	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akác fasor a Debreceni utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akác fasor a	Balmazújváros	helyi	TE

Veres Péter utcában		jelentőségű	
Balmazújvárosi japán akácok a Hortobágyi úton	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi japán akácok a Veres Péter utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi jegenyetölgy a Veres Péter utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi jegenyetölgy fasor a Kastélykert utcán	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi jegyenyetölgy a Veres Péter szobor mellett	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi Kastélykert utca platánfái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi kastélypark fái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi kislevelű hárs a Kossuth téren	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi Kossuth téri park fái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi mézesfák az Árpád utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi nyugati ostorfa fasor	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi nyugati ostorfa fasor és japán akác a Bethlen utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi-páfrányfenyő az Északi soron	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi platánfa a Böszörményi úton	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi református templom kert fái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi szomorúfűz a Bajcsy-Zsilinszky és a Sporttér utca sarkán	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE

Balmazújvárosi Tankonyha udvarának fái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi vénic szil a Debreceni utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi vénic szilek a Semsey Andor Múzeum kertjében	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi Veres Péter Emlékpark fái	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi zöld juhar a Kossuth utcában	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Balmazújvárosi-zöldjuharfák a Művelődési Ház mögött	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TE
Dégenfeld kastély parkja	Téglás	helyi jelentőségű	TT
Dorogi úti hársfasor	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörmény, Disznós-háti gyep	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT
Hajdúböszörményi Arad utcai hársfasor	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Bocskai Gimnázium kertjében lévő császárfa	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Bocskai Gimnázium kertjének selyemakácai (2 egyed)	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Bocskai tér fái (1 platán, 1 kocsányos tölgy, 1 júdásfa, 3 vadgesztenye)	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Bocskai téri kocsányos tölgy	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi gyertyános-tölgyes erdőrészlet	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT
Hajdúböszörményi gyöngyvirágos-tölgyes	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT

Hajdúböszörményi gyöngyvirágos-tölgyes erdőrészletek	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT
Hajdúböszörményi Kálvin téri japánakác fasor	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Kálvin téri japánakácok (2 egyed)	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Kálvin téri református templom kertjének kislevelűhárs-fája	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Külső-Hadházi utcai vadgesztenye fasor	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Rákóczi szőlőskert mellett álló kocsányos tölgy	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörményi Városháza előtti szomorú japánakác	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Hajdúböszörmény, Partos-rét és Nagy-Nyerges	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT
Hajdúdorog, Böszörmény utcai japán akác	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Dohánybeváltó utcai fák (6 db)	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Tokaj utca 4. szám alatti kocsányos tölgy	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Tokaj utcai fák	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Vasútállomás előtti vadgesztenyék (6 db)	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Vasút utca 10/A szám alatti (552/2 hrsz) kocsányos tölgyek (3 db)	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Vasút utca 10. szám alatti (552/1 hrsz) kocsányos tölgyek (8 db)	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Hajdúdorog, Vasvári Pált téri	Hajdúdorog	helyi	TE

kocsányos tölgy		jelentőségű	
Hajdúhadházi Csere-erdei kocsányos tölgyes	Hajdúhadház	helyi jelentőségű	TT
Hajdúhadházi idős tiszafa	Hajdúhadház	helyi jelentőségű	TE
Hajdúsági TK	Álmosd, Bagamér, Debrecen, Hajdúbagos, Hajdúsámson, Hosszúpályi, Létavértes, Monostorpályi, Nyírábrány, Nyíracsád, Újléta, Vámospércs	országos jelentőségű, egyedi	TK
Hortobágyi NP	Ároktő, Balmazújváros, Egyek, Folyás, Görbeháza, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Hortobágy, Karcag, Kunmadaras, Nádudvar, Nagyhegyes, Nagyiván, Négyes, Polgár, Poroszló, Püspökladány, Tiszabábolna, Tiszacsege, Tiszafüred, Tiszavalk, Újlőrincfalva, Újszentmargita	országos jelentőségű, egyedi	NP
II. Rákóczi Ferenc és az Újváros utca platánfasorai	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TE
Kaba, Rákóczi utca 110. sz. alatti tölgyfák (2 db)	Kaba	helyi jelentőségű	TE
Kaba, Rákóczi utca 205. sz. alatti tölgyfák (2 db)	Kaba	helyi jelentőségű	TE
Kaba, Szabadság téri tölgyfák (2	Kaba	helyi	TE

db)		jelentőségű	
Kaba, Templom-kert tölgyfái (5 db)	Kaba	helyi jelentőségű	TE
Köztársaság téri páfrányfenyő	Hajdúnánás	helyi jelentőségű	TE
Nagyerdőből erdőrészlet - Emléktölgy	Hajdúhadház	helyi jelentőségű	TT
Nagyerdő tölgyerdőrészlete	Hajdúhadház	helyi jelentőségű	TT
Nagyháti Parkerdő	Balmazújváros	helyi jelentőségű	TT
Olimpiai emléktölgy	Hajdúsámson	helyi jelentőségű	TE
Óvoda utcai kocsányos tölgy	Hajdúdorog	helyi jelentőségű	TE
Tamásipusztai-ostorfa	Nyíradony	helyi jelentőségű	TE
Tocóvölgy	Debrecen, Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT
Újszentmargitai-tölgyfa	Újszentmargita	helyi jelentőségű	TE
Zeleméri középkori templomrom kertje	Hajdúböszörmény	helyi jelentőségű	TT

ÉRZÉKENY TERMÉSZETI TERÜLETEK (ESA TERÜLETEK)

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 53. § (5) bekezdésében, valamint a 85. § *c)* pontjában kapott felhatalmazás alapján elkészített 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet értelmében az „É*rzékeny Természeti Területek”* (a továbbiakban: ÉTT) fogalom, valamint a hozzátartozó szabályozás, pályázati-támogatási rendszer bevezetésének célja a természeti (ökológiai) szempontból érzékeny földrészleteken olyan természetkímélő gazdálkodási módok megőrzése, fenntartása, további földrészletek kijelölése, amelyek támogatással ösztönzött, önként vállalt korlátozások révén biztosítják az élőhelyek védelmét, a biológiai sokféleség, a tájképi és kultúrtörténeti értékek összehangolt megőrzését.

A rendelet szempontrendszere alapján az ÉTT kijelölése az alábbi kategóriákban történik:
a) kiemelten fontos ÉTT: azok a területek, ahol nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti, táji és kultúrtörténeti értékek fordulnak elő, amelyek fennmaradása középtávon (5-10 év) is kétséges a természetkímélő gazdálkodás támogatása nélkül;
b) fontos ÉTT: ahol országos viszonylatban jelentős természeti, táji és kultúrtörténeti értékek

fordulnak elő, amelyek fennmaradása vagy állapotának javítása érdekében a természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges;
c) tervezett ÉTT: ahol jelentős az extenzív mezőgazdasági hasznosítású földrészleteken található élőhelyek száma, de a természeti, táji és kultúrtörténeti értékek jelentősége kisebb, illetve olyan területek, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével és támogatásával a terület természeti értéke növelhető, a környezet állapota javítható.

A rendelet *1. számú melléklete* a kijelölt, kiemelten fontos, fontos és tervezett ÉTT térségek, a *2. számú melléklete* pedig az e térségekben lévő települések felsorolását tartalmazza.

1. számú melléklet a 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelethez
Az ÉTT kijelölt térségei kategóriánként

Fontos ÉTT-ek térségei

Nemzeti Park Igazgatóság	Hortobágyi Nemzeti Park
ÉTT megnevezése	Bihari-sík

2. számú melléklet a 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelethez
Fontos természeti területekkel érintett települések felsorolása

Tervezett ÉTT térség	Bihari-sík
Nemzeti Park Igazgatóság	Hortobágyi Nemzeti Park
Települések neve	Báránd, Bihardancsháza, Biharnagybajom, Bihartorda, Földes, Nagyrábé, Püspökladány, Sáp, Sárrétudvari, Szerep, Tetétlen

RAMSARI EGYEZMÉNY HATÁLYA ALÁ ESŐ TERÜLETEK

- Hortobágyi Nemzeti Park

NATURA 2000 TERÜLETEK

Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás településeinek területén lévő NATURA 2000 területek.

NATURA név	Kód	TERÜLET (hektár)	Típus
Bánki-erdő	HUHN20019	368,55	Különleges természetmegőrzési terület
Berekböszörmény - körmösdpusztai legelők	HUHN20103	1370,99	Különleges természetmegőrzési terület
Bihar	HUHN10003	71610,23	Különleges madárvédelmi terület és egyben különleges természetmegőrzési terület
Bihari-legelő	HUHN20101	2644,04	Különleges természetmegőrzési terület
Csohos-tó	HUHN20028	191,74	Különleges természetmegőrzési terület

Csökmői gyepek	HUHN20105	607,48	Különleges természetmegőrzési terület
Czakó-tó	HUHN20121	177,85	Különleges természetmegőrzési terület
Darvasi Csiff-puszta	HUHN20070	472,26	Különleges természetmegőrzési terület
Debrecen-hajdúböszörményi tölgyesek	HUHN20033	5634,62	Különleges természetmegőrzési terület
Dél-ásványi gyepek	HUHN20098	1483,15	Különleges természetmegőrzési terület
Derecske - konyári gyepek	HUHN20009	3787,9	Különleges természetmegőrzési terület
Dévaványa környéki gyepek	HUKM20014	14027,2	Különleges természetmegőrzési terület
Felső-Sebes-Körös	HUHN20004	517,53	Különleges természetmegőrzési terület
Fülöpi láprétek	HUHN20030	22,36	Különleges természetmegőrzési terület
Gatály	HUHN20100	713,55	Különleges természetmegőrzési terület
Gúti-erdő	HUHN20032	5682,98	Különleges természetmegőrzési terület
Hajdúbagosi-legelő	HUHN20017	308,08	Különleges természetmegőrzési terület
Hajdúszoboszlói szikes gyepek	HUHN20069	553,96	Különleges természetmegőrzési terület
Hajdúszováti gyepek	HUHN20092	344,78	Különleges természetmegőrzési terület
Halápi Álló-hegy	HUHN20021	176,05	Különleges természetmegőrzési terület
Hanelek	HUHN20031	95	Különleges természetmegőrzési terület
Hármashegyi-tölgyesek	HUHN20023	501,06	Különleges természetmegőrzési terület
Hencidai Csere-erdő	HUHN20011	121,1	Különleges természetmegőrzési terület
Holt-Sebes-Körös	HUKM20018	285,25	Különleges természetmegőrzési terület
Hortobágy	HUHN20002	105170	Különleges természetmegőrzési terület
Hortobágy	HUHN10002	121110	Különleges madárvédelmi terület és egyben különleges természetmegőrzési terület
Kaba-földesi gyepek	HUHN20093	5079,5	Különleges természetmegőrzési terület
Kék-Kálló-völgye	HUHN20016	1504,03	Különleges természetmegőrzési terület
Kesznyéten	HUBN10005	6352,96	Különleges madárvédelmi terület és egyben különleges természetmegőrzési terület
Kesznyéteni Sajó-öböl	HUBN20069	4729,32	Különleges természetmegőrzési terület
Kismarja - Pocsaj - Esztári-gyepek	HUHN20008	2427,05	Különleges természetmegőrzési terület
Kismarjai Nagy-szik	HUHN20014	848,18	Különleges természetmegőrzési terület
Kőrises - Jónás-rész	HUHN20025	324,39	Különleges természetmegőrzési terület
Közép-Bihar	HUHN20013	12045	Különleges természetmegőrzési terület
Lányi-legelő	HUHN20095	411,07	Különleges természetmegőrzési terület
Létavértesi Falu-rét	HUHN20029	54,37	Különleges természetmegőrzési terület
Liget-legelő	HUHN21164	2206,81	Különleges természetmegőrzési terület
Martinkai-legelő	HUHN20024	368,26	Különleges természetmegőrzési terület
Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő	HUHN20018	229,16	Különleges természetmegőrzési terület
Monostorpályi-legelő	HUHN20020	150,52	Különleges természetmegőrzési terület
Nagy-Széksós - Rakottyás	HUHN20005	248,75	Különleges természetmegőrzési terület
Nyírábrányi Káposztás-lapos	HUHN20026	77,5	Különleges természetmegőrzési terület
Nyírábrányi Kis-mogyorós	HUHN20027	168,65	Különleges természetmegőrzési terület
Pocsaji csordalegelő	HUHN20006	168,97	Különleges természetmegőrzési terület

Pocsaji-kapu	HUHN20010	284,24	Különleges természetmegőrzési terület
Rauchbauer-erdő	HUHN20022	205,9	Különleges természetmegőrzési terület
Sámsoni úti Bellegelő	HUHN20161	241,07	Különleges természetmegőrzési terület
Sándorosi tavak	HUHN20012	474,29	Különleges természetmegőrzési terület
Sebes-Körös	HUKM20016	1455,21	Különleges természetmegőrzési terület
Szentpéterszeg-hencidai gyepek	HUHN20007	1018,82	Különleges természetmegőrzési terület
Tisza-tó	HUHN20003	17830,37	Különleges természetmegőrzési terület
Tiszaújvárosi ártéri erdők	HUBN22096	188,48	Különleges természetmegőrzési terület
Tócó völgye	HUHN20122	125,5	Különleges természetmegőrzési terület

FELSZÍN ALATTI VÍZ SZEMPONTJÁBÓL FOKOZOTTAN ÉRZÉKENY, ÉRZÉKENY, KEVÉSBÉ ÉRZÉKENY, VALAMINT A KIEMELTEN ÉRZÉKENY FELSZÍN ALATTI VÍZMINŐSÉG VÉDELMI TERÜLETEN LÉVŐ TELEPÜLÉSEK

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás tagtelepülései közül a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet melléklete értelmében ***„érzékeny”*** besorolású felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkednek el:

- Hajdúböszörmény,
- Balmazújváros,
- Hajdúdorog,
- Hajdúhadház,
- Hajdúnánás,
- Polgár,
- Téglás,
- Folyás,
- Görbeháza,
- Újtikos,
- Nyíradony,
- Létavértes,
- Kaba,
- Vámospércs,
- Nyíracsád.

„fokozottan érzékeny” besorolású felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkednek el:

- Bocskaikert,
- Hortobágy.

„kiemelten érzékeny” besorolású felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkednek el:

- Tiszagyulaháza,
- Hajdúsámson.

„kevésbé érzékeny” besorolású felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkednek el:

- Újszentmargita.

2.4.1.Védett épületek, építmények

Név **Település**

- Semsey-kúria Balmazújváros

Cím: Debreceni u. 2. Koordináta: N 47° 36,727' E 21° 20,663'

- Veres Péter emlékház Balmazújváros

Cím: Kadarcs u. 6. Koordináta: N 47° 36,916' E 21° 20,012'

- Római katolikus templom Balmazújváros

Cím: Kossuth tér Koordináta: N 47° 36,723' E 21° 20,597'

- Református templom Balmazújváros

Cím: Kossuth tér Koordináta: N 47° 36,677' E 21° 20,505'

- Kishortobágyi csárda Balmazújváros

Cím: (Külterület) Tiszacsege-Debrecen 3316 jelű út mellett Koordináta: N 47° 40,745' E 21° 14,054'

- Semsey Andor Múzeum Balmazújváros

Cím: Koordináta: N 47° 36,711' E 21° 20,654'

- Hajdúszékház Hajdúböszörmény

Cím: Bocskai tér | Kossuth u. 1. Koordináta: N 47° 40,345' E 21° 30,457'

- Református templom Hajdúböszörmény

Cím: Bocskai tér Koordináta: N 47° 40,368' E 21° 30,320'

- Lakóház; emlékház Hajdúböszörmény

Cím: Hortobágyi u. 10. Koordináta: N 47° 40,554' E 21° 29,905'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Hunyadi u. 2. Koordináta: N 47° 40,845' E 21° 30,008'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Polgári u. 92. Koordináta: N 47° 40,463' E 21° 29,804'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Polgári u. 94. Koordináta: N 47° 40,469' E 21° 29,806'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Polgári u. 96. Koordináta: N 47° 40,473' E 21° 29,807'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Polgári u. 98. Koordináta: N 47° 40,473' E 21° 29,812'

- Lakóház Hajdúböszörmény

Cím: Polgári u. 100. Koordináta: N 47° 40,479' E 21° 29,833'

- Templomrom Hajdúböszörmény

Cím: Koordináta: N 47° 37,576' E 21° 34,667'

- Lakóház Hajdúdorog

Cím: Rózsa u. 18. Koordináta: N 47° 48,693' E 21° 29,725'

- Görög katolikus templom kerítésfala Hajdúdorog

Cím: Tokaji u. 2 -__4. Koordináta: N 47° 49,076' E 21° 30,012'

- Görög katolikus templom Hajdúdorog

Cím: Tokaji u. 2. Koordináta: N 47° 49,052' E 21° 29,973'
- Református templom Hajdúhadház

Cím: Bocskai tér Koordináta: N 47° 40,917' E 21° 40,122'
- Vadas csárda Hajdúhadház

Cím: Dr. Földi János u. 62. Koordináta: N 47° 41,332' E 21° 40,259'
- Csőszkunyhó Hajdúnánás

Cím: Csepűs szőlő Koordináta: N 47° 50,977' E 21° 26,730'
- Csőszkunyhó Hajdúnánás

Cím: Csepűs szőlő Koordináta: N 47° 51,017' E 21° 27,078'
- Csőszkunyhó Hajdúnánás

Cím: Csepűs szőlő Koordináta: N 47° 50,691' E 21° 27,038'
- Lakóház; tájház Hajdúnánás

Cím: Hunyadi u. 21. Koordináta: N 47° 50,649' E 21° 25,440'
- Református templom Hajdúnánás

Cím: Köztársaság tér 12 -_14. Koordináta: N 47° 50,682' E 21° 25,737'
- Lakóház Hajdúnánás

Cím: Zrínyi u. 19 /B Koordináta: N 47° 50,775' E 21° 25,054'
- Református templom Hajdúsámson

Cím: Kossuth u. 1. Koordináta: N 47° 36,072' E 21° 45,392'
- Goda-kúria Hajdúsámson

Cím: Kossuth Lajos utca 48-1. Koordináta: N 47° 14,677' E 21° 42,114'
- Nagyhortobágyi csárda Hortobágy

Cím: Koordináta: N 47° 34,924' E 21° 8,995'
- Nagyhortobágyi kőhíd Hortobágy

Cím: (Nagyhortobágy) 33-as számú közlekedési út 71 +879. szelvény Koordináta: N 47° 34,909' E 21° 8,896'
- Pásztormúzeum Hortobágy

Cím: (Nagyhortobágy) Hortobágyi kőhíd mellett | (Nagyhortobágy) Petőfi tér 1. Koordináta: N 47° 34,909' E 21° 8,967'
- Sárkány pásztor-kunyhó Hortobágy

Cím: Koordináta: N 47° 38,016' E 21° 8,907'
- Református templom Kaba

Cím: Szabadság tér Koordináta: N 47° 21,359' E 21° 16,438'
- Szőlőspajta és szőlőskert Létavértes

Cím: Koordináta: N 47° 24,089' E 21° 52,701'
- Református templom Létavértes

Cím: (Nagyléta) Árpád tér Koordináta: N 47° 22,922' E 21° 53,492'
- Lakóház Létavértes

Cím: (Nagyléta) Árpád tér 14. Koordináta: N 47° 22,912' E 21° 53,444'
- Lakóház Létavértes

Cím: Batthyány u. 11. Koordináta: N 47° 22,719' E 21° 53,415'
- Vízi vágóhíd Létavértes

Cím: Debreceni u. 90. Koordináta: N 47° 23,048' E 21° 52,648'
- Ledig-kúria Létavértes

Cím: Irinyi u. 7. Koordináta: N 47° 23,076' E 21° 52,050'
- Görög katolikus templom Létavértes

Cím: (Nagyléta) Károlyi u. 2. Koordináta: N 47° 22,756' E 21° 53,932'
- Szőlőspajta Létavértes

Cím: Kossuth kert Koordináta: N 47° 24,551' E 21° 53,250'
- Népi lakóépület és gazdasági épület Létavértes

Cím: Petőfi u. 61. Koordináta: N 47° 22,952' E 21° 52,864'
- Római katolikus templom Nyíracsád

Cím: Kossuth u. Koordináta: N 47° 36,183' E 21° 58,313'
- Görög katolikus templom Nyíracsád

Cím: Kossuth u. Koordináta: N 47° 36,254' E 21° 58,269'
- Református templom Nyíracsád

Cím: Petőfi tér Koordináta: N 47° 36,119' E 21° 58,357'
- Görög katolikus templom Nyíradony

Cím: Lenin út Koordináta: N 47° 41,499' E 21° 54,341'
- Templomrom Nyíradony

Cím: Koordináta: N 47° 39,375' E 21° 55,723'
- Római katolikus Kálvária-kápolna Polgár

Cím: Szabadság és Táncsics u. között Koordináta: N 47° 52,165' E 21° 6,863'
- Római katolikus templom Polgár

Cím: Szabadság tér Koordináta: N 47° 52,446' E 21° 6,772'
- Református templom Téglás

Cím: Kossuth u. 72. Koordináta: N 47° 42,794' E 21° 40,631'
- Degenfeld-kastély és parkja Téglás

Cím: Úttörő u. 15. Koordináta: N 47° 42,823' E 21° 40,061'
- Református templom Vámospércs

Cím: Tanácsköztársaság u. Koordináta: N 47° 31,556' E 21° 53,869'

(Forrás: www.muemlekem.hu,)

Helyi védelem alatt álló építmények, épületek:

Név **Település**

- asztalos műhely Hajdúböszörmény

Cím: Újvárosi út - Gönczi Pál út sarok Koordináta: N 47° 40,313' E 21° 30,126'

- volt leányiskola Hajdúböszörmény

Cím: Bocskai tér Koordináta: N 47° 40,402' E 21° 30,330'

- volt fiúiskola Hajdúböszörmény

Cím: Bocskai tér Koordináta: N 47° 40,407' E 21° 30,368'

- görögkatolikus templom Hajdúböszörmény

Cím: Újvárosi u. Koordináta: N 47° 40,326' E 21° 30,147'

- levéltár Hajdúböszörmény

Cím: Dorogi u. 5. Koordináta: N 47° 40,451' E 21° 30,481'

- városi rendőrkapitányság Hajdúböszörmény

Cím: Kossuth u. 12. Koordináta: N 47° 40,326' E 21° 30,485'

- üzletépület Hajdúböszörmény

Cím: Kossuth u. 7. Koordináta: N 47° 40,276' E 21° 30,526'

- üzletépület Hajdúböszörmény

Cím: Kossuth u. 9. Koordináta: N 47° 40,277' E 21° 30,521'

- Hajdú Hotel és étterem Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 2. Koordináta: N 47° 40,401' E 21° 30,482'

- Petőfi-ház Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 15. Koordináta: N 47° 40,401' E 21° 30,607'

- Munkaügyi Központ épülete Hajdúböszörmény

Cím: Csomaközi u. 3. Koordináta: N 47° 40,342' E 21° 30,714'

- baptista imaház Hajdúböszörmény

Cím: Hajdúkerület u. 10. Koordináta: N 47° 40,312' E 21° 30,340'

- római katolikus templom Hajdúböszörmény

Cím: Újvárosi u. Koordináta: N 47° 40,267' E 21° 29,902'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Hajdúkerület u. 8. Koordináta: N 47° 40,312' E 21° 30,369'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Lévai u. 5. Koordináta: N 47° 40,259' E 21° 30,261'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Lévai u. 20. Koordináta: N 47° 40,285' E 21° 30,214'

- söröző Hajdúböszörmény

Cím: Árpád u. 49. Koordináta: N 47° 40,216' E 21° 30,261'

- lakóépület üzlettel Hajdúböszörmény

Cím: Árpád u. 38. Koordináta: N 47° 40,242' E 21° 30,140'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Csanádi u. 1. Koordináta: N 47° 40,498' E 21° 30,170'

- lakóépület: Maghy-ház Hajdúböszörmény

Cím: Deák F. u. 2. Koordináta: N 47° 40,466' E 21° 30,487'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 4. Koordináta: N 47° 40,403' E 21° 30,497'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 6. Koordináta: N 47° 40,403' E 21° 30,508'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 16. Koordináta: N 47° 40,404' E 21° 30,583'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 18. Koordináta: N 47° 40,403' E 21° 30,592'

- családsegítő központ Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 42. Koordináta: N 47° 40,413' E 21° 30,783'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 33. Koordináta: N 47° 40,403' E 21° 30,782'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Petőfi u. 35. Koordináta: N 47° 40,399' E 21° 30,794'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Korpona u. 4. Koordináta: N 47° 40,366' E 21° 30,825'

- húsbolt épülete Hajdúböszörmény

Cím: Iskola u. 9. Koordináta: N 47° 40,487' E 21° 30,315'

- üzletház Hajdúböszörmény

Cím: Jókai u. 35. Koordináta: N 47° 40,315' E 21° 30,774'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 6. Koordináta: N 47° 40,225' E 21° 30,856'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 3. Koordináta: N 47° 40,214' E 21° 30,827'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 9. Koordináta: N 47° 40,216' E 21° 30,884'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 20. Koordináta: N 47° 40,219' E 21° 30,947'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 77. Koordináta: N 47° 40,206' E 21° 31,191'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 79. Koordináta: N 47° 40,202' E 21° 31,214'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Rákóczi u. 81. Koordináta: N 47° 40,207' E 21° 31,212'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Hadházi u. 9. Koordináta: N 47° 40,381' E 21° 30,969'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Bercsényi u. 10. Koordináta: N 47° 39,887' E 21° 31,127'

- üzletépület Hajdúböszörmény

Cím: Baltazár D. u. 18. Koordináta: N 47° 40,063' E 21° 30,731'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Baltazár D. u. 12. Koordináta: N 47° 40,107' E 21° 30,693'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Weszprémi u. 1. Koordináta: N 47° 40,344' E 21° 30,534'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Weszprémi u. 11. Koordináta: N 47° 40,352' E 21° 30,631'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Honvéd u. 6. Koordináta: N 47° 40,153' E 21° 30,313'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Nagy I. u. 9. Koordináta: N 47° 39,957' E 21° 31,137'

- lakóépület, népi épület Hajdúböszörmény

Cím: Hunyadi krt. 2. Koordináta: N 47° 40,842' E 21° 29,994'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Nánási u. 62. Koordináta: N 47° 40,823' E 21° 30,195'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kölcsey F. u. 8. Koordináta: N 47° 40,536' E 21° 31,427'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kölcsey F. u. 10. Koordináta: N 47° 40,523' E 21° 31,425'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kölcsey F. u. 12. Koordináta: N 47° 40,516' E 21° 31,430'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kölcsey F. u. 14. Koordináta: N 47° 40,503' E 21° 31,430'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kölcsey F. u. 16. Koordináta: N 47° 40,493' E 21° 31,431'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Tizenháromvértanú u. 50. Koordináta: N 47° 40,825' E 21° 30,653'

- Kálvineum épülete (diákotthon) Hajdúböszörmény

Cím: Kálvineum u. 12. Koordináta: N 47° 40,618' E 21° 30,330'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Szondi Gy. U. 28. Koordináta: N 47° 40,466' E 21° 30,696'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Tátra u. 4. Koordináta: N 47° 40,503' E 21° 30,722'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Luther u. 5. Koordináta: N 47° 40,771' E 21° 30,327'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Bajcsy-Zs. E. u. 113. Koordináta: N 47° 40,018' E 21° 29,925'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Csokonai u. 9. Koordináta: N 47° 40,632' E 21° 30,830'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Kálvineum u. 4. Koordináta: N 47° 40,610' E 21° 30,238'

- gazdasági major Bocskai TSZ Hajdúböszörmény .

Cím: Külső Szoboszlói u. Koordináta: N 47° 38,007' E 21° 29,229'

- Lakóépület Hajdúböszörmény

Cím: Bodaszőlő, Baltazár-villa

- régi általános iskola Hajdúböszörmény

Cím: Vasút u.

- szőlőskertekben a csőszházak Hajdúböszörmény

Cím:

- vágóhíd Hajdúböszörmény

(Forrás: www.muemlekem.hu,)

Ideiglenes műemléki védelem alatt álló építmények, épületek:

Név	**Település**
Zsinagóga	Hajdúböszörmény

Cím: Kassa utca 11. Koordináta: N 47° 40,430' E 21° 30,275'

(Forrás: www.muemlekem.hu,)

2.5.Társadalmi helyzet

A társadalmi adottságok ismertetése fontos elem egy településre/városra, kistérségre vonatkozóan. A népességszám alakulása, az oktatási és kulturális helyzet, a sportolási, kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek, az egészségügyi ellátás színvonala, a közbiztonság helyzete – az évek során bekövetkezett változások tendenciája – szorosan összefügg az életszínvonallal, a település népességmegtartó erejével és a jövőbeni fejlődési lehetőségekkel. Ezek alapján lehet következtetni arra, hogy a helyi lakosság milyen módon tud bekapcsolódni a közösségi életbe, milyen helyi kötődések és kapcsolati hálók kiépítésére van lehetőség.

2.5.1.Demográfiai viszonyok

A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területén élő **állandó lakos számot** tekintve, a vizsgált időszakban (2000-2014) 2005-ig növekedés, majd folyamatos, enyhe fogyás volt tapasztalható. A 2000 évet véve bázisul, az elmúlt 14 év alatt a társuláshoz kapcsolódó települések állandó lakónépessége 0,8%-al csökkent 2000.-hez képest. Ez a csökkenés azonban jelentősen az országos átlag (3%) alatt marad.

2. táblázat: Az állandó lakónépesség alakulása
(Forrás: KSH 2000-2014)

Év	**2000**	**2002**	**2004**	**2006**	**2008**	**2010**	**2012**	**2014**
Állandó népesség [fő]	160 604	161 328	161 745	161 323	161 101	160 305	159 547	159 284

3. ábra: Az állandó lakónépesség változásának tendenciája 2000-2014 között
(Forrás: KSH 2000-2014)

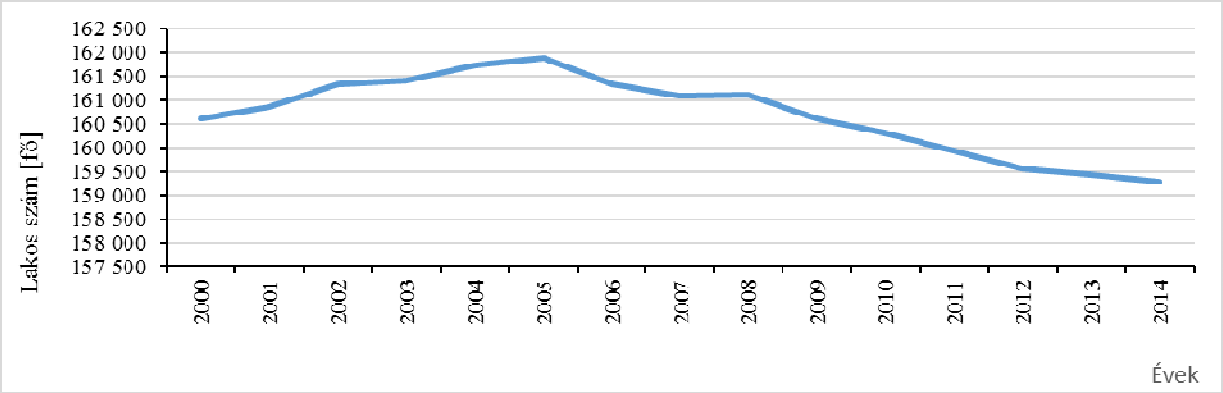

A társulás népessége 2000 – 2005-ig folyamatos növekedést, majd 2005-től folyamatos csökkenést mutat. A demográfiai adatokból kiderül, hogy a - csökkenés mértékét, valamint a vándorlásokat is figyelembe véve – a társulás területe viszonylag kedvelt lakóhely volt 2005-ig. A térségben 2005. évtől negatív vándorlási egyenleget mutatott. A népmozgalomra vonatkozó adatokat a következő táblázat és diagram szemlélteti.

4. ábra: Természetes szaporodás és fogyás tendenciája
(Forrás: www.ksh.hu 2014.)

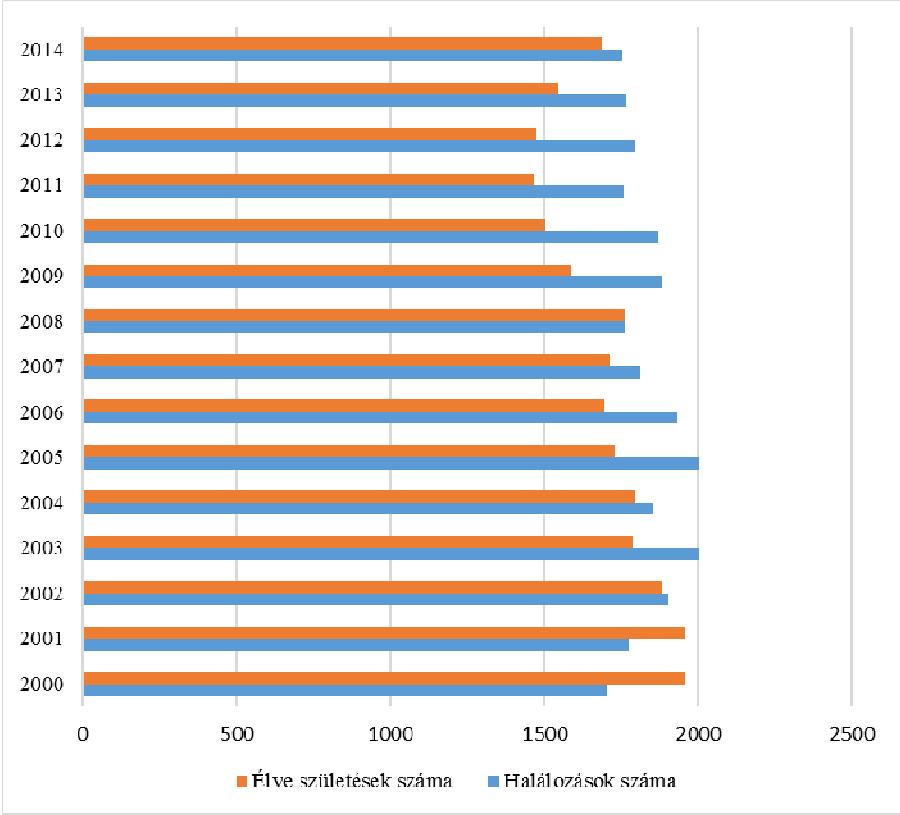

3. táblázat: Az állandó népesség korosztály szerinti megoszlása
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	5 876	5 366	4917	4652	4547	4569	4794
Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	6 301	5 951	5159	5197	5076	4927	4631
Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő	18 536	17 092	15 587	15 245	14 969	14 738	14 515
Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	2 338	2 389	2 082	2070	1987	1964	2026
Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	6 534	7 173	6 695	6520	6428	6177	6059
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	92 849	94 984	95 439	95 237	95 120	95 063	94 350
Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő	28 170	28 923	30 426	31 019	31 420	31 991	32 909

Az 2000. és 2014. KSH adatokat összehasonlítva jól látható, hogy a térségben az állandó népesség kor szerinti változása változatos képet mutat, attól függetlenül, hogy a társulás népesség száma csökkent.

Az adatok alapján 2000 óta évi átlag +1,12 %-os volt a növekedés a **60-x évesek** körében. A **18-59 évesek** körében átlagosan évi +1,61%-os növekedés figyelhető meg, bár 2009-től enyhe csökkenés volt tapasztalható. A legfiatalabb korosztályok esetében a **0-2 éveseknél** volt – évi átlag -1,4% – a csökkenés, ez a 2014-es évben -18%-os csökkenést jelent a 2000 évhez képest.

A **15-17 évesek** korosztályában, 7,3%-os (évi átlag -0,5%), **a 6-13 évesek** korosztályában megközelítőleg 22%-os, **a 14 évesek** körében 13%-os volt a csökkenés a bázisévhez képest (átlag évi 0,97%-os csökkenés).

A 3-5 éveseknél volt a legnagyobb – évi átlag 2,2% -os – a csökkenés, ami 27% csökkenést jelent 2000-hez képest 2014-ben.

A társadalom „öregedése" egyrészt adódhat abból, hogy egyre csökken a gyermekvállalási kedv a régióban, illetve a fiatalabb generáció a középiskolai tanulmányait a környező nagyvárosokban, illetve a megyeszékhelyen (Debrecen) végzi.

4. táblázat: A népmozgalom alakulása a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területén
(Forrás: www.ksh.hu 2014.)

MEGNEVEZÉS	2 000	2 002	2 004	2 006	2 008	2 010	2 012	2 014
Élve születések száma (fő)	1 958	1 882	1 793	1 695	1 762	1 506	1 476	1 690
Halálozások száma (fő)	1 705	1 902	1 851	1 933	1 763	1 872	1 799	1 754
Állandó odavándorlások (eset)	5 336	5 796	5 496	5 943	4 676	4 661	6 050	6 416
Állandó elvándorlások (eset)	4 615	5 160	5 344	6 550	5 384	5 304	6 501	6 932

5. ábra: Oda és elvándorlások változásának tendenciája
(Forrás: www.ksh.hu 2009.)

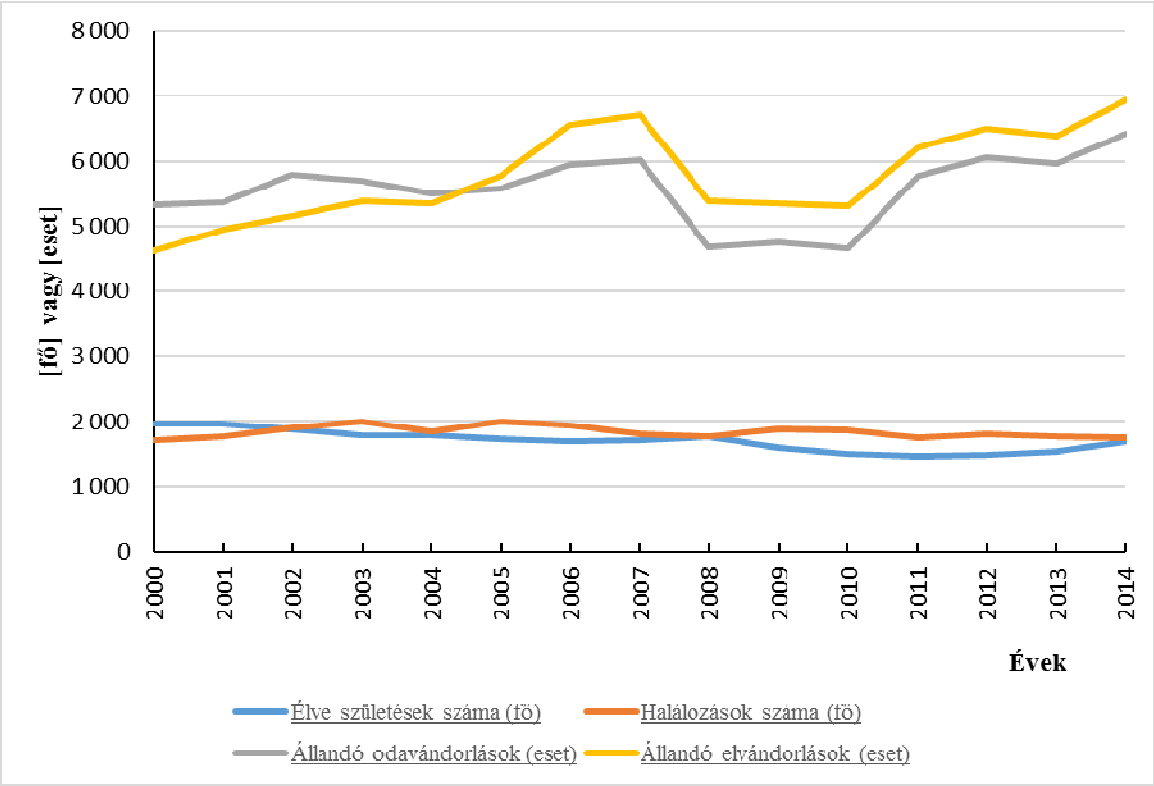

A fenti táblázatból és diagramból kitűnik, hogy a térség kedvelt lakókörnyezet volt 2004. évig. Az állandó odavándorlások esete, meghaladta az elvándorlások esetének számát. Jelenleg azonban a fenti diagram is megerősíti azt a tényt, hogy az állandó elvándorlások magasabb számot képviselnek, mint az odavándorlások, melyre arra engednek következtetni, hogy a társulás településein élők inkább a nagyobb városokba, vagy külföldre próbálnak elvándorolni.

A vándorlási egyenleg legnagyobb pozitív értéket 2001-ben mutatott.

Összességében elmondható, hogy a több évtizede tartó elvándorlás, s a csökkenő természetes szaporodás eredményeként a települések többségében elöregedési tendencia figyelhető meg. Gyorsan csökken a gyermekkorúak aránya az össznépességből.

A **60 év felettiek aránya** a társulás területén több településen meghaladta a 20%-ot. Folyáson és Hortobágyon a legmagasabb: 26%, Tiszagyulaházán, Újszentmargitán, Újtikoson 25%. A 60 év felettiek aránya az állandó lakosságban Hajdúsámsonban volt a legalacsonyabb: 14%.

2.5.2.Oktatás, képzés

A KSH adatai szerint 2014-ben a társulás településein a közoktatási feladatot ellátó intézmények száma 125 db, ebből:

- 50 óvoda,
- 56 általános iskola,
- 7 szakiskola,
- 12 gimnázium

5. táblázat: A közoktatási intézmények, foglalkoztatottak, száma a társulás területén
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS		**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Közoktatási intézmények							
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	db	58	54	53	52	53	50
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással)	db	47	47	44	44	56	56
Gimnáziumi feladatellátási helyek száma	db	12	13	13	12	12	12
Szakközépiskolai feladatellátási helyek száma	db	8	9	8	8	9	7
Középiskolai osztálytermek száma	db	161	138	126	125	125	117
Foglalkoztatottak száma							
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	fő	5 852	5 958	5 946	5 938	5 642	5 423
Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	fő	15 409	14 977	14 664	14 207	13 942	13 680
Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	fő	7 393	7 324	7 367	7 359	7 942	8 276
Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	fő	1 316	1 287	1 298	1 288	1 323	1 339
Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	fő	532	532	433	461	520	545
Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (a hat- és nyolcévfolyamos gimnáziumok adataival együtt)	fő	2 050	2 063	1 943	1 818	1 797	1 645
Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (szakmai képzéssel együtt)	fő	1 754	1 674	1 564	1 425	1 275	1 185

6. ábra: Az általános és középiskolai tanulók számának alakulása a társulás területén
(Forrás: KSH 2014.)

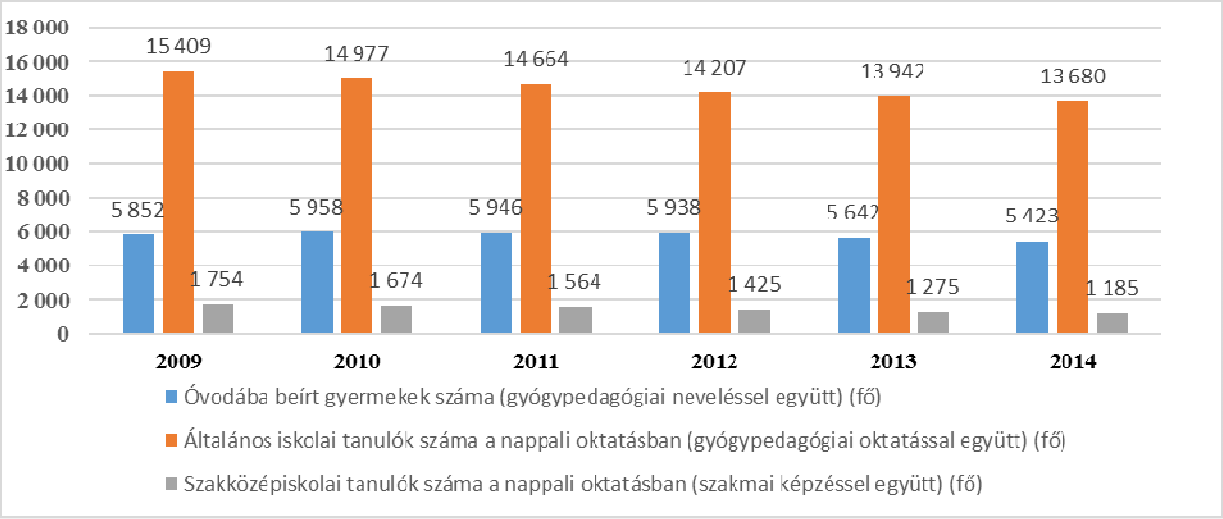

2.5.3.Művelődés, kultúra

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül, felnőttképzési programjaik az egyének munkaerőpiaci ismereteinek bővítéséhez járulnak hozzá. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, a civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása, s az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.

A Társulás számos településén csodálhatjuk az ott élők néprajzi és helytörténeti gyűjteményeket, a még ma is látogatott, különböző korú, különleges építészeti és egyházi értékeket magukba foglaló templomok számos látnivalót kínálnak az érdeklődőknek.
A szép számban előforduló műemlékek, és végül, de nem utolsó sorban a térségre jellemző rekreációs szolgáltatások (lovaglás, vadászat, horgászat, túrázás, strandolás) is hozzájárulnak a térség kulturális életéhez. Az idelátogató vendégek kellemes élményekkel távozhatnak, a térség településein megrendezésre kerülő különböző gasztronómiai, kulturális és sportrendezvényekről.

A térség kulturális örökségének rangját óriási mértékben emeli az, hogy az UNESCO a Hortobágyi Nemzeti Parkot - a kultúrtáj kategóriában - a világörökség részévé emelte. Ez az elismerés tehát elsődlegesen nem a természeti értékeket hangsúlyozza, hanem a sajátos pusztai kultúrát, az ember kultúrtáj alakító értékalkotását. Fokozott figyelem irányul tehát a pásztorélet, a népi mesterségek, s a népi kultúra sajátos „hortobágyi" jellegzetességei iránt, s egyben jelenti a sajátosnak és tipikusnak ítélt (de valójában csak a múlt század második felében véglegesült) hortobágyi tájkép megőrzését.
Minden településen működnek civil szervezetek.
A fiatalok helyi kulturális közösségi élete is sokszínű, sok non-profit szervezetet ők hoztak létre. Több településen igyekeznek visszacsábítani az egyetemet-főiskolát végzett fiatalokat.

Rendszeresen megrendezésre kerülő ismétlődő események:
Településenkénti bontásban kerül felsorolásra a rendszeresen megrendezésre kerülő nagyobb, térségi jelentőségű rendezvények, amelyek kapcsán sok civil résztvevőt, közreműködőt vonnak be a szervezők. Ezek a programok látogatottság, nézőszám tekintetében is nagy érdeklődésre tartanak számot.

Balmazújváros:

2016.03.08. - 2016.03.12.	Rembrandt kiállítás a Semsey kastélyban
2016.03.13.	Zsibvásár
2016.03.13.	LÁDAFIA kézműves foglalkozás a nemzeti ünnep jegyében
2016.03.19.	Tavaszköszöntő, húsvétváró kézműves délelőtt az Angyalliget Lakóotthonban
2016.03.25.-28.	Húsvéti feltöltődés / tojáskeresés, filmvetítés
2016.08.28.	XIV. Országos Bio Főzőverseny, Pásztortalálkozó és Pajta konferencia
2016.12.16. - 2016.12.17.	Karácsonyi Forgatag Balmazújvároson 2016

Folyás:

március 11.	1848-49-es emlékezés
március 26.	Kerékpártúra a Víz világnapja alkalmából
április 30.	Majális és Édesanyák köszöntése
június 20.-24.	Nyári játszóház
augusztus 20.	Szent István, nemzeti ünnep

Hajdúböszörmény:

augusztus 20.	Az államalapítás, Szent István király és az új kenyér ünnepe
október 23.	1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja
szeptember 11-12-13.	XXIII. Város Nap
május 31.	Hősök napja
június 04.	A nemzeti összetartozás napja
október 06.	Az aradi vértanúk emléknapja
november 04.	Az 1956-os forradalom és szabadságharc emléknapja
december 05.	Az együttérzés napja

Hortobágy:

- Időpont: 2016. február 27. Falusi disznótor

  Helyszín: Hortobágy – Petőfi Sándor Általános Iskola udvara
- Időpont: 2016. március 12-15. Tavaszköszöntő a Hortobágyon

  Helyszín: Hortobágyi Vadaspark, Hortobágy-halastavi Kisvasút, Pusztai Állatpark
- Időpont: 2016. március 26-28. Húsvét a Hortobágyon

  Helyszín: Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpont, Hortobágyi Vadaspark, Hortobágy-halastavi Kisvasút, Pusztai Állatpark
- Időpont: 2016. április 23. Szent György-napi Országos Bio- és Kézműves Vásár

  Helyszín: Hortobágy – Vásártér
- Időpont: 2016. április 23. Szent-György napi Kihajtási Ünnep

  Helyszín: Hortobágy – vásártér, folyópart
- Időpont: 2016. április 23. Föld napja rendezvény a Pusztában

  Helyszín: Hortobágyi Nemzeti Park
- Időpont: 2016. április 23. Pásztorok viselt dolgai – életre kelt múzeumok

  Helyszín: Pásztormúzeum, Csárdakiállítás, Látogatóközpont, Körszín
- Időpont: 2016. május 1. Majális és Anyák napja a Hortobágyon

  Helyszín: Hortobágyi Nemzeti Park Látogatóközpont
- Időpont: 2016. május 14. Országos Gulyásverseny és Pásztortalálkozó

  Helyszín: Pusztai Állatpark

- Időpont: 2016. május 14-16. Pünkösd a Hortobágyon
- Időpont: 2016. május 28. Hortobágyi Falunap

  Helyszín: Hortobágy – Vásártér
- Időpont: 2016. május 28. Hortobágy-halastavi Kisvasút Napja

  Helyszín: Hortobágy-halastavi Kisvasút
- Időpont: 2016. május 28-29. Pusztai Gyereknap
- Időpont: 2016. július 8-10. 50. Hortobágyi Lovasnapok

  Helyszín: Hortobágy-Máta
- Időpont: 2016. augusztus 12-15. Kuvaszok és Kuvaszosok Világtalálkozója

  Helyszín: Hortobágy – Ökotúra Vendégház
- Időpont: 2016. augusztus 19-21. Hortobágyi Hídivásár – Országos Kirakodó és Népművészeti vásár

  Helyszín: Hortobágy – Vásártér
- Időpont: 2016. október 21-23. Darufesztivál – "A természet őszi ünnepe"

  Helyszín: Látogatóközpont, Pásztormúzeum és Vásártér
- Időpont: 2016. november 12. Hortobágyi Libanap – Márton-napi programok

  Helyszín: Látogatóközpont, Pásztormúzeum és Vásártér

Kaba:

- Kabai Szóló Népdaléneklési Verseny – március közepe
- Majális – május 1.
- Kabai Nyári Színház előadása – augusztus 19.
- Kabai Ősz Művészeti és Hagyományőrző Napok (Kettes fogathajtó verseny, „Épített örökségünk" képzőművészeti pályázat, szüreti mulatság) – augusztus 26- szeptember 17.

2.5.4.Sport, kikapcsolódás

Csaknem minden településen működik **önkéntes tűzoltó egyesület**, horgász-klub, kertbarátok-köre és nyugdíjas-klub. A nagyobb településeken széles spektrumú sportegyesületek működnek. Több településen létesült önkormányzati énekkar, műkedvelő népi zenekar, cigány kulturális egyesület, nagycsaládosok egyesülete, hagyományőrző kör, a saját községük fejlesztéséért tevékenykedő alapítvány, működnek pávakörök, községszépítő baráti körök, természetvédő és környezetvédő egyesületek, ifjúsági klubok.

2.5.5.Egészségügy

Népesség egészségügyi helyzete

Észak-Alföld lakosságának egészségi állapota az egyik legkedvezőtlenebb az országban, hiszen csaknem minden vizsgált mutató tekintetében (születéskor várható élettartam, halálozások száma, öngyilkosságok száma, tbc-s betegek aránya) az utolsók között áll a régiók között. Az Északalföldi régióban jut a legtöbb lakos egy **háziorvosra és házi gyermekorvos**ra az

országban (1624 fő/házi- és gyermekorvos), emellett a 10 ezer lakosra jutó **kórházi ágyszám** (71,8 db/10 ezer lakos) tekintetében az utolsó helyen állt a régió.

Háziorvosi ellátás

A társulás területén 2014. KSH adatok szerint Folyás és Tiszagyulaháza kivételével minden településen működik háziorvosi ellátás, a 20 településen összesen 65 fő háziorvos praktizál. (A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma 67 db) 25 fő gyermek háziorvos

A háziorvosnak folyamatos orvosi ellátást kell biztosítania egyrészt a rendelési időben, másrészt a rendelkezésre állási időben, melynek együttes időtartama egyenlő a munkaidővel, az ezen kívüli időszakban pedig az ügyelet működik. A rendelési idők úgy lettek meghatározva, hogy a lakosság számára munkaidőn túl is elérhetőek legyenek. Ezek, valamint a helyettesítés rendje a működési engedélyben rögzítettek.

Gyógyszertárak

A társulás területén jelenleg 31 db működő gyógyszertár látja el a lakosok kiszolgálását.

6. táblázat: Egészségügyi statisztikák összefoglaló táblázata 2014. évre vonatkozóan
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS	M.e.	Mennyiség
Működő háziorvosok száma 12.31-én	fő	65
Működő házi gyermekorvosok száma 12.31-én	fő	25
Háziorvosi szolgálathoz tartozó körzeti ápolónők száma	fő	79
A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma	szolgálat	67
Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	szolgálat	56
A házi gyerekorvosok által ellátott szolgálatok száma	szolgálat	26
Gyógyszertárak száma (humán)	db	31
Összes működő kórházi ágyak száma	db	50
Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok)	db	3 317 623
Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat	eset	610 125
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (rendelőn kívüli ellátás)	eset	33 577
A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma	eset	900 059
A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (rendelőn kívüli ellátás)	eset	5 100
A házi gyermekorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen	eset	242 846
A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma	eset	237 746
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen	eset	933 636

2.5.6.Szociális ellátás

A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékosok és a hajléktalanok. A statisztikai adatok felhívják a figyelmet arra, hogy csökken a születések száma, növekszik a születéskor várható életkor, ezáltal a gyermekkorúak aránya fokozatosan csökken, az idős (60 éven felüli) korosztályé emelkedik. A szociális ellátó rendszer legnagyobb célcsoportját az idős korosztály adja. A 60 évesek és idősebbek aránya 2014-ban elérte a 20-21%-ot. A lakosság korösszetétele, öregedése, az aktív népesség társadalmon belüli csökkenő aránya, jövedelmi viszonyai meghatározzák a szociális szolgáltatások iránti keresletet.

7. táblázat: A szociális ellátásra vonatkozó adatok
(Forrás: KSH 14.)

MEGNEVEZÉS	M.e.	Mennyiség
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma	db	1316
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma	fő	1283
Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma	db	19
A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma	db	17
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények száma	db	4
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma	db	211
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a gondozottak száma	fő	214
Szociális étkeztetésben részesülők száma	fő	4107
Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma	db	6
Fogyatékosok nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma	db	116
Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma	fő	112
Fogyatékosok nappali ellátásában foglalkoztatottak száma	fő	20
Pszichiátriai betegeket (is) ellátó nappali intézmények száma	db	4
Pszichiátriai betegek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma	db	125
Pszichiátriai betegek nappali ellátásában részesülők száma	fő	140
Pszichiátriai betegek nappali ellátásában foglalkoztatottak száma	fő	9
Szenvedélybetegeket (is) ellátó nappali intézmények száma	db	7
Szenvedélybetegek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma	db	310
Szenvedélybetegek nappali ellátásában részesülők száma	fő	335
Szenvedélybetegek nappali ellátásában foglalkoztatottak száma	fő	26

Népkonyhák száma	db	1
Népkonyhák napi átlagos forgalma	fő	25
Időskorúak nappali ellátásában foglalkoztatottak száma	fő	44,8
Családsegítő szolgálatok száma	db	14
A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	fő	18715
Időskorúak gondozóházainak száma	db	3
Időskorúak gondozóházaiban működő férőhelyek száma	db	50
Időskorúak gondozóházaiban ellátottak száma	fő	49
Időskorúak otthonainak száma	db	16
Időskorúak otthonaiban működő férőhelyek száma	db	846
Időskorúak otthonaiban ellátottak száma	fő	814
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma	fő	627
Tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma	db	1254
Tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben gondozottak száma	fő	1221
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma	db	62
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben gondozottak száma	fő	62
Önkormányzat kezelésében lévő tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények működő férőhelyeinek száma	db	211
Önkormányzat kezelésében lévő tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben gondozottak száma	fő	214
Tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben a 65 éves és idősebb gondozottak száma	fő	866
Az önkormányzat kezelésében levő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben a 65 éves és idősebb gondozottak száma	fő	192

8. táblázat: Nyugdíjba, árvaellátásban, megváltozott munkaképességűek járadékában részesülők
(Forrás: KSH 2014)

MEGNEVEZÉS	M.e.	Mennyiség
Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	fő	76
Árvaellátásban részesülő férfiak száma	fő	655
Egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesülő férfiak száma	fő	n.a.
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	fő	14763
Korbetöltött rokkantsági nyugdíjban részesülő nők száma	fő	n.a.
Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	fő	2455
Árvaellátásban részesülő nők száma	fő	690
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	fő	22448
Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	fő	10194
Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	fő	14584
Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	fő	459

Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	fő	322
Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma	fő	3002
Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma	fő	3865

2.5.7.Közbiztonság

A közbiztonsággal sok problémájuk van az itt lakóknak. Elmondásuk szerint rendszeresen történik lopás, betörés.

Számtalan betörésről van tudomásuk, gyakorta saját tapasztalattal rendelkeznek róluk. A lakók elégedetlenek a rendőrséggel, hiányolják a járőrök jelenlétét, és nem tartják kielégítőnek a működésüket. A legtöbb településen Polgárőrség működik.

A cél, hogy a lakosság bevonásával, a helyi társadalmi viszonyok figyelembe vételével körvonalazódjon egy olyan rendőrségi stratégia, amely biztosítja azt, hogy a rendőrség rövid időn belül, hatékonyan felléphessen minden olyan jogsértő cselekménnyel szemben – annak súlyától függetlenül - amely sérti vagy veszélyezteti a lakók nyugalmát, személy- és vagyonbiztonságát.

2.6.Gazdasági helyzet

Hajdú-Bihar megye több gazdasági ágának fejlődését jelentős mértékben befolyásolják a megye természeti erőforrásai. Gazdaság szempontjából fontos természeti adottságai közül első helyen a termőföld emelendő ki. A Hajdúhát területének 72%-át alföldi mészlepedékes csernozjom, a Dél-Hajdúság területének 63%-át réti csernozjom fedi, amelyek a szántóföldi gazdálkodás optimális terepei.

A Hortobágy területének több mint 60%-át ugyanakkor réti szolonyec és sztyeppesedő réti szolonyec borítja, amelyet főként legelőként hasznosítanak. Országos jelentőségű, de a egye gazdaságában ma már csekély szerepet játszó földgázkincse Hajdúszoboszló és Nagyhegyes térségében koncentrálódik. Kiemelendő a termálvíz-készlet is, amelynek feltárása nyomán a megye jelentősebb településein (Balmazújváros, Berettyóújfalu, Debrecen, Földes, Hajdúböszörmény, Hajdúdorog, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Kaba, Nádudvar, Polgár, Püspökladány) általában működnek fürdők, Hajdúszoboszló pedig országos viszonylatban is az egyik leglátogatottabb gyógyturisztikai célponttá vált.
Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a termálvíz hasznosítása elsősorban gyógyászati, illetve turisztikai céllal történik, a geotermikus energiahasznosítás kevésbé jellemző Hajdú-Bihar megyére. Fontos megemlíteni a védett természeti értékek jelentőségét: a Hortobágyi Nemzeti Park - túl a terület nem lebecsülendő agrárfunkcióján -már ma is Hajdú-Bihar megye nemzetközi idegenforgalmának egyik névjegye.

A kedvező természeti adottságokra épülő mezőgazdaság termékei - telepítő tényezőként - meghatározó szerepet játszottak a megye élelmiszer és könnyűiparának kialakulásában, és napjainkban is jó feltételeket teremtenek az élelmiszergazdaság és a megújuló energiahasznosítás

helyi gazdaságban játszott szerepének megőrzéséhez. Hajdú-Bihar megye humán erőforrásainak helyzete felemás: viszonylag nagy népességet koncentrál,országos átlagtól elmaradó mértékű természetes fogyást, de számottevő migrációs veszteséget mutat, népességének korszerkezete fiatalos.

Kedvező halandósági mutatóiban a népesség strukturális jellemzői mellett a megyeszékhely regionális szerepkörű egészségügyi intézményei (klinikák, megyei kórház) is szerepet játszhatnak. A megye népességének iskolázottsági mutatói az országos átlagnál kedvezőtlenebb képet mutatnak. Kiemelkedő adottsága a humánerőforrás-utánpótlás biztosítása terén az ország egyik legnagyobb és legszélesebb képzési spektrumot (agrár, bölcsész, informatikai, jogi, közgazdasági, műszaki, orvosi-egészségügyi, pedagógiai,természettudományi, zeneművészeti)felvonultató felsőoktatási intézménye, a Debreceni Egyetem. (Hasonló képzési kínálatot a határ túloldalán fekvő Nagyváradon lehet legközelebb találni.)
Mind több példa akad a megye oktatási, képzési intézményei, illetve a gazdasági szereplők között formálódó kapcsolatokra is. A szakképzés intézményrendszerében kiemelkedő szerepet játszik a Debrecen, Balmazújváros, valamint Hajdúböszörmény önkormányzatainak összefogásával létesült Debrecen TISZK Térségi Integrált Szakképző Központ.

A megye foglalkoztatási adatai (országos átlag alatti aktivitási ráta, nagyarányú munkanélküliség, pályakezdő és tartósan munkanélküliek országos összehasonlításban kedvezőtlen mutatói) alapján kijelenthető, hogy a rendelkezésre álló munkaerő-tartalékok bőségesek, a megye fejlett oktatási-képzési intézményrendszere pedig lehetőséget teremt a munkaerő minőségi jellemzőinek javításához. Figyelemre méltó adottsága a megyének, hogy népesség-megtartó képessége szilárdabb, mint Kelet-Magyarország vagy Nyugat-Románia legtöbb
megyéjéé. Összességében a munkaerő a megye gazdasági fejlődését meghatározó egyik legfontosabb telepítő tényező.

Hajdú-Bihar megye alapinfrastruktúrájának, valamennyi szegmense jelentős - bár eltérő mértékű - fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. A gazdaságfejlesztés kérdéséhez szorosabban kapcsolódó közlekedési és kommunikációs infrastruktúra fejlesztése terén az M3-as és M35-ös autópályák kiépülése, több főút (4-es, 33-as, 35-ös, 42-es) közelmúltban végrehajtott, valamint a 100. számú vasútvonal jelenleg is zajló rekonstrukciója, továbbá a debreceni repülőtér fejlesztése a legfontosabb lépés. Mindezen beruházások nemcsak a megye külső kapcsolódását, de belső nexusainak minőségét is hatékonyabbá hivatottak tenni. A nemzetközi jelentőségű nyugat-keleti és észak-déli útvonalak találkozási pontjában fekvő megye gazdaságának épülésében - telepítő tényezőként - a közlekedési adottságok is fontos szerepet játszhatnak.

A logisztikai központ szerepkörre már a korábbi területi tervezési dokumentumokban is alkalmasnak tartott Debrecen mellett elsősorban az M3-as és M35-ös autópályák csomópontjához közel fekvő Polgár logisztikai funkciói erősödhetnek, de - összhangban a közép- és hosszú távú gyorsforgalmi út-építési tervekkel, valamint a romániai kapcsolatok jelentőségének növekedésével -Berettyóújfalu szerepe is felértékelődhet. Kelet-Magyarországon elsősorban regionális repülőtere miatt rendelkezik Hajdú-Bihar megye az átlagosnál kedvezőbb közlekedés-földrajzi adottságokkal, míg a szomszédos romániai megyék adottságai fölé közúti és

vasúti infrastruktúrájának színvonalával emelkedik (a határ túloldalán fekvő romániai Nagyvárad és Szatmárnémeti repülőtere is számottevő forgalmat bonyolít le).

A gazdaságfejlesztést közvetlenül szolgáló infrastruktúra elemei közül kiemelkednek a megye ipari parkjai, melyeket két nagyobb hullámban, 1997-2000, illetve 2005-2012 között alapítottak. Jellemző ugyanakkor, hogy a megye ipari parkjainak sűrűsége elmarad mind a vidéki megyék, mind Kelet-Magyarország átlagától. A létesítmények célja - mint mindenütt az országban - új befektetők vonzása és a gazdasági szerkezetváltás felgyorsítása.

A megyében található ipari parkok infrastruktúrájának kiépítettségében és szolgáltatás-kínálatában jelentősek a különbségek: részben az elmúlt évek infrastruktúra-fejlesztéseinek köszönhetően is, Debrecen nagyvárosi környezet előnyeit élvező ipari parkjai (a megye ipari parkjainak egyharmada), valamint Polgár kedvező közlekedés-földrajzi helyzetű ipari parkja legvonzóbb a betelepülők számára. A megye 12 ipari parkja összesen közel 700 ha - mintegy 50%-ban betelepített - hasznosítható területet, több mint 280 db betelepült vállalkozást és megközelítőleg 10 ezer foglalkoztatottat jelent. Miután azonban az ipari parkokban működő cégek jelentős része a cím elnyerése előtt is helyben működött, az ipari parkok telepítő tényezőként játszott szerepe, illetve gazdaság térszerkezetét befolyásoló hatása - összevetve az ország e tekintetben sikeresebb területeivel - egyelőre mérsékelt.
(forrás: https://www.hbmo.hu)

2.6.1.Mezőgazdaság

Az agrárágazat - területi struktúrájából következően - Hajdú-Bihar megyében ugyan kedvező természeti adottságokkal, gazdálkodási hagyományokkal és jelentős agrárpotenciállal rendelkezik, azonban az ágazat jövedelem-termelő képességének növelése érdekében a nagyobb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek erősítése, valamint az agrártermékek előállításához, feldolgozásához, logisztikájához és értékesítéséhez kötődő értékteremtési lépések kiemelten kezelendő területek. Mindemellett fontos kiemelni a mezőgazdaság strukturális átalakulását övező bizonytalanság és a szervezeti - technológiai feltételek két évtizede fennálló kiforratlanságának negatív hatását a mezőgazdaság szerepének megerősödésére.
Hajdú-Bihar megye kedvező adottságokkal rendelkezik egy versenyképes, korszerű agrárgazdaság megteremtéséhez. A mezőgazdasági termelés számára a természeti adottságok változatosak, s a szántóföldi művelés számára kedvező adottságú a megye területének több mint a fele.
Hajdú-Bihar megyében eddig is törekvés volt a mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területek fenntartható hasznosítása. Ugyanakkor elmondható, hogy továbbra is jelentős a vegyszerek és műtrágyák használata, illetve a jellemzően intenzív talajművelés kedvezőtlen hatása a talaj kémiai-; fizikai-; biológiai tulajdonságaira (pl.: vízmegtartó képesség, szerkezeti struktúra, szerves anyag tartalom, talajerózió).
A fenntartható fejlődés a mezőgazdaságban is megkívánja az emberi szükségletek kielégítésének, illetve a környezeti- és a természeti erőforrások védelmének összhangját, vagyis a termőhely adottságainak a figyelembevételét, a termelési igények és a környezetvédelmi célok együttes megvalósítását, a környezet minimális terhelését, valamint a gazdaságosságot.
Magyarországon, így Hajdú - Bihar megyében sem nőtt megfelelő mértékben az

ellenőrzött ökológiai gazdálkodás alá vont területek nagysága. A hazai ökológiai gazdálkodás területének egyharmada a Hortobágyi Nemzeti Park (HNP) területére esik. Szerepét fokozza, hogy magasabb élőmunka igénye révén növeli a foglalkoztatottságot, az ökológiai gazdaságokból kikerülő biotermékek hozzájárulnak, a megyei lakosság egészségének megőrzéséhez valamint hozzájárul az ökológiai egyensúly megőrzéséhez. Országosan is problémaként jelenik meg, hogy a génbankok alulfinanszírozottsága miatt jelentős, felbecsülhetetlen értékű genetikai értékek tűnhetnek el.
A megye viszonylag **változatos táji adottságaihoz** alkalmazkodik területhasználatának szerkezete. Az alapanyag termelés és élelmiszer-feldolgozás terén kitörési pontot mind az alapanyag termelés, mind a feldolgozás számára a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Az intenzív, nagyüzemi mezőgazdaság kiváló feltételei mellett kedvezőek még a lehetőségek az **ökológiai gazdálkodás** kibontakozására is, valamint az extenzív állattartásra.
A szárazság és a vele jövő vízhiány azonban nemcsak a mezőgazdaságot sújtja, hanem zavart okoz az ivóvízellátásban, a turizmusban, de káros hatással van az egészségre is. Az öntözés kiterjesztése új távlatokat, lehetőségeket teremtene meg Hajdú-Bihar megye mezőgazdaságának tartós eredményessége érdekében, mely kiemelkedően jelentős hátteret biztosíthatna a növekvő gazdasági fejlődéshez. A mezőgazdasági termelés fejlesztésének, stabilizációjának, valamint az exportárualapok növelésének egy nagyon hatékony módja, eljárása az öntözés alkalmazása.
Hajdú - Bihar megye az ország egyik vezető agrártermelője, ahol meghatározó a gabona- és ipari növények termelése, illetve a természetes és szántóföldi takarmánybázisra épülő **állattenyésztés**. Ugyanakkor megfigyelhető az éves termésmennyiségek ingadozása, valamint az erdőterületek megduplázódása mellett az egyéb területhasználati formák háttérbe szorulása. Az agrárágazat kapcsán negatívumként említhető meg a korábbi **feldolgozóipari kapacitások leépülése**, mely alacsonyabb helyi hozzáadott érték előállítását eredményezi.
Megállapítható, hogy Hajdú-Bihar mezőgazdaságában - szemben a hazai mezőgazdaság szántóföldi növénytermesztés irányába tolódó szerkezetével - ma is jelentős szerepe van a növénytermesztés és állattartás integrációjának. Ez a szerkezeti adottság, illetve az élőmunka-igényes kertészeti ágazatok alulreprezentáltsága is oka annak, hogy a megye mezőgazdasága országos átlagot meghaladó termelékenységet mutat.
Hajdú-Bihar megyében jelentős a halhús-termelés, az ország számos nagy termelő bázisa ide köthető (Hortobágy, Debrecen, Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény), mely kedvező alapot ad a halászati ágazat fejlesztéseihez.
Hajdú - Bihar megyére jellemző, hogy a mezőgazdaságban dolgozók aránya jelentős. A megye foglalkoztatásban betöltött szerepe meghatározó jelentőségű, ugyanakkor csökkenő tendenciát mutat. Problémát jelent a megye vidéki területein a fiatalok helyben történő foglalkoztatása, a mezőgazdasághoz kapcsolódó munkaerő utánpótlás és a megyei igényekhez igazodó képzés növekvő hiánya.
A **hatékony energiafelhasználás** tekintetében a megye kedvező adottságokkal rendelkezik a mezőgazdaságra épülő komplex fejlesztések megvalósításához. A kiváló termőföldek, erős termelési hagyományok a nagyüzemi előállítás tekintetében, a korábbi és meglévő piacok kiterjedtsége és a hagyományokkal rendelkező szerveződések megfelelő alapot adnak a tervezett fejlesztésekhez.

Az intenzív mezőgazdaság energiaigényes ágazat, mind a felhasznált energiahordozókat (pl. üzemanyagok, villamos áram, földgáz), mind az mezőgazdasági inputanyagok (pl. műtrágya) előállításához szükséges energiát tekintve. Ugyanakkor nagy mennyiségben alkalmas energia előállításra is a fő -, vagy melléktermékeiből. Továbbá számos megújuló energiaforrást is lehetséges hasznosítani az ágazatban a fosszilis energiaigény csökkentésére. A megújuló energiaforrások egyik legjelentősebb potenciálja az erdőgazdálkodásban és mezőgazdaságban keletkező biomassza vagy biometán alapanyagok, melyeket az adott üzemben, vagy üzemek mellett települések energia ellátásához is lehet használni.
Hajdú-Bihar megye kiváló termálvíz potenciállal rendelkezik, melyet a mezőgazdasági energia termelésben elsősorban az üvegházak, állattartó épületek fűtésére lehet alkalmazni.
A mezőgazdaság jelentős szerepet játszik a periférikus helyzetű és elmaradottnak tekinthető, sok esetben aprófalvas térségek társadalmi-gazdasági életében is, ahol az egyedüli megélhetési lehetőséget jelenti. Ennek oka, hogy az anyagi lehetőségek és szociokulturális hagyományok szinte egyetlen alternatívaként kínálják széles és a társadalom többi részétől képzettségben és ennél fogva jövedelemben is leszakadó társadalmi rétegei számára az agrárgazdálkodást.
A helyi gazdaságfejlesztés fontos aspektusa, hogy számos gazdasági szolgáltatáshoz való hozzáférés a kistelepüléseken élők számára helyben nem biztosított. A megye azon társadalmi-gazdasági perifériális térségekben, ahol a szaktudás, a tőke, a vállalkozási szemlélet hiánya miatt a lakosság vállalkozóvá válása nem reális, ugyanakkor a munkalehetőségek hiánya sürgős beavatkozást kíván, a gazdaságszervezés alkalmas megoldásának tűnik a közösségi - szövetkezeti - vállalkozások formája is. A helyi gazdaságfejlesztés és a vidékfejlesztés vonatkozásában a gazdasági bázis erősítése, a strukturális átalakulás mellett megtalálható a gazdasági diverzifikáció megteremtése is szükséges, mely sokszínűség, többlábon-állás még igen sok kihasználatlan kapacitással rendelkezik a szolgáltatás terén, de különösen a falusi turizmus vonatkozásában.
(Forrás: Hajdú-Bihar megyei Területfejlesztési Program)

2.6.2.Ipar

Hajdú-Bihar megye több gazdasági ágának fejlődését jelentős mértékben befolyásolják a megye *természeti erőforrásai*. Gazdaság szempontjából fontos természeti adottságai közül első helyen a *termőföld* emelendő ki. A Hajdúhát területének 72%-át alföldi mészlepedékes csernozjom, a Dél-Hajdúság területének 63%-át réti csernozjom fedi, amelyek a szántóföldi gazdálkodás optimális terepei. A Hortobágy területének több mint 60%-át ugyanakkor réti szolonyec és sztyeppesedő réti szolonyec borítja, amelyet főként legelőként hasznosítanak. Országos jelentőségű, de a megye gazdaságában ma már csekély szerepet játszó *földgázkincse* Hajdúszoboszló és Nagyhegyes térségében koncentrálódik. Kiemelendő a *termálvíz-készlet* is, amelynek feltárása nyomán a megye jelentősebb településein (Balmazújváros, Berettyóújfalu, Debrecen, Földes, Hajdúböszörmény, Hajdúdorog, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Kaba, Nádudvar, Polgár Püspökladány) általában működnek fürdők, Hajdúszoboszló pedig országos viszonylatban is az egyik leglátogatottabb gyógyturisztikai célponttá vált. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a termálvíz hasznosítása elsősorban gyógyászati, illetve turisztikai céllal történik, a geotermikus energiahasznosítás kevésbé jellemző Hajdú-Bihar megyére. Fontos megemlíteni a *védett természeti értékek* jelentőségét: a Hortobágyi Nemzeti Park - túl a terület nem lebecsülendő

agrárfunkcióján - már ma is Hajdú-Bihar megye nemzetközi idegenforgalmának egyik névjegye. A kedvező természeti adottságokra épülő *mezőgazdaság termékei* - telepítő tényezőként - *meghatározó szerepet játszottak a megye élelmiszer- és könnyűiparának kialakulásában,* és napjainkban is *jó feltételeket teremtenek az élelmiszergazdaság és a megújuló energiahasznosítás helyi gazdaságban játszott szerepének megőrzéséhez.*

Hajdú-Bihar megye *humán erőforrásainak* helyzete felemás: viszonylag nagy népességet koncentrál, országos átlagtól elmaradó mértékű természetes fogyást, de *számottevő migrációs veszteséget* mutat (jelentős probléma a képzett munkaerő elvándorlása), népességének korszerkezete fiatalos. Kedvező halandósági mutatóiban a népesség strukturális jellemzői mellett a megyeszékhely regionális szerepkörű egészségügyi intézményei (klinikák, megyei kórház) is szerepet játszhatnak.

A megye *népességének iskolázottsági mutatói az országos átlagnál kedvezőtlenebb képet mutatnak*. Kiemelkedő adottsága a humán erőforrás-utánpótlás biztosítása terén az ország egyik legnagyobb és legszélesebb képzési spektrumot (agrár, bölcsész, informatikai, jogi, közgazdasági, műszaki, orvosiegészségügyi, pedagógiai, természettudományi, zeneművészeti) felvonultató felsőoktatási intézménye, a *Debreceni Egyetem.* (Hasonló képzési kínálatot a határ túloldalán fekvő Nagyváradon lehet legközelebb találni.) Az *egyetem és a gazdasági szereplők közti kooperációra a humán erőforrás képzés területén* jó példát kínálnak a kihelyezett tanszékek: a TEVA gyógyszergyárában 2007 óta Gyógyszeripari Kihelyezett Tanszéket működtet a Természettudományi és Technológiai Kar és 2011 óta Ipari Gyógyszergyártás Kihelyezett Tanszéket a Gyógyszerésztudományi Kar. Az IT Services telephelye ugyanakkor 2010-től a Természettudományi és Technológiai Kar Infokommunikációs Rendszerek Üzemeltetése Kihelyezett Tanszékének ad otthont. Mind több példa akad a megye középfokú oktatási-képzési intézményei, illetve a gazdasági szereplők között formálódó kapcsolatokra is. A Brassai Sámuel Gimnázium és Műszaki Szakközépiskola például a National Instruments számára mechatronikai műszerészeket, az IT Services számára telekommunikációs informatikusokat képez, az FAG gépi forgácsolók és géplakatosok képzése terén a Baross Gábor Szakképző Intézettel, villanyszerelők képzése terén a Beregszászi Pál Szakközépiskolával és Szakiskolával kötött megállapodást. A szakképzés intézményrendszerében jelentős szerepet játszik a Debrecen, Balmazújváros, valamint Hajdúböszörmény önkormányzatainak összefogásával létesült *Debrecen TISZK Térségi Integrált Szakképző Központ.* Általános probléma ugyanakkor, hogy miközben a nagyvállalatok - különböző együttműködések keretében - gondoskodnak saját munkaerőigényeik kielégítéséről, nem jut elegendő képzett szakember a kis- és középvállalkozásoknak.

A megye foglalkoztatási adatai (országos átlag alatti aktivitási ráta, nagyarányú munkanélküliség, pályakezdő és tartósan munkanélküliek országos összehasonlításban kedvezőtlen mutatói) alapján kijelenthető, hogy a rendelkezésre álló *munkaerő-tartalékok bőségesek,* a megye fejlett oktatásiképzési intézményrendszere pedig lehetőséget teremt a *munkaerő minőségi jellemzőinek javításához.* Figyelemre méltó adottsága a megyének, hogy népesség-megtartó képessége szilárdabb, mint Kelet- Magyarország vagy Nyugat-Románia legtöbb megyéjéé. Jellemző továbbá, hogy a *hazai munkaerőköltségek és munkatermelékenység viszonya nemzetközi összevetésben kedvező.* Összességében a *munkaerő a megye gazdasági fejlődését meghatározó egyik legfontosabb telepítő tényező.*

Hajdú-Bihar megye alapinfrastruktúrájának valamennyi szegmense jelentős - bár eltérő mértékű - fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. A gazdaságfejlesztés kérdéséhez szorosabban kapcsolódó *közlekedési és kommunikációs infrastruktúra* fejlesztése terén az M3-as és M35-ös

autópályák kiépülése, több főút (4-es, 33-as, 35-ös, 42-es) közelmúltban végrehajtott, valamint a 100. számú vasútvonal jelenleg is zajló rekonstrukciója, továbbá a debreceni repülőtér fejlesztése a legfontosabb lépés. Mindezen beruházások nemcsak a megye külső kapcsolódását, de belső nexusainak minőségét is hatékonyabbá hivatottak tenni. A nemzetközi jelentőségű nyugat -keleti és észak-déli útvonalak találkozási pontjában fekvő megye *gazdaságának épülésében - telepítő tényezőként - a közlekedési adottságok is fontos szerepet játszhatnak.* A logisztikai központ szerepkörre már a korábbi területi tervezési dokumentumokban is alkalmasnak tartott Debrecen mellett elsősorban az M3-as és M35-ös autópályák csomópontjához közel fekvő Polgár logisztikai funkciói erősödhetnek, de - összhangban a közép- és hosszú távú gyorsforgalmi út-építési tervekkel, valamint a romániai kapcsolatok jelentőségének növekedésével - Berettyóújfalu szerepe is felértékelődhet. Kelet - Magyarországon elsősorban regionális repülőtere miatt rendelkezik Hajdú-Bihar megye az átlagosnál kedvezőbb közlekedés-földrajzi adottságokkal, míg a szomszédos romániai megyék adottságai fölé közúti és vasúti infrastruktúrájának színvonalával emelkedik (a határ túloldalán fekvő romániai Nagyvárad és Szatmárnémeti repülőtere is számottevő forgalmat bonyolít le).
A gazdaságfejlesztést közvetlenül szolgáló infrastruktúra elemei közül kiemelkednek a megye *ipari parkjai* (4.1. táblázat / 4.1. ábra), melyeket két nagyobb hullámban, 1997-2000, illetve 2005-2012 között alapítottak. Jellemző ugyanakkor, hogy a megye ipari parkjainak sűrűsége elmarad mind a vidéki megyék, mind Kelet-Magyarország átlagától. A létesítmények célja - mint mindenütt az országban - új befektetők vonzása és a gazdasági szerkezetváltás felgyorsítása. A megyében található *ipari parkok infrastruktúrájának kiépítettségében és szolgáltatás-kínálatában jelentősek a különbségek*: részben az elmúlt évek infrastruktúra-fejlesztéseinek köszönhetően is, Debrecen nagyvárosi környezet előnyeit élvező ipari parkjai (a megye ipari parkjainak egyharmada), valamint Polgár kedvező közlekedés-földrajzi helyzetű ipari parkja legvonzóbb a betelepülők számára. A megye 12 ipari parkja összesen közel 700 ha - mintegy 50%-ban betelepített - hasznosítható területet, több mint 280 db betelepült vállalkozást és megközelítőleg 10 ezer foglalkoztatottat jelent. Miután azonban az ipari parkokban működő cégek jelentős része a cím elnyerése előtt is helyben működött, az *ipari parkok* telepítő tényezőként játszott szerepe, illetve *gazdaság térszerkezetét befolyásoló hatása* - összevetve az ország e tekintetben sikeresebb területeivel - *egyelőre mérsékelt.*
(Forrás: Hajdú-Bihar megyei Területfejlesztési Program)

2.6.3.Szolgáltatás, kereskedelem, civil szervezetek

A *szolgáltató szektor súlya Hajdú-Bihar gazdaságában* - mind GDP, mind foglalkoztatás tekintetében - *elmarad valamelyest a hazai átlagtól,* de a vidéki megyék összteljesítményét meghaladja. Az évtized folyamán (58-59%-ról 65-66%-ra) növekedett a szektor jelentősége, melynek nyomán a megye mindinkább távolodik a vidéki átlagtól és zárkózik az országos átlagértékhez (foglalkoztatás tekintetében több évben az országos átlag fölé került). A *szolgáltató szektor által előállított bruttó hozzáadott érték abszolút nagysága alapján Hajdú-Bihar* - miután megelőzte Győr-Moson-Sopron és Borsod-Abaúj -Zemplén megyéket - *harmadik helyezett* volt az évtized végén (Budapest és Pest megye után). A szolgáltató szektorban előállított bruttó hozzáadott érték egy lakosra és egy foglalkoztatottra jutó értéke is elmarad az országos átlagtól, de meghaladja a vidéki megyék átlagát, miközben mindkét mutató esetében *tapasztalható némi közeledés az országos átlaghoz.* 2010-re - évtized során megfigyelhető jelentős előrelépésének köszönhetően - a szolgáltató szektor egy foglalkoztatottra jutó bruttó

hozzáadott értékének nagysága alapján Hajdú-Bihar harmadik helyen szerepelt országos összehasonlításban, csak Budapest, illetve Győr-Moson-Sopron megye előzte meg. Mindez a magas hozzáadott értéket képviselő szolgáltatások viszonylag magas arányára hívja fel a figyelmet.

A *szolgáltató szektor elmúlt évtizedben megfigyelhető belső strukturális átalakulásának* nyertesei a gazdasági válságot megelőző időszakban a kereskedelem, a szállítási és kommunikációs szektor, a pénzügyi tevékenységek, valamint az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatások, vesztesei az állami szereplők által dominált ágazatok (közigazgatás, védelem, oktatás, egészségügy, szociális ellátás) voltak. Az évtized végén az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatások mellett az egészségügyi és szociális ellátás területe növekedett. Hajdú-Bihar szolgáltató szektorán belül - összhangban Debrecen felsőoktatásban játszott kiemelkedő szerepével - az oktatás jelentős mértékben felülreprezentált az országos átlagértékhez képest, de erős az egészségügy, szociális ellátás, valamint (a Debrecen - Hajdúszoboszló - Hortobágy idegenforgalmi háromszögnek köszönhetően) a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás pozíciója is. A szállítási és kommunikációs szektor, a pénzügyi tevékenységek, valamint az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatások súlya elmarad a hazai átlagtól.
Az iparhoz hasonlóan - és az országos tendenciáknak megfelelően - Hajdú-Bihar megye *szolgáltató szektorának számos ágazata* (kereskedelem, pénzügyi szolgáltatások, szállítási és kommunikációs szektor) *jelentős külföldi tőkebefektetések* színterévé vált az elmúlt két évtizedben. Viszonylag újabb keletű jelenségnek számít a regionális szolgáltató központok (shared service centers) megjelenése. A jelentős számú, egyetemi végzettséggel rendelkező, idegen nyelven kommunikálni képes fiatal munkaerő több transznacionális vállalat (British Telecom, IT Services) Debrecenbe települését segítette, így a hajdúsági megyeszékhely az ilyen típusú beruházások egyik legjelentősebb vidéki telephelyévé vált. Az amerikai National Instruments debreceni telephelye az ipari termelő funkciók mellett több szolgáltató funkciót (IT Fejlesztő Központ, Customer Service Center, Pénzügyi Szolgáltató Központ, Európai Jogi Osztály) is integrált a transznacionális vállalat szervezetén belül.
Az ipar-építőipar cégeihez hasonlóan, a *szolgáltató szektor vállalkozásai is a centrum térségeket preferálják,* megyei átlagot meghaladó vállalkozássűrűség csak a Debrecen városát tartalmazó településkategóriákban (kedvezőbb társadalmi-gazdasági helyzetű kistérségek és települések, Debrecen agglomerálódó térsége) figyelhető meg, illetve - különösen egyéni vállalkozások tekintetében - viszonylag magas értékeket értek el a nagyobb vidéki városok („dinamikus és dinamizálható térségi központok"). Centrum és periféria vállalkozás-sűrűségében nagyobb különbségek voltak, mint a szekunder szektor esetében, és az utóbbi terület évtized folyamán megfigyelhető felzárkózása is kevésbé meggyőző.
Közel 700 db, legalább 10 főt foglalkoztató szolgáltató vállalkozást regisztráltak a megyében 2010- ben, melyek a megye 43 településén működtek (a három fő nemzetgazdasági ág közül a szolgáltató szektor vállalkozásai mutatták a legnagyobb területi koncentrációt). *Debrecen a vizsgált vállalkozáskör kétharmadát tömörítette,* vidéken ugyanakkor a legfontosabb idegenforgalmi célpontnak számító Hajdúszoboszló vezetett, melyet a legnagyobb vidéki városok (Balmazújváros, Berettyóújfalu, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás és Püspökladány) követtek. Debrecen kistérségében a legalább 10 főt foglalkoztató cégek közel 60%-a, Hajdúszoboszló és Berettyóújfalu kistérségében 45- 50%-a kötődött a tercier szektorhoz. A 250 főnél több alkalmazottal bíró szolgáltató nagyvállalatok 70%-a debreceni székhelyű volt, a megyeszékhelyen kívül ebesi, hajdúszoboszlói és nádudvari székhellyel regisztráltak szolgáltató

nagyvállalatokat. E cégek főként a szállítás -logisztika (DKV, Hajdú Volán, Trans-Sped), az idegenforgalom (Debreceni Gyógyfürdő, Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő), valamint a kereskedelem (Héliker, KITE) területén működtek.
Különösen a szolgáltató szektor elemzésénél figyelembe kell ugyanakkor venni azt a körülményt, hogy *több ágazat* (kereskedelem, pénzügyi-gazdasági szolgáltatások, szállítás) *teljesítményének meghatározó része nem helyi székhelyű vállalkozásokhoz kötődik*, a nagyobb városokban is jelen lévő kiskereskedelmi láncok, bankok, biztosító társaságok, a MÁV, vagy a Debrecen gazdaságában jelentős szegmenst képviselő regionális szolgáltató központok székhelyei a megyén kívül esnek. A vállalkozói szférán kívül *jelentős foglalkoztatás kötődik a közigazgatás-védelem, oktatás és az egészségügyszociális ellátás állami-önkormányzati szféra által dominált területeihez* (ld. intézményrendszert bemutató fejezet). Debrecen regionális központként az egyik legfejlettebb intézményrendszerrel bíró vidéki város Magyarországon, a Debreceni Egyetem pedig - több mint 32 ezer hallgatóval (köztük 3300 külföldivel), és 6 ezer foglalkoztatottal - egész Hajdú-Bihar megye legnagyobb munkaadója. Nemcsak foglalkoztatási szerepköre és szellemi termékei miatt fontos az egyetem a város és a megye életében. a nem debreceni diákok éves helyi költését közel 9 milliárd forintra becsülik. A vidéki városok közül Hajdúböszörmény felsőoktatási, Berettyóújfalu egészségügyi központ.
A 2001. évi népszámlálás adatai szerint Hajdú-Bihar megyében több mint 100 ezer helyben foglalkoztatott kötődött a szolgáltató szektorhoz. Debrecen mintegy 61 ezer szolgáltató munkahelyét Hajdúszoboszló közel 5200 munkahelye követte. A helyben foglalkoztatottak száma alapján a nagyobb vidéki városok képezték még az élbolyt, a szolgáltatások helyi foglalkozási szerkezetben elfoglalt pozíciója - a helyi munkalehetőségek korlátozottságának, a hagyományos termelő ágazatok rendszerváltás utáni nagyarányú leépülésének köszönhetően - ugyanakkor inkább kisebb településeken volt kiemelkedő. A városok között Debrecen 70%-ot felülmúló szolgáltatás-arányát csak az alvótelepülésének számító, így aránylag kevés munkahelyet felmutató Hajdúsámson haladta meg minimális mértékben. A kistérségek sorában Debrecen és Polgár bírt legalább 60%-os súlyú szolgáltató szektorral.
(Forrás: Hajdú-Bihar megye területfejlesztési koncepcióját megalapozó feltáró-értékelő vizsgálat)

2.6.4.Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

A megyében található az ország összes kereskedelmi szállásférőhelyeinek mintegy 5%-a, amely alacsonynak mondható mind a megye országon belüli lakosságarányához (5,4%), mind területarányához (6,7%) viszonyítva. A megyén belül található szállásférőhelyek tekintetében kiemelkedően magas a szállodák (44,3%), közepes a panziók (14 %) és a kempingek (18%) aránya. A megye szállásférőhelyeinek térbeli eloszlása azonban rendkívül koncentrált, Hajdúszoboszló és Debreceni adja az összes szállásférőhely 85%-át.
A megye vendégszáma a kereskedelmi szállásférőhelyeken 2007-ig emelkedett, azóta csökken, az elmúlt években 350 ezer fő körül mozog. A területi koncentráció szintén érvényesül a Debrecen- Hajdúszoboszló-Hortobágy háromszögben (4.22. ábra).
A kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma 1 013 145 volt 2011-ben, amelynek 39,2%-át a külföldi vendégéjszakák adták. Ez az előző évinek a 97%-a.
A 2012 első féléves adatait vizsgálva elmondhatjuk, hogy a mutató tekintetében Hajdú-Bihar megye 6. a megyék rangsorában, a 2011 hasonló időszakához képest 2 százalékponttal magasabb. A vendégéjszakák 65%-a Hajdúszoboszlón realizálódott, ami jelzi az egészségturizmus, azon belül is a gyógyturizmus kiemelkedő jelentőségét. Ezt jelzi a

gyógyszállodák számának duplázódása is (2009 - 7db, 2010-14db). A megyében több nemzetközi és helyi jelentőségű gyógyfürdő, hozzájuk kapcsolódóan gyógyszálloda üzemel (4.23. ábra). Említést érdemel a megyében a vallási turizmus erős szerepe a református és a görög katolikus vallásra alapozva és a történelmi hagyományokon alapuló kulturális és örökségturizmus.
A kereskedelmi szálláshelyek adatai alapján 2010-ben Hajdú-Bihar megyében az országos átlagnál (4,7 nap) kicsit alacsonyabb, 4,5 éjszaka volt a turisták átlagos tartózkodási ideje, ugyanakkor ebben is növekedés tapasztalható (2005-ben 4,2 éjszaka volt). Ezen belül a külföldi vendégek tartózkodási ideje kedvezőbb, különösen a szállodákban, ahol 5,3 vendégéjszakát töltenek. A külföldi vendégek közül 2011-ben a régióba Ukrajna küldte a legtöbb turistát (39,2%), ezzel átvéve a vezetést Romániától (26,3%) és Lengyelországtól (19,5%). Ugyanakkor Hajdú-Bihar megyében a kereskedelmi szálláshelyeken a külföldiek által eltöltött vendégéjszakákat vizsgálva elmondható, hogy a megye szálláshelyein legnagyobb arányban a németek, a lengyelek, a románok és a szlovákok részesednek.
A magánszálláshelyek közül a falusi szállásadás férőhelyeinek száma örvendetesen bővült 2009-ig (665), azóta azonban csökken. A magánszálláshelyek közül elsősorban fizetővendéglátás) túlsúlya figyelhető meg a megyében és főként Hajdúszoboszlóhoz kötődnek. A falusi szálláshelyek részaránya a megye adottságait figyelembe véve alacsonynak tekinthető. Falusi szálláshelyek elsősorban a falvakkal jellemzett (Berettyóújfalui, Püspökladányi) és a Hortobágyhoz kapcsolódó (Hajdúszoboszlói, Balmazújvárosi) kistérségekben találhatók.
(Forrás: Hajdú-Bihar megye területfejlesztési koncepcióját megalapozó feltáró-értékelő vizsgálat)

2.6.5.Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

A Központi Statisztikai Hivatal **lakossági munkaerő-felmérés**e alapján 2013 IV. negyedévében a megye 15—74 éves népességének 58,2%-a, mintegy 238,9 ezer fő tartozott a gazdaságilag aktívak közé. Közülük 202,6 ezren foglalkoztatottként, 36,3 ezren munkanélküliként voltak jelen a munkaerőpiacon. Az előző év azonos időszakához képest a foglalkoztatottak száma 9800, a munkanélkülieké 7600 fővel emelkedett. Így a foglalkoztatási arány 49,4%-ra, a munkanélküliségi ráta 15,2%-ra nőtt. Országosan a megyeinél magasabb (52,7%-os) foglalkoztatási és alacsonyabb (9,1%-os) munkanélküliségi ráta számítható

A munkaerőpiacról más megközelítésből a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó adatai nyújtanak információt. E szerint Hajdú-Bihar megyében 2013. december 20-án 34 ezer álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, negyedével kevesebb, mint egy évvel korábban. A regisztrált állományon belül 5100 fő volt pályakezdő, akik száma 13%-kal csökkent az előző év azonos időpontjához képest. Ezzel egy időben a 25 év alatti álláskeresők csoportjába 22%-kal tartoztak kevesebben, és számuk a zárónapon közel 6000 főt tett ki. A nyilvántartott álláskereső nők száma a férfiaknál nagyobb ütemben csökkent, így az álláskeresőkön belüli arányuk 48%-ra mérséklődött.
A nyilvántartott álláskeresők számának jelentős csökkenésével egyidejűleg a bejelentett betöltetlen álláshelyek száma több mint kétszeresére nőtt a megyében. Így egy kiközvetítésre váró munkahelyre 5 álláskereső jutott, szemben az egy évvel korábbi 14 fővel.
Az álláskeresők 41%-a szerzett jogot valamilyen típusú ellátásra. Közülük 10,5 ezer fő szociális ellátásban, 2,7 ezer fő álláskeresési járadékban, 800 fő nyugdíj előtti álláskeresési segélyben részesült. A szociális ellátásban és az álláskeresési járadékban részesítettek száma

nagymértékben (40, illetve 27%-kal) csökkent, a nyugdíj előtti álláskeresési segélyben részesülőké 1,5-szeresére bővült az egy évvel korábbihoz képest.
Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak létszáma több mint kétszeresére (37 ezer főre) emelkedett a 2012. december végihez képest. Közülük 21 ezren közfoglalkoztatásban, 13 ezren munkaerő-piaci képzésen, 3 ezren egyéb foglakoztatást elősegítő támogatásban való részvételük miatt került ki a nyilvántartott álláskereső státuszból.
A KSH intézményi adatgyűjtése alapján Hajdú-Bihar megyében 2013-ban a költségvetési és társadalombiztosítási intézményeknél, a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozásoknál és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél átlagosan mintegy 116 ezren álltak alkalmazásban, 3,2%-kal többen, mint az előző évben. Ezen belül a versenyszférában 68 ezer, a költségvetési szerveknél 42 ezer fő dolgozott. A versenyszféra létszáma stagnált, a költségvetési szerveké ugyanakkor 12%-kal bővült a 2012. évihez képest, ami döntően a közfoglalkoztatás bővüléséből adódott, és jellemzően a fizikai foglalkozásúakat érintette
(Forrás: KSH)

9. táblázat: Álláskeresőkre vonatkozó adatok a társulás területén
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS	M.e.	Mennyiség
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	10 931
Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma	fő	733
Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	4 631
Szakmunkás végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	2 771
Szakiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	328
Szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	2 206
Főiskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	162
Egyetemi végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma	fő	100
Szellemi foglalkozású nyilvántartott álláskeresők száma	fő	1 271
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma	fő	1 721
Egy éven túl nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	2 415
Nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma	fő	355

2.7.Infrastrukturális helyzet

A Társuláshoz csatlakozott települések egyik legégetőbb infrastrukturális feladata a közműellátás javítása, ezen belül a szennyvízgyűjtő hálózat és a tisztító mű megfelelő állapotba hozatala, valamint a burkolt utak arányának növelése. Az **ivóvíz ellátó hálózatba** a lakások 94%-a, **közcsatorna hálózatba** a lakások 73% volt csatlakoztatva (KSH 2014).

A **villamos energia hálózat kiépítettsége** teljes körűnek mondható.

10. táblázat: Infrastrukturális kiépítettség
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lakásállomány (db)	59781	59914	60133	60157	60252	60297
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	914,4	907,3	907,3	888,8	928,4	912,3
Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	55712	56317	56262	56498	56638	56694
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat (közcsatornahálózat) hossza (km)	559,5	598,7	635,2	714	711,8	719
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma (db)	36253	35015	38496	42256	43063	44010
Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db)	67672	67342	66981	66602	66419	66427
Villamosenergia-fogyasztók száma (db)	72102	71842	71502	71014	70876	70908
Háztartási gázfogyasztók száma (db)	44002	45193	42675	42192	40573	40899
Az összes gázcsőhálózat hossza (km)	1330,5	1327,3	1328	1337,1	1338,6	1329,2
Összes gázfogyasztók száma (db)	46611	47760	45349	44879	43220	42821
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)	58143	57637	57313	57504	n.a.	n.a.
Összes zöldterület (m2)	1391579	1405248	1402533	1402869	1401857	1394884
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	33	39	39	39	41	59
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek területe (m2)	23744	33248	33248	33248	33248	185410

11. táblázat: Infrastrukturális ellátottság
(Forrás: KSH 2014.)

MEGNEVEZÉS	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	4 321	4 123	4 218	4 275	3 813	3 967
Üzemelő közkifolyók száma (db)	1 065	1 070	983	991	988	978
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m3)	5 230	4 688	4 857	4 982	4 646	4 781
A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m3)	4 064	5 230	4 726	4 848	4 379	4 198
Háztartásokból a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m3)	2 898	3 442	3 168	4 050	2 971	3 146
A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	174 614	169 348	166 603	156 073	155 248	156 118
Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)	375 886	376 296	377 951	369 776	367 534	383 489
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)	93 079	98 595	79 076	82 255	79 268	73 197
Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)	47 546	46 904	41 733	38 170	39 294	33 418
Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	37 650	35 810	35 508	35 795	31 683	20 735

2.7.1.Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás

A közüzemi ivóvízellátás minden településen megoldódott, s a vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya mindenütt meghaladja a 80%-ot.

Az összes szolgáltatott víz mennyisége évről évre csökken, mely a népesség változásának arányára vezethető vissza. A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége az elmúlt öt év alatt (2009-2014) 8/%-kal csökkent, a vízhálózat hossza ugyanebben az időszakban kevesebb, mint 1%-kal csökkent, a bekötések száma mindezek ellenére 1,8%-al bővült, amelyet döntően a települések beépítési arányának növekedése eredményezett. A **közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya** 94%. A kiépített vízvezeték hálózat hossza 912 km, a közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakás száma 56 694 db (2014. KSH adat), a közterületi kifolyók száma 978db, az összes szolgáltatott víz 2014. évben 4781 em^3 volt, az egy lakosra jutó évi vízfogyasztás 30,0 m^3.

2.7.2.Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

Közegészségügyi szempontból kiemelt szerepet játszik a csatornahálózat fejlesztésének szükségessége, amely évről évre egyre nagyobb arányt képvisel a kistérségben. Az adatokból jól látható, hogy a közcsatornában elvezetett szennyvíz mennyisége csaknem 3,3%-al nőtt a 2009. évhez képest. A csatornahálózat bekötés szabályairól és a közműcsatlakozásról, valamint a házi

szennyvízhálózat kiépítéséhez nyújtható támogatási rendszerről a Települési Önkormányzatok saját rendeleteikben rendelkeznek.

A szennyvízhálózatra csatlakoztatott lakások aránya Folyáson 0%, , Vámospércsen 7%, Létavértesen 29%, a többi településen 50% fölötti, de csak Hajdúböszörményben éri el a 90%-ot. A hálózatba bekapcsolt lakások arányán javítani szükséges.

A térségben települések összefogásával közös szennyvíz-elhelyezési és kezelési megoldást kell találni.

2.7.3.Villamosenergia-, gázellátás és távfűtés

Jelenleg a megye területén Debrecenben működik erőmű (földgáz üzemanyaggal), melynek szalmafűtésre való átállítására már megvannak a részletes tervek. A megyei területrendezési terv (2010) felsorolja a térségben található villamos-átviteli és elosztó hálózat elemeit.
Az energiaellátás fontos elemei még a nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezetékek megyét érintő részei.
A megye szinte valamennyi háztartása bekötésre került a villamos energia rendszerbe.
Problémát ma már a szociális okok miatt nem fizető és így a hálózatról lekapcsolt háztartások és az illegális áram-vételezések jelentik.
A térség összes településén kiépítésre került a gázhálózat. A gáz árának töretlen emelkedése az elmúlt években ugyanakkor egyre nagyobb teret adott az alternatív fűtési rendszereknek - mégis ma még a földgáz dominanciája érezhető.
Távfűtés a megye hat településén működik: Berettyóújfalu, Debrecen, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Püspökladány.
Az átlagos lakossági áramfogyasztás az elmúlt években lassú emelkedést mutatott, ez a trend a jövőben valószínűleg lassulni fog a globális energiaválság kiteljesedésével. A gázfogyasztás ennél jóval nyilvánvalóbban csökkent az elmúlt években, a nagyfokú áremelkedés miatt valószínűleg ez tovább csökken majd a jövőben.
A megye szervesen bekapcsolódott a nemzetközi és hazai energia ellátórendszerekbe. A megújuló energiaforrások közül a biomassza adta lehetőségek hasznosításával termelőként is intenzívebben bekapcsolódhat ebbe a rendszerbe. Ezzel párhuzamosan a helyi, kisebb kapacitású távfűtési rendszerek elterjedése is várható, párhuzamosan az emelkedő vezetékes gáz és villamos áram árakkal.

A társuláshoz csatlakozott települések lakosságának **villamos energia** szükséglete és **a gáz igény** csökkenése érzékelhető a statisztikai adatok szerint (KSH 2009-2014). A lakosság részére szolgáltatott gáz mennyiségében a 2009. évi adatokhoz képest közel 30%-kos csökkenés tapasztalható. A villamos energia tekintetében közel 11%-os csökkenés volt megfigyelhető. A háztartási villamos energia fogyasztók száma a 2009 és 2014 év közötti időszakot figyelembe véve kis mértékű csökkenést mutat (1,8%.) A gázfogyasztók száma szintén csökkenést mutat, mely a 2009 évhez viszonyítva 2%-al kevesebb fogyasztót jelent.

2.7.4.Hulladékgazdálkodás

A megyében a felmérések szerint jelenleg 150000 tonna körüli kommunális szilárd hulladék keletkezik évente, ez az országos összehasonlításban magasnak tekinthető, a 6. legtöbb hazánkban. Sajnos azonban a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék tekintetében a Hajdú-Bihar a megyék utolsó harmadában található (898,6 tonna).
A megye valamennyi településén már rendszeres, szervezett szemétszállítás folyik, elsősorban a korábbi ISPA programban, majd a nemzeti fejlesztési tervek vonatkozó operatív programjaiból nyert támogatásnak köszönhetően.
A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 50 és 100% között mozog, a legalacsonyabb (52%) Vekerden, míg teljes a kiépítettség Folyás, Hortobágy, Polgár, Tiszagyulaháza, Újszentmargita és Újtikos településeken.
Sokkal komolyabb problémát jelent a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtés keretében elszállított települési szilárd hulladék nagyságának kérdése. Sajnos, mint azt az országos értékektől való elmaradás is mutatja, csak néhány településen (pl. Debrecen, Nyíradony) megoldott ez a szolgáltatás, igaz azokban is csekély mértékben.
A korábban említett sikeres projektek keretében a megyében szelektív hulladékgyűjtési és regionális hulladékgazdálkodási rendszer létesült. A Debrecenben, Hajdúböszörményben, Berettyóújfaluban átadott három új, regionális, az Európai Unió szabványainak megfelelő hulladéklerakóra alapozandó hulladékgazdálkodási rendszer került kialakításra. Üzemeltetés szempontjából kiemelendő a Hajdúböszörményi regionális hulladéklerakó, mert ennek szakmai üzemeltetője az alkotó helyi önkormányzatok szervezeteként működik. A megyében egy kivételével az összes régi bezárt hulladéklerakó rekultivációja megtörtént.
A begyűjtött hulladék 95%-át előkezelés nélkül, lerakással ártalmatlanítják, ami lényegében a jelenlegi hulladékfeldolgozási technológiák legkevésbé fejlett módja, ennek átalakítása hosszabb távon ajánlott.
A hulladékgazdálkodás területén jelenleg a környezetre ártalmas veszélyes hulladékok szelektív gyűjtése, a hasznosítható összetevők kinyerése és értékesítése a cél.
A veszélyes hulladékok ártalmatlanítására (lerakás) - állati eredetű hulladékok feldolgozása során keletkező veszélyes hulladékokra - Debrecen-Bánkon, összesen 25500 tonna kapacitású létesítmény szolgál.

2.8.Környezeti elemek állapota

2.8.1.Levegő

A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mezőgazdálkodás, a szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt.

A Társulás területén levegőtisztaság-védelmi szempontból lényeges emisszió és imisszió források a legmeghatározóbbtól a legjelentéktelenebb hatásúig sorrendben:

- Közlekedés
- Lakossági fűtés

- Ipar
- Mezőgazdaság
- Allergén porok
- Állattartás.

Az önkormányzatok feladata a levegőtisztaság védelemben:

- környezetvédelmi hatósági hatáskörben eljár a háztartási berendezések forrásainak, valamint a 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt meg nem haladó tüzelő- és egyéb, kizárólag füstgázt kibocsátó berendezések forrásaival kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi ügyekben,
- ellenőrzi a háztartási berendezések légszennyező forrásaira, valamint a 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt meg nem haladó tüzelő- és egyéb, kizárólag füstgázt kibocsátó berendezések forrásaira megállapított levegővédelmi követelmények betartását,
- hatáskörén belül a levegőtisztaság-védelmi előírások, tilalmak megszegőivel szemben a vonatkozó rendelet 8. sz. mellékletének megfelelően bírságot szabhat ki és hatósági intézkedést kezdeményezhet,
- a hatósági intézkedést más hatóságnál és szervnél kezdeményezhet a levegőtisztaság-védelem érdekében,
- közreműködik azon esetekben ahol a légszennyezettség meghaladja a határértéket a környezetvédelmi hatóság az érdekelt közegészségügyi és közlekedési hatóságok és települési önkormányzatok jegyzőjenek szakhatósági közreműködésével intézkedési programot készít,
- a hatáskörébe tartozó légszennyezők levegőterheléséről kérésre adatokat szolgáltat a környezetvédelmi felügyelőségnek,
- a környezetvédelmi felügyelőséggel, a közegészségügyi és közlekedési hatósággal együttműködve rendszeresen értékeli az illetékességi területének légszennyezetségi állapotát, arról lakossági tájékoztatót tart.

Az önkormányzatok rendeletben szabályozzák az állattartást, az avar és kerti hulladékok égetését, a háztartási tevékenységekkel okozott légszennyezettséget, tevékenységi korlátozások és felfüggesztések kritériumait, az ellenőrzések módját és gyakoriságát, a közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése érdekében teendő intézkedéseket (fásítás, forgalomterelés, szabályozás, korlátozás, stb.), gaztalanítás (parlagfű irtás), egyedi védelmet, engedélyezési előírásokat, kérelmeket, stb.

A fő utak közvetlen környezetét kivéve nincs jelentős légszennyezés. A szennyezések elsősorban közlekedési eredetűek, ennek csak negyede származik háztartási fűtésből, nyolcada iparból.

Levegőszennyezettségi zóna:
Levegőkörnyezeti szempontból a területen a 4/2002.(X.7.) KvVM r. alapján „az ország többi területe" 10. zónán belül kén-dioxid, szénmonoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F", szilárd (PM10) vonatkozásában „E", talajközeli ózon vonatkozásában „O-I" zónacsoportba tartozó légszennyezési határértékek érvényesek.

Ökológiailag sérülékeny területek:
A vizsgált területen levegőtisztaság-védelmi szempontból „ökológiailag sérülékeny terület" nem

található.

Fűtésből származó légszennyezés:
A Kistérség településeinek a többségében a gázvezeték hálózat kiépítése megtörtént. A kiépítettség területi szinten 100 %-os, a lakások 68 %-a (2009. évben) csatlakozott a rendszerre. A településeken a lakások kisebb-nagyobb százalékában vegyes tüzelésű kazánnal, fával és szénnel is fűtenek. A gáztüzelés kizárólagos használata a fűtésből származó szennyezettség csökkenését eredményezné, mellyel a hagyományos tüzelésből származó SO2, NO2 és szilárd szennyezőanyag terhelés csökkenne.

Közlekedés által okozott légszennyezés
A térség fő közúti közlekedéshálózatának gerincét az M35-as számú autópálya adja. A főközlekedési folyosó a nemzeti forgalom egyik legnagyobb részét bonyolítja le a térségben.

A térség közúthálózata centrális, a megye úthálózatának tengelyét a 4. sz. főút adja, mely a fővárost köti össze Debrecennel, majd az ukrán határral. Ez az út a megye egyetlen első rendű főútja. A másodrendű főutak a 42. sz. út kivételével Debrecenből indulnak: a 35. sz. Miskolccal, a 33. sz. Egerrel, illetve az M3 autópályával, a 47. sz. Békéscsabával és Szegeddel, míg a 471. sz. főút Mátészalkával köti össze a megyeszékhelyet.

A forgalomszámlálási adatok alapján megállapítható, hogy az M35 mellet a 4-es főút a 42-es, 47-es és 48-as utak mentén legmagasabb a forgalom, a magas tranzitforgalom miatt. A többi településen átmenő másod és harmadrendű mellékutak forgalma alacsonyabb, leginkább a mezőgazdasági szezonban magasabb ezen utak forgalma.

A közlekedési eredetű levegőszennyezés az egyik meghatározó elem, jelentősnek mondható, hiszen a fentiekben is bemutatottak szerint azok hatása befolyásolhatja a települések levegőtisztaságát.

Gazdasági tevékenységből származó légszennyezés:
A levegőminőség megtartása érdekében a Társulás területén a 306/2010. (XII.23.) Korm. r., a 4/2011.(I.14.) VM rendelet., a 23/2001.(XI.13.)KöM r., valamint a 26/2014. (III. 25.) VM rendelet által előírt követelmények és légszennyezettségi határértékek betartásával kell számolni.

A Társulás területén az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatai szerint a 2014. évben a következő táblázatban felsorolt vállalkozások és az általuk kibocsátott légszennyező anyagok és mennyiségek voltak jelen.

12. táblázat: Levegőtisztaság-védelmi szempontból fontos vállalkozások és kibocsátásaik (2014 év)

TELEPÜLES	Cím	Telephely megnevezése	Anyagnév	Éves kibocsátás (kg/év)
Álmosd	Táncsics u. 22.	Telephely (Álmosdi Agrár Kft.)	Szén-monoxid	74
Álmosd	Táncsics u. 22.	Telephely (Álmosdi Agrár Kft.)	SZÉN-DIOXID	203776
Álmosd	Táncsics u. 22.	Telephely (Álmosdi Agrár Kft.)	Szilárd anyag	431
Álmosd	Táncsics u. 22.	Telephely (Álmosdi Agrár Kft.)	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	258
Bagamér	Barca telep	telep	Szilárd anyag	62
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Cink és vegyületei Zn-ként	0
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Ón és vegyületei Sn-ként	6
Bakonszeg	külterület	Móka Központi Tanya	Szén-monoxid	46
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	220
Bakonszeg	külterület	Móka Központi Tanya	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	40
Bakonszeg	külterület	Móka Központi Tanya	Szilárd anyag	608
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Szén-monoxid	690
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Réz és vegyületei Cu-ként	1
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	254
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Nátrium és vegyületei mint Na, kivéve a nátrium-hidroxid	0
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Fluor gőz vagy -gáznemű szervetlen vegyületei (HF-ként)	0
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Szilárd anyag	41
Bakonszeg	Kovácsi u. 19	telep	Sósav és egyéb szervetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve	26

			klór és cián-klorid HCl-ként	
Balmazújváros	Telekföld	KFCS. Felszíniviz Tisztítómű	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	306
Balmazújváros	Nádudvari u. 56.	üzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	306
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Izo-butil-acetát	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Trimetil-benzolok	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	0
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Aceton	1
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	10
Balmazújváros	Nádudvari u. 56.	üzem	Szilárd anyag	65
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	10
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-pentanon; izobutil-metil-keton /	0
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Izo-butil-acetát	7
Balmazújváros	Andrásháza	üzem	Szilárd anyag	66
Balmazújváros	Andrásháza	üzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	66
Balmazújváros	Nádudvari u. 56.	üzem	Szén-monoxid	16
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Szén-monoxid	2
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	0
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Szén-monoxid	15
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Szilárd anyag	4
Balmazújváros	Balmazújváros - Telekföld	földmedrű szennyvíztározó tó	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	966
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Szilárd anyag	130

Balmazújváros	Telekföld	KFCS. Felszíniviz Tisztítómű	SZÉN-DIOXID	379329
Balmazújváros	Telekföld	KFCS. Felszíniviz Tisztítómű	Szén-monoxid	255
Balmazújváros	Nádudvari u. 56.	üzem	SZÉN-DIOXID	490612
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	5
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Szilárd anyag	126
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Xilolok	0
Balmazújváros	Debreceni út 4.	Balmazújvárosi Rendőrkapitányság	Szén-monoxid	19
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Izo-propil-alkohol	0
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Etil-alkohol / etanol /	1
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	28
Balmazújváros	Andrásháza	üzem	Szén-monoxid	13
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Toluol	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Propil-benzol	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Etil-benzol	0
Balmazújváros	Debreceni út 4.	Balmazújvárosi Rendőrkapitányság	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	52
Balmazújváros	Böszörményi út 57	Gázmérő óra szerelő, hitelesítő üzem	Izo-butil-acetát	2
Balmazújváros	Balmazújváros - Telekföld	földmedrű szennyvíztározó tó	Szén-monoxid	28
Balmazújváros	Böszörményi u. 98.	telephely	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	3
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Balmazújváros	Bólyai u. 2.	üzem	Cink és vegyületei Zn-ként	0
Balmazújváros	Balmazújváros - Telekföld	földmedrű szennyvíztározó tó	SZÉN-DIOXID	1346328
Balmazújváros	Böszörményi u.	telephely	Ásványolaj gőzök	0

	98.			
Görbeháza	null	bitumentároló tartályok Swietelsky Magyarország Kft.	Szilárd anyag	35
Görbeháza	null	bitumentároló tartályok Swietelsky Magyarország Kft.	Szén-monoxid	301
Görbeháza	null	bitumentároló tartályok Swietelsky Magyarország Kft.	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	176
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u. 5.	Gyár	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	38
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Butil-alkoholok	3
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Toluol	0
Hajdúböszörmény	Móra F. u. 50	telep	Xilolok	34
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi Út	Hajdúböszörményi Mérnökség (Állami Autópálya Kezelő ZRt.)	SZÉN-DIOXID	1042
Hajdúböszörmény	Korányi u. 6.	Aszatlos műhely	Xilolok	19
Hajdúböszörmény	Randnóti M.u.5.	Dr.Molnár István Óvoda, Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon	Szén-monoxid	10
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u. 5.	Gyár	Szilárd anyag	33
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Butil-diglikol / dietilén-glikol-monobutiter /	0
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	0
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi Út	Hajdúböszörményi Mérnökség (Állami Autópálya Kezelő ZRt.)	Szén-monoxid	20
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 1.	telephely	Szén-monoxid	1101
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Áruház Tesco-Globál Áruházak Zrt.	Szén-monoxid	4
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u.9.	varroda	Metil-etil-keton / 2-butanon /	22
Hajdúböszörmény	külterület	aszfaltkeverő telep	Szén-monoxid	3747
Hajdúböszörmény	külterület	Debrecen-Józsa	Szilárd anyag	0

		400/120 kV-os transzformátorállomás állomás		
Hajdúböszörmény	külterület	Debrecen-Józsa 400/120 kV-os transzformátorállomás állomás	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1
Hajdúböszörmény	Ipartelep u.9.	Fafeldolgozó telep	Szén-monoxid	648
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Terményüzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	2
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	I. üzemegység	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	116
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 11.	üzem	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	8
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 11.	üzem	Szilárd anyag	344
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi u.	üzem	Szén-monoxid	11528
Hajdúböszörmény	külterület	aszfaltkeverő telep	SZÉN-DIOXID	581469
Hajdúböszörmény	Ipartelep u.9.	Fafeldolgozó telep	Szilárd anyag	311
Hajdúböszörmény	Ipartelep u.9.	Fafeldolgozó telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	383
Hajdúböszörmény	Külső-Hadházi 20	Wassim Sajt Kft.	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	4534
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Központi telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	123
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Központi telephely	Szén-monoxid	108
Hajdúböszörmény	Polgári útfél	Központi major	SZÉN-DIOXID	63670
Hajdúböszörmény	Korányi u. 6.	Aszatlos műhely	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	7
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Terményüzem	SZÉN-DIOXID	3723
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Szilárd anyag	632
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butil-glikol /	0
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	N-metil-2-pirrolidon	0
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker	Xilolok	0

		2000 Kft.)		
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Etil-benzol	0
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 11.	üzem	Szén-monoxid	123
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi Út	Hajdúböszörményi Mérnökség (Állami Autópálya Kezelő ZRt.)	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	4
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi Út	Hajdúböszörményi Mérnökség (Állami Autópálya Kezelő ZRt.)	Szilárd anyag	2
Hajdúböszörmény	Dorogi útfél	Biogáz kiserőmű	SZÉN-DIOXID	1052650
Hajdúböszörmény	Kassa u. 12	Sütőüzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	35
Hajdúböszörmény	Randnóti M.u.5.	Dr.Molnár István Óvoda, Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	30
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Terményüzem	Szén-monoxid	4
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Xilolok	0
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	0
Hajdúböszörmény	Móra F. u. 50	telep	Toluol	81
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi u.	üzem	Szilárd anyag	7789
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Áruház Tesco-Globál Áruházak Zrt.	Szilárd anyag	0
Hajdúböszörmény	Dorogi útfél	Biogáz kiserőmű	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1808
Hajdúböszörmény	Dorogi útfél	Biogáz kiserőmű	Szén-monoxid	2095
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u.9.	varroda	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	192
Hajdúböszörmény	Kinizsi u.7	kazánház	SZÉN-DIOXID	18113
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Központi telephely	Szilárd anyag	11
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	I. üzemegység	Szén-monoxid	40

Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Szén-monoxid	0
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Aceton	0
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 11.	üzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	398
Hajdúböszörmény	Külső-Dorogi út	terményszárító (Hajdútáj Kft.)	Szilárd anyag	79
Hajdúböszörmény	Móra F. u. 50	telep	Szilárd anyag	147
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi u.	üzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	2838
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi Út	Hajdúböszörményi Mérnökség (Állami Autópálya Kezelő ZRt.)	Kénsav-kénsav gőzök (SPECIFIKUS)	0
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 1.	telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1592
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Áruház Tesco-Globál Áruházak Zrt.	SZÉN-DIOXID	113257
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u.9.	varroda	Izo-propil-alkohol	2
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u.9.	varroda	Aceton	787
Hajdúböszörmény	külterület	aszfaltkeverő telep	Szilárd anyag	133
Hajdúböszörmény	Külső-Hadházi 20	Wassim Sajt Kft.	Szén-monoxid	320
Hajdúböszörmény	Erdélyi u. 65-67	telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	45
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Központi telephely	Sósav és egyéb szervetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve klór és cián-klorid HCl-ként	3
Hajdúböszörmény	Randnóti M.u.5.	Dr.Molnár István Óvoda, Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon	SZÉN-DIOXID	112721
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u. 5.	Gyár	Szén-monoxid	57
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	I. üzemegység	SZÉN-DIOXID	112827
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Szakosított sertéstelep	SZÉN-DIOXID	258562
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Ammónia	1
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker	Nitrogén oxidok (	0

		2000 Kft.)	NO és NO2) mint NO2	
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	Szilárd anyag	1
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi u.	üzem	SZÉN-DIOXID	236234
Hajdúböszörmény	Kinizsi u. 1.	telephely	SZÉN-DIOXID	848251
Hajdúböszörmény	Kinizsi Pál u.9.	varroda	Butil-alkoholok	787
Hajdúböszörmény	Polgári útfél	Központi major	Szilárd anyag	86
Hajdúböszörmény	Polgári útfél	Központi major	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	84
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Terményüzem	Szilárd anyag	151
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Szakosított sertéstelep	Szén-monoxid	74
Hajdúböszörmény	Külső Dorogi	Szakosított sertéstelep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	108
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Szén-monoxid	229
Hajdúböszörmény	Kórház tér 2/a	telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	101
Hajdúböszörmény	külterület	telephely Kardos-Farm Kft.	Szilárd anyag	77
Hajdúböszörmény	Középkert u. 6.	Telephely (Faker 2000 Kft.)	SZÉN-DIOXID	0
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Áruház Tesco-Globál Áruházak Zrt.	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	1
Hajdúböszörmény	Külső-Újvárosi út	Áruház Tesco-Globál Áruházak Zrt.	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	28
Hajdúböszörmény	Kinizsi u.7	kazánház	Szén-monoxid	10
Hajdúböszörmény	külterület	aszfaltkeverő telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	340
Hajdúböszörmény	külterület	Debrecen-Józsa 400/120 kV-os transzformátorállomás állomás	Szén-monoxid	1
Hajdúböszörmény	Erdélyi u. 65-67	telep	Szén-monoxid	6
Hajdúböszörmény	Polgári útfél	Központi major	Szén-monoxid	14
Hajdúböszörmény	Korányi u. 6.	Aszatlos műhely	Szilárd anyag	56
Hajdúböszörmény	Korányi u. 6.	Aszatlos műhely	Toluol	7
Hajdúböszörmény	Kassa u. 12	Sütőüzem	Szén-monoxid	4
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Butil-glikol-acetát	1
Hajdúdorog	Vidító u. 5.	üzem (Nagyhegyes-	Akrolein (2-	0

		Hús Kft.)	propenál)	
Hajdúdorog	Csontoskert	Szárító-növénytisztító	Szilárd anyag	877
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Szén-monoxid	0
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	38
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Cink és vegyületei Zn-ként	4
Hajdúdorog	Szállásföld-közép	szárítótelep Farmer-Mag Kft.	Szilárd anyag	44
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Szilárd anyag	55
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	0
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Aceton	54
Hajdúdorog	Vidító u. 5.	üzem (Nagyhegyes-Hús Kft.)	Acetaldehid	0
Hajdúdorog	Szállásföldközép	Tubusüzem	Propil-alkolok	12
Hajdúhadház	Ligeti u. 1	üzem	Szilárd anyag	105
Hajdúhadház	Böszörményi útfél	Eklézsia major	Szilárd anyag	282
Hajdúhadház	Liget u. 3.	Üzem	Szilárd anyag	25
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	Toluol	0
Hajdúnánás	Külterület 049/70 hrsz.	Terményszárító telep (Trimag Kft.)	Szilárd anyag	1464
Hajdúnánás	Bocskai u.26.	Hajdúnánás Rendőrkapitányság	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	85
Hajdúnánás	Bocskai u.26.	Hajdúnánás Rendőrkapitányság	Szén-monoxid	19
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Szilárd anyag	313
Hajdúnánás	Góhér u.1.	Malom	Szilárd anyag	4168
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	Butil-glikol-acetát	1
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	Xilolok	0
Hajdúnánás	Katona telep	szárító telep	Szilárd anyag	6356
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	0
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	Etil-benzol	0
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Toluol	1757
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Xilolok	2062
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	332
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Trimetil-benzolok	176

Hajdúnánás	Tiszavasvári útfél 0248/32	Hajdúnánási mérnökség	Szilárd anyag	1
Hajdúnánás	Tiszavasvári útfél 0248/32	Hajdúnánási mérnökség	Kénsav-kénsav gőzök (SPECIFIKUS)	0
Hajdúnánás	külterület 0505/60	Hajdunánási gázüzem	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Aceton	10
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Naftalinok (naftalin, 1-metil-naftalin, 2-metil-naftalin)	37
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	0
Hajdúnánás	Petőfi u. 78. sz.	veszélyes hulladék gyűjtőhelye	Szilárd anyag	1
Hajdúnánás	Piros-tanya major	Központi telep	Szilárd anyag	153
Hajdúnánás	Polgári út	telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	361
Hajdúnánás	Tiszavasvári útfél 0248/32	Hajdúnánási mérnökség	Szén-monoxid	1
Hajdúnánás	külterület 0505/60	Hajdunánási gázüzem	Szén-monoxid	0
Hajdúnánás	Dorogi út	telep	Szilárd anyag	0
Hajdúnánás	Polgári út	telephely	Szén-monoxid	23
Hajdúnánás	Tiszavasvári útfél 0248/32	Hajdúnánási mérnökség	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	3
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	75
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Propil-benzol	57
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Butil-alkoholok	12
Hajdúnánás	Fő u. 9.	telep	Szilárd anyag	85
Hajdúnánás	Balmazújvárosi út	I. sz. Központ	Szén-monoxid	0
Hajdúnánás	Csiszár telep	Szárító telep (Nánás-Gabona Kft.)	Szilárd anyag	6755
Hajdúnánás	Tiszavasvári útfél 0248/32	Hajdúnánási mérnökség	SZÉN-DIOXID	2953
Hajdúnánás	Széchenyi krt. 3	Sütőüzem Hajdúnánás	Szén-monoxid	39
Hajdúnánás	Széchenyi krt. 3	Sütőüzem Hajdúnánás	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint	110

			NO2	
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Szén-monoxid	0
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Etil-benzol	386
Hajdúnánás	Külterület 0991/60 Hr	I. Központ 0991/60 Hrsz	Szilárd anyag	0
Hajdúnánás	Fürdő ut 2-4	Ventifilt Zrt	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	324
Hajdúnánás	Petőfi u. 78. sz.	veszélyes hulladék gyűjtőhelye	Etilén-glikol-monobutil-éter / 2-butoxi-etanol;butil-glikol /	9
Hajdúsámson	Hadházi	Almalésűrítő üzem Agrana-Juice-Magyarország Kft.	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	4864
Hajdúsámson	Hadházi	Almalésűrítő üzem Agrana-Juice-Magyarország Kft.	Szén-monoxid	2151
Hajdúsámson	Hadházi	Almalésűrítő üzem Agrana-Juice-Magyarország Kft.	Szilárd anyag	320
Hajdúsámson	Szűcs u. 93	Pálinka főzde	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	14
Hajdúsámson	Hatházi út 38	műanyaggyártó telep	Sztirol	369
Hajdúsámson	Szűcs u. 93	Pálinka főzde	Szilárd anyag	11
Hajdúsámson	Szűcs u. 93	Pálinka főzde	Szén-monoxid	99
Hajdúsámson	Hadházi	Almalésűrítő üzem Agrana-Juice-Magyarország Kft.	SZÉN-DIOXID	4267266
Hortobágy	Czinege J. u. 1	Irodaépület és hús bolt	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	41
Hortobágy	Czinege J. u. 1	Irodaépület és hús bolt	Szén-monoxid	18
Kaba	null	Gázátadó állomás	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	15
Kaba	null	Gázátadó állomás	SZÉN-DIOXID	60031
Kaba	null	Gázátadó állomás	Szén-monoxid	1
Kaba	Nádudvari útfél	Telephely	Szilárd anyag	4000
Kaba	Daróczi major	telep	Szilárd anyag	5733
Kaba	Nádudvari útfél	raktár (Chemical-Seed Kft.)	Szilárd anyag	1075

Kaba	0513/3 hrsz.	Kabapark Ipari Park	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	3987
Kaba	Nádudvari útfél	Telephely	Ammónia	159
Kaba	0513/3 hrsz.	Kabapark Ipari Park	Szén-monoxid	181
Kaba	Daróczi major	telep	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	633
Kaba	Daróczi major	telep	Szén-monoxid	254
Kaba	Bácsdűlő	szemestermény forgalmazó telep	Szilárd anyag	737
Kaba	Nádudvari útfél	Telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	5387
Kaba	Nádudvari útfél	Telephely	Szén-monoxid	69
Létavértes	Konyári út	telephely	Szilárd anyag	135
Létavértes	Petőfi u. 78.	Telephely (H-H Kft.)	Akrolein (2-propenál)	0
Létavértes	Pocsaji útfél	üzem	Szilárd anyag	37
Nyíracsád	Asszonyrész u. 1.	telephely	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	1
Nyíracsád	Asszonyrész u. 1.	telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	50
Nyíracsád	Asszonyrész u. 1.	telephely	Szilárd anyag	1289
Nyíracsád	Asszonyrész u. 1.	telephely	Szén-monoxid	236
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Xilolok	1
Nyíradony	Zalka Máté u. 11.	Fafeldolgozó üzem (Paulik Kft.)	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	60
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Szilárd anyag	8
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Aceton	1
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	1
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-pentanon; izobutil-metil-keton /	1
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	1,2,4,-Trimetil-benzol	1

			(Pseudokumol)	
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Toluol	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Izo-butil-acetát	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	2
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Etil-benzol	2
Nyíradony	Külterület 0503/85	Mezőgazdasági terménysárító és tisztító telep	Szilárd anyag	5
Nyíradony	Zalka Máté u. 11.	Fafeldolgozó üzem (Paulik Kft.)	Szilárd anyag	548
Nyíradony	Zalka Máté u. 11.	Fafeldolgozó üzem (Paulik Kft.)	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	2383
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Etil-benzol	0
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	6
Nyíradony	Zalka Máté u. 11.	Fafeldolgozó üzem (Paulik Kft.)	Szén-monoxid	19283
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Xilolok	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Butil-alkoholok	4
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Metil-izobutil-keton / 4-metil-2-pentanon; izobutil-metil-keton /	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Metil-etil-keton / 2-butanon /	80
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	0
Nyíradony	Kinizsi u. 17.	raklapgyártó üzem	Szilárd anyag	201
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Aceton	1
Nyíradony	Zalka Máté u. 5	pálinkafőző	Nitrogén oxidok (	1612

			NO és NO2) mint NO2	
Nyíradony	Zalka Máté u. 5	pálinkafőző	Szilárd anyag	2239
Nyíradony	Zalka Máté u. 5	pálinkafőző	Szén-monoxid	3945
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Etil-alkohol / etanol /	0
Nyíradony	Papp-Tag Ipartelep	Fűrészüzem	Szilárd anyag	307
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Izo-propil-alkohol	0
Nyíradony	Széchenyi u. 105.	telephely	Ciklohexanon	0
Nyíradony	Debreceni út	karosszérialakatos és fényező műhely	Metil-acetát / ecetsav-metil-észter /	3
Polgár	Ipari park 0277/87 hrsz.	Telephely (Volvo Hungária Kft.)	SZÉN-DIOXID	40
Polgár	Ipari park 0277/87 hrsz.	Telephely (Volvo Hungária Kft.)	Szén-monoxid	0
Polgár	Ipari park 0277/87 hrsz.	Telephely (Volvo Hungária Kft.)	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	1
Téglás	külterület	Gázátadó Állomás	SZÉN-DIOXID	85774
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Paraffin-szénhidrogének C9-től	140
Téglás	külterület	Gázátadó Állomás	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	24
Téglás	null	Vízmű telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	2678
Téglás	null	Vízmű telephely	Szén-monoxid	1813
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Foszforsav	1
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Nátrium-hidroxid	12
Téglás	null	Vízmű telephely	Összes szénhidrogén - kivéve CH4- C-ban kifejezve	13590
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	2312
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Etil-benzol	1

Téglás	külterület	Gázátadó Állomás	Szén-monoxid	0
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Szilárd anyag	196
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Pentán	823
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Kén-oxidok (SO2 és SO3) mint SO2	0
Téglás	null	Vízmű telephely	Sósav és egyéb szervetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve klór és cián-klorid HCl-ként	0
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Szén-monoxid	1687
Téglás	null	Ipari (hőtechnika) telephely	Sztirol	5
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Paraffin-szénhidrogének C9-től	1
Újszentmargita	Külterület 039/11.hrsz.	Tekercsvágó üzem telephelye	Etil-alkohol / etanol /	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Oktán	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Aceton	1
Újszentmargita	Külterület 039/11.hrsz.	Tekercsvágó üzem telephelye	1-metoxi-2-propil-acetát (CAS: 108-65-6)	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	1,2,4,-Trimetil-benzol (Pseudokumol)	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	31
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Toluol	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Trimetil-benzolok	6
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Heptán	0
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Propil-benzol	3
Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Xilolok	0

Újszentmargita	Erdőtanya 039/11. hrsz.	Nyomda üzem	Izo-propil-alkohol	2
Újszentmargita	Külterület 039/11.hrsz.	Tekercsvágó üzem telephelye	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	0
Vámospércs	Bartók Béla u.38.	faipari termékgyártó üzem	Szilárd anyag	2
Vámospércs	Nyírábrányi u. 6.	Telephely (Prima Enten Kft.)	Szén-monoxid	209
Vámospércs	Bartók Béla u.38.	faipari termékgyártó üzem	Etil-benzol	7
Vámospércs	Bartók Béla u.38.	faipari termékgyártó üzem	Xilolok	26
Vámospércs	Bartók Béla u.38.	faipari termékgyártó üzem	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	18
Vámospércs	Nyírábrányi u. 6.	Telephely (Prima Enten Kft.)	Nitrogén oxidok (NO és NO2) mint NO2	111
Vámospércs	Bartók Béla u.38.	faipari termékgyártó üzem	Izo-butil-acetát	67

(Forrás: okir.hu)

Gazdasági tevékenységek közül meg kell említeni a mezőgazdaságból származó légszennyezettséget is.

- A mezőgazdasági eredetű kibocsátással elsősorban a talajmunkálatok idején lehet számolni, amikor a kiporzás révén por kerülhet a levegőbe.
- Kora tavasszal, illetve ősszel a természetvédelmi szempontból értékes területeket súlyosan érintő hatás az **égetés (tarlóégetés)**. Tapasztalataink szerint tavasszal a gyepterületek igen jelentős része (némely esetben megközelíti a gyepterületek 60-70%-át is) lesz a lángok martaléka
- Állattartásból származó, zavaró bűzterhelés egyik településen sincs a belterületen csak önellátás szintjén van állattartás. Néhány sertés, baromfi található a településeken. A települések külterületén található állattartó telepek bűzhatása nem befolyásolja azok légszennyezettségét, annak távolsága a lakott területektől jelentős.

A hazai levegőtisztaság védelmi szabályozás a környezeti levegő bűzzel történő terhelését tiltja, de légszennyezési határértékeket nem állapít meg. Ezen szabályozásoknak megfelelően legfontosabb környezetvédelmi szempontú intézkedésnek tekinthetők a bűzszennyezés megakadályozása, csökkentése érdekében tett intézkedések.

A térség valamennyi települése saját Önkormányzati rendeletben rendelkezik a gazdasági haszonállatok tartásáról, valamint az állatok elhelyezésére szolgáló épületek, trágyatárolók elhelyezésére vonatkozó védőtávolságokról, esetenként az ebek, macskák és a kedvtelésből tartott egyéb állatok tartásáról.

2.8.2.Felszíni és felszín alatti vizek

Hajdú-Bihar felszíni vizekben szegénynek mondható, legjelentősebb vízfolyása a megye nyugati részét 53 km hosszan érintő Tisza, mely közvetlenül, vagy a térségen keresztül folyó Berettyó, illetve a Sebes-Körös közvetítésével levezeti a terület vízfolyásait. (2.6. ábra) Meghatározó, bár szerény vízhozamú vízfolyásnak tekinthető a Hortobágy, a Kösely, illetve a Kállók a megye dél-nyírségi részén. A megye vízgazdálkodásában, lakossági-, mezőgazdasági- és ökológiai vízellátásában, illetve rekreációs funkcióiban is nagy jelentőségű a Keleti-, valamint Nyugati-főcsatorna.
A megye természetes állóvizei különböző eredetűek, elhagyott folyómedrek, levágott kanyarulatok és laposok egyaránt megtalálhatóak a növekvő számú mesterségesen kialakított tó mellett (Hortobágyi - halastavak, Erdőspusztai tavak).
A megye gazdag felszín alatti vizekben. A talajvíz mélysége a Hajdúháton a legnagyobb, mely a Nyírség, a Hortobágy és a Berettyó-Körös vidék irányába is csökken. A Berettyó-Körös vidékén igen magas a talajvíz (átlagosan 1 m mélységben), mely csapadékosabb időszakokban felszínre is emelkedik belvíz formájában. A hortobágyi talajvíz magas sótartalma idézi elő a szikesedést, mely sajátos élőhelyet hozott létre.

A Nyírség meglehetősen gazdag felszín-közeli vizekben, bár a kitermelhető vízhozam nem jelentős. A Hortobágy jó vízadó rétegei 100-150 méteres mélységben találhatóak, a magasabb nyomás miatt egyes kutakban igen magas vízhozam mutatkozik. A Hajdúságban elsősorban a domborzat határozza meg a kinyerhető vízmennyiséget, főként a mélyebben fekvő területei jó rétegvíz tárolók.
A térség mélyfúrású kútjaiból sok helyen termálvíz tör a felszínre, melyek egy része gyógyhatású. Ezek éltetik a megye helyi jelentőségű strand- és termálfürdőit, valamint a nemzetközi jelentőségű gyógyfürdőit egyaránt. A legfőbb hévízadó réteg az 550-1200 m mélységben lévő felső-pannon homokkő, melyben 40-70 °C-os a víz hőfoka. A megye északi és dél-hortobágyi területén átlagosnál magasabb a termálvíz hőfoka. (Hajdú-Bihar Megye Területrendezési Terv - előkészítő vizsgálatok, 2007)
A termálvizek szinte mindegyike alkalikus (nátrium-hidrogénkarbonátos), emellett klóros-konyhasós (Cl, NaCl), illetve jódos-brómos ásványi anyag-összetételű.
A lakossági és részben ipari célú vízkitermelés Debrecenben okozza a rétegvíz nívójának csökkenését. Fennáll a veszélye annak, hogy a jelenleg jó hévízadó rétegek hozama a fokozott kitermelés hatására csökkenni fog. Bizonyos szigorúan ellenőrzött körülmények között a kitermelt víz tisztítás utáni visszasajtolása megoldást jelenthet. Emellett, egyes esetekben a termálvíz turisztikai kiaknázásán kívül a hőenergiát is lehetne - elsősorban - mezőgazdasági céllal hasznosítani (kertészetek, üvegházak, állattartó telepek fűtésére). A termálvizek magas gáztartalma - megfelelő technológiai fejlesztésekkel - akár energetikailag is hasznosítható lenne.

Felszín alatti vizeket érintő tevékenységek (2014 év)

Település	Cím	Ügyfél neve	Tevékenység megnevezése	Technológia
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep állattartó épület	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep tejes szennyvíz fogadója	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep állattartó épület	technológiai, illetve használt víz elhelyezés/leürítés/tárolás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep tejes szennyvíz fogadója	technológiai, illetve használt víz elhelyezés/leürítés/tárolás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep állattartó épület	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep tejes szennyvíz fogadója	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep állattartó épület	technológiai, illetve használt víz elhelyezés/leürítés/tárolás
Balmazújváros	külterület	Vincze József	Darassai szarvasmarhatelep tejes szennyvíz fogadója	technológiai, illetve használt víz elhelyezés/leürítés/tárolás
Hajdúböszörmény	Zsemberi major	Zöldrügy Kft	EH KTJ Zöldrügy Kfthulladékgyüjtés	veszélyes hulladéklerakás/tárolás
Hajdúböszörmény	35-ös számú főút	Böszörményi Állattenyésztő Kft	Baromfinevelő épületek	hőszivattyús geotermikus energia hasznosítását szolgáló felszín alatti rendszerek (furatok, horizontális csőrendszerek)
Hajdúböszörmény	Zsemberi major	Zöldrügy Kft	EH KTJ Zöldrügy Kfthulladékgyüjtés	veszélyes hulladéklerakás/tárolás
Hajdúböszörmény	35-ös számú főút	Böszörményi Állattenyésztő Kft	Baromfinevelő épületek	hőszivattyús geotermikus energia hasznosítását szolgáló felszín alatti rendszerek (furatok, horizontális csőrendszerek)
Hajdúnánás	Pf:45.	Dombi Miklós	almostrágya-tároló	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Hajdúnánás	Kossuth telep	Hajdúnánási Béke Mg. Szöv.	trágyatároló	null
Hajdúnánás	külterület	Hajdutank Bt	Libatelep	null
Hajdúnánás	Polgári út	Movus Kereskedő És Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	40 m3-es osztott duplafalú üzemanyag-tároló tartály	null
Hajdúnánás	Pf:45.	Dombi Miklós	almostrágya-tároló	istállótrágya elhelyezés/tárolás/lerakás/deponálás
Hajdúnánás	Kossuth telep	Hajdúnánási Béke Mg. Szöv.	trágyatároló	null
Hajdúnánás	külterület	Hajdutank Bt	Libatelep	null
Hajdúnánás	Polgári út	Movus Kereskedő És Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	40 m3-es osztott duplafalú üzemanyag-tároló tartály	null

(Forrás: okir.hu)

2.8.3.Talaj

A talaj, termőföld védelme kiemelt jelentőséggel bír. A táblásítás és a talajszerkezeti adottságok miatt veszélyes a szélerózió, ezt szakszerű talajműveléssel, mezővédő erdősávokkal, szélfogókkal, fasorokkal, utak, árkok, visszaállításával lehet korlátozni.

A privatizáció után megnőtt a talajzsarolás veszélye. A nedves területek lecsapolása, a szakszerűtlen öntözés is problémát okoz.
Műtrágyázás általi talajszennyezés napjainkban nincs. Az állattartótelepeken keletkező hígtrágya kihelyezése, hasznosítása megoldatlan.

Szennyező-források a volt szovjet gyakorlóterek, repülőterek, a MÁV telephelyei és a szemétlerakó-telepek, állattartó telepek, Evonik Agroferm Zrt. Hajdú Hajdúsági Ipari Zrt. Hajdú Infrastruktúra Rt. telephelyei.

A tápanyag-gazdálkodásra vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre, mert a felhasznált műtrágyáról nem kötelező az adatszolgáltatás.

A talajterhelő források közül a hulladéklerakók, „kezelt" területek, állattartó telepek, szennyvíz oxidációs tavak, trágya/kemikália raktárak **elsődlegesnek** tekinthetők.
Másodlagos források a felszínen, a felszín közeli rétegekben elhelyezett vezetékek, tárolótartályok, átfejtő-helyek stb.

A **harmadlagos források** egyéb közvetítő közeg (talajvíz, levegő, élővilág, művi környezet, település stb.) útján hatnak. Ide sorolható, pl. a légszennyező anyagok kiülepedése, a talaj-, talajvízmozgással kapcsolatos terhelések.

A földtani közeg, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét a 123/1997.(VII.18.) Korm. r., a 220/2004.(VII.21.) Korm. r., a 6/2009.(IV.14.) KvVM-EüM-FVM e.r., a 28/2004.(XII.25.) KvVM rendeletekben előírt minőségi és eljárási követelmények szerint kell biztosítani.

2.8.4.Zaj

A települések zajhelyzetét, az akusztikai komfortfokozatát döntő módon a közlekedés határozza meg. Ezen belül is a legnagyobb részarányt a közúti közlekedés képviseli. Számolni kell továbbá egyes településeken a vasút, és az ott lévő állomás zajterhelő hatásával is.

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, általában csak a közvetlen környezetben érzékelhető, vagy okoz problémát. Ezzel szemben a közlekedés az egész település szükséglete, így kisebb nagyobb mértékben minden közlekedési létesítmény környezetében kell zajterheléssel számolni.

Közlekedésből származó zajterhelés:
A zaj és rezgés egyik fő okozója a közlekedés és jelentős az érintettek száma.

A 33-as, 35-ös, 4-es, 471-es, 48-as, 47-es számú főútak településeken átmenő szakasza okoz a lakosságnak különösen problémát.
A környezeti zaj vizsgálatát, lakossági panaszbejelentések alapján a Környezetvédelmi Hatóság végzi, rendszeres vizsgálat nincs.

A forgalomsűrűség növekedése, a gépjárművek műszaki állapotának romlása, az úthálózat károsodása a zajkibocsátás fokozódásához vezet.

Az önkormányzatok hatósági feladata a szolgáltatási tevékenységek és a szórakoztatási intézmények zajterhelésének szabályozása. Az ehhez szükséges feltételek jelenleg hiányoznak.

Ipari és szórakoztató zaj:
Az ipari létesítmények zajhatása helyi problémát okoz. Jelentős zajterhelés az adott területen intézkedést igényel, de a teljes település zajhelyzetét nem befolyásolja döntő mértékben. Időnként problémát okozhatnak a kulturális, szórakoztató létesítmények, rendezvények. A helyi sajátosságokat elemezve megállapítható, hogy a térség zajhelyzetét döntő módon a közúti közlekedés határozza meg.

Mindezek ellenére, információink szerint a településeken jelentős zajvédelmi problémáról, határértéket meghaladó zajkibocsátású üzemi létesítményről nincs tudomásunk.

Az ipar és szolgáltató egységek általi zajkibocsátás szabályait Önkormányzati rendeletekkel kell szabályozni.

2.8.5.Zöldfelületi rendszer

A társulás területén a zöldterületek aránya a beépült környezethez viszonyítva jónak mondható, jelentős zöld övezeti részei vannak.

MEGNEVEZÉS	Összes zöldterület (m^2)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek száma (db)	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek területe (m2)
Balmazújváros	224994	3	
Bocskaikert			
Folyás			
Görbeháza	45968		
Hajdúböszörmény	296388	13	6794
Hajdúdorog	65598	2	40
Hajdúhadház	26210	1	200
Hajdúnánás	281945	8	13435
Hajdúsámson	20929		
Hortobágy	65329	1	
Kaba	17445	2	9794
Létavértes	28108	6	
Nyíracsád			
Nyíradony	4033		

Polgár	160719	19	152153
Téglás	119023		600
Tiszagyulaháza	4485		
Újszentmargita	23657		
Újtikos	7369	2	924
Vámospércs	2684	2	1470
ÖSSZESEN	1394884	59	185410

A térség településein a problémát nem a zöldfelületek arányának csekélysége jelenti, hanem a meglévő zöld felületek állagának megóvása.

3.HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1.Kérdőívek kiértékelése

A LOCAL AGENDA 21 program a lakosság részvételén is alapszik. A Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és hasznosító Társulás 20 tagtelepülésének környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőíveket készítettünk, melyet a lakosság és a fiatalabb populációt is megközelítve a középiskolák számára küldtünk meg a Társulás segítségével. A kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság a térségről és az érintett településekhez való véleményére.

A kitöltött lakossági kérdőíveknél száma 34 db, az oktatási intézményekben kitöltött kérdőívek száma 21 db volt, melyből az összeset értékelhető módon töltöttek ki.

3.1.1.Lakossági kérdőívek kiértékelése

A válaszadók 88%-a él szívesen a térségben és ugyanennyien elégedettek a közvetlen lakókörnyezetükkel is.

7. ábra: A megkérdezettek milyen arányban szeretnek a társulás területán élni

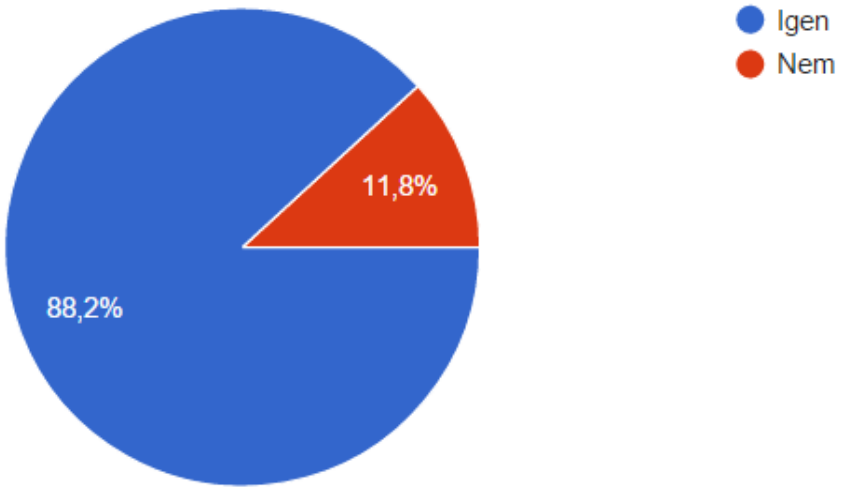

A megkérdezettek többsége szeretettel (41%) és jóleső érzéssel (41%), 12% közömbös érzelmekkel gondol a településre, ahol él. Igen csekély azoknak az aránya, akik nehezteléssel (2,9%), vagy kellemetlen érzésekkel (2,9%) vannak településük felé.

8. ábra: A megkérdezettek érzései a településük iránt

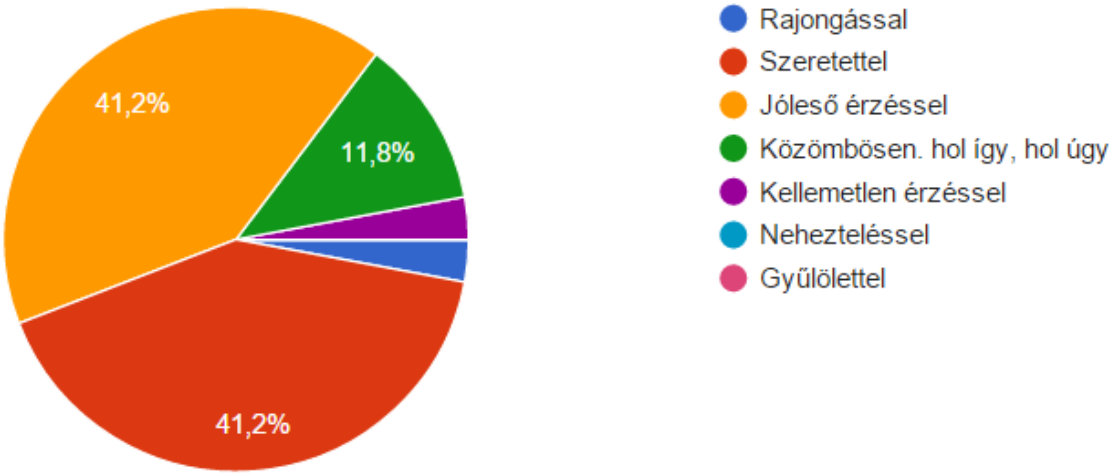

A jövő generációira vonatkozóan kérdésre, miszerint elköltöznek-e majd a gyerekek a településről, mikor felnőnek, többen bizonytalanra tippelték, vagyis a válaszadók 79%-a mondta azt, hogy a társulás területén élő jelenlegi fiatal generáció közül mire felnőtté válnak, van, aki elköltözik és van, aki marad.

10. ábra: A fiatal generáció el fog-e költözni a településről, miután felnő?

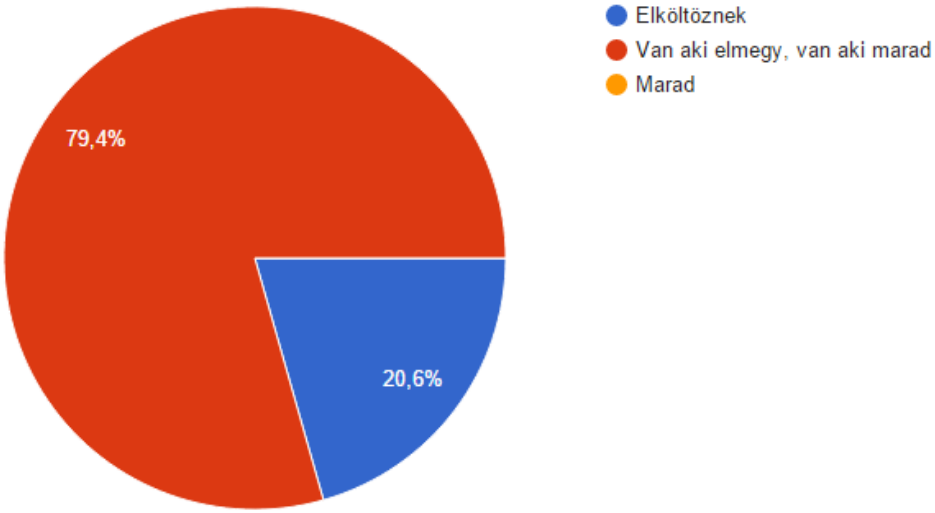

A térségben található helyi értékek (épületek, utcák, terek) és környezetük állapotát a Kistérségben 56%-ban jónak ítélték, míg a válaszadók közvetlen lakókörnyezetében szintén 59%-ban mondták azt, hogy jó, 29 %-ban hogy kevésbé jó és csupán 9 %-ban, hogy rossz.

Nagyon jó minősítést a társulás és a lakókörnyezet értékeire csak 6-6 %-ban jelöltek meg, Összességében megállapíthatjuk, hogy a társulás települései és a lakókörnyezet környezeti és helyi értékeinek állapotát jónak ítélték meg a válaszadók.

9. ábra: Helyi értékek és a lakókörnyezet megítélése a lakosság véleménye szerint

Település értékeinek megítélése

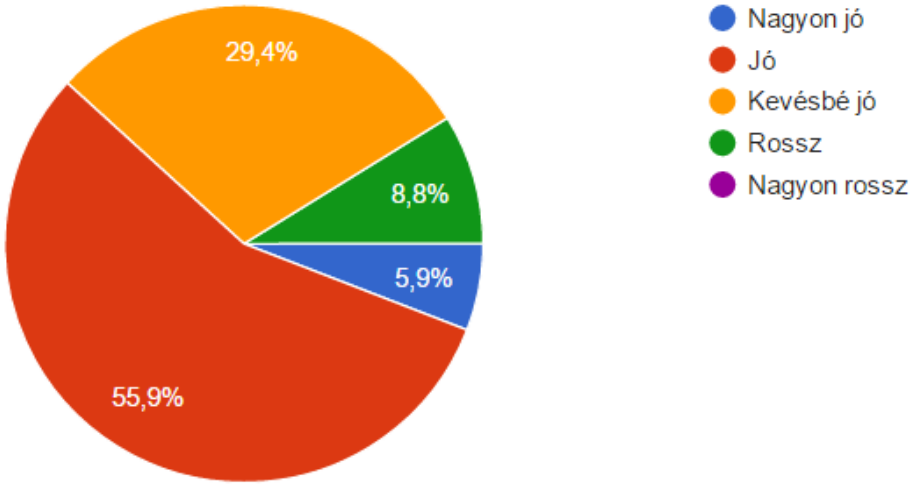

Lakókörnyezet értékeinek megítélése

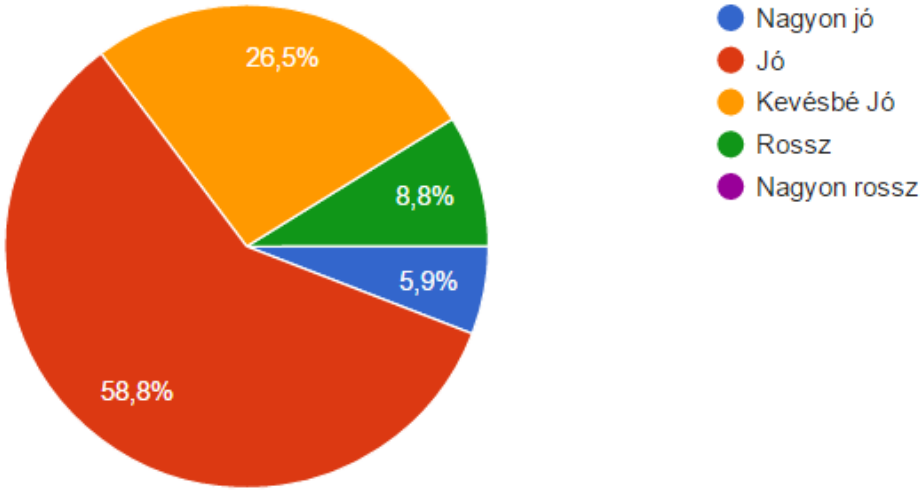

A társulás területén a természeti környezetének (víz, levegő, talaj, a csend, a település tisztasága) megítélése 81%-ban jónak mondható. A közvetlen lakókörnyezetük környezeti állapotáról 73%-a volt hasonló jó véleménnyel.

10. ábra: A társulás környezeti állapotának megítélése

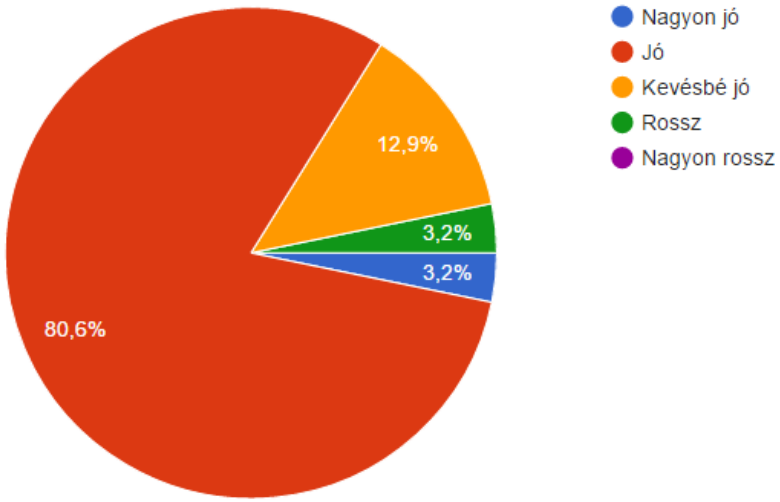

11. ábra: A közvetlen lakókörnyezet környezeti állapota

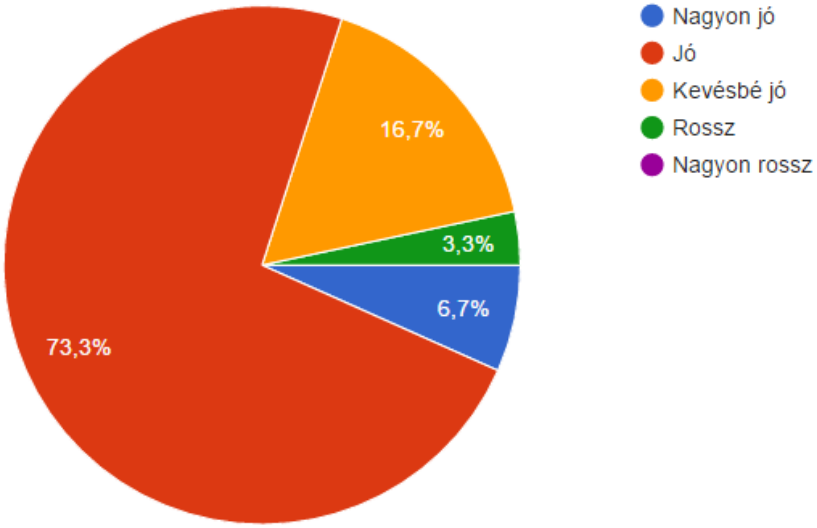

Arra a kérdésre, hogy mi lenne a legfontosabb és legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés megállítására a válaszadók többsége (60 %) mondta azt, hogy a környezetbarát technológiák bevezetését és annak anyagi támogatását nevezte meg. A többi megoldás közül 17% tartja jelölte meg a károkozó tevékenységek betiltását, 13% a károk

ellensúlyozását különböző fejlesztésekkel, beruházásokkal, 10% pedig a környezetszennyezők megbírságolását jelölte meg.

13. ábra: Megoldás a környezetszennyezés problémájára

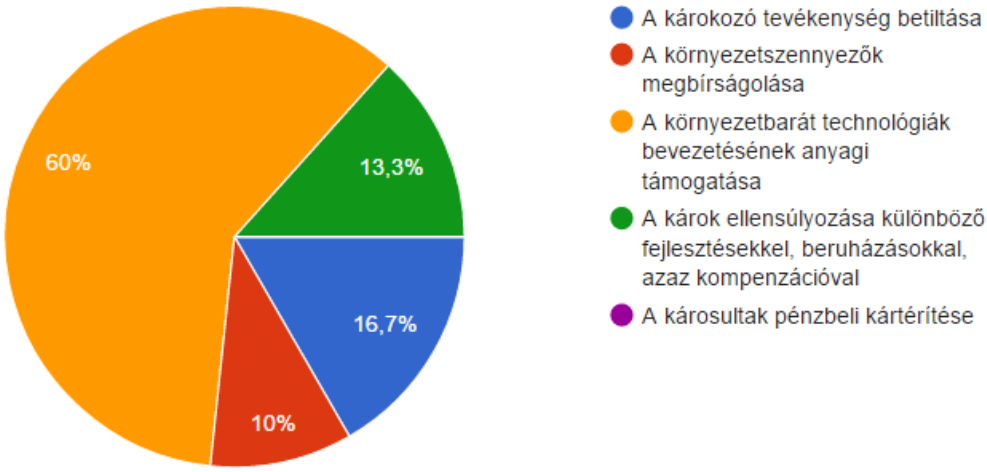

A lakosság a környezetvédelmet saját ügyének tekinti. 65 %-uk vallotta azt, hogy a hazai élelmiszert részesíti előnyben, 52% rendszeresen kerékpárral közlekedik 97%-uk energiatakarékos izzót használ, 71%-uk szelektíven gyűjti a hulladékot. 0 % mondja azt, hogy a fentiek közül egyik tevékenységet sem folytatja.

14. ábra: A lakosság környezettudatos viselkedése

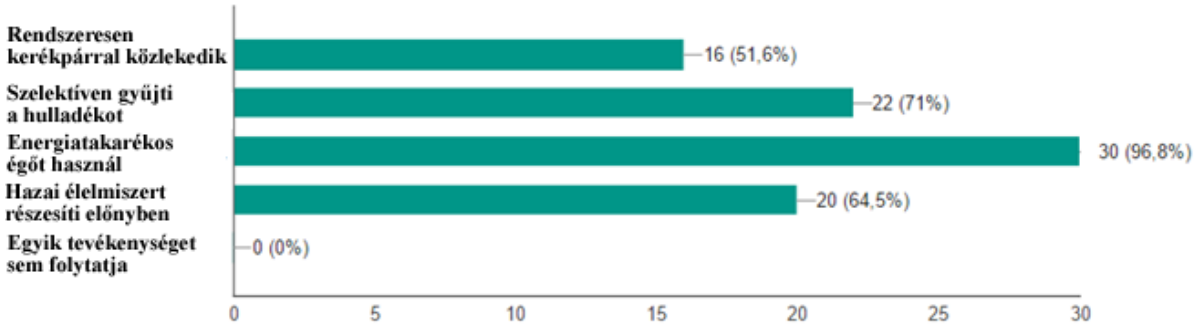

Megkértük a lakossági kérdőívet kitöltőket, hogy rangsorolják a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feladatukat fontosságuk szerint. Az értékelés alapján a lakosság az alábbi ábra szerinti válaszokat adta.

12. ábra: A társulás településeinek környezeti, társadalmi és gazdasági feladatainak rangsora

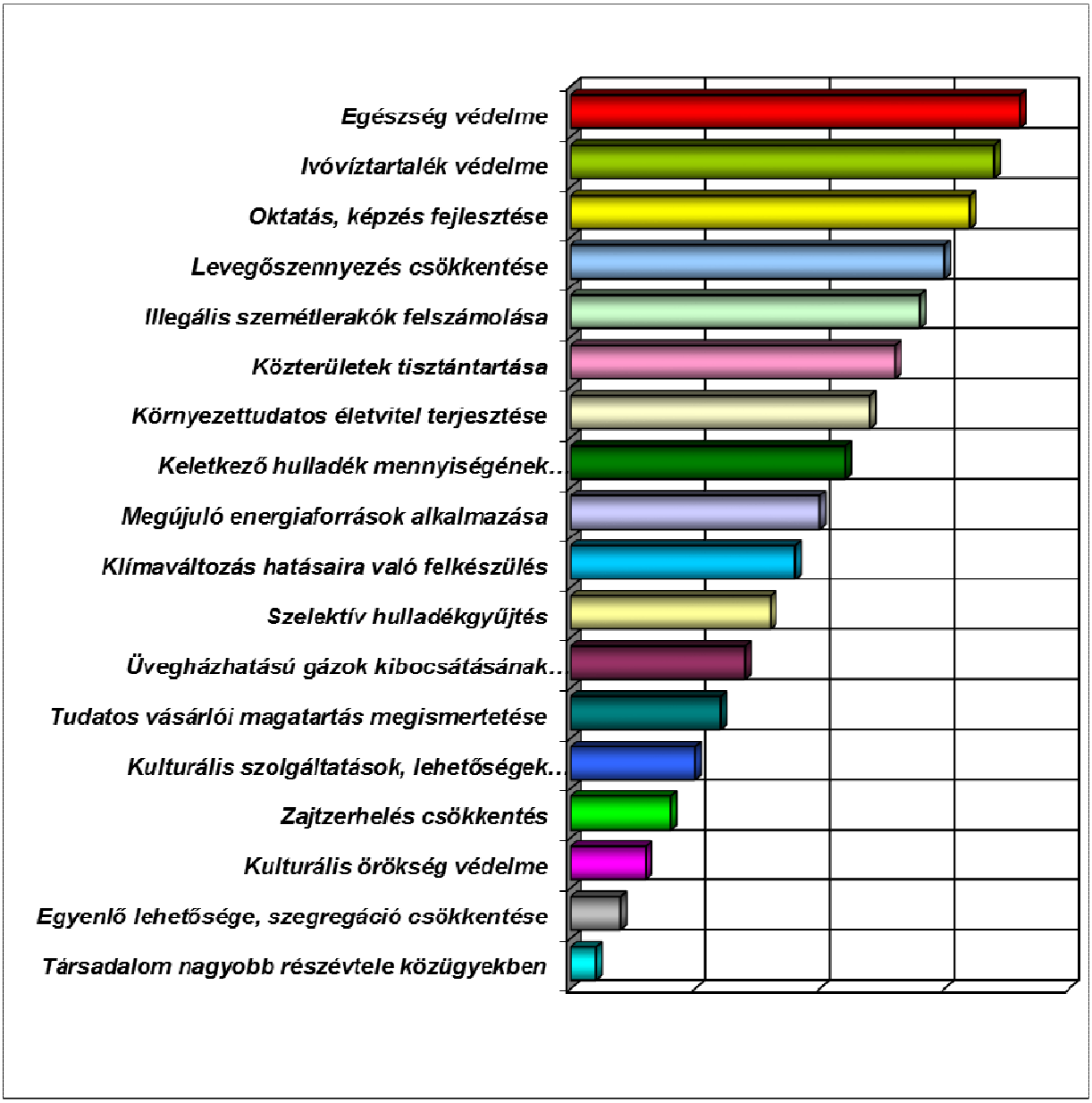

A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy melyek azok a tényezők, melyek leginkább problémát jelentenek, valamint amivel a legkevésbé elégedetlenek a társulás területén és a lakókörnyezetekben.

13. ábra: Elégedettség mérés

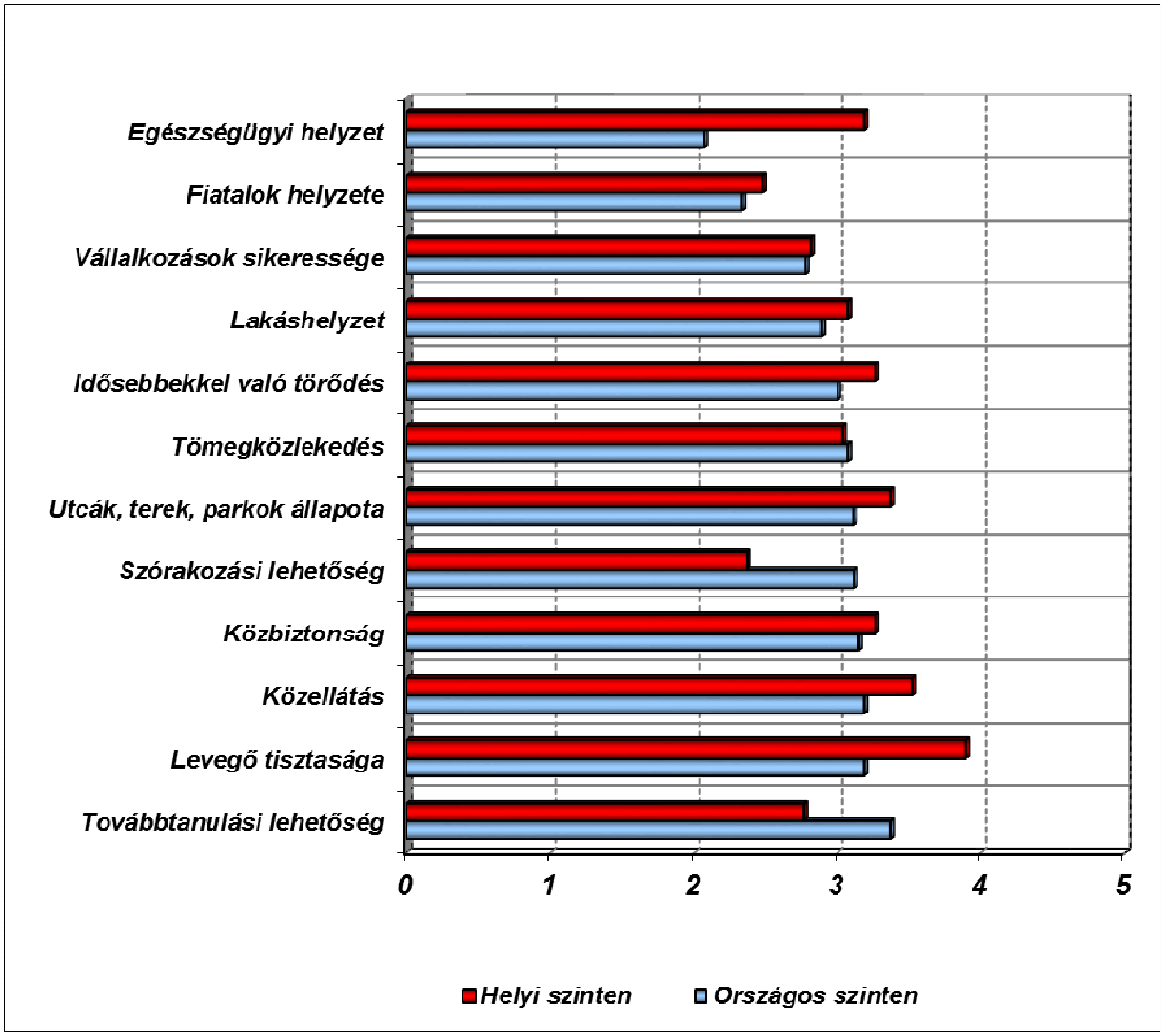

A kérdés kiértékelését követően az elkészített diagramban jól látható, hogy helyi és országos szinten egyaránt a lakosság elégedettsége nem éri el a négyes, jó szintet egyik kategóriában sem.

Helyi szinten a szórakozási lehetőségekkel a legelégedetlenebbek és a levegő tisztaságával a leg elégedettebbek.

A lakosság véleménye alapján a leginkább fejleszteni kívánt területek prioritási sorrendje az alábbi ábrán látható.

14. ábra: A lakosság által leginkább fejleszteni kívánt területek

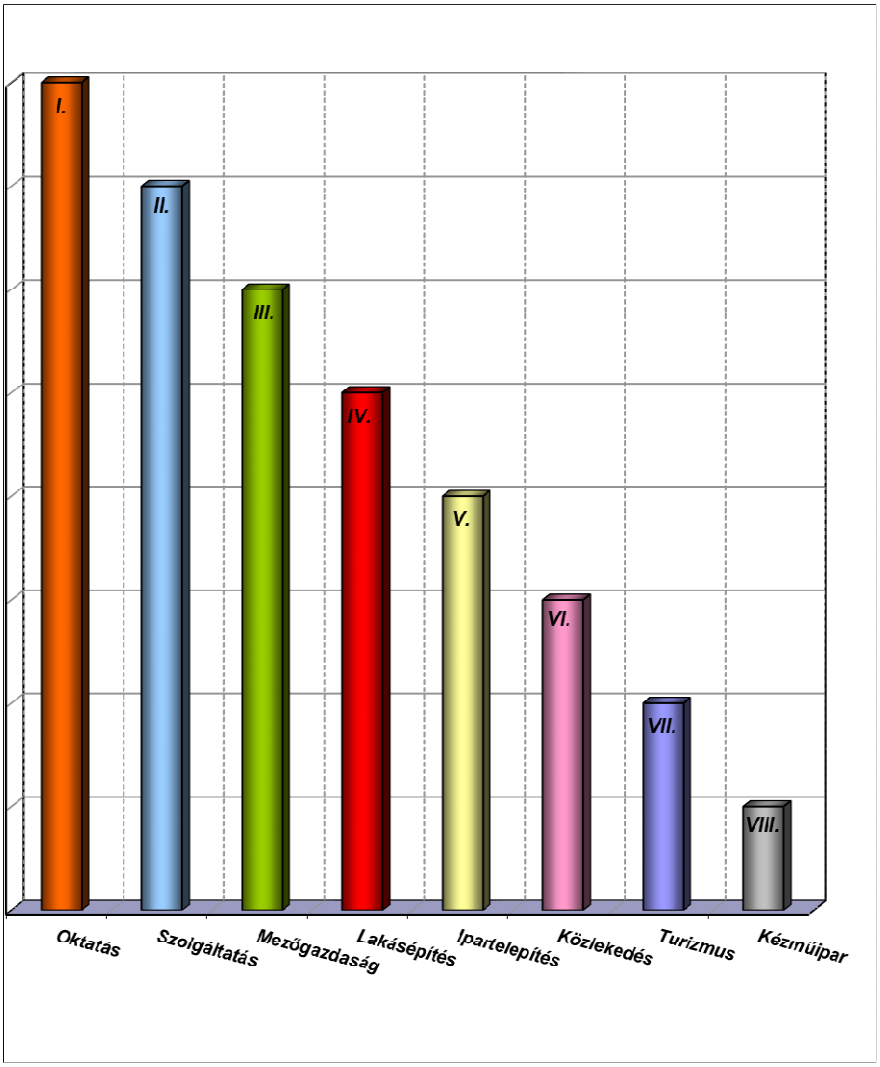

A lakosság körében végeztünk olyan felmérést is, melyben a természeti környezetben található elemeket vettük alapul, kíváncsiak voltunk, hogy a lakosság szerint mely elemek állapotának fenntartása, megőrzése, esetleg javítására, fejlesztésére lenne a legjobban szükség. Az eredményeket az alábbi ábra tartalmazza.

16. ábra: A lakosság által leginkább fejleszteni kívánt természeti környezeti elemek prioritásai

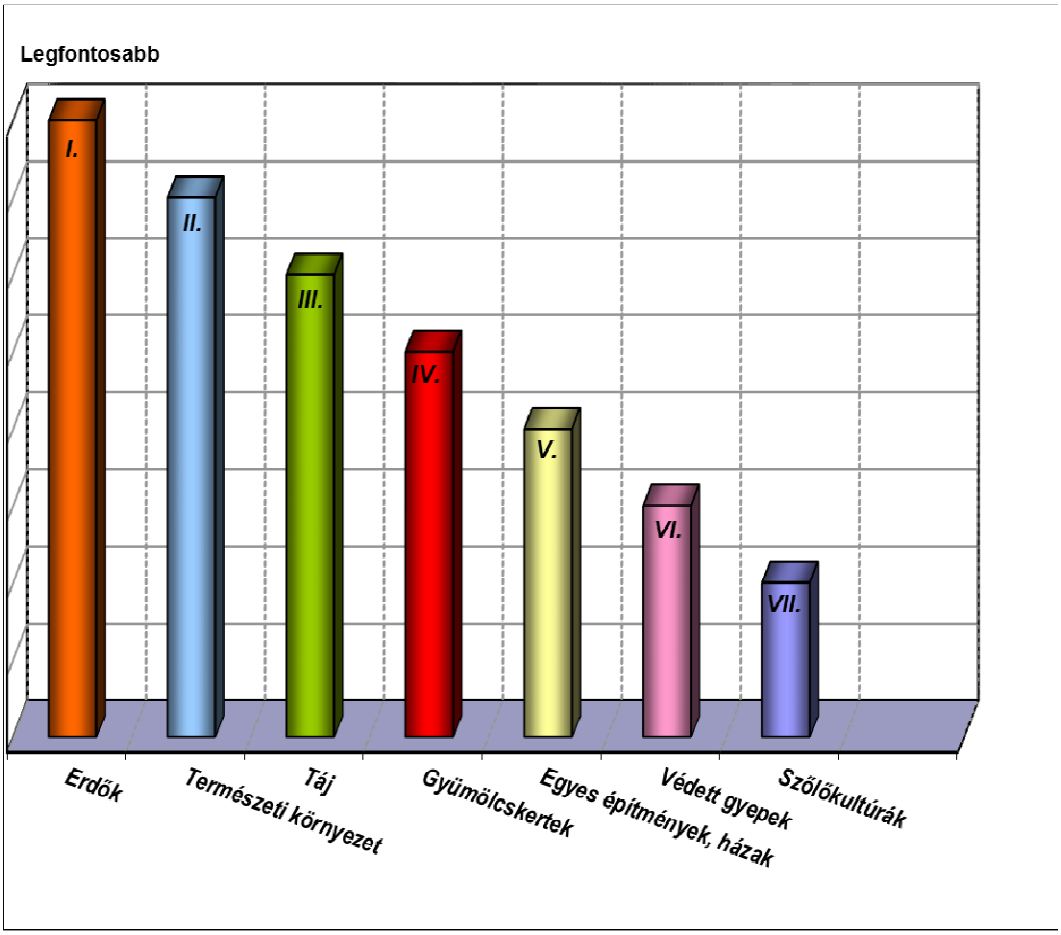

A helyi lakosság nagy része a fejlesztési a feladatokban leginkább önkéntes munkával (48%) kívánna részt venni, ami pozitív hozzáállást jelent a lakosságának a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében. 32 %-a a lakosságnak azt mondja, hogy képzetségüknek megfelelően tanácsadással, ismeretterjesztő tevékenységekkel venne rész a feladat megoldásában. Fizetett munkát 16 % említ, a pénzbeli hozzájárulás mértéke pedig rendkívül alacsony, 3%.

17. ábra: Hogyan tudnának a helyi lakosok, civil szervezetek ebben részt venni?

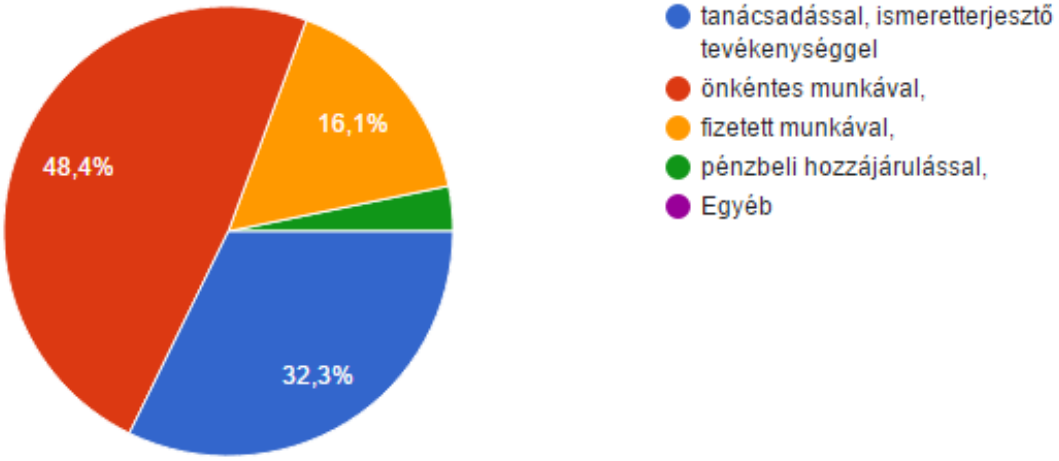

A kistérség településein a szociális ellátás alapvetően jónak mondható. A megkérdezettek 90 %-a szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzösszegeket a szociális intézményrendszer fejlesztésére kellene fordítani, nem pedig közvetlen segélyezésre.

18. ábra: Mire kellene fordítani a szociális célra rendelkezésre álló pénzösszegeket

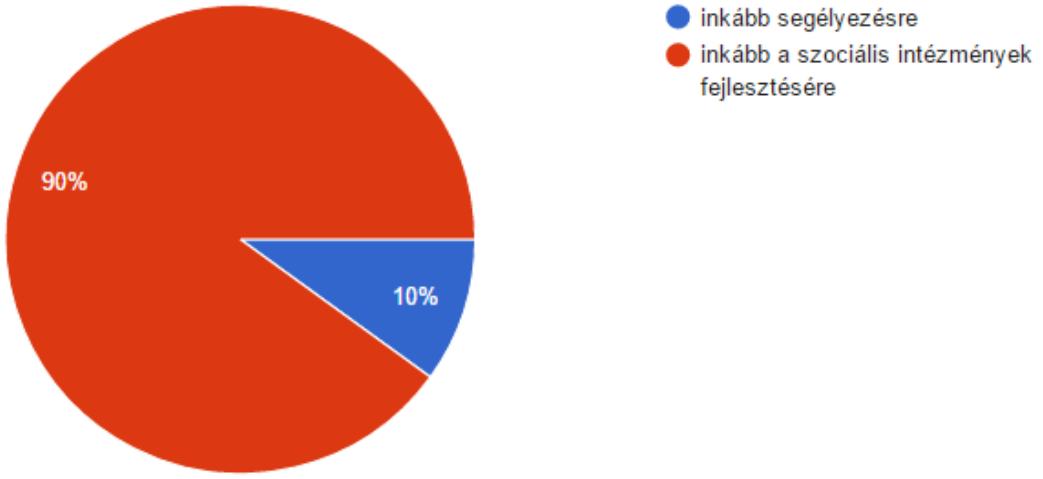

A megkérdezettek magas aránya szerint a hatóságok feladatkörébe tartozik, hogy gondoskodjanak a bajba jutott rászorulókon, viszont nem jó helyzetben lévők adóit kellene emelni, hanem valamilyen más módon kell megoldaniuk ezt a problémát.

19. ábra:Lakosok véleménye a hatóságok feladatairól a segélyezéssel kapcsolaban

A megkérdezettek többsége a társulás várható legsürgetőbb problémájának a megélhetés javítását, valamint a gyermekek jövőjének kérdését tartják az elkövetkező években. Ezt követi az egészségügyi helyzet, az oktatás színvonala, a városi stressz, hulladékgazdálkodási problémák, levegőszennyezettség problémái, legkevésbé az ivóvíz ellátással kapcsolatos problémáktól és a terrorizmus elterjedésétől tartanak a vizsgált területen.

15. ábra: Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz a LAKÓHELYÉN élő emberek legnagyobb problémája

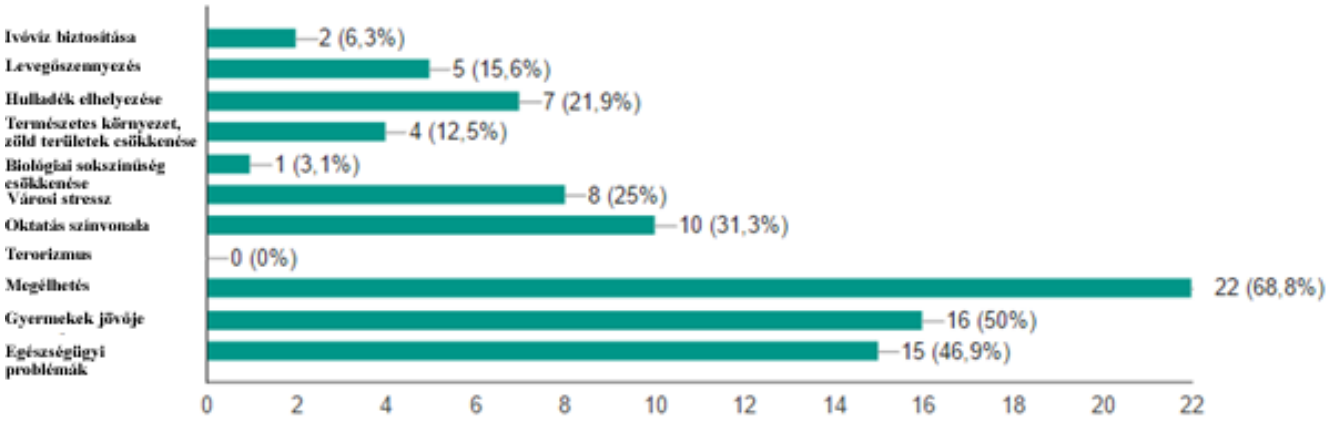

3.1.2.Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése

A tanulók általi megítélés szerint **a környezetszennyezés jelentősége hazánkban valamint a társulás területén** hasonló megítélést kapott, bár az arányok különbözőek. A megkérdezett döntő többsége szerint a környezetszennyezés az "Eléggé komoly probléma" kategóriába esik, mind helyi mind országos szinten, azonban az országos szinten jóval nagyobb arányban. Nagyobb fokú eltérés a „Viszonylag jelentéktelen problémátjelent" kategóriáknál tapasztalható, mely szerint a térségben a környezetszennyezés problémája sokkal kisebb mértékű mint országos szinten. A hazánkban tapasztalható környezetszennyezést a megkérdezettek 90%-a komoly problémának tartja, míg a társulás területén ez 57%.

21. ábra: Környezetszennyezés jelentősége hazánkban

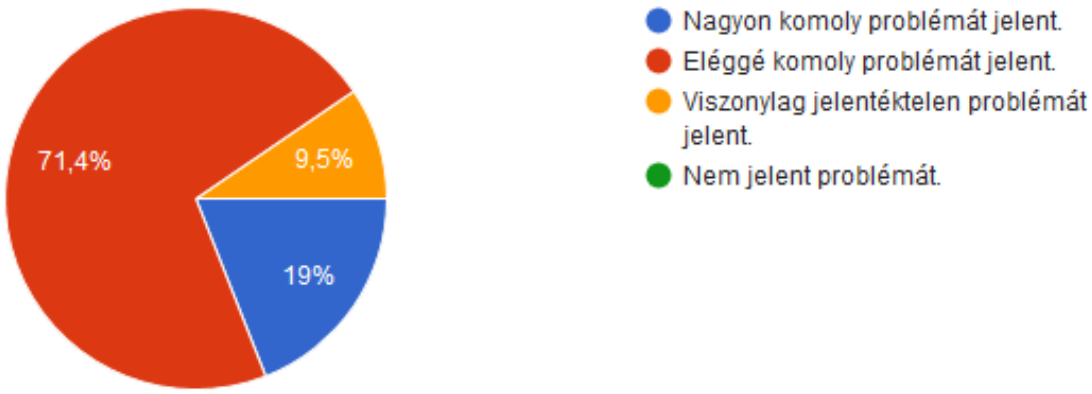

162. ábra: Környezetszennyezés jelentősége a társulás területén

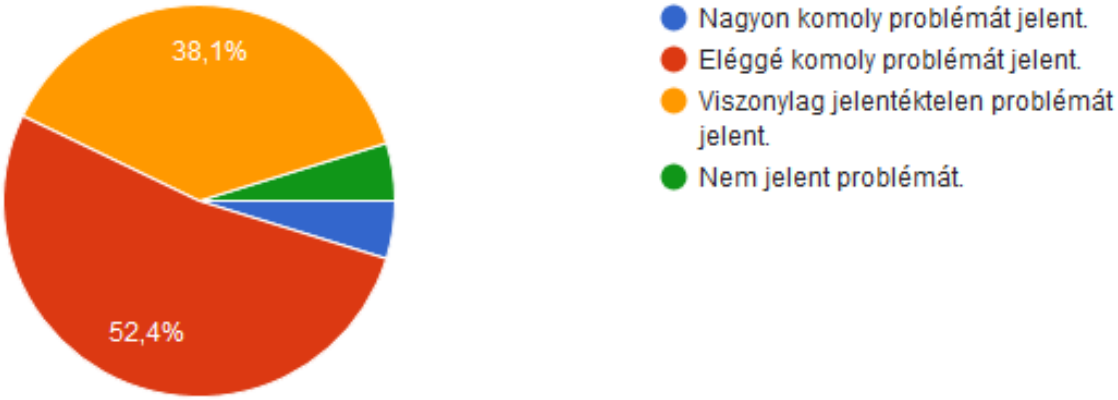

A válaszok összessége arra enged következtetni, hogy a megkérdezettek szerint a környezetszennyezés mind helyi, mind pedig országos szinten igenis jelentős problémát jelentenek, de lokálisan, közvetlen környezetükben valamivel kisebb mértékben tapasztalható.

3. ábra: Környezetvédelmi kérdések iránti érdeklődés

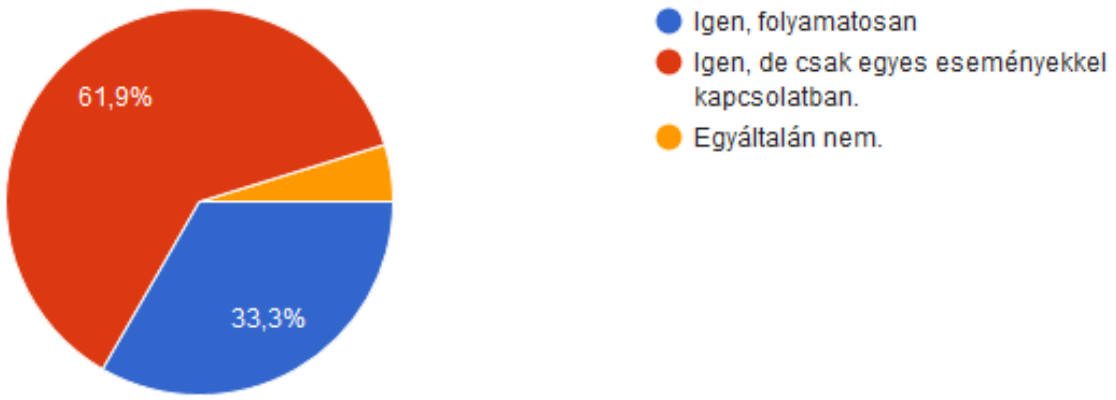

A válaszadók közel egy harmada folyamatosan érdeklődik a környezetvédelmi kérdések iránt, hiszen a válaszadók mindösszesen 33,3%-a jelölte meg ezen kategóriát, szemben a válaszadók 4,8%-ával akik ezen téma iránt érdektelenek. A megkérdezettek jelentős része (61,9%) csak egyes környezetvédelmi kérdések iránt fogékonyak, melyből arra következtethetünk, hogy csak a magasabb hírértékű globális vagy a közvetlen környezetüket érintő környezetvédelmi problémák, katasztrófák, fejlesztések keltik fel figyelmüket.

A tanulók által a legnagyobb számban felsorolt, mint ismert magyarországi környezetvédelmi problémák, a hulladékgazdálkodás témaköréből kerültek ki. Megemlítésre került a 2010-ben történt – globálisan is magas hírértékű – vörös iszap katasztrófa is.

24. ábra: Magyarország ismert környezeti problémái a megkérdezett tanulók szerint

Környezetbarát módon készülnek a szezonre az állatkertek /Solár 7/
Szennyvíztisztító kármentesítése
GE talajszennyezés
Illegális hulladék lerakás
Elektromos autókra vonatkozó kedvezmények.
vörös iszap katasztrófa, tengeri olajszennyezés,
hulladékgyűjtés
Szemétszállítás.
Tengerszenyezés
Illegális hulladék és veszélyes hulladék lerakás a település külső övezetében

25. ábra: Információ áramlás eszközei a térségben

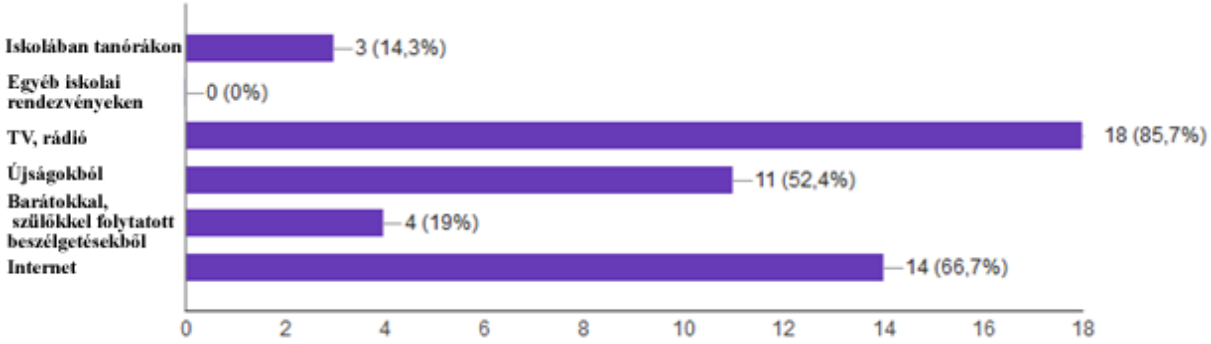

A válaszadók elsősorban a televízión, rádión keresztül tesznek szert a környezetvédelemmel kapcsolatos információkra, de jelentős az interneten történő tájékozódás is.

26. ábra: Környezetvédelmi rendezvényeken való részvétel

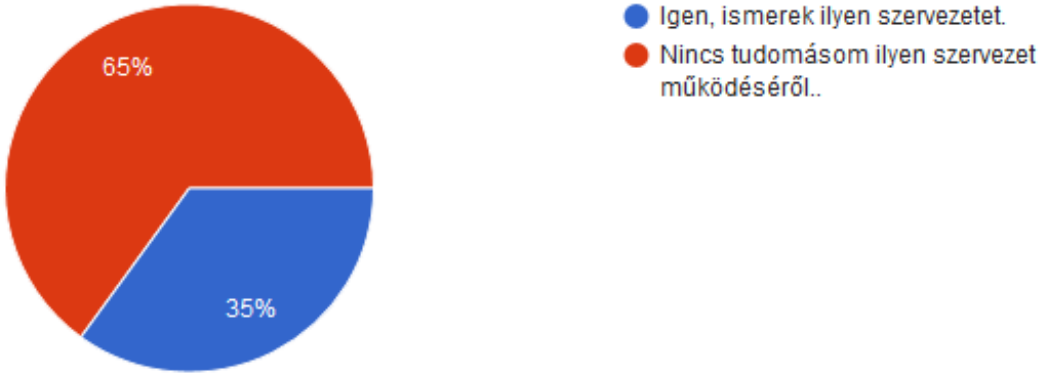

A válaszadók 65%-a van tudomása arról, hogy a közvetlen környezetükben működik valamilyen környezetvédelmi vagy természetvédelmi szervezet illetve egyesület, vagy szakkör. Bár ez az arány magasnak mondható, mégis javítani szükséges rajta. Az iskoláknak van a legtöbb eszköze arra, hogy a tanulókat megismertessék, esetleg bevonják környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységekbe.

27. ábra Részvétel környezetvédelmmel, természetvédelemmel kapcsolatos programokon

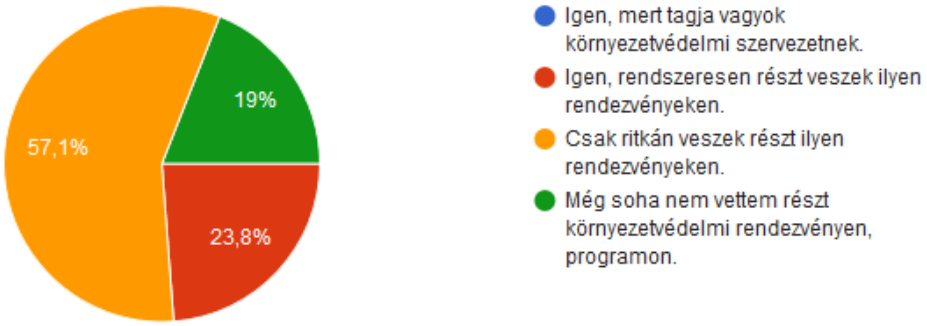

A megkérdezettek közül egy személy sem tagja környezetvédelmi szervezetnek.
Az aktív résztvevők aránya mindösszesen ~24%. 57% csak ritkán, 19% soha nem vett részt ilyen rendezvényeken.

28. ábra: Megemlékezések a környezetvédelem jeles napjairól

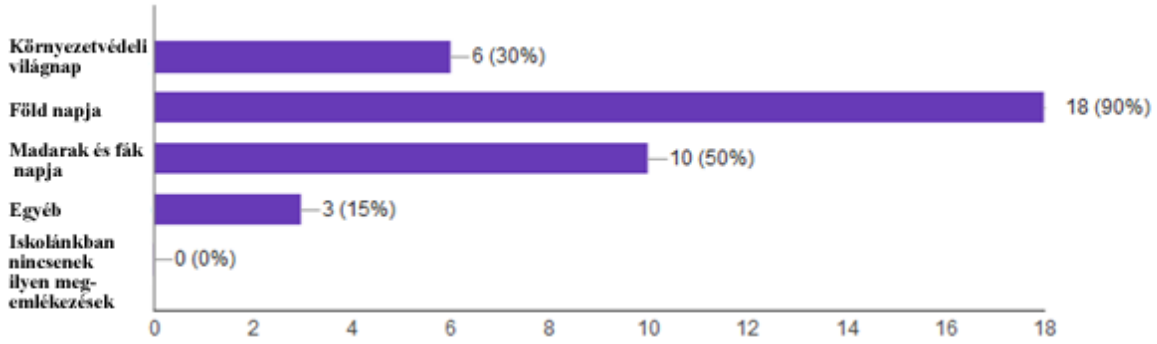

A válaszadók 90%-a nevezte meg a Föld Napját. A Környezetvédelmi Világnapot 30%-uk, a Madarak és Fák Napja-t a válaszadók 50%-a jelölte meg. A kérdőíven szereplő egyéb kategóriát 15%-uk jelölte.

A környezetvédelmi ismeretek megszerzésével kapcsolatban a tanulók válaszát a következő diagram szemlélteti. A tanulók 30%-a szerint az iskolai tananyagon keresztül, 30% szerint tanórán kívűl kell olyan lehetőségeket keresni, melyekkel ez irányú tudásukat bővíthetik. 40 százalékuk szerint a jelenlegi lehetőségeik elegendőek.

29. ábra: Hajlandóság a környezetvédelmi ismeretek megszerzésére a tanulók körében

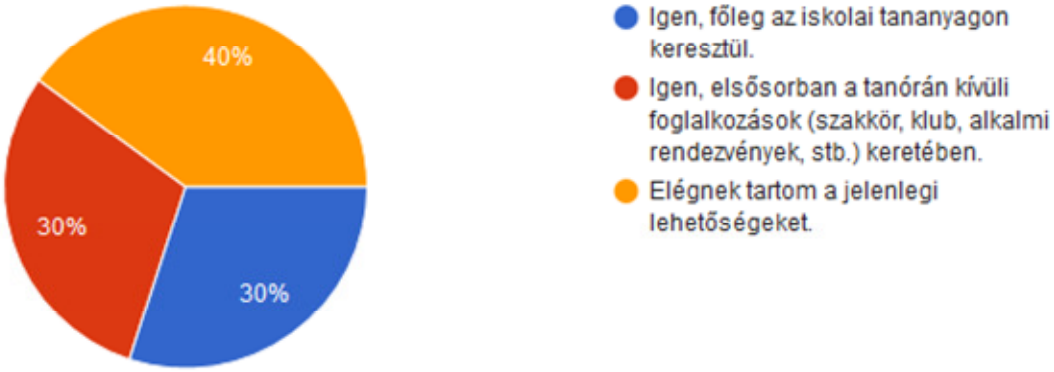

Arra a kérdésre, hogy a települési környezet állapota és védelme kinek az elsőrendű felelőssége, az adatok értékelése során az alábbi sorrend alakult ki.

30. ábra: Kinek a felelőssége a települések környezeti állapotának védelméről gondoskodni?

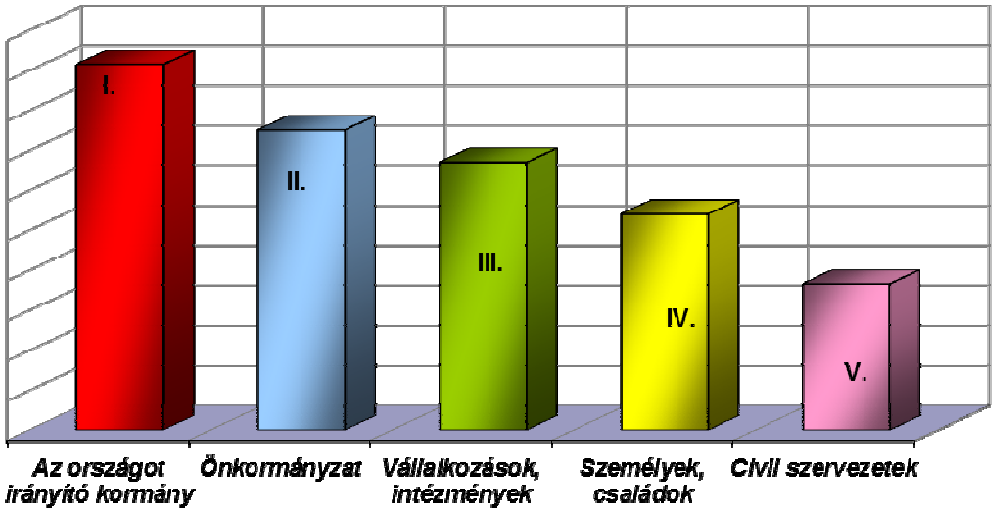

A mindennapi viselkedésünk, szokásaink hozzájárulhatnak a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. A diákok véleménye szerint az otthon és az iskolában is alkalmazható „környezetvédő" megoldások közül fontosságuk szerint a takarékos világítás és fűtésrendszer alkalmazásával (95,2%), hulladékok hasznosításával (85,7%) is nagyban hozzá lehet járulni a környezeti problémák enyhítéséhez. Az egyéb módszerek 9,5 %-ban kerültek értékelésre. Nem volt egy olyan tanuló sem, akit az ilyen lehetőségek ne foglalkoztatnának.

31. ábra: Környezeti problémák csökkentésének otthoni, iskolai lehetőségei

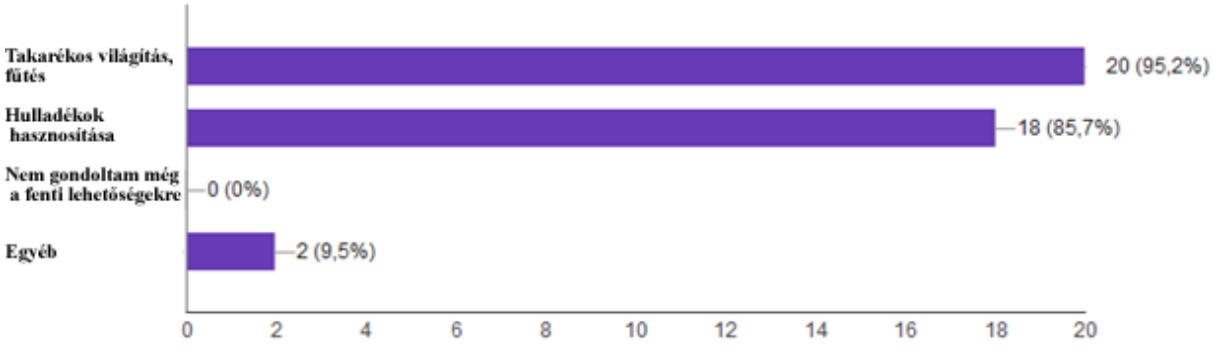

A válaszadók 100% egyetértett abban, hogy a fogyasztási szokások hatással vannak a környezet állapotára. 76,2%-uk jelentősnek tartja ezt a hatást, 23,8%-uk szerint a korreláció enyhébb.

32. ábra: A fogyasztási szokásoknak vannak-e hatásai a környezet terhelésére?

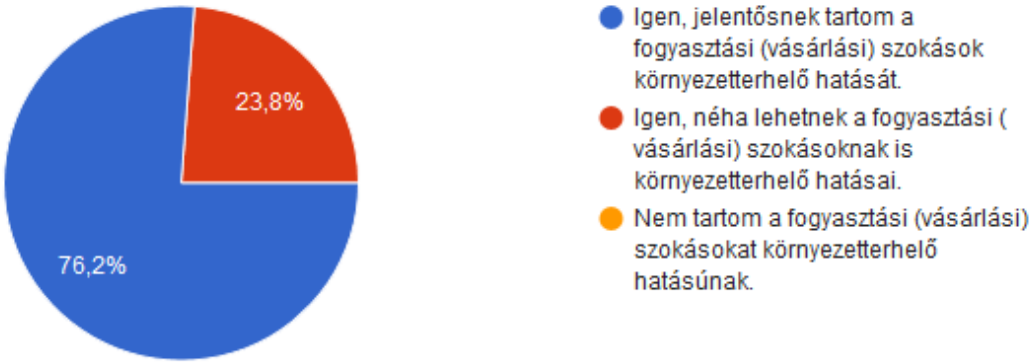

33. ábra: Tudatos vásárlási szokások

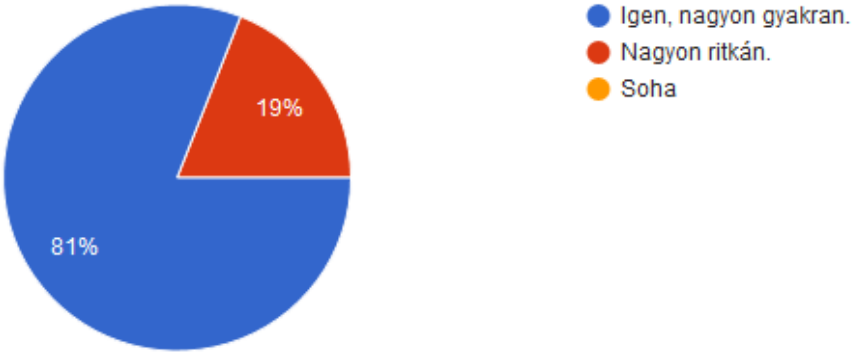

A megkérdezettek 100%-ánál beszélhetünk tudatos vásárlói szokás meglétéről, ugyanis nem hagyják figyelmen kívül a megvásárolt vagy használt termékek környezetre gyakorolt hatását. Csak 19% nyilatkozta azt, hogy ritkán figyelmen kívűl hagyja a környezetvédelmi szempontokat vásárláskor.

34. ábra: Lakóhelyek tájékozottsága

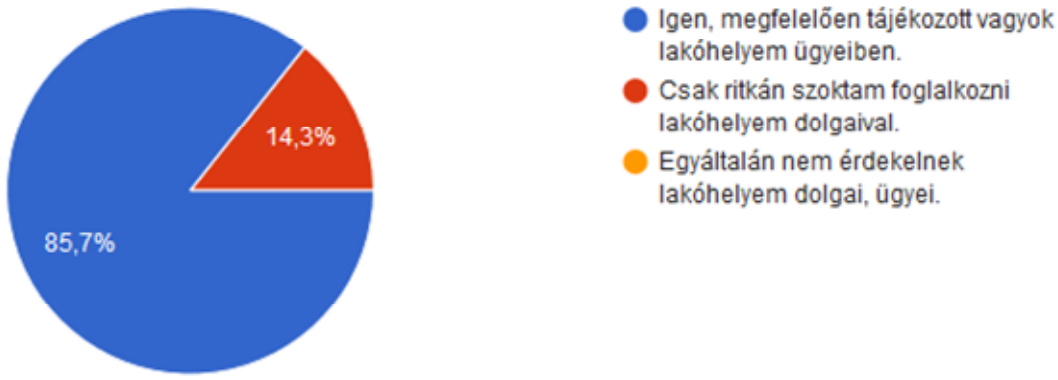

A válaszadók 14,3%-a passzív hozzáállást tanúsít a helyi ügyekkel, kérdésekkel kapcsolatban. A megkérdezettek közül senki nem mutatott teljes érdektelenséget ezen ügyek iránt, míg 85,7%-uk tartja magát megfelelően tájékozottnak, illetve érdekeltnek a térség és saját településük aktuális ügyeit illetően.

35. ábra: Lakóhelyek ügyei

A térség és az egyes érintett települések valamint a szűkebb lakókörzet aktuális ügyeit, problémáit a válaszadók (47,6%) a legnagyobb gyakorisággal otthon szülőkkel és ismerősökkel beszéli meg. Ezt követi a tanulótársak egymás közötti és a baráti társaságban történő (23,8%) megvitatása az iskolákban. Majd a tanárokkal és a tanulótársakkal (14,3%) történő, továbbá. A válaszadók (14,3%-a) jelölte meg az egyéb formában kategóriát.

36. ábra: Lakóhelyen lakás

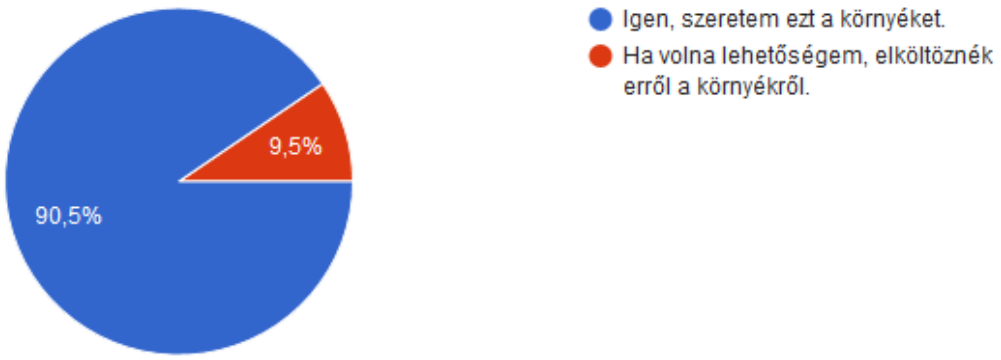

A megkérdezettek 90,5%-a szívesen él a társulás területén, 9,5%-a viszont elköltözne, amennyiben módjában állna, vagy lehetősége lenne rá.

A válaszadók véleménye szerint a társulás területén a legnagyobb problémát a szórakozási lehetőségek hiánya és a munkavállalási lehetőségek hiánya jelenti. A megkérdezettek válaszainak összesítése során ezen kategóriák az "elégséges" osztályzatot kapták.

A „közepes” kategóriába kerültek – a kérdésekre adott válaszok eredménye szerint – a tömegközlekedés, közellátás, lakáshelyzet, egészségügyi helyzet, tanulási továbbtanulási lehetőségek, a település egészének hangulata, valamint a közbiztonság helyzete.

Az utcák, terek állapotával és a levegő tisztaságával, a természeti környezet állapotával a legelégedettebbek a válaszadók, ám az értékelés során ezen tényezők is csak alulról közelítik a „jó” osztályzatot.

37. ábra: Elégedettség mérés

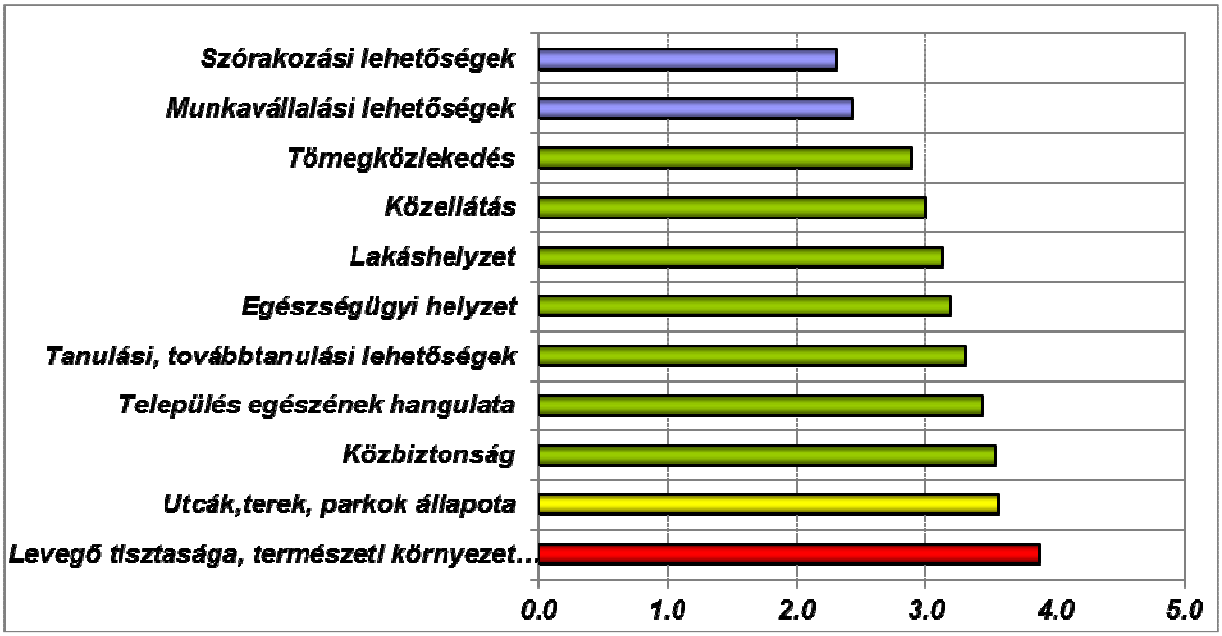

A legsürgetőbb problémának a munkavállalási lehetőségek hiányát, majd az egészségügy helyzetét jelölték meg a válaszadók, ezeket követik a közbiztonság és utcák, terek, parkok állapota.

38. ábra: A térség települési problémái

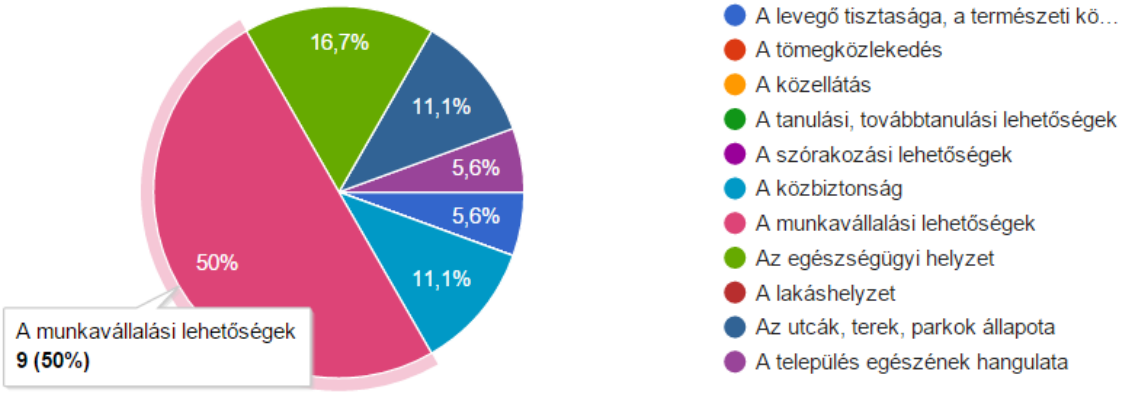

Jelen program és terv azért készült, hogy a fenntartható fejlődés szemléletét kialakítsa a térség lakosságának és intézményeinek körében, valamint a benne megfogalmazott programokat, célkitűzéseket, stratégiát, jövőképet ne csak tervezés szintjén álmodják meg, hanem azok megvalósítását is elérjék.

3.2.SWOT analízis

A célkitűzések megalapozásához a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulás területének környezeti, társadalmi és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső **é**s külső tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot **é**s meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:
S - erősségek *(strengths)*
W - gyengeségek *(weaknesses)*
O - lehetőségek *(opportunities)*
T - fenyegetések *(threats)*

Az erősségek **é**s a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	**GYENGESÉGEK**
Társadalmi pillér	• Térségi jelentőségű hagyományok, színvonalas kulturális rendezvények • Kiaknázható idegenforgalmi vonzerők (termálvíz, kulturális hagyományok, természeti környezet) • Alapfokú intézményekkel való jó ellátottság • értékes történelmi múlt, építészeti értékek, • az infrastrukturális ellátottság -víz, gáz, villamos energiaellátás- megfelelő, • a védett és műemlék jellegű épületek száma magas, • civil szervezetek aktivitása • lokálpatriotizmus • együttműködési készség a lakosság részéről • évenként tartott közösségi rendezvények.	• Öregedő lakosság • Eltartottak száma magas • Alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya • szociálisan érzékeny terület • csökkenő gyermekvállalási hajlandóság • segélyezésre szorulók növekvő száma • szórakozási és kulturális kikapcsolódási lehetőségek nem megfelelő száma. • rossz közbiztonság • kevés a biztonságos játszótér és kerékpárút a gyerekek számára
Környezeti pillér	• Közművek kiépítettsége • Jelentős a zöld felületek aránya • Ipari tevékenységgel nem terhelt terület • környezeti elemek kielégítő állapota, • termelő és szolgáltató szektor környezetterhelése alacsony, • a védett természeti területek biológiai sokfélesége jelentős, • a táji és geomorfológiai adottságok kedvezőek, • a talajok szennyezettsége csekély, • a helyi környezetvédelmi jogszabályalkotás a környezetvédelem	• illegális hulladéklerakó helyek száma és kiterjedése jelentős, • A belterületi zöldfelületek rossz állapotúak, funkciótlanok • Átmenő forgalommal terhelt • Központi tér hiánya • Épületállomány elöregedése • Közlekedési és parkolási problémák • Iskolai és kollégiumi épületek leromlott állapotúak • Nincsenek közösségi terek • a közlekedésből és átmenő forgalomból származó zajterhelés értéke magas,

	valamennyi területét átfogja • kommunális és szelektív hulladékszállítás • termálvíz	• csapadékvíz-elvezető árkok állapota csak részben megfelelő, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges, • az infiltráció egyes területeken magas, így különösen nagy esőzésekkor jelentős mennyiségű csapadékvíz kerül a szennyvízcsatornába, • a belterületi zöldterületi fejlesztésekhez szükséges területek hiánya, a hagyományos rekreációs területek feltáratlansága. • a műemléki épületek a legtöbb esetben felújításra szorulnak, • belvárosi zöldelületek aránya csekély.
Gazdasági pillér	• Differenciált, a diverzifikált mezőgazdaság számára kedvező természeti adottságok • Hagyományokkal rendelkező élelmiszeripar, különleges specialitások • Magas színvonalú mezőgazdasági kultúra, hagyományosan versenyképes élelmiszeripari termelési struktúra • Jelentős mezőgazdasági alapanyag-termelés jelentős állattenyésztés • Országos jelentőségű termelés-integráló szakmai központok • Jelentős számú, olcsómunkaerő • Nyitottság új technológiák befogadására • Új termelési struktúrákhoz való kapcsolódás igénye • A térség kedvezményezettsége a hazai és a európai fejlesztési programokban • Jó humán erőforrási adottságok	• Többnyire elkülönülten működő civil szervezetek • Gyenge tőkevonzó képesség • Bicikli út és tömegközlekedés hiánya • részben kihasználatlan ipari és turisztikai lehetőségek, • meglévő szálláshelyek csekély száma,

	LEHETŐSÉGEK	FENYEGETÉSEK
Társadalmi pillér	• új társadalmi szereplők megjelenése, új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás • fiatalok szórakozási lehetőségeinek bővítése, • kulturális élet fellendülése, • jól kihasznált közösségi terek kialakítása, • a lakosság környezettudatosságának növelése, • szakképzés, • fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően, • magasabb fokú környezeti nevelés az óvodákban és az iskolákban • figyelemfelhívó rendezvények • vonzó lakókörnyezet kiépítése • esélyegyenlőség megteremtése • életszínvonal növelése • Középfokú- és szakoktatás fejlesztése • gazdaságélénkítés kiskereskedelmi egységek, szolgáltatók betelepítésével • egészségturisztikai potenciál kiaknázása	• elvándorlási ráta növekedése, • népességfogyás, • az öregedési index növekedése, • társadalmi elidegenedés, • globalizáció hatása, identitástudat csökkenése, • hagyományőrzés háttérbe szorulása, • életszínvonal romlása • gyenge lakossági aktivitás
Környezeti pillér	• közösségszervező terek, események létrehozása • kistérségi, természetvédelmi, fejlesztési együttműködés kialakításának megszervezése • csatornázás-fejlesztési beruházások • külső források (EU, hazai) bevonása a környezet és természetvédelmi fejlesztésekbe, • helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, • természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése, • védett természeti területek fejlesztése (Natura 2000) • környezetbarát közlekedés-fejlesztés (pl. kerékpárutak, hatékonyabb tömegközlekedés), • megújuló energiaforrások alkalmazása helyi szinten (szélenergia, napenergia, biogáz-üzem stb.), • külterületeken erdősítés, gyepesítés az eredeti természeti állapot visszaállítása • gyerekbarát környezet kialakítása	• környezetterhelő tevékenységek betelepülése, • környezeti káresemények kockázata, • a közlekedés okozta környezetszennyezés megnövekedése, • a Városi terjeszkedés kedvezőtlen tájképi hatása, • szelektív gyűjtőszigetekkel kapcsolatos lakossági ellenállás, • erőforráskészletek csökkenése, • talajszennyezettség növekedése, talajok fizikai és kémiai romlása, • mezőgazdasági túlhasznosításból adódóan talajok kimerülése • felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése • légszennyezettség növekedése (mezőgazdasági idényben porszennyezés) • levegő allergén pollenmennyiségének növekedése • környezetterhelés növekedése, • természeti értékek pusztulása.
Gazdasági pillér	• külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe, • sport-, lovas-, horgász-, vadász-, öko	• fiatalok elköltözése, • munkanélküliség növekedése, • a gazdasági válság hatása sokáig

	turizmus fejlesztése, • új munkahelyek megteremtése, • háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése • kerékpáros turizmus népszerűsítése • szakképzett munkaerő rendelkezésre állása, • vonzó üzleti környezet kiépítése • munkaerő- szakképző központ kialakítása • gyógyturisztika fellendülése • esélyegyenlőség megteremtése • versenyképesség növelése • életszínvonal növelése • testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése • turisztikai lehetőségek hatékonyabb kihasználása • gazdaságélénkítés kis és nagykereskedelmi egységek betelepítésével • versenyképesség növelése betelepülők támogatásával • mezőgazdaságra épülő feldolgozóipar betelepülése • alternatív energiára épülő ipar fejlesztése	érezhető, • hosszú távú finanszírozási problémák, • területi különbségek fokozódása, • vállalkozási önerő hiánya. • fejlesztési területek alacsony volta • közutak állapotának további romlása

4.STRATÉGIA

4.1.Célállapot

Cél a **fenntartható fejlődés elősegítése**, melynek következményeként megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása. Fellendül a Társulás területének gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a lakók több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A Társulás vezetősége a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgálatában álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

A jövőkép eléréséhez azonban hosszú távú (9–20 év) célkitűzések, középtávú (4–8 év) tematikus célok, ill. rövidtávú (1–3 év) részcélok megvalósulására van szükség.

4.2.Prioritások

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezése prioritásuk szerint kell történjen. Az elsőrendű szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése a közösségi kérdőíveken keresztül.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a tagtelepülések alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a Fenntarthatóság jegyében,
- intézményi működés hatékonyságának növelése
- egészségügyi helyzet fejlesztése,
- szociális helyzet fejlesztése,
- oktatás, képzés fejlesztése
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- Nemzetközi együttműködés
- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- ipar fejlesztése,

- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményinek és sokszínűségének fennmaradását.

- Környezet ismeret, környezettudatosság
- Települési és épített környezet védelme
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgazdálkodás.

4.3.Várható hatások

A Local Agenda 21 terv készítése során a Fenntartható Fejlődés eléréséhez kitűzött fő és részcélok, valamint az ezek megvalósításához szükséges programoknak lehetnek közvetett és közvetlen hatásai az egyes fenntarthatósági pilléreket tekintve. A várható hatásokat a 3 fő pillérre vonatkozóan az alábbiakban soroljuk fel:

Társadalmi hatások:

- környezettudatos nevelés az oktatásban,
- közoktatás helyzete javul, korszerűsödik,
- a lakosság környezettudatossága nő,
- esélyegyenlőség javulása,
- egészségügyi ellátás javul,
- elvándorlás mértékének csökkenése,
- a lakosság korösszetétele javul,
- a lakosság gyermekvállalási kedve nő,
- a fiatal munkaerő helyben maradása,
- munkanélküliség csökken,
- kulturális értékek, hagyományok, sport, művelődés megőrzése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus javul,
- látogatók számának növekedése,
- szociális ellátás javul,
- közbiztonság javul,
- javuló életminőség.

Gazdasági hatások:

- infrastruktúra javul,
- közösségi közlekedés javul,
- megközelíthetőség javul,

- vállalkozások száma nő,
- beruházások száma nő,
- turizmus, idegenforgalom fellendülése,
- megújuló- és energiatakarékos energiaforrásokra való áttérések,
- foglalkoztatás, munkaerőpiac helyzete javul.

Környezeti hatások:

- a környezet minősége, állapota javul,
- a levegő minősége nem romlik,
- a talaj minősége javul,
- a felszín és felszín alatti vizek minősége javul, szennyezettsége csökken,
- a zaj és rezgés okozta környezetterhelés csökken,
- hulladékgazdálkodás helyzete javul,
- a zöldfelületi rendszerek állapota, minősége javul,
- biológiai aktivitásérték növekszik,
- védett területek és helyi értékek fennmaradnak,
- új védelem alá helyezendő területek, értékek kijelölése,
- természetes élőhelyek fennmaradnak.

5. MEGVALÓSÍTÁS

Jelen fejezetben a fenntarthatósági pillérekre vonatkozó prioritások megvalósításához szükséges részprogramok, projektek kerülnek felsorolásra, részletesen tárgyalva a várható eredményeket és a megvalósítás körülményeit, feltételeit (cél, célcsoport, ütemezés, partnerek, beruházási költség, megvalósítási keretek). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak a Társulás, a tag települések és a Hajdú-Bihar megye pályázati anyagai; a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatokon kívül a tervi hierarchiában felsőbb szinten lévő tervek, programok, koncepciók, stratégiák által megjelölt fejlesztési irányokat vettük figyelembe.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatnak a további feladatok kitűzéséhez.

5.1.Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó élettér kialakításához.

5.1.1.Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával**
Projekt célja	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartást (komposztálás, szelektív gyűjtés, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) és a helyi értékek (közösségi, kulturális, épített és természeti értékek) megőrzését elősegítő társadalmi fórumok szervezése, melyről a helyi média is rendszeresen és kiemelten tudósít.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ helyi értékek ▪ védett értékek ▪ a települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	az első Local Agenda 21 fórum
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ meghívott előadók
Beruházási költség	800.000 Ft/év
Megvalósítási keret	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.2.Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a településeken működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézést.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében**
Projekt célja	Eszközbeszerzés a zöld beszerzés szempontjainak figyelembe vételével.
Célcsoport	Önkormányzati alkalmazottak
Érintett terület	Érintett önkormányzatok
Javasolt ütemezés	rövid- és középtáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

Projekt neve	**A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése**
Projekt célja	A hatékonyabb közösségi részvétel elősegítése, párbeszéd-programok, fórumok (akár interneten keresztül) révén a lakosság és a hivatalok, hatóságok közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

5.1.3.Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Az optimális környezet—egészségügyi helyzet biztosítása**
Projekt célja	Egészséges és kulturált környezet biztosítása, a környezet-egészségügyi helyzet folyamatos figyelemmel kísérése és értékelése, szükség esetén az illetékes hatóságok bevonása és a megfelelő intézkedések megtétele. Települési egészségterv készítése, kidolgozása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett önkormányzatok közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás

Projekt neve	**Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben**
Projekt célja	Primer prevenció megvalósítása, melyen keresztül szűrésekkel, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással a betegségek bekövetkezésének gyakorisága csökkenthető - ez pedig jóval olcsóbb, mint az adott betegség ellátása. Szekunder prevenció során - ha már kialakult valamilyen betegség - arra kell törekedni, hogy ne alakuljon ki további szövődmény, ill. irreverzibilis folyamat - megfelelő orvosi ellátás biztosítása. Ha mégis kialakul károsodás, akkor a tercier prevenció keretén belül törekedni kell arra, hogy mindez ne okozzon zavart a társadalmi életben történő részvételkor, ill. ne alakuljon ki rokkantság. Amennyiben a rokkantság nem elkerülhető, fontos, hogy a beteg a maradék képességeinek maximális felhasználásával képes legyen minimálisan az önellátásra, és ha lehetséges, az újbóli társadalmi beilleszkedésre - ez a rehabilitáció megvalósításának esete, amikor szakképzett szociális munkások, ápolók alkalmazását kell biztosítani.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan – feltételek megteremtése rövidtávon
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Körzeti orvosok ▪ Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati források ▪ saját forrás

Projekt neve	**Rendelők, eszközök, épületek felújításának biztosítása**
Projekt célja	Az egészségügyi alapellátáshoz szükséges feltételek biztosítása (az orvosi rendelők akadálymentesítése, rendelők korszerűsítése, gépkocsipark fejlesztése).
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Középtáv – 2015.
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati források ▪ saját forrás

5.1.4.Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Szociális szolgáltatások fejlesztése**
Projekt célja	A szociális szolgáltatások körének szélesítése, a természetbeni szolgáltatások színvonalának javítása, a házi gondozás minőségének javítása, az ellátás elhelyezésére szolgáló épület felújítása. Hosszútávon önkormányzat által üzemeltetett bentlakásos intézmény kialakítása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan – Önkormányzat hosszútávon
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Alapítványok ▪ Jelenleg is működő szociális intézmények
Beruházási költség	projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati forrás ▪ saját forrás ▪ magántőke

5.1.5.Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: a térségben található oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása érdekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Természettudományos oktatás**
Projekt célja	Célja az érintett oktatási intézményekben a korszerű és magas szintű természettudományos szemléltetés hálózatos rendszerének kialakítása, költséghatékony módon.
Célcsoport	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
Érintett terület	▪ A térség oktatási intézményei ▪ Önkormányzatok
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítás helye	Oktatási intézmények
Megvalósítási keret	Pályázati forrás

Projekt neve	**Szakképzések körének fejlesztése az oktatásban**
Projekt célja	A projekt célja a fenntarthatóság terén olyan szakemberek képzése, akik az érintett területen fejleszteni kívánt ipar és vállalkozások számára elérhető munkaerőként jöhetnek számításba, ezzel segítve a lakosság térségen belüli munkához való jutásának biztosítását.
Célcsoport	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
Érintett terület	▪ oktatási intézmények
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

Projekt neve	**„ÖKO iskola" programban való részvétel**
Projekt célja	Az Ökoiskola cím azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, melyek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiai értékeit.

	Az Ökoiskola cím adományozása kapcsolódik az ENSZ "A fenntarthatóságra oktatás" 2005 - 2014 . évtizedének programjához. Az Ökoiskola egyfajta szempontrendszer, mely irányt mutat: Egy Ökoiskolában nemcsak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei, hanem az iskolai élet minden területén. Az oktatásban szerepet kap a környezeti nevelés, a diákok ötleteikkel, munkájukkal segítik az iskola környezettudatos működését. Iskolánk működtetése környezetkímélő, a szülőkkel és a helyi közösséggel együttműködve a helyi környezeti problémák megoldásában.
Célcsoport	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
Érintett terület	Érintett településeken található iskolák
Javasolt ütemezés	Rövid- és középtáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Iskolák
Beruházási költség	projekt méretétől függ
Megvalósítás helye	Általános és középfokú oktatási intézmények a térségben
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, saját forrás

Projekt neve	**Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét**
Projekt célja	Az egészségnap olyan projekt, amelyben helyet kaptak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelméréstől a különböző sporttevékenységeken, az egészséggel kapcsolatos tesztfeladatok megoldásán, az önértékelésen át az önismereti játékokig. A nap programja kiterjedt a családvédelem, az élelem- és kémiai biztonság, a szájhigiénia, a fogápolás, a testhigiénia, a környezetegészség és az egészséges táplálkozás problémáira. Környezetvédelmi nap szervezéssel a diákok környezettudatos életre nevelésének programja, veszélyes hulladékgyűjtési akciókkal (pl. elem, használaton kívüli mobiltelefon, papírgyűjtés…)
Célcsoport	▪ Iskolások ▪ Oktatók ▪ Tanárok
Érintett terület	Érintett települések iskolái
Javasolt ütemezés	Rövid- és középtáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Iskolák
Beruházási költség	projekt méretétől függ

Megvalósítás helye	Általános és középfokú oktatási intézmények
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, saját forrás

5.1.6.Közbiztonság fejlesztése

***Az intézkedés célja**:* a települések közbiztonságának javítása

PROJEKTEK:

Projekt neve	**„Településőr" program**
Projekt célja	A közrend és a közbiztonság erősítése érdekében településőrök foglalkoztatása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	önkéntesek, alkalmazott településőrök
Megvalósítási keret	Önkormányzati és pályázati forrás

5.1.7.Kulturális élet fellendítése

***Az intézkedés célja**:* a térség különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Hagyományőrző rendezvények, fesztiválok szervezése, támogatása**
Projekt célja	Érintett települések hagyományainak megismertetése, helytörténeti anyagok gyűjtése, dokumentálása és kiállítása. Idegenforgalmi tevékenységek erősítése a népi hagyományok megőrzésével, újjáélesztésével. A térségre jellemző a pásztortalálkozók, lovas-és aratónapok, néptánctalálkozók, hagyományőrző kirakodóvásárok, nyári esti szabad színházi darabok megszervezésének sok évtizedre visszanyúló hagyománya.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Turisták ▪ Testvérvárosok ▪ Könyvtárhasználók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan

Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ pályázati források ▪ saját forrás

Projekt neve	**Rendszeres szabadtéri nyári programok**
Projekt célja	Hagyományteremtő céllal nyári szórakoztató, szabadtéri programok szervezése.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ Közparkok ▪ Iskolák ▪ Közintézmények udvarai
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv – éves rendszerességgel
Partnerek	▪ Önkormányzatok kulturális és művelődési intézményei ▪ Civil szervezetek ▪ Felajánlók
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Önkormányzati és intézményi önerő ▪ Nemzeti Kulturális Alap ▪ Egyéb kulturális pályázati források ▪ Vállalkozói támogatások ▪ Felajánlások

Projekt neve	**Sportrendezvények**
Projekt célja	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ Sportpálya ▪ Sportcsarnok ▪ Közparkok ▪ Iskolaudvar ▪ Tornaterem
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Iskolák ▪ Sportot támogató civil szervezetek ▪ Sport Egyesületek
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Civil szervezetek önereje ▪ Önkormányzati önerő ▪ Pályázati források ▪ Tagdíjak ▪ Felajánlások

Projekt neve	**Ifjúsági programok**
Projekt célja	Helyi és vidéki zenekarok felléptetése, karaoke-party-k, szabadtéri filmvetítés, táncházak, vetélkedők szervezése, ünnepkörökhöz kötődő rendezvények (farsang, húsvétvárás, karácsonyvárás), fiatalok által készített alkotásokat bemutató kiállítások szervezése. Tehetséggondozás a 14 éven aluli korcsoportokban (versenyek, vetélkedők), ünnepekhez, ünnepkörökhöz, népi hagyományokhoz fűződő rendezvények szervezése.
Célcsoport	▪ Lakosság fiataljai ▪ Óvodások, általános iskolások ▪ érdeklődők az idősebb korosztályból
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Iskolák ▪ Civil szervezetek, alapítványok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Önkormányzati önerő ▪ Nemzeti Kulturális alap ▪ Egyéb pályázati források

Projekt neve	**Programok a középkorú- és idős korosztály számára**
Projekt célja	Kikapcsolódást jelentő közösségi programok a különböző érdeklődési köröknek megfelelően. Könyvtári közösségi programok, nyugdíjasklubok, egyesületek bevonásával.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe ▪ Szociális intézmények
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok önereje ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

Projekt neve	**A települések történelmi, néprajzi, szellemi örökségének tárgyi kultúrájának felkutatása**
Projekt célja	Megjelenítése kiadványokban, szórólapokon, ezáltal a helyi hagyományokat határon innen- és túl ismertté tudjuk tenni. Közös helyi jellegzetességeket tükröző információs táblák elhelyezése egyes településeken, térség termékeire, szolgáltatásaira, rendezvényeire

	alapozva Nagy Sárrét védjegy kialakítása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe ▪ Felajánlók, civilé szervezetek, alapítványok
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szociális intézmények ▪ Civil szervezetek, alapítványok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Önkormányzati önerő ▪ Civil szervezetek, intézmények és alapítványok önereje ▪ Egyéb pályázati források ▪ Támogatások ▪ Felajánlások

5.1.8.Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a térség területén élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban**
Projekt célja	A cél a magyar közoktatásban elősegíteni az esélyegyenlőség érvényesülését és megerősíteni az iskolarendszer esélyteremtő szerepét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában.
Célcsoport	▪ Pedagógusok ▪ Óvodák ▪ Iskolák
Érintett terület	▪ Önkormányzatok ▪ intézmény (iskolák, óvodák)
Javasolt ütemezés	Középtáv
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítás helye	▪ Iskolák ▪ Óvodák
Megvalósítási keret	Pályázati forrás

Projekt neve	**A fogyatékkal élők jogainak biztosítása**
Projekt célja	Az önkormányzatok feladata, hogy gondoskodjon a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló akadálymentesítésről az intézményeknél.
Célcsoport	Érintett településeken fogyatékkal élő személyek

Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatos
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ A térségben működő segély szervezetek
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

Projekt neve	**Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása**
Projekt célja	Olyan munkahelyek teremtése, ahol a csökkent munkaképességű, fogyatékkal élő lakosoknak is biztosítani tudnak munkalehetőséget. Egy jól működő alapítvány, vagy egyesület sokat segíthet abban, hogy ők is teljes életet élhessenek.
Célcsoport	Fogyatékkal élők
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan – hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzat ▪ Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítási keret	Pályázati lehetőségek

Projekt neve	**Akadálymentesítés**
Projekt célja	Az intézmények felújításánál, új épületek létesítésénél biztosítani kell az akadálymentes közlekedés feltételeit.
Célcsoport	Fogyatékkal élő személyek
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatos
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Saját forrás ▪ Pályázati forrás

5.1.9.Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: A munkaerő mobilitásának biztosításához építeni kell a régió erősségeire, így például a közösségi közlekedés hálózatának fejlesztésével, kiterjesztésével. A program keretében támogatandó a közlekedési rendszerek elektronizálása, az utasforgalom

kiszolgálásának és tájékoztatásának fejlesztése, forgalomirányítási rendszerének és forgalomtechnikai eszközeinek fejlesztése.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Közösségi közlekedés (tömegközlekedés)**
Projekt célja	Közösségi közlekedés előnyben részesítése: a térség közösségi közlekedési feltételeinek fejlesztése a helyi autóbusz-hálózat megújításával, akadálymentesítésével
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szolgáltató
Beruházási költség	Beruházástól függő
Megvalósítási keret	Pályázati forrás

Projekt neve	**A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása**
Projekt célja	A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen e közlekedési mód részaránya a közlekedésben. Összefüggő kerékpárút hálózatot kell kialakítani, amely csatlakozik a fontosabb pihenőterületekhez, biztosítani kell a belterületeken, a pihenőterületeken és az intézmények környezetében megfelelő számú fedett, támasztós kerékpártároló kiépítést. El kell végezni a meglévő kerékpár utak burkolatának felújítását, új kerékpárutak kialakítását a kerékpárút hálózat bővítésével. A kerékpárutak és a közlekedési utak kereszteződéseit úgy kell kialakítani, hogy az a kerékpárosok számára biztonságosan használható legyen, az autósok számára külön figyelmeztető jelzéseket kell kialakítani, hogy a kereszteződésben kerékpárút keresztezése is történik.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövid és középtáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Kerékpáros egyesület
Beruházási költség	Beruházás méretétől függően
Megvalósítási keret	pályázati forrás

Projekt neve	**Turisztikailag frekventált területek személygépjármű terhelésének csökkentése**
Projekt célja	Forgalomszervezési, tömegközlekedési, parkolási, esetleg alternatív közlekedési eszközök bevonásával biztosítani kell, hogy a turisták és a helyi lakosság által is gyakran felkeresett helyi látványosságok (természetvédelmi területek, helyi védelem alatt álló területek, műemlékek, stb.) területei személygépjármű terhelése ne nőjön tovább illetve csökkenjen.
Célcsoport	Lakosság, turisták
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövid és középtáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek
Beruházási költség	Beruházás méretétől függően
Megvalósítási keret	pályázati forrás

5.1.10.Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Fókuszban az Érintett településeken élő fiatalok és családtagjaik**
Projekt célja	Elengedhetetlen, hogy a gyerekek, a serdülők és a fiatalok szűkebb és tágabb közösségeikben befogadó, toleráns magatartással vegyenek részt, nemzeti és európai identitásuk egyaránt segítse őket a fenntartható, békés társadalom építésében. Alapvető cél, hogy az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintsék a családot és a gyermekvállalást, aktívan készüljenek a szülői szerepükre.
Célcsoport	Ifjúság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv
Partnerek	▪ Civil szervezetek ▪ fiatalok és családjaik.
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás

5.2.Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és sokféleségének megőrzéséhez.

Környezeti projektek esetében a Bihari Térség Környezetvédelmi Stratégiája/Települési Önkormányzatok Környezetvédelmi Programja című 2005. decemberében készült dokumentum is tartalmaz kitűzött célokat, melynek programjait is javasoljuk figyelembe venni a jelenlegi dokumentumban javasolt programok és célok mellett.

5.2.1.Környezet ismerete, környezettudatosság

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.
Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését". A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén

P R O J E K T E K :

Projekt neve	**Az érintett települések Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata**
Projekt célja	a korábbi években elkészített Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, aktualizálása az 1995. Évi LIII. Tv. 46. §-nak megfelelően.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv – 2011.
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	500.000,- Ft./település
Megvalósítási keret	Önerő

Projekt neve	**Települési hulladékgazdálkodási tervek készítése**
Projekt célja	A korábbi években elkészített Helyi Hulladékgazdálkodási Terv felülvizsgálata, aktualizálása.
Célcsoport	▪ Lakosság, ▪ Közszolgáltató intézmények
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv – 2012.
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	500.000,- Ft/települése
Megvalósítási keret	Önerő

Projekt neve	**Helyi hulladékgazdálkodás jogi szabályozása**
Projekt célja	Az országos jogi szabályozás és a hulladékgazdálkodási tervezés folyamatos módosulása, illetve a helyi igények nyomán szükséges a helyi rendelet jogi szempontú folyamatos nyomon követése és amennyiben szükséges azok módosítása illetve újabb rendeletek megalkotása a hulladékgazdálkodás területén.
Célcsoport	▪ Lakosság, ▪ Város közszolgáltató intézménye
Érintett terület	Érintett térség és a vizsgált települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv, folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

Projekt neve	**Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása**
Projekt célja	A társadalom környezeti tudatossága csak úgy javítható, ha folyamatosan tájékozott környezetének állapotáról, ismeri a gazdaság, társadalom és a környezet összefüggéseit, azok egymásra hatását. Tudatosan törekedni kell arra, hogy a fenntartható fejlődés a mindennapi nyilvánosság részét képezze, beépüljön a hétköznapok világába. A kommunikációs terv alkalmat ad arra, hogy az internetes eszközök, az oktatási rendszer, munkahelyek, a médiumok, tanácsadás, rendezvények és egyéb területeken folyó környezeti kommunikációáramlás egymást erősítse, hatásuk megsokszorozódjon. Összehangolt kommunikációs terv készítésére van szükség, melyben megtörténik az eddigi gyakorlat helyzetelemzése, meghatározásra kerül a kommunikáció cél- és eszközrendszere, a partnerek, a

	kommunikációs célok és üzenetek célcsoportonként meghatározása, konkrét kampányok kijelölése és e tevékenységek ütemezése.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv, folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok Civil szervezetek PR szakértők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

Projekt neve	**Környezetvédelmi „Hasznoskönyv" című kiadvány kidolgozása**
Projekt célja	A kiadványnak be kell mutatnia a családok számára, hogy a gondos háztartásban a család anyagi, egészségi, környezeti érdekei összehangolhatóak. A kiadványnak be kell mutatnia, hogy az intézmények, gazdasági társaságok dolgozói, vezetői milyen egyszerű mindenki számára könnyen megtanulható intézkedésekkel csökkenthetik a munkahelyeik környezeti terhelését.
Célcsoport	Lakosság Vállalkozások, munkahelyek Intézmények
Érintett terület	Érintett térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv, folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok Civil szervezetek PR szakértők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

Projekt neve	**Nyilvánosság a környezeti ügyekkel kapcsolatban**
Projekt célja	A környezeti tudatosság növelése mellett a környezeti ügyek nyilvánosságának garanciája is lehet a már javasolt kommunikációs terv és annak megvalósítása, melyben helyet kell adni a társadalmi részvételt biztosító tevékenységeknek. Biztosítani kell a nyilvánosság részvételét az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban. Ennek érdekében: ▪ a nyilvánosságot közzététel, hirdetmény formájában tájékoztatni kell a javasolt tevékenységről a döntéshozás legkorábbi fázisában, (tervek, tervpályázatok közzététele, bemutatása) ▪ meg kell ismertetni a közvéleményt a biztosított részvételi

	formákról (kereshető személyek a hely és időpont megjelölésével, közmeghallgatás helye, ideje, címek stb.), ▪ tájékoztatni kell a szükséges környezeti információk rendelkezésre állásáról, a betekintés módjáról, a nyilvánosságot meg kell ismertetni a várható környezeti hatásokkal és azok csökkentésére tett javaslatokkal, intézkedésekkel, ▪ be kell mutatni a rendelkezésre álló alternatívákat, ▪ lehetővé kell tenni a nyilvánosság számára a közmeghallgatást, vagy írásbeli bejelentés formájában a véleménynyilvánítást, ▪ a nyilvánossággal meg kell ismertetni a döntést és annak szövegét, a fő okokat és megfontolásokat. ▪ elő kell segíteni az Interneten a közérdekű adatok nyilvánosságát, éves jelentéseket, környezeti információkat, ▪ a közérdekű környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatos fórum létrehozása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv, folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok Civil szervezetek
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

5.2.2.Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a városi és települési fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a városlakók számára.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Zöldterületek fenntartása**
Projekt célja	A zöldfelületi arány növelése lehetőséget kínál a települések otthonossá, természet közelivé tételéhez. A parkok kialakítását, folyamatos fenntartását, felújítását az elöregedett fák cseréjét, a pázsitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelentheti.
Célcsoport	Lakosság Oda látogatók, turisták
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe

Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	**Egyedi fák, fasorok védelme**
Projekt célja	Az egyedi fák, fasorok telepítésével biztosítható az elöregedett, illetve lakossági panaszok miatt eltávolított sorfák pótlása. Elsődleges a védett természeti értékeket képviselő fák, fasorok, növények folyamatos gondozása.
Célcsoport	Lakosság Oda látogatók, túristák
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Közterület fenntartó ▪ Lakosság
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	▪ Saját forrás

Projekt neve	**Természet közeli élőhelyek védelme**
Projekt célja	Megvédeni és megőrizni a természetközeli élőhelyeket hozzájárulva a biodiverzitás sokszínűségéhez. Természetközeli élőhelyeknek tekinthetők azok a területek, ahol az emberi beavatkozás, emberi tevékenységek (pl. gazdálkodás) mértéke elhanyagolható. Szükség esetén a védelem biztosítása jogszabályi úton (városi rendelettel).
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Oda látogatók, túristák
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe ▪ helyi védetté nyilvánításra javasolt területek ▪ már védettség alatt álló területek
Javasolt ütemezés	Folyamatosan

Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Nemzeti Park ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	**Tájsebek feltérképezése és helyreállítása**
Projekt célja	Az érintett települések közigazgatási területén található tájsebek (pl. bányagödör, régi katonai terület, stb.) felmérésének elkészítése. A tájsebek helyreállítása.
Célcsoport	Lakosság Oda látogatók, turisták
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	**Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása**
Projekt célja	Helyi jelentőséggel bíró természeti területek, zöldfelületek, kulturális szempontból kiemelkedő fontosságú különleges területek, egyedi tájértékek védettségének biztosítása jogszabályi úton (önkormányzati rendeletekkel). A védettség érvényesítése a helyi tervek, programok tartalmában.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Látogatók, turisták
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe ▪ természeti területek ▪ védetté nyilvánításra javasolt területek
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok Civil szervezetek
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

Projekt neve	**Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása**
Projekt célja	Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. A közművezetékeket és a járulékos közműépítményeket úgy kell elhelyezni, hogy azok a tájba illőek legyenek. Az övezetben az új és felújítandó nagy-, közép- és kisfeszültségű vezetékeket – ha azt táj- és természetvédelmi igények indokolják – földkábelben kell elhelyezni. Az ökológiai (zöld) folyosó övezete nem minősíthető beépítésre szánt területté.
Célcsoport	Lakosság, Önkormányzatok, földhasználók
Érintett terület	▪ Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség ▪ Nemzeti Park
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

Projekt neve	**Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, építészeti emlékek felújítása**
Projekt célja	A települések műemlékeinek, műemlék jellegű épületeinek és építményeinek, továbbá a helyi szempontból védelemre méltó, értékes épületek rekonstrukciója vizuális környezetesztétikai szempontból is fontos.
Célcsoport	Lakosság, turisták, ode látogatók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Saját forrás, pályázat

Projekt neve	**Tájvédelmi tevékenység**
Projekt célja	A településrendezési terv módosításakor a természet közeli tájállapot érvényre jutatása. Megfelelő zöldfelület arány kialakítása, természetközeli területek beépítési arányának és módjának szigorú szabályozása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	folyamatos
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

5.2.3.A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi, települési környezet kialakítása**
Projekt célja	Az élhető, vonzó városi, települési környezet megteremtéséhez mindenekelőtt az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére (a levegő, a víz, a talaj szennyezésének visszaszorítására, valamint a zajterhelés korlátozására) van szükség. ▪ Levegőtisztaság védelem, ▪ Talajvédelem, ▪ Vízvédelem, ▪ Élővilág, természetvédelem, ▪ Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, ▪ Környezeti ismeretek környezettudatosság közvetítése a lakosság részére, ▪ Zajvédelem, ▪ Települési és épített környezet védelme, ▪ Energiagazdálkodás, ▪ Környezetbiztonság.
Célcsoport	Lakosság, turisták, látogatók
Érintett terület	Érintett térség közigazgatási területe és térsége
Javasolt ütemezés	Rövidtáv

Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Saját forrás, pályázati lehetőségek

Projekt neve	**Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések**
Projekt célja	Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése érdekében: ▪ Részletesen fel kell térképezni a térség területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. ▪ Meg kell határozni azon növények körét, amelyek pollenje ténylegesen jelentős egészségügyi veszélyforrást jelent. ▪ Az elterjedési térkép alapján intézkedési programot kell kidolgozni, amely meghatározza a különböző területtípusok kezelési feladatait az allergén növények terjedésének visszaszorítása érdekében. A kezelési feladatoknak elsődlegesen az élőhelyi körülmények természetes módszerekkel történő megváltoztatására kell irányulniuk, amely az allergén növény terjedését akadályozza meg. ▪ Az intézkedési program megvalósítása. A programot megfelelően kommunikálni kell, megvalósításába be kell vonni a területhasználókat, tulajdonosokat ▪ A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. Törvény előírja, hogy minden földtulajdonos és földhasználó köteles az ingatlanán és az ingatlan előtti területen a gyommentesítést június 30.-ig elvégezni. Ezt követően a fertőzött területen közérdekű védekezés (kényszerkaszálás) elrendelésére is sor kerülhet.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

Projekt neve	**Utak pormentesítése**
Projekt célja	A települések útjai által okozta diffúz porszennyezés csökkentésének leghatékonyabb módja a burkolatlan utak szilárd burkolattal történő ellátása, illetve szilárd burkolatú utakon a rendszeres utcaseprés elvégzése illetve nyáron az utak locsolása.
Célcsoport	Lakosság, turisták, ode látogatók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe

Javasolt ütemezés	folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítási keret	Pályázati forrás és saját költség

Projekt neve	**Levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv készítése**
Projekt célja	Uniós elvárásoknak és a jogszabályokban előírt határértékeknek való megfelelés.
Célcsoport	Lakosság, turisták, oda látogatók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe és a térség egész területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Saját forrás

Projekt neve	**A felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása**
Projekt célja	Fel kell tárni és meg kell szüntetni a térség felszíni vizeibe történő közvetlen szennyvízbevezetéseket. Szükséges azonosítani azokat a szennyezőforrásokat is, amelyek a csapadékcsatornákon keresztül terhelik ezeket a vizeket. Illegális folyékonyhulladék leürítő helyek és illegális szennyvíz és csapadékvíz bevezetések megszüntetése.
Célcsoport	Lakosság, turisták, látogatók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	folyamatos
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Víz és csatornamű szolgáltató
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítási keret	Pályázati forrás és saját költség

Projekt neve	**A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladékleürítő helyek felszámolása**
Projekt célja	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladéklerakók felszámolása különös tekintettel a felszíni vizek parti sávjában és azon mélyfekvésű területekre, ahol a hulladék és a talajvíz közvetlenül érintkezhet. Illegális hulladéklerakó és hulladékleürítő helyek megszüntetése.
Célcsoport	Lakosság

Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	folyamatos
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítási keret	Pályázati forrás és saját költség

Projekt neve	**Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása**
Projekt célja	Csapadékvíz rendezés, lehullott nagy mennyiségű csapadékvíz elvezetése.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Intézmények
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szolgáltató
Beruházási költség	Beruházás méretétől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

Projekt neve	**Zajterhelés megelőzése**
Projekt célja	A településrendezési tervekben a zajvédelmi követelmények érvényre juttatása (pl. zajvédelmi távolságok). Telephely engedélyezése során műszeres méréssel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Közlekedési eredetű fokozott zajterhelés csökkentése érdekében forgalomszervezési, járműkorszerűsítési és útminőségi fejlesztések elvégzése.
Célcsoport	Lakosság, turisták, látogatók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	folyamatos
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Civil szervezetek ▪ Környezetvédelmi Felügyelőség
Beruházási költség	Projektmérettől függ
Megvalósítási keret	Pályázati forrás és saját költség

Projekt neve	**Kerti hulladékok komposztálásának elősegítése** *Lásd. 6.2.7. Hulladékgazdálkodás*

5.2.4.Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: az infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvíz- és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez

PROJEKTEK:

Projekt neve	**A térségben található szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója, bővítése, a szennyvízelvezető rendszer fejlesztése**
Projekt célja	A szennyvízhálózat 100%-ra való bővítése, a szennyvíztisztító telep kapacitásának növelése.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv – 2012.
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függő
Megvalósítási keret	Pályázati lehetőségek

Projekt neve	**Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés**
Projekt célja	A felszíni vízelvezetés problémájának megoldása
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	A települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Középtáv – 2015.
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Pályázati lehetőségek

Projekt neve	**Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése**
Projekt célja	A meglévő útburkolat minőségének javítása, 5,5 m széles aszfalt burkolatú kül- és belterületi utak építése a jelenleg még burkolatlan utcákban.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Minőségjavítás folyamatos, építés hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás

Projekt neve	**Lakossági Járdaépítési Program**
Projekt célja	Ahol nincs kiépítve, ill. a nem megfelelően kialakított járdák helyett biztonságosan használható járdák építése, a lakosság bevonásával.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe – ahol szükséges
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Lakosság
Beruházási költség	Költségvetésben elkülönített összeg
Megvalósítási keret	Önkormányzati és lakossági önerő

Projekt neve	**A kerékpárút bel és külterületi szakaszának felújítása, bővítése**
Projekt célja	Kerékpáros közlekedés biztonságos feltételeinek kialakítása, útminőség javítása, bővítése.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ oda látogató kerékpáros turisták
Érintett terület	A még fel nem újított vagy ki nem épített kerékpárutak a térségben
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati források

5.2.5.Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére.
Az Önkormányzatok a saját energiafogyasztásukat csökkenthetik és segítséget nyújthatnak a lakosság saját energia felhasználásának csökkentéséhez.

P R O J E K T E K :

Projekt neve	**Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkohó)**
Projekt célja	A napsütéses órák száma a térségben megközelíti a 2000 órát, mely kedvező mennyiségű hőenergia átalakítására, ill. áram termelésére nyújt lehetőséget.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Intézmények
Érintett terület	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak

Javasolt ütemezés	▪ Megvalósíthatósági vizsgálat - Középtáv – 2015. ▪ Létesítés - hosszútáv – 2030.
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**„Megújuló energia, megújuló közösség" előadások**
Projekt célja	Környezetvédelmi előadások keretében a lakosság ismereteinek bővítése, szemléletváltás elősegítése, vállalkozásösztönzés. Ökológiai lábnyom számításával kapcsolatos ismeret átadás.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók
Érintett terület	Érintett települések és a térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv – 2012-től folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata**
Projekt célja	A fosszilis energiahordozók helyett megújuló energiák alkalmazása, csökkentve ezzel a környezetterhelést, és hosszútávon az energiaköltségeket.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	▪ Közintézmények ▪ Iparterületek ▪ Lakóházak
Javasolt ütemezés	Megvalósíthatósági vizsgálat – középtáv; Létesítés - hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Non-profit szervezetek ▪ Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten**
Projekt célja	Kedvezőbb feltételek biztosítása, ill. támogatás nyújtása azoknak, akik meghatározott típusú és meghatározott mennyiségben megújuló

	energiaforrásokat használnak, támogatás, vagy kedvezmények nyújtása azon lakosság számára, akik energiatakarékos eszközöket használnak (energiatakarékos izzó).
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv – 2030.
Partnerek	Önkormányzatok
Megvalósítási keret	Pályázati források

5.2.6.Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a települési környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított városi zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a városi klímát, jótékonyan befolyásolja a városképet

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése**
Projekt célja	A települések összképének egységesítése, javítása, turistabaráttá tétele.
Célcsoport	Lakosság Látogatók, turisták
Érintett terület	Azon utcák, ahol még nem történt meg a fasorok megújítása
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Meglévő közparkok megújítása és új közparkok, közösségi terek kialakítása zöldterületeken**
Projekt célja	A lakosság számára rekreációs területként szolgáló rendezett közparkok kialakítása, ezáltal a települések összképének javítása, turistabaráttá tétele.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ látogatók, turisták
Érintett terület	▪ Közparkok ▪ Játszóterek
Javasolt ütemezés	Közép- vagy hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Szabványos játszótér kialakítása**
Projekt célja	Új szabványos játszótér kialakítása a zöldterületeken, lakóövezetekben, lakóparkokba hozzájárulva a családbarát városképhez.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ látogatók, turisták
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe.
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati forrás ▪ Saját forrás

5.2.7.Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet" elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése. Lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

P R O J E K T E K :

Projekt neve	**Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása**
Projekt célja	A települések bel-és külterületén található illegális hulladéklerakó helyek felszámolása. Cél önkéntesek, illetve civil szervezetek és a közszolgáltató segítségével felmérni az illegális hulladéklerakó helyeket és közös összefogással megszüntetni.
Célcsoport	Illegális hulladéklerakó és hulladékleürítő helyek
Érintett terület	A települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv, folyamatos
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Saját forrás

Projekt neve	**Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok**
Projekt célja	A családi házas ingatlanok esetén az ingatlantulajdonosok tájékoztatása és meggyőzése e tevékenységek előnyeiről mind közösségi szinten, mind háztartás szintjén. A drága és fenntarthatatlan

	zöldhulladék-szállítás helyett gazdálkodást, valamint az ingatlanon való ésszerű vízgazdálkodást ösztönözni.
Célcsoport	Lakosság, intézménytulajdonosok
Érintett terület	Települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	2012-től kezdődően
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektfüggő
Megvalósítási keret	Önerő

Projekt neve	**Házi szennyvíztisztítás fejlesztése a közműves szennyvízcsatornával gazdaságosan el nem látható területeken**
Projekt célja	A különböző előírások vagy terepviszonyok miatt közműves csatornával el nem látható területeken a szennyvíztisztítás és kezelés korszerűbb, fenntarthatóbb módjának elterjesztése, bevezetése
Célcsoport	▪ Lakosság, ingatlantulajdonosok
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	2016-tól kezdődően
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Ingatlantulajdonosok

Projekt neve	**Hulladékgyűjtő udvar(ok) kialakítása**
Projekt célja	A hulladékok szelektív gyűjtésének elősegítésére, valamint a nem kívánatos gyűjtőszigetek megszüntetésére a térség és a települések több pontján célszerű hulladékgyűjtő udvarokat kialakítani.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Tervezéstől függően
Megvalósítási keret	Pályázati lehetőségek és saját forrás

Projekt neve	**Házhoz menő hulladékgyűjtés**
Projekt célja	A hulladékok szelektív gyűjtésének elősegítésére, a lakosságnál keletkező pl. elektronikai hulladékok, veszélyes hulladékok, papír, műanyag, üveg hulladékok kommunális hulladéktól való külön gyűjtése, elősegítve a hulladékok újrahasznosítását.

Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	folyamatos
Partnerek	Önkormányzata
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Pályázati lehetőségek és saját forrás

Projekt neve	**Építési és bontási hulladékok hasznosítása**
Projekt célja	A lakosság megfelelő tájékoztatásával el kell érni, hogy a keletkező építési és bontási hulladékokat a hulladékkezelő telepre szállítsák, ne pedig illegális hulladéklerakások keletkezzenek belőlük a külterületeken. Szükséges a hulladékszállítást végző vállalkozások rendszeres ellenőrzése. Ösztönözni szükséges az építési hulladékok újrahasznosítását pl. a városi utak, épületek felújítása során keletkező nem veszélyes bontási hulladékokból a szilárd burkolattal nem ellátott utak útalapját is elkészíthetik.
Célcsoport	Lakosság, építési vállalkozók
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövidtáv, folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szolgáltató ▪ Helyi építési vállalkozók
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Saját forrás

Projekt neve	**A hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval kötött szerződés módosítása és annak folyamatos felülvizsgálata és szükség esetén módosítása annak érdekében, hogy a hulladékgyűjtés, szállítás és kezelés mind az Önkormányzat, a lakosság és a közszolgáltató megelégedésére történjen.**
Projekt célja	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést rendszeresen felül kell vizsgálni azért, hogy a hulladékgazdálkodásra vonatkozó jogszabályoknak való folyamatos megfelelés biztosított legyen illetve a lakosság és az Önkormányzat részéről felmerülő jogos hulladékkezelési igények (gyűjtőszigetek helyének módosítása, zsákos, matricás gyűjtés, gyakoribb zöldhulladék gyűjtés, hulladékudvarok kialakítása majd üzemeltetése) viszonylag rövid határidőn belül a gyakorlatban is megvalósulhassanak.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Rövid- és középtáv

Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

Projekt neve	**Veszélyes hulladékok begyűjtési és hasznosítási rendszerének kiépítése**
Projekt célja	Országos rendszerek kiépülésének elősegítése. Az érintett településeken lakossági begyűjtési akciók szervezése évente 2 alkalommal. Hulladékudvarok létesítésével a lakossági veszélyes hulladékok gyűjtő helyeinek megvalósítása.
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települési közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv, Folyamatos
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szolgáltató ▪ Civil szervezetek
Beruházási költség	Beruházás méretétől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

Projekt neve	**Oktatás, szemléletformálás**
Projekt célja	Fogyasztói magatartás befolyásolása: közterületi és önkormányzati médiában szereplő reklámok környezettudatos kezelése. Intézményi hulladékcsökkentő megoldások bevezetése. Alternatívák alkalmazása. Az önkormányzati oktatási és kulturális intézményi hálózaton keresztül lehetőség van a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, a helyi hulladékgazdálkodási tervben részletezett nevelési és szemléletformálási programok teljesítésére. Az Önkormányzat és a közszolgáltató közös hulladékgazdálkodási akciók megvalósítása: ▪ Iskolákban és óvodákban szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, ▪ A szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő Hulladékért virágot akció, ▪ Karácsonyfagyűjtő akció, ▪ Általános iskolások számára vetélkedősorozat szervezése a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, ▪ A környezetvédelmi világnap alkalmából egy napos szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazó akció
Célcsoport	Lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatos

Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Szolgáltató ▪ Civil szervezetek
Beruházási költség	Beruházás méretétől függően
Megvalósítási keret	Pályázati forrás, önerő

5.3.Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

5.3.1.Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja*:* a kötelező és a vállalt feladatok ellátása az önkormányzat Feladata, így az intézkedés célja az önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve az ott található intézmények fejlődését

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Önkormányzati bevételek növelése**
Projekt célja	A bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése, a költségvetési arányok jelenlegi helyzetének felmérése, a közpénzek gazdaságos és hatékony elosztása, a bevételek növelése pályázatok és vissza nem térítendő támogatások révén.
Célcsoport	Érintett Önkormányzatok
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Megvalósítási keret	Projekttől függ
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Adók, egyéb támogatások

Projekt neve	**Hatékony intézményi struktúra kialakítása**
Projekt célja	Önkormányzati és egyéb települési, városi intézményekben optimálisan kialakítható munkakörök meghatározása, tényleges igényeknek megfelelő feladatmegoldások alkalmazása, intézmények személyi állományának, az optimális létszámszükségletnek biztosítása a kialakított munkakörök és foglalkoztatottság alapján. Szervezetek közötti együttműködés hatékonyságának növelése.

Célcsoport	Érintett Önkormányzatok
Érintett terület	Intézmények
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Intézmények ▪ Önkormányzatok
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás

Projekt neve	**Pályázatokkal kapcsolatos monitoring**
Projekt célja	Pályázatok horizontális (esélyegyenlőségi és környezeti fenntarthatósági) vállalásaihoz kapcsolódó monitoring rendszer kialakítása, működtetése a Polgármesteri Hivatalokban, vagy a Hajdúsági Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnál.
Célcsoport	Önkormányzatok
Érintett terület	Polgármesteri Hivatalok, Társulás
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	-
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	-

5.3.2.Ipar fejlesztése

***Az intézkedés célja**:* a Berettyóújfalui térségben olyan ipari termelő egységek letelepedésének elősegítése, melyek alacsony környezeti terhelés mellett nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő. Az ipar fejlesztésének további célja a térségben képzett szakemberek számára helyi munkalehetőség biztosítása.

P R O J E K T E K :

Projekt neve	**Befektetési projekt-portfólió összeállítása, népszerűsítése**
Projekt célja	A térségben és a környező Megyei Jogú Városban (Debrecen) található befektetési lehetőségek feltérképezése, népszerűsítése által sikeres magánberuházások generálása a térségben, a munkahelyek létrehozása érdekében.
Célcsoport	Potenciális befektetők
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	2011-től folyamatosan, hosszútávra
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium

Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

Projekt neve	**Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése**
Projekt célja	A térségben beruházni kívánó vállalkozások megtelepedésének elősegítése, ügyintézésének előmozdítása, ezáltal sikeres magánberuházások generálása, munkahelyek létrehozása érdekében.
Célcsoport	Potenciális befektetők
Érintett terület	A társulás közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	2011-től folyamatosan, hosszútávra
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Nemzetgazdasági Minisztérium
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Saját forrás, Pályázati forrás, EU támogatás

Projekt neve	**Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása**
Projekt célja	A térségben rendelkezésre álló szakképzett munkaerő részére helyi munkahelyek létrehozásának segítése.
Célcsoport	Munkavállalók
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Termelők ▪ Vállalkozók
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása**
Projekt célja	A hozzáadott érték növelésének (minőségi alapanyagok, hagyományokra építkező termelés, szaktudás, hatékonyság, optimális termékösszetétel) eredményeképp nő az előállított termékek jövedelmezősége.
Célcsoport	▪ Vállalkozók ▪ Termelők ▪ Szolgáltatók
Érintett terület	A térség közigazgatási területe A szomszédos kistérségek és nagyobb városokkal együttműködve
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Termelők

	▪ Vállalkozók
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Környezetbarát technológiák alkalmazása**
Projekt célja	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
Célcsoport	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
Érintett terület	▪ A térség közigazgatási területe ▪ Környező Városok, kistérségek összefogásával ▪ Vállalkozások
Javasolt ütemezés	Folyamatos
Partnerek	Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése**
Projekt célja	Olyan ipari üzemek letelepedésének kiemelt támogatása, melyek a megújuló energiát hasznosító berendezéseket állítanak elő (pl. napkollektor, széltubina…)
Célcsoport	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
Érintett terület	▪ A térség közigazgatási területe ▪ Szomszédos kistérségek és Városok együttműködésével ▪ Környező iparterület
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Befektetők ▪ Önkormányzat
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.3.Mezőgazdaság fejlesztése

***Az intézkedés célja**:* Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

P R O J E K T E K :

Projekt neve	**Biotermékek előállítása – biotermesztés, biotermelés**
Projekt célja	Káros szermaradványoktól mentes, kiváló minőségű élelmiszer előállítása.
Célcsoport	Lakosság – mint vásárló.
Érintett terület	Biotermelésre bejelentett területek.
Javasolt ütemezés	Folyamatosan.
Partnerek	Gazdálkodók
Beruházási költség	A biotermelés magasabb költségeket eredményez a szigorított termelési feltételek következtében, azonban mégis tisztességesebb jövedelemre tesznek szert, termékeikkel (túlvegyszerezett, érésgyorsítóval kezelt) nem verik át a vásárlókat.
Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Vegyszermentes háztáji termékek előállítása**
Projekt célja	Háztáji keretek között, műtrágyák és növényvédőszerek felhasználása nélkül előállított, biztonságosan fogyasztható élelmiszerek termelése.
Célcsoport	Társadalom – mint hatásviselő.
Érintett terület	Gazdálkodók földterületei.
Javasolt ütemezés	Folyamatosan.
Partnerek	Gazdálkodók
Beruházási költség	▪ Termelői költség ▪ Vetőmag költség
Megvalósítási keret	Saját forrás

Projekt neve	**Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése**
Projekt célja	Az térségi mezőgazdasági termelők piacra jutásának segítése, piaci pozícióinak javítása, a térségi mezőgazdaság jövedelemtermelő potenciáljának növelése
Célcsoport	Helyi mezőgazdasági vállalkozások
Érintett terület	Helyi termelők
Javasolt ütemezés	2011-től.
Partnerek	Gazdálkodók
Beruházási költség	-

Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Helyi kistermelők piaca**
Projekt célja	A helyi kistermelők helyi lakóknak való értékesítésének megteremtése
Célcsoport	Lakosság – mint vásárló, kistermelők – mint értékesítők
Érintett terület	Piaci árusok, kistermelők
Javasolt ütemezés	Folyamatosan.
Partnerek	Gazdálkodók
Beruházási költség	-
Megvalósítási keret	Saját területek felhasználásával, az érintett termelők bevonásával

5.3.4.Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke térséghez vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Marketingstratégia kidolgozása**
Projekt célja	Megfelelő marketingstratégia kidolgozásával, a célcsoportok, arculati elemek, reklámanyagok meghatározásával az értékesítési lehetőségek javulnak, a piaci pozíció megszilárdul.
Célcsoport	Vállalkozók
Érintett terület	▪ A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Érintett Önkormányzatok ▪ Kistérségi társulások ▪ Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Önkormányzati támogatás és koordináció a gazdaságfejlesztési / munkahelyteremtő folyamatokban**
Projekt célja	Kedvező feltételek biztosítása a gazdasági fejlesztések támogatásához.
Célcsoport	▪ Lakosság ▪ Vállalkozók

Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Saját forrás ▪ Magántőke

Projekt neve	**Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára**
Projekt célja	Információszolgáltatás és gyűjtés, kapcsolati tőke kiépítésének céljából tájékoztató előadások, fórumok, kiállítások szervezése.
Célcsoport	Vállalkozók
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Meghívott előadók ▪ Meghívott vállalkozók, önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	Pályázati források

Projekt neve	**Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása**
Projekt célja	Vállalkozások technológiai, infrastrukturális és ingatlan jellegű fejlesztéseinek támogatása, együttműködésének és piacra jutásának segítése, javítva ezzel munkahelyteremtő képességüket és jövedelmezőségüket.
Célcsoport	Mikro-, kis- és középvállalkozások
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Folyamatosan
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Állami szervek ▪ Mikro-, kis- és középvállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Inkubátorház kialakítása**

Projekt célja	Az inkubátorház induló vállalkozások létrehozását és mikrovállalkozások fejlődését, növekedését segíti elő. Mesterségesen kedvezőbb környezetet teremt számukra a piaci viszonyoknál. Infrastruktúrát, helyet, szolgáltatásokat, esetenként pénzügyi segítséget biztosít a vállalkozásoknak, segít túlélni a kritikus kezdeti időszakot. Hozzájárul a munkahelyteremtéshez, hosszú távon a gazdaság fellendítéséhez.
Célcsoport	Mikro- és kisvállalkozások
Érintett terület	A térség közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzat ▪ Mikro-vállalkozások ▪ Kisvállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források

Projekt neve	**Környezetbarát technológiák alkalmazása**
Projekt célja	A környezetbarát technológiák olyan megoldásokat biztosítanak, amelyek révén csökkenthető a nyersanyagigény, visszaszorítható az energia-felhasználás és a károsanyag kibocsátás, valamint minimalizálhatók a hulladékártalmatlanítási problémák. Tehát csökkenek a környezetet ért károk, terhelések, hosszú távon elősegítve a fenntartható fejlődést.
Célcsoport	▪ Vállalkozók ▪ Termelők
Érintett terület	▪ A térség közigazgatási területe ▪ Vállalkozások
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	Vállalkozások
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

5.3.5.Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

***Az intézkedés célja**:* alternatív jövedelemforrás teremtése.

PROJEKTEK:

Projekt neve	**Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése**
Projekt célja	Vendéglátóhelyek, éttermek, szállodák, panziók, hotelek, camping és magánszálláshelyek létrehozása, fejlesztése.
Célcsoport	▪ Önkormányzatok ▪ Családok ▪ Befektetők
Érintett terület	▪ térség közigazgatási területe ▪ Magántulajdonban lévő telkek, épületek
Javasolt ütemezés	Közép- és hosszútáv
Partnerek	▪ Önkormányzatok ▪ Befektetők ▪ Utazási irodák
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Magántőke

Projekt neve	**Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása**
Projekt célja	Tájékoztatás szórólapokon, kiadványokon és az internet segítségével, a tájékozódás, egységes arculat kialakítása, internetes honlap készítése, korszerűsítése.
Célcsoport	térségbe látogató turisták
Érintett terület	▪ Meglévő utazási irodák, ▪ Közintézmények ▪ forgalmasabb pontokon, útkereszteződésekben – táblák kihelyezése ▪ Sajtó ▪ Internet
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Önkormányzatok
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

Projekt neve	**Gyógyfürdő, wellness központ kialakítása, gyógyfürdő fejlesztése**
Projekt célja	A térség természeti értékének számító termálvíz turisztikai forgalmának növelése. A központ tervezése során abban kialakításra kerülhetnének kulturális helyiségek, konferencia terem. A meglévő uszoda, strand és gyógyfürdő fejlesztése.
Célcsoport	Lakosság, turisták

Érintett terület	▪ Utazási irodák ▪ Önkormányzat ▪ Befektetők
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Érintett önkormányzatok, befektetők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

Projekt neve	**Lovas turizmus fejlesztése**
Projekt célja	Turisták településekre vonzása, hagyományőrzés
Célcsoport	turisták, lakosság
Érintett terület	Érintett települések közigazgatási területe
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Önkormányzatok, befektetők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

Projekt neve	**Sportolási lehetőségek fejlesztése, központok kialakítása**
Projekt célja	A térség településeinek azon külterületi részén, ahol az adott terület mezőgazdasági művelésre alkalmatlan, sportpályák (tenisz, golf, foci, futó) kialakításának lehetősége.
Célcsoport	Lakosság, turisták
Érintett terület	▪ A térség közigazgatási területe ▪ Önkormányzatok
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Önkormányzatok, sportegyesületek, befektetők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

Projekt neve	**Konferencia központ és szálláshely kialakítása**
Projekt célja	A térség a Hajdú-Bihar Megye, Debrecen, mint megyei jogú városhoz való közelségét számításba véve egy kellemes környezetben tervezett konferencia központtal biztosítani tudná cégek, vállalatok, társaságok igényeit, melyek munkájuk során a munkavállalók és üzleti partnerek

	részére tréningetek, bemutatókat, továbbképzéseket tartanak.
Célcsoport	Vállalkozások
Érintett terület	▪ Önkormányzatok ▪ Vállalkozások
Javasolt ütemezés	Középtáv
Partnerek	Önkormányzatok, befektetők
Beruházási költség	Projektmérettől függően
Megvalósítási keret	▪ Pályázati források ▪ Befektetők

5.4.A programok áttekintő táblázata

TÁRSADALMI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	***Középtáv***	***Hosszútáv***
Társadalmi szemléletformálás	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával	Önkormányzat, előadók	✓	✓	✓
Intézményi működés hatékonyságának növelése	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében	Önkormányzat	✓	✓	
	A civil társadalom és a helyi közigazgatás szereplői közötti együttműködés fejlesztése	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	✓
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Az optimális környezet—egészségügyi helyzetének biztosítása	Önkormányzat, Körzeti orvosok, Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások	✓	✓	✓
	Prevenció és rehabilitáció megvalósítása az egészségügyben		✓	✓	✓
	Rendelők, eszközök, épületek felújításának biztosítása			✓	
Szociális helyzet fejlesztése	Szociális szolgáltatások fejlesztése	Önkormányzat, alapítványok, szociális intézmények	✓	✓	✓
Oktatás, képzés fejlesztése	Természettudományos oktatás módszertanának és eszközrendszerének megújítása	Önkormányzat, oktatási intézmények	✓	✓	✓
	Szakképzések körének fejlesztése az oktatásban	Iskolások, oktatók, tanárok	✓	✓	✓
	„ÖKO iskola” programban való részvétel		✓	✓	
	Egészségnap/hét és környezetvédelmi nap/hét		✓	✓	
Közbiztonság fejlesztése	„Településőr” program	Önkormányzat	✓	✓	✓

Kulturális élet fellendítése	Hagyományőrző rendezvények szervezése, támogatása	Önkormányzat, városi intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	✓	✓	✓
	Rendszeres szabadtéri nyári programok		✓	✓	✓
	Sportrendezvények	Önkormányzat, egyesületek, civil szervezetek, iskolák	✓	✓	✓
	Ifjúsági programok	Önkormányzat, városi intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	✓	✓	✓
	Programok a középkorú- és idős korosztály számára	Önkormányzat, szociális intézmények, civil szervezetek, felajánlók, alapítványok	✓	✓	✓
	A települések történelmi, néprajzi, szellemi örökségének tárgyi kultúrájának felkutatása	Önkormányzat, civil szervezetek, alapítványok	✓	✓	✓
Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása az oktatásban	Önkormányzat, intézmények		✓	
	A fogyatékkal élők jogainak biztosítása	Önkormányzat, szociális szervezetek	✓	✓	✓
	Fogyatékkal élők integrálása és aktív foglalkoztatása	Önkormányzat, vállalkozások	✓	✓	✓
	Akadálymentesítés	Önkormányzat	✓	✓	✓
Közösségi közlekedés fellendítése	Közösségi közlekedés (tömegközlekedés) és elővárosi közlekedés előnyben részesítése	Önkormányzat, szolgáltató			✓
	A biztonságos kerékpáros közlekedés	Önkormányzat,	✓	✓	

	feltételeinek biztosítása	civil szervezetek, kerékpáros egyesület			
	Turisztikailag frekventált területek személygépjármű terhelésének csökkentése	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	
Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése	Fókuszban az Érintett településeken élő fiatalok és családtagjaik	Családok, fiatalok, civil szervezetek			✓

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	***Középtáv***	***Hosszútáv***
Környezet ismerete, környezettudatosság	Környezetvédelmi Programok felülvizsgálata	Önkormányzat	✓		
	Települési hulladékgazdálkodási tervek készítése	Önkormányzat	✓		
	Helyi hulladékgazdálkodás jogi szabályozása	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Környezetvédelmi kommunikációs terv kidolgozása	Önkormányzat, civil szervezetek, PR szakértő	✓	✓	✓
	Környezetvédelmi Hasznoskönyv című kiadvány kidolgozása	Önkormányzat, civil szervezetek, PR szakértő	✓	✓	✓
	Nyilvánosság a környezeti ügyekkel kapcsolatban	Önkormányzat, civil szervezetek,	✓	✓	✓
Települési és épített környezet védelme	Zöldterületek fenntartása	Önkormányzatok, Civil szervezetek, Közterület fenntartó, Lakosság	✓	✓	✓
	Egyedi fák, fasorok védelme		✓	✓	✓
	Természet közeli élőhelyek védelme	Önkormányzatok Civil szervezetek Nemzeti Park Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	✓	✓	✓
	Tájsebek feltérképezése és helyreállítása		✓	✓	✓
	Helyi jelentőségű védett területek arányának növelése, a védelemre tervezett területek védetté nyilvánításának lefolytatása	Önkormányzat, civil szervezetek	✓	✓	✓
	Országos Ökológiai Hálózatba tartozó területek használatának korlátozása	Önkormányzatok Civil szervezetek Nemzeti Park Környezetvédelmi és Természetvédelmi	✓	✓	✓

		Felügyelőség			
	Műemléki épületek, helyi jelentőségű épített értékek, régészeti lelőhelyek védelme, a Város építészeti emlékeinek felújítása	Önkormányzat, KÖH		✓	✓
	Tájvédelmi tevékenység	Önkormányzat	✓	✓	✓
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása	Önkormányzat, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓		
	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések	Önkormányzat	✓		
	Utak pormentesítése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Levegőtisztaság-védelmi intézkedési terv készítése	Önkormányzat, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓		
	A felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása	Önkormányzat, civil szervezetek, szolgáltató, Környezetvédelmi Felügyelőség	✓	✓	✓
	A felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladékleürítő helyek felszámolása		✓	✓	✓
	Záportározók, vízgyűjtő medencék kialakítása			✓	✓
	Zajterhelés megelőzése		✓	✓	✓
	Kerti hulladékok komposztálásának elősegítése		✓	✓	✓
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	A térségben található szennyvíztisztító telepek rekonstrukciója, bővítése, a szennyvízelvezető rendszer fejlesztése	Önkormányzat, szolgáltató	✓		
	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés	Önkormányzat		✓	
	Önkormányzati tulajdonú kül- és belterületi meglévő közutak fejlesztése, földburkolatú utcákban aszfalt utak kiépítése	Önkormányzat	✓	✓	✓

	Lakossági Járdaépítési Program	Önkormányzat, lakosság	✓	✓	✓
	A kerékpárút bel és külterületi szakaszának felújítása, bővítése	Önkormányzat		✓	✓
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	Napenergia hasznosítási és alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata (napelemek, napkohó)	Önkormányzat, Non-profit szervezetek, vállalkozások		✓	✓
	„Megújuló energia, megújuló közösség” előadások	Önkormányzat	✓		
	Geotermikus energia, szélenergia alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata	Önkormányzat, Non-profit szervezetek, vállalkozások		✓	✓
	Támogatások, segélyezések energiahatékonysághoz kötötten	Önkormányzat			✓
Zöldterületek védelme, fenntartása	Belterületi fasorok fokozatos megújítása és lecserélése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Meglévő közparkok megújítása és új közparkok kialakítása zöldterületeken	Önkormányzat		✓	✓
	Szabványos játszótér kialakítása	Önkormányzat		✓	
Hulladékgazdálkodás	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Házi komposztálás és esővíz-gazdálkodás ösztönzése, tájékoztató kampányok	Önkormányzat		✓	✓
	Házi szennyvíztisztítás fejlesztése a közműves szennyvízcsatornával gazdaságosan el nem látható területeken	Önkormányzat		✓	✓
	Hulladékgyűjtő udvar(ok) kialakítása	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓
	Házhoz menő hulladékgyűjtés	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓
	Építési és bontási hulladékok hasznosítása	Önkormányzat, közszolgáltató, építési vállalkozók	✓	✓	✓

	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatóval kötött szerződés módosítása és annak folyamatos felülvizsgálata és szükség esetén módosítása annak érdekében, hogy a hulladék gyűjtés, szállítás és kezelés mind az Önkormányzat, a lakosság és a közszolgáltató megelégedésére történjen	Önkormányzat, közszolgáltató	✓	✓	✓
	Veszélyes hulladékok begyűjtési és hasznosítási rendszerének kiépítése	Önkormányzat, közszolgáltató, civil szervezetek	✓	✓	✓
	Oktatás, szemléletformálás	Önkormányzat, közszolgáltató, civil szervezetek	✓	✓	✓

GAZDASÁGI PILLÉR

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	***Középtáv***	***Hosszútáv***
Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	Önkormányzati bevételek növelése	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Hatékony intézményi struktúra kialakítása	Önkormányzat, intézmények	✓	✓	✓
	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring	-	✓	✓	✓
Ipar fejlesztése	Befektetési projekt-portfólió összeállítása, népszerűsítése	Önkormányzat, 7 Nemzetgazdasági Minisztérium	✓	✓	✓
	Helyi vállalkozás-támogatási program kidolgozása és működtetése	Önkormányzat, 7 Nemzetgazdasági Minisztérium	✓	✓	✓
	Szakképzett munkaerőt foglalkoztató vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók		✓	✓
	Nagy hozzáadott értékű termékeket előállító vállalatok letelepedésének kiemelt támogatása	Termelők, vállalkozók		✓	✓
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások	✓	✓	✓
	Megújuló energiákra alapozott ipar telepítése	Befektetők, Önkormányzat		✓	✓
Mezőgazdaság fejlesztése	Biotermékek előállítása – biotermesztés, biotermelés	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Vegyszermentes háztáji termékek előállítása	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Termelői Értékesítési Szövetkezet létrejöttének elősegítése	Gazdálkodók	✓	✓	✓
	Helyi kistermelők piaca	Gazdálkodók	✓	✓	✓
Gazdasági szektor fejlesztése	Marketingstratégia kidolgozása	Önkormányzat, társulások,		✓	✓

		vállalkozások			
	Önkormányzati támogatás és koordináció a gazdaságfejlesztési / munkahelyteremtő folyamatokban	Önkormányzat	✓	✓	✓
	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára	Önkormányzat, meghívott előadók		✓	✓
	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat, állami szervek, vállalkozások	✓	✓	✓
	Inkubátorház kialakítása	Önkormányzat, vállalkozások			✓
	Környezetbarát technológiák alkalmazása	Vállalkozások		✓	✓
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	Szálláshelyek és vendéglátóhelyek számának bővítése	Önkormányzat, utazási irodák, befektetők		✓	✓
	Komplex turisztikai tájékoztatórendszer kialakítása	Önkormányzat		✓	
	Gyógyfürdő, wellness központ kialakítása, meglévő fejlesztése	Önkormányzat, befektetők		✓	
	Sportolási lehetőségek fejlesztése, központok kialakítása	Önkormányzat, sportegyesület, befektetők		✓	
	Konferencia központ és szálláshely kialakítása	Önkormányzat, befektetők		✓	
	Lovas turizmus	Önkormányzat, befektetők		✓	

6.MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd"megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknél.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokon alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

6.1.Cselekvési terv

1. Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése
   A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a térség és egyenként a települések környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

   <u>Monitoring rendszer szereplői</u>
   Társulási elnök

   A Társulás érintett tagjai

   Polgármesterek

   Bizottsági elnökök

   Az Önkormányzat által fenntartott oktatási Intézmények vezetői

Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői

Közműszolgáltatók

Civil szervezetek, helyi közösségek

2. Fenntarthatósági terv felülvizsgálata
   Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát évente 1 alkalommal el kell végezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

3. Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása
   Évente két alkalommal – tavasszal és ősszel – konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

6.2.Indikátorok

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok **(INDIKÁTOROK)** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetőek a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelvének érvényesülése érdekében.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő és alkalmazott statisztikai paramétereket választottunk, melyeket táblázatos formában foglaltunk össze. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok évenkénti kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzatok feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítania kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata,

melyből éves adatszolgáltatást kell adjon az Önkormányzatok részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzatok illetékes osztályai a felelősök. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók kötelessége szolgáltatni. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatóknak kell összegyűjteni adott évre vonatkozóan. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzatok feladata segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése a Társulás feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a kulturális intézmények a felelősek.

TÁRSADALMI PILLÉR

Részcélok	*Indikátorok*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
	elvándorlások száma (eset)					
	Odavándorlások száma (eset)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő háziorvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	A háziorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A házi gyerekorvosok által ellátott szolgálatok száma (szolgálat)					
	A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A házi gyermekorvosi ellátásban a látogatások száma összesen (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma (eset)					
	A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatás (eset)					
	Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset)					
	Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)					
	Gyógyszertárak száma (humán) (db)					
Szociális helyzet fejlesztése	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)					
	Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma					
	Járadék típusú ellátásban részesülők					
	Segély típusú ellátásban részesülők					
	Rendszeres szociális segélyben részesülők					
	Munkavállaló korú népesség					
	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya					

Oktatás, képzés fejlesztése	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)					
	Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (db)					
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	A napközis tanulók száma a nappali oktatásban az általános iskolákban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (fő)					
	Általános iskolai főállású pedagógusok száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)					
	Naponta bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Számítógépek száma az általános iskolai feladat ellátási helyeken (db)					
	Középiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)					
	Középiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő)					
	Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (a hat-, nyolc évfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő)					
	Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (szakmai képzéssel együtt) (fő)					
	Középiskolai főállású pedagógusok száma (fő)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai osztályok száma a nappali oktatásban (db)					
	Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
	Főállású pedagógusok száma a szakiskolákban és a speciális szakiskolában (fő)					
	Nemzetiségi, etnikai oktatásban tanulók száma a nappali oktatásban a középiskolában (fő)					
Közbiztonság fejlesztése	Településőrök száma (fő)					
	Bűncselekmények száma (db)					

Kulturális élet fellendítése	A települési könyvtárak beiratkozott olvasóinak száma (fő)					
	Múzeumi kiállítások száma (db)					
	Múzeumi látogatók száma (fő)					
	Rendszeres művelődési foglalkozások száma (db)					
	Rendszeres művelődési formákban résztvevők száma (fő)					
	Kulturális rendezvények száma (db)					
	Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)					
	Alkotó művelődési közösségek száma (db)					
	Alkotó művelődési közösségek tagjainak száma (fő)					

GAZDASÁGI PILLÉR

Részcélok	*Indikátorok*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	önkormányzati kiadások összesen (Ft)					
	adóbevételek (Ft)					
	összes felvett támogatás (Ft)					
	összes elnyert pályázati forrás (Ft)					
	összes kifizetett pályázati önerő (Ft)					
Mezőgazdaság fejlesztése	összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	egyéni gazdaságok száma (db)					
	kistermelői gazdaságok száma (db)					
	mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
	biotermesztés alatt álló földterület (ha)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	ipari szektorban foglalkoztatottak száma (fő)					
	ipartelepek száma (db)					
	bejegyzett vállalkozások száma (db)					
	környezetbarát technológiák alkalmazása (%)					
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	szálláshelyek száma (db)					
	összes szállásférőhelyek száma (db)					
	vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	vendéglátóhelyek száma (db)					
	turisztikai információs pontok, irodák száma (db)					

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részcélok	*Indikátorok*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	a lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	komposztáló háztartások száma (db)					
	biohulladék mennyisége (t)					
	helyi védettség alatt álló területek (m2)					
	helyi védettségű épített objektumok száma (db)					
	felújításra szoruló középületek száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	zajszennyezés mértéke (dB)					
	szén-dioxid (CO2) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüzemi ívóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					
	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)					
	Összes gázfogyasztók száma (db)					
	Távfűtésbe bekapcsolt lakások száma (db)					
	Melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma (db)					
	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)					
	Állami közutak hossza (km)					
	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m^3)					
	Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége (1000 kWh)					
	Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) (1000 m3)					
	Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)					

	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m^3)					
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	fenntartható energiahasználat témájú előadások résztvevőinek száma (fő)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)					
	megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)					
	egy főre jutó összes energiafogyasztás (fő/MJ)					
Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása	erdő művelési ág aránya a területhasználatban (%)					
	biológiai aktivitás mértéke (%)					
	összes zöldterület a településszerkezetben (m^2)					
	egy főre jutó zöldterület (fő/m^2)					
	szabványos játszóterek száma (db)					
	a zöldfelületek fenntartásra szánt költség (Ft/ha)					

BALMAZÚJVÁROS VÁROS POLGÁRMESTERE

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Bencsik Judit
jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére Balmazújváros Város Önkormányzata, a Balmaz- Kamilla Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. Közbeszerzési Szabályzatának elfogadása tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

1.
Tájékoztatom a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény helyett 2015. november 1. napjától a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) lépett hatályba.

Az önkormányzat és a 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok részére új Közbeszerzési Szabályzat elfogadása vált szükségessé, amely már mindenben megfelel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (új Kbt.) által támasztott feltételeknek.

Javaslom a tisztelt Képviselő-testületnek, hogy Balmazújváros Város Önkormányzatának 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadni szíveskedjen, továbbá a 122/2012. (IV.25.) számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot hatályon kívül helyezni szíveskedjen.

2.
Szükséges továbbá, a Balmaz-Kamilla Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. mint 100 %-os önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát is elfogadni a tisztelt Képviselő-testületnek, mint a hatáskör címzettje.

Arra tekintettel került ezen két gazdasági társaság Közbeszerzési Szabályzata előterjesztésre a tisztelt Képviselő-testület részére, mert ezen két gazdasági társaság esetében látható annak a lehetősége, hogy olyan beszerzései lesznek az adott gazdasági társaságoknak, amely a Kbt. hatálya alá fog tartozni.

Javaslom a tisztelt Képviselő-testületnek, hogy a Balmaz-Kamilla Kft., Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadni szíveskedjen, továbbá a Balmaz-Kamilla Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. korábban elfogadott Közbeszerzési Szabályzatát helyezze hatályon kívül.

3.
Mellékelem jelen előterjesztéshez Balmazújváros Város Önkormányzata, a Balmaz-Kamilla Kft., a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatainak tervezetét.

HATÁROZATI JAVASLAT

Balmazújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. március 23-án tartandó ülésére Balmazújváros Város Önkormányzata, a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. és a Balmazújváros Sport Kft. Közbeszerzési Szabályzatának elfogadása tárgyában

1.
Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. § alapján, figyelemmel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) rendelkezéseire, Balmazújváros Város Önkormányzata 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadja, és ezzel egyidejűleg a 122/2012. (IV.25.) számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot hatályon kívül helyezi.

2.
Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. § alapján, figyelemmel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) rendelkezéseire, a Balmaz-Kamilla Kft. 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadja és ezzel egyidejűleg a 264/2015. (X.29.) számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot hatályon kívül helyezi.

3.
Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. § alapján, figyelemmel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) rendelkezéseire, a Balmazújváros Sport Kft. 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadja és ezzel egyidejűleg a 200/2013. (07.12.) számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot hatályon kívül helyezi.

4.
Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 107. § alapján, figyelemmel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (Kbt.) rendelkezéseire, a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. 2016. március 23. napjától hatályos Közbeszerzési Szabályzatát a melléklet szerinti tartalommal elfogadja és ezzel egyidejűleg a 122/2012. (IV.25.) számú határozattal elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot hatályon kívül helyezi.

Balmazújváros, 2016. március 22.

dr. Veres Margit
polgármester

Balmazújváros Város Önkormányzatának

Közbeszerzési Szabályzata

2016. március 23.

BALMAZÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK

KÖZBESZERZÉSI SZABÁLYZATA

Balmazújváros Város Önkormányzata a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 27. §-ában meghatározott kötelezettségének eleget téve a közbeszerzési eljárások rendjéről az alábbi szabályzatot (a továbbiakban: Szabályzat) alkotja:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. A Szabályzat hatálya:

A Szabályzat hatálya kiterjed Balmazújváros Város Önkormányzatának (a továbbiakban: Önkormányzat) a Kbt. hatálya alá tartozó árubeszerzéseire, szolgáltatás megrendeléseire, építési beruházásaira, valamint építési és szolgáltatási koncesszióira, illetőleg tervpályázati eljárásaira (együttesen: közbeszerzések).

E Szabályzat alapján kell eljárni azon beszerzések tekintetében is, melyekben az Önkormányzat közös ajánlatkérés keretében gesztori feladatokat lát el, vagy más ajánlatkérő(k) nevében folytat le közbeszerzési eljárást.

2. A Szabályzat személyi hatálya, az eljárás résztvevői:

2.1. Döntéshozó: hatáskörtől függően a Képviselő-testület vagy a Polgármester.

2.2. A közbeszerzési eljárás előkészítője és lefolytatója: Képviselő-testület, Polgármester, Balmazújvárosi Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) közbeszerzés tárgya szerint érintett belső szervezeti egysége(i), valamint a Bíráló Bizottság.

2.3. Közreműködő: a Kbt.-ben meghatározott esetekben a közbeszerzési eljárások előkészítésében és lefolytatásában egyes jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére bevont más külső személy vagy szervezet, beleértve a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót is.

Az ajánlatkérő nevében eljáró, az eljárásba bevont, vagy a döntéshozó személy/eknek írásban nyilatkozniuk kell arról, hogy személyükben nem állnak fenn a Kbt. 25. §-a szerinti összeférhetetlenségi okok.

II. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK, FELELŐSSÉGI REND

1. Éves statisztikai összegezés

Az Önkormányzat az éves beszerzéseiről külön jogszabályban meghatározott minta szerint éves statisztikai összegezést köteles készíteni, amelyet legkésőbb a külön jogszabályban meghatározott határidő lejártáig kell megküldenie a Közbeszerzési Hatóságnak.

2. Éves összesített közbeszerzési terv

Az Önkormányzat a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet (a továbbiakban: közbeszerzési terv) köteles készíteni az adott évre tervezett közbeszerzéseiről. A közbeszerzési tervet az Önkormányzatnak legalább öt évig meg kell őriznie. A közbeszerzési terv nyilvános. A közbeszerzési tervet, valamint annak módosítását (módosításait) a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban közzé kell tenni (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a közbeszerzési tervet az Önkormányzat honlapján kell közzétenni).

A közbeszerzési terv elkészítése előtt az Önkormányzat indíthat közbeszerzési eljárást, amelyet a tervben szintén megfelelően szerepeltetni kell. A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Az Önkormányzat a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathatja. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.

A közbeszerzési tervet a Képviselő-testület fogadja el.

A közbeszerzési terv közzétételéről a Jegyző gondoskodik.

A Jegyző köteles gondoskodni a közbeszerzési terv naprakész vezetéséről és nyilvánosságáról, az éves költségvetés keretszámai, a Kbt. előírásai és a tervezett közbeszerzési eljárások összhangja szempontjából történő felülvizsgálatáról. A közbeszerzési terv módosításáról a Polgármester dönt, figyelemmel az Önkormányzat érdekeire és a Képviselő-testület határozataira.

3. A közbeszerzési eljárás résztvevőinek feladatai

3.1. A Képviselő-testület feladatai:

- az éves összesített közbeszerzési terv jóváhagyása;

- a közbeszerzési szabályzat jóváhagyása és módosítása;

- a tárgyévben megvalósítandó beszerzések pénzügyi fedezetének a költségvetési rendeletben vagy normatív határozatban való meghatározása;

- a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás megindításáról való döntés, és az eljárást megindító hirdetmény (ajánlati/részvételi/ajánlattételi) jóváhagyása;

- a Bíráló Bizottság szakvéleménye alapján a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás esetében a közbeszerzési eljárást lezáró döntés meghozatala, amely esetében név szerinti szavazást kell alkalmazni.

3.2. A Polgármester feladatai:

- a közbeszerzési dokumentumok elkészítésében közreműködő alkalmazottak, szakértőként *(felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, közbeszerzési tanácsadó, ügyvéd, szakértő, lebonyolító)* megbízott személyek vagy gazdálkodó szervezetek megbízása;

- a bírálóbizottsági tagok kijelölése;

- Kbt. Harmadik Rész szerinti nemzeti eljárásrendben lefolytatandó eljárások tekintetében a polgármester jogosult az eljárás megindítására, az eljárást lezáró döntés meghozatalára (a Képviselő-testület által meghatározott pénzügyi fedezet keretein belül);

- a Kbt. 113.§ szerinti eljárás vonatkozásában a Közbeszerzési Hatóság részére küldendő összefoglaló tájékoztatás jóváhagyása;

- hirdetmény nélküli eljárások esetében az ajánlattételre felkérésre kerülő gazdasági szereplőkre vonatkozó javaslattétel az összeférhetetlenségi szabályok figyelembe vételével;

- a közbeszerzési dokumentum elfogadása;

- a közbeszerzés becsült értékének meghatározása a Kbt. 16-20. §-ai alapján, figyelemmel a Kbt. 28. § (2) bekezdésében foglaltakra, ezen belül különösen:

a) beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

- tárgyalásos eljárásokban a tárgyalás lefolytatása;

- jogorvoslati eljárás megindítása eseten kijelöli az önkormányzat jogi képviseletét ellátó személy(eke)t, szervezetet.

<u>3.3. A Jegyző feladatai:</u>

- az éves statisztikai összegezés elkészítése és megküldése a Közbeszerzési Hatóságnak;

- a közbeszerzési szabályzat és módosításának, valamint a közbeszerzési tervnek az előkészítése és Képviselő-testület elé terjesztése;

- a közbeszerzési terv módosításának előkészítése és Polgármester elé terjesztése;

- a Kbt. 43. § (1) bekezdésében foglalt adatoknak, információknak, hirdetményeknek a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban való közzététele (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel valamely okból nem lehetséges, az Önkormányzat saját honlapján való közzététele);

- az iratok, dokumentumok nyilvántartása, gondos őrzésének megszervezése.

<u>3.3. Bírálóbizottság tagjai és feladatai</u>:

Az Önkormányzat a beérkezett ajánlatok elbírálására legalább (három) 3 tagú Bírálóbizottságot hoz létre, mely írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít a közbeszerzési eljárást lezáró döntést meghozó Képviselő-testület/Polgármester részére. A Bírálóbizottsági tagokat az eljárás indításakor a Polgármester jelöli ki, figyelemmel arra, hogy

a Bírálóbizottság tagjainak megfelelő - a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi - szakértelemmel kell rendelkezniük.

Építési beruházás esetén a Kbt. 27. § (3)-(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás tárgyában az adott szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.

A Bírálóbizottság üléséről jegyzőkönyv készül, amelynek - amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet - részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai A Bírálóbizottság határozatképes a tagok több mint felének- de legalább (három) 3 fő - jelenléte esetén. Minden tag egy szavazattal rendelkezik, az eljárásról szóló javaslatot nyílt szavazással kell meghozni. Döntést a tagok egyszerű többsége alapján lehet hozni.

3.4. A Közreműködő feladatai:

Az Önkormányzat a közbeszerzési eljárásokat – a Kbt. előírásai szerint, a megfelelő szakértelem biztosítása érdekében – külső közbeszerzési tanácsadó szervezet / személy bevonásával folytatja le.

Feladatai:

- az ajánlati/ eljárást megindító /részvételi felhívás elkészítése, egyeztetve a Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett szervezeti egységével;

- a közbeszerzési dokumentum összeállítása a Kbt. rendelkezései alapján (építési beruházás esetén különös tekintettel a mindenkor hatályos végrehajtási rendeletre és az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló hatályos jogszabályban foglaltakra);

- a Kbt. 113.§-ban foglaltak szerint megindítandó eljárásról szóló, jóváhagyott összefoglaló tájékoztatás megküldése a Közbeszerzési Hatóság részére;

- a jóváhagyott felhívás feladása, vagy közvetlen megküldése az ajánlattételre felkért gazdasági szereplők és azon gazdasági szereplők részére, melyek az eljárás iránt érdeklődésüket a megadott határidőig jelezték;

- a közbeszerzési dokumentum – amennyiben az releváns - a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló hatályos jogszabályok szerinti minőségellenőrzésre történő benyújtása, ill. az észrevételeknek megfelelő dokumentáció elkészítése és jóváhagyatása;

- a közbeszerzési dokumentum rendelkezésre bocsátása az érdeklődő gazdasági szereplők számára;

- a gazdasági szereplők által feltett kérdések (kiegészítő tájékoztatás kérés) összegyűjtése - szakmai kérdésekben a közbeszerzési műszaki leírást készítő szakember bevonásával - a kérdések megválaszolása (kiegészítő tájékoztatás megadása);

- az ajánlatok bontási eljárásának lebonyolítása, a bontási jegyzőkönyv elkészítése és megküldése;

- a benyújtott ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, hiányosságok, nem egyértelmű kijelentések, nyilatkozatok, igazolások tartalmának tisztázása érdekében

hiánypótlási felhívás, felvilágosítás-kérés, indokolás-kérés elkészítése és megküldése ajánlattevők részére;

- számítási hiba esetén, számítási hiba javításának megküldése ajánlattevők részére;

- a beérkezett ajánlatok minősítése és értékelése (alkalmatlanság és érvénytelenség tárgyában javaslattétel a Bírálóbizottsági tagok és a döntéshozó részére);

- az előzetes vitarendezési kérelmek megválaszolása a Kbt. 80. § (4) bekezdés szerint;

- összegezés az eljárás eredményéről dokumentum elkészítése és megküldése az ajánlattevők részére;

- az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmény feladása;

- az eljárás komplett dokumentálása;

3.5. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó feladatai:

A közbeszerzési eljárás előkészítése, illetőleg lefolytatása során a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló, valamint árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt meghaladó, építési beruházás esetén az ötszázmillió forintot meghaladó értékű közbeszerzési eljárásba az Önkormányzat köteles felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonni.

A közbeszerzési eljárás lebonyolításában közreműködő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelezettségeit részletesen az önkormányzat és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó között létrejövő Megbízási szerződés, valamint az irányadó jogszabályok tartalmazzák.

III. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK FOLYAMATA

1. Az eljárások előkészítése

Közbeszerzési eljárás előkészítése: az adott közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás megkezdéséhez szükséges cselekmények elvégzése, így különösen az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet- és piacfelmérés, előzetes piaci konzultáció, a közbeszerzés becsült értékének felmérése, a közbeszerzési dokumentumok előkészítése.

1.1. A közbeszerzési eljárást megindító ajánlati / részvételi felhívás – a szerződés megkötéséhez szükséges engedélyek megléte esetén – csak akkor tehető közzé, ha rendelkezésre áll a szerződés teljesítését biztosító anyagi fedezet, vagy az arra vonatkozó biztosíték, hogy a teljesítés időpontjában az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

1.2. A Kbt. 53.§ (6) bekezdése alapján feltételes közbeszerzés indítható akkor is, ha az Önkormányzat támogatásra irányuló igényt (pályázatot, projektjavaslatot, támogatási szerződés-módosítást vagy változásbejelentést) nyújtott be vagy fog benyújtani - függetlenül attól, hogy sor került-e már a támogatás pályázati felhívásának megjelenésére - és az Önkormányzat a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényeltnél kisebb

összegben történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja.

1.3. A Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett belső szervezeti egysége – vagy a Polgármester által kijelölt szakértő - meghatározza a minőségi és mennyiségi igényeket, továbbá a beszerzés tárgyát és mennyiségét, a bírálat során érvényesíteni kívánt szakmai és egyéb szempontokat, valamint elkészíti a műszaki leírást.

A műszaki leírás tartalmazza a környezetvédelmi teljesítményre, a valamennyi követelménynek - így különösen a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának - megfelelő kialakításra, a biztonságra, és méretekre vonatkozó jellemzők meghatározását, ideértve a közbeszerzés tárgyára alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a csomagolásra, a jelölésre, a címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket.

A közbeszerzési műszaki leírás meghatározására vonatkozó részletes szabályokat a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet, továbbá a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet tartalmazza.

2. Az eljárás megindítása

2.1. Az eljárás megindításáról – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Polgármester határozattal dönt, amelyben meghatározza az eljárás fajtáját, az eljárást megindító/részvételi/ajánlati/ajánlattételi felhívás tartalmát.

2.2. A Képviselő-testület/Polgármester – hatáskörtől függően - határozat formájában hoz döntést az eljárás visszavonásáról, valamint a felhívás módosításáról abban az esetben, amennyiben alapvetően módosul annak lényeges szakmai tartalma.

2.3. Az eljárást megindító/ajánlati/részvételi/ajánlattételi felhívás összeállításáról, hirdetményben történő közzétételéről, valamint az eljáráshoz kapcsolódó valamennyi közbeszerzési dokumentum teljeskörű összeállításáról a Közreműködő a Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett szervezeti egysége által előkészített szakmai anyag alapján köteles gondoskodni.

2.4. A Közreműködő feladata a Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett szervezeti egysége közreműködésével az ajánlati/eljárást megindító/részvételi felhívásban és az ajánlati dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban az ajánlattevők által írásban feltett kérdésekre a kiegészítő (értelmező) tájékoztatásnak, az ajánlattételi határidő lejárta előtt, a Kbt.-ben meghatározott határidő szerinti megadása oly módon, hogy az ne sértse az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

2.5. Az Önkormányzat köteles a közbeszerzési dokumentumokat a gazdasági szereplők számára elektronikus úton, - a regisztrálási adatok megkérésének kivételével - korlátlanul és teljeskörűen, térítésmentesen hozzáférhetővé tenni a Kbt. 39.§-ban foglaltaknak megfelelően.

3. Az ajánlatok benyújtása és felbontása

A Közreműködő köteles gondoskodni a következőkről:

- az ajánlattételi határidő lejártáig írásban és zártan beérkezett ajánlatok felbontása az ajánlattételi határidő lejártának időpontjában megkezdődjön (a bontás mindaddig tart, amíg a határidő lejártáig benyújtott összes ajánlat felbontásra nem kerül);

- az ajánlatok felbontásáról és ismertetéséről jegyzőkönyv készüljön, és ez a bontástól számított öt napon belül megküldésre kerüljön az összes ajánlattevőnek;

- a Kbt. szerinti eljárási cselekmények lebonyolításáról – különös tekintettel a bontásra, szükség szerint tárgyalás tartására és az eljárás eredményéről szóló összegezés megküldésére;

- az ajánlatok elbírálása során észlelt számítási hibák javításáról;

- az ajánlatokban előforduló hiányok pótlására, vagy nem egyértelmű kijelentések tisztázására irányuló felhívásról;

- az aránytalanul alacsonynak minősülő árat tartalmazó ajánlat esetén az indoklás kéréséről;

- a Kbt.-ben előírt hirdetmények, jegyzőkönyvek elkészítéséről, hirdetmények közzétételével kapcsolatos intézkedések megtételéről.

4. Az ajánlatok elbírálása

4.1. A Közreműködő a részvételi jelentkezéseket/ajánlatokat a felhívás, a közbeszerzési dokumentum, valamint a Kbt. és az ahhoz kapcsolódó mindenkor hatályos végrehajtási rendeletek alapján értékeli. Ennek során felelős az objektív, a Kbt.-ben meghatározott szempontok szerinti értékelés biztosításáért. A Közreműködő értékelő szakvéleménye alapján a Bíráló Bizottság javaslatot tesz – hatáskörtől függően - a Képviselő-testületnek/Polgármesternek a benyújtott ajánlatok/részvételi jelentkezések érvényessége tekintetében.

4.2. A Bíráló Bizottság döntési javaslatot készít az ajánlattevők/részvételre jelentkezők érvényességére, érvénytelenségére, az eljárás nyertesére és a szerződés megkötésére, vagy az eljárás eredménytelenné nyilvánítására vonatkozóan, melyet – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Polgármester elé terjeszt döntésre.

4.3. A Képviselő-testület/Polgármester – hatáskörtől függően - dönt:

- az ajánlat/részvételi jelentkezés érvényességéről, érvénytelenségéről;

- részvételi szakasz eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- az eljárás eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- a nyertes ajánlattevőről, illetve amennyiben van, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevőről, az értékelési szempont szerinti ajánlatára vonatkozó adatok megjelölésével.

- Testületi döntéshozatal esetében - a Kbt. 27. § (5) bekezdés szerint - név szerinti szavazást kell alkalmazni

IV. FEJEZET

AZ AJÁNLATOK ELBÍRÁLÁSÁT KÖVETŐ FELADATOK

1. Összegezés

1.1. A – hatáskörtől függően - Képviselő-testület/Polgármester döntését követően a Közreműködő készíti el a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti – „Összegezés az ajánlatok elbírálásáról”, valamint az „Összegezés a részvételi jelentkezések elbírálásáról” formanyomtatványt.

1.2. A Közreműködő köteles gondoskodni az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező írásbeli tájékoztatásáról az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező kizárásáról, a szerződés teljesítésére való alkalmatlanságának megállapításáról, ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének egyéb okból történt érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. A Közreműködő gondoskodik a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti, az eljárás eredményéről vagy eredménytelenségéről szóló tájékoztató hirdetmény elkészítéséről és megjelentetéséről a Közbeszerzési Értesítőben, illetve szükség esetén az Európai Unió hivatalos lapjában

2. A szerződés megkötése

2.1. Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően

2.2. A közbeszerzési eljárás alapján kötendő szerződést a Polgármester írja alá.

2.3. A Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett belső szervezeti egysége köteles gondoskodni a megkötött szerződések naprakész nyilvántartásáról, különös tekintettel a szerződés megkötésének időpontjára, a teljesítési határidőre, a felek megnevezésére, az esetleges szerződés módosítására, az esetleges részteljesítésekre.

3. A közbeszerzési szerződés módosítása, teljesítése

3.1. A megkötött szerződések módosítására a Kbt. 141. §-ban meghatározottak alapján van lehetőség. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés módosítására és aláírására a Polgármester jogosult.

3.2. A közbeszerzési szerződés módosításáról és annak indokáról, illetve a szerződés teljesítéséről, külön jogszabályban meghatározott minta szerinti tájékoztatót köteles a Jegyző a Közreműködő bevonásával elkészíteni és megküldeni a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottságának.

V. FEJEZET

JOGORVOSLATI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. A Közbeszerzési Döntőbizottság értesítésében megjelölt, az észrevételek megadására rendelkezésre álló időn belül a Polgármester, a Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett belső szervezeti egysége és/vagy a Polgármester által megbízott Közreműködő és/vagy egyéb szakértő közreműködésével állítja össze és küldi meg a közbeszerzéssel kapcsolatos észrevételeket a Közbeszerzési Döntőbizottság részére.

2. A Közbeszerzési Döntőbizottságnál az Önkormányzat képviseletében a Polgármester által kijelölt és meghatalmazott személy jár el.

VI. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK DOKUMENTÁLÁSI RENDJE

1. A közbeszerzési eljárásokat azok megindításától a jogorvoslati eljárás jogerős lezárásáig, illetőleg a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés teljesítéséig terjedően írásban kell dokumentálni. A keletkezett iratokat, szerződéseket, azzal kapcsolatos jelentéseket, összegezéseket, stb. lehetőség szerint elektronikus úton rögzített (CD, stb.) formában is meg kell őrizni.

2. A közbeszerzési eljárás során keletkező valamennyi iratot és dokumentumot a Hivatal közbeszerzés tárgya szerint érintett szervezeti egysége az erre irányuló önkormányzati határozatok, szabályzatok vagy egyéb utasítás szerint köteles kezelni és őrizni és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a szerződés teljesülésétől számított legalább 5 évig meg kell őrizni.

VII. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZTVEVŐK FELELŐSSÉGE

1. A közbeszerzési eljárásban a Kbt. és a végrehajtására szolgáló egyéb jogszabályok, belső szabályok érvényesülését a közbeszerzési eljárás megvalósításában résztvevő, feladat-, és hatáskörének megfelelően minden - az előkészítésben, lebonyolításban, döntéshozatalban - résztvevő személynek és szervezetnek biztosítania kell, akik ezen szabályok megsértése esetén a vonatkozó jogszabályok szerint felelősséggel tartoznak.

2. A Közreműködő – így különösen a megbízott közbeszerzési tanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, illetve más külső szakértő, lebonyolító – felelősségéről szóló helytállási kötelezettséget a velük kötött szerződésben rögzíteni kell.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A jelen Szabályzatban nem szabályozott kérdések tekintetében a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

2. Jelen Szabályzat 2016. március 23. napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult közbeszerzési eljárások esetében kell alkalmazni.

Kelt: Balmazújváros, 2016. március 23.

…..... ….....

dr. Veres Margit
polgármester

dr. Bencsik Judit
jegyző

Balmazújváros Sport Kft.

Közbeszerzési Szabályzata

2016. március 23.

BALMAZÚJVÁROS SPORT KFT.

KÖZBESZERZÉSI SZABÁLYZATA

A közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 27. §-ában meghatározott kötelezettségének eleget téve Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint a Balmazújváros Sport Korlátolt Felelősségű Társaság 100 %-os tulajdonosa, a Balmazújváros Sport Kft. közbeszerzési szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat) az alábbiak szerinti tartalommal fogadja el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. A Szabályzat hatálya:

A Szabályzat hatálya kiterjed Balmazújváros Sport Kft. (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a Kbt. hatálya alá tartozó árubeszerzéseire, szolgáltatás megrendeléseire, építési beruházásaira, valamint építési és szolgáltatási koncesszióira, illetőleg tervpályázati eljárásaira (együttesen: közbeszerzések).

2. A Szabályzat személyi hatálya, az eljárás résztvevői:

2.1. Döntéshozó: hatáskörtől függően a Képviselő-testület vagy az Ügyvezető.

2.2. A közbeszerzési eljárás előkészítője és lefolytatója: Képviselő-testület, Ügyvezető, valamint a Bíráló Bizottság.

2.3. Közreműködő: a Kbt.-ben meghatározott esetekben a közbeszerzési eljárások előkészítésében és lefolytatásában egyes jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére bevont más külső személy vagy szervezet, beleértve a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót is.

Az ajánlatkérő nevében eljáró, az eljárásba bevont, vagy a döntéshozó személy/eknek írásban nyilatkozniuk kell arról, hogy személyükben nem állnak fenn a Kbt. 25. §-a szerinti összeférhetetlenségi okok.

II. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK, FELELŐSSÉGI REND

1. Éves statisztikai összegezés

Ajánlatkérő az éves beszerzéseiről külön jogszabályban meghatározott minta szerint éves statisztikai összegezést köteles készíteni, amelyet legkésőbb a külön jogszabályban meghatározott határidő lejártáig kell megküldenie a Közbeszerzési Hatóságnak.

2. Éves összesített közbeszerzési terv

Ajánlatkérő a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet (a továbbiakban: közbeszerzési terv) köteles készíteni az adott évre tervezett közbeszerzéseiről. A közbeszerzési tervet az Ajánlatkérőnek legalább öt évig meg kell őriznie. A közbeszerzési terv nyilvános. A közbeszerzési tervet, valamint annak módosítását (módosításait) a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban közzé kell tenni (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a közbeszerzési tervet az Ajánlatkérő honlapján kell közzétenni).

A közbeszerzési terv elkészítése előtt az Ajánlatkérő indíthat közbeszerzési eljárást, amelyet a tervben szintén megfelelően szerepeltetni kell. A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ajánlatkérő a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathatja. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.

A közbeszerzési tervet a Képviselő-testület fogadja el.

A közbeszerzési terv közzétételéről az Ügyvezető gondoskodik.

Az Ügyvezető köteles gondoskodni a közbeszerzési terv naprakész vezetéséről és nyilvánosságáról, az éves költségvetés keretszámai, a Kbt. előírásai és a tervezett közbeszerzési eljárások összhangja szempontjából történő felülvizsgálatáról.

3. A közbeszerzési eljárás résztvevőinek feladatai

3.1. A Képviselő-testület feladati:

- az éves összesített közbeszerzési terv jóváhagyása;

- a közbeszerzési szabályzat jóváhagyása és módosítása;

- a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás megindításáról való döntés, és az eljárást megindító hirdetmény (ajánlati/részvételi/ajánlattételi) jóváhagyása;

- a Bíráló Bizottság szakvéleménye alapján a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás esetében a közbeszerzési eljárást lezáró döntés meghozatala, amely esetében név szerinti szavazást kell alkalmazni.

3.2. Az Ügyvezető feladatai:

- az éves összesített közbeszerzési terv aktualizálása;

- a közbeszerzési dokumentumok elkészítésében közreműködő alkalmazottak, szakértőként *(felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, közbeszerzési tanácsadó, ügyvéd, szakértő, lebonyolító)* megbízott személyek vagy gazdálkodó szervezetek megbízása;

- a Bírálóbizottsági tagok kijelölése;

- Kbt. Harmadik Rész szerinti nemzeti eljárásrendben lefolytatandó eljárások tekintetében az Ügyvezető jogosult az eljárás megindítására, az eljárást lezáró döntés meghozatalára;

- a Kbt. 113.§ szerinti eljárás vonatkozásában a Közbeszerzési Hatóság részére küldendő összefoglaló tájékoztatás jóváhagyása;

- hirdetmény nélküli eljárások esetében az ajánlattételre felkérésre kerülő gazdasági szereplőkre vonatkozó javaslattétel az összeférhetetlenségi szabályok figyelembe vételével;

- a közbeszerzési dokumentum elfogadása;

- a közbeszerzés becsült értékének meghatározása a Kbt. 16-20. §-ai alapján, figyelemmel a Kbt. 28. § (2) bekezdésében foglaltakra, ezen belül különösen:

a) beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

- tárgyalásos eljárásokban a tárgyalás lefolytatása;

- az éves statisztikai összegezés elkészítése és megküldése a Közbeszerzési Hatóságnak;

- a közbeszerzési szabályzat és módosításának előkészítése és Képviselő-testület elé terjesztése;

- a Kbt. 43. § (1) bekezdésében foglalt adatoknak, információknak, hirdetményeknek a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban való közzététele (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel valamely okból nem lehetséges, az Ajánlatkérő saját honlapján való közzététele);

- az iratok, dokumentumok nyilvántartása, gondos őrzésének megszervezése.

3.3. Bírálóbizottság tagjai és feladatai:

Ajánlatkérő a beérkezett ajánlatok elbírálására legalább (három) 3 tagú Bírálóbizottságot hoz létre, mely írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít a közbeszerzési eljárást lezáró döntést meghozó Képviselő-testület/Ügyvezető részére. A Bírálóbizottsági tagokat az eljárás indításakor az Ügyvezető jelöli ki, figyelemmel arra, hogy a Bírálóbizottság tagjainak

megfelelő - a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi - szakértelemmel kell rendelkezniük.

Építési beruházás esetén a Kbt. 27. § (3)-(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás tárgyában az adott szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.

A Bírálóbizottság üléséről jegyzőkönyv készül, amelynek - amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet - részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai A Bírálóbizottság határozatképes a tagok több mint felének- de legalább (három) 3 fő - jelenléte esetén. Minden tag egy szavazattal rendelkezik, az eljárásról szóló javaslatot nyílt szavazással kell meghozni. Döntést a tagok egyszerű többsége alapján lehet hozni.

3.4. A Közreműködő feladatai:

Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokat – a Kbt. előírásai szerint, a megfelelő szakértelem biztosítása érdekében – külső közbeszerzési tanácsadó szervezet / személy bevonásával folytatja le.

Feladatai:

- az ajánlati/ eljárást megindító /részvételi felhívás elkészítése, egyeztetve az Ügyvezetővel;

- a közbeszerzési dokumentum összeállítása a Kbt. rendelkezései alapján (építési beruházás esetén különös tekintettel a mindenkor hatályos végrehajtási rendeletre és az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló hatályos jogszabályban foglaltakra);

- a Kbt. 113.§-ban foglaltak szerint megindítandó eljárásról szóló, jóváhagyott összefoglaló tájékoztatás megküldése a Közbeszerzési Hatóság részére;

- a jóváhagyott felhívás feladása, vagy közvetlen megküldése az ajánlattételre felkért gazdasági szereplők és azon gazdasági szereplők részére, melyek az eljárás iránt érdeklődésüket a megadott határidőig jelezték;

- a közbeszerzési dokumentum – amennyiben az releváns - a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló hatályos jogszabályok szerinti minőségellenőrzésre történő benyújtása, ill. az észrevételeknek megfelelő dokumentáció elkészítése és jóváhagyatása;

- a közbeszerzési dokumentum rendelkezésre bocsátása az érdeklődő gazdasági szereplők számára;

- a gazdasági szereplők által feltett kérdések (kiegészítő tájékoztatás kérés) összegyűjtése - szakmai kérdésekben a közbeszerzési műszaki leírást készítő szakember bevonásával - a kérdések megválaszolása (kiegészítő tájékoztatás megadása);

- az ajánlatok bontási eljárásának lebonyolítása, a bontási jegyzőkönyv elkészítése és megküldése;

- a benyújtott ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, hiányosságok, nem egyértelmű kijelentések, nyilatkozatok, igazolások tartalmának tisztázása érdekében hiánypótlási felhívás, felvilágosítás-kérés, indokolás-kérés elkészítése és megküldése ajánlattevők részére;

- számítási hiba esetén, számítási hiba javításának megküldése ajánlattevők részére;

- a beérkezett ajánlatok minősítése és értékelése (alkalmatlanság és érvénytelenség tárgyában javaslattétel a Bírálóbizottsági tagok és a döntéshozó részére);

- az előzetes vitarendezési kérelmek megválaszolása a Kbt. 80. § (4) bekezdés szerint;

- összegezés az eljárás eredményéről dokumentum elkészítése és megküldése az ajánlattevők részére;

- az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmény feladása;

- az eljárás komplett dokumentálása;

3.5. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó feladatai:

A közbeszerzési eljárás előkészítése, illetőleg lefolytatása során a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló, valamint árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt meghaladó, építési beruházás esetén az ötszázmillió forintot meghaladó értékű közbeszerzési eljárásba Ajánlatkérő köteles felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonni.

A közbeszerzési eljárás lebonyolításában közreműködő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelezettségeit részletesen az Ajánlatkérő és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó között létrejövő Megbízási szerződés, valamint az irányadó jogszabályok tartalmazzák.

III. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK FOLYAMATA

1. Az eljárások előkészítése

Közbeszerzési eljárás előkészítése: az adott közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás megkezdéséhez szükséges cselekmények elvégzése, így különösen az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet- és piacfelmérés, előzetes piaci konzultáció, a közbeszerzés becsült értékének felmérése, a közbeszerzési dokumentumok előkészítése.

1.1. A közbeszerzési eljárást megindító ajánlati / részvételi felhívás – a szerződés megkötéséhez szükséges engedélyek megléte esetén – csak akkor tehető közzé, ha rendelkezésre áll a szerződés teljesítését biztosító anyagi fedezet, vagy az arra vonatkozó biztosíték, hogy a teljesítés időpontjában az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

1.2. A Kbt. 53.§ (6) bekezdése alapján feltételes közbeszerzés indítható akkor is, ha az Ajánlatkérő támogatásra irányuló igényt (pályázatot, projektjavaslatot, támogatási szerződés-módosítást vagy változásbejelentést) nyújtott be vagy fog benyújtani - függetlenül attól, hogy sor került-e már a támogatás pályázati felhívásának megjelenésére - és az Ajánlatkérő a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényeltnél kisebb összegben történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja.

1.3. Az Ügyvezető az általa kijelölt szakértővel meghatározza a minőségi és mennyiségi igényeket, továbbá a beszerzés tárgyát és mennyiségét, a bírálat során érvényesíteni kívánt szakmai és egyéb szempontokat, valamint elkészíti a műszaki leírást.

A műszaki leírás tartalmazza a környezetvédelmi teljesítményre, a valamennyi követelménynek - így különösen a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának - megfelelő kialakításra, a biztonságra, és méretekre vonatkozó jellemzők meghatározását, ideértve a közbeszerzés tárgyára alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a csomagolásra, a jelölésre, a címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket.

A közbeszerzési műszaki leírás meghatározására vonatkozó részletes szabályokat a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet, továbbá a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet tartalmazza.

2. Az eljárás megindítása

2.1. Az eljárás megindításáról – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető határozattal dönt, amelyben meghatározza az eljárás fajtáját, az eljárást megindító/részvételi/ajánlati/ajánlattételi felhívás tartalmát.

2.2. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - határozat formájában hoz döntést az eljárás visszavonásáról, valamint a felhívás módosításáról abban az esetben, amennyiben alapvetően módosul annak lényeges szakmai tartalma.

2.3. Az eljárást megindító/ajánlati/részvételi/ajánlattételi felhívás összeállításáról, hirdetményben történő közzétételéről, valamint az eljáráshoz kapcsolódó valamennyi közbeszerzési dokumentum teljeskörű összeállításáról a Közreműködő az Ügyvezető által kijelölt szakértő által előkészített szakmai anyag alapján köteles gondoskodni.

2.4. A Közreműködő feladata az Ügyvezető vagy az Ügyvezető által kijelölt szakértő közreműködésével az ajánlati/eljárást megindító/részvételi felhívásban és az ajánlati dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban az ajánlattevők által írásban feltett kérdésekre a kiegészítő (értelmező) tájékoztatásnak, az ajánlattételi határidő lejárta előtt, a Kbt.-ben meghatározott határidő szerinti megadása oly módon, hogy az ne sértse az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

2.5. Ajánlatkérő köteles a közbeszerzési dokumentumokat a gazdasági szereplők számára elektronikus úton, - a regisztrálási adatok megkérésének kivételével - korlátlanul és teljeskörűen, térítésmentesen hozzáférhetővé tenni a Kbt. 39.§-ban foglaltaknak megfelelően.

3. Az ajánlatok benyújtása és felbontása

A Közreműködő köteles gondoskodni a következőkről:

- az ajánlattételi határidő lejártáig írásban és zártan beérkezett ajánlatok felbontása az ajánlattételi határidő lejártának időpontjában megkezdődjön (a bontás mindaddig tart, amíg a határidő lejártáig benyújtott összes ajánlat felbontásra nem kerül);

- az ajánlatok felbontásáról és ismertetéséről jegyzőkönyv készüljön, és ez a bontástól számított öt napon belül megküldésre kerüljön az összes ajánlattevőnek;

- a Kbt. szerinti eljárási cselekmények lebonyolításáról – különös tekintettel a bontásra, szükség szerint tárgyalás tartására és az eljárás eredményéről szóló összegezés megküldésére;

- az ajánlatok elbírálása során észlelt számítási hibák javításáról;

- az ajánlatokban előforduló hiányok pótlására, vagy nem egyértelmű kijelentések tisztázására irányuló felhívásról;

- az aránytalanul alacsonynak minősülő árat tartalmazó ajánlat esetén az indoklás kéréséről;

- a Kbt.-ben előírt hirdetmények, jegyzőkönyvek elkészítéséről, hirdetmények közzétételével kapcsolatos intézkedések megtételéről.

4. Az ajánlatok elbírálása

4.1. A Közreműködő a részvételi jelentkezéseket/ajánlatokat a felhívás, a közbeszerzési dokumentum, valamint a Kbt. és az ahhoz kapcsolódó mindenkor hatályos végrehajtási rendeletek alapján értékeli. Ennek során felelős az objektív, a Kbt.-ben meghatározott szempontok szerinti értékelés biztosításáért. A Közreműködő értékelő szakvéleménye alapján a Bírálóbizottság javaslatot tesz – hatáskörtől függően - a Képviselő-testületnek/Ügyvezetőnek a benyújtott ajánlatok/részvételi jelentkezések érvényessége tekintetében.

4.2. A Bírálóbizottság döntési javaslatot készít az ajánlattevők/részvételre jelentkezők érvényességére, érvénytelenségére, az eljárás nyertesére és a szerződés megkötésére, vagy az eljárás eredménytelenné nyilvánítására vonatkozóan, melyet – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető elé terjeszt döntésre.

4.3. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - dönt:

- az ajánlat/részvételi jelentkezés érvényességéről, érvénytelenségéről;

- részvételi szakasz eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- az eljárás eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- a nyertes ajánlattevőről, illetve amennyiben van, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevőről, az értékelési szempont szerinti ajánlatára vonatkozó adatok megjelölésével.

- Testületi döntéshozatal esetében - a Kbt. 27. § (5) bekezdés szerint - név szerinti szavazást kell alkalmazni

IV. FEJEZET

AZ AJÁNLATOK ELBÍRÁLÁSÁT KÖVETŐ FELADATOK

1. Összegezés

1.1.Hatáskörtől függően a Képviselő-testület/Ügyvezető döntését követően a Közreműködő készíti el a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti – „Összegezés az ajánlatok elbírálásáról”, valamint az „Összegezés a részvételi jelentkezések elbírálásáról” formanyomtatványt.

1.2. A Közreműködő köteles gondoskodni az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező írásbeli tájékoztatásáról az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező kizárásáról, a szerződés teljesítésére való alkalmatlanságának megállapításáról, ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének egyéb okból történt érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három

munkanapon belül. A Közreműködő gondoskodik a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti, az eljárás eredményéről vagy eredménytelenségéről szóló tájékoztató hirdetmény elkészítéséről és megjelentetéséről a Közbeszerzési Értesítőben, illetve szükség esetén az Európai Unió hivatalos lapjában

2. A szerződés megkötése

2.1. Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően

2.2. A közbeszerzési eljárás alapján kötendő szerződést az Ügyvezető írja alá.

2.3. Az Ügyvezető köteles gondoskodni a megkötött szerződések naprakész nyilvántartásáról, különös tekintettel a szerződés megkötésének időpontjára, a teljesítési határidőre, a felek megnevezésére, az esetleges szerződés módosítására, az esetleges részteljesítésekre.

3. A közbeszerzési szerződés módosítása, teljesítése

3.1. A megkötött szerződések módosítására a Kbt. 141. §-ban meghatározottak alapján van lehetőség. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés módosítására és aláírására az Ügyvezető jogosult.

3.2. A közbeszerzési szerződés módosításáról és annak indokáról, illetve a szerződés teljesítéséről, külön jogszabályban meghatározott minta szerinti tájékoztatót köteles az Ügyvezető a Közreműködő bevonásával elkészíteni és megküldeni a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottságának.

V. FEJEZET

JOGORVOSLATI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. A Közbeszerzési Döntőbizottság értesítésében megjelölt, az észrevételek megadására rendelkezésre álló időn belül az Ügyvezető, az általa megbízott Közreműködő és/vagy egyéb szakértő közreműködésével állítja össze és küldi meg a közbeszerzéssel kapcsolatos észrevételeket a Közbeszerzési Döntőbizottság részére.

2. A Közbeszerzési Döntőbizottságnál az Ügyvezető által kijelölt és meghatalmazott személy jár el.

VI. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK DOKUMENTÁLÁSI RENDJE

1. A közbeszerzési eljárásokat azok megindításától a jogorvoslati eljárás jogerős lezárásáig, illetőleg a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés teljesítéséig terjedően írásban kell dokumentálni. A keletkezett iratokat, szerződéseket, azzal kapcsolatos jelentéseket, összegezéseket, stb. lehetőség szerint elektronikus úton rögzített (CD, stb.) formában is meg kell őrizni.

2. A közbeszerzési eljárás során keletkező valamennyi iratot és dokumentumot az Ügyvezető az erre irányuló önkormányzati határozatok, szabályzatok vagy egyéb utasítás szerint köteles kezelni és őrizni és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a szerződés teljesülésétől számított legalább 5 évig meg kell őrizni.

VII. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZTVEVŐK FELELŐSSÉGE

1. A közbeszerzési eljárásban a Kbt. és a végrehajtására szolgáló egyéb jogszabályok, belső szabályok érvényesülését a közbeszerzési eljárás megvalósításában résztvevő, feladat-, és hatáskörének megfelelően minden - az előkészítésben, lebonyolításban, döntéshozatalban - résztvevő személynek és szervezetnek biztosítania kell, akik ezen szabályok megsértése esetén a vonatkozó jogszabályok szerint felelősséggel tartoznak.

2. A Közreműködő – így különösen a megbízott közbeszerzési tanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, illetve más külső szakértő, lebonyolító – felelősségéről szóló helytállási kötelezettséget a velük kötött szerződésben rögzíteni kell.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A jelen Szabályzatban nem szabályozott kérdések tekintetében a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

2. Jelen Szabályzat 2016. március 23. lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult közbeszerzési eljárások esetében kell alkalmazni.

Kelt: Balmazújváros, 2016. március 23.

Lajos Ferenc
ügyvezető

Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft.

Közbeszerzési Szabályzata

2016. március 23.

BALMAZÚJVÁROSI VÁROSGAZDÁLKODÁSI NONPROFIT KÖZHASZNÚ KFT.

KÖZBESZERZÉSI SZABÁLYZATA

A közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 27. §-ában meghatározott kötelezettségének eleget téve Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság 100 %-os tulajdonosa, a Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. közbeszerzési szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat) az alábbiak szerinti tartalommal fogadja el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. A Szabályzat hatálya:

A Szabályzat hatálya kiterjed Balmazújvárosi Városgazdálkodási Nonprofit Közhasznú Kft. Kft. (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a Kbt. hatálya alá tartozó árubeszerzéseire, szolgáltatás megrendeléseire, építési beruházásaira, valamint építési és szolgáltatási koncesszióira, illetőleg tervpályázati eljárásaira (együttesen: közbeszerzések).

2. A Szabályzat személyi hatálya, az eljárás résztvevői:

2.1. Döntéshozó: hatáskörtől függően a Képviselő-testület vagy az Ügyvezető.

2.2. A közbeszerzési eljárás előkészítője és lefolytatója: Képviselő-testület, Ügyvezető, valamint a Bíráló Bizottság.

2.3. Közreműködő: a Kbt.-ben meghatározott esetekben a közbeszerzési eljárások előkészítésében és lefolytatásában egyes jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére bevont más külső személy vagy szervezet, beleértve a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót is.

Az ajánlatkérő nevében eljáró, az eljárásba bevont, vagy a döntéshozó személy/eknek írásban nyilatkozniuk kell arról, hogy személyükben nem állnak fenn a Kbt. 25. §-a szerinti összeférhetetlenségi okok.

II. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK, FELELŐSSÉGI REND

1. Éves statisztikai összegezés

Ajánlatkérő az éves beszerzéseiről külön jogszabályban meghatározott minta szerint éves statisztikai összegezést köteles készíteni, amelyet legkésőbb a külön jogszabályban meghatározott határidő lejártáig kell megküldenie a Közbeszerzési Hatóságnak.

2. Éves összesített közbeszerzési terv

Ajánlatkérő a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet (a továbbiakban: közbeszerzési terv) köteles készíteni az adott évre tervezett közbeszerzéseiről. A közbeszerzési tervet az Ajánlatkérőnek legalább öt évig meg kell őriznie. A közbeszerzési terv nyilvános. A közbeszerzési tervet, valamint annak módosítását (módosításait) a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban közzé kell tenni (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a közbeszerzési tervet az Ajánlatkérő honlapján kell közzétenni).

A közbeszerzési terv elkészítése előtt az Ajánlatkérő indíthat közbeszerzési eljárást, amelyet a tervben szintén megfelelően szerepeltetni kell. A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ajánlatkérő a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathatja. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.

A közbeszerzési tervet a Képviselő-testület fogadja el.

A közbeszerzési terv közzétételéről az Ügyvezető gondoskodik.

Az Ügyvezető köteles gondoskodni a közbeszerzési terv naprakész vezetéséről és nyilvánosságáról, az éves költségvetés keretszámai, a Kbt. előírásai és a tervezett közbeszerzési eljárások összhangja szempontjából történő felülvizsgálatáról.

3. A közbeszerzési eljárás résztvevőinek feladatai

3.1. A Képviselő-testület feladati:

- az éves összesített közbeszerzési terv jóváhagyása;

- a közbeszerzési szabályzat jóváhagyása és módosítása;

- a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás megindításáról való döntés, és az eljárást megindító hirdetmény (ajánlati/részvételi/ajánlattételi) jóváhagyása;

- a Bíráló Bizottság szakvéleménye alapján a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás esetében a közbeszerzési eljárást lezáró döntés meghozatala, amely esetében név szerinti szavazást kell alkalmazni.

3.2. Az Ügyvezető feladatai:

- az éves összesített közbeszerzési terv aktualizálása;

- a közbeszerzési dokumentumok elkészítésében közreműködő alkalmazottak, szakértőként (*felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, közbeszerzési tanácsadó, ügyvéd, szakértő, lebonyolító)* megbízott személyek vagy gazdálkodó szervezetek megbízása;

- a Bírálóbizottsági tagok kijelölése;

- Kbt. Harmadik Rész szerinti nemzeti eljárásrendben lefolytatandó eljárások tekintetében az Ügyvezető jogosult az eljárás megindítására, az eljárást lezáró döntés meghozatalára;

- a Kbt. 113.§ szerinti eljárás vonatkozásában a Közbeszerzési Hatóság részére küldendő összefoglaló tájékoztatás jóváhagyása;

- hirdetmény nélküli eljárások esetében az ajánlattételre felkérésre kerülő gazdasági szereplőkre vonatkozó javaslattétel az összeférhetetlenségi szabályok figyelembe vételével;

- a közbeszerzési dokumentum elfogadása;

- a közbeszerzés becsült értékének meghatározása a Kbt. 16-20. §-ai alapján, figyelemmel a Kbt. 28. § (2) bekezdésében foglaltakra, ezen belül különösen:

a) beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

- tárgyalásos eljárásokban a tárgyalás lefolytatása;

- az éves statisztikai összegezés elkészítése és megküldése a Közbeszerzési Hatóságnak;

- a közbeszerzési szabályzat és módosításának előkészítése és Képviselő-testület elé terjesztése;

- a Kbt. 43. § (1) bekezdésében foglalt adatoknak, információknak, hirdetményeknek a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban való közzététele (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel valamely okból nem lehetséges, az Ajánlatkérő saját honlapján való közzététele);

- az iratok, dokumentumok nyilvántartása, gondos őrzésének megszervezése.

3.3. Bírálóbizottság tagjai és feladatai:

Ajánlatkérő a beérkezett ajánlatok elbírálására legalább (három) 3 tagú Bírálóbizottságot hoz létre, mely írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít a közbeszerzési eljárást lezáró döntést meghozó Képviselő-testület/Ügyvezető részére. A Bírálóbizottsági tagokat az eljárás indításakor az Ügyvezető jelöli ki, figyelemmel arra, hogy a Bírálóbizottság tagjainak megfelelő - a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi - szakértelemmel kell rendelkezniük.

Építési beruházás esetén a Kbt. 27. § (3)-(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás tárgyában az adott szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.

A Bírálóbizottság üléséről jegyzőkönyv készül, amelynek - amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet - részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai A Bírálóbizottság határozatképes a tagok több mint felének- de legalább (három) 3 fő - jelenléte esetén. Minden tag egy szavazattal rendelkezik, az eljárásról szóló javaslatot nyílt szavazással kell meghozni. Döntést a tagok egyszerű többsége alapján lehet hozni.

3.4. A Közreműködő feladatai:

Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokat – a Kbt. előírásai szerint, a megfelelő szakértelem biztosítása érdekében – külső közbeszerzési tanácsadó szervezet / személy bevonásával folytatja le.

Feladatai:

- az ajánlati/ eljárást megindító /részvételi felhívás elkészítése, egyeztetve az Ügyvezetővel;

- a közbeszerzési dokumentum összeállítása a Kbt. rendelkezései alapján (építési beruházás esetén különös tekintettel a mindenkor hatályos végrehajtási rendeletre és az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló hatályos jogszabályban foglaltakra);

- a Kbt. 113.§-ban foglaltak szerint megindítandó eljárásról szóló, jóváhagyott összefoglaló tájékoztatás megküldése a Közbeszerzési Hatóság részére;

- a jóváhagyott felhívás feladása, vagy közvetlen megküldése az ajánlattételre felkért gazdasági szereplők és azon gazdasági szereplők részére, melyek az eljárás iránt érdeklődésüket a megadott határidőig jelezték;

- a közbeszerzési dokumentum – amennyiben az releváns - a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló hatályos jogszabályok szerinti minőségellenőrzésre történő benyújtása, ill. az észrevételeknek megfelelő dokumentáció elkészítése és jóváhagyatása;

- a közbeszerzési dokumentum rendelkezésre bocsátása az érdeklődő gazdasági szereplők számára;

- a gazdasági szereplők által feltett kérdések (kiegészítő tájékoztatás kérés) összegyűjtése - szakmai kérdésekben a közbeszerzési műszaki leírást készítő szakember bevonásával - a kérdések megválaszolása (kiegészítő tájékoztatás megadása);

- az ajánlatok bontási eljárásának lebonyolítása, a bontási jegyzőkönyv elkészítése és megküldése;

- a benyújtott ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, hiányosságok, nem egyértelmű kijelentések, nyilatkozatok, igazolások tartalmának tisztázása érdekében hiánypótlási felhívás, felvilágosítás-kérés, indokolás-kérés elkészítése és megküldése ajánlattevők részére;

- számítási hiba esetén, számítási hiba javításának megküldése ajánlattevők részére;

- a beérkezett ajánlatok minősítése és értékelése (alkalmatlanság és érvénytelenség tárgyában javaslattétel a Bírálóbizottsági tagok és a döntéshozó részére);

- az előzetes vitarendezési kérelmek megválaszolása a Kbt. 80. § (4) bekezdés szerint;

- összegezés az eljárás eredményéről dokumentum elkészítése és megküldése az ajánlattevők részére;

- az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmény feladása;

- az eljárás komplett dokumentálása;

3.5. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó feladatai:

A közbeszerzési eljárás előkészítése, illetőleg lefolytatása során a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló, valamint árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt meghaladó, építési beruházás esetén az ötszázmillió forintot meghaladó értékű közbeszerzési eljárásba Ajánlatkérő köteles felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonni.

A közbeszerzési eljárás lebonyolításában közreműködő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelezettségeit részletesen az Ajánlatkérő és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó között létrejövő Megbízási szerződés, valamint az irányadó jogszabályok tartalmazzák.

III. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK FOLYAMATA

1. Az eljárások előkészítése

Közbeszerzési eljárás előkészítése: az adott közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás megkezdéséhez szükséges cselekmények elvégzése, így különösen az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet- és piacfelmérés, előzetes piaci konzultáció, a közbeszerzés becsült értékének felmérése, a közbeszerzési dokumentumok előkészítése.

1.1. A közbeszerzési eljárást megindító ajánlati / részvételi felhívás – a szerződés megkötéséhez szükséges engedélyek megléte esetén – csak akkor tehető közzé, ha rendelkezésre áll a szerződés teljesítését biztosító anyagi fedezet, vagy az arra vonatkozó biztosíték, hogy a teljesítés időpontjában az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

1.2. A Kbt. 53.§ (6) bekezdése alapján feltételes közbeszerzés indítható akkor is, ha az Ajánlatkérő támogatásra irányuló igényt (pályázatot, projektjavaslatot, támogatási szerződés-módosítást vagy változásbejelentést) nyújtott be vagy fog benyújtani - függetlenül attól, hogy sor került-e már a támogatás pályázati felhívásának megjelenésére - és az Ajánlatkérő a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényeltnél kisebb összegben történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja.

1.3. Az Ügyvezető az általa kijelölt szakértővel meghatározza a minőségi és mennyiségi igényeket, továbbá a beszerzés tárgyát és mennyiségét, a bírálat során érvényesíteni kívánt szakmai és egyéb szempontokat, valamint elkészíti a műszaki leírást.

A műszaki leírás tartalmazza a környezetvédelmi teljesítményre, a valamennyi követelménynek - így különösen a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának - megfelelő kialakításra, a biztonságra, és méretekre vonatkozó jellemzők meghatározását, ideértve a közbeszerzés tárgyára alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a

csomagolásra, a jelölésre, a címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket.

A közbeszerzési műszaki leírás meghatározására vonatkozó részletes szabályokat a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet, továbbá a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet tartalmazza.

2. Az eljárás megindítása

2.1. Az eljárás megindításáról – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető határozattal dönt, amelyben meghatározza az eljárás fajtáját, az eljárást megindító/részvételi/ajánlati/ajánlattételi felhívás tartalmát.

2.2. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - határozat formájában hoz döntést az eljárás visszavonásáról, valamint a felhívás módosításáról abban az esetben, amennyiben alapvetően módosul annak lényeges szakmai tartalma.

2.3. Az eljárást megindító/ajánlati/részvételi/ajánlattételi felhívás összeállításáról, hirdetményben történő közzétételéről, valamint az eljáráshoz kapcsolódó valamennyi közbeszerzési dokumentum teljeskörű összeállításáról a Közreműködő az Ügyvezető által kijelölt szakértő által előkészített szakmai anyag alapján köteles gondoskodni.

2.4. A Közreműködő feladata az Ügyvezető vagy az Ügyvezető által kijelölt szakértő közreműködésével az ajánlati/eljárást megindító/részvételi felhívásban és az ajánlati dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban az ajánlattevők által írásban feltett kérdésekre a kiegészítő (értelmező) tájékoztatásnak, az ajánlattételi határidő lejárta előtt, a Kbt.-ben meghatározott határidő szerinti megadása oly módon, hogy az ne sértse az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

2.5. Ajánlatkérő köteles a közbeszerzési dokumentumokat a gazdasági szereplők számára elektronikus úton, - a regisztrálási adatok megkérésének kivételével - korlátlanul és teljeskörűen, térítésmentesen hozzáférhetővé tenni a Kbt. 39.§-ban foglaltaknak megfelelően.

3. Az ajánlatok benyújtása és felbontása

A Közreműködő köteles gondoskodni a következőkről:

- az ajánlattételi határidő lejártáig írásban és zártan beérkezett ajánlatok felbontása az ajánlattételi határidő lejártának időpontjában megkezdődjön (a bontás mindaddig tart, amíg a határidő lejártáig benyújtott összes ajánlat felbontásra nem kerül);

- az ajánlatok felbontásáról és ismertetéséről jegyzőkönyv készüljön, és ez a bontástól számított öt napon belül megküldésre kerüljön az összes ajánlattevőnek;

- a Kbt. szerinti eljárási cselekmények lebonyolításáról – különös tekintettel a bontásra, szükség szerint tárgyalás tartására és az eljárás eredményéről szóló összegezés megküldésére;

- az ajánlatok elbírálása során észlelt számítási hibák javításáról;

- az ajánlatokban előforduló hiányok pótlására, vagy nem egyértelmű kijelentések tisztázására irányuló felhívásról;

- az aránytalanul alacsonynak minősülő árat tartalmazó ajánlat esetén az indoklás kéréséről;

- a Kbt.-ben előírt hirdetmények, jegyzőkönyvek elkészítéséről, hirdetmények közzétételével kapcsolatos intézkedések megtételéről.

4. Az ajánlatok elbírálása

4.1. A Közreműködő a részvételi jelentkezéseket/ajánlatokat a felhívás, a közbeszerzési dokumentum, valamint a Kbt. és az ahhoz kapcsolódó mindenkor hatályos végrehajtási rendeletek alapján értékeli. Ennek során felelős az objektív, a Kbt.-ben meghatározott szempontok szerinti értékelés biztosításáért. A Közreműködő értékelő szakvéleménye alapján a Bírálóbizottság javaslatot tesz – hatáskörtől függően - a Képviselő-testületnek/Ügyvezetőnek a benyújtott ajánlatok/részvételi jelentkezések érvényessége tekintetében.

4.2. A Bírálóbizottság döntési javaslatot készít az ajánlattevők/részvételre jelentkezők érvényességére, érvénytelenségére, az eljárás nyertesére és a szerződés megkötésére, vagy az eljárás eredménytelenné nyilvánítására vonatkozóan, melyet – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető elé terjeszt döntésre.

4.3. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - dönt:

- az ajánlat/részvételi jelentkezés érvényességéről, érvénytelenségéről;

- részvételi szakasz eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- az eljárás eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- a nyertes ajánlattevőről, illetve amennyiben van, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevőről, az értékelési szempont szerinti ajánlatára vonatkozó adatok megjelölésével.

- Testületi döntéshozatal esetében - a Kbt. 27. § (5) bekezdés szerint - név szerinti szavazást kell alkalmazni

IV. FEJEZET

AZ AJÁNLATOK ELBÍRÁLÁSÁT KÖVETŐ FELADATOK

1. Összegezés

1.1.Hatáskörtől függően a Képviselő-testület/Ügyvezető döntését követően a Közreműködő készíti el a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti – „Összegezés az ajánlatok elbírálásáról”, valamint az „Összegezés a részvételi jelentkezések elbírálásáról” formanyomtatványt.

1.2. A Közreműködő köteles gondoskodni az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező írásbeli tájékoztatásáról az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező kizárásáról, a szerződés teljesítésére való alkalmatlanságának megállapításáról, ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének egyéb okból történt érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. A Közreműködő gondoskodik a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti, az eljárás eredményéről vagy eredménytelenségéről szóló tájékoztató hirdetmény elkészítéséről és megjelentetéséről a Közbeszerzési Értesítőben, illetve szükség esetén az Európai Unió hivatalos lapjában

2. A szerződés megkötése

2.1. Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően

2.2. A közbeszerzési eljárás alapján kötendő szerződést az Ügyvezető írja alá.

2.3. Az Ügyvezető köteles gondoskodni a megkötött szerződések naprakész nyilvántartásáról, különös tekintettel a szerződés megkötésének időpontjára, a teljesítési határidőre, a felek megnevezésére, az esetleges szerződés módosítására, az esetleges részteljesítésekre.

3. A közbeszerzési szerződés módosítása, teljesítése

3.1. A megkötött szerződések módosítására a Kbt. 141. §-ban meghatározottak alapján van lehetőség. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés módosítására és aláírására az Ügyvezető jogosult.

3.2. A közbeszerzési szerződés módosításáról és annak indokáról, illetve a szerződés teljesítéséről, külön jogszabályban meghatározott minta szerinti tájékoztatót köteles az Ügyvezető a Közreműködő bevonásával elkészíteni és megküldeni a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottságának.

V. FEJEZET

JOGORVOSLATI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. A Közbeszerzési Döntőbizottság értesítésében megjelölt, az észrevételek megadására rendelkezésre álló időn belül az Ügyvezető, az általa megbízott Közreműködő és/vagy egyéb szakértő közreműködésével állítja össze és küldi meg a közbeszerzéssel kapcsolatos észrevételeket a Közbeszerzési Döntőbizottság részére.

2. A Közbeszerzési Döntőbizottságnál az Ügyvezető által kijelölt és meghatalmazott személy jár el.

VI. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK DOKUMENTÁLÁSI RENDJE

1. A közbeszerzési eljárásokat azok megindításától a jogorvoslati eljárás jogerős lezárásáig, illetőleg a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés teljesítéséig terjedően írásban kell dokumentálni. A keletkezett iratokat, szerződéseket, azzal kapcsolatos jelentéseket, összegezéseket, stb. lehetőség szerint elektronikus úton rögzített (CD, stb.) formában is meg kell őrizni.

2. A közbeszerzési eljárás során keletkező valamennyi iratot és dokumentumot az Ügyvezető az erre irányuló önkormányzati határozatok, szabályzatok vagy egyéb utasítás szerint köteles kezelni és őrizni és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a szerződés teljesülésétől számított legalább 5 évig meg kell őrizni.

VII. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZTVEVŐK FELELŐSSÉGE

1. A közbeszerzési eljárásban a Kbt. és a végrehajtására szolgáló egyéb jogszabályok, belső szabályok érvényesülését a közbeszerzési eljárás megvalósításában résztvevő, feladat-, és hatáskörének megfelelően minden - az előkészítésben, lebonyolításban, döntéshozatalban - résztvevő személynek és szervezetnek biztosítania kell, akik ezen szabályok megsértése esetén a vonatkozó jogszabályok szerint felelősséggel tartoznak.

2. A Közreműködő – így különösen a megbízott közbeszerzési tanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, illetve más külső szakértő, lebonyolító – felelősségéről szóló helytállási kötelezettséget a velük kötött szerződésben rögzíteni kell.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A jelen Szabályzatban nem szabályozott kérdések tekintetében a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

2. Jelen Szabályzat 2016. március 23. lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult közbeszerzési eljárások esetében kell alkalmazni.

Kelt: Balmazújváros, 2016. március 23.

Gencsi Zoltán
ügyvezető

Balmaz - Kamilla Kft.

Közbeszerzési Szabályzata

2016. március 23.

BALMAZ- KAMILLA KFT.

KÖZBESZERZÉSI SZABÁLYZATA

A közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, továbbá a közbeszerzések során a tisztességes verseny feltételeinek megteremtése érdekében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 27. §-ában meghatározott kötelezettségének eleget téve Balmazújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, mint a Balmaz - Kamilla Korlátolt Felelősségű Társaság 100 %-os tulajdonosa, a Balmaz-Kamilla Kft. közbeszerzési szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat) az alábbiak szerinti tartalommal fogadja el:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. A Szabályzat hatálya:

A Szabályzat hatálya kiterjed Balmaz - Kamilla Kft. (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a Kbt. hatálya alá tartozó árubeszerzéseire, szolgáltatás megrendeléseire, építési beruházásaira, valamint építési és szolgáltatási koncesszióira, illetőleg tervpályázati eljárásaira (együttesen: közbeszerzések).

2. A Szabályzat személyi hatálya, az eljárás résztvevői:

2.1. Döntéshozó: hatáskörtől függően a Képviselő-testület vagy az Ügyvezető.

2.2. A közbeszerzési eljárás előkészítője és lefolytatója: Képviselő-testület, Ügyvezető, valamint a Bíráló Bizottság.

2.3. Közreműködő: a Kbt.-ben meghatározott esetekben a közbeszerzési eljárások előkészítésében és lefolytatásában egyes jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére bevont más külső személy vagy szervezet, beleértve a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót is.

Az ajánlatkérő nevében eljáró, az eljárásba bevont, vagy a döntéshozó személy/eknek írásban nyilatkozniuk kell arról, hogy személyükben nem állnak fenn a Kbt. 25. §-a szerinti összeférhetetlenségi okok.

II. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSEKKEL KAPCSOLATOS FELADATOK, FELELŐSSÉGI REND

1. Éves statisztikai összegezés

Ajánlatkérő az éves beszerzéseiről külön jogszabályban meghatározott minta szerint éves statisztikai összegezést köteles készíteni, amelyet legkésőbb a külön jogszabályban meghatározott határidő lejártáig kell megküldenie a Közbeszerzési Hatóságnak.

2. Éves összesített közbeszerzési terv

Ajánlatkérő a költségvetési év elején, legkésőbb március 31. napjáig éves összesített közbeszerzési tervet (a továbbiakban: közbeszerzési terv) köteles készíteni az adott évre tervezett közbeszerzéseiről. A közbeszerzési tervet az Ajánlatkérőnek legalább öt évig meg kell őriznie. A közbeszerzési terv nyilvános. A közbeszerzési tervet, valamint annak módosítását (módosításait) a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban közzé kell tenni (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel nem lehetséges, a közbeszerzési tervet az Ajánlatkérő honlapján kell közzétenni).

A közbeszerzési terv elkészítése előtt az Ajánlatkérő indíthat közbeszerzési eljárást, amelyet a tervben szintén megfelelően szerepeltetni kell. A közbeszerzési terv nem vonja maga után az abban megadott közbeszerzésre vonatkozó eljárás lefolytatásának kötelezettségét. Ajánlatkérő a közbeszerzési tervben nem szereplő közbeszerzésre vagy a tervben foglaltakhoz képest módosított közbeszerzésre vonatkozó eljárást is lefolytathatja. Ezekben az esetekben a közbeszerzési tervet módosítani kell az ilyen igény vagy egyéb változás felmerülésekor, megadva a módosítás indokát is.

A közbeszerzési tervet a Képviselő-testület fogadja el.

A közbeszerzési terv közzétételéről az Ügyvezető gondoskodik.

Az Ügyvezető köteles gondoskodni a közbeszerzési terv naprakész vezetéséről és nyilvánosságáról, az éves költségvetés keretszámai, a Kbt. előírásai és a tervezett közbeszerzési eljárások összhangja szempontjából történő felülvizsgálatáról.

3. A közbeszerzési eljárás résztvevőinek feladatai

3.1. A Képviselő-testület feladati:

- az éves összesített közbeszerzési terv jóváhagyása;

- a közbeszerzési szabályzat jóváhagyása és módosítása;

- a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás megindításáról való döntés, és az eljárást megindító hirdetmény (ajánlati/részvételi/ajánlattételi) jóváhagyása;

- a Bíráló Bizottság szakvéleménye alapján a Kbt. Második Rész szerinti uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzésekre irányadó eljárásrendben lefolytatandó eljárás esetében a közbeszerzési eljárást lezáró döntés meghozatala, amely esetében név szerinti szavazást kell alkalmazni.

3.2. Az Ügyvezető feladatai:

- az éves összesített közbeszerzési terv aktualizálása;

- a közbeszerzési dokumentumok elkészítésében közreműködő alkalmazottak, szakértőként *(felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, közbeszerzési tanácsadó, ügyvéd, szakértő, lebonyolító)* megbízott személyek vagy gazdálkodó szervezetek megbízása;

- a Bírálóbizottsági tagok kijelölése;

- Kbt. Harmadik Rész szerinti nemzeti eljárásrendben lefolytatandó eljárások tekintetében az Ügyvezető jogosult az eljárás megindítására, az eljárást lezáró döntés meghozatalára;

- a Kbt. 113.§ szerinti eljárás vonatkozásában a Közbeszerzési Hatóság részére küldendő összefoglaló tájékoztatás jóváhagyása;

- hirdetmény nélküli eljárások esetében az ajánlattételre felkérésre kerülő gazdasági szereplőkre vonatkozó javaslattétel az összeférhetetlenségi szabályok figyelembe vételével;

- a közbeszerzési dokumentum elfogadása;

- a közbeszerzés becsült értékének meghatározása a Kbt. 16-20. §-ai alapján, figyelemmel a Kbt. 28. § (2) bekezdésében foglaltakra, ezen belül különösen:

a) beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

- tárgyalásos eljárásokban a tárgyalás lefolytatása;

- az éves statisztikai összegezés elkészítése és megküldése a Közbeszerzési Hatóságnak;

- a közbeszerzési szabályzat és módosításának előkészítése és Képviselő-testület elé terjesztése;

- a Kbt. 43. § (1) bekezdésében foglalt adatoknak, információknak, hirdetményeknek a Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázisban való közzététele (amennyiben a Közbeszerzési Adatbázisban való közzététel valamely okból nem lehetséges, az Ajánlatkérő saját honlapján való közzététele);

- az iratok, dokumentumok nyilvántartása, gondos őrzésének megszervezése.

3.3. Bírálóbizottság tagjai és feladatai:

Ajánlatkérő a beérkezett ajánlatok elbírálására legalább (három) 3 tagú Bírálóbizottságot hoz létre, mely írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít a közbeszerzési eljárást lezáró döntést meghozó Képviselő-testület/Ügyvezető részére. A Bírálóbizottsági tagokat az eljárás

indításakor az Ügyvezető jelöli ki, figyelemmel arra, hogy a Bírálóbizottság tagjainak megfelelő - a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai, közbeszerzési, jogi és pénzügyi - szakértelemmel kell rendelkezniük.

Építési beruházás esetén a Kbt. 27. § (3)-(4) bekezdése alkalmazásában a beszerzés tárgya szerinti szakértelemnek az építési beruházás tárgyában az adott szakterületen szerzett szakirányú felsőfokú végzettség fogadható el.

A Bírálóbizottság üléséről jegyzőkönyv készül, amelynek - amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyet - részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai A Bírálóbizottság határozatképes a tagok több mint felének- de legalább (három) 3 fő - jelenléte esetén. Minden tag egy szavazattal rendelkezik, az eljárásról szóló javaslatot nyílt szavazással kell meghozni. Döntést a tagok egyszerű többsége alapján lehet hozni.

3.4. A Közreműködő feladatai:

Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokat – a Kbt. előírásai szerint, a megfelelő szakértelem biztosítása érdekében – külső közbeszerzési tanácsadó szervezet / személy bevonásával folytatja le.

Feladatai:

- az ajánlati/ eljárást megindító /részvételi felhívás elkészítése, egyeztetve az Ügyvezetővel;

- a közbeszerzési dokumentum összeállítása a Kbt. rendelkezései alapján (építési beruházás esetén különös tekintettel a mindenkor hatályos végrehajtási rendeletre és az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló hatályos jogszabályban foglaltakra);

- a Kbt. 113.§-ban foglaltak szerint megindítandó eljárásról szóló, jóváhagyott összefoglaló tájékoztatás megküldése a Közbeszerzési Hatóság részére;

- a jóváhagyott felhívás feladása, vagy közvetlen megküldése az ajánlattételre felkért gazdasági szereplők és azon gazdasági szereplők részére, melyek az eljárás iránt érdeklődésüket a megadott határidőig jelezték;

- a közbeszerzési dokumentum – amennyiben az releváns - a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló hatályos jogszabályok szerinti minőségellenőrzésre történő benyújtása, ill. az észrevételeknek megfelelő dokumentáció elkészítése és jóváhagyatása;

- a közbeszerzési dokumentum rendelkezésre bocsátása az érdeklődő gazdasági szereplők számára;

- a gazdasági szereplők által feltett kérdések (kiegészítő tájékoztatás kérés) összegyűjtése - szakmai kérdésekben a közbeszerzési műszaki leírást készítő szakember bevonásával - a kérdések megválaszolása (kiegészítő tájékoztatás megadása);

- az ajánlatok bontási eljárásának lebonyolítása, a bontási jegyzőkönyv elkészítése és megküldése;

- a benyújtott ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, hiányosságok, nem egyértelmű kijelentések, nyilatkozatok, igazolások tartalmának tisztázása érdekében

hiánypótlási felhívás, felvilágosítás-kérés, indokolás-kérés elkészítése és megküldése ajánlattevők részére;

- számítási hiba esetén, számítási hiba javításának megküldése ajánlattevők részére;

- a beérkezett ajánlatok minősítése és értékelése (alkalmatlanság és érvénytelenség tárgyában javaslattétel a Bírálóbizottsági tagok és a döntéshozó részére);

- az előzetes vitarendezési kérelmek megválaszolása a Kbt. 80. § (4) bekezdés szerint;

- összegezés az eljárás eredményéről dokumentum elkészítése és megküldése az ajánlattevők részére;

- az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetmény feladása;

- az eljárás komplett dokumentálása;

3.5. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó feladatai:

A közbeszerzési eljárás előkészítése, illetőleg lefolytatása során a részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló, valamint árubeszerzés és szolgáltatás megrendelése esetén az uniós értékhatárt meghaladó, építési beruházás esetén az ötszázmillió forintot meghaladó értékű közbeszerzési eljárásba Ajánlatkérő köteles felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonni.

A közbeszerzési eljárás lebonyolításában közreműködő felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelezettségeit részletesen az Ajánlatkérő és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó között létrejövő Megbízási szerződés, valamint az irányadó jogszabályok tartalmazzák.

III. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK FOLYAMATA

1. Az eljárások előkészítése

Közbeszerzési eljárás előkészítése: az adott közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás megkezdéséhez szükséges cselekmények elvégzése, így különösen az adott közbeszerzéssel kapcsolatos helyzet- és piacfelmérés, előzetes piaci konzultáció, a közbeszerzés becsült értékének felmérése, a közbeszerzési dokumentumok előkészítése.

1.1. A közbeszerzési eljárást megindító ajánlati / részvételi felhívás – a szerződés megkötéséhez szükséges engedélyek megléte esetén – csak akkor tehető közzé, ha rendelkezésre áll a szerződés teljesítését biztosító anyagi fedezet, vagy az arra vonatkozó biztosíték, hogy a teljesítés időpontjában az anyagi fedezet rendelkezésre áll.

1.2. A Kbt. 53.§ (6) bekezdése alapján feltételes közbeszerzés indítható akkor is, ha az Ajánlatkérő támogatásra irányuló igényt (pályázatot, projektjavaslatot, támogatási szerződés-módosítást vagy változásbejelentést) nyújtott be vagy fog benyújtani - függetlenül attól, hogy sor került-e már a támogatás pályázati felhívásának megjelenésére - és az Ajánlatkérő a támogatásra irányuló igény el nem fogadását, vagy az igényeltnél kisebb összegben történő elfogadását olyan körülménynek tekinti, amely miatt az eljárást eredménytelenné nyilváníthatja.

1.3. Az Ügyvezető az általa kijelölt szakértővel meghatározza a minőségi és mennyiségi igényeket, továbbá a beszerzés tárgyát és mennyiségét, a bírálat során érvényesíteni kívánt szakmai és egyéb szempontokat, valamint elkészíti a műszaki leírást.

A műszaki leírás tartalmazza a környezetvédelmi teljesítményre, a valamennyi követelménynek - így különösen a fogyatékos emberek számára a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának - megfelelő kialakításra, a biztonságra, és méretekre vonatkozó jellemzők meghatározását, ideértve a közbeszerzés tárgyára alkalmazandó, a terminológiára, a jelekre, a vizsgálatra és vizsgálati módszerekre, a csomagolásra, a jelölésre, a címkézésre, a használati utasításra, a gyártási folyamatokra és módszerekre vonatkozó követelményeket.

A közbeszerzési műszaki leírás meghatározására vonatkozó részletes szabályokat a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet, továbbá a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet tartalmazza.

2. Az eljárás megindítása

2.1. Az eljárás megindításáról – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető határozattal dönt, amelyben meghatározza az eljárás fajtáját, az eljárást megindító/részvételi/ajánlati/ajánlattételi felhívás tartalmát.

2.2. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - határozat formájában hoz döntést az eljárás visszavonásáról, valamint a felhívás módosításáról abban az esetben, amennyiben alapvetően módosul annak lényeges szakmai tartalma.

2.3. Az eljárást megindító/ajánlati/részvételi/ajánlattételi felhívás összeállításáról, hirdetményben történő közzétételéről, valamint az eljáráshoz kapcsolódó valamennyi közbeszerzési dokumentum teljeskörű összeállításáról a Közreműködő az Ügyvezető által kijelölt szakértő által előkészített szakmai anyag alapján köteles gondoskodni.

2.4. A Közreműködő feladata az Ügyvezető vagy az Ügyvezető által kijelölt szakértő közreműködésével az ajánlati/eljárást megindító/részvételi felhívásban és az ajánlati dokumentációban foglaltakkal kapcsolatban az ajánlattevők által írásban feltett kérdésekre a kiegészítő (értelmező) tájékoztatásnak, az ajánlattételi határidő lejárta előtt, a Kbt.-ben meghatározott határidő szerinti megadása oly módon, hogy az ne sértse az ajánlattevők esélyegyenlőségét.

2.5. Ajánlatkérő köteles a közbeszerzési dokumentumokat a gazdasági szereplők számára elektronikus úton, - a regisztrálási adatok megkérésének kivételével - korlátlanul és teljeskörűen, térítésmentesen hozzáférhetővé tenni a Kbt. 39.§-ban foglaltaknak megfelelően.

3. Az ajánlatok benyújtása és felbontása

A Közreműködő köteles gondoskodni a következőkről:

- az ajánlattételi határidő lejártáig írásban és zártan beérkezett ajánlatok felbontása az ajánlattételi határidő lejártának időpontjában megkezdődjön (a bontás mindaddig tart, amíg a határidő lejártáig benyújtott összes ajánlat felbontásra nem kerül);

- az ajánlatok felbontásáról és ismertetéséről jegyzőkönyv készüljön, és ez a bontástól számított öt napon belül megküldésre kerüljön az összes ajánlattevőnek;

- a Kbt. szerinti eljárási cselekmények lebonyolításáról – különös tekintettel a bontásra, szükség szerint tárgyalás tartására és az eljárás eredményéről szóló összegezés megküldésére;

- az ajánlatok elbírálása során észlelt számítási hibák javításáról;

- az ajánlatokban előforduló hiányok pótlására, vagy nem egyértelmű kijelentések tisztázására irányuló felhívásról;

- az aránytalanul alacsonynak minősülő árat tartalmazó ajánlat esetén az indoklás kéréséről;

- a Kbt.-ben előírt hirdetmények, jegyzőkönyvek elkészítéséről, hirdetmények közzétételével kapcsolatos intézkedések megtételéről.

4. Az ajánlatok elbírálása

4.1. A Közreműködő a részvételi jelentkezéseket/ajánlatokat a felhívás, a közbeszerzési dokumentum, valamint a Kbt. és az ahhoz kapcsolódó mindenkor hatályos végrehajtási rendeletek alapján értékeli. Ennek során felelős az objektív, a Kbt.-ben meghatározott szempontok szerinti értékelés biztosításáért. A Közreműködő értékelő szakvéleménye alapján a Bírálóbizottság javaslatot tesz – hatáskörtől függően - a Képviselő-testületnek/Ügyvezetőnek a benyújtott ajánlatok/részvételi jelentkezések érvényessége tekintetében.

4.2. A Bírálóbizottság döntési javaslatot készít az ajánlattevők/részvételre jelentkezők érvényességére, érvénytelenségére, az eljárás nyertesére és a szerződés megkötésére, vagy az eljárás eredménytelenné nyilvánítására vonatkozóan, melyet – hatáskörtől függően - a Képviselő-testület/Ügyvezető elé terjeszt döntésre.

4.3. A Képviselő-testület/Ügyvezető – hatáskörtől függően - dönt:

- az ajánlat/részvételi jelentkezés érvényességéről, érvénytelenségéről;

- részvételi szakasz eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- az eljárás eredményességéről, esetleges eredménytelenségéről;

- a nyertes ajánlattevőről, illetve amennyiben van, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlattevőről, az értékelési szempont szerinti ajánlatára vonatkozó adatok megjelölésével.

- Testületi döntéshozatal esetében - a Kbt. 27. § (5) bekezdés szerint - név szerinti szavazást kell alkalmazni

IV. FEJEZET

AZ AJÁNLATOK ELBÍRÁLÁSÁT KÖVETŐ FELADATOK

1. Összegezés

1.1.Hatáskörtől függően a Képviselő-testület/Ügyvezető döntését követően a Közreműködő készíti el a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti – „Összegezés az ajánlatok elbírálásáról”, valamint az „Összegezés a részvételi jelentkezések elbírálásáról” formanyomtatványt.

1.2. A Közreműködő köteles gondoskodni az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező írásbeli tájékoztatásáról az eljárás vagy az eljárás részvételi szakaszának eredményéről, az eljárás

eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező kizárásáról, a szerződés teljesítésére való alkalmatlanságának megállapításáról, ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének egyéb okból történt érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül. A Közreműködő gondoskodik a külön jogszabályban meghatározott minta szerinti, az eljárás eredményéről vagy eredménytelenségéről szóló tájékoztató hirdetmény elkészítéséről és megjelentetéséről a Közbeszerzési Értesítőben, illetve szükség esetén az Európai Unió hivatalos lapjában

2. A szerződés megkötése

2.1. Eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően

2.2. A közbeszerzési eljárás alapján kötendő szerződést az Ügyvezető írja alá.

2.3. Az Ügyvezető köteles gondoskodni a megkötött szerződések naprakész nyilvántartásáról, különös tekintettel a szerződés megkötésének időpontjára, a teljesítési határidőre, a felek megnevezésére, az esetleges szerződés módosítására, az esetleges részteljesítésekre.

3. A közbeszerzési szerződés módosítása, teljesítése

3.1. A megkötött szerződések módosítására a Kbt. 141. §-ban meghatározottak alapján van lehetőség. A közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés módosítására és aláírására az Ügyvezető jogosult.

3.2. A közbeszerzési szerződés módosításáról és annak indokáról, illetve a szerződés teljesítéséről, külön jogszabályban meghatározott minta szerinti tájékoztatót köteles az Ügyvezető a Közreműködő bevonásával elkészíteni és megküldeni a Közbeszerzési Értesítő Szerkesztőbizottságának.

V. FEJEZET

JOGORVOSLATI ELJÁRÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

1. A Közbeszerzési Döntőbizottság értesítésében megjelölt, az észrevételek megadására rendelkezésre álló időn belül az Ügyvezető, az általa megbízott Közreműködő és/vagy egyéb szakértő közreműködésével állítja össze és küldi meg a közbeszerzéssel kapcsolatos észrevételeket a Közbeszerzési Döntőbizottság részére.

2. A Közbeszerzési Döntőbizottságnál az Ügyvezető által kijelölt és meghatalmazott személy jár el.

VI. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK DOKUMENTÁLÁSI RENDJE

1. A közbeszerzési eljárásokat azok megindításától a jogorvoslati eljárás jogerős lezárásáig, illetőleg a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés teljesítéséig terjedően írásban kell

dokumentálni. A keletkezett iratokat, szerződéseket, azzal kapcsolatos jelentéseket, összegezéseket, stb. lehetőség szerint elektronikus úton rögzített (CD, stb.) formában is meg kell őrizni.

2. A közbeszerzési eljárás során keletkező valamennyi iratot és dokumentumot az Ügyvezető az erre irányuló önkormányzati határozatok, szabályzatok vagy egyéb utasítás szerint köteles kezelni és őrizni és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a szerződés teljesülésétől számított legalább 5 évig meg kell őrizni.

VII. FEJEZET

A KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZTVEVŐK FELELŐSSÉGE

1. A közbeszerzési eljárásban a Kbt. és a végrehajtására szolgáló egyéb jogszabályok, belső szabályok érvényesülését a közbeszerzési eljárás megvalósításában résztvevő, feladat-, és hatáskörének megfelelően minden - az előkészítésben, lebonyolításban, döntéshozatalban - résztvevő személynek és szervezetnek biztosítania kell, akik ezen szabályok megsértése esetén a vonatkozó jogszabályok szerint felelősséggel tartoznak.

2. A Közreműködő – így különösen a megbízott közbeszerzési tanácsadó, felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, illetve más külső szakértő, lebonyolító – felelősségéről szóló helytállási kötelezettséget a velük kötött szerződésben rögzíteni kell.

VIII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A jelen Szabályzatban nem szabályozott kérdések tekintetében a Kbt. és a vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

2. Jelen Szabályzat 2016. március 23. lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult közbeszerzési eljárások esetében kell alkalmazni.

Kelt: Balmazújváros, 2016. március 23.

Bagi Zsolt
ügyvezető